1549

S. m. ang. trap.

£4-10/6

3378/(2) N. VIII. Hyp 16

Very Scarce Ed.

£2-3-0

Imperfect & incomplete

Dominica Rogationum

C. IVLII HYGINI AVGVSTI LIBERTI FABVLARVM LIBER, AD OMNIVM POETARVM LECTIONEM MIRE neces[illegible]ius, & nunc denuò excusus.

EIVSDEM POETICON ASTRONOMICON Libri quatuor.

Quibus accesserunt similis argumenti,

PALAEPHATI de fabulosis narrationibus, Liber I.
F. FVLGENTII Placiadis episcopi Carthaginensis Mythologiarum Libri III.
EIVSDEM de uocum antiquarum interpretatione, Liber I.
PHVRNVTI De natura deorum, siue poeticarum fabularum allegorijs, speculatio.
ALBRICI philosophi de Deorum imaginibus Liber.
ARATI φαινομένων fragmentum, Germanico Cæsare interprete.
EIVSDEM Phænomena græcè, cum interpretatione latina.
PROCLI de sphæra libellus, Græcè & Latinè.

Sta maria dell' Angeli

INDEX rerum & fabularum in his omnibus scitu dignarum copiosissimus.

BASILEAE, PER IOANNEM Heruagium, Anno 1549. Mense Martio.

NOBILI AC GENEROSO DO. OTHONI TRVCHSES à Vualburg. Spirenſis eccleſiæ Canonico, Domino ſuo, Iacobus Micyllus S. D.

CVM pro humanitate, nobiliſs. Otho, qua tum, cum primùm in conſpectum tibi ueniſſem, abs te acceptus fui, eximiam quandam de tua excellenti uirtute ſpem conceperim: ex eo iam diu cogitare cœpi, quo pacto eidē tibi, ita ut dignum erat, itaq; ut meritus eſſes, commendare me poſſem. Nam cùm ubique plurimum prodeſt eorum hominum fauorē ac gratiam emereri, qui quod genere ac opibus reliquis præſtant, eo aliorum ſtudia atq; conatus prouehere poſſunt: tum hoc tempore in primis circumſpicere omnes nos meritò decet, ut contēptis et profligatis hiſce noſtris ſtudijs, patronos ac defenſores paſsim paremus. Adeò enim loco ſuo (ſiue hoc ira deorum aliqua, ſiue noſtra potius culpa factum eſſe dicendum eſt) præclaræ illæ literæ, & à ueteribus ſolæ humanitatis uocabulo prædicatæ, iterum reciderunt, ut ſi unquam magnorum atq; potentum hominum auxilio opus habuerunt, hoc certè iniquiſs. tempore, illorū opem maximè implorare uideantur. Atq; ea quidem tum eruditio, tum uirtus tua eſt, ut non immeritò omnia illa quæ à ſummo atq; optimo quoq; expectari debent, de tua præſtantia ipſe mihi pollicear. Qui primùm eo genere natus, atq; ijs imaginibus clarus es, ut nemini ſuperiorum, aut etiam priſcorum hominū, nobilitate facile cedas. Deinde autem tanta cura ac diligentia in bonis literis iamdiu uerſatus & exercitus es, ut quod ad ueram ac ſolidam uirtutem attinet, id omne labore ac ſtudio tuo tibi compararis. Ex qua re etiam eo maiorem laudem conſecutus es, quòd diſcendi laborem, quem pleriq; ueſtrorum hominum contemptu, alij autem ignauia etiam quadam declinant ac uitant, eum tu in tanta generis atq; maiorum claritudine ſuſpiciendum ac perſequendum tibi putaſti: &, quod rarò iſta ætate contingere uidemus, cum ſummo genere ſummam doctrinam coniunxiſti. Cæterùm ut in excellentibus picturis etiam colorum ſplendor & harmonia, gratiæ non parum addit, totumq; ipſum argumentum & artificis uirtutem illuſtriorem quodammodo reddit: ita ipſam uirtutem quoque uidemus, ſi cum generis ac uitæ nobilitate coniuncta, & externis illis fortunæ dotibus illuſtrata ſit, neſcio quo pacto excellentiorem ſimul & admirabiliorem uideri. Non enim Stoici, opinor, illi audiendi ſunt, qui ut nudam omnino per ſe uirtutem ſpectandam eſſe, ita externam fortunam, ut nihil ad parandam illam conferre, ſic etiam nocere ſæpenumero, & ob id reijciendam eſſe cōtendunt. Quorum doctrina ut ab Ariſtotele, ac alijs quibuſdam iam olim confutata atque exploſa eſt, ita mihi certè uidetur, imò & exemplis quotidie comperimus, ubi utrunque horum cum altero, hoc eſt, cum fortuna uirtus coniuncta ac ſociata fuerit, egregium ac ſingulare quiddam elucere, ac tum demū εὐδαιμονίαν illam, quam in hac uita quærimus, omnibus ſuis numeris abſolutam ac plenam eſſe. Proinde cum ſuperiore anno Genealogias deorū, perinde ut à Bocatio ante annos aliquot collectæ fuerant, hortatu amici noſtri Ioannis

Heruagij relegissem, & easdem ab innumeris mendis, quibus editio prior inuoluta atque obruta erat, castigatas, excudendas dedissem: atque idem nuper alium quendam uetustum ac manuscriptum codicem, in quo per capita eadem res, atq; idem argumentũ ab Hygino (sic enim inscriptus liber is erat) tractabatur, uisendum, & quoad eius fieri posset, emendandum quoq; & restituendum dedisset: ego quia non paruam aut contemnendam laboris partem in eo opere posuissem, uiderem'q; librum illum qualemcunque studiosis adolescentibus non inutilem aut ingratum fore, uolui laborem hunc meum excellentiæ tuæ clariss. Otho dedicare, tui'q; nominis auspicio in lucem prodire. Simul ut eo munere cõmendatum me tibi facerem: simul ut esses, cuius tanquã præsidio ac patrocinio quodam liber hic, & hæc studia nostra ab iniuria aliorum atq; indoctorum hominum defenderentur. Vt enim amuleta quædam infantes, ex quorum collo suspensa sunt, contra inuidiã ac fascinationem malorum tueri creduntur: ita confido eos quoq;, qui tuum huic libro præfixum nomen ac titulum legent, à carpendo & obloquendo citius absterreri posse. Neq; uerò dubito, ne non animo lubenti ac grato munus hoc nostrũ accepturus sis. Tametsi enim planè exiguũ ac leuidẽse, ut uulgo dicitur, uocari queat, (quid enim aliud quàm fabulis, ijs'q; uetustis ac obsoletis cõstat?) ab eiusmodi tamen animo profectum ac datum est, qui tibi studio ac uoluntate sua meritò probari debet. Nam si Artaxerxen illum magnum Persarum regem pomo, quod ab homine rustico dono oblatum acceperat, ideo oblectatũ esse memorant, quod, quæ propria & preciosa maximè habuerat, ille donasset: has quoque fabulas eodem nomine cõmendatiores tibi esse decet, ut quæ & ipsæ possessionum mearũ propriæ maximè, & tanquã ex fundo nostro profectæ sunt, quibus'q; ipse cognoscendis ac percolendis meliorem anteactæ uitæ partem fermè collocarim. Quanquam etiam si uel ad ipsum librũ, uel ad operã, quam in castigando sumpsimus, aspicere uoles, ea quoq; non paruum cõmendationis pondus habent. Est enim hic autor, ut quidem non ita purus atq; elegans, adeò ut in quibusdã parum etiam latinus uideri queat, ita uetus tamen, & à reliquis Hygini scriptis, quæ quidem ad nos peruenere, non omnino absimilis aut abhorrens: præcipuè autẽ utilis ijs, qui in humanioribus hisce studijs multum ac diligenter uersantur. Ex hoc enim nõ pauca quæ tum apud Ouidium, tum apud alios plerosq; poetas minime hactenus, aut certè perperam intellecta sunt, intelligi & explicari tandem posse uidẽtur: multa'q; hic plana iam atq; expedita reperias, quæ dudum magnos atq; eruditos quoq; uiros uariè ac miserè torserunt. Quam quidẽ ob rem, sat scio, Grammatici nostri non minus sibi mox applaudent, quàm gemma aut margarita aliqua preciosiore inuenta, negotiatores interdum gestire solent. ut possis uel eo nomine gratulari tibi, quod sub tuo titulo, hominibus ijs, quales te amare scio, & quorũ studijs ipse quoq; interdum oblectaris, tantum mox gaudij atq; uoluptatis parietur. Præcipuè cum ipse quoq; poeticis rebus, ut audio, deditus ita sis, ut nonnunquam ad exemplũ ueterum carmen aliquod cum multa laude cõponas. Et quanquã nõ ausim affirmare, omnino eum Hyginũ hunc esse, cuius A. Gellius Noctiũ Atticarũ libro primo, capite 21. mentionẽ facit, quem ipse quidẽ cõmentaria

in Ver-

inVergiliū edidiſſe tradit: Volateranus autē, etiā cum eo qui tēporibus Quintiliani uixit, librosq; de re Aſtronomica quatuor illos (ſiue is unus potius perpetuus dicēdus eſt) quos eodē hoc uolumine, & ipſos longe quàm antea emēdatiores, cum reliquis eiuſdē generis ſcriptorib. coniunximus: itemq; alium Grammaticôn, hoc eſt, de rebus caſtrenſibus inſcriptū reliquit, eundē eſſe arbitratur, propterea quòd & Plinius Hyginū quendā crebrò citat: & fieri frequenter ſolet, ut eodem nomine plures appellent: multa tamē ueriſimilia concurrunt, quæ me ad dubitandū impellunt. Nam & ipſum opus eiuſmodi eſt, ut hominē grammaticū, & Græcorū imitantem facile agnoſcas: & quod ad dictionem attinet, uideas illū cum cæteris Hygini ſcriptis omnino ſimilem ac parem eſſe. Interdū etiam ipſas loquēdi formas uelut inde repetitas præ ſe ferre. Huc accedit, quòd in Aſtronomicorū opere ipſe Hyginus genealogiarū à ſe ſcriptarū meminit, quarum certè aut fragmenta hæc, aut epitome, à ſtudioſo aliquo ex illius libris excerpta & abbreuiata uideri poteſt. Porrò quantū laboris in emendando ac reſtituendo illo obeundū atq; adeò exanclandum nobis fuerit, uel hinc coniecturā facere licet, quod primum ipſe liber (qui beneficio excellentiſs. D. Ioannis Vueyer Auguſtani, Friſingenſis eccleſiæ Canonici, ac M. Io. Chrumeri Canonici apud diuum Andreā Friſingenſem, Notarij integerrimi, necnon & Viti Chrumeri ibidē bonas literas nō ſine laude docentis, nobis cōmunicatus eſt, quibus & ſua gratia debetur, quòd ſtudia promouere, ſi qua datur occaſio, nō negligunt) is in quā liber, externis ac Longobardicis notis ſcriptus erat. in qua tamen re nonnihil adiuuit nos is, qui prior illum latinè deſcribendū ceperat, cuius nos exemplum principiò ceu filum quoddā ſecuti ſumus. Deinde quòd ipſa uerba pleraq; inter ſe ita impedita ac perturbata erant, ut alia nobis diuidenda, alia alijs abolenda: quorundā principium cum fine præcedentium, & rurſum præcedentiū quorundam finis cum principio ſequentis cōiungendus eſſet. Vt omittā, quàm multa uetuſtate oblitera ta, expuncta atq; corroſa fuere, quorum alia, æſtimationem & coniecturas ſecuti reſtituimus: alia, ubi certum aliquid quod ſequi poſſemus non erat, prorſus intacta reliquimus. Omnino autem nihil de quo non certo uel ex Græcis uel ex Latinorum poetis conſtaret, immutatum, aut loco motum eſt, adeò ut in quibuſdam etiam diuerſam lectionem, iuxta alteram atq; priorem adnotaſſe ſatis putarim. Non enim mihi placet quorundam emendandi ratio, qui omnino temerè, & ut quicq; poſſe uidetur, continuò mutant, aliaq; ſubinde pro ueris ficta ſupponunt. Quibus ut nihil aliud, illud certè acceptum referre debemus, quòd pleroſque autores minus integros & mutilatos magis habemus. Hanc igitur operam noſtram, Nobiliſsime Otho, ſi quod ſpero, grato animo acceperis, & illud utiq; facies, ut quod iam inde à principio optaui, tibi commendatus ut eſſem, hinc iam conſecutus eſſe uideat: & hoc quoq; addes, ut ad reliquas horum ſtudiorum partes deinceps capeſſendas & perſequendas, alacriorem me reddas. Vale.

AVTORES

AVTORES QVORVM TESTIMONIO HYGINVS utitur, sunt hi:

Aratus.
Amphis.
Aglaosthenes.
Anacreon.
Aeschylus.
Asclepiades.
Alexander.
Aristonicus, siue Aristomachus.
Cleostratus Tenedius.
Callimachus.
Cicero.
Conon Samius.
Diogenites Erithiacus.
Eumelus Corinthius.
Eratosthenes.
Euripides.
Euemerus.
Eubulus.
Hesiodus.
Homerus.
Herodotus Milesius.
Hegesianax.
Hegesias.
Heraclides Ponticus.
Hermippus.
Ister, siue Histrus.
Leon.
Mnaseas.
Musæus.
Ouidius.
Parmeniscus.
Pherecydes.
Petellides Gnosius.
Panyasis.
Polyzenus Rhodius.
Pysandrus.
Pindarus.
Philarchus.
Sophocles.
Sositheus tragicus.
Thales.

QVIBVS FVLGENTIVS VTITVR.

Antidamas.
Apuleius.
Ausonius.
Apollophanes.
Antiphon Philocrus.
Artemon.
Anaximander Lampsacenus.
Anacreon.
Aristoxenus.
Anasimenes.
Aristoph. Athenæus.
Affricanus.
Battiades.
Beatinius augur.
Bebius Macer.
Corn. Tacitus.
Calphurnius comicus.
Crispinus.
Callimachus,
M. Cornutus.
Cincius Alimetus.
Diophantes Laced.
Dauid psalmista.
Dromocrides.
Democritus.
Demosthenes.
Euxemenes.
Epicharmus comicus.
Euripides.
Ennius.
Felix Capella.
Q. Fabius Lucullus.
Fonteius.
Fenestella.
Galbius Bassus.
Homerus.
Hermes trismegistus.
Hesiodus.
Iuba.
Iuuenalis.
L[illegible]us.
Lucretius Comicus.
Leophantes Heracleopolites.
Labeo.
Liuius.
Mintanor musicus.
Memor tragicus.
Mnaseas.
Menander.
Melissus Euboicus.
Martialis.
Mariandes.
Manilius Cræstus.
Numa Pompilius.
Nicagoras.
Neuius.
Ouidius.
Orpheus.
Plautus.
Paccuuius.
Paminatius.
Petronius Arbiter.
Pisander Physicus.
Porphyrius.
Plato.
Rubrius.
Rutilius Geminus.
Succius comicus.
Syrophanes Aegyptius.
Serapion Ascalanites.
Salomon.
Sosicrates Cizicenus.
Sosides Atticus.
Sutrius comicus.
Stesimbrotus Thasius.
Tertullianus.
Terentius.
Thales Milesius.
Theocritus historicus.
Theophrastus.
Tages.
Tyberianus.
Varro.
Vergilius.

QVIBVS ARATI COMMENTARIVS VTITVR.

Amphis comicus.
Agatosthenes.
Aglaosthenes.
Artemidorus.
Aristomachus.
Amphianus tragicus.
Aristoteles.
Antisthenes.
Anaximander.
Archibius.
Crates comicus.
Callimachus.
Cæsar.
Diodorus.
Eratosthenes.
Euripides.
Epimenides.
Euschemis.
Herodotus.
Hesiodus.
Homerus.
Isidorus.
Musæus.
Mnaseas.
Nigidius.
Ouidius.
Philo comicus.
Pammasis.
Philistus.
Periandrus Rhodius.
Pherecydes Athenæus.
Sophron.
Sophocles.
Sositheus.
Varro.
Vergilius.
Zenodotus.

Fabularum

FABVLARVM HYGINI PER CAPITA Index.

Epaphus.

FINIS.

C. IVLII HYGINI

AVGVSTI LIBERTI FABVLARVM LIBER.

A EX CALIGINE, CHAOS:

Ex Chao & Caligine, Nox, Dies, Erebus, Aether.

Ex Nocte & Erebo fatum, senectus, mors, lethum, cōtinentia, somnus, somnia: id est, Lysimeles, Epiphron, Dumiles, * Porphyrion, Epaphus, discordia, miseria, petulātia, Nemesis, Euphrosyne, amicitia, misericordia, Styx, Parcæ tres: id est, Clotho, Lachesis, Atropos: Hesperides, Aegle, * Hesperie, Aërica.

Ouidius, Morphea, Icelon, & Phantasum appellat.

Hæ, Hespertusa & Aretusa ab alijs ducuntur.

Ex æthere & Die terra, cœlum, mare.

Ex æthere & terra, dolor, dolus, ira, luctus, mendacium, iusiurandum, ultio, intemperātia, altercatio, obliuio, socordia, timor, superbia † ingestum, pugna, oceanus, Themis, tartarus, pontus & Titanes, Briareus, Gyges, Steropes, Atlas, Hyperiō, & * Ptolus, † Saturnus, Ops, Moneta, Dione, Furiæ tres, id est, Alecto, Megera, Tisiphone.

*† Egestas, polus. Cæus * Ophion fortaßis, de quo Orph. apud Apollonium li. 1.*

Ex terra & tartaro, Gigantes, Enceladus, † Coemse, Lentesimōphius, Astræus, Pelorus, Pallas, † Emphitus, Phorcus, Ienios agrus * Alemone * Ephialtes † Erylus, Effra * Corydon, * Pheomis, Theodamas, Othus, Typhon, Polibœtes. Menephiarus, * Abseus, * Colophomus, Iapetus.

† Eriolas. Memphis, Apis fortaße.

Ex ponto & mari pisciū genera, Oceanitides, Hestyæa, Meliæ, Ianthe, Admeto, Siluo, * Pasiphe, Polyxo, Eurynome, Euagoreis, Rhodope, Lyriscitia, B † Teschinoeno, Clitemneste, * Piecus, Menippe, Argia. Eiusdē feminis flumina, Strymō, Nilus, Euphrates, Tanais, Indus, Cephisus, † Ismarus, Axenus, Achelous, Simois, Inachus, Alpheus, Thermodoon, Scamandrus, Tigris, Meandrus, Orontes.

Ismenus.

Ex ponto & terra Thoumas * Tusciuersus, Cepheus.

Ex Nereo & Doride Nereides quinquaginta, Glauce, Thalia, Cymodoce, Nesæa, Spio, Thoe, Cymothoea, Actea, Limnoria, Melite, Iæra, Amphithoe, Agaue, Doto, Protho, Pherusa, Dynomene, Dexamene, Amphinome, Callianassa, Doris, Pœnope, Galathea, Nimertis, Apseudes, Clymene, Ianira, Panopea, Ianassa, Mæra, Orythya, Aemathia, Drimo, Xantho, Ligea, Phyllodoce, Cydippe, Lycorias, Cleio, Beroe, Ephyre, Opis, Asia, Deiopea, Arethusa, Clymene, Crenis, Eurydice, Leucothoe.

Ex Phorco &, † Tetoa, Phorcides, * Pamphede, Enyo, Chersis. Pro hac ultima, Dino alij ponunt.

Cete fortasse sic enim Hesiodus habet.

Ex Gorgone, & Ceto, Sthenno, Euryale, Medusa.

Ex Polo & Phœbe: Latona, Asterie, * Aphirape, Perseis, Pallas.

Memphale.

Ex Iapeto & Clymene, Atlas, Epimetheus, Prometheus.

Ex Hyperione & Aethra, Sol, Luna, Aurora.

Ex Saturno & Ope, Vesta, Ceres, Iuno, Iupiter, Pluto, Neptunus.

Ex Saturno & Philyra, Chiron, Dolops.

Ex Astreo & Aurora, Zephyrus, Boreas, Notus, Fauonius.

Ex Atlante & Pleione, Maia, Calypso, Alcyone, Merope, Electra, Celæno.

Ex Pallāte gigāte & Styge, Scylla, uis, inuidia, poteftas, uictoria, fontes, lacus.

Ex Neptuno & * Amphitrione, Triton.

Hæc tota pagina in uet. exemplari ita uetustate obliterata & corrupta erat, ut præter uestigia literarū, propemodum nihil deprehendi certò posset. Amphitrite.

Ex Dione & Ioue, Venus.

Ex Ioue & Iunone, Mars.

Ex Iouis capite, Minerua.

Ex Iunone ſine patre Vulcanus. A
Ex Ioue & Eurynome, Gratię.
Ex Ioue rurſus & Iunone, Iuuentus, Libertas.
Ex Ioue & Themide, Horæ.
Ex Ioue & Cerere, Proſerpina.
Ex Ioue & Moneta, Muſæ.
Ex Ioue & Luna, Pandion.
Ex Venere & Marte Harmonia & formido.
c Ex Acheloo & Melpomene, Sirenes, * Teles, Raidne, Molphetes, * Tione.
Ex Ioue & Clymene, Mnemoſyne.
Ex Ioue & Maia, Mercurius.
Ex Ioue & Latona, Apollo & Diana.
Ex * & terra Python draco diuinus.
d Ex Thaumante & * Iris, Harpyiæ, Cæleno, Ocypete, Podarce.
Ex Sole & Perſa Circe, Paſiphae, Aeeta, Perſes.
Ex Aeeta & Clytia, * Medea.
Idya Ex Sole & Clymene, Phaethon & Phaethontides, * Merope, Helie, Etherie, Dioxippe.
Ex Typhone & Echidna, Gorgon, Cerberus, Draco, qui pellem aureã arietis Colchis ſeruabat: Scylla, quæ ſuperiorem partem fœminæ, inferiorem canis habuit, quam Hercules interemit: Chimęra, Sphinx, quę fuit in Bœotia: Hydra ſerpens, quæ nouem capita habuit, quam Hercules interemit: & draco Heſperidum.
Ex Neptuno & Meduſa Chryſaor, & equus Pegaſus.
Ex Chryſaore & Callirhoe, Geryon trimembris.

a Ex Iliados σ. & Vergilij quinto, nomina, ex Heſiodo autem numerum tranſtulit. Panopæam uerò & Clymenen repetit, numerũ explendi gratia. Nam apud Heſiodum quinquaginta, ſed tamen alijs nominibus recenſentur. b In uetuſto exemplari legebatur, ex Pallante gigante, Scylla, Stygia uis, quæ uerba ex Heſiodo nos tranſpoſuimus. c Cõmentarius in Odyſſeos μ. Telxiepiam, Agloaphemen, Piſinoen, & Lygiam uocat, quatuorq; eas facit. d Electra fortaßis addendum: ſic enim Heſiodus habet. B

FABVLA PRIMA,
Themiſto.

Athamas Aeoli filius, habuit ex Nebula uxore filium Phrixũ, & filiam Hellen: & ex Themiſto Hypſei filia, filios duos, Sphincium & Orchomenum. Et ex Ino Cadmi filia, filios duos, Learchum, & Melicertẽ. Themiſto, quòd ſe Ino cõiugio priuaſſet, filios eius interficere uoluit. Itaq; in regia latuit clàm, & occaſione † nacta, cum putaret ſe inimicæ natos interfeciſſe, ſuos imprudẽs occidit, à nutrice decepta, quòd eis ueſtem perperam iniecerat. Themiſto cognita re, ipſa ſe interfecit.

inuenta

II. Ino.

Ino Cadmi & Harmoniæ filia, cum Phrixum & Hellen ex Nebula natos interficere uoluiſſet, inijt conſiliũ cum totius generis matronis, & coniurauit, ut fruges in ſementem quas daret, torrerent, ne naſcerẽtur. Ita ut cum ſterilitas & penuria frugũ eſſet, ciuitas tota partim fame, partim morbo interiret. De ea re Delphos mittit Athamas ſatellitem. Cui Ino præcepit, ut falſum reſponſum ita referret: Si Phrixũ immolaſſet Ioui, peſtilentiæ fore finem. Quod cum Athamas ſe facturum abnuiſſet, Phrixus ultrò ac libẽs pollicetur ſe unum ciuitatem ęrumna liberaturum. Itaq; cum ad aram cum infulis eſſet adductus, & pater Iouem cõprecari uellet, ſatelles miſericordia adoleſcentis, Inûs Athamanti conſilium patefecit. Rex facinore cognito, uxorem ſuam Ino, & filium eius Melicerten Phrixo dedidit necandos. Quos cũ ad ſupplıciũ duceret, Liber pater ei caliginem iniecit, & Ino ſuam nutricem eripuit. Athamas poſtea ab Ioue inſania obiecta,

A obiecta, Learchum filium interfecit. At Ino cum Melicerte filio suo in mare se præcipitauit. Quam Liber Leucotheam uoluit appellari: nos matrē Matutam dicimus: Melicerten autē deum Palæmonem, quem nos Portunum dicimus. Huic quinto quoq; anno ludi gymnici fiunt, qui appelantur ἴσθμια.

III. *Phrixus.*

PHrixus & Helle, insania à Libero obiecta, cum in sylua errarent, Nebula mater eò dicitur uenisse, & arietē inauratum adduxisse Neptuni & Theophanes filium, eumq; natos suos ascendere iussit, & Colchos ad regē Aeetam Solis filium transire, ibiq; arietē Marti immolare. Ita dicitur esse factum.* Quò cum ascendissent, & aries eos in pelagus detulisset, Helle de ariete decidit, ex quo Hellespontum pelagus est appellatum. Phrixum autem Colchos detulit. Ibi matris præceptis arietem immolauit, pellemq; eius inauratam in templo Martis posuit. Quam seruante dracone Iason Aesonis & Alcimedes filius dicitur petisse. Phrixum autem Aeeta libens recepit, filiamq; † Calliopen dedit ei uxorem. Quæ postea liberos ex eo procreauit. Sed ueritus est Aeeta, ne se regno eijcerent: quod ei responsum fuit ex prodigijs, Ab aduena Aeoli filio mortē caueret. Itaq; Phrixum interfecit. At filij eius, Argus, Phrontis, Melas, † Cylindrus, in ratem conscenderunt, ut ad auum Athamantem trāsirent. Hos Iason cum pellem peteret, naufragos ex insula Dia sustulit, & ad † Calliopen matrem reportauit. Cuius beneficio ad sororem Medeam est commendatus.

Chalciopen, ita enim ferè omnes sororem Medeæ nominant.
Citorus alij.
Chalciopen.

IIII. *Ino Euripidis.*

ATthamas in Thessalia rex cū Inonem uxorē, ex qua duos filios peperisse putaret, duxit nymphæ filiam Themistonem uxorem, ex ea geminos filios procreauit. Postea rescijt Inonem in Parnaso esse, † quæ bacchationis causa eò peruenisse. Misit qui eam adducerent. Quam adductam celauit. Rescijt Themisto eam inuentā esse, sed quæ esset nesciebat. Cœpit uelle filios eius ne-
B care. Rei consciam, quam captiuam esse credebat, ipsam Inonem sumpsit, & ei dixit, ut filios suos candidis uestimentis operiret, Inonis filios nigris. Ino suos candidis, Themistonis pullis opposuit. Tunc Themisto decepta, suos filios occidit. Id ubi rescijt, ipsa se necauit. Athamas autem in uenatione per insaniam Learchum maiorem filium suum interfecit. At Ino cum minore filio Melicerte in mare se deiecit, & dea est facta.

atq;

V. *Athamas.*

SEmele, quòd cum Ioue cōcubuerat, ob id Iuno toti generi eius fuit infesta. Itaq; Athamas, Aeoli filius, per insaniam in uenatione filium suum interfecit sagittis.

VI. *Cadmus.*

CAdmus Agenoris & † Agrisopes filius, ira Martis, quòd draconem fontis Castalij custodem occiderat, suorum prole interempta, cū Harmonia Veneris & Martis filia uxore sua in Illyriæ regionibus, in dracones sunt conuersi.

Argyopes, ita à Pherecyde dicitur.

VII. *Antiopa.*

ANtiopa Nyctei filia, ab † Epapho per dolum est stuprata. Itaq; à Lyco uiro suo eiecta est. Hanc uiduam Iupiter compressit. At Lycus Dircen in matrimonium duxit, cui suspicio incidit, uirum suum clàm cum Antiopa concubuisse. Itaq; imperauit famulis, ut eam in tenebris uinctam clauderent. Cui postquam partus instabat, effugit ex uinculis Iouis uoluntate, in montem Cytheronem. Cumq; partus premeret, & quæreret ubi pareret, dolor eam in ipso biuio coegit partum edere. * Quos pastores pro suis educarunt, & appellarūt Zeton, ἀπὸ τοῦ ζητεῖν τόπον. Alterum autem Amphionem, ὅτι ἐν διόδῳ, ἢ ὅτι ἀμφὶ ὁδὸν αὐτὸν ἔτικεν, id est, quoniam in biuio eum edidit. Qui postquam matrem agnouerunt, Dircen ad taurum indomitum deligatam uita priuarunt. Ex cuius corpore in monte Cytherone fons est natus, qui Dirceus est appellatus, beneficio liberi, quod eius baccha fuerat.

Epopeo, ut in Corinth. Paus.
Videtur deesse, peperitq; gemellos, aut simile.

VIII. *Eadem Euripidis, quam ſcribit Ennius.*

NYctei regis in Bœotia fuit filia Antiopa. Eius formæ bonitate Iupiter adductus, grauidam fecit. Quam pater cum punire uellet propter ſtuprum, minitans periculum, Antiopa effugit. Caſu in eodem loco, quò illa peruenerat, †Epaphus Sicyonius ſtabat. Is mulierem aduectam domo, matrimonio ſuo iunxit. Id Nyctæus ægrè ferens, cum moreretur, Lyco fratri ſuo per obteſtationem mandat, cui tum regnum relinquebat, ne impunè Antiopa ferret. Huius poſt mortem Lycus Sicyonem uenit, interfecto Epapho, Antiopam uinctam adduxit in * Cytheronem: parit geminos, & reliquit. Quos paſtor educauit, Zetum & Amphionem nominauit. Antiopa Dirce uxori Lyci data erat in cruciatum. ea occaſione nacta, fugæ ſe mãdauit. Deuenit ad filios ſuos. Ex quibus Zetus exiſtimans fugitiuam, non recepit. In eundem locum Dirce per bacchationem Liberi illuc delata eſt: ibi Antiopam repertam, ad mortem extrahebat. Sed ab educatore paſtore adoleſcentes certiores facti, eam eſſe matrem ſuam, celeriter conſecuti matrem, eripuerunt. Dircen ad taurum crinibus religatam, necant. Lycum cum occidere uellent, uetuit eos Mercurius, & ſimul iuſsit Lycum concedere regnum Amphioni.

Epopeus

IX. *Niobe.*

AMphion & Zetus Iouis & Antiopes Nyctei filij, iuſſu Apollinis Thebas muro circumcinxerunt uſq; ad * Semeduſtum, Laiumq; Labdaci regis filium in exilium eiecerunt. Ipſi ibi regnum obtinere cœperunt. Amphion in coniugium Niobam Tantali & Dionei filiam accepit. Ex qua procreauit liberos ſeptem, totidemq; filias. Quem partũ Niobe Latonæ antepoſuit, ſuperbiusq; locuta eſt in Apollinem & Dianam. quòd illa cincta uiri cultu eſſet, & Apollo ueſtem deorſum*, atq; crinitus, & ſe numero filiorum Latonam ſuperare. Ob id Apollo filios eius in ſylua uenantes, ſagittis interfecit in monte Sipylo. Et Diana filias in regia ſagittis interemit, præter Chloridem. At genitrix liberis orba, flendo lapidea facta eſſe dicitur in monte Sipylo. Eiusq; hodie lachrymæ manere dicuntur. Amphion autem cum templum Apollinis expugnare uellet, ab Apolline ſagittis eſt interfectus.

inædificatum fortaſſe.

Videtur deeſſe, haberet, aut ſimile uerbum.

X. *Chloris.*

CHloris in urbe Seti Amphionis filia, quæ ex ſeptem ſuperauerat. Hanc habuit in coniugem Neleus * Hippocoontis filius. Ex qua procreauit liberos, maſculos duodecim. Hercules cũ Pylum expugnaret, Neleum interfecit, & filios eius decem. undecimus autẽ Periclymenes, beneficio Neptuni aui in aquilæ effigiem cõmutatus, mortem effugit. Nam duodecimus Neſtor in Ilio erat, qui tria ſecula uixiſſe dicitur beneficio Apollinis. Nam quos annos Chloris & fratrum, Apollo eripuerat, Neſtori conceſsit.

Homerus tamen non huius, ſed alterius Amphionis, qui fuit Iaſij, filiã uidetur facere, Odyſſ. λ.

XI. *Niobidæ.*

LErta, Tantalus, Iſmenus, Eupinus, Phædimus, Sipulus, Chiade, Chloris, Aſtygratia, Siboe, Sictothius, Eudoxa, Archenor, Ogigia. Hi ſunt filij & filiæ Niobæ uxoris Amphionis.

Non modò corrupta hæc, ſed etiam tranſpoſita nomina uidentur. ſic enim ab alijs recenſentur: filiorum ſcilicet, Archemorus, Tantalus, Iſmenius, Epinicus, Phædimus, Sipylus, & Damaſichton: filiarum autem, Chloris, Aſtycratia, Pelopia, Neæra, Cleodoxe, Ogygia, & Clytia. Et erant quoq; in uetuſto exemplari eraſæ quædam literæ, & pro ijs aliæ ab indocto, ut apparet, quopiam repoſitæ.

XII. *Pelias.*

PEliæ Cretei & Tyrus filio reſponſum erat, ut Neptuno ſacrum faceret. Etſi quis monocrepis, id eſt, uno pede calciatus ſuperueniſſet, tum mortem eius appropinquare. Is cum annua ſacra faceret Neptuno, Iaſon Aeſonis filius, fratris Peliæ, cupidus ſacra faciendi, dum flumen Euhenũ tranſiret, calciamentũ reliquit: q̃d ut celeriter ad ſacra ueniret, neglexit. Id Pelias inſpiciẽs, memor fortiũ præcepti, iuſſit eum pellẽ arietis, quã Phryxus Marti ſacrauerat, inauratã, Colchis ab rege Aeeta hoſte petere. Qui cõuocatis Græciæ ducibus, Colchos eſt profectus.

XIII. Iuno,

XIII. *Iuno.*

A IVno cum ad flumen †Euhenum in anum se conuertisset, & staret ad hominū mentes tentandas, ut se flumen Euhenum transferrent. Et id nemo uellet, Iason Aesonis & Alcimedes filius eam transtulit. Ea autem irata Peliæ, quod sibi sacrum intermiserat facere, effecit ut Iason unam crepidam in limo relinqueret.

Apollonius Anaurum uocat eū fluuium.

XIIII. *Argonautæ conuocati.*

IAson Aesonis filius & Alcimedes Climeni filiæ, & Thessalorum dux. Orpheus Oeagri & Calliopes Musę filius, Thrax, urbe *Fleuia, quę est in Olympo monte, ad flumen Enipeum, Martis citharista. Asterion †Pyremi filius, matre Antigona Pheretis filia, ex urbe Peline. Alij aiūt Prisci filium, urbe Piresia, quæ est in radicibus Phyllæi montis, qui est in Thessalia. Quo loco duo flumina, Apidanus & Enipeus, separatim proiecta, in unum cōueniunt. Polyphemus, Elati filius, matre Hippea Antippi filia, Thessalus, ex urbe Larissa, pedibus tardus. Iphiclus Phylaci filius, matre †Periclymene Minyæ filia, ex Thessalia, auunculus Iasonis. Admetus Pheretis filius, matre Periclymene, * Minois filia, ex Thessalia, monte Calcedonio, unde oppidū & flumen nomen traxit. Huius Apollinem pecus pauisse ferunt. Eurytus & Echion, Mercurij & †Antreatæ Mereti filiæ filius, ex urbe Alope, quæ nunc uocatur Ehesus. Quidam autores, Thessalos putant. Ethalides Mercurij & Eupolemiæ Mirmydonis filię filius. Hic fuit Larissęus, urbe Gyrtone, quę est in Thessalia. Hic ostēdit nullo modo Centauros ferro se posse uulnerare, sed truncis arborum in cuneum adactis. *Cæneus Elati filius, Magnesius, hunc nonnulli fœminam fuisse dicunt. Cui petenti, Neptunum propter connubium optatum dedisse, ut in iuuenilem speciem conuersus, nullo ictu interfici posset. quod est nunquam factum, nec fieri potest, ut quisquam mortalis non posset ferro necari, aut ex muliere in uirum conuerti. Mopsus Ampyci & Chloridis filius. Hic augurio doB ctus ab Apolline, ex Oechalia, uel ut quidam putant, *Lyparensis. Eurydamas Iri & Demonassæ filius. Alij aiunt Ctimeni filium, qui iuxta lacum Xyniū *Dolopeidē urbem inhabitabat. Theseus Aegei & Aethræ Pytthei filiæ filius, à Trœzene: alij aiūt ab Athenis. Pirithous Ixionis filius, frater Centaurorum, Thessalus. Menœtius Actoris filius. *Amponitus. *Eribotes Teleontis filius. *Ameleon. Eurytion, Iri & Demonassæ filius. Ixition ab oppido *Cerintho. Oileus Leodaci & Agrianomes Perseonis filiæ filius, ex urbe Naricea. † Alij aiūt ex Eubœa. Clytius, & Iphitus, Euryti & Antiopes Pylonis filiæ filius, reges Oechaliæ. Hic concessa ab Apolline sagittarū sciētia, cum autore muneris cōtendisse dicitur. Huius filius *Clytius ab Aeeta interfectus est. Peleus & Telamon Aeaci & Pæneidos *Ceptionis filiæ filij, ab Aegina insula. Qui ob cędē Phoci fratris, relictis sedibus suis, diuersas petierunt domos: Peleus Phthiam, Telamon Salaminā, quam Apollonius Rhodius *Atthida uocat. Butes Teleontis & Zeuxipes Eridani fluminis filię filius, ab Athenis. Phaleros Alcontis filius ab Athenis. Tiphys Phorbantis & Hymanes filius, Boëtius, is fuit gubernator nauis Argo. Argus Polybi & Argiæ filius, alij aiunt Danai filiū: hic fuit Argiuus pelle taurina lanugine adopertus. is fuit fabricator nauis Argo. Phliasus Liberi patris, & Ariadnes Minois filiæ filius, ex urbe Phliunte, quæ est in Peloponneso, alij aiunt Thebanū. Hercules Iouis & Alcmenæ Electryonis filiæ filius, Thebanus. Hylas Theodamātis & Menodices nymphæ, Oreonis filiæ filius, ephebus, ex Oechalia: alij aiunt ex Argis comitem Herculis. Nauplius Neptuni & Amymones Danai filiæ filius, Argiuus. Idmon Apollinis & †Cyrenes nymphę filius, quidā Abantis dicunt, Argiuus. Hic augurio prudens, quamuis prædicentibus auibus, mortē sibi denunciari intellexit, fatali tamen militiæ non defuit. Castor & Pollux Iouis & Ledę Thestij filię filius Lacedæmonij, alij Spartanos dicunt, uterq; imberbis. His eodē quoq; tempore stellæ in capitibus ut uiderentur, accidisse scribitur. Lynceus & Idas Aphareí &

Pymplæa fortaßis, sic enim Apollonius.
Cometæ alij, ut Apoll. et Orph.
Clymene
Ita quidem uetustum exēplar habet, sed arbitror subdititiū, pro Minyæ esse, & à proximo repetitum.
Laothoes, sic a enim Orpheus.
Titaresius, sic enim Apollon.
Apud Apoll. Dolopeis gētile est, proprium autē Ctimene.
Canthus, ut Apollonius. b
Euritus, uide Apollonium lib. 1.
Flaccus, nō Clytium, sed Iphitū in Colchis perijsse tradit.
Endeidos, Chironis alij.
Apoll. Arestoris filium facit.
Alijs aūt Phlias. dicitur ex matre Cheonophyle.
Asterius Pherecides habet.

rei & Arenæ Bibali filię filij, Messenij ex Pelopōneso. Ex his Lynceus sub terra A
quęq; latentia uidisse dicitur, neq; ulla caligine inhibebatur. alij aiūt Lynceum
noctu nullū uidisse. Idem sub terra solitus cernere dictus est ideò, quòd aurifo-
dinas norat: is cum descendebat, & aurum subitò ostendebat, ita rumor subla-
tus, eū sub terra solitū uidere. Itē Idas acer, ferox. Periclymenus Nilei & Chlo-
ridis Amphionis & Niobes filiæ filius: hic fuit Pylius. Amphidamus et Ce-
pheus † Egei & Cleobules filij de Arcadia. Ancæus Lycurgi filius, alij nepotē
dicunt, Tegeates. Augeas Solis & Naupidames Amphidamātis filiæ filius.
hic fuit * electus. Asterion et Amphion † Ypetacli filii, alii aiūt Hipasi, ex * Pelle-
ne. Euphemus Neptuni & Europes † Tityi filiæ filus, Tænarius. Hic super a-
quas sicco pede cucurrisse dicitur. Ancæus alter Neptuni filius, matre Alta
Cathesti filia, ab Imbraso insula, quæ Parthenia appellata est, nunc aūt Samos
C dicitur. Erginus Neptuni filius, à Mileto: quidam Periclymeni dicunt, Orcho-
menius. Meleager Oenei & Altheæ Thestij filiæ filius, quidā Martis putant,
Calydonius. Laocoon Porthaonis filius, Oenei frater, Calydonius. Iphiclus
alter Thestij filius, matre Leucippe, Altheæ frater, ex eadem matre, Lacedæmo-
nius. Hic fuit Arcas † cursor, iaculator. Iphitus Nauboli filius, Phocensis: alij
Hippasi filiū, ex Pelopōneso fuisse dicūt. Zetes & Calais Aquilonis uenti &
Orithyiæ Erichthei filiæ filij. Hi capita pedesq; pennatos habuisse feruntur, cri-
nesq; cæruleos, qui peruio aëre usi sunt. Hi aues Harpyias tres Thaumantis &
† Ozomenes filias, Alopien, Acheloën, * Ocypeten fugauerunt, à Phineo Age-
noris filio, eodē tempore quo Iasoni comites ad Colchos proficiscebātur. Quę
inhabitabant insulas Strophadas in Aegeo mari, quæ Plotæ appellantur. Hæ
fuisse dicūtur capitibus gallinaceis, pennatæ, alasq; & brachia humana, ungui-
bus magnis, pedibusq; gallinaceis, pectus album, feminaq; humana. Hi autē
Zethes & Calais ab Hercule telis occisi sunt. Quorum in tumulis superpositi
lapides flatibus paternis mouentur. Hi autem ex Thracia esse dicuntur. † Fo-
cus & Priasus Cęnei filij ex Magnesia. Eurymedon Liberi patris & Ariadnes B
Minois filiæ filius, à Phliunte. Palæmonius Lerni filius, Calydonius. Actor
Hippasi filius ex Pelopōneso. Thersanon * Solis & Leucothoes filius ex An-
dro. Hippalcimos * Pelopis & Hippodamiæ Oenomai filię filius, ex Pelopō-
neso à Pisis. Asclepius Apollinis & Coronidis filius. Atriacha * Thestij filia,
Argiuus. Mileus Hipocoontis filius, Pylius. Iolaus Iphicli filius, Argiuus.

Deucalion Minois & Pasiphaës Solis filiæ filius, ex Creta. Philoctetes Pœ-
antis filius, à Meliboea. Ceneus alter Coronis filius, Coryna. Acastus Pelię et
Anaxabiæ Dymātis filiæ filius, ex Iolcho, duplici pallio coopertus. Hic uolun-
tarius Argonautis accessit, spōte sua comes Iasonis. Hi aūt omnes Minyę sunt
appellati, uel quòd plurimos eorum filiæ Minyæ pepererunt, uel quòd Iasonis
mater Clymeni † & Minyæ filia erat. Sed neq; Colchos omnes peruenerūt, neq;
in patriam regressum habuerūt. Hylas enim in Mœsia, à nymphis iuxta Cion, *
flumenq; Ascanium raptus est, quem dum Hercules & Polyphemus requirūt,
uento rapta naui deserti sunt. Polyphemus ab Hercule quoq; relictus, condita
in Mœsia ciuitate, perit apud Chalybas. Tiphys autem morbo absumptus est,
in Mariandinis in Propontide, apud Lycū regē, pro quo nauē rexit Colchos.
Ancæus, Neptuni filius. Idmon autem Apollinis filius ibi apud Lycum cum *
stramentatum exisset, ab apro percussus decidit. ultor Idmonis fuit Idas Apha-
rei filius, qui aprum occidit. Butes Teleontis filius, quamuis cantibus & ci-
thara Orpheia * uocabatur, uictus tamen est dulcedine Sirenū, & nataturus ad
eas in mare se præcipitauit. Eum Venus delatū fluctibus † Lilybæo seruauit. Hi
sunt qui non peruenerunt Colchos. In reuersione aūt perierunt Euribates Te-
leontis filius, & † Cantus Ceriontis filius interfecti sunt, in Lybia à pastore Ce-
phalione Nasamonis fratre, filio Tritonidis nymphæ & Amphitemidis, cuius
* fuste pecus depopulabantur. Mopsus aūt Amyci filius ab serpentis morsu
in

*† Alci habet Ap. * Eleus, matrem aūt alij Hyrminen uocant.*

Apoll. aūt Polyphemum uocat. Hyperasij Apol.

Credo legendū, artificiosus, aut simile quiddam.

Electræ Hesiod. Celeno Apoll.

Phocus.

Alcimede, Clymenes quæ fuit, Minyæ filia erat. Apoll.

al. ad Lilybæū. Canethi enim filium facit Apol. eumq; cum Mopso in Libyam delatum, ibiq; periisse dicit.

A in Africa obijt. Is autem in itinere accesserat comes Argonautis, Amyco patre occiso. Item accesserunt ex insula Dia Phrixi & Chalciopes Medæ sororis filij, Argus, Melas, Phrontides, †Cylindrus. ut alij aiunt uocitatos, Phronius, Demoleon, Autolycus, Phlogius. Quos Hercules cum eduxisset habiturus comites, dū Amazonū balteū petit, reliquit terrore perculsos, † à Dascylo qui regis Mansuaden *filia. Hi aūt cum exirent ad Colchos, Herculē ducē facere uoluerunt. Ille abnuit, sed potius Iasonem fieri oportere, cuius opera exirent omnes: dux ergo Iason regnauit. Faber Argus Danai filius, cuius post mortē rexit nauē Ancæus Neptuni filius proreta, nauigauit Lynceus Apharei filius, qui multū uidebat. Tutarchi aūt fuerūt Zetes & Calais Aquilonis filij, qui pēnas & in capite & in pedibus habuerunt. Ad prorā & remos sederunt Peleus & Telamon. ad *pitulum sederunt, Hercules ad Idas. Cęteri ordinem seruauerunt. Celeuma dixit Orpheus, Oeagri filius. Pōst, relicto eo ab Hercule, loco eius sedit Peleus Aeaci filius. Hæc est nauis Argo, quā Minerua in sideralē circulū retulit, ob hoc q̄d ab se esset ædificata. ac primum in pelagus deducta est hęc nauis, in astris apparēs à gubernaculo ad uelū. Cuius speciē ac formā Cic. in Phæn. (exponit his uersibus:

Cytorus alij.

à Dascylo regis Mariandyni filio.

*

At canis ad caudam serpens prælabitur Argo,
Conuersam præ se portans cum lumine puppim.
Non aliæ naues ut in alto ponere proras
Ante solent rostris Neptunia prata secantes,
Sicut cum cœptant tutos contingere portus,
Obuertunt nauem magno cum pondere nautæ,
Aduersamq; trahunt optata ad littora puppim:
Sic conuersa uetus super æthera labitur Argo.
Inde gubernaclum tendens †à puppe† uolante
Clari posteriora canis uestigia † tangit.

Diuerso lumine fulgens al. condit

Hæc nauis habet stellas in puppe quatuor, in gubernaculo dextro quinque, in sinistro quatuor, consimiles inter sese omnino tredecim.

B

a Videntur hæc corruptè legi, & ad sequentē potius Ceneum referri debere. Sic enim Apollon. ex quo huc multa ad uerbum etiā translata reperias. καινέα γὰρ ζῶόν περ ἔτι κλείουσιν ἀοιδοὶ κενταύροισιν ὀλέσθαι, ὅτε σφέας οἶος ἀπ' ἄλλων ἤλασ' ἀριστήων, οἱ δ' ἔμπαλιν ὁρμηθέντες, οὔτε μιν ἐγκλῖναι προτέρω σθένον, οὔτε δαΐξαι. ἀλλ' ἄρρηκτος, ἀνάμπτος ἐδύσετο νειόθι γαίης θεινόμενος στιβαρῇσι καταΐγδην ἐλάτῃσι. *& de eodem in commētario ferè eadem uerba sequuntur, quæ hic de Neptuno & munere eius citantur. Quanquam Apollon. non ipsum Cænea, sed Cænei filium Coronum cum Argonautis profectum dicit.* *b Apollonius non hunc, sed Canthum ex Eubœa uenisse ait. uidetur ergo transposita clausula hæc esse à librario.* *c Cōment. Apollonij Astypaleæ Phœnicis filiæ. cæterum Apollonius nō uocat Imbrasiā insulam proprio nomine, sed epitheto, ab Imbraso fluuio, qui postea Parthenius dictus est (ut Com. ibidem ait) eo quòd iuxta eum Iuno cum uirgo etiam esset, nutrita fuerit. Hæc enim uerba sunt* ὅδ' Ἰμβρασίης, ἕδος Ἥρης, παρθενίης ἀγκαῖος.

XV. Lemniadæ.

IN insula Lemno mulieres Veneri sacra aliquot annos non fecerant, cuius ita uiri earum Thressas uxores duxerunt, & priores spreuerunt. At Lemniades eiusdem Veneris impulsu coniuratæ, genus uirorum omne quod ibi erat interfecerunt, præter Hypsipylen, quæ patrem suum Thoantem clàm in nauem imposuit. quem tempestas in insulam †Tauricam detulit. interim Argonautæ pręnauigantes, Lemno accesserunt. Quos ut uidit Iphinoe, custos portæ, nunciauit Hypsipylæ reginæ, cui Polixo ętate constituta dedit consiliū, ut eas laribus hospitalib. obligaret, hospitioq; inuitaret. Hypsipyle ex Iasone ꝓcreauit filios Eunæum & † Deiphilū. Ibi cum plures dies retenti essent, ab Hercule obiurgati discesserunt. Lemniades autem postq; scierunt Hypsipylen patrem suum seruasse, conatæ sunt eam interficere, illa fugæ se mandauit. Hanc prædones exceptam Thebas deportarunt, & regi †Lyco in seruitium uendiderūt. Lemniades aūt quæcunq; ex Argonautis conceperunt, eorū nomina filijs suis imposuerūt.

Oenœam Apollon. habet.

Thoātē, Statius

Lycurgo alii

XVI. Cyzicus.

CYzicus † Eusori filius rex in insula Propontidis, Argonautas hospitio liberali excepit, Qui cū ab eo discessisēt, totūq; diem nauigassent, nocte tem-

Apoll. Aenei filium facit, Euso

ri autem ex filia nepotem.

pestate orta ad eandem insulam ignari delati sunt. Quos Cyzicus hostes Pelasgicos arbitrans esse, cum eis noctu in littore arma contulit, & ab Iasone est interfectus. Quòd postero die cum prope littus appropinquasset, & uidisset se regem interfecisse, sepulturæ eum tradidit, atq; filijs regnum tradidit. A

XVII. *Amycus.*

AMycus Neptuni & Melies filius, Bebryciæ rex. In huius regna qui uenerat, cæstis cogebat secum contendere, & deuictos perdebat. Hic cum Argonautas prouocasset ad cæstus, Pollux cum eo contendit, & eum interfecit.

XVIII. *Lycus.*

LYcus rex insulæ Propontidis, Argonautas recepit hospitio, in honorẽ, eo quòd Amycum interfecerant, quòd eũ sæpe *inficiaretur. Argonautæ dũ apud Lycum morantur, & extra *uenatũ exissent, Idmon ab apro percussus interijt. In cuius dum diutius sepultura moratur, Iphis Phorbantis filius moritur. tunc Argonautæ Ancęo Neptuni filio nauem Argo gubernandam dederunt.

XIX. *Phineus.*

PHineus Agenoris filius Thrax, ex Cleopatra habuit filios duos. Hi à patre nouercæ crimine excæcati sunt. Huic etiam Phineo Apollo augurium dicitur dedisse. Hic deorũ cõsilia cum enunciaret, ab Ioue est excæcatus: & appo suit ei Harpyias, quę Iouis canes esse dicuntur, quę escam ab ore eius afferrent. Huc cum Argonautæ deuenissent, & eum iter ut demonstraret rogarent, dixit se demonstraturum, si eum pœna liberarent. Tũc Zetes & Calais, Aquilonis uenti & Orithyiæ filij, qui pennas in capite & in pedibus habuisse dicuntur, Harpyias fugauerunt in insulas Strophadas, & Phineum pœna liberarũt. Quibus *a* monstrauit quomodo Symplegadas transirent, ut columbam mitterent: quæ petræ cum concurrissent, in recessu earum, illi retro refugerent. Argonautæ beneficio Phinei Symplegadas transierunt.

a Videtur & hic locus corruptus esse. tale enim consiliũ Phinei fuit, ut columbam emitterent: quæ si salua per petras transisset, ipsi quoq; sequerentur: sin inter transuolandum perijsset, retro fugerent, cederentq; deorum monitis. B

XX. *Stymphalides.*

ARgonautæ cũ ad insulã Diam uenissent, & aues ex pennis suis eos cõficerent pro sagittis, cum multitudini auium resistere non possent, ex Phinei monitu clypeos & hastas sumpserunt, exq; more Curetũ sonitu eas fugarunt.

XXI. *Phrixi filij.*

ARgonautæ cum per Cyaneas cautes, quæ dicuntur Petræ Symplegades, intrassent mare quod dicitur Euxinum, & errarent, uoluntate Iunonis delati sunt ad insulam Diam. Ibi inuenerunt naufragos nudos atq; inopes Phrixi & Calciopes filios, Argum, Phrontiden, Melam, Cylindrum. Qui cum casus suos exposuissent Iasoni, se cum ad auum festinarent Athamanta ire, naufragio facto ibi esse eiectos, quos Iason receptos auxilio iuuit: qui Iasonẽ Colchos perduxerunt, per flumen Thermodoontem. & cum iam non longè essent à Colchis, iusserunt nauem in occulto collocari, & uenerũt ad matrem Chalcyopem Medeæ sororẽ, indicantq; Iasonis beneficia, & cur uenisset. Tũc Chalcyope de Medea indicat, perducitq; eam cum filijs suis ad Iasonem. Quæ cum eum uidisset, agnouit quem in somnis adamauerat, Iunonis impulsu, omniaq; ei pollicetur, & perducunt eum ad templum.

XXII. *Aeeta.*

AEetę Solis filio erat responsum, tam diu eum regnum habiturum, quãdiu ea pellis quã Phrixus cõsecrauerat, in fano Martis esset. Itaq; Aeeta Iasoni hanc * simultatem constituit, si uellet pellem auratam auferre, tauros æripedes qui flammas naribus spirabant, iungeret adamanteo iugo, & araret, dentesq; draconis ex galea sereret: ex quibus gens armatorum statim enascerentur, & se mutuò interficeret. Iuno autẽ Iasonem ob id semper uoluit seruatum, quòd cum ad flumen uenisset, uolens hominum mentes tentare, anum se simulauit, & rogauit ut se transferret, Cum cæteri qui transierant despexissent,

ille

A ille transtulit eam: itaque cum sciret Iasonem sine Medeæ consilio imperata perficere non posse, petit à Venere ut Medeæ amorem iniiceret. Iason à Medea Veneris impulsu amatus est. eius opera ab omni periculo liberatus est. Nam cum tauris arasset, & armati essent enati, Medeæ monitu lapidem inter eos abiecit: illi inter se pugnantes, alius alium interfecerunt. dracone autem uenenis sopito, pellem de fano sustulit, in patriamque cum Medea est profectus.

XXIII. *Absyrtus.*

AEeta ut rescijt Medeam cum Iasone profugisse, naue comparata misit Absyrtum filium cum satellitibus armatis ad eam persequendam. Qui cum in Adriatico mari in Histria eam persecutus esset, ad Alcinoum regem, et uellet armis contendere, Alcinous se inter eos interposuit, ne bellarent: quem iudicem sumpserunt, qui eos in posterum distulit. Qui cum tristior esset, & interrogatus esset à coniuge Arete, quæ causa esset tristiciæ, dixit, se iudicem sumptum à duabus diuersis ciuitatibus, inter Colchos et Argiuos. Quem cum interrogaret Arete, quid nam esset iudicaturus: respondit Alcinous, Si uirgo fuerit Medea, parenti redditurum: sin autem mulier, coniugi. hoc cum audiuit Arete à coniuge, mittit nuncium ad Iasonem, & is Medeam noctu in antro deuirginauit. Postero autem die cum ad iudicium uenissent, & Medea mulier esset inuenta, coniugi est tradita. nihilominus cum profecti essent, Absyrtus timēs patris præcepta, persecutus est eos in insulam Mineruæ: ibi cum sacrificaret Mineruæ Iason, & Absyrtus interuenisset, ab Iasone est interfectus. Cuius corpus Medea sepulturæ dedit, atque inde profecti sunt. Colchi qui cum Absyrto uenerāt, timentes Aeetam, illic remanserūt, oppidumque condiderunt, quod ab Absyrti nomine Absorin appellarunt. Hæc autem insula posita est in Histria contra Polam, iuncta insulæ Cantæ.

XXIIII. *Iason Peliades.*

IAson cum Peliæ patrui sui iussu tot pericula adisset, cogitare cœpit, quomo-
B do eum sine suspicione interficeret. hoc Medea se facturam pollicetur. Itaque cum iam longe à Colchis essent, nauem iussit in occulto collocari. & ipsa ad Peliæ filias pro sacerdote Dianæ uenit, eis pollicetur se patrem earum Pelian ex sene iuuenem facturā. Idque Alcestis maior filia negauit fieri posse. Medea quo facilius eam perduceret ad suam uoluntatem, caliginem eis obiecit, & ex uenenis multa miracula fecit, quæ uerisimilia esse uiderentur, arietemque uetulum in ahenū coniecit, unde agnus pulcherrimus prosiluisse uisus est, eodemque modo unde Peliades, id est Alcestis, Pelopia, Medusa, Isidoce, Hippothoë, Medeæ impulsu patrem suum occisum in aeneo coxerunt: cum se deceptas esse uiderent, à patria profugerunt. at Iason signo à Medea accepto, regia est potitus. Acastoque Peliæ filio fratri Peliadum, quod secum Colchos ierat, regnum paternum tradidit, ipse cum Medea Corinthum profectus est.

XXV. *Medea.*

MEdea Aeetæ & Idyæ filia cum ex Iasone iam filios † Marcerū & Feretum *Mermerum & Pheretē Pausan. in Corinth. uocat.*
procreasset, summaque cōcordia uiuerent, obijciebatur ei, hominem tam fortem, ac formosum, nobilem, uxorem aduenā, atque ueneficam habere. Huic Creon Menœci filius rex Corinthius filiam suā minorem † Glaucem dedit uxorem. Medea cū uidit se erga Iasonē benemerentē, tanta cōtumelia esse affectā, coronā exuens fecit aureā, eamque muneri iussit filios suos nouercæ dare. Creusa munere, accepto cum Iasone & Creonte cōflagrauit. Medea ubi regiā ardere uidit, natos suos ex Iasone Marcerū & Feretū interfecit, & profugit Corintho. *al. Creusam, sic enim & postea uocat.*

XXVI. *Medea exul.*

MEdea Corintho exul, Athenas ad Aegeum Pandionis filium deuenit in hospitium, eique nupsit. Ex eo natus est Medus: postea sacerdos Dianæ Medeā exagitare cœpit, regique negabat sacra caste facere posse, eo quod in ea ciuitate esset mulier uenefica & scelerata, tūc iterū exulatur, Medea aūt iunctis

draconibus,

draconibus, ab Athenis Colchos redit: quæ in itinere Absoridē uenit, ubi frater Absyrtus sepultus erat. Ibi Absoritani serpentium multitudini resistere non poterant. Medea aūt ab eis rogata, lectas eas in tumulum fratris coniecit, quæ adhuc ibi permanentes, si qua aūt extra tumulum exit, debitū naturę persoluit. A

XXVII. *Medus.*

PErsi Solis filio, fratri Aeetæ responsum fuit, ab Aeetæ progenie mortē cauere. ad quem Medus dum matrē persequitur, tempestate est delatus, quē satellites comprehensum ad regem Persen perduxerunt. Medus Aegei & Medeæ filius, ut uidit se in inimici potestatem uenisse, Hippoten Creontis filium se esse mentitus est. Rex diligentius quærit, & in custodiam eum conijci iussit, ubi sterilitas & penuria frugum dicitur fuisse. Quò Medea in curru iunctis draconibus cum uenisset, & regi se sacerdotem Dianæ ementita esset, dixit sterilitatem se expiare posse. Et cum à rege audisset, Hippoten Creontis filiū in custodia haberi, arbitrans eum patris iniuriam exequi uenisse, ibiq; imprudens filiū prodidit. Nam regi persuadet, eum Hippoten non esse, sed Medum Aegei filium, à matre missum ut regem interficeret: petitq; ut interficiendus sibi traderetur, æstimans Hippoten esse. Itaq; Medus cum productus esset, ut mendaciū morte puniretur, & illa aliter esse uidit quàm putauit, dixit se cum eo colloqui uelle, atq; ensem ei tradidit, iussitq; aui sui iniurias exequi. Medus re audita Persen interfecit, regnumq; auitum possedit, ex suo nomine terram Medeam cognominauit.

XXVIII. *Othos & Ephialtes.*

Iphimediæ OThos & Ephialtes Aloi & † Hiphimedes Neptuni filię filij, mira magnitudine dicūtur fuisse. hi singuli singulis mensibus nouē digitis crescebāt. Itaq; cum essent annorū nouē, in cœlum ascēdere sunt conati, qui aditū sibi ita faciebant. montē enim Ossam super Pelion posuerunt, unde etiā † Pelion Ossa mons appellatur, aliosq; mōtes cōstruebant, qui ab Apolline † nacti sunt interfecti. Alij aūt autores dicūt Neptuni & Hiphimedes filios fuisse atrotos. Hi cū Dianā cōprimere uoluissent, quæ cū non posset uiribus eorū resistere, Apollo inter eos cervā misit: quā illi furore incēsi, dū uolūt iaculis interficere, alius aliū interfecerūt. Qui ad inferos dicūtur hāc pœnā pati: ad columnā, auersi alter ab altero, serpētib. sūt deligati. Est styx inter columnā sedēs, ad quā sunt deligati.

Pelius quo fortasse legendum B

XXIX. *Alcumena.*

Aetoliam AMphitryon cum abesset ad expugnandum † Oechaliam, Alcumena æstimans Iouem coniugem suum esse, eum thalamis recepit. Qui cum in thalamos uenisset, & ei referret, quæ in † Oechalia gessisset, ea credens coniugem esse, cum eo concubuit. qui tam libens cum ea concubuit, ut unū diem usurparet, duas noctes congeminaret, ita ut Alcumena tam longam noctem ammiraretur. Postea cum nunciaretur ei, coniugem uictorem adesse, minimē curauit, quod putabat se cōiugem suum uidisse. Qui cum Amphitryon in regiam intrasset, & eam uideret negligentius securam, mirari cœpit & queri, quòd se aduenientem non excepisset: cui Alcumena respondit, iam pridem uenisti, & mecum concubuisti, & mihi narrasti quę in Oechalia gessisses. Quę cum signa omnia diceret, sensit Amphitryon numē aliquod fuisse pro se, ex qua die cum ea non concubuit. Quæ ex Ioue compressa, peperit Herculem.

Aetolia

XXX. *Herculis athla duodecim ab Eurystheo imperata.*

INfans cum esset, dracones duos duabus manibus necauit, quos Iuno miserat, unde primigenius est dictus. Leonem Nemæū, quem Luna nutrierat in antro Amphriso ac * tropum necauit. cuius pellem pro tegumento habuit. Hydrā Lernęā Typhonis filiā cū capitib. nouē ad fontē Lernęū interfecit. Hęc tantā uim ueneni habuit, ut afflatu homines necaret: & si quis eā dormientē trāsierat, uestigia eius afflabat, et maloꝝ cruciatu moriebaē. Hāc Minerua mōstrāte, interfecit, & exenterauit, exq; eius felle sagittas tinxit. Itaq; quicquid postea sa-

Apud Molorchum fortasse

A ſtea ſagittis fixerat, mortem non effugiebat, unde poſtea & ipſe perijt. Aprum in Phrygia † Erimachum occidit. Ceruum uelocem in Arcadia cum cornibus aureis uiuum in conſpectum Euryſthei regis adduxit. Aues Stymphalides in inſula Martis, quæ emiſsis pennis ſuis iaculabãtur, ſagittis iuterfecit. Augei regis ſtercus bouile uno die purgauit, maiorem partem Ioue adiutore, flumine † Ammiſſo totum ſtercus abluit. Taurum cum quo Paſiphae concubuit, ex Creta inſula Mycenas uiuum adduxit. Diomedem regem Thraciæ & equos quatuor eius, qui carne humana ueſcebãtur, cũ Abdero famulo interfecit. Equorum autem nomina, † Podarius, Lampon, Xanthus, Dinus. Hippolyten Amazonam, Martis & Otriræ reginę filiam: cui reginæ Amazonis balteum detraxit, tum † Antiopam captiuam Theſeo donauit. Geryonem Chryſaoris filium, trimembrem, uno telo interfecit. Draconem immanem Typhonis filium, qui mala aurea Heſperidum ſeruare ſolitus erat, ad montem Atlantem interfecit, & Euryſtheo regi mala attulit. Canem Cerberum Typhonis filium ab inferis, regi in conſpectum adduxit.

Alij aprum Erimantheũ, à monte Arcadiæ uocant.

immiſſo

Podargus, uel Podarces

Hyppolyten alij

XXXI. *Parerga eiuſdem.*

ANtæum Terrę filium in Libya occidit. Hic cogebat hoſpites ſecum luctari, & delaſſatos interficiebat. hunc luctando necauit. Buſiridem in Aegypto, qui hoſpites immolare ſolitus erat, huius legẽ cum audijt, paſſus eſt ſe cum infula ad aram adduci. Buſiris autẽ cum uellet Deos imprecari, Hercules eum claua ac miniſtros ſacrorum interfecit. Cygnũ Martis filium armis ſuperatum occidit. quò cum Mars ueniſſet, et armis propter filium contendere uellet cum eo, † Iouis inter eos fulmen miſit, atq; ita eos diſtraxit. Cetum, cui Heſione fuit appoſita, Troiæ occidit. Laomedonta patrem Heſionis, quòd eam non reddebat, ſagittis interfecit. † Aethonem aquilam quæ Prometheo cor exedebat, ſagittis interfecit. Lycum Neptuni filium, quòd Megaram Creontis filiam uxorem eius, & filios Theremachũ & Ophiten occidere uoluit, interfecit. Achelous fluuius in omnes figuras ſe immutabat. Hic cum Hercule propter Deianiræ coniugium cum pugnaret, in taurum ſe conuertit, cui Hercules cornu detraxit, quod cornu Heſperidibus, ſiue nymphis donauit. Quod Deæ pomis repleruntt, & cornu copiæ appellarunt. Neleum Hippocoontis filium cum decem filijs occidit, quoniam is eum purgare ſiue luſtrare uoluit, tunc cum Megaram Creontis filiam uxorem ſuam, & filios Theremachum & Ophiten interfecerat. Eurytum, quòd Iolem filiam eius in coniugium petijt, et ille eum repudiauit, occidit. Centaurum Neſſum, quòd Deianirã uiolare uoluit, occidit. Eurytionem centaurum, quòd Deianiram Dexamenis filiam ſperatam ſuam uxorem petijt, occidit.

Iuppiter

Aeton, fortaſſe legendum

B

XXXII. *Megara.*

HErcules cum ad canem tricipitẽ eſſet miſſus ab Euryſtheo rege, et Lycus Neptuni filius putaſſet eum perijſſe, Megaram Creontis filiam uxorem eius & filios Theremachum & Ophiten interficere uoluit, & regnum occupare. Hercules eò interuenit, & Lycum interfecit: poſtea ab Iunone inſania obiecta, Megaram & filios Theremachum & Ophiten interfecit. Poſtquam ſuæ mentis cõpos eſt factus, ab Apolline petijt dari ſibi reſponſum, quomodo ſcelus purgaret. Cui Apollo ſortẽ quod reddere noluit, Hercules iratus de fano eius tripodem ſuſtulit, quẽ poſtea Iouis iuſſu reddidit, & nolentẽ ſortẽ dare iuſſit. Hercules ob id à Mercurio Omphalæ reginæ in ſeruitutem datus eſt.

XXXIII. *Centauri.*

HErcules cum in hoſpitium ad Dexamenum regem ueniſſet, eius'que filiam Deianiram deuirginaſſet, fidem'que dediſſet, ſe eam uxorem ducturum, poſt diſceſſum eius Eurytion Ixionis & Nubis filius centaurus petit Deianiram uxorem. cuius pater uim timens, pollicitus eſt ſẽ daturum. die conſtituto, uenit cum fratribus ad nuptias. Hercules interuenit, & Centaurum interfecit,

interfecit, suam speratã abduxit. Item alijs in nuptijs Perithous Hippodamiam Adrasti filiam cum uxorem duceret, uino pleni Centauri conati sunt rapere uxores Lapithis, eos centauri multos interfecerunt, ab* ipsis interierunt. A

XXXIIII. *Nessus.*

NEssus Ixionis & Nubis filius, Cẽtaurus, rogatus ab Deianira ut se flumen Euhenum transferret, quam sublatã, in flumine ipso uiolare uoluit. Hoc Hercules, cum interuenisset, & Deianira cum fidẽ eius implorasset, Nessum sagitis confixit. Ille moriens cum sciret sagittas Hydræ Lerneæ felle tinctas, quantam uim haberent ueneni, sanguinem suum exceptũ Deianiræ dedit, & id philtrum esse dixit, si uellet ne se coniunx sperneret, eo iuberet uestem eius perũgi. Id Deianira credens, conditum diligenter seruauit.

XXXV. *Iole.*

HErcules cum Iolen Euryti filiam in coniugiũ petijsset, ille eum repudiasset, Oechaliam expugnauit. Qui ut à uirgine rogatur, parẽtes eius coram ea interficere uelle cœpit. Illa animo pertinacior, parẽtes suos ante se necari est perpessa. quos omnes cum interfecisset, Iolen captiuam ad Deianirã pręmisit.

XXXVI. *Deianira.*

DEianira Oenei filia Herculis uxor, cum uidit Iolen uirginem captiuam eximię formę esse adductã, uerita est ne se coniugio priuaret. Itaq; memor Nessi præceptis, uestem tinctam centauri sanguine, Herculi qui ferret, nomine Lichan famulũ misit. inde paululum quod in terram deciderat, & id sol attigit, ardere cœpit. quod cum Deianira uidit, aliter esse ac Nessus dixerat intellexit: & qui reuocaret eum, cui uestem dederat, misit. Quam Hercules iam induerat, statimq; flagrare cœpit. Qui cum se in flumen coniecisset, ut ardorem extingueret, maior flamma exibat. Demere autem cum uellet, uiscera sequebãtur. Tunc Hercules Licham qui uestem attulerat, rotatum in mare iaculatus est, qui quo loco cecidit, petra nata est, quæ Lichas appellatur. Tũc dicitur Philoctetes Pœantis filius pyram in monte Oeteo construxisse Herculi, eumq; ascendisse † mortalitatem. Ob id beneficiũ Philocteti Hercules arcus & sagittas donauit. Deianira autem ob factum Herculis ipsa se interfecit. B

† et exuisse, forsitan, aut simile quid deest.

XXXVII. *Aethra.*

NEptunus & Aegeus Pãdionis filius, in fano Mineruæ cum Aethra Pithei filia una nocte concubuerunt. Neptunus quod ex ea natum esset, Aegeo concessit. Is autem postquam à Trœzene Athenas redibat, ensem suum sub lapide posuit, & præcepit Aethræ, ut tunc eum ad se mitteret, cum posset eum lapidem alleuare, & gladium patris tollere, ibi fore indiciũ cognitionis filij. Itaque postea Aethra peperit Theseum. Qui cum ad puberem ætatem peruenisset, mater pręcepta Aegei indicat ei, lapidemq; ostendit ut ensem tolleret, & iubet eum Athenas ad Aegeum proficisci, * eosq; qui illic tum itineri infestabantur, omnes occidit.

Videtur nonnihil deesse.

XXXVIII. *Thesei labores.*

COrynetem Neptuni filium armis occidit: Pithyocamptẽ, qui iter gradientes cogebat, ut secum arborem pinum ad terram flecterẽt: quam qui cum eo prenderat, ille eam uiribus missam faciebat, ita ad terram grauiter elidebatur, & peribat, hunc interfecit. Procrustẽ Neptuni filiũ, ad hunc hospes cum uenisset, si longior erat, minori lecto proposito, reliquam corporis partem præcidebat: sin autem breuior statura erat, lecto longiori dato, incudibus suppositis extendebat eum, usq; dum lecti longitudinẽ ęquaret: hũc interfecit. Scironem, qui ad mare loco q̃dã prærupto sedebat, & qui iter gradiebatur, cogebat eum sibi pedes lauare, & ita in mare præcipitabat: hunc Theseus pari læto in mare deiecit, ex quo Scironis petrę sunt dictę. Cercionẽ Vulcani filiũ armis occidit. Aprũ qui fuit Cremiõe, interfecit. Taurũ qui fuit Marathone, quẽ Hercules à Creta ad Eurystheũ adduxerat, occidit. Minotaurũ oppido Gnosi occidit.

Dædalus.

XXXIX. *Dedalus.*

A DAedalus † Euphemi filius, qui fabricam à Minerua dicitur accepisse, Perdicem sororis suæ filium propter artificij inuidiam, quod is primùm serram inuenerat, summo tecto deiecit. ob id scelus in exilium ab Athenis, Cretam ad regem Minoëm abijt. *Eupalami alij.*

XL. *Pasiphae.*

PAsiphae Solis filia, uxor Minois, sacra deę Veneris per aliquot annos non fecerat. ob id Venus amorē infandum illi obiecit, ut taurū, quem ipsa amabat, alia amaret.* In hoc Dædalus exul cum uenisset, petijt ab ea auxilium. is ei uaccam ligneam fecit, & ueræ uaccæ corium induxit, in qua illa cum tauro concubuit. ex quo compresso, Minotaurum peperit, capite bubulo, parte inferiore humana. tunc Dedalus Minotauro Labyrinthum inextricabili exitu fecit, in quo est conclusus. Minos re cognita, Dædalum in custodiam coniecit. At Pasiphe eum uinculis liberauit. Itaq; Dædalus pennas sibi & Icaro filio suo fecit, & accōmodauit, & inde auolarunt. Icarus altius uolans, à sole cera calefacta, decidit in mare, quod ex eo Icarium pelagus est appellatum. Dædalus peruolauit ad regem Cocalum in insulam Siciliam. alij dicunt, Theseus cum Minotaurum occidit, Dædalum Athenas in patriam suam reduxit.

Pasiphae.

Fuerunt hoc loco in ueteri exemplari erosa quædam, et alia superinducta, ut dubium non sit quin uerbis his mēdum aliquod insit.

XLI. *Minos.*

MInos Iouis & Europæ filius, cum Atheniensibus belligerauit, cuius filius Androgeus in pugna est occisus. qui posteaquam Athenienses uicit, uectigal Minois esse cœperunt. Instituit autem, ut anno unoquoq; septenos liberos suos Minotauro ad epulandum mitterent. Theseus posteaquàm à Trœzene uenerat, & audit quanta calamitate ciuitas afficeretur, uoluntariē se ad Minotaurum pollicitus est ire. Quem pater cum mitteret, prædixit ei ut si uictor re

B uerteretur, uela candida in† nauem haberet. Qui autem ad Minotaurum mittebantur, uelis atris nauigabant. *naui*

XLII. *Theseus apud Minotaurum.*

THeseus posteaquam Cretam uenit, ab Ariadne Minois filia est adamatus, adeò ut fratrem proderet, & hospitem seruaret: ea enim Theseo monstrauit Labyrinthi exitum. Quò Theseus cum introisset, & Minotaurū interfecisset, Ariadnes monitu licium reuoluēdo, foras est egressus. eamq;, quod fidem illi dederat, in coniugio secum habiturus, auexit.

XLIII. *Ariadne.*

THeseus in insula Dia tempestate retentus, cogitans si Ariadnem in patriā portasset, sibi opprobrium futurum: itaque in insula Dia dormientem reliquit. quam Liber amans, inde sibi in coniugiū abduxit. Theseus aūt cum nauigaret, oblitus est uela atra mutare: itaq; Aegeus pater eius credens Theseum à Minotauro esse consumptum, in mare se præcipitauit, ex quo Aegeum pelagus est dictum. Ariadnes aūt sororem Phædram Theseus duxit in coniugiū.

XLIIII. *Cocalus.*

MInos, quòd Dædali opera multa sibi incommoda acciderant, in Siciliam est eum persequutus, petijt à rege Cocalo ut sibi redderetur. Cui cùm Cocalus promisisset, & Dædalus rescisset, ab rege filiabus auxilium petijt. illę Minoëm occiderunt.

XLV. *Philomela.*

TEreus Martis filius Thrax, cum Prognen Pandionis filiam in coniugiū haberet, Athenas ad Pandionem socerum uenit rogatum, ut Philomelam alteram filiam sibi in coniugium daret: Prognen, suū diem obisse dicit. Pandion ei ueniam dedit, Philomelamq; & custodes cùm ea misit: quos Tereus in mare iecit, Philomelamq; inuentam in monte compressit. Postquam autem in Thraciam redit, Philomelam mandat ad Lynceū regem, cuius uxor Læthusa, quòd Progne fuit familiaris, statim pellicem ad eam deduxit. Progne cognita sorore,

& Terei impium facinus, * pari consilio machinari cœperunt regi talem gratiam referre. Interim Tereo ostēdebatur in prodigiis, Ity filio eius mortē à propinqua manu adesse: quo responso audito, cum arbitraretur Driantem fratrem suum filio suo mortem machinari, fratrem Driantem insontem occidit. Progne autem filium Itym ex se & Tereo natum, occidit, patriq; in epulis apposuit, & cum sorore profugit. Tereus, facinore cognito, fugientes cū insequeretur, deorum misericordia factum est, ut Progne in hirundinem commutaretur, Philomela in lusciniam: Tereum autem accipitrem factum dicunt. A

XLVI. *Erichtheus.*

ERichtheus Pandionis filius, habuit filias quatuor, quę inter se coniurarūt, si una earum mortē obisset, cæteræ se interficerent. In eo tempore Eumolpus Neptuni filius, Athenas uenit oppugnaturus, quòd patris sui terram Atticam fuisse diceret. Is uictus cū exercitu, cū esset ab Atheniensibus interfectus, Neptunus ne filij sui morte Erichtheus lætaretur, expostulauit, ut eius filia Neptuno immolaretur. Itaq; Otionia filia cum esset immolata, cæteræ, fide data, se ipsæ interfecerunt. Ipse Erichtheus ab Ioue, Neptuni rogatu, fulmine est ictus.

Hanc infrà Colophoniam uocat.

XLVII. *Hippolytus.*

PHædra Minois filia, Thesei uxor, Hippolytum priuignū suum adamauit. Quem cum non potuisset ad suam perducere uoluntatem, tabellas scriptas ad suum uirum misit, se ab Hippolyto compressam esse, seq; ipsa suspendio necauit. & Theseus re audita, filium suum manibus † excidere iussit, & optauit à Neptuno patre filio suo † exitum. Itaq; cum Hippolytus equis iunctis ueheretur, repente è mari taurus apparuit: cuius mugitu equi expauefacti, Hippolytum distraxerunt, uitaq; priuarunt.

excedere

exitium

XLVIII. *Reges Atheniensium.*

CEcrops Terræ filius, Cephalus † Deiones filius, Agoreus Pandionis filius. Pandion Erichthonij filius. Theseus Aegei filius, Erichthonius Vulcani filius, Erichtheus Pandionis filius, † Dedophon Thesei filius. B

Deionei

Demophon

XLIX. *Aesculapius.*

AEsculapius Apollinis filius, Glauco Minois filio uitā reddidisse, siue Hippolyto dicitur, quem Iupiter ob id fulmine percussit. Apollo quòd Ioui nocere non potuit, eos qui fulmina fecerunt, id est Cyclopes interfecit. Quod ob factum Apollo datus est in seruitutem Admeto regi Thessaliæ.

L. *Admetus.*

ALcestim Pelei filiam cum complures in coniugium peterent, & Pelias cū multos eorum repudiaret, † simultatem his constituit, ei se daturum, qui feras bestias ad currum iunxisset. Is quam uellet † aueheret. Itaq; Admetus ab Apolline petijt, ut se adiuuaret. Apollo cum ab eo esset liberaliter tractatus, cū in seruitium fuit ei traditus, aprum & leonem ei iunctos tradidit, quibus ille Alcestim in coniugium auexit.

Simultatem pro certamine accipit, ut & infrà. Fortasse legendum, & ijs quò uellet, aucheretur.

LI. *Alcestis.*

ALcestim Peliæ & Anaxobies Dimantis filiæ filiam complures proci petebant in coniugium. Pelias uitans eorū conditiones, repudiauit, & simultatem constituit ei se daturum qui feras bestias ad currum iunxisset, & Alcestim in cōiugio auexisset. Itaq; Admetus ab Apolline petijt, ut se adiuuaret. Apollo aūt quòd ab eo in seruitutē liberaliter esset acceptus, aprum, & leonē ei iunctos tradidit, quib. ille Alcestim auexit. Et illud ab Apolline accepit, ut pro se alius uolūtariè moreret. pro quo quū neq; pater, neq; mater mori uoluisset, uxor se Alcestis obtulit, & pro eo uicaria morte interijt, quā postea Hercules ab inferis (reuocauit.

LII. *Aegina.*

IVpiter cum Aeginam Asopi filiam uellet comprimere, & Iunonem uereretur, detulit eam in insulam † Delon, & grauidam fecit, unde natus est Aeacus. Hoc Iuno cum rescisset, serpentem in aquam misit, quæ eam uenenauit:

Oenonem

ex qua

A ex qua qui biberat, debitum naturæ soluebat.* Quod cum amißis socijs Aeacus præ paucitate hominum mori non poſſet, formicas intuens, petijt ab Ioue ut homines in præſidio* ſibi daret. tunc Iupiter formicas in homines transfigurauit, qui Myrmidones ſunt appellati, quòd græcè formicæ myrmices dicūtur. Inſula autem Aeginæ nomen poſſedit. *Vbi fortaßis, uel quo loco*

LIII. *Aſterie.*

IOuis † cum Aſterien Titanis filiā amaret, illa eum contempſit, à quo in auem †Ortygiam commutata eſt, quam nos coturnicem dicimus, † eamq; in mare abiecit, & ex ea inſula eſt enata, quæ Ortygia eſt appellata. Hæc mobilis fuit: quò poſtea Latona ab Aquilone uento delata eſt, iuſſu Iouis, tunc cum eam Python perſequeretur. ibiq; oleam tenēs Latona peperit Apollinem & Dianam. Quæ inſula poſtea Delos eſt appellata. *Pro Iupiter ut et in ſequentibus. Ortygem Ea ſe*

LIIII. *Thetis.*

THetidi Nereidi fatum fuit, qui ex ea natus eſſet, fortiorem fore quàm patrem. Hoc præter Prometheum cum ſciret nemo, & Iouis uellet cum ea cōcumbere, Prometheus Ioui pollicetur ſe eum præmoniturum, ſi ſe uinculis libe raſſet. Itaq; fide data, monet Iouem ne cum Thetide concumberet, ne ſi fortior naſceretur, Iouem de regno deijceret, quemadmodum & ipſe Saturno fecerat. Itaq; datur Thetis in coniugiū Peleo Aeaci filio, & mittitur Hercules ut aquilam interficiat, quæ eius cor exedebat: eaq; interfecta, Prometheus poſt triginta annos de monte Caucaſo eſt ſolutus.

LV. *Tytius.*

LAtona quòd cum Ioue concubuerat, Iuno Tytio Terræ filiò immani magnitudine iuſſerat, ut Latonæ uim afferret: qui cū conatus eſſet, à Ioue fulmine eſt interfectus, qui nouem iugeribus ad inferos exporrectus iacere dici-
B tur. & ſerpēs ei appoſitus eſt, qui iecur eius exeſſet, * quod cum Luna recreſcit.

LVI. *Buſiris.*

IN Aegypto apud Buſiridem Neptuni filiū cum eſſet ſterilitas, & Aegyptus annis nouem ſiccitate exaruiſſet, ex Græcia augures conuocauit, † Thaſius Pigmalionis fratris filius Buſiridi monſtrauit, immolato hoſpite uenturos imbres, promißisq; fidem ipſe immolatus exhibuit. *Thraſius*

LVII. *Sthenobœa.*

BEllerophon, cum ad Prœtum regem exul in hoſpitium ueniſſet, adamatus eſt ab uxore eius Sthenobœa: qui cum cōcumbere cum ea noluiſſet, illa uiro ſuo mentita eſt, ſe ab eo compellatam. At Prœtus re audita, conſcripſit tabellas de ea re, & mittit eum ad † Diobatan regem, patrem Sthenobœæ: quibus lectis, talem uirum interficere noluit, ſed ad Chimæram eum interficiendum miſit, quæ tripartito ore flammam ſpirare dicebatur. idem prima leo, poſtrema draco, media ipſa chimæra: hanc ſuper Pegaſum ſedens, interfecit: & decidiſſe dicitur in cāpos † alienos, unde etiā coxas eieciſſe dicitur. At rex uirtutes eius laudans, alterā filiam dedit ei in matrimoniū. Sthenobœa re audita, ipſa ſe interfecit. *Ioabaten* *lege Alcios*

LVIII. *Smyrna.*

SMyrna Cinyræ Aſſyriorū regis & Cenchreidis filia, cuius mater Cenchreis ſuperbius locuta, quòd filiæ ſuæ formam Veneri antepoſuerat: Venus matris pœnas exequens, Smyrnæ infandum amorē obiecit, adeò ut patrem ſuum amaret: quæ ne ſuſpendio ſe necaret, nutrix interuenit, & patre neſciente per nutricem cum eo concubuit, ex quo concepit: idq; ne palàm fieret, pudore ſtimulata, in ſyluis ſe abdidit. cui Venus poſtea miſerta eſt, & in ſpeciem arboris eam commutauit, unde myrrha fluit, ex qua natus eſt Adonis, qui matris pœnas à Venere eſt inſequutus. *Hæc Latinis Myrrha dicitur.*

LIX. *Phyllis.*

DEmophoon Theſei filius in Thraciam ad Phyllidem in hoſpitiū dicitur ueniſſe, & ab ea eſſe amatus. Qui cum in patriā uellet redire, fidem ei dedit, ſe

dit, se ad eam rediturum. Qui die constituta cum non uenisset, illa eo die dici- A
tur nouies ad littus cucurrisse, quod ex ea Enneados græcè appellatur. Phyllis autem ob desiderium Demophoontis spiritum emisit. Cui parentes cum sepulchrum constituissent, arbores ibi sunt natæ, quæ certò tempore Phyllidis mortem lugent, quo folia arescunt & diffluunt. Cuius ex nomine folia græcè Phylla sunt appellata.

LX. *Sisyphus & Salmoneus.*

SIsyphus & Salmoneus Aeoli filij inter se inimici fuere. Sisyphus petijt ab Apolline, quomodo posset interficere inimicum, id est fratrem. Cui responsum fuit, si ex compressu Tyronis Salmonei fratris filiæ procreasset liberos, fore ultores: quod cum Sisyphus fecisset, duo sunt filij nati: quos Tyro mater eorum, sorte audita, necauit. At Sisyphus ut rescijt, * qui nunc dicitur saxum propter impietatem, aduersus montem ad inferos ceruicibus uoluere, quod cum ad summum uerticem perduxerit, rursum deorsum post se reuoluatur.

Videtur deesse aliquid.

LXI. *Salmoneus.*

SAlmoneus Aeoli filius, Sisyphi frater, cum tonitrua & fulmina imitaretur Iouis, † sedens quadrigam faces ardentes in populum mitteret, & ciues, ob id à Ioue fulmine est ictus.

Et ascendens, ui detur legendum esse.

LXII. *Ixion.*

IXion † Leontei filius, conatus est Iunonem comprimere. Iuno Iouis iussu nubem supposuit, quam Ixion Iunonis simulacrum esse credidit. ex ea nati sunt Centauri. At Mercurius Iouis iussu, Ixionem ad inferos in rota constrinxit, quæ ibi adhuc dicitur uerti.

Phlegyæ alij.

LXIII. *Danae.*

DAnae Acrisij & Aganippes filia. huic fuit fatum, ut quod peperisset, Acrisium interficeret. Quod timens Acrisius, eam in muro lapideo præclusit. B
Iouis autem in imbrem aureum conuersus, cum Danae concubuit, ex quo compressu natus est Perseus. Quam pater ob stuprũ, inclusam in arca cum Perseo in mare deiecit. Ea uoluntate Iouis delata est in insulam Seriphum, quam piscator Dictys cum inuenisset, effracta ea, uidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in coniugio habuit, & Perseum educauit in templo Mineruæ: quod cum Acrisius rescisset eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est. † quod cum uenisset, Polydectes pro eis deprecatus est. Perseus Acrisio auo suo fidem dedit, se eum nunquam interfecturum. Qui cum tempestate retineretur, Polydectes moritur. Cui cum funebres ludos facerent, Perseus disco misso, quem uentus distulit in caput Acrisij, & eum interfecit. ita quod uoluntate sua noluit, deorum factum est. Sepulto autem eo, Argos profectus est, regnaq; auita possedit.

Quo: sic enim et supra positum erat.

LXIIII. *Andromada.*

CAssiope filiæ suæ Andromadę formam Nereidibus antepofuit. ob id Neptunus expostulauit, ut Andromada Cephei filia ceto obijceretur. Quæ cum esset obiecta, Perseus Mercurij talaribus uolans eò dicitur uenisse, & eam liberasse à periculo. Quam cum † adducere uellet Cepheus, pater cum Agenore, cuius sponsa fuit, Perseum clàm interficere uoluerunt. Ille cognita re, caput Gorgonis eis ostendit, omnesq; ab humana specie sunt informati in saxum. Perseus cum Andromada in patriam redit. Polydectes siue Prœtus † uidit Perseum tantam uirtutem habere, pertimuit, eumq; per dolum interficere uoluit. Qua re cognita Perseus, caput Gorgonis ei ostendit, & is ab humana specie est immutatus in lapidem.

al. abducere

Videtur deesse, ubi, uel postquã, uel simile.

LXV. *Alcyone.*

CEyx Hesperi siue Luciferi & Philonidis filius, cũ in naufragio perijsset, Alcyone Aeoli & Egyales filia, uxor eius, propter amorẽ ipsa se in mare præcipitauit:

A cipitauit: qui deorum misericordia ambo in aues sunt mutati; quæ Alcyones dicuntur. hæ aues nidum, oua, pullos in mari septem diebus faciunt hyberno tẽpore: mare his diebus tranquillũ est, quos dies nautæ Alcyonia appellãt.

LXVI. *Laius.*

LAio Labdacis filio ab Apolline erat responsum, de filij sui manu mortem ut caueret. Itaq; Iocasta † Menycei filia uxor eius, cum peperisset, † iussit exponi. hunc Peribœa Polybi regis uxor cum uestem ad mare lauaret, expositum sustulit, Polybo sciente. quòd orbi erant liberis, pro suo educauerunt: eumq; quòd pedes transiectos haberet, Oedipum nominauerunt. *al. Menœtij.* *† Natũ aut simile quid uidetur deesse.*

LXVII. *Oedipus.*

POstquam Oedipus Laij & Iocastes filius ad puberem ætatem peruenit, fortissimus præter cæteros erat: eiq; per inuidiam æquales obijciebant, eum subditum esse Polybo, eo quòd Polybus tam clemens esset, & ille impudens: quod Oedipus sensit non falso sibi obijci. Itaq; Delphos est profectus sciscitatum de † in prodigijs ostendebatur mortem ei adesse de nati manu. idem cùm Delphos iret, obuiam ei Oedipus uenit. quem satellites cum uiam regi dari iuberent, neglexit. Rex equos immisit, & rota pedem eius oppressit. Oedipus iratus, inscius patrem suum de curru detraxit, & occidit. Laio occiso, Creon † Menycei filius regnũ occupauit. Interim Sphinx Typhonis in Bœotiam est missa, quæ agros Thebanorum uexabat. Ea regi Creonti simultatem constituit, si carmen quod posuisset aliquis interpretatus esset, se inde abire: si autem datũ carmen non soluisset, eum se consumpturam dixit, neq; aliter de finibus excessuram. Rex re audita, per Græciã edixit, qui Sphingæ carmen soluisset, regnum se & Iocastem sororem ei in coniugium daturũ promisit: cùm plures regni cupidi ne uenissent, & à Sphinge essent cõsumpti, Oedipus Laij filius uenit, & carmẽ *Deesse aliquid uidetur.* *al. Menœtij* *al. Sphingis*
B est interpretatus. Illa se præcipitauit, Oedipus regnum paternum, & Iocastã matrem inscius accepit uxorem, ex qua procreauit Eteoclen & Polynicen, Antigonam, & Ismenam. Interim Thebis sterilitas frugũ & penuria incidit, ob Oedipodis scelera. interrogatusq; Tiresias, quid ita Thebæ uexarentur, respondit: Si quis ex Draconteo genere superesset, & pro patria interijsset, pestilentia liberaturũ. tum † Menycus Iocastæ pater se de muris præcipitauit. Dum hæc Thebis gerũtur, Corintho Polybus decedit. quo audito, Oedipus moleste ferre cœpit, æstimans patrem suũ obisse, cui Peribœa de eius suppositione palàm fecit: id Itemales senex, qui eum exposuerat, ex pedum cicatricibus & talorũ agnouit Laij filium esse. Oedipus re audita, postquam uidit se tot scelera nefaria fecisse, ex ueste matris fibulas detraxit, & se luminibus priuauit, regnumq; filijs suis alternis annis tradidit, & à Thebis Antigona filia duce profugit. *al. Menœtius*

LXVIII. *Polynices.*

POlynices Oedipodis filius, anno peracto, regnum ab Eteocle fratre repetit. Ille cedere noluit: itaq; Polynices, Adrasto rege adiuuante, cum septem ductoribus Thebas oppugnatum uenit. ibi Capaneus, quòd contra Iouis uoluntatem Thebas se capturum diceret, cum murum ascenderet, fulmine est percussus: Amphiaraus terra est deuoratus: Eteocles & Polynices inter se pugnãtes alius alium interfecerunt. His cum Thebis parentaretur, etsi uentus uehemens esset, tamen fumus se nunquam in unam partem conuertit, sed alius aliò seducitur. Cæteri cùm Thebas oppugnarent, & Thebani regibus suis diffiderent, Tiresias † Eurii filius augur præmonuit, si ex Draconteа progenie aliquis interijsset, oppidum ea clade liberari. † Menycus cum uidit se unum ciuium salutem posse redimere, muro se præcipitauit, Thebani uictoria sunt potiti. *Eurimi, ità infrà quoq;* *Menœtius.*

LXIX. *Adrastus.*

ADrasto, Talai & Eurynomes filio, responsum ab Apolline fuit, eum filias suas Argiam & Deiphilam apro & leoni daturum in cõiugium. Sub eodẽ tẽpore Polynices Oedipodis filius expulsus ab Eteocle fratre, ad Adrastum

deuenit. & Tydeus simul Oenei & Periboeæ captiuæ filius, à patre quòd fratrē Menalippum in uenatione occiderat, ferè sub eodē tempore uenit. Quod cum satellites Adrasto nunciasset, duos iuuenes incognita ueste uenisse. unus enim aprinea pelle *opertus, alter leonina. Tunc Adrastus memor sortium suarū, iubet eos ad se perduci: atq; ita interrogauit, quid ita hoc cultu in regna sua uenissent. Cui Polynices indicat se à Thebis uenisse, & idcirco se †pellem leoninam operuisse, quòd Hercules à Thebis genus duceret, et insignia gentis suę secum portaret. Tydeus aūt dicit se Oenei filiū esse, & à Calydone genus ducere, ideo pelle aprinea se opertū, significans aprū Calydonium. Tūc rex respōsi memor, Argiam maiorē dat Polynici, ex qua nascitur Thersander: Deiphilam minorē dat Tydeo, ex qua nascitur Diomedes, qui apud Troiam pugnauit. At Polynices rogat Adrastum, ut sibi exercitum cōmodaret, ad paternum regnū recuperandū à fratre, cui Adrastus non tantum exercitū dedit, sed etiam ipse cum aliis ducib. profectus est, quoniā Thebæ septē portis claudebātur. Amphion enim qui Thebas muro cinxit, septem filiarum nomine portas constituit. Hæ aūt fuerunt, Thera, Cleodoxe, Astynome, Astycratia, Chias, Oggygia, Chloris.

A

*Pelle leonina

Pausanias uerò aliter de portis Thebanis, quem uide in Bœotic.

LXX. *Reges septem Thebas profecti.*

ADrastus Talai filius ex Eurynome Iphiti filia, Argiuus. Polynices Oedipodis filius ex Iocasta, Menœtii filia, Thebanus. Tydeus Oenei filius ex Periboea captiua, Calydonius. Amphiaraus Oeclei, uel, ut alii autores dicunt, Apollinis ex Hypermestra Thestii filia, Pylius. Capaneus Hipponoi filius ex Astynome Talai filia, sorore Adrasti, Argiuus. Hippomedō Nesimachi filius ex Mythidice Talai filia, sorore Adrasti, Argiuus. Parthenopæus, Meleagri filius, ex Atalanta Iasii filia, ex monte Partheno, Arcas. Hi omnes duces apud Thebas perierunt, præter Adrastum Talai filium: is enim equi beneficio ereptus est. qui postea filios eorum armatos ad Thebas expugnandas misit, ut iniurias paternas uindicarent, eò quod insepulti iacuerāt Creontis iussu, qui Thebas occuparat, fratris Iocastes.

B

LXXI. *Septem Epigoni, id est filii.*

AEgialeus Adrasti filius ex Demoanassa, Argiuus. hic solus periit ex septē qui exierāt, quia pater exuperauerat, pro patre uicariam uitam dedit. cæteri sex uictores redierunt. Thersander Polynicis filius ex Argia Adrasti filia, Argiuus. Polydorus Hippomedontis filius, ex Euanippe Elati filia, Argiuus. Alcmæon, Amphiarai filius, ex Eriphyle Talai filia, Argiuus. Thesimenes Parthenopæi filius ex Clymene nympha, Nysius.*

Videtur deesse nonnihil.

Polynices Oedipodis filius, anno peracto regnum ab Eteocle fratre Adrasto Talai filio adiutore repetit, cum septē ductoribus, & Thebas oppugnarunt. Ibi Adrastus beneficio equi profugit. Capaneus cōtra Iouis uoluntatem, Thebas se capturū dixit: & cū murum ascēderet, fulmine ab Ioue est percussus. Amphiaraus cum quadriga terra est deuoratus. Eteocles & Polynices inter se pugnantes, alius alium interfecerunt. His inferiæ communes cum fiūt, Thebis fumus separatur, quòd alius alium interfecerunt. reliqui perierunt.

LXXII. *Antigona.*

CReon Menœtii filius edixit, ne quis Polynicen aut qui unà uenerunt, sepulturæ traderent, quòd patriam oppugnatum uenerint: Antigona soror & Argia coniunx, clàm noctu Polynicis corpus sublatum, in eadem pyra, qua Eteocles sepultus est, imposuerunt: quæ cum à custodibus deprehensæ essent, Argia profugit, Antigona ad regem est perducta. ille eam Hæmoni filio, cuius sponsa fuerat, dedit interficiēdam. Hæmon amore captus, patris imperium neglexit, & Antigonam ad pastores demandauit: ementitusq; est, se eam interfecisse. Quæ cum filium procreasset, & ad puberem ætatem uenisset, Thebas ad ludos uenit. Hūc Creon rex quòd ex Draconteo genere omnes in corpore insigne habebant, cognouit. Cum Hercules pro Hæmone deprecaretur, ut ei ignosceret,

A nóſceret,non impetrauit. Hæmon ſe & Antigonam coniugem interfecit. At Creon Megaram filiam ſuam Herculi dedit in cõiugium: ex qua nati ſunt Theremachus,& Ophites.

LXXIII. *Amphiaraus, Eriphyla,& Alcmæon.*

AMphiaraus Oeclei & Hypermeſtræ Theſtij filiæ filius augur, † qui ſciret ſi ad Thebas oppugnatum iſſet,ſe inde non rediturũ: itaq; celauit ſe,conſcia Eriphyle coniuge ſua, Talai filia. Adraſtus autem ut eum inueſtigaret,monile aureum ex gemmis fecit,& muneri dedit ſorori ſuæ Eriphylę: quæ doni cupida,coniugem prodidit. Amphiaraus Alcmæoni filio ſuo præcepit, ut poſt ſuam mortẽ pœnas à matre exequeretur. qui poſtquam apud Thebas terra eſt deuoratus, Alcmæon memor patris præcepti,Eriphylen matrem ſuam interfecit,quem poſtea furiæ exagitarunt. cum

LXXIIII. *Hypſipyle.*

SEptem ductores qui Thebas oppugnatum ibant, deuenerũt in Nemeam, ubi Hypſipyle Thoantis filia in ſeruitute puerum Archemorũ ſiue Ophiten Lyci regis filium, nutriebat. Cui reſponſum erat,ne in terra puerum deponeret, antequam poſſet ambulare: ergo ductores ſeptem qui Thebas ibant aquam quærentes,deuenerunt ad Hypſipylen: eamq; rogauerũt, ut eis aquam demonſtraret. Illa timens puerum in terram deponere,*apium altiſsimum erat ad fontem,in quo puerum depoſuit,quæ dum aquam eis tradit,draco fontis cuſtos puerum exedit. At draconẽ Adraſtus & cæteri occiderunt, & Lycum pro Hypſipyle deprecati ſunt, ludosq; puero funebres inſtituerunt, qui quinto quoq; anno fiunt,in quibus uictores apiaciam coronam accipiunt.

LXXV. *Tireſias.*

IN monte Cyllenio Tireſias Eurimi filius, paſtor dracones uenerantes dici- *Venerantes pro coeuntes uidetur poſuiſſe, à Venere deducto uerbo.*
B tur baculo percuſsiſſe,aliàs calcaſſe,ob id in mulieris figuram eſt conuerſus: poſtea monitus à ſortibus,in eodem loco dracones cum calcaſſet, redit in priſtinam ſpeciẽ. Eodem tempore inter Iouem & Iunonem fuit iocoſa altercatio, quis magis de re uenerea uoluptatem caperet, maſculus an fœmina: de qua re Tireſiam iudicem ſumpſerunt,qui utrunq; erat expertus. Is cum ſecundum Iouem iudicaſſet,Iuno irata,manu auerſa eum excæcauit. at Iouis ob id fecit,ut ſeptem ætates uiueret,uatesq; præter cæteros mortales eſſet.

LXXVI. *Reges Thebanorum.*

CAdmus Agenoris filius, Amphion Iouis, Polydorus Cadmi, Laius Labdaci, Pentheus Echionis, Creon Menœtij, Oedipus Laij, Polynices Oedipi, Lycus Neptuni, Eteocles Oedipi, Zetus Iouis, Labdacus Polydori.

LXXVII. *Leda.*

IVpiter Ledã Theſtij filiã,in cygnũ cõuerſus,ad flumen Eurotã cõpreſſit,† & ex eo peperit Pollucẽ & Helenã,ex Tyndareo aũt Caſtorẽ & Clytæmneſtrã. *quæ*

LXXVIII. *Tyndareus.*

TYndareus Oebali filius, ex Leda Theſtij filia procreauit Clytæmneſtrã & Helenã. Clytæmneſtrã Agamẽnoni Atrei filio dedit in coniugiũ. Helenã propter formæ dignitatẽ,complures ex ciuitatibus * in coniugium proci petebant. Tyndareus cũ *repudiaret filiam ſuã Clytæmneſtram,& ab Agamemnone uereretur,timeretq; ne quid ex ea re diſcordię naſceretur, monitus ab Vlyxe,iureiurãdo ſe obligauit,& arbitrio Helenę poſuit,ut cui uellet nubere,coronã imponeret, † Menelao impoſuit, ut cui Tyndareus ea dedit uxorẽ, regnũq; moriens Menelao tradidit. *quæ Menelao*

LXXIX. *Helena.*

THeſeus Aegei & Aethræ Pitthei filiæ filius,cum Pirithoo Ixionis filio Helenam Tyndarei & Ledæ filiam uirginem, de fano Dianæ ſacrificantem rapuerunt,& detulerunt Athenas in pagum Atticæ regionis.† Quod Iouis eos cum uidiſſet tantam audaciam habere, ut ſe ipſi ad periculum offerrent, in quiete eis imperauit, ut peterent ambo à Plutone, Pirithoo Proſerpinam in *Pro,qua re Iupiter.*

 coniugium,

coniugium. Qui cum per insulam Tenariã ad inferos descendissent, & de qua A
prostrati re uenissent indicarent Plutoni, à furijs †strati, diuq; lacerati sunt. quò Hercules ad canem tricipitem ducendum cum uenisset, illi fidem eius implorarunt. Qui à Plutone impetrauit, eosq; incolumes eduxit ad Helenam: Castor & Pollux
Thisadien, ut infrà uocat. fratres belligerarunt, & Aethram Thesei matrem & * Phisadiem Pirithoi sororem ceperunt, & in seruitutem sorori dederunt.

LXXX. *Castor.*

Ilairam. IDas & Lynceus Apharei filij, ex Messenis habuerunt sponsas Phœben & †Lairam Leucippi filias. Hæ autem formosissimæ uirgines cum essent, & es-
Ilaira. set Phœbe sacerdos Mineruæ, † Laira Dianæ, Castor & Pollux amore incensi eas rapuerunt. Illi amissis sponsis, arma tulerunt, si possent eas recuperare. Castor Lynceum in prælio interfecit. Idas amisso fratre omisit bellum & sponsam, cœpitq; fratrẽ sepelire. Cũ ossa eius collocaret in pila, interuenit Castor & prohibere cœpit monumentum fieri, quòd diceret se eum quasi fœminam superasse. Idas indignans, gladio quo cinctus erat Castori inguina traiecit. Alij dicunt, quemadmodũ ædificabat pilam, super Castorem impulisse, & sic interfectum: quod cũ annunciasset Polluci, accurrit & Idam uno prælio superauit, corpusq; fratris recuperatũ sepulturæ dedit. Cum autem ipse stellam ab Ioue accepisset, & fratri nõ esset data, ideo quòd diceret Pollucẽ Iouis, Castorẽ semine Tyndarei & Clytemnestræ natos: ipsum autẽ & Helenam Iouis esse filios. Tũc deprecatus Pollux, ut liceret ei munus suum cum fratre communicare: cui permisit, ideoq; dicitur alterna morte redemptus. Vnde etiam Romani seruant institutum, cũ desultorẽ mittunt, unus duos equos habet, pileum in capite, * equo in equum transilit, quòd ille sua & fratris uice fungatur.

LXXXI. *Proci Helenæ.*

Antilochus. ANtiochus †, Ascalaphus, Aiax Oileus, Antimachus, Aecæus, Blanirus, B
* Agapenor, Aiax Telamonius, Clytius Cyaneus, Menelaus, Patroclus, Diomedes, Peneleus, Phemius, Nireus, Polypœtes, Elephemor, Eumelus,
Leonteus. Stenelus, Tlepolemus, Protesilaus, Podalirius, Eurypylus, Idomeneus, †Tele-
Thalpius. ontes, † Tallius, Polyxenus, † Protus, Mnestheus, Machaon, Thoas, Vlysses,
Prothous. Phidippus, Meriones, Meges, Philoctetes. Alia ueteres. *

LXXXII. *Tantalus.*

πλούτους, habet comment. in Odyß. λ. TAntalus Iouis & † Plytones filius, procreauit ex † Dione Pelopen. Iupiter Tantalo concredere sua consilia solitus erat, & ad epulum deorum admit-
Taygeta, alij tere, quæ Tãtalus ad homines renunciauit, ob id dicitur ad inferos in † aquam
aqua media sine corporis stare, semperq; sitire: & cum haustum aquæ uult sumere, aquam recedere. Item poma ei super caput pendent: quæ cum uult sumere, rami uento moti recedunt. Item saxum super caput eius ingens pendet, quod semper timet ne super se ruat.

LXXXIII. *Pelops.*

PElops Tantali & Diones Atlantis filiæ filius, cum esset in epulis deorum à Tantalo cæsus, brachium eius Ceres consumpsit, qui à deorum numine uitam recepit: cui cum cætera membra ut fuerant coissent, humero non perpetuo, eburneum eius loco Ceres aptauit.

LXXXIIII. *Oenomaus.*

OEnomaus Martis & Asteropes filiæ filius, habuit in coniugio Euareten Acrisij filiam, ex qua procreauit Hippodamiam uirginem eximię formę, quam nulli ideo dabat in coniugium, quod sibi responsum fuit, à genero mortem cauere. Itaq; cum complures eam peterent in coniugium, simultatem constituit, se ei daturum, qui secum quadrigis certasset, uictorq; exisset, (quod is equos Aquilone ueolociores habuit) uictus autem interficeretur. Multis interfe
ualuas ctis, nouissimè Pelops Tantali filius cum uenisset, & capita humana super †thalbas fixa uidisset, eorum qui Hippodamiam in uxorem petierãt, pœnitere eum

cœpit,

A cœpit, regis crudelitatem timẽs. Itaqꝫ Myrtilo aurigæ eius perſuaſit, regnumqꝫ ei dimidium pollicetur, ſi ſe adiuuaret: fide data Myrtilus currum iunxit, & clauos in rotas nõ coniecit: itaqꝫ equis incitatis currum defectum Oenomai equi diſtraxerunt. Pelops cum Hippodamia & Myrtilo domum uictor cum rediret, cogitauit ſibi opprobriũ futurum, & Myrtilo fidem præſtare noluit, eumqꝫ in mare præcipitauit, à quo Myrtoum pelagus eſt appellatum. Hippodamiam in patriam adduxit ſuam, quod Peloponneſum appellatur. ibi ex Hippodamia procreauit Hippalcum, * Atreum, Thyeſten.

LXXXV. *Chryſippus.*

LAius Labdaci filius Chryſippum Pelopis filium natum propter formæ dignitatem Nemeæ ludis rapuit. quem ab eo Pelops bello recuperauit, hũc Atreus & Thieſtes matris Hippodamiæ impulſu interfecerunt. Pelops cũ Hippodamiam argueret, ipſa ſe interfecit.

LXXXVI. *Pelopidæ.*

THyeſtes Pelopis & Hippodamię filius, quòd cum Aeropa Atrei uxore cõcubuit, à fratre Atreo de regno eſt eiectus. At is Atrei filium Pliſthenem, quem pro ſuo educauerat, ad Atreum interficiendum miſit: quem Atreus credens fratris filium eſſe, imprudens filium ſuum occidit.

LXXXVII. *Aegiſthus.*

THyeſti Pelopis & Hippodamiæ filio reſponſum fuit, quem ex filia ſua Pelopia procreaſſet, eum fratris fóre ultorẽ: quod cum audiſſet, * puer eſt natus, quem Pelopia expoſuit, quem inuentum paſtores capræ ſubdiderũt, ad nutriendum, Aegiſthus eſt appellatus, ideo quod græcè capra æga appellatur. *Videtur abeſſe aliquid.* *ἀιξ αἰγὸς.*

LXXXVIII. *Atreus.*

ATreus Pelopis & Hippodamiæ filius, cupiens à Thyeſte fratre ſuo iniu-
B rias exequi, in gratiam cum eo rediјt, & in regnum ſuum eum reduxit, filiosqꝫ eius infantes Tantalum & Pliſthenem occidit, & epulis Thyeſti appoſuit. qui cum ueſceretur, Atreus imperauit brachia & ora puerorũ afferri: ob id ſcelus etiam ſol currũ auertit. Thyeſtes ſcelere nefario cognito, profugit ad regem Theſprotũ, ubi lacus Auernus dicitur eſſe. Inde Sicyonẽ peruenit, ubi erat Pelopia filia Thyeſtis depoſita. ibi caſu nocte cũ Mineruæ ſacrificaret, interuenit: qui timens ne ſacra cõtaminaret, in luco delituit. Pelopia autẽ cum choreas ducit, lapſa, ueſtẽ ex cruore pecudis inquinauit: quę dum ad flumen exit ſanguinẽ abluere, tunicã maculatam deponit, capite obducto Thyeſtes è luco proſiliuit, * & ea compreſſione gladiũ de uagina ei extraxit Pelopia, & rediens in templũ ſub acropodio Mineruę abſcõdit. Poſtero die rogat regem Thyeſtes, ut ſe in patriam Lydiam remitteret. Interim ſterilitas Mycenis frugũ ac penuria oritur ob Atrei ſcelus. Ibi reſponſum eſt, ut Thyeſtem in regnũ reduceret. Qui cũ ad Theſprotum regẽ iſſet, ęſtimãs Thyeſtem ibi morari, Pelopiã aſpexit: & rogat Theſprotum, ut ſibi Pelopiam in coniugiũ daret, quod putaret eam Theſproti eſſe filiã. Theſprotus ne qua ſuſpicio eſſet, dat ei Pelopiã, quæ iam conceptũ ex patre Thyeſte habebat Aegiſthũ. Quę cũ ad Atreum ueniſſet, parit Aegiſthũ: quẽ expoſuit. At paſtores capræ ſuppoſuerũt: quẽ Atreus iuſsit perquiri, & pro ſuo educari. Interim Atreus mittit Agamemnonẽ & Menelaũ filios ad quærendũ Thyeſtẽ: qui Delphos petierũt ſciſcitatũ. Caſu Thyeſtes eò uenerat ad ſortes tollẽdas de ultione fratris. cõprehenſus ab eis ad Atreũ perducitꝛ: quẽ Atreus in cuſtodiã cõiјci iuſsit, Aegiſthumqꝫ uocat, æſtimans ſuum filiũ eſſe, & mittit eũ ad Thyeſtẽ interficiendũ. Thyeſtes cũ uidiſſet Aegiſthũ, & gladiũ quẽ Aegiſthus gerebat, & cognouiſſet quẽ in cõpreſſione perdiderat, interrogat Aegiſthũ unde illũ haberet. Ille reſpõdit matrẽ, ſibi Pelopiã dediſſe: quã iubet accerſiri. cui reſpõdit, ſe in cõpreſsione nocturna, neſcio cui eduxiſſe, & ex ea cõpreſſione Aegiſthũ cõcepiſſe. Tũc Pelopia gladiũ arripuit, ſimulãs ſe agnoſcere, & in pectus ſibi detruſit. quẽ Aegiſthus è pectore matris cruentũ tenens, ad Atreũ attulit. Ille

Videtur & hic nonnihil ſententiæ deeſſe.

Ille æſtimans Thyeſten interfectum, lætabatur: quem Aegiſthus in littore ſacrificantem occidit, & cum patre Thyeſte in regnum auitum redit. A

LXXXIX. *Laomedon.*

NEptunus & Apollo dicuntur Troiam muro cinxiſſe his rex. Laomedon uouit, quod regno ſuo pecoris eo anno natum eſſet, immolaturum. Id uotum auaritia fefellit. Alij dicunt, parum eum promiſiſſe: ob eam rem Neptunus cetum miſit, qui Troiam uexaret. Ob quam cauſam rex ad Apolline̅ miſit conſultum. Apollo iratus ita reſpondit: ſi Troianorum uirgines ceto religatæ fuiſſent, finem peſtilentiæ futuram. Cum complures conſumptæ eſſent, & Heſione fors exiſſet, & petris religata eſſet, Hercules & Telamon cum Colchos Argonautæ irent, eódem uenerunt, & cetum interfecerunt. Heſionenq; patri, pactis legibus reddunt, ut cum inde redijſſent, ſecum in patriam eam abducerent, & equos qui ſuper aquas & ariſtas ambulabant. Quod & ipſum Laomedon fraudauit, neq; Heſionem reddere uoluit. Itaq; Hercules ad eos nauibus comparatis, ut Troiam expugnaret, uenit, & Laomedonte̅ necauit, & Padaci filio eius infanti regnum dedit, qui poſtea Priamus eſt appellatus, ἀπὸ τοῦ πρίασθαι. Heſionen recuperatam Telamoni conceſsit in coniugium, ex qua natus eſt Teucer.

X C. *Priami filij & filiæ, numero 54.*

HEctor, Deiphobus, Geryones, Polydorus, Helenus, Alexander, Hippoſidus, Antinous, Agathon, Diaſtor, Lyſide, Polymena, Aſcanius, Chirodamas, Euagoras, Drypon, Aſtynomus, Polymetus, Laodice, Ethionome, Phegea, Henicea, Demnoſia, Caſſandra, Philomela, Polipes, Troilus, Palemon, Briſſonius, Gorgition, Protodamas, Atreus, Dolon, Chrœreſus, Chryſolaus, Demoſthea, Doricops, Hippaſus, Hyperiſcus, Lyſianaſsa, Iliona, Nereis, Euander, Proneus, Aromachus, Hilagus, Axion, Biantes, Hippotrochus, Diophites, Meduſa, Hero, Creuſa. B

De liberis Priami.

In hoc capite, quia omnia propè mirificè corrupta ſunt, ipſum quidem intactum reliquimus. Nomina uerò liberorum Priami, quæ partim Ioan. Boccacius ex uarijs autoribus collegit, partim apud Pauſaniam in pictura Polygnoti reperiuntur, huc adnotauimus, ut, qui uolet, ad horum exempla, illa emendet. Sunt autem hæc, filiarum: Creuſa, Caſſandra, Ilione, Laodice, Lycaſte, Medeſicaſtis, Polyxena, Clymene, Ariſtomache, Xenodice, Deimone, Metioche, Piſis, Cleodice & Meduſa. Filiorum autem, Paris, Hector, Helenus, Chaon, Troilus, Deiphobus, Polydorus primus, Polydorus ſecundus, Lycaon, Aeſacus, Antiphus, Iſus, Cebryones, Phorbas, Doryclus, Pammon, Antiphonus, Agathon, Hippothous, Agauus, Meſtor, Iphates, Teſtorius, Timœtes, Polites, Teucer, Democoontes, Echemon, Chronius, Gorgition, Axion, Aſtynous, Pelis, Eioneus, Admetus, Agenor. Quanquam de his ultimis quinq;, non auſim certò affirmare, Priami liberorum nomina eſſe. neq; enim id liquidò Pauſanias indicat: ſed tantu̅ inter reliquos, qui circa Priamum occiſi ſunt, recenſet. additur & à Calabro Theſiphonus.

X C I. *Alexander Paris.*

PRiamus Laomedontis filius, cum complures liberos haberet ex concubitu Hecubæ Ciſſei, ſiue Dymantis filia, uxor eius prægnans in quiete uidit ſe facem ardentem párere, ex qua ſerpentes plurimos exiſſe. id uiſum omnibus co̅iectoribus cum narratum eſſet, imperant quicquid páreret necaret, ne id patriæ exitio foret. Poſtquam Hecuba peperit Alexandrum, datur interficie̅dus. quem ſatellites miſericordia expoſuerunt, eum paſtores pro ſuo filio repertum expoſitum educarunt, eumq; Parim nominauerunt. Is cum ad pubere̅ ætatem perueniſſet, habuit taurum in delicijs: quò cum ſatellites miſſi à Priamo ut taurum aliquis adduceret ueniſſent, qui in athlo funebri quod ei fiebat, poneretur, cœperunt Paridis taurum abducere. Qui perſecutus eſt eos, & inquiſiuit, quò eum ducerent. illi indica̅t, ſe eum ad Priamum adducere, qui uiciſſet ludis funebribus Alexandri. ille amore incenſus tauri ſui, deſcendit in certamen, & omnia uicit, fratres quoq; ſuos ſuperauit. Indigna̅s Deiphobus, gladium † ad eum *al. aduerſus* ſtrinxit, at ille in aram Iouis Hercæi inſiluit: quod cum Caſſandra uaticinaretur eum fratrem eſſe, Priamus eum agnouit, regiaq; recepit.

XCII. Pa-

XCII. *Paridis iudicium.*

A IOuis, cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes deos conuocasse, excepta Eride, id est discordia. quæ cum postea superuenisset, nec admitteretur ad epulum, ab ianua misit in medium malum,* dicit quæ esset formosissima attolleret. Iuno, Venus, Minerua formam sibi uendicare cœperunt, inter quas magna discordia orta. Iouis * imperat Mercurio, ut deducat eas in Ida monte ad Alexandrū Paridem, eumq; iubeat iudicare. Cui Iuno, si secundum se iudicasset, pollicita est in omnibus terris eum regnaturum † diuitem præter cæteros præstaturum. Minerua, si inde uictrix discederet, formosissimum inter mortales futurum, & omni artificio † scium. Venus autē Helenam Tyndarei filiam formosissimam omnium mulierum se in coniugiū dare promisit. Paris donum posterius prioribus antepoSuit, Veneremq; pulcherrimam esse iudicauit. ob id Iuno & Minerua Troianis fuerunt infestæ. Alexander Veneris impulsu Helenam à Lacedæmone ab hospite Menelao Troiā abduxit, eamq; in coniugio habuit cum ancillis duabus Aethra & † Thisadie, quas Castor & Pollux captiuas ei assignarant, aliquando reginas.

Diuitijs forsitasse.
Omnium artificiosißimum.
Supra Phisadien uocauit.

XCIII. *Cassandra.*

CAssandra Priami & Hecubæ filia in Apollinis fano ludendo lassa obdormisse dicitur. Quam Apollo cum uellet comprimere, corporis copiam nō fecit. ob quam rem Apollo fecit, ut cum uera uaticinaretur, fidem non haberet.

XCIIII. *Anchisa.*

VEnus Anchisam Assaraci filium amasse, & cum eo concubuisse dicitur, ex quo procreauit Aeneam: eiq; præcepit, ne id apud homines enunciaret. Quod Anchises inter sodales per uinum est elocutus, ob id à Ioue fulmine est ictus. quidam dicunt eum sua morte obisse.

B XCV. *Vlyxes.*

AGamemnon & Menelaus Atrei filij, cum ad Troiam oppugnandā coniuratos duces ducerent, in insulā Ithacā ad Vlyxem Laërtis filium uenerūt: cui erat responsum, si ad Troiam isset post uicesimum annum, solum, socijs perditis, egentem domum rediturum. Itaq; cum sciret ad se oratores uenturos, insaniam simulans, pileum sumpsit, & equum cum boue iunxit ad aratrū. Quem Palamedes ut uidit, sensit simulare, atq; Telemachū filium eius, cunis sublatum aratro ei subiecit, & ait, Simulatione deposita inter coniuratos ueni. Tunc Vlyxes fidem dedit se uenturum. ex eo Palamedi infestus fuit.

XCVI. *Achilles.*

THetis Nereis, cum sciret Achillem filium suū, quem ex Peleo habebat, si ad Troiam expugnandam isset, periturum: commendauit eum in insulam Scyro ad Lycomedem regem. quem ille inter uirgines filias habitu fœmineo seruabat, nomine mutato. nam uirgines Pyrrham nominarunt, quoniam capillis flauis fuit, & græcè rufum pyrrhon dicitur. Achiui autem cum resciissent ibi eum occultari, ad regem Lycomeden oratores miserunt, qui rogarent, ut eum adiutorium Danais mitteret. Rex cum negaret apud se esse, potestatem eis fecit, ut in regia quærerent. qui cum intelligere non possent, quis esset eorum, Vlysses in regio uestibulo munera fœminea posuit, in quibus clypeum & hastam, & subitò tubicinam iusit canere, armorumq; crepitum & clamorem fieri iusit. Achilles hostem arbitrans adesse, uestem muliebrem dilaniauit, atque clypeum & hastam arripuit. ex hoc est cognitus, suasq; operas Argiuis promisit, & milites Mirmydones.

XCVII. *Qui ad Troiam expugnatum ierunt, & quot naues.*

AGamemnon Atrei & Aëropes filius Mycenis, nauibus centū. Menelaus frater eius, Mycenis nauibus lx. Phœnix Amyntoris filius Argiuus, nauibus l. Achilles Pelei & Thetidis filius, insula Scyro nauibus lx. Automedon auriga Achillis, Scyro nauib, x, Patroclus Menœtij & Pilomellæ filius, Phthia nauibus

nauibus x. Aiax Telamonis ex Eryboea filius, Salamine nauibus xij. Teucer fra A.
ter ex Hesiona Laomedontis filia, nauibus xij. Vlysses Laertę & Anticlię filius
Ithaca nauibus xij. Diomedes Tydei & Deiphilæ Adrasti filiæ filius, Argis na-
uibus xxx. Sthenelus Capanei & Euadnes filius, Argis nauibus xxv. Aiax Oi
Hanc matrē Medontis Homerus facit. lei & Rhenes nymphæ filius, Locrus, nauibus xx. Nestor Nelei & Chloridis fi
liæ filius, Pylius, nauibus xc. Thrasymedes frater ex Eurydice, Pylius, nauibus
xv. Antilochus Nestoris filius, Pylius, nauibus xx. Eurypylus Euæmonis &
Opis filius, Orchomeno nauibus xl. Machaon Asclepij & Coronidis filius, At
tica nauib. xx. Podalirius frater eius nauibus ix. Tlepolemus Herculis & A-
styoches filius, Mycenis nauibus ix. Idomeneus Deucalionis filius, à Creta na-
uibus xl. Meriones Moli & Melphidis filius à Creta, nauibus xl. Eumelus Ad-
meti & Alcestis Peliæ filiæ filius, à Perrhebia nauibus viij. Philocteta Pœantis
& Demonassæ filius, Meliboea nauibus vij. Peneleus Hippalci & Asteropes fi-
lius, Bœotia nauibus xij. †Pithus Lacreti & Cleobules filius, ex Bœotia nauib.
xij. †Chronius frater eius, ex Bœotia nauibus ix. Arcesilaus Lyci & * Theobu-
læ filius ex Bœotia nauibus x. Prothœnor frater, ex † Hastipiæ nauibus viij. Ial
menus Lyci & *Pernidis filius, Argis nauibus xxx. Ascalaphus frater eius, Ar
Leitus. gis nauibus xxx. Schedius Iphiti & Hippolytes filius, Argis nauibus xxx. Epi-
Clonius. strophus frater eius itidem nauibus x. Elephenor, Calchodontis & Imenaretes
† Thespia. Martis & Asty * filius, Argis nauibus xxx. * Menœæ filius, Athenis nauibus l. Agapenor An
ocles Homerus. cæi & Iotis * filius Arcadia nauibus lx. Amphimachus Creati filius, Elea naui-
Videtur deesse bus x. Eurychus * Pallantis & Diomedę filius, Argis nauibus xv. Amarunceus
aliquid, intelli- Onesimachi filius, Mycenis nauibus xix. † Polysenes, Astionis & Pelorides fi-
git autem Mne- lius, Aetolia nauibus xl. Meges Phylei & Eustyoches filius à Dulichio nauib.
sthea. lx. Thoas Andremonis & Gorgidis filius * Tyto * nauib. xv. Podarces frater
†Polyxenus, eius itidem nauib. x. Prothous Tenthredonis filius, Magnesia na. xl. Cycnus B
Agasthenis. a * Ociti & Aurophites filius, Argis nauib. xij. Nireus Charopi & † nymphæ fi-
Aglares, ut Homerus. lius, Argis nauibus xvj. Antiphus Mnesyli & Chalciopes filius Thessalus, na-
b uibus xx. Polybœtes Pirithoi & Hippodamiæ filius Argis nauibus xx. †Leo
Leonteus, phites Chroni filius, à Sicyone nauibus xix. Calchas Thestoris filius Mycenis
Coroni. augur, Phocus Danai filius architectus, Eurybates & Talthybius internuncij,
Diaphorus iudex. Neoptolemus Achillis & Deidamiæ filius ab insula Scyro,
c hic idem Pyrrhus est uocitatus à patre Pyrrha. summa naues 245.

a Videntur hic & omissa quædam esse, quæ ad naues Thoantis pertinent. & quod hic Tyto ponitur, Ithone legi debere, & ad Protesilaum, cuius nomen hic deest, referendum esse. Ita enim ex Podarce, qui sequitur, colligi potest, quē Homerus Protesilai fratrem, non Thoantis facit. b Vide 2. Iliad. Nam hic haud scio an nomina transposita sint, & legendum Antiphus Thessali & Chal. fil. Nisyro nauibus 30. c Neq; hic locus absq; uitio esse uidetur, cum cæteri omnes de mille nauibus mentionem faciant.

XCVIII. *Iphigenia.*

Fortasse legendum, alijsq;

AGamemnon cum Menelao fratre * Asiæ delectis ducibus, Helenam uxorem Menelai, quam Alexander Paris auexerat, repetitum ad Troiam cū irent, in Aulide tempestas eos ira Dianæ retinebat, quòd Agamemnon in uenando ceruam eius uiolauit, superbiusq; in Dianam est locutus. Is cum aruspices conuocasset, & Calchas se *respondisset, aliter expiari non posse nisi Iphigeniam filiā Agamemnonis immolasset: re audita Agamemnon recusare cœpit. tunc Vlysses eum consilijs ad rem pulchrā transtulit. idem Vlysses cū Diomede ad Iphigeniam missus est adducendam. Qui cum ad Clytęmnestram matrem eius uenissent, ementitur Vlysses eam Achilli in coniugium dari. Quam cum in Aulidem adduxisset, & parens eam immolare uellet, Diana uirginē miserata est, & caligine eis obiecit, ceruamq; pro ea supposuit: Iphigeniamq; per nubes in terram Tauricam detulit, ibiq; templi sui sacerdotem fecit.

XCIX. *Auge.*

AVge Alei filia ab Hercule compressa, cum partus adesset, in monte Parthenio peperit, & ibi eum exposuit. Eodem tempore Atalante Iasij filia, filium

A lium expoſuit ex Meleagro natum, Herculis autem filium cerua nutriebat, hos paſtores inuentos ſuſtulerunt, atque nutrierunt; quibus nomina impoſuerunt, Herculis filio Telephum, quoniam cerua nutrierat: Atalantes autem Partheno peum, quoniam uirgine ſimulante in mõte Parthenio eum expoſuerat. Ipſa autem Auge patrem ſuum timens, profugit in Mœſiam, ad regem Teuthrantem: qui cum eſſet orbus liberis, hanc pro filia habuit.

C. *Teuthras.*

TEuthrantem regẽ in Mœſia Idas Apharei filius regno priuare uoluit: quò cum Telephus Herculis filius ex reſponſo quærens matrem cum comite Parthenopeo ueniſſet, huic Teuthras regnum & filiam Augen in coniugium daturum promiſit, ſi ſe ab hoſte †tutaſſet. Telephus conditionem regis non prętermiſit, cum Parthenopeo Idam uno prælio ſuperauit: cui rex pollicitã fidem præſtitit, regnumq; & Augen matrem inſcientem in coniugiũ dedit: quæ cum mortalem neminem uellet ſuum corpus uiolare, Telephum interficere uoluit, inſcia filium ſuum. Itaq; cum in thalamũ ueniſſent, Auge enſem ſumpſit, ut Telephum interficeret. Tum deorum uoluntate dicitur draco immani magnitudine inter eos exiſſe: quo uiſo, Auge enſem proiecit, & Telepho incœptũ patefecit. Telephus re audita inſcius matrem interficere uoluit: illa Herculem uiolatorem ſuum implorauit, & ex eo Telephus matrem agnouit, & in patriam ſuam reduxit. *tutatus eſſet.*

CI. *Telephus.*

TElephus Herculis & Auges filius, ab Achille in pugna Chironis haſta percuſſus dicitur. Ex quo uulnere cum indies tetro cruciatu angeretur, petit ſortem ab Apolline, quod eſſet remedium: reſponſum eſt, ei neminem mederi poſſe niſi eandem haſtam qua uulneratus erat. Hoc Telephus ubi audiuit, ad

B regem Agamemnonem uenit, & monitu Clytæmneſtræ Oreſtem infantem de cunabulis rapuit, minitãs ſe eum occiſurum, niſi ſibi Achiui mederentur. Achiuis autem quod reſponſum erat, ſine Telephi ductu Troiam capi non poſſe, facile cum eo in gratiam redierunt, & ab Achille petierunt, ut eum ſanaret. Quibus Achilles reſpondit, ſe artem medicam non poſſe. tunc Vlyſſes ait: Nõ te dicit Apollo, ſed autorẽ uulneris haſtam nominat: quam cum raſiſſent, remediatus eſt. à quo cum peterent, ut ſecum ad Troiam expugnandã iret, non impetrarunt, quòd is Laodicen Priami filiam uxorem haberet. ſed ob beneficiũ quod eum ſanarunt, eos deduxit: locos autem & itinera demonſtrauit, inde in Mœſiam eſt profectus.

CII. *Philoctetes.*

PHiloctetes Pœantis & Demonaſſę filius, cum in inſula Lemno eſſet, coluber eius pedem percuſſit, quem ſerpentem Iuno miſerat, irata ei ob id, quia ſolus præter cæteros auſus fuit Herculis pyram conſtruere, cum humanum corpus eſt exutum, & ad immortalitatem traditũ. ob id beneficium Hercules ſuas ſagittas diuinas ei donauit. ſed cum Achiui ex uulnere tetrũ odorem ferre non poſſent, iuſſu Agamemnonis regis, in Lemno expoſitus eſt cum ſagittis diuinis. quem expoſitum paſtor regis Actoris, nomine Phimachus * Dolophionis filius nutriuit. Quibus poſtea reſponſum eſt, ſine Herculis ſagittis Troiam capi non poſſe. Tunc Agamemnon Vlyſſem & Diomedẽ exploratores ad eum miſit. Cui perſuaſerunt, ut in gratiam rediret, & ad ex pugnandam Troiam auxilio eſſet, eumq; ſecum ſuſtulerunt.

CIII. *Proteſilaus.*

ACHiuis fuit reſponſum, qui primus litora Troianorum attigiſſet, periturum. Cum Achiui claſſes applicuiſſent, cęteris cunctantibus, Iolaus Iphicli & Diomedeæ filius primus è naui proſiliuit, qui ab Hectore cõfeſtim eſt interfectus: quem cuncti appellarunt Proteſilaum, quoniam primus ex omnibus perierat. Quod uxor Laodamia Acaſti filia cum audiſſet eum periſſe, flens pe-

tit à dijs,ut sibi cū eo tres horas colloqui liceret:quò impetrato, à Mercurio re- A
Quare fortaßis, ut suprà quoq;. ductus,tres horas cum eo colloquuta est. † quod iterum cum obisset Protesilaus,dolorem pati non potuit Laodamia.

CIIII. *Laodamia.*

LAodamia Acasti filia,amisso coniuge,cum tres horas consumpsisset, quas à dijs petierat,fletum & dolorem pati nō potuit. Itaq; fecit simulacrū æreū simile Protesilai coniugis,& in thalamis posuit,sub simulatione sacrorū,et eum colere cœpit. quod cum famulus matutino tempore poma ei attulisset ad sacrificium,per rimam aspexit,uiditq; eam ab amplexu Protesilai simulacrū tenentem,atq; osculantem:æstimans eam adulterum habere,Acasto patri nunciauit. Qui cum uenisset,& in thalamos irrupisset,uidit effigiem Protesilai:quæ ne diutius torqueretur,iussit signum & sacra,pyra facta,comburi:quò se Laodamia, dolorem non sustinens,immisit,atq; usta est.

C V. *Palamedes.*

VLysses,quòd Palamedis Nauplij dolo erat deceptus, indies machinabatur,quomodo eum interficeret. Tandem inito consilio ad Agamemnonem, militem suum misit, qui diceret ei,in quiete uidisse ut castra uno die mouerentur. Id Agamemnon uerum existimans, castra uno die imperat moueri. Vlysses autem clàm noctu solus magnum pondus auri,ubi tabernaculum Palamedis fuerat,obruit:item epistolam conscriptam Phrygi captiuo,ad Priamum dat perferendam,militemq; suum priorem mittit, qui eum non longè à castris interficeret. Postero die cum exercitus in castra rediret, quidā miles epistolam quam Vlysses scripserat, super cadauer Phrygis positā,ad Agamemnonem attulit:in qua scriptum fuit,Palamedi à Priamo missa:tantumq; ei auri pollicetur, quantum Vlysses in tabernaculum obruerat,si castra Agamemnonis,ut ei conuenerat proderet.Itaq; Palamedes cum ad regem esset productus, & factū negaret,in tabernaculum eius ierunt, & aurum effoderunt: quod Agamemnon B ut uidit,uerè factū esse credidit.Quo facto Palamedes dolo Vlysis deceptus, ab exercitu uniuerso innocens occisus est.

C V I. *Hectoris lytra.*

AGamemnon Briseidam, Brisæ sacerdotis filiam,ex Mœsia captiuam,propter formæ dignitatē,quam Achilles ceperat,ab Achille abduxit, eo tem-
Smynthei pore, quo Chryseida Chrysi sacerdoti Apollinis † Zminti reddidit. quam ob iram Achilles in prælium non prodibat, sed cithara in tabernaculo se exercebat.Quod cum Argiui ab Hectore fugarentur, Achilles obiurgatus à Patroclo,arma sua ei tradidit:quibus ille Troianos fugauit,æstimantes Achillem esse.Sarpedonemq; Iouis & Europæ filium occidit. postea ipse Patroclus ab Hectore interficitur,armaq; eius sunt detracta Patroclo occiso.Achilles cum Agamemnone redit in gratiam,Briseidamq; ei reddidit. tum cōtra Hectorem cum inermis prodisset,Thetis mater à Vulcano arma ei impetrauit, quæ Nereides per mare attulerunt.Quibus armis ille Hectorē occidit, astrictumq; ad currum traxit circa muros Troianorum. quem sepeliendum cum patri nollet dare,Priamus Iouis iussu,duce Mercurio,in castra Danaorum uenit, & filij corpus auro repensum accepit,quem sepulturæ tradidit.

C V I I. *Armorum iudicium.*

HEctore sepulto,cum Achilles circa mœnia Troianorum uagaretur,ac diceret se solum Troiam expugnasse: Apollo iratus, Alexandrum Parin se simulans,talum,quem mortalem habuisse dicitur, sagitta percussit,& occidit. Achille occiso, ac sepulturæ tradito,Aiax Telamonius, q̄d frater patruelis eius
abiudicata fuit,postulauit à Danais,ut arma sibi Achillis darent:quæ ira Mineruæ † abiurgata sunt ab Agamemnone & Menelao,& Vlysi data. Aiax furia accepta,per insaniam pecora sua & seipsum uulneratum occidit, eo gladio quem ab Hectore muneri accepit,dum cum eo in acie contendit.

CVIII.

CVIII. *Equus Troianus.*

A Achiui cum per decem annos Troiam capere non possent, Epeus monitu Mineruæ equum mirę magnitudinis ligneũ fecit, eoq; sunt collecti, Menelaus, Vlysses, Diomedes, Thessander, Sthenelus, Acamas, Thoas, Machaon, Neoptolemus. Et in equo scripserunt, Danai Mineruæ dono dant: castraq; transtulerunt † Tenedo. Id Troiani cum uiderunt, arbitrati sunt hostes abisse. *Tenedum* Priamus equum in arcem Mineruæ duci imperauit, feriatiq; magno opere ut essent, edixit. Id uates Cassandra cum uociferaretur, inesse hostes, fides ei habita non est. Quem in arcem cum statuissent, & ipsi noctu lusu atq; uino lassi ob dormissent, Achiui ex equo, aperto à Sinone, exierũt, & portarum custodes occiderunt, sociosq; signo dato, receperunt, & Troia sunt potiti.

CIX. *Iliona.*

PRiamo Polydorus filius ex Hecuba cum esset natus, Ilionæ filiæ suæ dederunt eum educandum, quę Polymnestori regi Thracum erat nupta, quem illa pro filio suo educauit. Deiphilum aũt quẽ ex Polymnestore procreauerat, pro suo fratre educauit, ut si alteri eorum quid foret, parentibus præstaret. Sed cum Achiui Troia capta, prolem Priami extirpare uellent, Astyanacta Hectoris & Andromachę filium de muro deiecerunt: & ad Polymnestorẽ legatos miserunt, qui ei Agamemnonis filiã nomine Electram pollicerentur in coniugiũ, & auri magnã copiam, si Polydorum Priami filiũ interfecisset. Polymnestor legatorum dicta non repudiauit, Deiphilumq; filiũ suum imprudens occidit, arbitrans se Polydorum filium Priami interfecisse. Polydorus autẽ ad oraculum Apollinis de parentibus suis sciscitatũ est profectus. cui responsum est, patriam incensam, patrem occisum, matrem in seruitute teneri. Cum inde rediret, & uidit aliter esse ac sibi responsum fuit, se Polymnestoris esse filium, ab sorore Iliona inquisiuit, quid ita aliter sortes dixissent: cui soror, quid ueri esset patefecit, & eius consilio Polymnestorem luminibus priuauit, atq; interfecit.

B

CX. *Polyxena.*

DAnai uictores cum ab Ilio classem conscenderent, & uellent in patriã suã quisq; reuerti, & prædam quisq; sibi duceret, ex sepulcro uox Achillis dicitur prædæ partem expostulasse. Itaq; Danai Polyxenam Priami filiã, quæ uirgo fuit formosissima, propter quã Achilles cum eam petetet, et ad colloquiũ uenisset, ab Alexãdro & Deiphobo est occisus, ad sepulcrũ eius eã immolauerũt.

CXI. *Hecuba.*

VLysses Hecubam Cissei filiam, uel, ut alij autores dicunt, Dimantis, Priami uxorem, Hectoris matrem, in seruitutem cum duceret, illa in Hellespontum mare se præcipitauit, & canis dicitur facta esse, unde & † Cyneum est *Cynossema* appellatum.

CXII. *Prouocantes inter se, qui cum quo dimicarunt.*

MEnelaus cum Alexandro, Alexandrum Venus eripuit: Diomedes cum Aenea, Aeneam seruauit Venus. Idem cum Glauco, in hospitio cognito discesserunt: idem cum Pandaro & Glauco alio: Pandarus & Glaucus occidũtur. Aiax cum Hectore donificantes discessere: Aiax Hectori donauit balteũ, unde est tractus: Hector Aiaci gladiũ, unde se interfecit. Patroclus cũ Sarpedone, Sarpedon occiditur. Menelaus cum Euphorbo, Euphorbus occiditur, qui postea Pythagoras est factus, & meminit suã animã in corpora transisse. Achilles cum Asteropeo, Asteropeus occiditur. Idem cum Hectore, Hector occidit: idem cum Aenea, Aeneas fugatur: idẽ cum Agenore, Agenorem seruauit Apollo: idem cum Penthesilea Amazone Martis & Otreræ filia, Penthesilea occiditur. Antilochus cum Memnone, Antilochus occiditur: Achilles cũ Memnone, Memnon occiditur: Philoctetes cum Alexandro, Alexander occiditur: Neoptolemus cum Eurypylo, Eurypylus occiditur.

CXIII. *Nobilem quem quis occidit.*

ACHillem Apollo Alexādri figura, Hector Protesilaum, idem Antilochū, Agenor Helenorem, idem Chlonium. Deiphobus Ascalaphum, idē Antonoum. Aiax Hippodamum, idem Chlonium. Agamemnon Hippodamantem, idem Glaucum. Aiax Locrus Carcanum, idem Gauium: Diomedes Dolonem, idem Rhesum: Eurypylus Nireum, idem Machaonem: Sarpedon Tlepolemum, idem Antippum: Achilles Troilum: Menelaus Deiphobum: Achilles Astynomum, idem Pylachantum, * Neoptolemus Priamum.

CXIIII. *Achiui qui quot occiderunt.*

ACHilles numero 72. Antilochus numero 2. Protesilaus numer. 4. Peneleus num. 2. Eurypylus numero 1. Aiax Oilei num. 14. Thoas num. 2. Linus numero 20. Thrasymedes num. 2. Agamemnon num. 16. Diomedes num. 18. Menelaus 8. Philocteta num. 3. Meriones num. 7. Vlysses num. 12. Idomeneus num. 13. Leonteus num. 5. Aiax Telamonius num. 28. Patroclus num. 54. Polypœtes num. 1. Teucer numero 30. Neoptolemus 6. fit numerus 362.

CXV. *Troiani qui quot occiderunt.*

HEctor numero 31. Alexander num. 3. Sarpedon num. 2. Panthous num. 4. Gargasus num. 2. Glaucus numero 4. Polydamas num. 3. Aeneas numero 28. Deiphobus num. 4. Clytus num. 3. Athamas numero 1. Agenor numero 2. fit numerus 88.

CXVI. *Nauplius.*

ILio capto, & diuisa præda, Danai cum domum redirent, ira deorum quòd fana spoliauerant, & quod Cassandram Aiax Locrus à signo Palladio abripuerat, tempestate & flatibus aduersis ad saxa Capharea naufragium fecerunt, in qua tempestate Aiax Locrus fulmine est à Minerua ictus, quem fluctus ad saxa illiserunt, unde Aiacis petræ sunt dictæ. cæteri noctu cum fidem deorum implorarent, Nauplius audiuit, sensitꝗ tempus uenisse ad persequēdas filij sui Palamedis iniurias. Itaꝗ tanquam auxilium eis afferret, facem ardentem eo loco extulit, quo saxa acuta & locus periculosissimus erat. Illi credentes humanitatis causa id factum, naues eò duxerunt. quo facto, plurimæ eorum confractæ sunt, milites ꝗ plurimi cum ducibus tēpestate occisi sunt, membraꝗ eorū cum uisceribus ad saxa illisa sunt: si qui autem potuerunt ad terrā natare, à Nauplio interficiebantur. At Vlyssem uentus detulit ad † Marathonem, Menelaum in Aegyptum, Agamemnon cum Cassandra in patriam peruenit.

Ismarum alij

CXVII. *Clytæmnestra.*

CLytæmnestra Tyndarei filia, Agamemnonis uxor, cum audisset ab Oeace, Palamedis fratre, Cassandram sibi pellicē adduci, quod ementitus est, ut fratris iniurias exequeretur: tunc Clytæmnestra cum Aegistho filio Thyestis cepit consilium, ut Agamemnonem & Cassandram interficeret, quem sacrificantem securi cum Cassandra interfecerunt. At Electra Agamemnonis filia, Orestem fratrem infantem sustulit, quem demandauit in Phocide Strophio, cui fuit Astyochea Agamemnonis soror nupta.

CXVIII. *Proteus.*

IN Aegypto Proteus senex marinus diuinus dicitur fuisse, qui in omnes se figuras conuertere solitus erat. Quem Menelaus Idotheæ filiæ eius monitu, catena alligauit, ut sibi diceret quando domum repetitionem haberet: quem Proteus edocuit iram deorum esse, quòd Troia esset deuicta, ideoꝗ id fieri debere, quod Hecatomben græcè dicitur, cum centum armenta occiduntur. Itaꝗ Menelaus Hecatomben fecit. tūc demum post octauum annum, quàm ab Ilio decesserat, cum Helena in patriam redit.

CXIX. *Orestes.*

ORestes Agamemnonis & Clytæmnestræ filius, postꝗ in puberē ætatem uenit, studebat patris sui mortē exequi. itaꝗ cōsilium capit cum Pylade, & My-

A & Mycenas uenit ad matrem Clytæmneſtram, dicitq́ ſe Aeolium hoſpitem eſſe, nunciatq́ Oreſtem eſſe mortuum, quem Aegiſthus populo necandum demandauerat. Nec multo pòſt Pylades Strophij filius ad Clytæmneſtram uenit, urnamq́ ſecum affert, dicitq́ oſſa Oreſtis condita eſſe. quos Aegiſthus lætabũdus hoſpitio recepit. qui occaſione capta, Oreſtes cũ Pylade, noctu Clytæmneſtram matrem & Aegiſthum interficiunt. quem Tyndareus cum accuſaret, Oreſti à Mycenenſibus fuga data eſt propter partem, quem poſtea furiæ matris exagitarunt.

CXX. *Iphigenia Taurica.*

ORestem furiæ cum exagitarent, Delphos ſciſcitatum eſt profectus, quis tandem modus eſſet ærumnarum: reſponſum eſt, ut in terram Taurinam ad regem Thoantem, patrem Hypſipyles iret, indeq́ de templo Dianę ſignum Argos afferret: tunc finem fore malorum. Sorte audita, cum Pylade Strophij filio ſodale ſuo nauẽ conſcendit, celeriterq́ ad Tauricos fines deuenerunt. Quorum fuit inſtitutum, ut qui intra fines eorum hoſpes ueniſſet, templo Dianæ immolaretur. ubi Oreſtes & Pylades cum in ſpelunca ſe tutarẽtur, & occaſionem captarent, à paſtoribus deprehenſi, ad regem Thoantem ſunt deducti. Quos Thoas ſuo more iunctos in templũ Dianæ, ut immolarent duci iuſsit, ubi Iphigenia Oreſtis ſoror fuit ſacerdos: eos ꝑ ex ſignis atq́ argumẽtis qui eſsẽt, quid ueniſſent, poſtquam reſcijt, abiectis miniſterijs, ipſa cœpit ſignum Dianę auellere. Quò rex cum interueniſſet & rogitaret, cur id faceret: illa ementita eſt, dicitq́ eos ſceleratos ſignum comtaminaſſe: quòd impij & ſcelerati homines in templum eſſent adducti, ſignum expiandum ad mare ferre oportere, & iubere eum interdicere ciuibus, ne quis eorum extra urbem exiret. Rex ſacerdoti dicto audiens fuit. Occaſionẽ Iphigenia nacta, ſigno ſublato, cum fratre Oreſte B & Pylade in nauem aſcendit, uentoq́ ſecundo ad inſulam †Zminten ad Chryſen ſacerdotem Apollinis delati ſunt. *Smynthen*

CXXI. *Chryſes.*

AGamemnon cum ad Troiam iret, & Achilles in Mœſiam uenit, & Chryſeidam Apollinis ſacerdotis filiã adduxit, eamq́ Agamemnoni dedit in cõiugium. Quod cum Chryſes ad Agamemnonem deprecandum ueniſſet, ut ſibi filiam redderet, non impetrauit. ob id Apollo exercitum eius partim fame * propẽ totum conſumpſit. Itaq́ Agamemnon Chryſeida grauidam ſacerdoti remiſit. Quæ cum diceret ſe ab eo intactam eſſe, ſuo tempore peperit Chryſen iuniorem, & dixit ſe ab Apolline concepiſſe. Poſtea Chryſes Thoanti eos cum reddere uellet, Chryſes audijt ſenior, Agamemnonis Iphigeniam & Oreſtem filios eſſe, qui Chryſi filio ſuo quid ueri eſſet patefecit, eos fratres eſſe, et Chryſen Agamemnonis filium eſſe. Tum Chryſes re cognita cum Oreſte fratre Thoantem interfecit, & inde Mycenas cum ſigno Dianæ incolumes peruenerunt. *Videtur deeſſe, partim peſte.*

CXXII. *Aletes.*

AD Electram Agamemnonis & Clytęmneſtræ filiã, ſororem Oreſtis, nuncius falſus uenit, fratrem cum Pylade in Tauricis Dianæ eſſe immolatos. Id Aletes Aegiſthi filius cum reſciſſet, ex Atridarum genere neminẽ ſupereſſe, regnum Mycenis obtinere cœpit. At Electra de fratris nece Delphos ſciſcitatum eſt profecta. Quò cum ueniſſet, eodem die Iphigenia cum Oreſte uenit eò. idem nuncius qui de Oreſte dixerat, dixit Iphigeniam fratris interfectricem eſſe. Electra ubi audiuit id, truncum ardentem ex ara ſuſtulit, uoluitq́ inſcia ſorori Iphigeniæ oculos eruere, niſi Oreſtes interueniſſet. cognitione itaq́ facta, Mycenas uenerunt, & Aleten Aegiſthi filium Oreſtes interfecit, & Erigonam ex Clytæmneſtra & Aegiſtho natam uoluit interficere: ſed Diana eam rapuit, & in terram Atticam ſacerdotem fecit. Oreſtes autem Neoptolemo interfecto, Hermionem Menelai & Helenę filiam adductam coniugem duxit. Pylades autem Electram Agamemnonis & Clytæmneſtræ filiam duxit.

CXXIII. *Neoptolemus.*

NEoptolemus Achillis & Deidamiæ filius, ex Andromacha Eetionis filia, A captiua, procreauit Amphialum. Sed postquam audiuit Hermionē sponsam suam Oresti esse datam in coniugium, Lacedæmonem uenit, & à Menelao sponsam suam petit. Cui ille fidem suam infirmare noluit, Hermionenq; ab Oreste adduxit, & Neoptolemo dedit. Orestes iniuria accepta, Neoptolemum Delphis sacrificantem occidit, & Hermionem recuperauit, cuius ossa per fines Ambraciæ sparsa sunt, quæ est in Epiri regionibus.

CXXIIII. *Reges Achiuorum.*

PHoroneus Inachi filius, Argus Iouis filius, Peranthus Argi filius, Triops Peranthi filius, Pelasgus Agenoris filius, Danaus Beli filius. Tātalus Iouis filius, Pelops Tantali filius, Atreus Pelopis filius, Temenus Aristomachi filius, Thyestes Pelopis, Agamēnon Atrei, Aegisthus Thyestis, Orestes Agamēnonis, Clytus Temenei filius, Aletes Aegisthi, Tisamenus Orestis, Alexander Eurysthei.

CXXV. *Odyssea.*

VLyxes cum ab Ilio in patriam Ithacam rediret, tempestate ad Ciconas est delatus, quorum oppidum Ismarum expugnauit, prædamq; socijs distribuit. Inde ad Lotophagos, homines minimè malos, qui Loton ex folijs flore procreatum edebant, idq; ciuibus tantam suauitatem præstabat, ut qui gustabant, obliuionem caperent domi reditionis. Ad eos socij duo missi ab Vlysse, cum gustarent herbas ab eis datas, ad naues obliti sunt reuerti, quos uinctos ipse reduxit. Inde ad Cyclopem Polyphemum, Neptuni filium, huic responsum erat ab augure Telemo Eurymi filio, ut caueret, ne ab Vlysse excæcaretur. Hic media fronte unum oculum habebat, et carnem humanā epulabatur. Qui postquam pecus in speluncam redegerat, molem saxeam ingentem ad ianuam opponebat. Qui Vlyssem cum socijs inclusit, sociosq; eius consumere cœpit. Vlysses cum uideret eius immanitati atq; feritati resistere se non posse, uino quod à B

Marone † Marathone acceperat, eum inebriauit, seq; Vtim uocari dixit. Itaq; cum oculum eius trunco ardenti exureret, ille clamore suo cæteros Cyclopas conuocauit, eiusq; spelunca præclusa dixit, Vtis me excæcat. Illi credentes eum deridendi gratia dicere, neglexerunt. At Vlysses socios suos ad pecora alligauit, & ipse se ad arietem, et ita exierunt ad Aeolum Hellenis filium, cui ab Ioue uentorum potestas fuit tradita. is Vlyssem hospitio liberè accepit, follesq; uentorū ei plenos muneri dedit: socij uerò aurum argentūq; credentes, cum accepissent, & secum partiri uellent, folles clàm soluerunt, uentiq; euolauerunt. Rursum ad Aeolum est delatus, à quo eiectus est, quòd uidebatur Vlysses numen deorum infestū habere. Ad Læstrygonas, quorū rex fuit Antiphates * deuorauit, nauesq;

Videtur aliquid deesse

eius undecim confregit, excepta naue * qua socijs eius consumptis, euasit in insulam Aenariam ad Circen Solis filiam, quæ potione data homines in feras bestias commutabat. ad quam Eurylochū cum uiginti duobus socijs misit, quos illa ab humana specie immutauit. Eurylochus timens, qui nō intrauerat, inde fugit, & Vlyssi nunciauit, qui solus ad eam se contulit: sed in itinere Mercurius ei remediū dedit, mōstrauitq; quomodo Circen deciperet. Qui postq; ad Circen uenit, & poculum ab ea accepit, remediū Mercurij monitu coniecit, * ensemq; strinxit, minatus nisi socios sibi restitueret, se eam interfecturum. Tūc Circe intellexit, non sine diuina uoluntate deorum id esse factum: itaq; fide data se nihil tale cōmissuram, socios eius ad pristinā formā restituit, ipsa cum eodē concubuit, ex quo filios duos procreauit, † Nausiphoū & Telegonū. Inde proficiscitur

Nausithoum

ad lacū Auernū, ad inferos descēdit, ibiq; inuenit Elpenorē sociū suū, quem ad Circē reliquerat, interrogauitq; eum quomodo eò peruenisset. cui Elpenor respondit, se ebriū per scalā cecidisse, & ceruices fregisse: & deprecatus est eum, cum ad superos redisset, sepulturæ traderet, & sibi in tumulo gubernaculū poneret. Ibi & cum matre Anticlia est locutus de fine errationis suæ. Deinde ad superos

A peros reuerſus,Elpenorē ſepeliuit,et gubernaculū, ita ut rogauerat,in tumulo
ei fixit. Tum ad Sirenas Melpomenes muſæ & Acheloi filias uenit, quæ partē
ſuperiorē muliebrē habebāt,inferiorē autē gallinaceam. Harū fatum fuit tādiu
uiuere, quamdiu earū cantū mortalis audiēs,nemo preteruectus eſſet. Vlyſſes
monitus à Circe Solis filia,ſocijs cera aures obturauit, ſeq; ad arborem malum
cōſtringi iuſsit,& ſic preteruectus eſt.Inde ad Scyllā Typhonis filiā uenit, quæ
ſuperiorē corporis partē muliebrē,inferiorē ab inguine piſcis,& ſex canes ex ſe
natos habebat:eaq; ſex ſocios Vlyxis,naue abreptos,cōſumpſit.In inſulā Siciliā
ad Solis pecus ſacrū uenerat,quod ſocij eius cum coquerēt in aheno,mugiebat:
monitus id ne attingeret,ab Tireſia,& à Circe monitus Vlyſſes:itaq; multos ſo
cios ob eā cauſam ibi amiſit.Ad Charybdinq; perlatus†ter die obſorbebat,ter-
que eructabāt: eò monitu Tireſiæ præteruectus eſt.ſed ira Solis, quòd pecus e-
ius erat uiolatū,cum in inſulā eius ueniſſet, & monitu Tireſiæ uetuerit uiolari,
cū Vlyſſes cōdormiret, ſocij inuolarūt pecus:itaq; cum coquerēt,carnes ex ahe-
no dabātbalatus,ob id Iouis nauē eius fulmine incēdit. Ex his locis errans nau-
fragio facto,ſocijs amiſsis enatauit in inſulā †Acæam.ubi Calypſo Atlantis filia
nympha,quę ſpecie Vlyſsis capta,anno toto eū retinuit, neq; à ſe dimittere uolu
it,donec Mercurius Iouis iuſſu denunciauit Nymphæ,ut eū dimitteret. Et ibi fa
ctarate Calypſo omnib.rebus ornatū eum dimiſit,eamq; ratim Neptunus flucti
bus diſiecit, quòd Cyclopē filiū eius lumine priuauerat. ibi cum fluctib. iactare
tur,Leucothoe,quā nos matrē Matutā dicimus,quæ in mari exigit æuū, balteū
ei dedit, quo ſibi pectus ſuū uinciret, ne peſsū abiret·quod cum feciſſet, enata-
uit. Inde in inſulā Phæacū uenit,nudusq; ex arborū folijs ſe obruit, quà Nauſi-
caa Alcinoi regis filia,ueſtē ad flumē lauandū tulit.ille erepſit è folijs,et ab ea pe
tit ut ſibi opē ferret. illa miſericordia mota,pallio eum operuit,& ad patrē ſuum
B eum adduxit. Alcinous hoſpitio liberaliter acceptū, doniſq; decoratū,in patri-
am Ithacam dimiſit. ira Mercurij iterū naufragium fecit. poſt uiceſimū annum,
ſocijs amiſsis, ſolus in patriā redit. & cum ab hominib. ignoraretur,domūq; ſuā
attigiſſet, procos qui Penelopen in coniugium petebant,obſidentes uidit regi
am,ſeq; hoſpitē ſimulauit: & Euryclia nutrix ipſius,dum pedes ei lauat,ex cica-
trice Vlyſſem eſſe cognouit.poſtea procos Minerua adiutrice, cū Telemacho
filio & duobus ſeruis interfecit ſagittis.

Videtur hic corrupta quædam, quædam etiam tranſpoſita eſſe. noluimus tamen quicquam à uetuſto exemplari recedere.

† a

Hæc in ueteri exemplari in margine annotata erant.

Deioneus genuit Cephalū,Cephalus Archium,Archius Laertē,Laertes Vlyſſem,Vlyſſes ex Circe Telegonū,ex Penelope Telemachū:Telegonus ex Penelope Vlyßis cōiuge Italū,qui Italiā ex ſuo nomine appellauit:è Telemacho Latinus,qui latinā linguā ex ſuo nomine cognominauit. Homerus pro Archio Laertis patre,Arceſiū habet. Ouid. tamen non Cephali, ſed Iouis filium Arceſium facit.

† a Homerus hanc inſulā Ogygiā uocat, & erāt quoq; in uetuſto exemplari quædam eraſa,& pro ijs Aeæam ab indocto aliquo ſuperinductum.

CXXVI. *Vlyßis cognitio.*

VLyſſes ab Alcinoo rege Nauſicæ patre cum eſſet munerib. dimiſſus,nau-
fragio facto nudus Ithacam peruenit,ad quandam caſam ſuā,ubi erat no-
mine Eumæus ſybotes,hoc eſt ſubulcus pecoris. quem canis cum agnoſceret,
& ei blandiretur,Eumæus eum non recognoſcebat:quoniam Minerua eum,et
habitum eius cōmutauerat.Eumęus eum rogauit,unde eſſet.et ille ait,ſe naufra
gio huc perueniſſe. quem cum paſtor interrogaret,an Vlyſſem uidiſſet: dixit ſe
comitem eius eſſe,& ſigna & argumenta cœpit dicere.quem mox Eumæus ca-
ſa recepit, cibo potuq; animauit. quò cum ueniſſent famuli,miſsi ſolito more
pecora petitum,& ille interrogaſſet Eumæum qui eſſent:ait,poſt Vlyſsis profe
ctionem,cum iam tempus interincederet,proci Penelopē in coniugium peten
tes uenerunt.quos illa conditione ita differt,cum telā detexuero, nubā. quam
interdiu detexebat, & ſic eos differebat, nunc autem illi cum ancillis Vlyſ-
ſis diſcumbunt, & pecora eius conſumunt. Tunc Minerua effigiem ſuam ei
reſtituit. Subitò ſybotes ut uidit Vlyſsem eſſe, tenens amplectensq; lachry-
mari cœpit præ gaudio, & admirari quid eſſet illud quòd eum immutauerat.

Cui Vlyſſes ait, Craſtino die perduc me in regiam ad Penelopem. Quem cũ du A
ceret, Minerua ei iterum faciẽ mendici transformauit. Quem cum Eumæus ad
μνηστῆρας †mneſteras perduxiſſet, & cum ancillis diſcumberent, ait ad illos: Habetis ecce
Antinous alterum mendicum, qui cum Iro uos delectet. Tunc †Melanthius unus ex mne
ſteribus ait: Imò inter ſe luctẽtur, & uictor accipiet uentriculũ farſum & harun-
in terram dinem, unde uictum ei ciat: qui cum luctati eſſent, & Vlyſſes †iterum applosiſ-
ſet, atq; eum eieciſſet, Eumęus in mendici perſona Vlyſſem ad Eurycliã nutricẽ
perduxit, dicitq; eum ſocium Vlyſſis fuiſſe, *cui cũ uellet,* Vlyſſes ei os com-
preſsit, atq; Penelopẽ & eam prẹmonuit, ut arcum & ſagittas eius daret procis,
ut qui ex ijs eum intendiſſet, eam uxorem duceret. quæ cum fecit * inter ſe cer-
poſſet tarent, & nemo † poſt intendere. Eumæus ait deridendi gratia, demus *non pa
teretur Melanthius qui erat * Eumæus arcum ſeni tradidit. Ille omnes procos
confixit, excepto Melanthio ſeruo. is clàm procis deprehenſus eſt, cui nares &
domo ſua brachia & reliquas partes membrorũ minutatim ſecuit, atq; † domũ ſuam cum
coniuge potitus eſt. ancillas aũt ſuas iuſsit corpora eorum ad mare deferre, in
quas rogatu Penelopes poſt cædem procorum Vlyſſes animaduertit.

CXXVII. *Telegonus.*

TElegonus Vlyſsis & Circes filius, miſsus à matre ut genitorẽ quęreret, tem
peſtate in Ithacã eſt delatus: ibiq; fame coactus, agros depopulari cœpit.
Cum quo Vlyſses & Telemachus ignari arma contulerunt. Vlyſses à Telego-
no filio eſt interfectus: quod ei reſponſum fuerat, ut à filio caueret mortẽ. Quẽ
poſtquam cognouit qui eſset, iuſsu Mineruæ, cum Telemacho & Penelope in
Aeæam patriam redierunt, in inſulam †Aeacam ad Circen Vlyſsem mortuum deporta-
uerunt, ibiq; ſepulturæ tradiderunt. eiuſdẽ Mineruæ monitu Telegonus Pene-
lopem, Telemachus Circen duxerũt uxores. Circe & Telemacho natus eſt La-
tinus, qui ex ſuo nomine Latinæ linguæ nomen impoſuit. ex Penelope & Tele B
gono natus eſt Italus, qui Italiam ex ſuo nomine denominauit.

CXXVIII. *Augures.*

Polyphidæ, ut apud Homer. Odyß. O. Theonoe Protei filia, legendum puto, ex Helena Euripidis.

AMycus Elati filius, Mopſus Ampyci filius, Amphiaraus Oeclei uel Apol
linis filius, Tireſias Eurymi filius, Manto Tireſiæ filia, Polyidus Cœrani
filius, Helenus Priami filius, Caſsandra Priami filia, Calchas Theſtoris filius,
Theoclimenus † Theſtoris filius, † Telemus Protei filius, Telemus Eurymi fi-
lius, Sibylla Samia, alij Cymeam dixerunt.

CXXIX. *Oeneus.*

Fabulæ quæ hinc ad Marſyã uſq;, hoc eſt, ad cap. 65. ſequuntur, capit. ſuis et numero inſcriptæ non erant in ueteri exemplo, quæ nos tamen ad indicem reſtituimus.

LIber cum ad Oeneum Parthaonis filiũ in hoſpitiũ uenisſet, Althęã Theſtij
filiã, uxorẽ Oenei adamauit. quod Oeneus ut ſenſit, uoluntate ſua ex urbe
exceſsit, ſimulatq; ſe ſacra facere. at Liber cum Althæa cõcubuit, ex qua nata eſt
Deianira. Oeneo aũt ob hoſpitiũ liberale muneri uitẽ dedit, monſtrauitq; quo
modo ſereret: fructũq; eius ex nomine hoſpitis Oenon ut uocaretur, inſtituit.

CXXX. *Icarius & Erigone.*

CVm Liber pater ad homines eſset profectus, ut ſuorum fructuũ ſuauita-
tem atq; iucunditatem oſtenderet, ad Icarium & Erigonã in hoſpitiũ libe-
rale deuenit. ijs utrem plenum uini muneri dedit, iuſsitq;, ut in reliquas terras
propagarent. Icarius plauſtro onerato cum Erigone filia & cane Mera in terrã
Atticam ad paſtores deuenit, & genus ſuauitatis oſtendit. Paſtores cum immo
deratius biberent, ebrij facti, conciderunt: qui arbitrãtes Icarium ſibi malũ me-
dicamentum dediſse, fuſtibus eum interfecerunt. Icariũ aũt occiſum canis ulu-
lans Mera, Erigonæ mõſtrauit, ubi pater inſepultus iaceret. quò cum uenisſet,
ſuper corpus parentis in arbore ſuſpẽdio ſe necauit. ob quod factum Liber pa-
ter iratus, Athenienſium filias ſimili pœna afflixit. De ea re ab Apolline reſpon
ſum petierunt: quibus reſponſum eſt, quòd Icarij & Erigones mortem negle-
xiſsẽt. Quo reſponſo, de paſtoribus ſupplicium ſumpſerunt, & Erigonę diem
feſtum oſcillationis, peſtilentiæ cauſa inſtituerunt, & ut per uindemiam de fru-
gibus

A gibus Icario & Erigonæ primùm † deliberarent, qui deorũ uoluntate in aſtrorum numerum ſunt relati. Erigone ſignum uirginis, quam nos iuſtitiam appellamus: Icarius arcturus in ſideribus eſt dictus. Canis autem, Mera canicula. delibarent

CXXXI. *Niſus.*

LIber cum in Indiam exercitum duceret, Niſo nutricio ſuo dum ipſe inde rediret, regni Thebani poteſtatẽ tradidit: ſed poſteaquam inde reuerſus eſt Liber, Niſus regno cedere noluit. Liber cum nutricio contendere noluit, paſſusq; eſt eum regnũ obtinere, dum occaſio ſibi regni recuperandi daretur. Itaque poſt annum tertium cum eo redit in gratiam, ſimulatq; in regno ſe ſacra facere uelle, quæ Trieterica dicuntur, quoniam poſt tertium annum faciebat, militesq; muliebri ornatu pro Bacchis introduxit, & Niſum cepit, regnũq; ſuum recuperauit.

CXXXII. *Lycurgus.*

LYcurgus Driantis filius, Liberum de regno fugauit: quẽ cum negaret deũ eſſe, uinumq; bibiſſet, & ebrius matrem ſuam uiolare uoluiſſet, tunc uites excidere eſt conatus, quòd diceret illud malum medicamentũ eſſe, quod mentes immutaret. qui inſania ab Libero obiecta, uxorem ſuam & filium interfecit, ipſumq; Lycurgũ Liber pantheris obiecit in Rhodope qui mons eſt Thraciæ, cuius imperiũ habuit. Hic traditur unum pedem ſibi pro uitibus excidiſſe.

CXXXIII. *Hammon.*

LIber in India cum aquam quęreret, nec inueniſſet, ſubitò ex harena aries dicitur exiiſſe, quo duce Liber, cum aquam inueniſſet, petit ab Ioue ut eum in aſtrorum numerum referret, qui adhuc hodie æquinoctialis aries dicitur. In eo aũt loco ubi aquã inuenerat, templũ cõſtituit, quod Iouis Hammonis dicit.

CXXXIIII. *Tyrrheni.*

B TYrrheni qui poſtea Tuſci ſunt dicti, cum piraticam facerẽt, Liber pater impubis in nauem eorum conſcendit, & rogat eos, ut ſe Naxum deferrẽt. qui cum eum ſuſtuliſſent, atq; uellent ob formam conſtuprare, Acetes gubernator eos inhibuit, qui iniuriam ab eis paſſus eſt. Liber ut uidit in propoſito eos permanere, remos in thyrſos commutauit, uela in pampinos, rudẽtes in hederam. deinde leones atq; pantheræ proſiluerunt: qui, ut uiderunt, timentes in mare ſe præcipitauerunt, † quod & in mari in aliud monſtrum transfigurauit. nam quiſquis ſe præcipitauerat, in delphini effigiem transfiguratus eſt: unde delphini Tyrrheni ſunt appellati, & mare Tyrrhenum eſt dictum. numero autem fuerunt duodecim, his nominibus: † Ethalides, Medon, Lycabas, Libys, Opheltes, † Melas, Alcimedon, Epopeus, Dictys, Simon, Acœtes. Hic gubernator fuit, quem ob clementiam Liber ſeruauit, † & Proteus. *Ethalion* *Melanthus. ſic Ouid. lib. iij.*

† *Hic in ueteri exemplari omiſſus erat, quemadmodum apud Ouid. contrà Simonis nulla mentio fit.*

CXXXV. *Laocoon.*

LAocoon Acœtis filius † Anchiſæ frater, Apollinis ſacerdos, contra uoluntatem Apollinis, cum uxorem duxiſſet, atq; liberos procreaſſet, ſorte ductus ut ſacrum faceret Neptuno ad litus: Apollo occaſione data, à Tenedo per fluctus maris dracones miſit duos, qui filios eius Antiphantem & Thymbræũ necarent. quibus Laocoon cum auxilium ferre uellet, ipſum quoq; nexum necauerunt. Quod Phryges idcirco factum putarunt, quòd Laocoon haſtam in equum Troianum miſerit. *Alij Capin Anchiſæ patrem faciunt.*

CXXXVI. *Polyidus.*

GLaucus Minois & Paſiphaæ filius, dũ ludit pila, cecidit in doliũ melle plenum. quem cum parentes quærerent, Apollinem ſciſcitati ſunt de puero. Quibus Apollo reſpondit: Monſtrum uobis natum eſt, quod ſi quis ſoluerit, puerum uobis reſtituet. Minos ſorte audita cœpit monſtrum à ſuis quęrere. cui dixerunt natum eſſe uitulum, qui ter in die colorem mutaret per quaternas horas, primùm album, ſecundò rubeum, deinde nigrum. Minos autem

admon-

ad monstrum soluendum augures conuocauit, qui cum non inuenirentur, Polyidus Cœrani filius * Bizanti monstrum demonstrauit, eum arbori moro similem esse. nam primùm album est, deinde rubrum, cum permaturauit nigrũ: tũc Minos ait ei, ex Apollinis responso filium mihi oportet restituas. quod Polyidus dum auguratur, uidit noctuam super cellam uinariam sedentem, atq; apes fugantem. augurio accepto, puerum exanimẽ de dolio eduxit. Cui Minos ait, Corpore inuento, nunc spiritum restitue. quod Polyidus cum negaret posse fieri, Minos iubet eum cum puero in monumento includi, & gladiũ poni. qui cũ inclusi essent, draco repentè ad corpus pueri processit. †quod Polyidus ęstimãs eum uelle consumere, gladio repentè percussit, & occidit. altera serpens parem quærens, uidit eam interfectam, & progressa herbam attulit, atq; eius tactu serpenti spiritũ restituit. Idemq; Polyidus fecit. qui cum intus uociferarentur quidam, prętereiens Minoi nunciauit, qui monumentũ iussit aperiri, & filium incolumem recuperauit, Polyidum cum multis muneribus in patriam remisit.

Quod pro quare, ut suprà quoque.

CXXXVII. *Merope.*

POlyphontes Messeniæ rex, Cresphontem Aristomachi filium cum interfecisset, eius imperium & Meropem uxorem possedit.

Credo eundem esse qui à Pausan. Deiphontes dicitur. uide latius infrà in Pithœo.

CXXXVIII. *Philyra, quæ in tiliam uersa est.*

SAturnus Iouem cum quæreret per terras, in Thracia cum Philyra Oceani filia, in equum conuersus concubuit, quæ ex eo peperit Chironem centaurum, qui artem medicam primus inuenisse dicitur. Philyra postquã inusitatam speciem se peperisse uidit, petit ab Ioue, ut se in aliquam speciem commutaret: quæ in arborem Philyram, hoc est tiliam, commutata est.

CXXXIX. *Curetes.*

POstquam Opis Iouem ex Saturno peperit, petit Iuno ut sibi eum concederet, quoniam Saturnus Orcum sub Tartara deiecerat, & Neptunum sub undas: quòd sciret, si quis ex eo natus esset, se regno priuaret. Qui cũ Opem rogaret, †ut esset quod illa peperisset, illa lapidem inuolutum ostendit, eum Saturnus deuorauit. Quod cum sensisset, cœpit Iouem quærere per terras. Iuno autẽ Iouem in Cretensi insula detulit. Adamantæa pueri nutrix eum in cunis in arbore suspendit, ut neq; cœlo, neq; terra, neq; mari inueniretur. & ne pueri uagitus exaudiretur, impuberes conuocauit, eisq; clypeola ænea & hastas dedit, & iussit eos circum arborem euntes crepare, qui græcè Curetes sunt appellati, alij Corybantes dicuntur, hi autem Lares appellantur.

CXL. *Python.*

PYthon Terrę filius, draco ingens, hic ante Apollinem ex oraculo in monte Parnasso responsa dare solitus erat. huic ex Latonæ partu interitus erat fato futurus. eo tempore Iouis cum Latona Poli filia concubuit. hoc cùm Iuno resciijt, facit ut Latona ibi páreret, quò Sol non accederet. Python ubi sensit Latonam ex Ioue grauidam esse, persequi cœpit, ut eam interficeret. At Latonã Iouis iussu uentus Aquilo sublatã ad Neptunum pertulit. ille eam tutatus est: sed ne rescienderet Iunonis factum, in insulam eam Ortygiam detulit, quam insulam fluctibus cooperuit. Quod cum Python eam nõ inuenisset, Parnassum redit. At Neptunus insulam Ortygiam in superiorem partem retulit, quæ postea insula Delus est appellata. ibi Latona oleam tenẽs, parit Apollinem & Dianã, quibus Vulcanus sagittas dedit donũ. post diẽ quartũ quàm essent nati, Apollo matris pœnas executus est. nam Parnassum uenit, & Pythonẽ sagittis interfecit, inde Pythius est dictus: ossaq; eius in cortinam coniecit, & in templo suo posuit, ludosq; funebres ei fecit, qui ludi Pythia dicuntur.

CXLI. *Sirenes.*

SIrenes Acheloi fluminis & Melpomenes Musæ filiæ, Proserpinæ raptu aberrantes ad Apollinis terram uenerunt, ibiq; Cereris uoluntate, quòd Proserpinæ auxilium non tulerant, uolaticæ sunt factæ. His respõsum erat, tam diu

eas

A eas uicturas, quamdiu cantantes eas audiens nemo esset præteruectus: quibus fatalis fuit Vlysses. astutia enim sua cum præter nauigasset scopulos, in quibus morabantur, præcipitarunt se in mare: à quibus locus Sirenides cognominatur, qui est inter Siciliam & Italiam.

CXLII. *Pandora.*

PRometheus Iapeti filius, primus homines ex luto finxit. postea Vulcanus Iouis iussu ex luto mulieris effigiem fecit: cui Minerua animam dedit, cæteriq; dij alius aliud donum dederunt, ob idq; Pandorã nominarunt. ea data in coniugium Epimetheo fratri: inde nata est Pyrrha, quæ mortalis dicitur prima esse creata.

CXLIII. *Phoroneus.*

INachus Oceani filius, ex Archia sorore sua procreauit Phoroneum, qui primus mortalium dicitur regnasse. Homines ante secula multa sine oppidis legibusq; uitam exegerunt, una lingua loquentes, sub Iouis imperio, sed postquam Mercurius sermones hominum interpretatus est, unde Hermeneutes dicitur esse interpres (Mercurius enim græcè Hermes uocatur: idem nationes distribuit) tum discordia inter mortales esse cœpit, quod Ioui placitum non est. Itaque exordium regnandi tradidit Phoroneo, ob id beneficium quod Iunonis sacra primus fecit.

CXLIIII. *Prometheus.*

HOmines antea ab immortalibus ignem petebant, neq; in perpetuum seruare sciebant: quod postea Prometheus in ferula detulit in terras, hominibusq; monstrauit quomodo cinere obrutum seruarent. Ob hanc rem Mercurius Iouis iussu deligauit eum in monte Caucaso ad saxũ clauis ferreis, & aquilam apposuit, quæ cor eius exesset. quantum die ederat, tantum nocte cresce-

B bat. hanc aquilam post triginta annos Hercules interfecit, eumq; liberauit.

CXLV. *Niobe, siue Io.*

EX †Thronio & Cinna nati Apis & Nioba, hanc Iupiter mortalem primam compresit, ex ea natus est Argus, qui suo nomine Argos oppidum cognominauit. ex Argo & Euadne Crinus, Piranthus, & Basus nati. ex †Pirantho Callirhoe, Argus, Aristorides, Triopas hic*ex hoc EurisabeAnthus, Pelasgus, Agenor. ex Triope & Oreaside Xanthus & Inachus, ex Pelasgo Laris, ex Inacho & Argia Io. Hanc Iupiter dilectam compresit, & in uaccæ figuram conuertit, ne Iuno eam cognosceret. id Iuno cum resciuit, Argum, cui undiq; oculi refulgebant, custodem ei misit. hunc Mercurius Iouis iussu interfecit. at Iuno formidinem ei misit, cuius timore exagitata, coëgit eam ut se in mare præcipitaret, quod mare Ionium est appellatũ. inde in Scythiam trãsnauit, unde Bosphorus fines sunt dictæ. inde in Aegyptum, ubi parit Epaphum. Iouis cum sciret sua pte propter opera tot eam ærumnas tulisse, formam suam ei propriam restituit, deamq; Aegyptiorum esse fecit, quæ Isis nuncupatur.

Phoroneo, sic enim ex Pauſ. colligitur legendũ esse, qui Argum φορωνέως θυγατριδοῦν uocat.

Phorbante.

Pausan. sic ἄργου δὲ πείρασ☉ γίνεται καὶ φόρβας, φόρβαντι δὲ τριόπας, τριόπα δὲ ἴασ☉ καὶ ἀγήνωρ. ἰὼ μὲν οὖν ἰάσου θυγάτηρ. Vide in Argolic.

CXLVI. *Proserpina.*

PLuton petit ab Ioue, ut Proserpinam filiã eius & Cereris, in coniugium daret. Iouis negauit Cererem passuram, ut filia sua in Tartaro tenebricoso sit: sed iubet eum rapere eam, flores legentem in monte Aetna, qui est in Sicilia. in quo Proserpina dum flores cum Venere & Diana & Minerua legit, Pluton quadrigis uenit, & eam rapuit. quod postea Ceres ab Ioue impetrauit, ut dimidia parte anni apud se, dimidia apud Plutonem esset.

CXLVII. *Triptolemus.*

CVm Ceres Proserpinam filiam suam quæreret, deuenit ad †Eleusinum regem, cuius uxor† Cothonea puerum Triptolemum pepererat, seq; nutricem lactantem simulauit. Hanc regina libens nutricem filio suo recepit. Ceres cum uellet alumnum suũ immortalẽ reddere, interdiu lacte diuino alebat, clàm in igne obruebat. Itaque præterquam solebant mortales, crescebat, & sic fieri cum

Eleusium.

Metanira hæc à Pausan. dicitur, Triptolemi aũt pater Celeus.

cum mirarentur, parentes eam obseruauerunt: cum Ceres eum uellet in ignem mittere, pater expauit. Illa irata Eleusinum exanimauit, at Triptolemo alumno a suo eternum beneficiũ tribuit. nam fruges propagati * currum draconibus iunctum tradidit, quibus uehens orbem terrarum frugibus obseuit. Postquam domum rediit † Peleus eum pro benefacto interfici iussit. sed re cognita, iussu Cereris Triptolemo regnum dedit, quod ex patris nomine † Eleusinum nominauit: fieriq; sacrum instituit, quæ Thesmophoria græcè dicuntur. Eleusim

Celeus, uel Cepheus, ut Boccatius. Nisi quis malit Lyncium intelligere, de quo Ouidius.

CXLVIII. *Vulcanus.*

VVlcanus cum resciit Venerem cum Marte clàm concumbere, & se uirtuti eius obsistere non posse, catenam ex adamante fecit, & circum lectũ posuit, ut Martem astutia deciperet. Ille cum ad constitutũ uenisset, concidit cum Venere in plagas, adeò ut se exoluere non posset. id Sol cum Vulcano nunciasset, ille eos nudos cubantes uidit, deos omnes conuocauit, * uiderunt ex eo Martẽ, id ni faceret, pudor terruit. Ex eo cõceptu nata est Armonia, cui Minerua & Vulcanus uestem sceleribus tinctã muneri dederunt: ob quam rem progenies eorum scelerata extitit. Soli autem Venus ob indicium ad progeniem eius semper fuit inimica.

CXLIX. *Epaphus.*

IVpiter Epaphum, quẽ ex Io procreauerat, Aegypto oppida cõmunire, ibiq; regnare iussit. Is oppidum primum Memphim, & alia plura constituit: & ex Cassiopeia uxore procreauit filiam Libyen, à qua terra est appellata.

CL. *Titanomachia.*

POstquam Iuno uidit Epapho ex pellice nato tantã regni potestatem esse, curat in uenatu, ut Epaphus necetur: Titanosq; hortatur, Iouem ut regno pellant, & Saturno restituant. Hi cum conarentur in cœlum ascendere, eos Iouis cum Minerua & Apolline & Diana præcipites in Tartarum deiecit. Atlanti autem, qui dux eorum fuit, cœli fornicem super humeros imposuit, qui adhuc dicitur cœlum sustinere. B

CLI. *Ex Typhone & Echidna nati.*

EX Typhone gigante & Echidna Gorgon, canis Cerberus triceps, draco qui mala Hesperidum trans oceanum seruabat, Hydra: quam ad fontẽ Lerneum Hercules interfecit: Draco qui pellem arietis Colchos seruabat: Scylla, quæ superiorem partem mulieris, inferiorem canis, & canes sex ex se natos habebat: Sphinx, quę in Bœotia fuit: Chimęra in Lycia, quę priorem partem leonis figuram, posteriorem draconis habebat, media ipsa Chimæra. ex Medusa Gorgonis filia & Neptuno nati sunt, Chrysaor, & equus Pegasus: ex Chrysaore & Callirhoë, Geryon trimembris.

CLII. *Typhon.*

al. Terra

TArtarus ex Tartara procreauit Typhonẽ immani magnitudine, specieq; portentosa, cui centum capita draconũ ex humeris enata erant. hic Iouem prouocauit, si uellet secum de regno certare. Iouis fulmine ardenti pectus eius percussit. cui cum flagraret, montem Aetnam, qui est in Sicilia, super eum imposuit: qui ex eo adhuc ardere dicitur.

Hoc caput in indice non numeratur.

PHaëthon Solis & Clymenes filius, cum clàm patris currum conscẽdisset, & altius à terra esset elatus, præ timore decidit in flumen Eridanum. Hunc Iupiter cum fulmine percussisset, omnia ardere cœperunt. Iouis, ut omne genus mortalium cum causa interficeret, simulauit id uelle extinguere: amnes undiq; irrigauit, omneq; genus mortalium interiit, præter Pyrrham & Deucalionem. at sorores Phaëthontis, quòd equos iniussu patris iunxerant, in arbores populos commutatæ sunt.

CLIII. *Deucalion & Pyrrha.*

CAtaclysmus, quod nos diluuium uel irrigationem dicimus, cum factũ est, omne

A omne genus humanum interijt, præter Deucalionem & Pyrrham, qui in montem Aetnam, qui altissimus in Sicilia esse dicitur, fugerunt. Hi propter solitudinem cum uiuere non possent, petierunt ab Ioue, ut aut homines daret, aut eos pari calamitate afficeret. Tum Iouis iusit eos lapides post se iactare. quos Deucalion iactauit, uiros esse iusit: quos Pyrrha, mulieres. ob eam rem Laos dictus: Las enim græcè lapis dicitur.

CLIIII. *Phaeton Hesiodi.*

PHaeton Clymeni Solis filij & Meropes nymphæ filius, quam Oceanitidem accepimus, cum indicio patris auũ Solem cognouisset, impetratis curribus malè usus est. nam cum esset propius terrã uectus, uicino igni omnia conflagrarunt: & fulmine ictus, in flumen Padum cecidit. hic amnis à Græcis Erydanus dicitur, quem Pherecydes primus uocauit. Indi autem quòd calore uicini ignis, sanguis in atrum colorem uersus est, nigri sunt facti. Sorores autem Phaetontis dum interitum deflent fratris, in arbores sunt populos uersæ. Horum lachrymæ, ut Hesiodus indicat, in electrum sunt duratæ: Heliades tamen nominantur. sunt autem, Merope, Helie, Aegle, Lampetie, Phœbea, Etherie, Dioxippe. Cygnus autẽ rex Liguriæ, qui fuit Phaetonti propinquus, dum deflet propinquum, in cygnum conuersus est. is quoq; moriens flebile canit.

CLV. *Iouis filij.*

LIber ex Proserpina, quem Titanes carpserunt: Hercules ex Alcumena, Liber ex Semele Cadmi & Hermoniæ, Castor & Pollux ex Leda Thestij filia, Argus ex Nioba Phoronei filia, Epaphus ex Io Inachi filia, Perseus ex Danae Acrisij filia, Zethus & Amphion ex Antiopa Nictei filia: Minos, Sarpedon & Rhadamantus ex Europa Agenoris filia. Helena ex Pyrrhe Pimeti filia, Ethalion ex Protogenie Deucalionis filia, Dardanus ex Electra Atlantis filia,

B Lacedæmon ex Taygete Atlantis filia, Tantalus ex Plutone Himantis filia, Aeacus ex Aegina Asopi filia, † Aegippam ex capra Boëtis *Arcada ex Calisto Lycaonis filia. † Etolus ex Protogenia Deucalionis filia, Pirithous ex Dia Oenei filia. *Aegippana.* *Aetlius, sic Pausan. in Eliacis.*

CLVI. *Solis filij.*

CIrce ex Perside Oceani filia, Pasiphae ex Clymene Oceani filia, Phaethon, Lampetie, Aegle, Phœbe.

Videntur deesse quædam.

CLVII. *Neptuni filij.*

B†Oœtus & Hellen ex Antiopa Aeoli filia, Agenor & Bellerophon ex Eurynome Nysi filia, Leuconoe ex Themisto Hipsei filia, † Rias ex Alcyone Atlantis filia, Abas ex Arethusa Herilei filia, Ephoceus * ex Alcyone Atlantis filia: Belus, Actor, Dictys ex Agamede Augei filia: Euadne ex Lena † Leucippi filia, Megareus ex Oenope Epopei filia, Cygnus ex Calyce Hecatonis filia, Ericlimenus & Antheus ex Astyphile Phœnicis filia, Neleus & Pelias ex Tyro Salmonei filia, Euphemus & Lycus & Nyctæus ex Celæno Ergei filia, Peleus Arprites*, Ancæus, Mœpus ex Chiona Aquilonis filia. Amœmone* itẽ, Cyclops Euphemus, Metus ex Melite Busiris filia. a *Antas, ut est apud Pausan. in Bœot.* b

a Alij Bœotum & Aeolum uocant, matrem autem Menalippam. b Calchinia habet Pausan. in Corinth. sed ex ea non Euadnem, sed Peratum natum dicit.

CLVIII. *Vulcani filij.*

PHillãnon, Cecrops, Erichthonius, Corynetes, Cerciõ, Philoctus* Pinther.

CLIX. *Martis filij.*

OEnomaus ex † Asterope, Harmonia ex Venere, Leodoce ex Ce * Lycus, Diomedes, Thrax, Ascalaphus, Ialmenus, Cycnus, Dryas. *Alij *ex Harpinna. Pausan. Steropen Oenomai coniugẽ uocat.*

CLX. *Mercurij filij.*

PRiapus, Echo, Antian, *Eurytus, Cephalus ex Creusa Erichthei filia, Eurestus, *Aptale, * Libys ex Libye Palamedis filia.

CLXI. *Apollonis filij.*

DElphus, Asclepius, ex Coronide Phlegyæ filia, Euripides ex Cleobula. Ilius ex Vrea Neptuni filia, Argeus ex Eubea Macarei filia, Philammō ex † Leuconoe Luciferi filia, Lycoreus ex nympha, Linus ex Vrania musa, Aristeus ex Cyrene Penei filia.

Ouid. Chionem uocat, & Dædalionis filiam Luciferi neptē Creontiades

CLXII. *Herculis filij.*

HIllus ex Deianira, Tlepolemus ex Astyoche, Leucites Telephus ex Auge Alei filia, Leucippus Theromachus, † Leontiades, Archelous, Ophites, Deucalion, Euhenus, Lidus, & duodecim Thespiades, quos ex Thespij regis filiabus procreauit.

CLXIII. *Amazones.*

Otrere

OCyale, Dioxippe, Iphinome, Xāthe, Hippothoe, † Othrepte, Antioche, Laomache, Glauce, Agaue, Theseis, Hippolyte, Clymene, Polydora, Pēthesilea.

Apud Calabrum quoq; in primo duodecim numerantur, sed diuersis nominibus.

CLXIIII. *Athenæ.*

INter Neptunum & Mineruam cum esset certatio, qui primus oppidū in terra Attica conderet, Iouem iudicem sumpserūt. Minerua quòd primùm in ea terra oleam seuit, quæ adhuc dicitur stare, secundum eam iudicatum est. At Neptunus iratus, in eam terrā mare cœpit irrigare uelle. quod Mercurius Iouis iussu id ne faceret prohibuit. itaq; Minerua ex suo nomine oppidū Athenas cōdidit, quod oppidum in terris dicitur primum esse constitutum.

Neq; hæc duo in indice signātur

Orpheus Eurydicē nympham amauit, quam sono citharæ mulcens uxorē duxit. Hanc Aristeus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentē incidit, & mortua est. postq; maritus ad inferos descendit, & legem accepit, ne eam cōuersus aspiceret. quam conuersus aspiciens, iterum perdidit. Myrrha cum patrem suum amaret, inebriauit, & sic cum eo concubuit. Quod pater resciēs, utero plenam cœpit euaginato persequi gladio. illa in arborem myrrham est conuersa: quam pater gladio feriens, Adonis exinde natus est, quē Venus diligēs *

Desunt reliqua.

CLXV. *Marsyas.*

MInerua tibias dicitur prima ex osse ceruino fecisse, & ad epulum deorū cantatum uenisse. Iuno & Venus cum eam irriderent, quòd & cæsia erat, & buccas inflaret, fœda uisa, & in cantu irrisa, in Idam syluam ad fontem uenit: ibiq; cantans in aqua se aspexit, & uidit se meritò irrisam: unde tibias ibi abiecit, et imprecata est, ut quisquis eas sustulisset, graui afficeretur supplicio. quas Marsyas Oeagri filius pastor unus ex † turis inuenit, quibus assiduè commeletando, sonum suauiorem indies faciebat, adeò ut Apollinē ad citharæ cantum in certamē prouocaret. quò ut Apollo uenit, Musas iudices sumpserūt. & cum iam Marsyas inde uictor discederet, Apollo citharam uersabat, idemq; sonus erat: quod Marsya tibijs facere non potuit. itaque Apollo uictum Marsyan ad arborem religatum Scythæ tradidit, qui eum membratim separauit, reliquum corpus discipulo Olympo sepulturæ tradidit, è cuius sanguine flumen Marsyan est appellatum.

Satyris, fortasse legendum

CLXVI. *Erichthonius.*

VVlcanus Ioui cæterisq; dijs soleas aureas ex adamante cum fecisset, Iuno cum sedisset, subitò in aere pēdere cœpit. quod cum ad Vulcanū missum esset, ut matrem quā ligauerat solueret, iratus quòd de cœlo præcipitatus erat, negat se matrem ullam habere. Quem cum Liber Pater ebrium in concilio deorum adduxisset, pietati negare non potuit, tum optionem à Ioue accepit, si quid ab ijs petijsset impetraret. tunc ergo Neptunus, quòd Mineruæ erat infestus, instigauit Vulcanum, Mineruam petere in coniugium. Qua re impetrata, in thalamum cum uenisset, Minerua, monitu Iouis, uirginitatem suam armis defendit, interq; luctandum ex semine eius quod in terrā decidit, natus est puer, qui inferiorem partem draconis habuit: quem Erichthonium ideo nominarūt,

quòd

A quòd ἔρις græcè certatiò dicitur: χθὼν autem terra dicitur. quem Minerua cum clàm nutriret, dedit in ciſtula ſeruãdum Aglauro Pandroſo & Herſe Cecropis filiabus. Hæ cum ciſtulam aperuiſſent, cornix indicauit. illæ à Minerua inſania obiecta, ipſæ ſe in mare præcipitauerunt.

CLXVII. *Liber.*

Liber Iouis & Proſerpine filius à Titanis eſt diſtractus, cuius cor contritum Iouis Semele dedit in potionem, ex eo prægnans cum eſſet facta, Iuno in Beroen nutricem Semeles ſe cõmutauit, & ait: Alumna, pete à Ioue, ut ſic ad te ueniat, quemadmodũ ad Iunonẽ, ut ſcias quæ uoluptas eſt, cũ deo concũbere. Illa aũt inſtigata petit ab Ioue, & fulmine eſt icta. ex cuius utero Liberũ exuit, & Nyſo dedit nutriendũ, unde Dionyſus eſt appellatus, & Bimater eſt dictus.

CLXVIII. *Danaus.*

Danaus Beli filius ex pluribus coniugibus, quinquaginta filias habuit, totidemq; filios. frater Aegyptus, qui Danaũ fratrẽ & filias eius interficere uoluit, ut regnũ paternũ ſolus obtineret, filijs uxores à fratre popoſcit. Danaus re cognita, Minerua adiutrice, ex Africa Argos profugit. tunc primùm dicitur Minerua nauem feciſſe biproram, in quã Danaus profugeret. At Aegyptus ut reſcijt Danaũ profugiſſe, mittit filios ad perſequendũ fratrẽ: & eis præcepit, ut aut Danaum interficerent, aut ad ſe non reuerterentur. Qui poſtq; Argos uenerunt, oppugnare patruũ cœperunt. Danaus ut uidit ſe eis obſiſtere non poſſe, pollicetur eis filias ſuas uxores, ut pugna abſiſterent. impetratas ſorores patrueles acceperunt uxores, quæ patris iuſſu uiros ſuos interfecerunt. Sola Hypermeſtra Lynceum ſeruauit. ob id cæteræ dicuntur apud inferos in doliũ pertuſum aquam ingerere. Hypermeſtræ & Lynceo fanum factum eſt.

CLXIX. *Amymone.*

B Amymone Danai filia, dum ſtudioſè in ſylua uenatur, Satyrum iaculo percuſsit: eam Satyrus uoluit uiolare. Illa Neptuni fidẽ implorauit. quò Neptunus cum ueniſſet, Satyrum abegit, & ipſe cum ea concubuit. ex quo conceptu naſcitur Nauplius. Id in quo loco factum eſt, Neptunus dicitur fuſcina percuſſiſſe terram, & inde aquam profluxiſſe, qui Lernęus fons dictus eſt, & Amymonium flumen.

Amymone Danai filia miſſa eſt à patre aquam petitum ad ſacrũ faciendum: quæ dum quærit, laſſitudine obdormijt: quam Satyrus uiolare uoluit. illa Neptuni fidem implorauit. quòd cum Neptunus fuſcinam in Satyrum miſiſſet, illa ſe in petram fixit. Satyrũ Neptunus fugauit. qui cum quęreret in ſolitudine à puella, illa ſe aquatum miſſam eſſe dixit à patre: quã Neptunus compreſſit. Pro quo beneficium ei tribuit, iuſsitq; eius fuſcinã de petra educere. quæ cum eduxiſſet, & tres ſilani* ſunt ſecuti, qui ex Amymonis nomine Amymonius fons appellatus eſt. ex qua compreſſione natus eſt Nauplius. Hic autem fons Lernęus eſt poſtea appellatus.

Repetita eſt hæc fabula. nam in indice ſemel tantum ponitur.

CLXX. *Filiæ Danai quæ quos occiderunt.*

Idea Antimachum, Philomela Panthium, Scylla Proteum, Phicomone Plexippum, Euippe Agenorem, Demoditas Chryſippum, Hyale Perium, Trite Enceladum, Damone Amyntorem, Hyppothoë Obrimum, Myrmidone Mineum, Eurydice Canthum, Cleo Aſterium, Arcania Xanthum, Cleopatra Metalcem, Philea Philinam, Hyparete Protheonem, Chryſothemis Aſteriden, Pyrante Athamantem, Armoasbus * Glaucippe Niauium, Demophile Pamphilum, Antodice Clytum, Polyxena Aegyptum, Hecabe Dryantem, Achamantis Echominum, Arſalte Ephialtem, Monuſte Euryſthenem, Amymone Midamum, Helice Euideam, Amoëme Polydectorem, Polybe Iltonomum, Helicta Caſſum, Electra Hyperantum, Eubule Demarchũ, Daplidice Pugnonem, Hero Andromachum, Europome Atlitem, Pyrantis Plexippum, Critomedia Antipaphum, Pyrene Dolichum, Eupheno Hyperbium, Themiſtagora Podaſimum,

mum, Palæno Aristonon, Itea Antiochum, Erate Eudemonem, Hypermestra Lynceũ seruauit: qui, cum Danaus perisset, primusq; Abas ei nunciasset, Lynceus circumspiciens in templo quid ei muneri daret, casu conspexit clypeum quem Danaus consecrauerat Iunoni, quem in iuuenta gesserat: refixit, & donauit Abanti, ludosq; consecrauit, qui quinto quoq; anno aguntur, qui appellantur Aspis en Argo. è quibus ludis cursoribus corona non datur, sed clypeus. At Danaides post patris interitum, uiros duxerunt Argiuos, è quibus qui nati, sunt appellati. A

CLXXI. *Althæa.*

CVm Althæa Thestij filia una nocte cõcubuerunt Oeneus & Mars: ex quibus cum esset natus Meleager, subitò in regia apparuerũt Parcæ, Clotho, Lachesis, Atropos. Cui fata ita cecinerunt. Clotho dixit, eum generosum futurum, Lachesis fortem. Atrops titionem ardẽtem aspexit in foco, & ait: Tam diu hic uiuit, quàm diu hic titio consumptus non fuerit. Hoc Althæa mater cum audisset, exiluit de lecto, atq; titionem extinxit, & eum in regia media obruit fatalem, ne ab igni obrueretur.

CLXXII. *Oeneus.*

OEneus Porthaonis filius, Aetoliæ rex, cum omnibus dijs annua sacra fecisset, & Dianã prẹterijsset: ea irata, aprũ immani magnitudine, qui agrũ Calydonium uastaret, misit. tunc Meleager Oenei filius se pollicetur cum delectis Græciæ ducibus ad eum expugnandum iturum.

CLXXIII. *Qui ad aprum Calydonium ierunt.*

Amphiaraus Arcesij

Alij duos tantũ fratres Althææ faciunt, Plexippum & Toxeũ, quem hic a corruptè puto Lynceum dici.

Thebæ, Argos. Pleuron.

CAstor & Pollux Iouis filij, Verusius * Mercurij, Parthecion * Mercurij Thebis, †Aesculapius Apollinis, Iason Aesonis, Thebis. Alcon Martis, Thracia. Euphemus Neptuni, Iolaus Iphicli, Lynceus & Idas Apharei, Peleus Aeaci. Telamon Aeaci: Admetus Pheretis, Laërta † Arcippa, Deucalion Minois, Theseus Aegei, Plexippus: Ideus, Lynceus, Thestij filij, fratres Althææ: Hippotas Geryonis, * Cæneus Elati, Mopsus Amyci, Meleager Oenei, Hyppassus Euryti, Ancæus Lycurgi, Phœnix Amyntoris, Dryas Iapeti† Euatimus, Alcon, Denuxippus, Hippocoon Amyci, * Athlantes Pondæi. Quæ ciuitates auxilium miserunt Oeneo, † Tenerdos, Iolcos, Sparta, † Teurone, Messe, Perrhœbia, Phthia, Magnesta, * Salamin, Calydon, Thessalia, Oechalia, Ithaca, Tegæa, Creta, Dolopea, Athenæ, Magnesia & Arcadia. B

a *Legendum fortassis, Enæsimus Hippocoontis, Leucippus, Amyclæ, Atalantæ Schœnei.*

CLXXIIII. *Meleager.*

ALthæa Thestij filia ex Oeneo peperit Meleagrum. Ibi in regia dicitur titio ardens apparuisse. huc Parcæ uenerunt, & Meleagro fata cecinerunt, eum tandiu uicturum, quàm diu is titio esset incolumis. Hunc Althæa in arca clausum diligẽter seruauit. Interim ira Dianæ, quia Oeneus sacra annua ei non fecerat, aprũ mira magnitudine qui agrum Calydonium uastaret, misit. quem Meleager cum delectis iuuenibus Græciæ interfecit, pellẽq; eius ob uirtutem Atalantę uirgini donauit, quam Ideus, Plexippus, Lynceus Altheæ fratres eripere uoluerũt. Illa cum Meleagri fidem implorasset, ille interuenit, & amorem cognationi anteposuit, auunculosq; suos occidit. Id Althæa mater audiuit, filiũ suum tantum facinus esse ausum: memorq; Parcarũ præcepti, titionem ex arca prolatum in ignem coniecit. Ita dum fratrum pœnas uult exequi, filium interfecit. At sorores eius, præter Gorgen & Deianiram, flendo, deorum uoluntate in aues sunt transfiguratæ, quæ Meleagrides uocantur. At coniunx eius Alcyone mœrens in luctu decessit.

CLXXV. *Agrius.*

AGrius Parthaonis filius, ut uidit Oeneum fratrem orbum liberis factum, egentem regno expulit, atq; ipse regnũ possedit. Interim Diomedes Tydei filius & Deiphiles, Ilio deuicto, ut audiuit auum suum regno pulsum, peruenit

A uenit in Aetoliam cum Sthenelo Capanei filio, & armis contendit cum †Opopa Agrij filio. quo interfecto, Agrium egentē è regno expulit, atq; Oeneo auo suo regnum restituit. postq; Agrius regno expulsus, ipse se interfecit. Epopea

CLXXVI. Lycaon.

AD Lycaonem Pelasgi filium † Iouis in hospitium uenisse dicitur, & filiam eius Calysto compresisse, ex quo natus est Arcas, qui ex suo nomine terræ nomen indidit. Sed Lycaonis filij Iouem tentare uoluerunt, deus'ne esset: carnem humanam cum cætera carne commiscuerunt, idq; in epulo ei apposuerunt. Qui postquam sensit, iratus mensam euertit: Lycaonis filios fulmine necauit. eo loco postea Arcas oppidum communiuit, quod Trapezos nominatur. patrem Iupiter in lupi figuram mutauit. Iupiter

CLXXVII. Calysto

CAlysto Lycaonis filia ursa dicitur facta esse, ob iram Iunonis, quòd cum Ioue concubuit. Postea † Iouis in stellarum numero retulit, quæ Septentrio appellatur. quod signum loco non mouetur, neq; occidit. Thetis enim Oceani uxor, nutrix Iunonis, prohibet eam in Oceanum occidere. Hic ergo septentrio maior, de qua in Creticis uersibus: Iupiter

Tuq; Lycaoniæ mutatæ semine nymphæ,
Quam gelido raptam de uertice Nonacrinæ
Oceano prohibet semper se tingere Thetis,
Ausa suæ quia sit quondam succumbere alumnæ.

Hæc igitur ursa à Græcis ἑλίκη appellatur. hæc habet stellas in capite septem non claras, in utraq; aure duas, in armo unam, in pectore claram unam, in pede priore unam, in extrema coxa claram unam, in femine posteriori duas, in pede extremo duas, in cauda tres, omnes numero uiginti.

B

CLXXVIII. Europa.

EVropa † Agriopes & Agenoris filia, Sidonia: hanc Iupiter in taurum conuersus, à Sidone Cretam transportauit: & ex ea procreauit Minoem, Sarpedonem, Rhadamanthū. Huius pater Agenor suos filios misit, ut sororem reducerent, aut ipsi in suum conspectum nō redirent. Phœnix in Africam est profectus, ibiq; remansit: inde Afri Pœni sunt appellati. Cilix suo nomine Ciliciæ nomen indidit. Cadmus cum erraret, Delphos deuenit: ibi rèsponsum accepit, ut à pastoribus bouem emeret, qui Lunæ signum in latere haberet, eumq; ante se ageret. ubi decubuisset, ibi fatum esse, eū oppidū condere, & ibi regnare. Cadmus forte audita, cum imperata perfecisset, & aquam quæreret, ad fontem Castaliū uenit, quem Draco Martis filius custodiebat: qui cum socios Cadmi interfecisset, à Cadmo lapide est interfectus: dentesq; eius, Minerua monstrante, sparsit & arauit, unde Spartæ sunt enati. Qui inter se pugnarūt, ex quibus quinque super fuerunt, id est, Chthonius, Vdæus, Hyperenor, Pelorus, & Echion. ex boue autem quem secutus fuerat, Bœotia est appellata. Argyropes

CLXXIX. Semele.

CAdmus Agenoris & Agriopes filius ex Armonia Martis & Veneris filia procreauit filias quatuor, Semelen, Ino, Agauen, Autonoen, & Polydorum filium. †Iouis cum Semele uoluit cōcumbere. Quod Iuno cum rescijt, specie immutata in Beroén nutricem, ad eam uenit, & persuasit, ut peteret ab Ioue, ut eodē modo ad se, quomodo ad Iunonem ueniret, Vt intelligas, inquit, quæ sit uoluptas cum deo concumbere. Itaque Semele petijt ab Ioue, ut ita ueniret ad se. Qua re impetrata, †Iouis cum fulmine & tonitribus uenit, & Semelem cōflagrauit. ex utero eius Liber est natus, quem Mercurius ab igne ereptum, Niso dedit educandum. & græcè Dionysus est appellatus. Iupiter Iupiter

CLXXX. Actæon.

ACtæon Aristei & Autonoes filius, pastor Dianam lauantē speculatus est,

& eam uiolare uoluit. Ob id irata Diana fecit, ut ei cornua in capite nascerentur, & à suis canibus consumeretur. A

CLXXXI. *Diana.*

DIana cum in ualle opacissima, cui nomen est Gargaphia, æstiuo tempore fatigata ex assidua uenatione, se ad fontem, cui nomen est Parthenius, per lueret, Actæon Cadmi nepos, Aristei & Autonoes filius, eundem locum petens ad refrigerandū, se & canes quos exercuerat, feras persequens in conspectum deæ incidit: qui ne loqui posset, in ceruam ab ea est conuersus. Ita pro ceruo laceratus est à suis canibus. quorū nomina, masculi, Melampus, Ichnobates, Echnobas, *Pamphagos, Dorceus, Oribasus, Nebrophonos, Lelaps, Theron, Pterelas, Hyleus, Nape, Ladō, Pœmenis, Therodanapis, *Aura, Lacon, Harpyia,
Aello †Elion, Dromas, Thous, Canache, Cyprius, Sticte, Labros, Arcas, Agriodus, Tigris, Hilactor, Alce, Harpalus, Lycisca, Melaneus, Lachne, Leucon. Item tres qui eū Gnosius * consumpserunt. fœminæ, Melanchœtes, Agre, Therodamas, Oresitrophos. Item alij autores tradūt hæc nomina: Acamas, Syrus, Aeon, Stilbon, Agrius, Charops, Aethon, Coran, *Boreas, Draco, Eudromus, Dromius, Zephyrus, Lampus, Hemon, Cyllopotes, Harpalicus, Machimus, Ichneus, Omelympus, *Ocydromus, Borax, Ocythous, Pachitos, Obrimus: fœminę, Argo, Aretusa, Vrania, Theriope, Dinomache, Dioxippe, Echione, Gorgo, Cyllo, Arpyia, Lyncæste, Leæne, Lacena, Ocypote, Ocydrome, Oxyroe, Orias, Sagnos * Theriphone, Volatos, * Chediætros.*

CLXXXII. *Oceani filiæ.*

OCeani filiæ Idothea, Althæa, Adrasta. alij dicūt Melissi filias esse, Iouis nutrices, quæ nymphæ Dodonides dicuntur. alij Naiades uocant: quarum nomina, Cisseis, Nysa, Erato, Eriphia, Bromie, Polyhymno: hæ in monte Ny-
a sa † munere alumni potitæ sunt, qui Medeā rogauerat, & deposita senectute in B
iuuenes mutatæ sunt, consecratęq́ postea inter sidera, Hyades appellantur. alij tradunt uocitatas, Arsine, Ambrosie, Bromie, Cisseis, Coronis.

a *Videntur huic loco quædam deesse, scilicet ex quibus intelligatur, Bacchum ab his nutritum esse & eundē postea Medeam rogasse, ut nutrices suas ex uetulis in iuuenes mutaret. cuius rei etiam Ouid. meminit lib 7. Metam.*

CLXXXIII. *Equorum Solis & Horarum nomina.*

Eous Aethon EOs, † per hunc cœlum uerti solet: † Aethyops, quasi flammeus est, cōcoquit fruges. Hi funales sunt mares: fœminæ, Locarie, Bronte, quæ nos tonitrua appellamus, Sterope, quæ fulgitrua. Huic rei autor est Eumelus Corinthius. Item quos Homerus tradit, Abrax, Aslo * Therbeeo.* Item quos Ouidius, Pyrois, Eous, Aethon & Phlegon. Horarum uero nomina hæc sunt, Iouis Saturni filij & Themidis filiæ, Titanaide, Auxo, Eunomia, Pherusa, Caria, Odice, Euporie, Irene, Ortesie, Thallo. Alij autores tradūt decem his nominibus, Auge, Anatole, Musia, Gymnasia, Nimphes, Mesembria, Sponde, Elete, Acte, & Hecypris, Dysis.

CLXXXIIII. *Pentheus & Agaue.*

PEntheus Echionis & Agaues filius, Liberū negauit deum esse, nec mysteria eius accipere uoluit. Ob hoc eum Agaue mater cū sororibus Ino & Autonoë, per insaniam à Libero obiectā membratim laniauit. Agaue, ut suæ mentis compos facta est, & uidit se Liberi impulsu tātum scelus admisisse, profugit ab Thebis, atq; errabunda in Illyriæ fines deuenit, ad Licotersen regem, quam Licoterses excepit. Cum quo Polyphontes, occiso Cresphonte, regnum occupauit. filiū aūt eius infantem Merope mater, quem ex Cresphonte habebat, abs
a sconse ad hospitem in Aetoliam mādauit. Hunc Polyphontes maxima cum industria querebat, aurumq́ pollicebatur, si quis eum necasset. Qui postquam ad puberem ætatem uenit, capit cōsilium, ut exequatur patris & fratrum mortem. Itaq; uenit ad regem Polyphontem, aurum petitum, dicens se Cresphontis interfecisse filium & Meropis, Telephontem. Interim rex eum iussit in hospitio manere, ut amplius de eo perquireret. qui cum per lassitudinem obdormisset,

Hunc postea ex insidijs occidit, ut infrà ca. ccxl.

senex

A senex qui inter matrem & filium internuncius erat, flens ad Meropem uenit, negans eum apud hospitem esse, nec comparere. Merope credēs eum esse filij sui interfectorē, qui dormiebat, in Chalcidicum cum securi uenit, inscia ut filium suum interficeret. quem senex cognouit, & matrem ab scelere retraxit. Merope postquam † uenit occasionem sibi datam esse, ab inimico se ulciscendi, redit cū Polyphonte in gratiam. Rex lætus cum rem diuinam faceret, hospes falso simulauit se hostiam percussisse, eumq́; interfecit, patriumq́; regnum adeptus est. *uidet*

a De Cresphonte ac Merope, & alijs, consimilia narrat Pausanias in Messenicis, qui illum Messeniæ, non Illyrici regem facit. Et supra quoq; Messeniæ regem Polyphontem Hyginus uocat.

CLXXXV. *Atalanta.*

SChœneus Atalantam filiam uirginem formosissimam dicitur habuisse, quę uirtute sua cursu uiros superabat. ea petijt à patre, ut se uirginē seruaret. Itaque cum à pluribus in coniugium peteretur, pater eius simultatem constituit, qui eam ducere uellet, prius in certamine, cursu cū ea contenderet, termino constituto, ut ille inermis fugeret, hæc cum telo insequeretur: quem intra finem termini constituta * fuisset, interficeret, cuius caput in stadio fieret. Plerosq; cū superasset, & occidisset, nouissimè ab Hippomene Megarei & Meropes filio uicta est. Hic enim à Venere mala tria insignis formæ acceperat, edoctus quis usus in eis esset. Qui in ipso certamine iactando puellæ impetum alligauit. illa enim dum colligit, et ammiratur aurum, declinauit, & iuueni uictoriam tradidit. Cui Schœneus ob industriam libens filiam suam dedit uxorē. Hanc cum in patriam duceret, oblitus beneficio Veneris se uicisse, grates ei non egit. Irata Venere in monte Parnasso cum sacrificaret Ioui uictori, cupiditate incensus, cum ea in fano concubuit. quos Iupiter ob id factum in leonem & læam conuertit, quibus dij concubitum Veneris denegant.

B

CLXXXVI. *Melanippe.*

MElanippen Desmontis filiam, siue Aeoli, ut alij poetæ dicunt, formosissimam Neptunus cōpresśit, ex qua procreauit filios duos. Quod cū Desmontes rescisset, & Melanippen excæcauit, & in munimento conclusit: cui cibum atq; potum exiguum præstari iussit, infantes autem feris proijci. Qui cum proiecti essent, uacca lactans ueniebat ad infantes, & ubera prestabat. Quod cū armentarij uidissent, tollunt eos ut educarent. Interim Metapontus rex Icariæ à coniuge Theano petebat, ut sibi liberos procrearet, † ut regno cederet. illa timens mittit ad pastores, ut infantem aliquem explicarent, quem regi subderet. qui miserunt duos inuentos, ea regi Metaponto pro suis suppofuit. Postea aūt Theano ex Metaponto peperit duos. Cū aūt Metapontus priores ualde amaret, quòd formosissimi essent, Theano quærebat ut eos tolleret, & filijs suis regnū seruaret. Dies aduenerat, ut Metapontus exiret ad Dianā Metapontinam ad sacrū faciendū. Theano occasionē nacta, indicat filijs suis eos suppositicios priores esse. Itaq; cum in uenatione exirent, eos cultris † interficite. Illi aūt matris monitu cum in montē exissent, prælium inter se cōmiserunt. Neptuno aūt adiuuante, Neptuni filij uicerunt, & eos interfecerunt. quorū corpora cū in regia allata essent, Theano cultro uenatorio se interfecit. Vltores aūt Boëtus & Aeolus ad pastores, ubi educati erant, cōfugerunt. Ibi Neptunus eis indicat, ex se esse natos, et matrē in custodia teneri. Qui ad Desmontē peruenerunt, eumq́; interfecerunt, & matrē custodia liberarunt, cui Neptunus lumen restituit. eā filij perduxerunt in Icariam ad Metapontū regē, & indicāt ei perfidiā Theanus. Post quæ Metapontus duxit cōiugio Melanippen, eosq́; sibi filios adoptauit, qui in Propontide ex suo nomine condiderunt, Boetus Boetiā, Aeolus Aeoliā. *Menalippe ab alijs dicitur.* *aut* *interficere iubet*

CLXXXVII. *Alope.*

ALope Cercyonis filia, formosissima cum esset, Neptunus eam compressit, qua ex compressione peperit infantem, quem inscio patre nutrici dedit exponendum. Qui cum expositus esset, equa uenit, & ei lac præstabat.

quidam pastor equam persequutus, uidit infantem, atq; eum sustulit. qui ueste regia indutum cum in casam tulisset, alter compastor rogauit, ut sibi eum infantem donaret. Ille ei donauit sine ueste. cum autem inter eos iurgium esset, quòd qui puerum acceperat, insignia ingenuitatis reposceret, ille autē non daret: contendentes ad regem Cercyonem uenerunt, & contendere cœperunt. Ille autē qui infantem donatum acceperat, repetere insignia cœpit. quæ cū allata essent, & agnosceret Cercyon ea esse ex ueste scissæ filiæ suę: Alopes nutrix timens regis iudicium, fecit infantē eum Alopes esse, qui filiam iussit ad necem includi, infantem autem proijci. Quem iterum equa nutriebat. pastores iterum inuentum infantem sustulerunt, sentientes eum deorum numine educari, atq; nutrierunt, nomenq; ei imposuerunt †Hippothoū. Theseus cum eà iter faceret à Trœzene, Cercyonem interfecit. Hippothous autē ad Theseum uenit, regnaq; auita rogauit. cui Theseus libens dedit, cum sciret eum Neptuni filium esse, unde ipse genus ducebat. Alopes autem corpus Neptunus in fontem commutauit, qui ex nomine Alopes est cognominatus.

Hippothoon, ut Paus. in Atti.

CLXXXVIII. *Theophane.*

Cromiusæ. Cromiusam

THeophane Bysaltidis filia, formosissima uirgo. Hanc cum plures proci peterent à patre, Neptunus sublatam transtulit in insulam †Crumissam. quod cum proci eam scissent ibi morari, naue comparata †Crumissam contendere cœperunt. Neptunus ut eos deciperet, Theophanem in ouem commutauit formosissimam, ipse autem in arietem, ciues aūt Crumissenses in pecora. quò cum proci uenissent, neq; ullum hominem inuenirent, pecora mactare cœperunt, atque ea uictu consumere. Hoc Neptunus ut uidit, in pecora commutatos consumi, procos in lupos conuertit: ipse autem ut erat aries, cum Theophane concubuit: ex quo natus est aries Chrysomallus, qui Colchos Phryxum uexit, cuius pellem Aeeta in luco Martis habuit positam, quam Iason sustulit. B

CLXXXIX. *Procris.*

PRocris Pandionis filia. Hanc Cephalus Deionis filius habuit in coniugio: q̄ui cum mutuo amore tenerentur, alter alteri fidem dederunt, ne quis cum alio concumberet. Cephalus autem cum studio uenandi teneretur, & matutino tempore in montem exisset, Aurora Tithoni coniunx eū adamauit, petitq; ab eo concubitum. cui Cephalus negauit, quòd Procri fidem dederat. Tūc Aurora ait: Nolo ut fallas fidem, nisi illa prior fefellerit. Itaq; commutat eum in hospitis figuram, atq; dat munera speciosa quæ Procri deferret. quò cum Cephalus uenisset, immutata specie munera Procri dedit, & cum ea cōcubuit. tunc ei Aurora speciem hospitis abstulit. Quæ cum Cephalum uidisset, sensit se ab Aurora deceptam, & inde profugit in Cretam insulā, ubi Diana uenabatur. Quam cum Diana conspexisset, ait ei: Mecum uirgines uenantur, tu uirgo non es, recede de hoc† tu. cui Procris indicat casus suos, & se ab Aurora deceptam. Diana misericordia tacta, dat ei iaculum, quod nemo euitare posset: & canem Lælapen, quem nulla fera effugere posset: & iubet eam ire, & cum Cephalo †cōcedere. Ea capillis demptis, iuuenili habitu Dianæ uoluntate ad Cephalum uenit, eumq; prouocauit: quem in uenatione superauit. Cephalus, ut uidit tantam potentiam canis atq; iaculi esse, petit ab hospite, non estimans coniugem suam esse, ut sibi iaculum & canem uenderet. illa negare cœpit. regni quoq; partem pollicetur: illa negat. Sed si utiq;, ait, perstas id possidere, da mihi id quod pueri solent dare. Ille amore iaculi & canis incensus, promisit se daturū. qui cum in thalamos uenissent, Procris tunicam leuauit, & ostendit se fœminam esse, & coniugem illius. cum qua Cephalus, muneribus acceptis, redit in gratiam. nihilominus illa timens Aurorā, matutino tempore secuta eum, ut obseruaret atq; inter uirgulta delituit. quæ uirgulta cum Cephalus moueri uidit, iaculum ineuitabile misit, & Procrin coniugem suam interfecit. ex qua Cephalus habuit filium †Archium, ex quo nascitur Laërtes, Vlysis pater.

Cœtu fortasse legendum. contendere

Arcesium, ut Homer. & Ouid.

CXC.

CXC. Theonoe.

A THestor mãtis habuit Calchantem filium,& Leucippen filiã,& Theonoen, quam ludentem à mari piratæ rapuerunt,& detulerunt in Cariam, quam rex Icarus sibi in concubinatum emit. Thestor autem filia amissa inquisitũ profectus est, qui naufragio in terram Cariam uenit,& in uincula est coniectus, ibi ubi & Theonoe morabatur. Leucippe autẽ patre & sorore amissis, Delphos petit* an eorum foret inuestigatio. Tum Apollo respõdit: Pro meo sacerdote per terras uade,& eos reperies. Leucippe sorte audita capillos totondit, atq; pro iuuene sacerdote circum terras exit inuestigatum. Quæ cum in Cariam deuenisset,& Theonoe eam uidisset, æstimans sacerdotem esse, in amorem eius incidit, iubetq; ad se perduci, ut cum eo concumberet. Illa autem quia fœmina erat, negat id posse fieri. Theonoe irata, iubet sacerdotem includi in cubiculum, atq; ali quem ex ergastulo uenire, qui sacerdotem interficeret. quem ad interficiendũ mittitur senex Thestor, imprudens ad filiam suam,† quam Theonoe non agnouit, datq; ei gladium, & iubet eum sacerdotem interficere. Qui cum intrasset,& gladium teneret, Thestorem se uocitari dixit, duabus filijs Leucippe & Theonoe amissis: ad hoc exitium uenisse, ut sibi scelus imperaretur. quod ille in se cum cõuertisset,& uellet ipsum se interficere, Leucippe audito patris nomine, gladium ei extorsit. Quæ ad reginam interficiendam ut ueniret, patrem Thestorem in adiutorio uocauit. Theonoe patris nomine audito, indicat se filiã esse eius. Icarus autem rex agnitione facta, cum muneribus eum in patriam remisit. *quem*

CXCI. Rex Midas.

MIdas rex Mygdonius, filius Matris Deæ, à Timolo * sumptus eo tempore quo Apollo cum Marsya uel Pane fistula certauit. quod cum† Timolus uictoriam Apollini daret, Midas dixit Marsyæ potius dandam. tunc Apollo indignatus, Midæ dixit: Quale cor in iudicando habuisti, tales & auriculas habebis. quibus auditis effecit, ut asininas haberet aures. Eo tẽpore Liber pater cum † exceptum in Indiam duceret, Silenus aberrauit. quem Midas exercitum hospitio liberaliter accepit, atque ducem dedit, qui eum in comitatum Liberi deduceret. At Midæ Liber pater ob beneficium, deoptandi dedit potestatem, ut quicquid uellet peteret à se. Quo Midas petijt, ut quicquid tetigisset, aurum fieret. quod cum impetrasset,& in regiam uenisset, quicquid tetigerat, aurum fiebat. Cum iam fame cruciaretur, petit à Libero, ut sibi speciosum donum eriperet. Quem Liber iussit in flumine Pactolo se abluere. cuius corpus aquam cum tetigisset, facta est colore aureo. Quod flumen nunc Chrysorrhoas appellatur in Lydia.

Videtur nonnihil deesse. *Tmolus.* B *exercitum*

CXCII. Hyas.

ATlas ex Pleione siue* Oceanitide duodecim filios habuit,& filium Hyantem, quem ab apro uel leone occisum dum lugent sorores, ab eo luctu cõsumptæ sunt. ex his quinq; primæ inter sidera relatæ, locum habent inter cornua tauri, Phæsyla, Ambrosia, Coronis, Eudora, Polyxo. quæ à fratris nomine appellantur Hyades, easdem latinè Suculas uocant: quidam aiunt in modum Y literæ positas, inde Hyadas dici. Nonnulli, quod cum oriant, pluuias efficiant. est autem græcè † hyin pluere. Sunt qui existiment ideo has in sideribus esse, quòd fuerint nutrices Liberi patris, quas Lycurgus ex insula Naxo ediderat. Cæteræ sorores postea luctu consumptæ, sidera facta sunt: & quia plures erant Pleiades dictæ, nonnulli existimant ita nominatas, quia inter se coniunctæ, quod est † plesion, †ideo autem confertæ sunt, ut uix numerentur: nec unquam ullius oculis certum est, sex an septem existimentur. Earum nomina hæc sunt, Electra, Alcyone, Celęno, Merope, Sterope, Taygeta & Maia: ex quibus Electrẽ negãt apparere, propter Dardanũ amissũ, Troiamq; sibi ereptã. alij existimant Meropem† conspicere erubescere, quia mortalẽ uirum acceperit, cum

Legendum fortassis ex Aethra Oceanitide: ita enim Græcus autor Timæus habet. *ὕειν* *πλήσιον* *ita* *conspici*

cæteræ

cæteræ deos haberent. ob eamq́ꝫ rem de choro ſororũ expulſa, mœrens crinem A
a ſolutum gerit, quæ cometes appellatur: ſiue † longodes, quia in longitudinem
producitur: ſiue xiphax, quia gladij mucronis effigiem producit. ea autem ſtella luctum portendit.

a λογχώδης fortaſſe, à ſpecie haſtæ ſeu lanceæ, quales à Plinio Acontiæ dicuntur.

CXCIII. *Harpalicus.*

HArpalicus rex Amymneorũ Thrax cum haberet filiam Harpalicen, amiſſa matre eius uaccarum equarumq́ꝫ eam uberibus nutriuit, & creſcentem armis exercuit, habiturus ſucceſſorem regni ſui. poſtmodum nec ſpes paternas puella decepit. nam tantum bellatrix euaſit, ut etiam ſaluti fuerit parenti. Nam reuertens à Troia Neoptolemus, cum expugnaret Harpalicum, grauiq́ꝫ eum uulnere affeciſſet, illa periturum patrem impetu facto cõſeruauit, fugauitq́ꝫ hoſtem. Sed poſtea Harpalicus per ſeditionem ciuium interfectus eſt. Harpalice grauiter tum ferens patris mortem, contulit ſe in ſyluas: ibiq́ꝫ uaſtando iumentorum ſtabula, tandem concurſu paſtorum interijt.

CXCIIII. *Arion.*

Gellius & Herodotus Periandrũ hũc uocant.

ARion Methymnæus, cum eſſet arte citharæ potens, rex † Pyranthus Corinthius eum dilexit: qui cum à rege petijſſet, per ciuitatem artem ſuam illuſtrare, & magnum patrimonium acquiſiſſet, conſenſerunt famuli cum nautis, ut eum interficerent. cui Apollo in quietem uenit, eiq́ꝫ dixit, ut ornatu ſuo & corona decantaret, & eis ſe traderet, qui ei præſidio ueniſſent. quem cum famuli & nautæ uellent interficere, petit ab eis, ut antè decantaret. cum autem citharæ ſonus & uox eius audiretur, delphini circa nauẽ uenerũt. quib. ille uiſis, ſe præcipitauit. qui eum ſublatum attulerunt Corinthum ad regem Pyranthum. qui cum ad terram exiſſet, cupidus uię, delphinum in mare non propulit, qui ibi exanimatus eſt. Qui cum caſus ſuos Pyrantho narraſſet, iuſsit Pyranthus delphinum ſepeliri, & ei monimentũ fieri. Poſt paucum tempus nũciatur Pyrantho, B nauem Corinthũ delatam tempeſtate, in qua Arion uectatus fuerat. Quos cum perduci ad ſe imperaſset, & de Arione inquireret, dixerũt eum obiſse, & eum ſepulturæ tradidiſse. Quibus rex reſpondit, Craſtino die ad delphini monimentum iurabitis. ob id factum eos cuſtodiri imperauit, atq́ꝫ Arionem iuſsit ita ornatum quomodo ſe præcipitauerat in monimento delphini mane deliteſcere. Cum autem rex eos adduxiſset, iuſsiſsetq́ꝫ eos per delphini manes iurare Arionem obiſse, Arion de monimento prodit. Quod illi ſtupẽtes, qua diuinitate ſeruatus eſset, obmutuerunt. quos rex iuſsit ad delphini monimentum crucifigi. Apollo autem propter artem citharę Arionem & Delphinum in aſtris poſuit.

CXCV. *Orion.*

Iupiter *Hyreum* *Apparet nonnihil deeſſe.* *id*

IOuis †, Neptunus, Mercurius in Thraciam ad † Byrſeum regem in hoſpitiũ uenerunt: qui ab eo cum liberaliter eſſent excepti, optionem ei dederunt, ſi quid peteret. Ille liberos optauit, Mercurius de tauro quem Hercules † Ypſeo ei immolarat, corium protulit. Illi in † eum urinam fecerunt, & in terram obruerũt, unde natus eſt Orion. Qui cum Dianam uellet uiolare, ab ea eſt interfectus. poſtea ab Ioue in ſtellarum numerum eſt relatus, quam ſtellam Orionem uocant.

CXCVI. *Pan.*

Iupiter

DIj in Aegypto cum Typhonis immmanitatem metuerent, Pan iuſsit eos ut in feras beſtias ſe conuerterent, quo facilius eum deciperent, quem † Iouis poſtea fulmine interfecit. Pan deorum uoluntate, quòd eius monitu uim Typhonis euitarant, in aſtrorum numerum relatus: & quòd ſe in capram eo tempore conuerterat, inde Aegocerus eſt dictus, quem nos Capricornum dicimus.

CXCVII. *Venus.*

quod

IN Euphratem flumen de cœlo ouum mira magnitudine cecidiſſe dicitur, † quem piſces ad ripam euoluerunt: ſuper quod columbæ conſederunt, &

excalfactum

A excalfactum exclusisse, Venerem quæ postea dea Syria est appellata, & iustitia & probitate cũ cæteros exuperasset, & ab Ioue optione data* pisces in astrorum numerum relati sunt: & ob Id Syri pisces & columbas ex deorum numero habent, non edunt.

CXCVIII. *Nisus.*

NIsus Martis filius, siue ut alij dicunt Deionis filius, rex Megarensium, in capite crinem purpureum habuisse dicitur. Cui responsum fuit, tam diu eum regnaturum, quam diu eum crinem custodisset. Quem Minos Iouis filius oppugnatũ cum uenisset, à Scylla Nisi filia, Veneris impulsu, est amatus, quem ut uictorem faceret, patri dormienti fatalem crinem præcidit. Itaq; Nisus uictus à Minoë est. Cum autẽ Minos Cretam rediret, eum ex fide data rogauit, ut secum aueheret. Ille negauit Creten sanctisimam tantum scelus recepturã. illa se in mare præcipitauit, ne persequeret. Nisus autẽ dum filiã persequitur, in auem halieton, id est, aquilam marinã conuersus est. Scylla filia in piscem Cirim quẽ uocant. hodieq; si quando ea auis eum piscem natantem conspexerit, mittit se in aquam, raptumq; unguibus dilaniat.

CXCIX. *Scylla altera.*

SCylla Cratetis fluminis filia uirgo formosissima dicitur fuisse. Hãc Glaucus amauit, Glaucum autem Circe Solis filia. Scylla autem cum assueta esset in mari lauari, Circe Solis filia propter Zelum, medicamentis aquam inquinauit. quò Scylla cũ descendisset, ab inguinibus eius canes sunt nati, atq; ferox facta, quæ iniurias suas executa est. nam Vlyssem prænauigantem socijs spoliauit. *Alij, inter quos etiam Homerus est, Scyllã à matre Cratieda uocant.*

CC. *Chione.*

CVm Chione, siue, ut alij poetæ dicunt, Philonide Dædalionis filia Apollo & Mercurius una nocte cõcubuisse dicitur. ea peperit ex Apolline Philammonem, ex Mercurio Autolycum, quæ postea in uenatione in Dianam est
B locuta superbius. Itaq; ab ea sagittis est interfecta. at pater Dedalion unicã filiã flendo, ab Apolline est conuersus in auem dædalionem, id est accipitrem.

CCI. *Autolycus.*

MErcurius Autolyco, ex Chione quem procreauerat, muneri dedit, ut furacissimus esset, nec deprehẽderetur in furto: ut quicquid surripuisset, in quamcunq; effigiem uellet, transmutaretur, ex albo in nigrum, uel ex nigro in album, in cornutum ex mutilo, in mutilum ex cornuto. is cum Sisyphi pecus asiduẽ inuolaret, nec ab eo posset deprehendi, sensit eum furtum sibi facere, quòd illius numerus augebatur, & suus minuebatur. qui ut eum deprehẽderet, in pecorum ungulis notam imposuit. qui cũ solito more inuolasset, & Sisyphus ad eum uenisset, & pecora sua ex ungulis deprehendit, quæ ille inuolauerat, & abduxit. qui cum ibi moraretur, Sisyphus Anticliam Autolyci filiam compressit, quæ postea Laërtæ data est in coniugium, ex qua natus est Vlysses. ideo nõnulli autores dicunt† Ypsipylon. ob hoc Vlysses uersutus fuit. *Sisyphium*

CCII. *Coronis.*

APollo cum Coronida Phlegyæ filiam grauidã fecisset, coruum custodem ei dedit, ne quis eam uiolaret. cum ea &† Chylus Elati filius concubuit: ob id ab Ioue fulmine est interfectus. Apollo Coronidem grauidam percusit, & interfecit, cuius ex utero exectum Asclepium educauit: at coruum qui custodiam præbuerat, ex albo in nigrum commutauit. *Ischys ab alijs hic dicitur.*

CCIII. *Daphne.*

APollo Daphnen Penei fluminis filiam, cum uirginem persequeretur, illa à terra præsidium petit, quæ eam recepit in se, & in arborem laurum commutauit. Apollo inde ramum fregit, & in caput imposuit.

CCIIII. *Nyctimene.*

NYctimene† Epopei regis Lesbiorum filia, uirgo formosissima dicitur fuisse. hãc Epopeus pater amore incensus cõpresit, quẽ pudore tacta syluis occultabatur; *Hyclei alij.*

occultabatur. quam Minerua miserata, in noctuam transformauit, quæ pudoris causa in lucem non prodit, sed noctu patet. A

CCV. *Arge.*

ARge uenatrix cum ceruum sequeretur, ceruo dixisse fertur: Tu licet Solis cursum sequaris, tamen te cõsequar. Sol iratus, in ceruam eam conuertit.

CCVI. *Harpalice.*

CLymenus Schœnei filius, rex Arcadiæ amore captus, cum Harpalice filia sua concubuit. ea cum peperisset, in epulis filiam apposuit patri. Clymenus pater re cognita, Harpalicen interfecit.

CCXIX. *Archelaus.*

Desideratur hoc loco capita duo decim, ut ex indice apparet.

ARchelaus Timeni filius exul, à fratribus eiectus, in Macedoniã ad regem Cisseum uenit. qui cum à finitimis oppugnaretur, Archelao regnum & filiam in coniugium dare pollicetur, si se ab hoste tutatus esset Archelaus, quia ab Hercule esset oriundus. nam Timenus Herculis filius fuit, qui * hostes uno prælio fugauit, & ab rege pollicita petit. ille ab amicis dissuasus, fidẽ fraudauit, eũq; per dolum interficere uoluit. itaq; foueam iussit fieri, et multos carbones eò ingeri & incẽdi, & super uirgulta tenuia poni. quò cum Archelaus uenisset, ut decideret, hoc regis seruus Archelao patefecit. qui re cognita dicit, se cũ rege colloqui uelle secretò, arbitris semotis. Archelaus regem arreptum in foueam coniecit, atq; ita eum perdidit, inde profugit ex respõso Apollinis in Macedoniam capra duce, oppidumq; ex nomine capræ, Aegeas constituit. ab hoc Alexander Magnus oriundus esse dicitur.

CCXX. *Cura.*

CVra cum quendam fluuium transiret, uidit cretosum lutum: sustulit cogitabunda, & cœpit fingere hominem. Dum deliberat secum, quid nam fecisset, interuenit † Iouis: rogat eum Cura, ut ei daret spiritum. quod facilè ab Ioue impetrauit, † qui cum uellet Cura nomen suum imponere † Iouis prohibuit, suumq; nomen ei dandum esse dixit. Dum de nomine Cura & † Iouis disceptarent, surrexit & Tellus, suumq; nomen ei imponi debere dicebat, quandoquidem corpus suum præbuisset: sumpserũt Saturnum iudicem, quibus Saturnus secus uidetur iudicasse. Tu † Iouis quoniã spiritũ dedisti, corpus recipito: Cura quoniã prima eum finxit, quã diu uixerit, Cura eũ possideat. sed quoniã de nomine eius controuersia est, homo uocetur, quoniã ex humo uidet̃ esse factus. B

Iupiter / *† cui* / *Iupiter* / *Iupiter*

CCXXI. *Septem sapientes.*

PIttacus Mitylenęus, Periander Corinthius, Thales Milesius, Solon Atheniensis, Chilon Lacedæmonius, Cleobulus Lindius, Bias Prieneus. sententiæ eorum sunt:

Optimus est, Cleobulus ait, modus, incola Lindi.
Ex Ephyra Periandre doces, cuncta & meditanda.
Tempus nosce, inquit Mitylenis Pittacus ortus.
Plures esse malos, Bias autumat ille Prieneus.
Milesiusq; Thales sponsori damna minatur,
Nosce, inquit, tete, Chilon Lacedæmone cretus.
Cecropiusq; Solon, nequid nimis, induperabit.

CCXXII. *Septem Lyrici.*

* * *

CCXXIII. *Septem opera mirabilia.*

EPhesi Dianæ templum, quod fecit Amazon Otrira Martis coniunx. Monimentum regis Mausoli, lapidibus lychnicis altum pedes 80. circuitus pedes 1340. Rhodi signum solis æneum, id est colossus, altus pedibus 90. Signũ Iouis Olympij, quod fecit Phidias ex ebore & auro sedens, pedes 60. Domus Cyri regis in Ecbatanis, quã fecit Memnon lapidibus uarijs & cãdidis, uinctis auro. Murus in Babylonia, quem fecit Semiramis Dercetis filia, latere cocto & sulphure,

A fulphure, ferro uinctum, latũ pedes 25. altum pedes 60. in circuitu ftadiorum 300 * Pyramides in Aegypto, quarum umbra non uidetur altæ pedes 60.

Plinius in circui tu paſſuum fuiſ ſe 60000. ſcri bit, qui ſtadia cõ ſtituunt 480.

CCXXIIII. *Qui facti ſunt ex mortalibus immortales.*

HErcules Iouis & Alcumenæ filius, Liber Iouis & Semelæ filius, Caftor & Pollux Helenæ fratres, Iouis & Ledæ filij. Perfeus Iouis & Danaes filius, in ftellas receptus. Arcas Iouis & Calyfto filius in ftellas relatus. Ariadnem Liber pater liberam appellauit, Minois & Pafiphes filiam. Calyfto Lycaonis filia in feptentrionem relata. Cynofura Iouis nutrix, in alterum Septentrionẽ, Afclepius Apollinis & Cronidis filius, Pan Mercurij & Penelopes filius. † Croton Panis & Euphemes filius, conlactius mufarum in ftellam fagittarium: Icarus & Erigone Icari filia in ftellas, Icarus in arcturi, Erigone in uirginis fignum: Ganymedes Affaraci filius, in aquario duodecim fignorum. Ino Cadmi filia in Leucothoam, quam nos Matrem Matutam dicimus. Melicertes Athamantis filius in deum Palæmonem, Myrtilus Mercurij et Theobules filius in Heniochon.

Crotus

CCXXV. *Qui primi templa deorum conftituerunt.*

AEdem Ioui Olympo primũ fecit Pelafgus Triope filius in Arcadia, Theffalus templum quod eft in Macedonia Iouis Dodonei in terra Moloffo-rum. Eleuther primus fimulacrum Liberi patris conftituit, & quemadmodum coli debere oftendit. Phoroneus Inachi filius, templum Argis Iunoni primus fecit. Otrira Amazon Martis coniunx templum Dianę Ephefi prima fecit, quod poftea à rege * reftituerunt. Lycaon Pelafgi filius templum Mercurio Cyllenio in Arcadia fecit. Pierius * *

Defunt & hic duodecim capita, ut ex indice uidere licet.

CCXXXVIII. *Qui filias fuas occiderunt.*

B AGamemnon Atrei filius, Iphigeniam, quam Diana feruauit, id eft † Callifthenem Eubœæ filiam ex fortibus pro patriæ falute. Climenus † Oenei filius, Harpalicem, quòd ei filium fuum in epulis appofuit. Hyacinthus Spartan tidem* filiam ex refponfo pro Athenienfibus. Erichtheus Pandionis filius, Colophoniam ex fortibus pro Athenienfibus. Reliquæ ipfius forores ipfæ fe præcipitauerunt: Cercyon Vulcani filius, Alopem propter inceftũ cum Neptuno: Aeolus Canacem propter inceftum cum fratre Macareo admiffum.

Fortaſſe legendum, Calliſthenes Eubœam filiam, &c. Schœnei, ut ſuprà quoq;

CCXXXIX. *Matres quæ filios interfecerunt.*

MEdea Aeetæ filia, Macareum & Pheretum filios ex Iafone: Progne Pandionis filia, Ityn ex Tereo Martis: Ino Cadmi filia, Melicerten ex Athamante Aeoli filio, dum eum fugit: Althæa Theftij filia, Meleagrum ex Oeneo Parthaonis filio, q̃d is auunculos fuos occiderat. Themifto Hypfei filia † Plinthium & Orchomenum ex Athamante Aeoli filio impulfu Inûs Cadmi filiæ. Tyros Salmonei filia duos ex Sifypho Aeoli filio ex refponfo Apollinis. Agaue Cadmi filia, Pentheum Echionis filiũ, impulfu Liberi patris. Harpalice Clymeni filia propter impietatem patris quòd cum eo inuita concubuerat, ex eo quem conceperat interfecit.

Hunc ſuprà Sphincium uocauit.

CCXL. *Quæ coniuges fuos occiderunt.*

CLytæmneftra Theftij filia Agamemnonem Atrei filium. Helena Iouis & Ledæ filia Deiphobum Priami filium. Agaue Lycorherfen in Illyria, ut regnum Cadmo patri daret. Deianira Oenei filia Herculem Iouis & Alcumenæ filium impulfu Neffi. Iliona Priami filia Polymneftorem regem Thracum. Semiramis Ninum regem in Babylonia.

CCXLI. *Qui coniuges fuas occiderunt.*

HErcules Iouis filius, Megæram Creontis filiam, per infaniam: Thefeus Aegei filius, Antiopam Amaronam Martis filiam, ex refponfo Apollinis: Cephalus Deionis fiue Mercurij filius, Procridem Pandionis filiam imprudens.

CCXLII. *Qui fe ipfi interfecerunt.*

AEgeus Neptuni filius in mare fe præcipitauit, unde Aegeum pelagus eft dictum: Euhenus Herculis filius in flumen Lycormam fe præcipitauit,

quod nunc Chrysorrhoas appellatur. Aiax Telamonis filius ipse se interfecit propter armorum iudicium. Lycurgus Dryantis filius obiecta insania à Libero, ipse se interficit. Macareus Aeoli filius propter Canacen sororem, id est sponsam, ipse se interfecit. Agrius Parthaonis filius expulsus à regno à Diomede, ipse se interfecit. Cæneus Elati filius ipse se interfecit. † Menicus Iocastes pater se de muro præcipitauit† Athenis, propter pestilentiam. Nisus Martis filius, crine fatali amisso ipse se interfecit. Clymenus Cænei filius rex Arcadiæ ipse se interfecit, quòd tum filia concubuerat. Cinyras Paphi filius rex Assyriorum, quòd cũ Smyrna filia cõcubuerat. Hercules Iouis filius ipse sese in ignem misit. Adrastus & Hipponous eius filius ipsi se in ignem iecerunt, ex responso Apollinis. Pyramus in Babylonia ab amorem Thysbes ipse se occidit. Oedipus Laij filius propter Iocastem matrem ipse se occidit, ablatis oculis.

Menœtius
Thebis

CCXLIII. *Quæ se ipsæ interfecerunt.*

HEcuba Cissei filia, siue Dimantis, uxor Priami, in mare se præcipitauit, unde Cynæum mare est dictum, quoniam in canem fuerat cõuersa. Ino Cadmi filia in mare se præcipitauit cum Melicerto filio. Anticlia Autolyci filia, mater Vlysis, nuncio falso audito de Vlysse, ipsa se interfecit. Sthenobœa Iobatis filia, uxor Prœti, propter amorẽ Bellerophontis. Euadne Philaci filia, propter Capaneum coniugem qui apud Thebas perierat, in eandem pyram se cõiecit. Aethra Pithei filia propter filiorum mortem ipsa se interfecit. Deianira Oenei filia propter Herculem decepta à Nesso quòd ei tunicam miserat, in qua conflagrauit. Laodamia Acasti filia propter desideriũ Protesilai mariti. Hippodamia † Oenei filia, uxor Pelopis, quod eius suasu Chrysippus occisus est. Megera Autolyci filia propter Hippothoi filij mortem. Alcestis Pelei filia propter Admetũ coniugem uicaria morte obijt. Iliona Priami filia propter casus parentum suorum. Themisto Hypsei filia impulsu Inûs, quòd filios suos occidit. Erigone Icari filia propter interitum patris suspendio se necauit. Phædra Minois filia propter Hippolytum priuignum suũ suspendio se necauit, ob amorem. Phyllis propter Demophoonta Thesei filium, ipsa se suspendio necauit. Canace Aeoli filia propter amorem Macarei fratris, ipsa se interfecit. Byblis Mileti filia propter amorẽ Cauni fratris ipse se interfecit. Calypso Atlãtis filia propter amorem Vlyssis ipsa se interfecit. Dido Beli filia, propter Aeneæ amorem se occidit. Iocasta Menœci filia propter interitum filiorum & nefas. Antigona Oedipodis filia propter sepulturã Polynices. Pelopea Thyestis filia, propter scelus patris. Thisbe Babylonia propter Pyramum, quòd ipse se interfecerat. Semiramis in Babylonia equo amisso in pyram se coniecit.

Oenomai

CCXLIIII. *Qui cognatos suos occiderunt.*

THeseus Aegei filius, Pallantem filium Nilei fratris. Amphitryon Electryonem † Persi filium. Meleager Oenei filius auunculos suos, Plexippum & Agenorem, propter Athalãtam Schœnei filiam. Telephus Herculis filius Hippothoum & Nerea auiæ suæ filios. Aegisthus Atreum & Agamemnonẽ Atrei filios. Orestes Aegisthum Thyestis filium. Megapenthes Prœti filius, Perseũ Iouis & Danaes filium propter patris mortem. Abas propter patrẽ Lynceum Magapentheum occidit. Phegeus Alphei filius, Alphesibœæ filiæ suæ filiam. Amphion Terei filius, aui sui filios. Atreus Pelopis filius, Tantalum & Plisthenẽ Thyestis filios infantes in epulis Thyesti apposuit. †Phillus Herculis filius, Sthenelum Electryonis proaui sui fratrẽ. Medus Aegei filius, Persen Aeetæ fratrem Solis filium. Dædalus Eupalami filius, Perdiccen sororis suę filiũ, propter artificij inuidiã.

Persei
Hillus

CCXLV. *Qui soceros & generos occiderunt.*

IAson Aesonis filius Phlegionã, *Pelops Tantali filius, Oenomaum Martis filium.

Qui generos suos occiderunt.

Plegeus Alphei filius, Alcmæonem Amphiarai filium. Idem & Eurypylum. Aeeta Solis filius Phryxum Athamantis filium.

CCXLVI.

A CCXLVI. *Qui filios suos in epulis consumpserunt.*

TEreus Martis filius ex Progne Ityn. Thyestes Pelopis ex Aërope, Tantalũ & Plisthenem. Clymenus Schœnei filius ex Harpalice filia, filium suum.

CCXLVII. *Qui à canibus consumpti sunt.*

ACtæon Aristei filius, † Thasius, Deloami sacerdotis Apollinis filius, ex eo Delo nullus canis est. Euripides tragœdiarum scriptor, * in templo consumptus est.

Thasus, ut apud Ouid. in Ibin.

CCXLVIII. *Qui ab apro percussi interierunt.*

ADonis Cinyræ filius, Ancæus Lycurgi filius à Calydonio. Idmon Apollinis filius, qui extra metam exierat cum Argonautis apud Lycum regẽ. †Hyon ab apro uel leone, Atlantis & Pleionis filius.

Hyas

CCXLIX. *Faces sceleratæ.*

FAcem, quam sibi uisa est parere Hecuba Cissei filia, siue Dymãtis. Naupliĳ, ad saxa Capharea, cum naufragium Achiui fecerunt. Helenæ, quam de muris ostendit, & Troiam prodidit. Althææ, quæ Meleagrum occidit.

CCL. *Quæ quadrigæ rectores suos prodiderunt.*

PHaetonta Solis filium ex Clymene. Laomedonta Ili filiũ ex Leucippe. Oenomaum Martis filium ex Asterie, Atlãtis filia. Diomedem Atlãtis filium, ex eadem. Hippolytum Thesei filium ex Antiope Amazone. Amphiaraũ Oiclei filium ex Clytęmnestra, Thestĳ filia. Glaucũ Sisyphi filiũ ludis funebribus, Pelian * equæ suæ consumpserunt. Iasonem Iouis filium ex Electra Atlantis filia. Salmoneus, qui fulmina in quadrigas sedens imitabatur, cum quadriga fulmine ictus.

+ CCLI. *Qui licentia Parcarum ab inferis redierunt.*

CEres Proserpinam filiam suam quærens. Liber pater ad Semelem matrem suam Cadmi filiam descendit. Hercules Iouis filius ad canem Cerberum educendum. Asclepius Apollinis & Coronidis filius. Castor & Pollux Iouis & Ledæ filĳ alterna morte redeunt. Protesilaus Iphicli filius, propter Laodamiã Acasti filiam. Alcestis Pelei filia, propter Admetum coniugem. Theseus Aegei filius, propter Pirithoum. Hippolytus Thesei filius, uoluntate Dianæ, qui postea Virbius est appellatus. Orpheus Oeagri filius, propter Eurydicem coniugem suam. Adonis Cinyræ & Zmirnæ filius, uoluntate Veneris. Glaucus Minois filius, restitutus à Polyido Carani filio. Vlysses Laertæ filius, propter patrem. Aeneas Anchisæ filius, propter patrem. Mercurius Maiæ filius, assiduo itinere.

B

+ CCLII. *Qui lacte ferino nutriti sunt.*

TElephus Herculis & Auges filius ab cerua. Aegisthus Thyestis & Pelopię filius ab capra. Aeolus & Boëtus Neptuni & Menalippes filĳ, à uacca. Hippothous Neptuni & Alopes filius, ab equa. Romulus & Remus Martis & Iliæ filĳ, ab lupa. Antilochus Nestoris filius expositus in Ida monte, ab cane. Harpalice Harpalici regis Amymneorum filia, à uacca & equa. Camilla Metabi regis Volscorum filia, ab equa.

+ CCLIII. *Quæ contra fas concubuerunt.*

IOcaste cum Oedipo filio. Pelopea cũ Thyeste patre. Harpalice cum Clymeno patre. Hippodamia cum Oenomao patre. Procris cũ Erichtheo patre, ex quo natus est Aglaurus. Nictymene cum Epopeo patre, rege Lesbiorum. †Menophrus cum Cyllene filia in Arcadia, & cum Bliade matre sua.

Menephron, ut Ouid. 7. Meta.

CCLIIII. *Quæ piĳssimæ fuerunt, uel piĳssimi.*

ANtigona Oedipi filia, Polynicen fratrem sepulturæ dedit. Electra Agamemnonis filia, in fratrem Orestẽ. Iliona Priami filia, in fratrẽ Polydorũ, & parentes. Pelopea Thyestis filia in patrẽ, ut eum uindicaret. Hypsipyle Thoantis filia patri, cui uitam concessit. Calciope filia patrem non deseruit, regno amisso. Harpalice Harpalici filia, in bello patrem seruauit, & hostem fugauit.

Erigone Icari filia, patre amisso, suspendio se necauit. Agaue Cadmi filia, in Illyrica Lycothersen regem interfecit, & patri suo regnum dedit. Xantippe †Mycōni patri incluso carcere, lacte suo alimentum uitę præstitit. Tyro Salmonei filia, propter patrem filios suos necauit. In Sicilia cum Aetna mons primùm ardere cœpit, Damon matrem suam ex igne rapuit. Item †Pythia patrem. Aeneas item in Ilio Anchisem patrem humeris, & Ascanium filium ex incendio eripuit. †Cleops & Bitias Cidippe filij. Cidippe sacerdos Iunonis Argiuæ, cum boues in pastionem misisset, neq; ad horam qua sacra in monte ad templum Iunonis duci & fieri deberent, apparerent, & essent mortui: quæ nisi ad horam sacra facta essent, sacerdos interficiebatur. inter quam trepidationem Cleops & Bitias pro bubus sub iugo se iunxerunt, & ad fanum sacra, & matrē Cidippem in plaustro duxerunt: sacrificioq; peracto, Cidippe precata est Iunonem, si sacra eius caste coluisset, si filij aduersus eam pij fuissent, ut quicquid bonum mortalibus posset contingere, id filijs eius contingeret. Precatione peracta plaustrum & matrem filij domū reduxerunt, & fessi somno acquieuerunt. At Cidippe diligēter agnouit nihil esse melius mortalibus quàm mori: & ob hoc obijt uoluntaria morte.

Cimoni, ut in uulgatis codicibus Valerij legitur lib. 5. cap. 4. Anapias fortasse sis, & Amphinomus intelligendi, de quibus idē Valerius lib. 5. Cleobis & Biton ab Herodoto uocantur. uide libro primo.

CCLV. *Quæ impiæ fuerunt.*

SCylla Nisi filia patrem occidit. Ariadne Minois filia fratrē & filios occidit. Progne Pandionis filia filium occidit. Danaides coniuges suos patrueles occiderunt. Lemniades in Lemno insula patres & filios occiderunt. Harpalice Clymeni filia, filiū quem ex patris concubitu pepererat, occidit. Tullia Romanorum super parentis corpus currum duxit, unde uicus sceleratus est dictus.

CCLVI. *Quæ castissimæ fuerunt.*

PEnelope Icarij filia uxor Vlyssis, Euadne Philacis filia coniunx Capanei, Laodamia Acasti filia coniunx Protesilai, Hecuba Cissei filia uxor Priami, Theonoe Thestoris filia uxor Admeti, Romanorum Lucretia Lucretij filia, coniunx Collatini. B

CCLVII. *Qui inter se amicitia iunctissimi fuerunt.*

PYlades Strophij filius cum Oreste Agamemnonis filio. Pirithous Ixionis filius cum Theseo Aegei filio. Achilles Pelei filius cum Patroclo Menœtij filio. Diomedes Tydei filius cum Sthenelo Capanei filio. Peleus Aeaci filius cū Phœnice Amyntoris filio. Hercules Iouis filius cū Philocteta Pęantis filio. Armodius & Aristogiton more fraterno. In Sicilia Dionysius tyrannus crudelissimus cum esset, suosq; ciues cruciatibus interficeret, Mœros tyrannum uoluit interficere: quem satellites cum deprehendissent, armatum ad regem perduxerunt. qui interrogatus, respondit se regem uoluisse interficere. quem rex iussit crucifigi. à quo Mœrus petit tridui commeatum, ut sororem suam nuptui collocaret, & daret tyranno Selinuntium amicū suum & sodalem, qui sponderet eū tertio die uenturum. cui rex indulsit cōmeatum ad sororem collocandā, dicitq; rex Selinuntio, ut nisi ad diem Mœrus ueniret, eum eandem pœnā passurum, & dimitti Mœrum. Qui collocata sorore, cum reuerteretur, repentē tempestate, & pluuia orta, flumen ita increuit, ut nec transiri nec transnatari posset. ad cuius ripam Mœrus consedit, & flere cœpit, ne amicus pro se periret. Phalaris aūt Selinuntiū crucifigi cum iuberet, ideo quòd horæ sex tertij iam diei essent, nec ueniret Mœreus. cui Selinuntius respondit, diem adhuc nō præterijsse. Cumq; iam horæ nouem essent, rex iubet duci Selinuntium in crucem. Qui cum duceretur, uix tandem Mœrus liberato flumine, consequitur carnificem, exclamatq; à longe: Sustine carnifex, adsum quem spopōdit. Quod factum regi nunciatur. quos rex ad se iussit perduci, rogauitq; eos, ut se in amicitiā reciperent, Armodius & Aristogitonu, itamq; Mœro cōcessit. idem in Sicilia eundem Phalarim Armodius cum uellet interficere, simulationis causa scrophā porcellos habentem occidit, & uenit ad Aristogitonem amicum suum ense sanguinolento, dicitq; se matrē interfecisse, rogatq; eum ut se celaret: qui cum ab eo celaretur, ro-

A gauit Aristogitonem, ut progrederetur, rumoresq́ qui essent de matre sibi renunciaret *nullos esse rumores: qui uespere ita litem cõtraxerunt, ut alius alio potiora ingererent: nec ideo Aristogiton uoluit obijcere, eum matrem interfecisse. Cui Armodius patefecit, se scropham procellos habentem interfecisse, & ideo matrem dixisse, cui indicat se regẽ uelle interficere: rogatq́ eum, ut sibi adiutorio esset. qui cum ad regem interficiendum uenissent, deprehensi sunt à satellitibus armati. & cum perducerẽtur ad tyrannum, Aristogiton à satellitibus effugit. Armodius autem solus cum perductus esset ad regem, quærerentq́ ab eo quis ei fuisset comes, ille ne amicum proderet, linguam dentibus sibi præcidit, eãq́ regis in faciẽ inspuit. Nisus cũ Euryalo suo, pro quo & mortuus est.

a *Eadem de Damone & Pythia Valer. lib. 4. cap. 7. refert. Quanquam haud scio an hic quoque in proprijs nominibus erratum sit, quemadmodum suprà quoq;.*

CCLVIII. *Atreus & Thyestes.*

ATreus & Thyestes germani cum in dissensione sibi nocere nõn possent, in simulatam gratiam redierũt, qua occasione Thyestes cum fratris uxore cõcubuit. Atreus uerò ei filium epulando apposuit: quæ sol ne pollueretur, aufugit. Sed ueritatis hoc est: Atreum apud Mycenas primùm solis eclipsim inuenisse: cui inuidens frater, ex urbe discessit.

CCLIX. † *Lyncus.*

LYncus rex †Siciliæ fuit, qui missum à Cerere Triptolemum, ut hominibus frumentum monstraret, susceptum hospitio, ut in se gloriam tantã migraret, interimere cogitauit. Ob quam rem irata Ceres, eum conuertit in lyncem uarij coloris, ut ipse uariæ mentis extiterat. *Lynceus alij. Scythiæ fortasse: sic enim & Boccatius legit.*

CCLX. *Eryx.*

ERyx Veneris & Butæ filius fuit, qui occisus ab Hercule est. mõti ex sepul-
B tura sua nomen imposuit, in quo Aeneas Veneris templum constituit. in hoc autem monte dicitur etiam Anchises sepultus, licet secundum Catonem ad Italiam uenerit.

CCLXI. *Agamemnon qui ignarus Dianæ ceruam occidit.*

CVm de Græcia ad Aulidem Danai uenissent, Agamemnon Dianæ ceruã occidit ignarus: unde dea irata, flatus uentorum remouit. Quare cum nec nauigare possent, & pestilentiam sustinerent, consulta oracula dixerunt, Agamemnonio sanguine esse placandam Dianam. Ergo cum ab Vlyxe per nuptiarum simulationem, adducta Iphigenia in eo esset ut immolaretur, numinis miseratione sublata est, & cerua supposita. & translata ad Tauricam ciuitatem, regi Thoanti tradita est, sacerdosq́ facta, † ductum ne Dianæ secundum consuetudinem statutam, humano sanguine numen placaret, cognouit fratrem Orestem. qui accepto oraculo carendi * sororis causa, cum amico Pylade Colchos petierat, & cum occiso Thoante simulacrum sustulit, absconditũ fasce lignorum, (unde & fascelis dicitur, notãdum à face cum qua pingitur, propter quod & lucifera dicitur) & Ariciam detulit. Sed cum postea Romanis sacrorum crudelitas displiceret, quanquã serui immolarẽtur, ad Laconas Diana trãslata est, ubi sacrificij consuetudo adolescentum uerberibus seruabatur, qui uocabãtur Bomonicæ, quia †auri superpositi contendebant, qui plura posset uerbera sustinere. Orestis uerò ossa de Aricia Romam translata sunt, & condita ante templum Saturni, quod est ante cliuum Capitolinum iuxta Concordiæ templum. *Videtur deesse aliquid. aris*

Hic iterum desunt octo capita, ut uidere est in indice.

Iouis & Europæ filius, Cygnus alter Martis filius, quẽ idem Hercules occidit.

CCLXX. *Qui formosissimi fuerunt.*

IAsion † Ilithij filius, quem Ceres dicitur amasse, quod ipsum historijs creditur. Cinyras Paphi filius rex Assyriorum. Anchises Assaraci filius, quem Venus amauit. Alexander Paris Priami filius & Hecubæ, quem Helena secuta est. Nireus Charopis filius, Cephalus Pãdionis filius, quem Aurora amauit. Titho *Coriti alij. alij Minois*

Suprà Deionis filium dixit. nus Laomedontis filius Auroræ coniunx, Parthenopæus Meleagri & Atalan- A
tes filius, Achilles Pelei & Thetidis filius, Patroclus Menœtij filius, Idome-
neus qui Helenā amauit. Theseus Aegei & Aethrę filius, quē Ariadne amauit.

CCLXXI. *Qui ephebi formosissimi fuerunt.*

ADonis Cinyræ & Smyrnæ filius, quem Venus amauit. Endymion Aeto-
Iupiter li filius, quem Luna amauit. Ganymedes Erichthonij filius, quē † Iouis a-
mauit. Hyacinthus Oebali filius, quem Apollo amauit. Narcissus Cephisi flu-
minis filius, qui se ipsum amauit. Atlantius Mercurij & Veneris filius, qui her-
maphroditus dictus est. Hylas Theodamantis filius, quem Hercules amauit.
Chrysippus Pelopis filius, quem Theseus ludis rapuit.

Deest caput CCLXXII. De ijs qui in Areopago causam dixerunt.

CCLXXIII. *Qui primi ludos fecerunt, usq; ad Aeneam quintum decimum.*

* * *

QVinto loco Argis, quos fecit Danaus Beli filius, filiarum nuptijs cantu,
unde Hymenæus dictus. Sexto autem iterū Argis, quos fecit Lynceus
Aegypti filius, Iunoni Argiuę, qui appellantur ἀσπὶς ἐν ἄργει: quibus ludis qui
uicit, accipit pro corona clypeum, ideo quod Abas Lyncei & Hypermestræ fi-
lius nunciauit, Danaum parentibus perisse, cui Lynceus de templo Iunonis Ar-
quem giuę detraxit clypeum † quod Danaus in iuuenta gesserat, & Iunoni sacrauerat,
& Abanti filio muneri dedit. In his ludis qui semel uicit, & iterum descendit ad
certamen, ut nisi iterum uincat, sæpe descendat. Septimo autem loco Per-
seus Iouis & Danaes filius, funebres Polydectæ nutritori suo in insula Seri-
pho, ubi cum luctatur, percussit Acrisium auum suū, & occidit. Itaq; quòd sua
uoluntate noluit, in deorum factus est numero. Octauo loco fecit Hercules
Olympiæ gymnicos, Pelopi Tantali filio, in quibus ipse contendit, pammachū
quod nos pancratiū uocamus, cum Achareo. Nono loco facti sunt in Nemea B
Archemoro Lyci & Eurydices filio, quos fecerūt septē duces qui Thebas ibāt
oppugnatū. in quibus ludis postea uicerunt cursu Eunæus & Deiphylus Iaso-
nis & Hypsipyles filij. his quoq; ludis pythaules, qui Pythia cantauerunt, septē
habuit palliatos: qui uoce cantauerunt, unde postea appellatus est Choraules.
Decimo Isthmia Melicertæ Athamātis filio & Inûs, fecisse dicitur Eratocles,
alij poëtæ dicunt Theseum. Vndecimo fecerunt Argonautæ in Propontide
Cyzico regi unà cum filio, quem Iason imprudens noctu in litore occiderat,
saltu, luctatione, & iaculo. Duodecimo autē Argiuis, * quos fecit Acastus Pe
lei filius. his ludis uicerūt, Zethus Aquilonis filius dolichodromo, Calais eius-
dē filius diaulo, Castor Iouis filius stadio, Pollux eiusdē filius cestu, Telamon
Aeaci filius disco, Peleus eiusdē luctatione, Hercules Iouis filius pammacho,
Meleager Oenei filius iaculo, Cygnus Martis filius armis occidit Pilum Dio-
doti filium, Bellerophontes uicit equo. Quadrigis autem uicit Iolaus Iphicli fi
lius, Glaucum Sisyphi filium, quem equi mordici distraxerunt. Eurytus Mercu
rij filius sagittis, Cephalus Deionis filius funda, Olympus Marsyę discipulus ti
bijs, Orpheus Oeagri filius cithara, Linus Apollinis filius cātu, Eumolpus Ne
ptuni filius ad Olympi tibias uoce. Tertiodecimo fecit in Ilio Priamus ceno-
certarunt taphium Paridi, quem natū iusserat interfici, gymnicos, in quibus † certati sunt
cursu, Nestor* Nerei filius, Helenus Priami filius, Deiphobus eiusdem, Poli-
tes eiusdem, Telephus Herculis filius, Cygnus Neptuni filius, Sarpedon Iouis
filius, Paris Alexander pastor Priami ignarus filius. uicit autem Paris, & inuen
tus est esse Priami filius. Quartodecimo Achilles Patroclo funebres, in qui-
bus Aiax uicit lucta, & accepit lebetem aureum munus. deinde Menelaus ui-
cit iaculo, & accepit muneri iaculum aureum. dimisso spectaculo eodem, Phry
gas captiuas duodecim in rogum Patrocli & equum & canē coniecit. Quin-
todecimo fecit Aeneas Veneris & Anchisæ filius, in Sicilia ad Acesten Crinisi
fluminis filiū, hospitē. Ibi Aeneas patris ornauit exequias, ludicroq; certamine

honores

A honores debitos manibus soluit, in quibus primùm nauale certamen. fuit de *Mnestheo, nauis, Pistris Gyas, nauis Chimeræ: Sergestus, nauis Cētaurus. Vicit aūt cum Cloanthus naui Scylla, & accepit præmiū talentū argenti, auratam clamydē ex purpura intextum Ganymeden. Mnestheus loricā adeptus est, Gyas abstulit lebetas, cymbiaq; argento cælata. Sergestus captiuā cum duobus filijs nomine Pholoen. Secundo deinde certamine †cursu, Nisus, Euryalus, Diores, Salius, Helimus, Panopes. uicit Euryalus, accepit præmiū equū phalaris insignē, secundo Helimus Amazoniā pharetrā, tertio Diores galeam Argolicā, Salio exuuias leonis donauit, Niso clypeū opus Didymaonis. Tertio deinde certamē cestibus Dares & Entellus. uicit Entellus, accepit præmiū taurum, Dareti galeam & ensem tribuit. Quarto deinde certarunt sagitta, Hypocoon, Mnestheus, Acestes, Eurytiō, qui accepit muneri galeā, quia iudicis*propter omne Acestæ honorē cessit. Quinto Ascanio puero duce luserūt pueri Troiani. Scilicet certarunt

CCLXXIIII. *Quis quid inuenerit.*

NOmine Cerassus uinum cum Acheloo flumine in Aetolia miscuit, unde miscere κεράσαι est dictum. Antiqui autem nostri in lectis triclinaribus in † pulchris capita asellorum uite alligata habuerunt, significantes * suauitatem inuenisse. Caper autem uitem quam præroserat, plenius fructum protulit, unde etiam potationem inuenerūt. Pelethronius frenos & stratum equis primus inuenit. Bellona prima acū reperit, quæ grecè belone appellatur. Cadmus Agenoris filius æs Thebis primus inuentū condidit.† Sacus Iouis filius in Panchaia in monte Taso aurum primus inuenit.† Indus rex in Scythia argentū primus inuenit, quod Erichthonius Athenas primùm attulit. Elide, quæ urbs est in Peloponneso, certamina quadrigarū primùm instituta sunt. Midas rex, Cybeles filius Phryx, plumbum album & nigrū primus inuenit. Arcades res diuinas primi dijs fecerunt. Phoroneus Inachi filius arma Iunoni primus fecit, qui ob eam caussam primus regnandi potestatē habuit. Chiron Centaurus Saturni filius, artem medicinam chirurgicam ex herbis primus instituit. Apollo artem ocula riam medicinam primus fecit. Tertio autem loco Asclepius Apollinis filius, clinicen reperit. Antiqui obstetrices non habuerunt, unde mulieres uerecundia ductæ interierant. Nam Athenienses cauerāt, ne quis seruus aut fœmina artem medicinam disceret. Agnodice quædam puella uirgo concupiuit medicinā discere, quæ cum cōcupisset, demptis capillis, habitu uirili, se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam. quæ cum artem didicisset, & fœminam laborantem audisset, ab inferiore parte ueniebat ad eam: quæ cū credere se noluisset, æstimans uirum esse, illa tunica sublata, ostendebat se fœminam esse: & ita eas curabat. Quod cum uidissent medici, se ad fœminas non admitti, Agnodicen accusare cœperunt, quod dicerent eum glabrum esse, & corruptorem earum, & illas simulare imbecillitatē. †Quò cū Areopagitæ consedissent, Agnodicen damnare cœperunt. quibus Agnodice tunicā alleuauit, & se ostendit fœminam esse. Et ualidius medici accusare cœperunt, quare * tū fœminæ principes ad iudiciū cō uenerunt, & dixerunt: Vos coniuges nō estis, sed hostes: quia quæ salutem nobis inuenit, eam dāmnatis. Tunc Athenienses legem emendarūt * ut ingenuæ artem medicinā discerent. Perdix Dædali sororis filius * & circinū & serrā ex piscis spina reperit. Dædalus Eupalami filius, deorū simulacra primus fecit. Euhadnes, qui in Chaldæa de mari exisse dicitur, astrologiā interpretatus est. Lydi surculis * lanam fecerunt, postea idem famen * Pan fistulę cantū primus inuenit. In Sicilia frumentū Ceres prima inuenit. Tyrrhenus Herculis filius tubam primus inuenit, hac ratione, quòd cum carne humana comites eius uescerent, ob crudelitatē incolæ circa regionē diffugerunt. tunc ille quia ex eorū * decesserat, concha pertusa buccinauit, & pagum cōuocauit, testatiq; sunt se mortuū sepulturæ dare, nec consumere. Vnde tuba Tyrrhenū melos dicit. Quod exemplū hodie Romani seruant; & cum aliquis decessit, tubicines cantant, & amici

Fulcris

Cœacus, ut Polydorus de inuentoribus rerū, quæ uis ille Cœaco non aurum, sed argentum inuentum tribuit, ut ea tiam Cadmo nō æs, sed aurum.

†Lyncus forta sse

pro Quare

conuocantur, teſtãdi gratia, eum neq; ueneno, neq; ferro interijſſe. Cornicines autem claſſici inuenerunt. Afri & Aegyptij primum fuſtibus dimicauerunt, poſtea Belus Neptuni filius gladio belligeratus eſt, unde bellum eſt dictum. A

CCLXXV. *Oppida qui quæ condiderunt.*

IOuis in India Thebas Thebaidas, nomine nutricis ſuæ: quæ Hecatompylæ appellantur, ideo quòd centum portas habent. Minerua in Chalcide Athenas, quas ex ſuo nomine appellauit. Epaphus Iouis filius in Aegypto Mẽphim. Arcas Iouis filius, in Arcadia Trapezunta. Apollo Iouis filius Arnas * Eleuſinus Mercurij filius, Eleuſinem. Dardanus Iouis filius, Dardaniam. Argus Agenoris filius Argos, quæ * Cadmus Agenoris filius Thebas Heptapylas, quæ ſeptem portas habuiſſe dicitur. Perſeus Iouis filius Perſeida. Caſtor & Pollux Iouis filij Dioſcorida. Medus Aegei & Medeæ filius, in Ecbatanis Medam. Nilus Solis filius, Carmentum * Liber in India Hammonem. Ephyre nympha Oceani filia Ephyren, quam poſtea Corinthũ appellarunt. Sardo Stheneli filia Sardis. Cynaras Paphi filius, filiæ ſuæ nomine Smyrnam. Perſeus Iouis filius Mycenas. Semiramis Dercetis filia in Syria Babylonem.

CCLXXVI. *Inſulæ maximæ.*

MAuritania poſita ad ſolis occaſum in circuitu ſtadia lxxvj. Aegyptus in ſole & auſtro poſita, quem Nilus circumlauat, circuitu ſtadia * Sicilia in triſcelo * poſita, circuitu ſtadia xxxdlxx. * Sardinia in circuitu ſtadia xccl. Creta in longitudine * & oppida utraq; parte centum poſſidet circuitu ſtadia xxc. Cyprus poſita eſt inter Aegyptum & Africã, ſimilis ſcuto Gallico * circuitu ſtadia xlic. Rhodos in rotũdo poſita, circuitu ſtadia xxc. Eubœa cõſimilis arcui circuitu ſtadia xxcc. Corcyra, ager bonus, circuitu ſtadia xxc. Sicyon ager bonus, circuitu ſtadia mille centũ. Tenedos inſula contra Iliũ circuitu ſtadia mcc. Corſica, ager peſſimus, circuitu ſtadia mcxx. Cyclades inſulæ ſunt nouẽ, id eſt Andros † Micos, Delos, † Tenedos, Naxos, Seriphus, Gyarus, † Tardos, † Rhene. B

Myconos, Tenos, Paros. Rheniam uocat Strabo libro decimo.

CCLXXVII. *Rerum inuentores primi.*

PArcæ Clotho, Lacheſis, Atropos, inuenerunt literas græcas ſeptem A. B. H. T. I. Y. * Alij dicunt Mercurium, ex gruum uolatu: quæ cum uolant, literas exprimunt. Palamedes aũt Nauplij filius inuenit æquè literas undecim * Simonides literas æquè quatuor † ω. ε. ζ. φ. Epicharmus Siculus literas duas † ϖ & ψ. Has autem Grecas Mercurius in Aegyptum primus detuliſſe dicitur, ex Aegypto Cadmus in Græciam, quas Euandrus profugus ex Arcadia in Italiam tranſtulit, quas mater eius Carmenta in Latinas commutauit numero xv. * Apollo in in cithara, cæteras adiecit: idem Mercurius & palęſtram mortales primus docuit. Ceres fruges ſerere, boues domare, & alumno ſuo Triptolemo fruges ſerere demonſtrauit. qui cum ſeruiſſet, & ſus, id eſt porcus, quod ſeuerat effodiſſet, ſuem comprehendit, & duxit ad aram Cereris: & frugibus ſuper caput eius poſitis, eidem Cereri immolauit. Inde primùm inuẽtum eſt, ſuper hoſtias molam ſalſam imponere. Velificia primùm inuenit Iſis. nam dum quærit Harpocratem filium ſuum, rate uelificauit. Minerua prima nauem biproram Danao ædificauit, in qua Aegyptum fratrem profugit.

alij η. υ. ξ. ψ. alij θ σ χ.

Deſunt nonnulla.

FINIS.

CLARIS-

CLARISSIMI VIRI C. IVLII HYGINI AVGVSTI LIBERTI POETICON Astronomicon, Libri quatuor.

DE MVNDI ET SPHAERAE AC VTRIVSQVE *partium declaratione, Liber primus.*

Proœmium.

HYGINVS M. Fabio S. P. D.

ETSI studio grammaticæ artis inductum, non solum uersuum
moderatione, quam pauci peruiderunt, sed historiarum quo-
que uarietate, qua scientia rerum perspicitur, præstare uideo;
facilius etiam scriptis tuis perspici potest, desiderās potius sci-
entem quàm liberalem iudicem: tamen quo magis exercitatus
& nonnullis etiam sæpius in his rebus occupatus esse uidear,
& ne nihil in adolescentia laborâsse dicerer, & imperitorum iudicio desidiæ su-
birem crimen, hoc uelut rudimento scientiæ nisus, scripsi ad te. Non ut imperi-
to monstrans, sed ut scientissimum commonens. Sphæræ figurationem, circu-
lorumque qui in ea sunt notationem: & quę ratio fuerit, ut non æquis partibus di
uiderentur. Præterea terræ marisque diffinitionem, & quæ partes eius non habi
tantur, ut multis iustisque de causis hominibus carere uideātur, ordine exposui-
mus. Rursusque redeuntes ad sphæram, duo & 40. signa nominatim pernumera
uimus. Exinde uniuscuiusque signi historias, causamque ad sidera perlationis ostē
dimus. Eodem loco nobis utile uisum est persequi eorum corporum deforma-
B tiones, & in his numerum stellarum. Nec prætermisimus ostendere ad septem
circulorum notationem, quæ corpora aut partes corporū peruenirent, & quem
admodum ab his diuiderentur. Diximus etiā in æstiui circuli diffinitionē, quę-
rentes quare non idem hyemalis uocaretur: & quid eos fefellerit, qui ita sense-
rint. Et quid in ea parte sphæræ solis efficiat cursus. Præterea quare circulos in
octo partes diuideremus, ordine exposuimus. Scripsimus etiam quo loco circu
lus æquinoctialis foret cōstitutus, & quid efficeret ad eū perueniens sol. In eius-
dem circuli demonstratione ostendimus, quare Aries inter sidera celerrimus di
ceretur. Pauca præterea de hyemali circulo diximus. Exinde zodiacum circulū
diffiniuimus, & eius effectus: & quare potius 12. signa quàm 11. numerent: quid
etiam nobis de reliquis circulis uideretur. His præpositis rebus, ad id loci ueni
mus, ut exponeremus utrum mundus ipse cū stellis uerteretur, an mundo stāte
uagæ stellæ ferrent, & quid de eo nobis & cōpluribus uideretur, quaque ratione
ipse mundus uerteretur. Præterea quare nōnulla signa celerius exorta, serius oc
ciderēt: nōnulla etiā tardius cæteris exorta, citius ad occasum peruenirēt. Qua
re etiā quæ signa pariter oriantur, nō simul occidāt. Eodem loco diximus, qua-
re non essent in sphæra, superiora inferioribus hemicycli æqualia, & quot mo-
dis stellas uidere non possimus. præterea scripsimus in 12. signorū ortu, quæ dē
reliquis corpora exoriri, & quæ eodē tempore occidere uiderent. Deinde per-
scripsimus utrū sol cum mundo fixus uerteretur, an ipse per se moueret: et cum
ipse per se moueatur, & contra 12. signorū ortus eat, quare cū mundo exoriri &
occidere. Deinde protinus de Lunæ cursu pauca proposuimus, & utrū suo an
alieno lumine uteret. Eclipsis solis & lunæ quomodo fieret: quare luna per eun
dem circulū iter faciens, celerius sole currere uideat: et quid fefellerit eos qui ita
senserint. Quinque stellæ quantū habeant interuallū, & utrū quinque an septē sint:
& utrum quinque certæ errent, an omnes: & quinque quomodo currāt. Diximus
etiā qua ratione priores Astrologi non eodē tēpore signa & reliquas stellas re-
uerti dixerint, & quare metā diligentissimè obseruasse uideant: & quid reliq̃s se

fellerit

fellerit in eadem causa. In his igitur tam multis & uarijs rebus non erit mirũ aut A pertimescendum, quòd tantum numerũ uersuum scripserimus: neq; enim magnitudinem uoluminis, sed rerũ multitudinẽ per nos conuenit spectare. Quod si longior in sermone uisus fuero, non mea facunditate, sed rei necessitate factũ existimato: nec si breuius aliquid dixero, minus idem ualere confidito, quàm si pluribus esset audiendum uerbis. Etenim præter nostram scriptionem sphæræ, quę fuerunt ab Arato dicta obscurius, persecuti planius ostendimus, ut penitus id ꝗd cœpimus exquisisse uideremur. Quòd si uel optimis usus autorib. effeci, ut neq; uerius, neq; breuius diceret quispiã, nõ immeritò fuerim laudari dignus à uobis, quæ uel amplissima laus hominibus est doctis. Si minus, non deprecamur in hac confectione nostram scientiam ponderari. Ideoq; maioribus etiam niti laboribus cogitamus, in quibus & ipsi exerceamur, & quibus uolumus nos probare quid possimus. Etenim necessarijs nostris hominibus sciẽtissimis maximas res scripsimus, non leuibus occupati rebus, populi captamus existimationem: sed ne diutius de eo quod negligimus loquamur, ad propositum ueniemus, & initium rerum demonstrabimus.

De mundo & sphæra.

MVndus appellatur is qui constat ex sole & luna & terra, & omnibus stellis. Sphæra est species quædam in rotundo conformata, omnibus ex partibus æqualis apparens, unde reliqui circuli finiuntur. Huius autem neq; exitus, neq; initium potest definiri. Ideo quòd in rotundo omnes tractus & initia & exitus significari possunt.

De Centro.

CEntrũ est, cuius ab initio circunductio sphærę terminatᷣ, ac terrę positio cõstituta declaratur.

De Axi.

DImensio quæ totius ostenditur sphæræ est, cum ex utrisq; partibus eius ad B extremam circunductionem rectę, ut uirgulę perducuntur, quæ dimensio à compluribus axis est appellata. huius aũt cacumina, quibus maximè sphæra nititur, Poli appellantur: quorum alter ad aquilonem spectans, Boreus: alter adpositus Austro, Notius est dictus.

De significationibus.

SIgnificationes quædam in circumductionem sphæræ circuli appellantur, è quibus paralleli dicuntur, qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximi autem sunt, qui eodem centro quo sphęra continentur. Horizon appellatur is, qui terminat ea quæ perspici aut nõ uideri possunt. Hic autem incerta ratione diffinitur, quod modò polo subiectus, & circulis his qui paralleli dicuntur, modò duobus extremis & æqualibus nixus, modò alijs partibus adiectus terræ peruidetur ita, utcunq; fuerit sphæra collocata.

De Polo.

POlus is qui Boreus appellatur, peruideri potest semper. Notius autem, ratione dissimili semper est à conspectu semotus. Naturalis autem mundi statio physice dicitᷣ. ea est enim Boreo polo finita, ut omnia è dextris partibus exoriri, in sinistris occidere uideantur. Exortus enim est subita quædã species obiecta nostro conspectui. Occasus autem pari de causa, ut erepta ab oculis uisa.

De figuratione circulorum sphæræ.

IN finitione mundi circuli sunt paralleli quinque, in quibus tota ratio sphærę consistit, præter eum qui zodiacus appellatur. qui quòd non ut cæteri circuli certa dimensione finitur, & inclinatior alijs uidetur, loxos à Græcis est dictus. Quinque autem, quos suprà diximus, sic in sphæra metiuntur, initio sumpto à polo qui Boreus appellatur, ad eum qui Notius & Antarcticos uocatur. In 30. partes unumquodq; hemisphærium diuiditur, ita uti dimẽsio significari uideatur in tota sphæra per 60. partes factas. Deinde ab eodem principio Boreo sex partib. ex utraq; finitione sumptis, circulus ducitur, cuius centrũ ipse est polus

finitus,

A finitus, qui circulus arcticos appellatur, quòd intra eum arcturi simulacra, ut inclusa perspiciuntur: quæ signa à nostris ursarũ specie ficta, septentriones appellantur. Ab hoc circulo de reliquis partibus quinq; sumptis eodem centro quo suprà diximus circulus ducit, qui therinos tropicos appellatur. Ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, æstatẽ effecit eis qui in aquilonis finibus sunt: hyemem autẽ, eis quos austris flatibus appositos antè diximus. Præterea quòd ultra eum circulum sol nõ transit, sed statim reuertitur, tropicos est appellatus. Ab hac circuli significatione quatuor de reliquis partibus sumptis ducitur circulus equinoctialis, à Græcis isemerinos appellatus, ideo quòd sol cũ ad eum orbem peruenit, æquinoctium perficit. hoc circulo facto, dimidia sphæræ pars constituta perspicitur. E' cõtrario item simili ratione à Notio polo sex partibus sumptis, ut suprà de boreo diximus, circulus ductus antarcticos uocatur: quòd contrarius est circulo, quẽ arcticon suprà ei diffiniuimus. Hac diffinitione sphere centroq; poli, qui Notius dicitur, quinq; partibus sumptis circulus chimerinus tropicus instituitur, à nobis hyemalis, à nonnullis etiam brumalis appellatus. ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, hyemẽ efficit his qui ad aquilonem spectant, æstatẽ aũt his qui in Austri partibus domicilia constituerunt. Quanto enim abest longius ab illis qui in aquilonis habitant finibus, hoc hyeme maiore conflictantur, æstate autẽ hi quibus sol appositus peruidetur. Itaq; Aethiopes sub utroq; orbe necessariò fiunt. Ab hoc circulo ad æquinoctialem circulum, reliquæ fiũt partes quatuor. Ita ut sol per octo partes sphæræ currere uideat. Zodiacus aũt circulus sic uel optimè diffiniri poterit, ut signis factis, sicut postea dicemus, ex ordine circulus perducatur. Qui aũt Lacteus uocat, contrarius æquinoctiali, ibi oportet ut eum medium diuidẽre, & bis ad eum peruenire uideatur, semel in eo loco ubi aquila cõstituitur, iterum aũt ad eius signi re-

B gionẽ quod procyon uocatur. Duodecim signorũ partes sic diuiduntur. quinque circuli, de quibus suprà diximus, ita finiuntur, ut unusquisq; eorum diuidatur in partes duodecim, & ita ex eorũ punctis lineę perducantur, quę circulos significant factos in quibus duodecim signa describantur. Sed à nõnullis imperitioribus quæritur, quare non ęquis partibus circuli finiantur, hoc est, ut de 30. partibus quinę partes diuidantur, & ita circuli pari ratione ducantur. Id facillime defendi posse cõfidimus. Cum enim media sphera diuisa est, eius circuli nullus potest ęqualis esse, †qui quamuis proximè eum accedat, tamẽ minor esse uideatur. Itaq; qui primùm spheram fecerunt, cum uellent omnium circulorum æquas rationes esse, pro rata parte uoluerunt significare, ut quanto magis à polo discederetur, hoc minorem numerũ partium sumerent in circulis metiendis, quo necesse his erat maiorem circulum definire. Quod etiam ex ipsa sphæra licet intelligere. Quanto magis à polo discedes, hoc maiores circulos fieri, & hac re minorem numerum duci, ut pares eorum uideantur effectus. Et si nõ in 30. partes unumquodq; hemisphæriũ diuidatur, sed in alias quotlibet finitiones, tamen eò ratio peruenit eius ac si 30. partes fecisset. quin

De Zodiaco circulo.

Zodiacus circulus tribus his subiectus, de quibus suprà diximus, ex quadam parte contingit æstiuum & hyemalem circulũ, æquinoctialẽ autem medium diuidit. Itaq; sol per zodiacum circulũ currens, neq; extra eum transiens, necessariò cum signis his, quibus innixus iter conficere uidetur, peruenit ad eos quos suprà diximus orbes, & ita quatuor tempora definit. Nam ab Ariete incipiens, uer ostendit: & taurum & geminos transiens, idem significat. Sed iam capitibus geminorum circulum æstiuum tangere uidetur: & per cancrum & leonem transiens & uirginem, æstatem efficit. Et rursum à uirginis extrema parte transire, ad æquinoctialem circulum perspicitur. In libra aũt ęquinoctiũ conficit, & autumnum significare incipit, ab hoc signo transiens ad scorpium & sagittarium, Deinde protinus incurrit in hyemalem circulũ, & capricorno,

aquario,

aquario, piscibus hyemem transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circu- A
los currere, sed zodiacum transiens ad eos peruenire. Sed quoniam de his rebus diximus, nunc terræ positionem definiemus, & mare quibus locis interfusum uideatur, ordine exponemus.

De terra & mari.

TErra mundi media regione collocata, omnibus partibus æquali dissidens interuallo, centrum obtinet sphæræ. Hanc mediam diuidit axis in dimensione totius terræ. Oceanus autem regione circumductionis sphæræ profusus, prope totius alluit fines. Itaq; & signa occidentia, in eundem decidere existimantur. Sic igitur & terras contineri, poterimus explanare. Nam quæcunq; regio est, quę inter arcticon & ęstiuum finem collocata est, ea diuiditur trifariam, e quibus una pars Europa, altera Aphrica, tertia Asia uocatur. Europam igitur ab Aphrica diuidit mare ab extremis Oceani finib. & Herculis columnis. Asiã uerò & Libyam cum Aegypto disterminat os Nili fluminis, quod Canopicon appellatur. Asiam ab Europa Tanais diuidit, bifariam se coniiciens in paludem, quæ Mæotis appellatur. Hac igitur definitione facilè peruidet, mare omnibus obiectum finibus terræ. Sed ne uideatur nonnullis mirum, cum sphæra in sexaginta partes diuidatur, ut antè diximus, quare definiuimus ab æstiuo circulo ad arcticũ finẽ duntaxat habitari, sicuel optimè defendimus. Sol enim per mediam regionẽ sphæræ currens, nimiũ his locis efficit feruorẽ. Itaq; quæ finis est ab ęstiuo circulo ad hyemalem, ea terra à Græcis διακεκαυμένη uocatur, quod neque fruges propter exustam terram nasci, neq; homines propter nimium ardorem durare possunt: extremæ autem regiones sphæræ duorum circulorũ, quorum alter Boreus, alter Notius uocatur, fine arctici circuli, & eius qui antarcticus uocatur, non habitantur, ideo quòd sol est semper ab his circulis longè, uentiq; assiduos habent flatus. Quamuis enim sol perueniat ad æstiuum circulum, B
tamẽ longè ab arctico uidebitur fine. id ita esse, hinc quoq; licet intelligere. Cũ enim sol peruenit ad eum circulum qui hyemalis uocatur, & efficiet nobis qui propè eum sumus cõstituti nimium frigus, qui arbitramur eis locis frigoris esse, qui longius etiam absunt à nobis? Quod cum in hac parte sphæræ fiat, idem in altera parte definitũ putabimus: ideo quod similes eius sunt effectus. Præterea hinc quoq; intelligimus illic maximũ frigus, & in æstiuo circulo calorẽ esse, quòd qua terra habitatur, eos uidemus qui proximè sunt arcticon finẽ, uti bracis & eiusmodi uestitu uestiuntur. Qui autem proximi sunt æstiuo circulo, eos æthiopas & perusto corpore esse. Habitatur autẽ sic temperatissimo cœlo, cum inter æstiuum circulum & arcticũ finem hæc perueniat temperatio, quod ab arctico circulo frigus, ab æstiuo feruor exortus in unum concurrens, mediam efficit finem temperatam, quæ habitari possit. Itaq; cum sol ab eo loco discessit, hyeme necessario conflictamur, quod uentum exorientem non reuerberat sol. Quod cum ueniat in hac diffinitione, illud quod fieri posse uidemus, ut hyemali circulo quoq; aut ad arcticum finem habitari possit, quod pares eodem proueniant casus, certũ quidem esse nemo cõtendit: neq; peruenire eò potest quisquam propter interiectum terræ, quæ propter ardorem non habitatur. Sed cum uidemus hanc regionem sphęrę habitari, illam quoq; in simili causa posse constitui suspicamur.

CLARIS-

CLARISSIMI VIRI C. IVLII HYGINI AVGVSTI LIBERTI, DE SIGNORVM coelestium historijs, Liber II.

A SEd quoniam quæ nobis de terræ positione dicenda fuerunt, & sphæram totam definiuimus: nunc quæ in ea signa sunt, nominabimus sigillatim. E quibus igitur primùm duas arctos & draconem, deinde arctophylaca cum corona dicemus. Cæterùm qui engonasin uocatur, exinde lyram cum Olore & Cepheo & eius uxore Casiopeia, filiaq; Andromeda & genero Perseo. Dicemus etiam protinus aurigam, à Græcis ἡνίοχον appellatum. Ophiuchum præterea cum sagitta, & aquila, paruoq; delphine. Inde equum dicemus, cum eo sidere quod Deltoton uocatur. His corporibus enumeratis, ad duodecim signa perueniemus. Ea sunt hæc, aries, taurus, gemini. deinde cancer cum leone & uirgine. Pretera libra dimidia pars scorpionis, & scorpius cum sagittario, & capricorno. Aquarius uerò cum piscibus reliquas habet partes. His cõnumeratis suo ordine, est cetus cum Eridano flumine & lepore. Deinde Orion cum cane, & eo signo quod procyon dicitur. præterea est Argo cum Centauro & ara. Deinde hydra cum pisce qui notius uocatur. Horum omnium non inutile uidetur historias proponere, quæ certè aut utilitatem ad scientiam, aut iocunditatem ad delectationem afferent lectori.

Arctos maior.

IGitur, ut suprà diximus, initium est nobis arctos maxima. Hanc autem Hesiodus ait esse Calysto nomine, Lycaonis filiã, eius qui in Arcadia regnauit, eamq; studio uenationis inductam, ad Dianam se applicuisse, à qua non mediocriter esse dilectam propter utriusq; cõsimilem naturã. Postea autem ab Ioue cõpressam, ueritam Dianæ suum dicere euentum, quod diutius celare non potuit. Nam iam utero ingrauescente prope diem partus, in flumine corpus exercitatione defessum cum recrearet, à Diana cognita est non seruasse uirginitatem: cui dea pro magnitudine suspicionis nõ minorem retribuit pœnam. B Erepta enim facie uirginali, in ursæ speciem est conuersa, quę græcè arctos est appellata. In ea figura corporis Arcada procreauit. Sed ut ait Amphis comœdiarum scriptor, Iupiter simulatus effigiem Dianæ, cum uirginem uenantem ut adiutans persequeretur, amotam à conspectu cæterarum compresit. quæ rogata à Diana, quid ei accidisset, quòd tam grãdi utero uideretur, illius peccato id euenisse dixit. Itaq; propter eius responsum in quam figuram suprà diximus, eam Diana conuertit. Quæ cũ in sylua ut fera uagaretur, à quibusdam Aetolorum capta, ad Lycaonem pro munere in Arcadiam cum filio est deducta. Ibi dicitur inscia legis in Iouis Lycei templum se coniecisse, quã confestim filius secutus est. Itaq; cum eos Arcades insecuti interficere conarẽtur, Iupiter memor peccati, ereptam Calysto cum filio inter sidera collocauit. Eamq; Arctum, filium autem Arctophylaca nominauit. de quo postea dicemus. Nonnulli etiam dixerunt, cum Calysto ab Ioue esset compressa, Iunonem indignatam in ursam eam conuertisse: quam Dianæ uenanti obuiam factam, ab ea interfectam, & postea cognitam inter sidera collocatã. sed alij dicunt: Cum Calystonẽ Iupiter esset in sylua persecutus, Iunonem suspicatam, illud quod euenit, contendisse, ut eum manifestò diceret deprendisse. Iouem autem quo facilius suum peccatum tegeretur, in ursę speciem conuersam reliquisse. Iunonẽ autem in eo loco pro uirgine ursam inuenisse, quam Dianæ uenanti ut eã interficeret demonstrasse: quod factum ut perspiceretur, Iouem ægrè tulisse, effigiem ursæ stellis figuratam constituisse. Hoc signum, ut plures dixerunt, non occidit. & qui uolunt aliqua de causa esse institutum, negant Thetin Oceani uxorẽ id recipere, cum reliqua sidera eò perueniant in occasum: quòd Thetis

Aratus Iunonis sit nutrix, cui Calisto succubuerit ut pellex. † Arietus autẽ Tegeates historiarum scriptor, non Calisto, sed Megisto dicit appellatam: & non Lycaonis, sed Cetei filiam, Lycaonis neptem. Præterea Cætea ipsum Engonasin nominari. Reliqua uerò superioribus conueniunt. Quæ res in Nonacri monte Arcadiæ gesta narratur. A

Arctos minor.

HAnc Aglaosthenes qui Naxica cõscripsit, ait Cynosuram esse, unam de Iouis nutricibus, ex Idęis nymphis, ab eius quoq; nomine & urbem quę Hestiæa uocatur, à Nicostrato & sodalibus eius constitutam: & portum qui ibi est, & agri maiorem partem, Cynosuram appellatam. Hanc autem inter Curetas fuisse, qui Iouis fuerunt administri. Nonnulli & Helicem & Cynosuram nymphas esse Iouis nutrices dicunt, & hac re etiam pro beneficio in mũdo collocatas, & utrasque Arctos nuncupatas, quas nostri Septentriones dixerunt. Sed maiorem arctum complures plaustro similem dixerunt, & ἄμαξαν Græcè appellarunt. Cuius hæc memoriæ prodita est causa. Initio qui sidera peruiderunt, & numerum stellarum in unaquaque specie corporis constituerunt: quod non arctum, sed plaustrum nominauerunt, ex septem stellis duæ quæ pariles & maxime in uno loco uiderentur, pro bobus haberentur, reliquę uerò quinque figuram plaustri simularent. Itaque & quod proximum huic est signum, Bootẽ nominari uoluerunt: de quo posterius plura dicemus. Aratus quidem non hac re Bootem, nec illud plaustrum dicit appellari: sed quòd arctum uideatur ut plaustrũ circum polum, qui boreas appellatur, uersari, & Bootes agitare eam dicatur. In quo non mediocriter uidetur errare. Quinque & uiginti Postea autem de vij. stellis, ut Parmeniscus ait, † quinque sunt à quibusdam astrologis constitutæ, ut ursæ species nõ septem stellis perficeretur. Itaq; & ille qui antea plaustrũ sequens Bootes appellabatur, Arctophylax est dictus. Et ijsdẽ temporibus quibus Homerus fuit, hæc arctos est dicta. De septentrionibus enim ille dicit, hanc utroque nomine & arctum & plaustrum nominari. Bootis autem nusquam meminit Arctophylaca dici. Incidit etiam compluribus erratio, quibus de causis minor arctos Phœnice appellaretur. & illi qui hanc obseruant, uerius & diligentius nauigare dicãtur: & quare si hæc sit certior quàm maior, nõ omnes hanc obseruent. qui non intelligere uidentur, de qua historia sit profecta ratio, ut Phœnice diceretur. Thales enim qui diligenter de his rebus exquisiuit, & hanc primus arctõ appellauit, natione fuit Phœnix, ut Herodotus Milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponnesum incolunt, priore utuntur arcto. Phœnices autem quam à suo inuentore acceperunt, obseruant, & hanc studiosius perspiciendo, diligentius nauigare existimantur, genere & uerè eam ab inuentoris † nomine Phœnicen appellant. B

Serpens.

HIc uasto copore ostenditur inter duas arctos collocatus, qui dicitur aurea mala Hesperidum custodisse, & ab Hercule interfectus, à Iunone inter sidera collocatus, quòd illius opera Hercules ad eũ est profectus, qui hortum Iunonis tueri solitus existimatur. Ait enim Pherecydes, Iunonem cum duceret Iupiter uxorem, Terram inuenisse ferentem aurea mala cum ramis. Inde Iunonem admiratam petisse à terra ut in suis hortis sereret, qui erant usq; ad Atlantem montem. Cuius filiæ cum sæpius de arboribus mala decerperẽt, Iuno dicitur hunc ibi custodem posuisse. hoc etiam signi erit, quod in sideribus supra eum draconem Herculis simulacrum ostenditur, ut Eratosthenes demonstrat: quare quoduis licet intelligere, hunc maximè draconem dici. * Nonnulli enim dixerunt hunc draconem à Gigãtibus Mineruæ obiectum esse, cum eos oppugnaret: Mineruam uerò arreptum draconem contortum ad sidera iecisse, & ad ipsum axem cœli fixisse. Itaq; adhuc eum implicato corpore uideri, ut nuper ad sidera perlatum.

Arctophy

Arctophylax.

A DE hoc fertur, quòd ſit Arcas Calyſtonis & Iouis filius, quem dicitur Lycaon cum Iupiter ad eum in hoſpitium ueniſſet, cum alia carne cõciſum pro epulis appoſuiſſe. Studebat enim ſcire, ſi deus eſſet, qui ſuum hoſpitium deſideraret. Quo facto non minori pœna eſt affectus. nam ſtatim Iupiter menſa proiecta, domum eius fulmine incendit. Ipſum autem in figuram lupi conuertit. At pueri membra collecta & compoſita in unum, dedit cuidam Aetolorum alendum. qui adoleſcens factus ſin ſyluis cum uenaretur, inſcius uidit matrem in urſæ ſpeciem conuerſam: quam interficere cogitans, perſecutus eſt in Iouis Lycei templum: quò & qui acceſsiſſet, mors pœna erat Arcadum lege. Itaque cum utrunq; neceſſe eſſet interfici, Iupiter eorum miſertus, ereptos inter ſidera collocauit, ut antè diximus. Hic autem è facto ſequens urſam perſpicitur, & arctum ſeruans Arctophylax eſt appellatus. Nonnulli hunc dixerunt Icarium, Erigones patrem, cui propter iuſticiam & pietatem exiſtimatur Liber pater uinum & uitem & uuam tradidiſſe, ut oſtẽderet hominibus quomodo ſereretur, & quid ex eo naſceretur: & cum eſſet natum id, quomodo uti oporteret. qui cum ſeuiſſet uitem, & diligentiſsimè adminiſtrando floridam falce feciſſet, dicitur hircus in uineam ſe conieciſſe: & quæ ibi tenerrima folia uideret, decerpſiſſe. quo facto, Icarium animo irato tuliſſe, eumq; interfeciſſe, & ex pelle eius utrem feciſſe, ac uento plenum præligaſſe, & in medium proieciſſe, ſuosq; ſodales circa eum ſaltare coëgiſſe. Itaq; Eratoſthenes ait, Ικαρίου ποσὶ πρῶτα περὶ τράγον ὀρχήσαντο. Alij dicũt, Icarium cum à Libero patre uinum accepiſſet, ſtatim utres plenos in plauſtrum impoſuiſſe. Hac re etiam Bootem appellatum. qui cum perambulans Atticorum fines, paſtoribus oſtenderet, nonnulli eorum auiditate pleni nouo genere potus inducti, ſomno conſopiũtur. Atque ut alij aliam ſe in partem rejciunt, ut ſemimortua membra iactantes, alia ac decebat loquebantur: reliqui eorum arbitrati uenenum ab Icario
B datum paſtoribus, ut eorum pecora abigeret in ſuos fines, Icariũ interfectum in puteum deiecerunt: ſed, ut alij demonſtrant, ſecundum arborem quandam defoderunt. Qui autem obdormierant, experrecti, cum ſe nunquam melius quieſſe faterentur, ac requirerent Icarium, ut pro beneficio muneraretur, interfectores eius animi conſcientia permoti ſtatim ſe fugæ mandauerunt, & in inſulam Aetolorum peruenerunt: à quibus ut hoſpites recepti, domicilia ſibi conſtituerunt. At Erigone Icarij filia permota deſiderio parentis, cũ eum non redire uideret, ac perſequi eum conaretur, canis Icarij, cui Mera fuerat nomẽ, ululans ut obitum domini lacrymari uideretur, redit ad Erigonem: cui nõ minimam cogitatæ mortis ſuſpicionem oſtendit. Neque enim puella timida ſuſpicari debebat niſi patrem interfectum, qui tot dies ac menſes abeſſet. At canis ueſtem eius tenens dẽtibus, perducit ad cadauer. quod filia ſimulac uidit, deſperata ſpe, ſolitudine ac pauperie oppreſſa, multis miſerata lacrymis, in eadem arbore, ſub qua parens ſepultus uidebatur, ſuſpendio mortem ſibi conſciuit: cui mortuę canis ſpiritũ ſuo parẽtauit. Nonnulli hunc in puteum ſe deieciſſe dixerunt, Anigrum nomine: quare poſtea neminẽ ex eo puteo bibiſſe, memoriæ tradiderunt. Quorum caſum Iupiter miſeratus, in aſtris corpora eorum deformauit. Itaque complures Icarium Bootem, Erigonem uirginem nominauerunt, de qua poſterius dicemus. Canem autem ſua appellatione & ſpecie Caniculam dixerunt, quæ à Græcis quòd ante maiorem canem exoritur, Procyon appellatur. Alij hos à Libero patre figuratos inter ſidera dicunt. Interim cum in finibus Athenienſium multæ uirgines ſine cauſa ſuſpendio ſibi mortem conſciſcerent, quòd Erigone moriens erat precata, ut eodem leto filiæ Athenienſium afficerentur, quo ipſa foret obitura, niſi Icarij mortem perſecuti, & eum forent ulti. Itaque cum id eueniſſet, ut antè diximus, petentibus eis, Apollo dedit reſponſum: Si uellent euentu liberari, Erigonę ſatisfacerẽt.

Oui. uidetur Lycaona ipsũ pro Boote accipere li. 6. Faſtorũ. ſic enim inquit: Tertia poſt nonas remouere Lycaona Phœbe Fertur, & à tergo non habet urſa metum.

Bootes

Qui quòd ea se suspenderat, instituerunt, uti tabula interposita pendente funibus se iactarent, ut qui pendentes, uento mouerentur. Quod sacrificium solenne instituerunt: itaq; & priuatim & publicè faciunt, & id Aletidas appellant, quòd eam patrem persequentem cum cane, ut ignotam & solitariam o- A
Aletidæ portebat, mendicam appellabant, quas Græci aletidas nominant. Præterea canicula exoriens æstu eorum loca & agros fructibus orbabat, & ipsos morbo affectos pœnas Icario cum dolore sufferre cogebat, quòd latrones recepissent. quorum rex Aristeus Apollinis & Cyrenes filius, Actæonis tempore petijt à parēte, quo pacto calamitate ciuitatem posset liberare. quem deus iubet multis hostijs expiare. Icarij mortem & ab Ioue petere, ut quo tempore canicula exoriretur, dies quadraginta uentum daret, qui æstum caniculæ mederetur. Quod iussum Aristeus confecit, & à Ioue impetrauit, ut Etesiæ flarent. quas nonnulli Etesias dixerunt, quòd quotannis certo tempore exoriuntur: Græcè enim ἔτος, annus Latinè est. Nonnulli etiam Aetesias appellauerunt, quòd expostulatę sunt ab Ioue, & ita concessę. Sed hoc in medio relinquatur, ne nos omnia præripuisse existimemur. Sed ut ad propositū reuertamur. Hermippus qui de sideribus scripsit, ait Cererem cum Iasione Electræ & Coryti filio concubuisse: quamobrem fulmine percussum, complures cum Homero dixerunt. Ex his, ut Petellides Gnosius historiarum scriptor demonstrat, nascuntur filij duo, Philomelus & Plutus, quos negant inter se cōuenisse. Nam Plutum qui ditior fuit, nihil fratri suo de bonis cōcessisse: Philomelum autem necessariò adductum, quodcunq; habuit, eò boues duos emisse, & ipsum primum plaustrum fabricatum esse. Itaq; arando & colendo agros ex eo se aluisse: cuius matrem miratam inuentum, ut arantem eum inter sidera constituisse, & Bootem nominasse. Ex hoc autem Pareanta demonstrat natum, qui de suo B
nomine Pari & oppidum Parona appellauit.

Corona.

HAec existimatur Ariadnę fuisse, à Libero patre inter sidera collocata. Dicitur enim in insula Dia cum Ariadne Libero nuberet, hanc primū muneri accepisse à Venere & Horis, cum omnes dij in eius nuptijs dona conferrent: sed (ut ait qui Cretica conscripsit) quò tempore Liber ad Minoa uenit, cogitans Ariadnem comprimere, hanc coronam ei muneri dedit: qua delectata, non recusauit conditionem stupri. Dicitur etiam à Vulcano facta ex auro & Indicis gemmis, per quas Theseus existimatur de tenebris labyrinthi ad lucem uenisse, quòd aurum & gemmæ in obscuro fulgorem luminis efficiebant. Qui Argolica scripserunt, hanc afferunt causam, quòd Liber cum impetrasset à parente, ut Semelem matrem ab inferis reduceret, & quærens ad eos descensionem, ad Argiuorum fines peruenisset, obuium ei quendam factum, nomine Hypolipnum, hominem dignum eius seculi: qui petenti Libero, descensionem monstrauit. Hunc autem cum uidisset Hypolipnus puerum ætate miranda, corporis pulchritudine reliquis præstātem, mercedem petijsse ab eo, quæ sine detrimento eius daretur. Liberum autem matris cupidum, si eam reduxisset iurasse, quod uellet se facturum, ita tamen quod Deus homini impudenti iuraret, pro quo Hypolipnus descensum monstrauit. Igitur cum Liber ad eum locum uenisset, & uellet descendere, coronam quam à Venere acceperat deposuit in eo loco, qui Stephanus facto appellatus. Noluit enim secum ferre, ne immortale donum mortuorum tactu coinquinaretur: qui cum matrem incolumen reduxisset, coronam dicitur in astra collocasse, ut æterna memoria nominis efficeretur. Alij dicunt hanc coronam Thesei esse, & hac re propter eum collocatam. Nam qui dicitur in astris Engonasin, is Theseus esse existimatur: de quo posterius plura dicemus. Dicitur enim, cum Theseus Cretam ad Minoa cum septem uirginibus & sex pueris uenisset, Minoa de uirginibus Peribœam quandam nomine, candore corporis inductum, cōprimere uoluisse. quod cum Theseus passurum se negaret, ut qui Neptuni filius

esset,

A eſſet, & ualeret contra tyrannum pro uirginis incolumitate decertare. * Itaq; cum non iam de puella, ſed de Theſei genere controuerſia facta fuiſſet, utrum is Neptuni filius eſſet, nec ne, dicitur Minos annulum aureum de digito ſibi detraxiſſe, & in mare proieciſſe: quem referre iubet Theſea, ſi uellet ſe credi Neptuni filium eſſe. Se enim ex Ioue procreatum facile poſſe declarare. Itaq; comprecatus patrem petijt aliquid, ut ſatisfaceret ſe ex eo natum: ſtatimq; tonitrum & fulgorem cœli, indicium ſignificationis feciſſe. Simili de cauſa Theſeus ſine ulla præfatione, aut religione parentis, in mare ſe proiecit: quem cõfeſtim delphinum magna multitudo mari prouoluta, leniſsimis fluctibus ad Nereidas perduxit: à quibus annulum Minois, & à Theide coronã quam nuptijs à Venere muneri acceperat, retulit, compluribus lucentem gemmis. Alij autem à Neptuni uxore accepiſſe dicunt. Coronam Ariadnæ Theſeus dono dicitur dediſſe, cum ei propter uirtutem & animi magnitudinẽ uxor eſſet conceſſa: hanc autem poſt Ariadnes mortem, Liberum inter ſidera collocaſſe.

Engonaſin.

HVnc Eratoſthenes Herculem dicit, ſupra dracone ẽ collocatum, de quo antè diximus, eumq; paratum ut ad decertandum, ſiniſtra manu pellem leonis, dextera clauam tenentem. Conatur interficere draconem Heſperidũ, qui nunquam oculos aperuiſſe ſomno coactus exiſtimatur, quo magis cuſtos eſſe demonſtratur. De hoc etiam Panyaſis in Heraclea dicit. Horum igitur pugnam Iupiter admiratus, inter aſtra conſtituit. Habet enim draco caput erectum, Hercules autem dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis eius dextram partem opprimere conatur, dextra manu ſublata ut feriens, ſiniſtra proiecta cum pelle leonis, ut is quàm maximè dimicãs appareat. & ſi ſit, qui negat hic, (ut Aratus) quicquam poſſe demonſtrari, tamen conabimur ut aliquid uerisimile dicamus. Aratus autem, ut ſuprà diximus, hũc Cetea Lycaonis filium,
B Megiſtus patrem dicit eſſe, qui uidetur ut lamentans filiam, in urſę figurã conuerſam, genu nixum palmas aduerſas tendere ad cœlum ut eam ſibi Dij reſtituant. Hegeſianax autem Theſea dixit eſſe, qui Trœzene ſaxum extollere uidetur, quòd exiſtimatur Aegeus ſub eo ſaxo Pelopium enſem poſuiſſe, & Aethræ Theſei matri prædixiſſe, ne antè eum Athenas mitteret, quàm lapide ſublato ſua uirtute potuiſſet gladium referre. Itaque niti uidetur, quàm altiſſime poteſt, ut extollat. Hac etiam de cauſa nonnulli lyram, quæ proxima eſt ei ſigno collocata, Theſei eſſe dixerunt, quòd ut eruditus omnium artium, lyram quoq; didiciſſe uidebatur. Id quoq; Anacreon dicit, ἀγχοῦ θησέως ἔστο λύρη. Alij dicunt Thamirin à Muſis excæcatum, ut ſupplicem ad genua iacentem: dicunt alij, Orphea à Thracijs mulieribus interfici, quòd uiderit Liberi patris initia. Aeſchylus autẽ in fabula quæ inſcribitur Prometheus Lyomenos, Herculem ait eſſe non cum dracone, ſed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim, quo tempore Hercules à Geryone boues abduxerit, iter feciſſe per Ligurum fines, quos conatos ab eo abducere pecus, manus contuliſſe, & quàm plures eorum ſagittis confixiſſe. Sed poſtquam Herculi tela deficerent, multitudine barbarorũ & inopia armorum defeſſum, ſe ingeniculaſſe, multis iam uulneribus acceptis. Iouem autem miſertum filij, curaſſe ut circa eum magna copia lapidum eſſet, quibus ſe Herculem defendiſſe, & hoſtes fugaſſe. Itaque Iouem in ſimilitudinem pugnantis inter ſidera conſtituiſſe. Hunc etiam nõnulli Ixiona brachijs uinctis eſſe dixerunt, quòd uim Iunoni uoluerit afferre. Alij Promethea in monte Caucaſi uinctum.

De his campis lapide complutis etiam Cato in Originibus. & Mela lib. 26 Geog. meminit

Lyra.

LYra autẽ inter aſtra cõſtituta eſt, hac, uti Eratoſthenes ait, de cauſa, quòd initio à Mercurio facta de teſtudine, Orpheo eſt tradita, qui Calliopes & Oeagri filius fuit, eius rei maximè ſtudioſus. Itaque exiſtimatur ſuo artificio feras etiam ad ſe audiendi cauſa allicuiſſe, qui querens uxoris Eurydices mortem, ad inferos deſcẽdiſſe exiſtimatur, & ibi deorum progeniem ſuo carmine

laudasse, præter Liberum patrem: hunc enim obliuione ductus prætermisit, A ut Oeneus in sacrificio Dianam. postea igitur Orpheus, ut etiam plures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniam diuidit à Thracia, sed ut Eratosthenes ait, in Pangæo sedens, cum cantu delectaretur, dicitur ei Liber bacchas obiecisse, quæ corpus eius decerperent interfecti. Sed alij dicunt, quòd initia Liberi sit speculatus, id ei accidisse. Musas autem collecta membra sepulturæ mandasse: & lyram quo maximè potuerunt beneficio, illius memoriæ causa figuratam stellis inter sidera constituisse, Apollinis & Iouis uoluntate, quod Orpheus Apollinem maxime laudaret. Iupiter uerò filio beneficium concessit. Alij autem dicunt Mercurium, cum primum lyram fecisset, in Cyllene monte Arcadiæ, septem chordas instituisse ad Atlantidum numerum, quòd Maia una ex illarum numero esset, quę Mercurij est mater. Deinde cũ postea Apollinis boues abegisset, deprehensus ab eo, quo sibi facilius ignosceret, petenti Apollini ut liceret sibi se dicere inuenisse lyram, concessit, & ab eo uirgulam quandam muneri accepit: quam manu tenens Mercurius, cum proficisceretur in Arcadiam, & uidisset duos dracones, inter se coniuncto corpore, alium alium appetere, ut qui dimicare inter se uiderentur, uirgulam inter utrunq; proiecit. Itaque discesserunt: quo facto, eam uirgulam pacis causa dixit esse constitutam. Nonnulli etiam cum faciunt caduceos, duos dracones implicatos uirgula faciunt, quod initium Mercurio fuerat pacis. Eius exemplo, & athletæ in reliquis eiusmodi certationibus uirgula utuntur. Sed ut ad propositum reuertamur. Apollo lyra accepta dicitur Orphea docuisse: & postquam ipse citharam inuenerit, illi lyram concessisse. Nonnulli dixerunt Venerem cum Proserpina ad iudicium Iouis uenisse, cui earum Adonin concederet, quibus Calliopen à Ioue datam iudicem, quę musa Orphei est mater. Itaque iudicasse, uti dimidiam partem anni earum unaquæq; possideret. Venerem autem indignatam, ut non sibi proprium cõcessisset, obiecisse omni- B bus quę in Thracia sunt mulieribus, ut Orphea amore inductæ, ita sibi quæq; appeteret, ut membra eius discerperent. cuius caput in mare de monte perlatum, fluctibus in insulam Lesbon est reiectum: quod ab his sublatum, & sepulturæ est mandatum. pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi existimantur esse. Lyra autem à Musis (ut antè diximus) in astra constituta est. Nonnulli aiunt, quòd cum Orpheus primus puerilem amorem induxerit mulieribus, uisum contumeliam fecisse, & hac re ab eis interfectum.

Olor.

HVnc Græci Cygnum appellant: quem complures propter ignotã historiam illis, communi genere auiũ Ornin nominauerunt. de quo hæc memoriæ prodita est causa. Iupiter cum amore inductus, Nemesin diligere cœpisset, neq; ab ea ut secum †cubaret impetrare potuisset, hac cogitatione amore est liberatus. Iubet enim Venerem aquilæ simulatã se sequi, ipse in olorem conuersus, ut aquilam fugiens ad Nemesin fugit, & in eius gremio se collocauit. quem Nemesis non aspernata, amplexum tenens, somno est consopita: quam dormientem Iupiter compressit. Ipse autem auolauit. & quia ab hominibus altè uolans cœlo uidebatur, inter sidera dictus est esse cõstitutus. quod ne falsum uideretur, Iupiter è facto eum uolantem & aquilam consequentem collocauit mundo. Nemesis autẽ, ut quę auium generi esset iuncta, mensibus actis, ouum procreauit. quod Mercurius auferens detulit Spartam, & Ledæ sedenti proiecit in gremium: ex quo nascitur Helena, cæteris corporis specie præstans, quam Leda suam filiam nominauit. Alij autem cum Leda Ioue͂ con cubuisse in olorem conuersum dixerunt, de quo in medio relinquimus.

concumberet

Cepheus.

HVnc Euripides, cum cæteris, Phœnicis filiũ, Aethiopum regem esse demonstrauit, Andromedæ patrem, quam ceto propositam notissimæ hi-

storiæ

A ſtoriæ dixerunt. Hanc autem Perſeum, à periculo liberatam, uxorem duxiſſe: itaque ut totum genus eorum perpetuò maneret, ipſum quoque Cephea inter ſidera ſuperiores numeraſſe.

Caſsiopeia.

DE hac Euripides & Sophocles & alij plures dixerunt, ut gloriata ſit, ſe forma Nereidas præſtare: pro quo facto inter ſidera ſedẽs, in ſiliquaſtro conſtituta eſt: quę propter impietatem, uertente ſe mundo, reſupinato capite ferri uidetur.

Andromeda.

HAec dicitur Mineruæ beneficio inter aſtra collocata propter Perſei uirtutem, quòd eam ceto propoſitam à periculo liberarat: nec enim ab ea minorem animi beneuolentiam pro beneficio accepit. Nam neque pater Cepheus, neque Caſsiopeia mater, ab ea potuerunt impetrare quin parentes ac patriam relinquẽs, Perſea ſequeretur. ſed de hac Euripides hoc eodẽ nomine fabulam commodiſsimè ſcribit.

Perſeus.

HIc nobilitatis cauſa, & quòd inuſitato genere concubitionis eſſet natus, ad ſidera dicitur perueniſſe. qui miſſus à Polydecte Magnetis filio ad Gorgonas, à Mercurio, qui eum dilexiſſe exiſtimatur, talaria & petaſum accepit. Præterea galeam, qua indutus ex aduerſo non poterat uideri. Itaq; Græci ἄϊδος galeam dixerunt eſſe, non ut quidam inſcientiſsimè interpretãtur eum Orci galea uſum, quæ res nemini docto poteſt probari. Fertur etiam à Vulcano falcem accepiſſe ex adamante factam, qua Meduſam Gorgonam interfecit, quod factum nemo conſcripſit. Sed ut ait Aeſchylus Tragœdiarum ſcriptor in Phorcis, Grææ fuerunt Gorgonum cuſtodes, de quo in primo libro Genealogiarum ſcripſimus, quæ utræque uno oculo uſæ exiſtimantur. Et ita ſuo quæque tempore accepto oculo uigilias egiſſe. Hunc Perſeus una earum tradente exceptum, in paludem Tritonida proiecit. Itaq; cuſtodibus excæcatis, facile Gorgonam ſomno conſopitam interfecit. Cuius caput Minerua in pectore dicitur habere collocatum. Euhemerus quidem Gorgonam à Minerua dicit interfectam. De qua alio tempore plura dicemus.

B

Heniochus.

HVnc nos aurigã Latinè dicimus, nomine Erichthoniũ, ut Eratoſthenes monſtrat. quem Iupiter cum uidiſſet primùm inter homines equos quadrigis iunxiſſe, admiratus eſt ingenium hominis, ad Solis inuenta acceſsiſſe, quod princeps quadrigis inter deus eſt uſus. ſed Erichthonius & quadrigas, ut ante diximus, & ſacrificium Mineruæ, & templum in arce Athenienſium, primus inſtituit. de cuius progenie Euripides ita dicit, Vulcanum Mineruæ pulchritudine corporis inductum, petijſſe ab ea, ut ſibi nuberet, neque impetraſſe: & cepiſſe Mineruã ſeſe occultare in eodem loco, qui propter Vulcani amorem Hepheſtius eſt appellatus. quò perſecutum Vulcanum, ferunt cæpiſſe ei uim afferre. & cum plenus cupiditatis ad eam ut complexui ſe applicaret ferretur, repulſus, effudit in terram uoluptatem. Quò Minerua pudore permota, pede puluerem iniecit. Ex hoc autẽ naſcitur Erichthonius anguis, qui ex terra & eorum diſſenſione nomen poſſedit. Eũ dicitur Minerua in ciſtella quadam, ut myſteria contectũ ad Erechthei filias detuliſſe, & his dediſſe ſeruãdum: quibus interdixit, ne ciſtulã aperient. Sed ut hominum eſt natura cupida, ut eo magis appetant quo interdicatur ſæpius, uirgines ciſtellam aperuerũt, & anguem uiderunt. Quo facto, inſania à Minerua iniecta, de arce Athenienſium ſe præcipitauerunt. Anguis autẽ ad Mineruę clypeum confugit, & ab ea eſt educatus. Alij autem anguina tãtum crura habuiſſe Erichthonium dixerũt, eumq; primo tẽpore adoleſcentię ludos Mineruæ Panathęnea feciſſe, & ipſum quadrigis cucurriſſe, pro quibus factis inter ſidera dicit collocatus. Nõnulli qui de ſideribus ſcripſerunt, hunc natione Argeũ, Orſilochũ

f 4 nomine,

nomine, primum quadrigarum inuentorem eſſe dixerunt, & pro inuentione ſiderum locum poſſediſſe. Alij autem hunc Mercurij filium ex Clytia natum, nomine Myrtilum Oenomai aurigam diffinierunt, cuius poſt notã omnibus mortem parens corpus in mundo conſtituiſſe exiſtimatur. Huius in humero ſiniſtro capra inſtare, & in manu ſiniſtra hœdi uidentur formati: de quibus nonnulli ita dicunt. Olenum quendam fuiſſe nomine Vulcani filium. Ex hoc duas nymphas Aega & Aelicem natas, quæ Iouis fuerũt nutrices. Alij autem ab eis etiam urbes quaſdam appellari dixerũt. & Olenon in Aulide, Aelicem autẽ in Peloponneſo, & Aegam in Aemonia nominari, de quibus Homerus in Iliados ſecundo dicit. Parmeniſeus autẽ ait Meliſsea quendam fuiſse Cretę regem, ad cuius filias Iouẽ nutriendum eſſe delatũ: quæ quod lac non habuerint, capram ei admiſiſſe, Amaltheam nomine, quæ dicitur eum educaſſe. Hãc autem geminos hœdos ſolitam eſse procreare, & ferè eo tempore peperiſse, quo Iupiter nutriendus eſt allatus. Itaq; propter beneficium matris & hœdos quoq; dicitur inter ſidera collocaſſe. hos autem hœdos Cleoſtratus Tenedius dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe. † Muſeus autẽ dicit Iouis nutrices Athemidem & Amaltheam nymphas, quibus eum mater Ops tradidiſſe exiſtimatur. Amaltheam autem habuiſſe capram quandam, ut in delicijs, quæ Iouẽ dicitur aluiſſe. Nonnulli etiã Aegam Solis filiã dixerunt, multo candore corporis præſtantem, cui cõtrarius pulchritudini horribilis aſpectus exiſtebat, quo Titanes perterrit, petierũt à Terra ut eius corpus obſcuraret: quã terra ſpecu quodam celaſſe dicitur in inſula Creta, quæ poſtea † Iupitris fuiſſe nutrix, ut antè oſtendimus, demonſtratur. Sed cum Iupiter fidens adoleſcentia, bellum contra Titanas appararet, reſpõſum eſt ei, ſi uincere uellet, ut Aegos pelle tectus & capite Gorgonis bellum adminiſtraret, quam Aegida Græci appellarunt. Itaque facto eo quod ſuprà declarauimus, Iupiter Titanas ſuperans regnum eſt adeptus, & reliqua oſſa ægos caprina pelle contecta anima donauit, & ſtellis figuratam memoriæ commendauit: & poſtea quibus ipſe uicerat tectus, Mineruæ conceſsit. Euemerus ait Aegam quandam fuiſſe Panos uxorem, eam compreſſam à Ioue peperiſſe, quem uiri ſui Panos diceret filium. Itaque puerum Aegyptana, Iouẽ uerò Aegiochum dictum: qui, quòd eum diligebat plurimum, inter aſtra capræ figura memoriæ cauſa collocauit.

Mnaſeas. alij ſic legũt: Mnaſeas dicit Iouem nutritum à Themide & Amalthea nympha.

Iouis

A

B

Ophiuchus.

OPhiuchus, qui apud noſtros ſcriptores Anguitenens dictus eſt, ſupra Scorpionem conſtitutus, tenẽs manibus anguem, medium corpus eius implicantem. Hunc cõplures Carnubutam dixerunt nomine, Getarum regẽ, qui ſunt in Myſia regione, fuiſſe, qui eodẽ tempore regno eſt potitus, quo primùm ſemina frugum mortalibus tradita eſſe exiſtimantur. Ceres enim cũ ſua beneficia largiretur hominibus, Triptolemum, cuius ipſa fuerat nutrix, in curru draconum collocatum: qui primus hominum una rota dicitur uſus, ne curſu moraretur, iuſsit omnium nationum agros circumeuntem ſemina partiri, quo facilius ipſi poſteriq; eorum à fero uictu ſegregarentur. qui cum perueniſſet ad eum, quem ſuprà diximus Getarum regem, ab eo primùm hoſpitaliter acceptus, deinde nõ ut beneficijs aduena & innocẽs, ſed ut crudeliſsimus hoſtis inſidijs captus, aliorum dum paratus eſt producere, ſuam penè perdidit uitam. Carnabutæ enim iuſſu, cum draco unus eorum eſſet interfectus, ne cum Triptolemus ſenſiſſet inſidias ſibi parari, currus præſidium ſibi conſtituere ſperaret, Ceres eò ueniſſe, & erepto adoleſcenti currum, dracone altero ſubiecto, reddidiſſe: regem autẽ pro cœpto maleficio pœna nõ mediocri affeciſſe, narratur. Hegeſianax dicit, Cererem memoriæ hominum cauſa, ita Carnubutam ſideribus figuraſſe, manibus tenentem, ut interficere draconem exiſtimetur, qui ita uixerat acerbè, ut iocundiſsimam ſibi conſciſceret mortem. Alij autem Herculẽ eſſe demonſtrãt, in Lydia apud flumẽ Sagarim, anguem interficien

A interficientem, qui & homines complures interficiebat, & ripam frugibus orbabat. Pro quo facto à regina Omphale quæ ibi regnabat, multis ornatũ muneribus Argos remissum. Ab Ioue uerò propter fortitudinem inter sidera collocatum. Nonnulli etiam Triopam Thessalorum regem dixerunt esse, qui cum suum domicilium regere conaretur, Cereris ab antiquis collocatum diruit templum. Pro quo facto à Cerere fame obiecta, nunquam postea frugibus ullis saturari potuisse existimatur. Nouissimè propè ad terminum uitæ, dracone obiecto mala plurima perpessus, aliquãdo mortem adeptus, in astra Cereris uoluntate est constitutus. Itaq; adhuc uidetur eum draco circumplexus, æterna merentem afficere pœna. Polizeius autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonstrat, qui Rhodijs auxilio maximo fuisse demonstratur. Nam cum eorum insulam serpentium multitudine occupatam, ciues Ophiusam appellassent, & in ea multitudine ferarum, draco fuisset ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfecisset, & patria denique deserta carere coëgisset: dicitur Phorbas Triopę filius ex † Hyocla Mirmydonis filia natus, eò tempestate delatus, omnes feras & eum draconem interfecisse: qui cum maximè Apollini dilectus esset, locatus in cœlo interficiens draconem, laudis & memoriæ causa uidetur. Itaque Rhodij quotienscunque à litore longius prodeunt classes, prius sacrificant Phorbantis aduentui, ut illis talis euentus inopinatæ uirtutis accidat ciuibus, qualis inscium Phorbanta futuræ laudis ad sidera gloriæ pertulit casus. Complures etiam astrologi hunc Aesculapium finxerunt, quem Iupiter Apollinis causa inter astra collocauit. Aesculapius enim cum esset inter homines, & tantum medicina cæteris pręstaret, ut non satis ei uideretur hominum dolores leuare, nisi etiam mortuos reuocaret ad uitam, nouissimè fertur Hippolytum, qui iniquitate nouercæ & inscitia parentis erat interfectus, sanasse. ita Eratosthenes dicit. Nõnulli Glaucum Minoos

Hiscilla

B filium, eius opera reuixisse dixerunt: pro quo, ut peccato, Iouem domum eius fulmine incendisse. Ipsum uerò propter artificium & Apollinem eius patrem inter sidera anguem tenentem constituisse. ut quidam dixerunt, hac de causa anguem tenere dicitur, quòd cum Glaucum cogeretur sanare, cõclusus quodam loco secreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret, cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepsisse. quem Aesculapius mente commotus interfecit bacillo, fugiẽtem feriens sæpius. Postea fertur alter anguis eòdem uenisse, ore ferens herbam, & in caput eius imposuisse: quo facto, loco fugisse, quare Aesculapium usum eadem herba, & Glaucum reuixisse. Itaque anguis & in Aesculapij tutela, & in astris dicitur collocatus. qua consuetudine ducti posteri eius tradiderunt, ut reliqui medici anguibus uterentur.

Sagitta.

HAncunam de Herculis telis esse demonstrãt, qua aquilam dicitur interfecisse, quæ iecinora Promethei fertur exedisse: de quo pluribus uerbis dicere, nõ uidetur inutile. Antiqui cum maxima cerimonia deorum immortalium sacrificia administrarent, soliti sunt totas hostias in sacrorum consumere flamma. Itaque cum propter sumptus magnitudinem sacrificia pauperibus non contingerent, Prometheus, qui propter excellentiam ingenij miram, homines finxisse existimatur, recusatione dicitur ab Ioue impetrasse, ut partem hostiæ in ignem proijcerent, partem in suo consumerent usu. Id' que postea consuetudo firmauit: quod cum facile à deo, non ut ab homine auaro, impetrasset, ipse Prometheus immolat tauros duos, quorum primum iocinora cum in ara posuisset, reliquam carnem ex utroque tauro in unum compositã, corio bubulo texit. Ossa autem quæ circum fuerunt, reliqua pelle contecta, in medio collocauit: & Ioui fecit potestatem, ut quam uellet eòrum consumeret partem. Iupiter autem, & si non pro diuina fecit cogitatione, nec ut deum licebat, omnia qui debuit antè prouidere, sed (quoniam credere in-

stituimus

ſtituimus hiſtorijs)deceptus à Prometheo,utrunque putans eſſe taurum, delegit oſſa pro ſua dimidia parte. Itaq; poſtea in ſolennibus & religioſis ſacrificijs carne hoſtiarum cōſumpta,reliquias,quæ pars fuit deorum,eodem igni comburunt. Sed ut ad propoſitum reuertamur, Iupiter cum factum reſciſſet, animo permoto mortalibus eripuit ignē, ne Promethei gratia plus deorum poteſtate ualeret,nē ue carnis uſus utilis hominibus uideretur,cum coqui nō poſſet. Prometheus autem cōſuetus inſidiari,ſua opera ereptum mortalibus ignem reſtituere cogitabat. Itaque cęteris remotis,uenit ad Iouis ignem: quo diminuto & in ferulam coniecto,lætus ut uolare non currere uideretur,ferulam iactās, ne ſpiritus interclusus uaporibus extingueret in anguſtia lumen. Itaque homines adhuc plerunq;, qui læticiæ fiunt nuncij, celerrimē ueniunt. Præterea† totum à certatione ludorum curſoribus inſtituerunt ex Promethei conſuetudine, ut currerent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter facto mortalibus parem gratiam referēs, mulierem tradidit his,quam à uulcano factam deorum uoluntate omni munere donauit.Itaque Pandora eſt appellata. Prometheum autem in monte Scythiæ, nomine Caucaſo, ferrea catena uinxit: quem alligatum ad triginta milia annorum Aeſchylus tragœdiarum ſcriptor dixit. Præterea admiſit ei aquilam, quæ aſsiduē noctu renaſcentia iocinora exeſſet. Hanc autem aquilam nonnulli ex Typhone & Echidna natam: alij ex Terra & Tartaro,complures à Vulcano factam: Polyzeus autem Vulcani factam manibus demonſtrat, animamq; ei ab Ioue traditam dicunt. Sed eius de ſolutione hanc memoriæ proditam eſſe cauſam. Cum Iupiter Thetidis cōnubium pulchritudine corporis inductus peteret, neq; à timida uirgine impetraret, neque ea re minus efficere cogitaret,illo tempore Parcæ ceciniſſe feruntur fata, quæ perfici natura uoluit rerum: dixerunt enim,quicunque Thetidis fuiſſet maritus, eius filium patria fore laude clariorē. quod Prometheus non uoluntate, ſed neceſsitudine uigilans, auditum Ioui nunciauit. qui ueritus,ne id quod ipſe Saturno patri feciſſet,in ſimili cauſa patris regno priuatus cogeretur,deſtitit Thetim uelle ducere uxorem, & Prometheo pro beneficio meritam retulit gratiam eumq; uinculis liberauit: neque quod illi fuerat iuratus remiſit, uacuum omni alligatione futurum. Sed memoriæ cauſa ex utraq; re, hoc eſt lapide & ferro ſibi digitum uincire iuſsit. qua conſuetudine homines uſi,quo ſatisfacere Prometheo uiderentur,annulos lapide & ferro concluſos habere cœperunt. Nonnulli etiam coronam habuiſſe dixerunt,ut ſe uictorem impunē peccaſſe diceret. Itaq; homines in maxima læticia uictoresq; coronas habere conſtituerunt. Id in exercitationibus & conuiuijs perſpicere licebit: ſed opinio eſt. ad initium & interitū aquilæ reuertamur. Hercules miſſus ab Euryſtheo ad Heſperidum mala, neſcius uiæ deuenit ad Promethea, quem in Caucaſo monte uinctum ſuprà diximus. A' quo uia demonſtrata, partaq; uictoria ad eum iter facere contendit,ut & draconem,de quo antē diximus,interfectum diceret, & gratiam pro beneficio redderet. Nam cōfeſtim honorem quem potuit reddidit merenti.* Qua dimiſſa,homines inſtituerunt ut hoſtijs immolatis iocinora conſumerent in deorum altaribus, ut ſaturare eos per uiſcera uiſceribus Promethei uiderentur. Vt Eratoſthenes autem de ſagitta demonſtrat,hac Apollo Cyclopas interfecit,qui fulmen Iouis fecerūt, quo Aeſculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem ſagittam in Hyperboreo monte Apollinem defodiſſe. cum autem Iupiter ignouerit filio, ipſam ſagittam uento ad Apollinem perlatam,cum frugibus quæ eo tempore naſcebantur. Hanc ergo ob cauſam inter ſidera demonſtratur.

[Margin notes: A; uotum; B; *Deeſt, & aquilam quæ iecur eius exedebat, ſagittis interfecit, aut ſimile quidpiam.*]

De Aquila.

AQuila hæc eſt quę dicitur Ganymedē rapuiſſe, & amanti Ioui tradidiſſe. Hanc etiā Iupiter primus ex auiū genere delegiſſe ſibi exiſtimatur, quæ ſola tradita eſt memoriæ, contra ſolis orientis radios contendere ualere. Itaq;

ſuper

A super aquarium uolare uidetur. Hunc enim cōplures Ganymedem esse finxerūt. Nonnulli etiā dixerunt Meropen quendā fuisse, qui Coam insulam tenuerit regno, & à filiæ nomine Coon, & homines ipsos à se Meropas appellaret. Hunc autem habuisse uxorem nomine Ethemeam, genere Nympharum procreatam: quæ cum desierit colere Dianam, ab ea sagittis figi cœpit. Tandem à Proserpina uiuam ad inferos arreptam esse. Meropem autem desiderio uxoris permotum, mortem sibi consciscere uoluisse. Iunonem autem misertā eius, in aquilam corpus eius conuertisse, & inter sidera constituisse: ne, si hominis effigie eum collocaret, nihilo minus memoriā tenens, coniugis desiderio mœreret. Aglaosthenes autem qui Naxica scripsit, ait, Ioue Cretæ surreptum, Naxum delatum, & ibi esse nutritum: qui postquam peruenerit ad uirilem ætatem, & uoluerit bello lacessere Titanas, sacrificanti ei aquilam auspicatam: quo auspicio usum esse, & eam inter astra collocasse. Nonnulli etiam dixerūt Mercurium, alij autem Anapladem pulchritudine Veneris ductum, in amorem incidisse: & cum ei copia non fieret, animum, ut contumelia accepta, defecisse. Iouem autem misertum eius, cum Venus Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam quæ soccum eius in † Amitenea Aegyptiorum delatum Mercurio traderet. quem persequens Venus, ad cupientem sui peruenit: qui copia facta, pro beneficio aquilam in mundo collocauit. *Amythaoniam*

Delphin.

HIc qua de causa sit inter astra collocatus, Eratosthenes ita cū cæteris dicit. Neptunum quo tempore uoluerit Amphitritem ducere uxorem, & illa cupiens seruare uirginitatem, fugerit ad Atlanta, complures eò quæsitum dimisisse. In his & Delphina quendam nomine, qui peruagatus insulas, aliquando ad uirginem peruenit, eiq; persuasit ut nuberet Neptuno, & ipse nuptias

B eorum administrauit. Pro quo facto inter sidera delphini effigiem collocauit. Et hoc amplius, qui Neptuno simulacrum faciunt, delphinum aut in manu, aut sub pede eius constituere uidemus: quod Neptuno gratissimum esse arbitrantur. Aglaosthenes autem qui Naxica conscripsit, Tyrrhenos ait fuisse quosdam nauicularios, qui Liberum patrem puerum receptum, ut Naxum cum socijs suis comitibus transuectum, redderent nutricibus nymphis, à quibus eum nutritum, & nostri in progenie deorum & complures Græci dixerunt. Sed ut ad propositum reuertamur, nauicularij spe prędę inducti, nauem auertere uoluerunt. quod Liber suspicatus, comites suos iubet symphonia canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni cum usq; eò delectarentur, ut etiam in saltationibus essent occupati, cupiditate se in mare inscij proiecerunt, & ibi delphini sunt facti. quorum cogitationem cum Liber memoriæ hominum tradere uoluisset, unius effigiem inter sidera collocauit. Alij autem dicunt, hunc esse delphina, qui Ariona citharœdum ex Siculo mari Tænarum transuexit: qui, cum cæteros artificio præstaret, & circum insulas quæstus causa uagaretur, seruuli eius arbitrati, plus in perfidiosa libertate cōmodi, quàm in placida seruitute esse, cogitare cœperunt, ut in pelagus domino proiecto, bona eius inter se partirentur. qui cum cogitationem eorum sensisset, petijt non ut dominus à seruis, sed ut innocens ab improbis, ut parens à filijs, ut se liceret ornatum, qua sæpe fuerat ueste, * quoniam nemo esset alius, ut ipse, qui suum quæstum prosequeretur euentum. Quod cum impetrasset, cithara sumpta, suam cœpit deflere mortem: quo sonitu ducti delphines, è toto mari pronatant ad Arionis cantum. Itaq; deorum immortalium potestate inuocata, super eos se deiecit. quorum unus Ariona exceptū pertulit ad Tænarium litus. in cuius memoriæ causam, quæ ibi statua est Arionis, in ea delphin simulacrū affixum uidetur, pro qua re inter sidera ab antiquis astrologis est figuratum. Serui autem qui se putarant seruitute elapsos, tempestate Tęnarum perducti, à domino comprehensi, non mediocri supplicio sunt affecti. *Canere, uel simile uerbū deest.*

Equus

Equus.

HVnc Aratus & alij complures Pegasum, Neptuni & Medusæ Gorgonis filium, dixerunt, qui in Helicone Bœotiæ monte ungula saxum feriens, fontem aperuit, qui ex eius nomine Hippocrene est dictus. Alij dicunt: Quo tempore Bellerophontes ad Prœtum Abãtis filium Argiuorum regem deuenerit, Antiam coniugem regis, hospitis amore inductam, petijsse ab eo uti sibi copiam faceret, promittens ei coniugis regnum. quæ cum impetrare nõ potuisset, uerita ne se ad regem criminaretur, occupat, eum sibi uim afferre uoluisse Prœto dicit. qui quòd eum dilexerat, noluit ipse supplicium sumere: sed quod æquum esse sciebat, mittit eum ad Iobatem Antiæ reginæ patrem, quam alij Sthenobœam dixerunt, ut ille filiæ pudicitiam defendẽs, Bellerophontem obijceret Chimeræ, quæ eo tempore Lyciorum agros uastabat flamma: unde uictor profugiens post fontis inuentionem, cum ad cœlũ contenderet euolare, neque longè iam abesset, despiciens ad terram, timore permotus decidit, ibiq; perisse dicitur. Equus autem subuolasse inter sidera ab Ioue constitutus existimatur. Alij non criminatum ab Antia, sed ne sæpius audiret quod nollet, aut precibus eius moueretur, profugisse Argis dixerunt. Euripides autem in Menalippa, ipsam Menalippen Chironis Cẽtauri filiam, Thetin antea appellatam dicit: quæ cum aleretur in monte Pelio, & studium in uenando maximum haberet, quodam tempore ab Aeòlo Hellenis filio Iouis nepote persuasam concepisse. cumq; iam partus appropinquaret, profugisse in syluam, ne patri cum uirginem speraret, nepotem procreasse uideretur. Itaque cum parens eam persequeretur, dicitur petijsse à deorum potestate, ne pariens à parente conspiceretur. quæ deorum uoluntate, postquam peperit, in equam conuersa, inter astra est constituta. Nonnulli eam uatem dixerunt esse: sed quòd deorum consilia hominibus sit enunciare solita, in equam esse conuersam. Callimachus autẽ ait quòd desierit uenari, & colere Dianam, in quam speciem suprà diximus eam Dianam conuertisse. Hæc dicitur etiam hac re non esse in conspectu Centauri, quem Chirona esse nonnulli dixerũt: & etiam dimidiam apparere, quòd noluerit scire se fœminam esse.

A

B

Deltoton.

HOc sidus uelut litera est Greca in triãgulo posita: itaq; appellatur, quòd Mercurius supra caput Arietis statuisse existimatur, ideo ut obscuritas Arietis huius splendore, quo loco esset, significaretur, & Iouis nomine grecè Dios primam literam deformaret. Nonnulli Aegypti positionem. Alij quà Nilus terminaret Aethiopiam esse & Aegyptum dixerunt. Alij Siciliam figuratam putauerunt. Alij, quòd orbem terrarum superiores trifariam diuiserũt, tres angulos esse constitutos dixerunt.

Aries.

HIc existimatur esse qui Phryxum trãstulisse & Hellen dictus est, per Hellespontum: quem Hesiodus & Pherecydes ait habuisse auream pellem, de qua alibi plura dicemus. Sed Hellen decidisse in Hellespontum, & à Neptuno compressam, Pæona procreasse complures, nonnulli Edonum dixerunt. Præterea Phryxum incolumem ad Aeetam peruenisse, & arietẽ Ioui immolasse, pellem in templo fixisse, arietis ipsius effigiem ab Ioue inter sidera cõstitutam. habere tempus anni quo frumentum seritur, ideo quòd ortum seuerit antè, quæ maximè fugæ fuit causa. Et Eratosthenes ait, arietem ipsum sibi pellem auream detraxisse, & Phryxo memoriæ causa dedisse, ipsum ad sidera peruenisse: quare, ut suprà diximus, obscurius uideatur. Hũc autem nonnulli dixerunt in oppido Orchomenio, quod est in Bœotia, natum. Alij in Salonũ Thessaliæ finibus procreatum. Alij dicunt Crethea & Athamantem cum alijs pluribus, Aeoli filios fuisse. Nonnulli etiam Athamantis filium, Salomon esse Aeoli nepotem dixetunt. Crethea autem habuisse Demodicem uxorem, quã alij Biadicen dixerunt. Hanc autẽ Phryxi Athamantis filij corpore inductam

in amorem

A in amorem incidiſſe:neq; ab eo,ut ſibi copiam faceret,impetrare potuiſſe. Itaq; neceſſariò coactã criminari eum ad Crethea cœpiſſe, quæ diceret ab eo uim ſibi penè allatam,& horum ſimilia mulierum conſuetudine dixiſſe. Quo facto, Crethea,ut uxoris amantem permotum Athamãti, ut de eo ſupplium ſumeret, perſuaſiſse. Nubem autẽ interueniſſe, & ereptum Phryxum & Hellen eius ſororem in ariete poſuiſſe:& per Helleſpontum quàm lõgiſſime poſſet, perfugere iuſsiſse:Hellen decidiſſe & ibi debitum naturæ reddidiſse. Ex huius nomine Helleſpontum appellatum. Phryxum Colchos perueniſse, & ut antè diximus, arietis interfecti pellẽ in templo fixiſse. Ipſum aũt à Mercurio ad Athamantem reductũ, qui patri eius ſatisfecerit,eum innocentia confuſum profugiſse. Hermippus aũt dicit,quo tempore Liber Africam oppugnauerit,deueniſse cũ exercitu in eum locum,qui propter multitudinẽ puluerís Ammodes eſt appellatus. Itaq; cũ in maximũ periculũ deueniſset, quod iter neceſsariò facere uidebatur,acceſsit eò,ut aquæ maxima penuria eſset. quo facto,exercitus ad defectionem maximã uenire cogebat̃,qui quid agerent dum cogitãt, aries quidã fortuitò ad milites eorum errans peruenit. quos cum uidiſset,fuga ſibi præſidiũ parauit. Milites aũt qui eum fuerunt conſpicati, etſi puluere & æſtu preſsi uix progrediebantur, tamen ut prædam ex flamma petentes, arietem ſequi cœperunt uſq; ad eum locũ,qui Iouis Ammonis poſtea templo conſtituto eſt appellatus. Quò cum perueniſsent,arietem qui conſecuti fuerant,nuſquam inuenire potuerunt. Sed quod magis hic fuerat optandũ,aquæ magnã cõpiam in eo loco nacti ſunt:corporibusq; recuperatis,Libero ſtatim nunciauerunt. qui gauiſus ad eos fines exercitum deduxit, & Iouis Ammonis templum cum arietinis cornibus ſimulacro facta conſtituit. arietem inter ſidera figurauit,ita ut cum Sol in eius foret ſigno,omnia naſcentia recrearentur, quæ ueris tempore fiunt, hac re
B maximè,quòd illius fuga Liber recreauit exercitum. Præterea 12. ſignorũ principem uòluit eſse,quòd ille optimus exercitui fuerit ductor. Sed de Ammonis ſimulacro Leon,qui res Aegyptias cõſcripſit,ait:Cum Liber Aegyptũ, & reliq̃s fines regno teneret,& omnia primus hominib. oſtendiſse diceret̃,Ammonem quendã ex Africa ueniſse,& pecoris multitudinẽ ad Liberũ adduxiſse,quo facilius & eius gratia uteret̃, & aliquid primus inueniſse diceret̃. Itaq; pro beneficio ei Liber exiſtimat̃ agrũ dediſse,qui eſt contra Thebas Aegyptias. & qui ſimulacra faciunt Ammonis,eũ capite cornuto inſtituunt,ut homines memoria teneant,eum primum pecus oſtendiſse. Qui aũt Libero factũ uoluerũt aſsignare,quòd non petierit ab Ammone,ſed ultro ad eum ſit adductus, ſimulacra illi cornuta faciunt,& arietem memoriæ cauſa inter ſidera fixum dicunt.

Taurus.

HIc dicitur inter aſtra conſtitutus, quòd Europam incolumem tranſuexit Cretam,ut Euripides dicit. Nonnulli autem cum Io in bouem ſit conuerſa,ut Iupiter ei ſatisfacere uideretur,inter ſidera cõſtituiſse, quo eius prior pars apparet, ut tauri, ſed reliquum corpus obſcurius uideatur. Spectat autem ad exortum ſolem,cuius oris effigiem quæ continent ſtellæ,Hyades appellantur. Has autem Pherecydes Athenienſis Liberi nutrices eſse demonſtrat numero ſeptem, quas etiam antè nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomina ſunt hæc, Ambroſia,Eudora, Pedilæ,Coronis, Poliſso, Phyleto, Thyenæ. Hæ dicuntur à Lycurgo fugatæ,& præter Ambroſiam omnes ad Thetym profugiſse,ut ait Aſclepiades. Sed ut Pherecydes dicit,ad Thebas Liberum perlatum,Inoni tradiderunt. Quam ob cauſam ab Ioue gratia eis eſt relata,quòd inter ſidera ſunt conſtitutæ. Hyades autem appellatæ ſunt, ut ait Muſęus, quòd ex Atlante & Platone Oceani filia,ſint quindecim filiæ procreatæ,quarũ quinque Hyadas appellatas demonſtrat,quod earum Hyas fuerit frater à ſororibus plurimum dilectus:qui cum uenãs à leone eſset interfectus, quinq;,de quibus ſuprà diximus,lamentationibus aſsiduis permotæ dicũtur interijſse:quare eas

Sic Oui. 5. Faſt. Hoc alij ſignum Phariam dixere iuuencam, Quæ bos ex homine eſt, ex boue facta dea.

Heſiodus quinq; tantũ Hyades numerat. Νύμφαι χαρίτεσιν ὁμοῖαι, φαισύλη ἠδὲ κορωνίς, ἐυστέφανός τε κλέεια, φαιὼ θ' ἱμερόεσσα καὶ ἐυδώρη τανύπεπλος νύμφαι ἃς ὑάδας καλέουσι φῦλ' ἀνθρώπων.

quòd plurimum de eius morte laborarēt, Hyadas appellatas. Reliquas uerò decem sorores deliberasse de sororum morte, & earum septem sibi mortē consciſse: quare quòd plures idem senserunt, Pleiadas dictas. Alexander autē Hyadas ait dictas, quod Hyantis & Bœotiæ sunt filiæ. Pleiadas autem, quòd ex Pleione Oceani & Atlante sint natæ. Hæ numero septem dicuntur. Sed nemo amplius quàm sex uidere potest. Cuius causa proditur hæc, quòd de septem sex cū immortalibus concubuerunt: tres cum Ioue, duæ cum Neptuno, una cum Marte. reliqua autem Sisyphi uxor demonstratur. Quarum ex Electra & Ioue Dardanum, ex Maia Mercurium, ex Taygete Lacedæmona procreatū, ex Alcyone autem & Neptuno Hyrea, ex Celęno Lycum & Nyctea natū. Martem aūt ex Sterope Oenomaū procreasse, quam alij Oenomai dixerunt uxorem. Meropē aūt Sisypho nuptam, Glaucum genuisse, quem cōplures Bellerophontis patrē esse dixerunt. Quare propter reliquas sorores eius inter sidera cōstitutam. Sed quia homini nupsit, stellam eius obscuratam. Alij dicunt Electram non apparere, ideo quòd Pleiades existimentur choream ducere stellis. Sed postquā Troia fuit capta, & progenies eius quæ à Dardano fuerit, sit euersa, dolore permotam, ab his se remouisse, & in circulo qui arcticus dicitur constitisse, ex quo tam longo tempore lamentantem capillo sparso uideri. Itaq; ē facto cometem esse appellatā. Sed has Pleiadas antiqui Astrologi seorsum à Tauro deformauerūt, ut antē diximus, Pleiones & Atlantis filias: quę cū in Bœotiam cum puellis iter facerent, Oriona conatum uoluisse eis uim afferre, illas fugere cœpisse. Oriona autem secutum esse annis 12. neq; eas inuenire potuisse. Iouem autē puellarum misertum, inter astra constituisse, & postea à nonnullis astrologis caudam tauri appellatam. Itaq; adhuc Orion fugiētes eas ad occasum sequi uidetur. Eas stellas Vergilias nostri dixerunt, quòd post uer exoriuntur. & hæ quibem ampliorem cæteris habent honorē: quod earum signo exoriente æstas significatur, occidente autem hyems ostenditur, quod alijs non est traditum signis.

Pleiades. *Vergiliæ.*

Gemini.

HOs cōplures astrologi Castorē & Pollucē esse dixerūt, quos demonstrāt omniū fratrū inter se amantiſsimos fuisse: quia neq; de principatu cōtenderunt, neq; ullam rem sine cōmuni cōsilio gesserunt. Pro quibus officijs eorū Iupiter inter notiſsima sidera eos constituisse existimāt. Neptunū aūt pari consilio eos munerasse. Nam equos his quibus utunt̄ donauit, & dedit potestatem naufragis saluti esse. Alij dixerunt Herculē esse & Apollinem: nōnulli etiā Triptolemū, quē suprà diximus, & Iasiona, à Cerere dilectos, & ad sidera perlatos. Sed qui de Castore & Polluce dicūt, hoc amplius addunt, ut Castor in oppido Ariadnis sit occisus, quo tēpore Lacedæmones cū Atheniensib. bellū gesserūt. Alij aūt, cū oppugnarēt Spartā Lynceus & Idas, ibi perijsse dixerūt. Pollucē ait Homerus cōcessisse fratri dimidiā uitā. Itaq; alternis dieb. eorū quenq; lucere.

Cancer.

HIc dicitur Iunonis beneficio inter astra collocatus, quòd cum Hercules cōtra hydram lernęam constitisset, ex palude pedem eius mordicus arripuisset: qua de re Herculem permotum, eum interfecise. Iunonem autem inter sidera constituise, ut eset cum duodecim signis, quæ maximè solis cursu continentur. In eius deformationis parte sunt quædam qui asini appellantur, à Libero in testa cancri duabus stellis figurati. Liber enim à Iunone furore obiecto, dicitur mente captus fugise per Thesprotiam, cogitās ad Iouis Dodonei templum peruenire: unde peteret responsum, quo facilius ad pristinum statum mentis perueniret. sed cum uenisset ad quandam paludem magnā, quam trāsire non poset, de quibusdam duobus asellis obuijs factis, dicitur unum deprendise eorum, & ita ese transuectum, ut omnino aquam non tetigerit. Itaq; cum uenisset ad templum Iouis Dodonæi, statim dicitur à furore liberatus, & asellis gratiam retulise, & inter astra eos collocase. Nonnulli etiam dixerunt

A asino illi quo fuerat uectus, uocem humanam dediſſe. Itaq; poſtea cum Priapo
deo naturæ contendiſſe, & uictum ab eo interfectum, pro quo Liberũ eius mi-
ſertum in ſideribus annumeraſſe. Et ut ſciretur id pro deo, nõ pro homine timi
do (quia Iunonem fugerit) feciſſe, ſupra cancrum conſtituit, qui deæ beneficio
fuerat affixus aſtris. Dicitur etiã alia hiſtoria de aſellis, ut ait Eratoſthenes, quo
tẽpore Iupiter bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos cõ
uocauit, ueniſſe Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos aſellis uectos:
qui cum non longè ab hoſtibus abeſſent, dicuntur aſelli pertimuiſſe, & ita pro
ſe quiſq; magnum clamorem & inauditum gigantibus feciſſe, ut omnes ho-
ſtes eorum clamore in fugam ſe conuerterent, & ita ſint ſuperati. Huius ſimilis
eſt hiſtoria de buccina Tritonis. Nam hic quoq; fertur, cum concham inuẽtam
excauaſſet, ſecum ad gigantes tuliſſe, & ibi ſonitum quendam inauditum per
concham miſiſſe. Hoſtes autem ueritos, ne quæ eſſet immanis fera ab aduerſa-
rijs adducta, cuius eſſet ille mugitus, fugæ ſe mandaſſe: & ita uictos, in hoſtium
poteſtatem perueniſſe.

Leo.

HIc dicitur à Ioue conſtitutus, quòd omnium ferarum princeps eſſe exiſti-
matur. Nonnulli etiam hoc amplius dicunt, quòd Herculis prima fuerit
hæc certatio, & quòd eum inermis interfecit. De eo & Piſandrus & complures
alij ſcripſerunt, cuius ſimulacrũ proximum eſt uirgini. Sed aliæ 7 ſtellæ ad cau- *Sunt.*
dam leonis in triangulo collocatæ, quas crines Beronices eſſe Conon Samius
mathematicus & Callimachus dicit. Cum Ptolemæus Beronicen, Ptolemæi et
Arſinoes filiam ſororem ſuam duxiſſet uxorem, & paucis poſt diebus Aſiã op-
pugnatum profectus eſſet, uouiſſe Beronicen, ſi uictor Ptolemæus rediſſet, ſe
detonſuram crinem. quo uoto damnatum crinem in Veneris Arſinoes †Confi
B tidis poſuiſſe templo, eumq; poſtero die non comparuiſſe. quod factũ cum rex
ægrè ferret, Conon mathematicus (ut diximus) cupiens inire gratiam regis, di
xit crinem inter ſidera uideri collocatum, & quaſdam uacuas à figura ſeptẽ ſtel-
las oſtendit, quas eſſe crinem fingeret. Hanc Beronicen nonnulli cum Callima
cho dixerunt equos alere, & ad Olympia mittere conſuetã. Alij dicunt hoc am
plius Ptolemæum Beronicis patrem, multitudine hoſtium perterritum, fuga ſa
lutem petiſſe, filiam autem ſæpe conſuetam inſilijſſe in equum, & reliquam ex-
ercitus copiam conſtituiſſe, & complures hoſtium interfeciſſe, reliquos in fugã
conieciſſe, pro quo etiam Callimachus eam magnanimam dixit. Eratoſthenes
autem dicit, & uirginibus Lesbijs dotem quam cuiq; relictam à parente nemo
ſolueret, iuſsiſſe reddi, & inter eos conſtituiſſe petitionem.

Quidam Zephyritidis legunt. Ego malim Chryſitidis. Nã & Plin. templũ Arſinoes aureũ uocatum dici, libro 37. ca. 8. De crine autem Beronices apud eũdem eſt, libro 2. cap. 70.

Virgo.

HAnc Heſiodus Iouis & Thetidis filiam dicit. Aratus autẽ Aſcrei & Auro
ræ filiam exiſtimat, quòd eodem tempore fuerit, cum aurea ſecula homi-
num & eorum principem fuiſſe demonſtrat, propter diligentiã & æquitatem,
Iuſtitiam appellatam: neq; illo tempore ab hominibus exteras nationes bello
laceſsitas eſſe, neq; nauigio quenquam uſum eſſe, ſed agris colendis uitam age
re conſueuiſse. Sed poſt eorum obitum qui ſint nati minus officioſos, magis a-
uaros cœpiſſe fieri: quare minus iuſtitiam inter homines fuiſse conuerſatam.
Deniq; eam perueniſse uſq; eò, dum diceretur, Heu heu genus hominum† na- *malum.*
tum. Itaq; iam nõ potuiſse pati amplius, & ad ſidera euolaſse. Sed hanc alij For
tunam, alij Cererem dixerunt. & hoc magis non conuenit inter eos, quòd ca-
put eius nimium obſcurum uidetur. Nonnulli etiam Erigonem Icarij filiam di-
xerunt, de qua ſuprà diximus. Alij autẽ Apollinis filiam ex Chriſothemi natam,
& infantem Parthenon nomine dictam: eamq; quòd parua interierit, ab Apol-
line inter ſidera collocatam.

Scorpius.

HIc propter magnitudinem membrorum in duo ſigna diuiditur, quorum

unius effigiem nostri libram dixerunt. Sed omnino totum signum hac de causa A
statutum assignatur, quòd Orion cum uenaretur, & in eo exercitatissimum se esse confideret, dixisse etiam Dianæ & Latonæ, se omnia quæ ex terra oriuntur interficere ualere: quare terram permotam, scorpionem eduxisse, qui eum interficere demonstratur. Iouem autem utriusq; animum admiratũ, scorpionem inter astra collocasse: ut species eius hominibus documento esset, ne quis eorum de aliqua re sibi confideret. Dianam autem propter studium Orionis petisse à Ioue, ut idem illi beneficiũ daret petenti, quòd terræ ultro tribuisset. Itaq; eum constitutum, ut cum scorpio oriatur, Orion occidat.

Sagittarius.

HVnc complures Centaurum esse dixerunt. Alij autem hac causa negauerunt, quòd nemo Centaurus sagittis sit usus. Hic autẽ quæritur, cur equinis cruribus sit deformatus, & caudam habeat ut Satyri. Dicũt enim nonnulli, hunc esse Crotum nomine, Euphemes Musarum nutricis filiũ, ut ait Sositheus tragœdiarum scriptor, eum domiciliũ in monte Helicone habuisse, & cum Musis solitum delectari, nonnunquam etiam studio uenationis exerceri. Itaq; pro merita diligentia magnam laudem assecutum. Nam & celerrimum in syluis, & acutissimũ in Musis factum esse: pro quo studio petisse Musas ab Ioue, ut in aliquo astrorum numero deformaretur. Itaq; Iouem fecisse, ut cũ omnia illius artificia uno corpore uellet significare, crura eius equina fecisse, quòd equo multum sit usus: & sagittas pro ingenio adiunxisse, ut ex his & acumen & celeritas esse uidereẽ. Caudam satyricam in corpore finxisse, quòd nõ minus hic Musis, quàm Liber Satyris sit delectatus. Ante huius pedes stellę sunt paucę, in rotundo deformatæ, quas coronam eius, ut ludentis abiectam nonnulli dixerunt.

Capricornus.

HVius effigies similis est Aegipani, quem Iupiter, quòd cum eo erat nutritus, in sideribus esse uoluit: ut capram nutricem, de qua antè diximus. B
Hic etiam dicitur, cum Iupiter Titanas oppugnaret, primus obiecisse hominibus timorem, qui Panicos appellaẽ, ut ait Eratosthenes. hac etiam de causa huius inferiorem partem piscis esse formationem, quòd muricibus, id est maritimis conchylijs hostes sit iaculatus, pro lapidum iactatione. Aegyptij autem sacerdotes, & nonnulli poetæ dicunt, cum plures dij in Aegyptum cõuenissent, repentè uenisse eòdem Typhona acerrimum giganta, & maximè deorum inimicum: quo timore permotos, in aliam figuram se conuertisse. Mercurium factum esse Ibin: Apollinem auem, quæ Threicia auis est, & grus dicitur: Dianã cato simulatam. quibus de causis Aegyptios ea genera uiolari nõ sinere demõstrant, quòd deorum imagines dicantur. Eodem tempore Pana dicunt in flumen se deiecisse, & posteriorem partem corporis effigiem piscis, alteram uerò hirci fecisse, & ita à Typhone profugisse: cuius cogitatum Iouem admiratum, effigiem eius inter sidera fixisse.

Aquarius.

HVnc complures Ganymedem esse dixerunt. Quem Iupiter propter pulchritudinem corporis ereptum parentibus deorum ministrum fecisse existimatur. Itaq; ostenditur, ut aqua aliquò infundens. Hegesianax autem Deucaliona dicit esse, quòd eo regnante tanta uis aquæ se de cœlo profuderit, ut cataclysmus factus esse diceretur. Eubulus autem Cecropem demonstrat esse antiquitatem generis commemorans & ostendens antequam uinum traditum sit hominibus, aqua in sacrificijs deorum usos esse, & antè Cecropem regnasse, quàm uinum sit inuentum.

Pisces.

DIogenites Erithracus ait, quodã tempore Venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratem uenisse, & eòdem repentè Typhona giganta, de quo suprà diximus, apparuisse. Venerem autem cum filio in flumen se pro-

A ſe proieciſſe, & ibi figuram piſcium forma mutaſſe: quo facto, periculo eſſe liberatos. Itaq; poſtea Syros, qui in his locis ſunt proximi, deſtituiſſe piſces eſitare, quòd uereantur eos capere, ne ſimili cauſa deorum præſidia impugnare uideantur, aut eos ipſos captare. Eratoſthenes autem ex eo piſce natos homines dicit. de quo pòſt dicemus.

Cetus.

DE hoc dicitur, quòd à Neptuno miſſus ſit, ut Andromedam interficeret, de qua antè diximus. Sed à Perſeo ſit interfectus, propter immanitatem corporis, & illius uirtutem inter ſidera collocatus.

Eridanus.

HVnc alij Nilum, complures etiam Oceanum eſſe dixerunt. Qui autem Nilum uolunt uocari, propter magnitudinē eius & utilitatem æquiſsimum eſſe demonſtrant. præterea quòd infra eum quædam ſtella ſit clarius cæteris lucens, nomine Canopos appellata. Canopos autem inſula flumine alluit̄ Nilo.

Lepus.

HIc dicitur Orionis canē fugere uenantis. Nam cum, ut oportebat, eum uenatorem finxiſſent, uoluere etiam hoc ſignificare aliqua de cauſa. Itaq; leporem ad pedes eius fugientem finxerunt. quem nonnulli à Mercurio conſtitutum dixerunt, eiq; datum eſſe præter cætera genera quadrupedum, ut alios páreret, alios haberet in uentre. Qui aūt ab hac cauſa diſſentiūt, negant tam nobilem & tam magnū uenatorem, de quo & antè in Scorpionis ſigno diximus, oportere fingi leporem uenari. Callimachum quoq; accuſari, quòd cum Dianę ſcriberet laudes, eam leporum ſanguine gaudere, & eos uenari dixiſſet. Itaque Oriona cum tauro decertantem fecerunt. Leporis autem hanc hiſtoriam memoriæ prodiderunt. Apud antiquos in inſula † Lero nullum leporem fuiſſe, ſed B ex eorum ciuitate adoleſcentium quendam ſtudio generis inductum, ab exteris finibus leporem fœminam prægnantem attuliſſe, & ad eius partum diligentiſsimè miniſtraſſe. Itaq; cum peperiſſet, cōpluribus eius ciuitatis ſtudium incidiſſe, & partim precio, partim beneficio mercatos omnes lepores alere cœpiſſe. Itaq; non longo interuallo tantam multitudinem leporum procreatā, ut tota inſula ab his occupata diceretur. quibus cum ab hominibus nil daretur, in ſemina eorum impetu facto omnia comederunt. Quo facto incolę calamitate affecti, cum fame forent oppreſsi, communi conſilio totius ciuitatis, uix deniq; eos abegiſſe ex inſula dicuntur. Itaq; leporis poſtea figuram in aſtris conſtituiſſe, ut homines meminiſſent, nil eſſe tam exoptandum in uita, quin ex eo plus doloris quàm lætitiæ capere poſterius cogerentur.

Plinius in Ithaca lepores nullos uiuere ſcribit.

Orion.

HVnc Heſiodus Neptuni filium dicit, ex Euryale Minois filia natum. conceſſum autem ei, ut ſuper fluctus curreret, & in terra: quemadmodū Iphiclo datum dicitur, ut ſupra ariſtas curreret, nec eas infringeret. † Ariſtonicus autem dicit, quendam Hyrea fuiſſe Thebis. Pindarus autem in inſula Chio. Hunc autem cum Iouem & Mercuriū hoſpitio recepiſſet, petiſſe ab eis, ut ſibi aliquid liberorum naſceretur. Itaq; quo facilius petitum impetraret, bouem immolaſſe, & his pro epulis appoſuiſſe. quod cū feciſſet, popoſciſse Iouem & Mercurium, quod corium de boue fuiſſet detractum, & quod fecerant urinæ, in corium infudiſſe, & id ſub terra poni iuſſiſſe: ex quo poſtea natum puerū, quem Hyreus è facto Vriona nomine appellauit. ſed uetuſtate & conſuetudine factum eſt, ut Orion uocaretur. Hic dicitur Thebis Chium ueniſſe, & Oenopionis filiā Meropen per uinum cupiditate incenſus compreſſiſſe: pro quo facto ab Oenopione excæcatus, & de inſula eiectus exiſtimatur, Lemnum ad Vulcanum perueniſſe, & ab eo quendam ducem Cedalione nomine accepiſse, quem collo ferēs dicitur ad ſolem ueniſſe, & ab eo ſanatus, ut ſe ulciſceretur, Chium reuertiſse. Oenopiona autem à ciuibus ſub terra cuſtoditum eſse: quem poſtquam ſe in-

Ariſtomachus.

uenire posse desperaret Orion, in insulam Cretam peruenisse, & ibi uenare cœpisse cum Diana, & ei polliceri quæ suprà diximus: & ita ad sidera peruenisse. A
Nonnulli autem aiunt, Oriona cum Oenopione propè nimia coniunctũ amicitia uixisse, & quòd ei uoluerit suum studiũ in uenando probare, Dianæ quoque pollicitum, quæ suprà diximus, & ita interfectum. Alij dicũt cum Callimacho, cum Dianæ uim uoluerit afferre, ab ea sagittis esse confixum, & ad sidera propter uenandi consimile studium deformatum. Ister aũt dicit, Oriona à Diana esse dilectum, & per[illegible]factum, ut ei nupsisse existimetur. Quod Apollo cum ægrè ferret, & sæpe eam obiurgans, * hoc fecisse, natantis Orionis longe caput solum uideri conspicatus, contendit cum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id quod nigrum in mari uideretur. quæ cum uellet in eo studio se maximè artificem dici, sagitta missa caput Orionis traiecit. Itaq; cũ fluctus interfectum ad litus adiecisset, & se eum Diana percussisse plurimum doleret, multis eius obitũ prosecuta lachrymis, inter sidera statuisse existimatur. Sed quæ post mortem eius Diana fecerit, in eius historijs dicemus.

Deesse, nihil proficeret, uel simile uidetur.

Canis.

HIc dicitur ab Ioue custos Europæ appositus esse, & ad Minoa peruenisse. Quem Procris Cephali uxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio canem munere accepisse, quòd illa studiosa fuerit uenationis, & quòd cani fuerat datum ne ulla fera præterire eum posset. post eius obitũ canis ad Cephalum peruenit, quòd Procris eius fuerat uxor: quem ille ducens secum, Thebas peruenit, ubi erat uulpes, cui datum dicebatur omnes canes effugere posse. Itaque cum in unum peruenissent, Iupiter nescius quod faceret (ut † Histrius ait) utrunq; in lapiden conuertit. Nonnulli hunc canem Orionis esse dixerunt: & quòd studiosus fuerit uenãdi, cum eo cane quoq; inter sidera collocatum. Alij † autem Icarij canem esse dixerunt, de quo antè diximus, quæ multa proposita suos habent auctores. sed canis habet in lingua stellã unam, quę ipsa Canis appellatur. In capite autem alteram, quam Isis suo nomine statuisse existimatur: & Sirion appellasse propter flammæ candorem, quòd eiusmodi sit, ut præter cęteras lucere uideatur. Itaq; quo magis ea cognoscerent, Sirion appellasse. B

Ouid. à Diana accepisse ait.

Ister.

Vt Lucianus in Dialogo, Deorũ ecclesia.

Procyon.

HIc ante maiorem canem exoriri uidetur, sed à nonnullis Orionis esse existimatur. Hac etiam de causa Procyonem appellatum, sed ijsdem omnibus historijs quibus superior canis annumeratur.

Argo.

HAnc nonnulli propter celeritatem Argo dixerunt gręcè appellatam. Alij, quòd Argus fuerit inuentor. Hanc autem primam in mari fuisse complures dixerunt, & hac re maximè stellis esse figuratam. Hanc nauim factam Pindarus ait in Magnesia oppido, cui Demetrias nomen est. Callimachus autem in ijsdem finibus ad Apollinis Actij templum, quod Argonautæ proficiscentes statuisse existimantur, in eo loco qui Pagasæ uocatur, ideo quòd nauis Argo ibi primùm cõpacta dicitur, quod est græcè παγᾶζω. Homerus hunc eundẽ locum in Thessaliæ finibus esse demonstrat. Aeschylus autem & nonnulli aiunt à Minerua quandam materiam loquentem eodem esse coniunctam. sed huius non tota effigies inter astra uidetur: diuisa enim est à puppi usq; ad malum, significans ne homines nauibus fractis pertimescerent.

Centaurus.

HIc dicitur nomine Chiron Saturni & Phillyrę filius esse, qui non modò cęteros Cẽtauros, sed homines quoq; iustitia dicitur superasse. Aesculapiũ & Achillem nutrisse existimatur. pietate igitur & diligẽtia effecit, ut inter astra numeraretur. Apud hunc Hercules cum diuerteretur, & simul cum Chirone sedens sagittas cõsideraret, fertur una eorum decidisse supra pedem Chironis, & ita eum interfecisse. Alij autem dicunt Cẽtaurum miratum, quòd tam breuibus

sagittis,

A sagittis, tam magna corpora Cẽtaurorum interfecerit, ipsum cõtendere arcum conatum. Itaq; ex eius manu sagittam prolapsam in pedem eius incidisse. pro qua re Iupiter eius misertus, inter sidera eum constituit cum hostia quam supra aram tenens immolare uidetur. Hunc alij Pholon esse Centaurum dixerunt, eumq; aruspicio præter cæteros plurimũ †ualere. Itaq; ad aram cũ hostia uenire Iouis uoluntate figuratur. al. ualuisse

Ara.

IN hac primùm dij existimantur sacra & coniurationem fecisse, cum Titanas oppugnare conarentur: eam autem Cyclopas fecisse. a ea consuetudine homines dicuntur instituisse sibi, ut cum aliquam rem efficere cogitarent, prius sacrificarent, quàm agere cœpissent.

Hydra.

IN hac coruus insidere positus existimatur, de qua hanc habemus memoriæ proditam causam. Coruus Apollinis tutela usus, eo sacrificante missus à fonte aquam puram petitum, uidit arbores complures ficorum immaturas: eas expectans, dum maturescerent, in arborequadam earum consedit. Itaq; post aliquot dies coctis ficubus, & à coruo pluribus earum comesis, expectans Apollo coruum, uidit eum cum cratere pleno uolare festinantem. quo pro admisso a eius dicitur, quòd diu moratus sit Apollinem, qui coactus mora corui, alia aqua est usus, hac ignominia eum affecisse, ut quamdiu ficus coquerentur, coruus bibere non posset, ideo quòd guttur habeat pertusum illis diebus. Itaq; cum uellet significare sitim corui, inter sidera constituit crateram, & supposuit hydram, quæ coruum sitientem moraretur. Videtur enim rostro caudã eius extremam uerberare, ut tanquam non sinat se ad crateram transire. † Histrus autem & cõplures dixerunt, Coronida Phlegyæ filiam fuisse; hanc autem ex Apolline Aesculapium procreasse. Sed postea Ischyn Elati filium cum ea concubuisse. quod al. Ister
B cum uideret coruus, Apollini nunciasse: qui cum fuerit antea candidus, pro incommodo nuncio, eum nigrum fecisse, & Ischyn sagittis confixisse. De cratera autem hanc historiam Philarchus scribit. In Chersoneso quæ confinis est Troiæ, ubi Protesilai sepulchrum statutum complures dixerunt, urbs Phlagusa nomine dicitur, in qua Demiphon quidam cum regnaret, incidit eorũ finibus repentina uastitas, & ciuium internecio miranda: quare Demiphonta permotum ferunt misisse ad Apollinis oraculum, remedium quærẽs uastitatis. responso autem dato, ut quotannis una de nobilium genere uirgo dijs penatibus eorũ immolaretur: Demiphon omnium filias præter suas sorte ductas interficiebat, usque dum cuidam ciuium loco nobilissimo eorum nato perdoluit inceptũ Demiphontis: qui negare cœpit de sua filia se passurum sortiri, nisi eòdem regis filiæ coniectæ essent. quo facto rex permotus, illius filiam sine sorte ductam interfecit. quod Mastusius nomine, uirginis pater, instanti tẽpore simulauit se patriæ causa non ferre ægrè factum, potuisse enim postea sorte ducta nihilominus interficere, quod paulatim dies regi in obliuionẽ perduxit. Itaq; cum se propè amicissimum regi pater uirginis ostẽdisset, solenne sacrificium se habere dixit, eumq; filias eius ad id conficiendum inuitauit. qui nihil aliter futurum suspicatus, filias antè misit, ut ipse occupatus in re ciuili postea ueniret. Quod cum exoptanti Mastusio accidisset, filias eius interfecit, & sanguinẽ earum cum uino in cratere mixtum aduenienti regi pro potione dari iussit. qui cum filias desideraret, & quid his factum esse rescisset, Mastusium cũ cratere in mari proijci iussit. quo facto, mare quo ille proiectus est, memoriæ causa, Mastusium uocatum, b portus autem adhuc crater dicitur, quam antiqui Astrologi stellis deformauerunt, ut homines meminissent, maleficiũ neminẽ temere lucrari posse, neq; obliuionem inimicitiarum fieri solere. Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum cratera esse quo Icarus sit usus, cum hominibus ostenderet uinum. Alij autem dolium esse, quo Mars ab Oeto & Ephialte sit coniectus.

a Ouid. 2. Fast. addit coruũ unà attulisse hydrum quoq;, et culpam moræ in illum reiecisse, tumq; qui se remoratus fuisset. b In alijs legitur Matusium, nos ex Plinio Mastusium legendum duximus, uide lib. iiij. cap. xi.

Piſcis, qui Notius appellatur.

HIc uidetur ore aquam excipere à ſigno aquario, qui laborãtem quondam A Iſim ſeruaſſe exiſtimatur: pro quo beneficio ſimulacrum piſcis, & eius filiorum, de quibus antè diximus, inter aſtra conſtituit. Itaqꝫ Syri complures piſces non eſitant, & eorum ſimulacra aurata pro dijs penatibus colunt. De hoc Hegeſias ſcribit.

De quinque ſtellis.

REliquum eſt nobis de ſtellis quinqꝫ, quas complures, ut erraticas, ita planetas Græci, id eſt uagos dixerũt. Quarũ una eſt Iouis, nomine Phæton, quem Heraclides Ponticus ait, quo tempore Prometheus homines finxerit, hunc pulchritudine corporis reliquis præſtantem feciſſe. cumqꝫ ſupprimere cogitaret, ut certum redderet Cupidinem Ioui nunciaſſe. quo facto miſſum Mercurium ad Phætonta, perſuaſiſſe, ut ad Iouem ueniret, & immortalis fieret. Itaque eum inter aſtra collocatum. Secunda ſtella dicitur Solis, quam alij Saturni dixerunt. Hanc Eratoſthenes à Solis filio Phaetontem appellatam dicit: de quo plures ſcripſerunt, ut patris inſcienter curru uectus incenderit terras: quo facto, ab Ioue fulmine percuſſus, in Eridanũ deiectus, à Sole inter ſidera ſit per latus. Tertia eſt ſtella Martis, quam alij Herculis dixerunt, Veneris ſequens ſtellam. hac, ut Eratoſthenes ait, de cauſa, quòd Vulcanus cum uxorem Venerem duxiſſet, & propter eius obſeruantiam Marti eius copia non fieret, ut nihil aliud aſſequi uideretur, niſi ſuam ſtellam, Veneris ſidus perſequi, à Venere impetrauit. Itaqꝫ cum uehementer eum amore incenderet, id ſignificãs, è facto ſtellam Pyroenta appellauit. Quarta ſtella eſt Veneris, lucifer nomine, quam nonnulli Iunonis eſſe dixerunt. Hunc eundem Heſperum appellari, multis traditum eſt hiſtorijs. Hic autem omnium ſiderum maximus eſſe uidetur. Nõnulnulli autem hunc Auroræ & Cephali filium eſse dixerunt, pulchritudine mul- B tis præſtantem. ex qua re etiam cum Venere dicitur certaſse, ut etiã Eratoſthenes dicit: eum hac de cauſa Veneris appellari, exoriente ſole & occidente uideri. quare ut ante diximus, iure hunc & Luciferum & Heſperum nominatum. Quinta ſtella eſt Mercurij, nomine Stilbon. ſed hæc eſt breuis & clara. Hæc autem Mercurio data exiſtimatur, quòd primus menſes inſtituerit, & præuiderit ſiderum curſus. Euhemerus autem, primam ait Venerem aſtra conſtituiſse, & Mercurio demonſtraſse.

Saturni ſtella ab alijs Phænõ uocatur. Vide Cic. lib. 2. de Natura deorum.

Circulus Lacteus.

PRęterea oſtẽditur circulus quidam in ſideribus candido colore, quem Lacteum eſse nonnulli dixerunt. Eratoſthenes autem, Mercurio dicit infanti puero inſciam Iunonem dediſse lac: ſed poſtquam reſcierit eum Maiæ filium eſse, reieciſse eum à ſe. Ita lactis profuſi ſplendorẽ inter ſidera apparẽre. Alij dixerunt dormienti Iunoni Herculem ſuppoſitum, & experrectam ei quòd ſuprà diximus feciſse. Alij autem, Herculem propter nimiam auiditatem, multitudinem lactis appetiſse, neqꝫ in ore cõtinere potuiſse: quod ex ore eius profuſum, circulum ſignaſse. Alij dicunt, quo tempore Ops Saturno lapidẽ pro partu attulit, iuſsiſse ei lac præbere. quæ cum preſsiſset mammã, profuſo lacte circulum deformatum, quem ſuprà demonſtrauimus. Nos autem omnium corporum deformationem dicere inſtituemus.

CLARIS-

CLARISSIMI VIRI C. IVLII HYGINI AVGVSTI LIBERTI DE DESCRIptionibus formarum cœlestium, Liber III.

Arcti.

IGitur incipiens à polo Boreo protinus dicere, quo utræque Arcti nixe uehũtur Arctico circulo clausæ: & ita collocatæ, ut alterius unaquæque earum resupinata caput alterius tegere uideatur: ita tamẽ, ut caput eius quæ superior fuerit, ad caudam inferiorem contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. Præterea habet in capite stellas septem, omnes obscuras, in utriusque auribus binas. In humero claram unam, in pede de posterioribus nouissimo duas. In summo interscapilio unã. In crure de posterioribus primo unam, in pede priore duas. In cauda ipsa tres. ita totius sideris stellę sunt omnino 21. Minor autem habet in stationis unoquoque loco stellas singulas clare lucentes, & super caudam tres, omnino septem: sed in prioribus caudæ stellis una, à qua polus appellatur, ut Eratosthenes dicit, per quem locum ipse mũdus existimatur uersari. Reliquæ autem duæ χορευταὶ dicuntur, quòd circum polum uersantur.

Vrsa maior habet quinque secũdæ magnitudinis, & sex tertiæ magnitudinis. Reliquæ sunt quartæ aut quintæ magnitudinis.

Vrsa minor, habet duas secundæ magnitudinis, & stellam polarem tertiæ magnitudinis.

Draco.

DRaco inter duas arctos collocatus uidetur, corporis sinu facto, arcton minorẽ ita concludere, ut penè pedes eius tãgere uideatur: cauda autem flexa caput maioris attingere suo capite tanquam reducto, circulum arcticum attingens, corpus ut in sphæram complicari: & si quis diligentius attenderit, uidere poterit caput Draconis ad maioris ursæ regionum caudæ collocari. Hic habet in utroque tempore stellas singulas: In oculis singulas, in mento unã, & toto corpore reliquo passim claras decem, ita ut omnino sit stellarum quindecim.

Bootes, siue Arctophylax.

Bootes super humerum sinistrum, & super coxam dextram, & in crure sinistro habet stellas tertiæ magnitudinis: Reliqua sunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

HVius manum sinistrã circulus arcticus includit, ita ut neque occidere, neque exoriri uideatur. Ipse enim positus ab arctico circulo ad æstiuum definitur inclinatus in longitudinẽ dextro pede æstiuo circulo nixus. huius humeros & pectus à reliquo corpore diuidit circulus qui per utrosque polos transiẽs tangit arietẽ et chelas. hic quidẽ cũ tauro et geminis et cancro & leone occidit, ideo serò occidere dicit, magis & quòd actus à pedibus peruenit ad terrã. At exoriens citius quàm chelæ uidet. Habet autem in sinistra manu stellas quatuor, quæ occidere nunquam uident in capite stellã unã, In utroque humero singulas,

in utraq; manu singulas, sed clariorem dextram, & sub ea alteram obscuram, A
& in cubito dextro claram unam. In zona unã clarius ceteris lucentem. hęc stel la Arcturus appellatur, in utrisq; pedibus singulas quæ omnino sunt 14.

Draco sub ♊ est. Bootes sub ♍ et ♎

Corona. ♏

Corona septentrionalis octo habet stellas, quæ ferè omnes quartæ sunt magnitudinis, præter Alphetam, quæ secundæ est magnitudinis.

CORONAM humero sinistro propè contingere Arctophylax uidetur, quam engonasin dextri pedis calce coniungit, hæc cancro & leone ex oriente occidere, cũ scorpione exoriri perspicitur. Habet aũt stellas nouem in rotundo dispositas, sed ex his tres clarius cæteris lucentes.

Engogasin, siue Hercules.

Hercules insigniores stellas habet in capite, in humero dextro & super adiutorium dextrum, & super humerum sinistrum, quæ singulæ tertiæ sunt magnitudinis: reliquæ ferè omnes sunt quartæ & sextæ magnitudinis.

♏

ENgonasin. Hic positus inter duos circulos arcticum & æstiuum, utrisq; pedibus & dextro genu, quem antè diximus, arcticũ circulum finit. Ita tamen ut dextro pede prioribus digitis circulum terminet, sinistro autẽ toto caput draconis opprimere conetur. Humeris autem uelut sustinens circulum æstiuum, & manu dextra proiecta tangens. Leua autem è regione ad sinistrum genu porrigens, æquali interuallo circuli æstiui & genu sinistri. Hic occidens capite prius quàm reliquo corpore deuenit ad terram: qui cũ totus occidit * ut pendere pedibus ex arctico circulo uideatur, exoriẽs antè pedibus q̃ reliquis membris. Habet autem in capite stellam unam. In sinistro brachio unam. In utroq; humero singulas clarè lucentes. In manu sinistra unã, in dextro cubito unã. In utroq; latere singulas: sed clariorem in sinistro. In dextro fœmore duas. In genu unã. In poplite unam, in crure duas, in pede unam quæ dicitur clara *. In sinistra manu quatuor, quas pellem leonis nonnulli esse dixerunt. Ita sunt omnino decem & nouem. B

Ita figuratur, et cæt. uel simile quid deesse uidetur.

♐

Lyra.

Lyra, quæ & uultur cadens, habet stellas decem, quarum insignior est Vega primæ magnitudinis.

LYra. Hæc posita est cõtra regionem eius loci qui est inter genu & manum sinistram eius qui Engonasin uocatur, cuius ipsa testudo spectat ad arcticum circulum. Summum autem cacumen ad polum Notium contendere uidetur. hæc lyra uirgine exoriente occidere uidetur, & cum sagittario exoriri perspicitur: habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas. In summis cacuminibus eorum quæ in testudine ut brachia sunt, coniecta singulas in medijs, ijsdem quas humeros Eratosthenes fingit singulas, in scapulis ipsius testudinis duas: in ima lyræ, quæ & basis totius uidetur, unam, & omnino sunt 9.

Olor.

A

Olor.

Cygnus habet unam insignem stellam secundæ magnitudinis in cauda, uocaturq́; Deneb adigege, et unam tertiæ magnitudinis in ala dextra, & unam eiusdem magnitudinis in extremitate alæ sinistræ, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

OLor. Huius una ala est ad circunductionē huius circuli qui arctos uocatur, contingēs extremum pedem sinistrum eius qui Engonasin uocatur. Sinistram autem habet alam paululum extra circulum æstiuum, penè coniungens pedibus Pegasi, æstiuus autem circulus rostrum eius à reliquo corpore diuidit. Cauda iungitur extrema cum capite Cephei. hic cum uirgine & chelis occidēs, prius capite quàm reliquis membris deuenit ad terrā: exoritur autem cum Capricorno. Hic habet in capite stellam clarè lucētem unam. In collo alterā pari fulgore, in utrisq; pennis quinas. Supra caudam unā. omnino habet stellas 12.

Cepheus.

Cepheus omnes stellas quas habet, sunt quartæ & quintæ magnitudinis præter unam Alderaimim in dextro brachio, quæ est tertiæ magnitudinis.

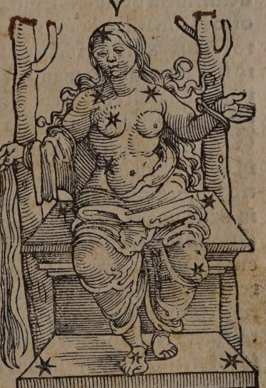

CEpheus à tergo minoris arcti cōstitutus includitur arctico circulo, à pedibus ad pectus, ut præter humeros & caput eius nihil occidere uideatur. nec longè abest à flexu draconis, quem capite primùm efficere uidetur. Cepheus

B autem manibus utrisq; proiectis figuratus, tanto dissidet interuallo à pedibus arcti minoris, quantum spacium inter pedes Cephei uidetur. huius caput scorpione exorto occidere, cum sagittario exoriri uidetur. Hic autem habet in capite stellas duas, in manu dextra unam, in cubito obscuram unam, in sinistra manu & in humero singulas. In dextro humero unam. In zona quę medium eius diuidit corpus, tres stellæ claræ uidentur. In latere dextro obscuram unam, in sinistro genu duas. In utrisque pedibus singulæ, supra pedes stellæ quatuor. hic totus omnino stellarū numerus 19.

Caßiopeia.

Caßiopeia unam habet cæteris insigniorem stellam tertiæ magnitudinis, & in pectore positam, Scheder nomine. Habet & unam in coxis, atq; unam in medio sedis, & unam in genibus tertiæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

CAsiopeia sedēs in siliquastro collocata est, cuius sedilis & ipsius Cassiopeiæ pedes positi in ipsa circunductione circuli qui arcticos uocatur. effigies autem corporis ad ęstiuū circulum peruenit, quem capite & dextra manu tangit. Hanc propè mediam diuidit circulus, is qui lacteus appellatur, proxime Cephei signum collocatum. Hæc occidens cum scorpione capite, cum sedili resupino ferri perspicitur, exoriri autem cum sagittario. Huius in capite stella ostenditur una. in utroq; humero una, in mamilla dextra clara una. In lumbis magna una, in sinistro femore duæ, in genu una, in pede ipsius dextro una,

una,in quadrato quo sella deformatur una,in utrisq; angulis singulæ clarius cæteris lucentes. Hæc igitur est omnino stellarum 13. A

Andromeda.

Andromeda habet septem stellas tertiæ magnitudinis, unam scilicet in capite, & quatuor in brachio sinistro, & unam in palma dextra.

ANdromeda prope Casiopeiam, super caput Persei, breui interuallo dissidente perspicitur collocata, manibus diuersis uincta, ut antiquis historijs est traditum: cuius caput equi Pegasi uentri coniungitur. Eadem enim stella & umbilicus Pegasi & Andromedæ caput appellatur. huius medium pectus & manum sinistrā circulus æstiuus diuidit. Occidit autem cum pisce de duobus secundo, quem Andromedæ subiectum brachio suprà diximus. Exoriente Libra & scorpione capite priusquam reliquo corpore peruenit ad terram. Exoritur autē cum Piscibus & Ariete. hæc, ut supra diximus, habet in capite stellam clarē lucentem unam, in utroq; humero unam, in cubito dextro unam, in ipsa manu unā, in sinistro cubito uel in brachio unam. In manu altera unam, in zona tres, super zonam quatuor, in utroq; genu unam, in pedibus autem binas. Itaq; omnino est stellarum numerus 20.

Perseus.

Perseus inter insigniores stellas habet unam in dextro latere secundæ magnitudinis, nomine Algenib, & quatuor in sinistro genu & crure tertiæ magnitudinis. habet & unam secundæ magnitudinis, in Ras dal gol, hoc est, in capite Medusæ, quod capite sinistro tenet. reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

B

HVius sinistrum crus & humerum læuum, circulus æstiuus à reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra arcticum circulum tangit, dextro pede caput aurigæ premere uelut currens uidetur. Idem occidens sagittario et capricorno ex orto inclinatur ad caput uersus. cū ariete & tauro rectus exoritur. Habet autem in utroq; humero stellam unam, in manu dextra clarē lucentem unam, qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgonam interfecit. In sinistra alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur. habet præterea in in uentre stellam unam, in lumbis alteram, dextro femore unam, ad genu unam, in tibia unam, in pede unam obscuram, in sinistro femore unam, in genu alteram, in tibia duas: in sinistra manu, quod Gorgonis caput uocatur, stellas quatuor. omnino est stellarum numerus decem & septem. Caput eius & falx sine sideribus apparent. hunc Aratus cum diceret inter sidera ceconismenon figuratum, acceperunt complures eum puluerulentum dicere, quod minimè conuenit posse inter sidera etiam puluerulentum accipere. Quod si esset, dignior erat Orion cui idem ascriberetur. primùm quod assidue est uenatus, & semper in terra fuit. deniq; adhuc inter sidera uenari uidetur. Perseus autem qui assidue uolabat, non potest puluerē habere. Quid igitur est, cum uellet Aratus eum currentem obscurē significare, usus Aetolorum consuetudine ceconismenon dixit. Aetoli enim cum uolunt aliquem decurrere significare, κεκονίσθαι dicunt, id quod Aratus uo-

κεκονισμένος.

A perueniant,neceſſe eſt eum celerrimum dici:ſed nos ad circuli † effectionem ueniemus,& reliqua dicemus. In eodem tauri genua, ut fixa perſpiciuntur, etſi nonnulli ita finxere,ut uno genu,hoc eſt dextro nixus,ſiniſtro propè pedes cõtingere uideatur. De hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis,ut ipſo circulo præcinctus exiſtimetur. Hydra flexu à capite primo, ut ceruicibus erectis cancrũ contingere uideatur,ex inferiore corpore hydræ crater cum coruo uelut fixus eſſe circulo conſpicitur. Item paucæ ſtellæ chelarum, eodem adiungũtur. Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore diuiduntur. Aquila ſiniſteriore penna penè eum contingens figurata eſt:eodemq; circulo caput Pegaſi cum ceruicibus nititur. His corporibus ſignorum æquinoctialis circulus finitur. Quò ſol cum peruenerit,bis uno anno cõficitur æquinoctiũ: hoc eſt,in ariete & chelis. In hac enim parte ſphæræ & uer & autumnus confici exiſtimatur,ita ut uer ſit in ariete,autumnus in priore parte ſcorpionis. Quod ſignum nonnulli libram dixerunt: per hunc circulũ tranſiens ſol ab ariete ad chelas,efficit ſex menſium diem, his locis qui intra arcticum uidẽtur orbem: noctẽ autẽ his, qui antarctico circulo ſunt clauſi. Quare magis his locis nemo poteſt durare. Et rurſus ab autumno uſq; ad uer, hoc eſt, à chelis uſq; ad arietem perueniens,efficit his locis ſex mẽſibus perpetuis diem,in quibus antè noctẽ demonſtrauimus. Econtrario autem noctem his, qui boreo polo ſunt proximi. Sed de hoc antè diximus. Neq; enim mirũ eſt,hac collatione ſphæræ id euenire. Erecto enim boreo polo,neq; unq; occidente euenit, ut corpora quæq; quæ ei proxima ſunt circulo,ſero occidere uideãtur. Id ex hoc intelligere licebit. Cum in his partibus ſphæræ habitetur quæ pars eſt ab æſtiuo circulo ad orbem qui arcticos uocatur,& de arctico circulo,hoc eſt de duabus urſis & dracone, caput draconis maximè niti ipſo circulo uideatur,ita ut is qui engonaſin uocatur, inter æſtiuum & arcticum locatus,caput draconis premere intelligatur: quicunq;,ut antè diximus,ad ipſum caput draconis habitant,ita lõgo die utuntur,ut eis ne tertia quidem horæ pars in unaquaq; nocte obtingat. Itaq; Aratus ait:

> Κείνη πυ κεφαλὴ τῇ νίσσεται ἧχι περ ἄκραι
> μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλοισι.

Item Cicero dicit: Quod caput hic paulum ſeſe ſubitoq; recondit,

> Ortus ubi atq; obitus parte admiſcentur in una.

De hoc Homer. quoque in Odyſſea, qui ita breuem noctem eſſe dicit,ut paſtores cum alij exigant,alij reducant pecus,poſſint alius alium audire, cum unus propter noctem pecus reducat,alter propter lucem exigat. ſed nos ad propoſitum reuertamur.

TErtius ab æſtiuo circulo qui hyemalis uocatur, his corporibus & eorũ partibus finitur. Nam medium capricornum diuidens, & pedes Aquarij, per caudam piſtricis,ut traiectus uidetur. Diuidit etiam leporem fugientem à cruribus,& quadã parte corporis,& canis ſequentis pedes,& nauis ipſius puppim. Cẽtauriq; ceruices à reliquo corpore diuidit. Scorpionis extrema cauda, quod acumen uocatur, eodem circulo coniungitur. Sagittarij arcus eodem orbe deformatur. Huius orbis infra terram ſunt,de partibus octo, partes quinq;, ſupra terram autem tres:itaq;,it breuior dies nocte,ut antè demonſtrauimus.

QVartum circulum zodiacum eſſe, Aratus demonſtrat, de quo antè diximus,& poſterius dicemus. Sed Aratus non, ut reliqui Aſtrologi, ab ariete duodecim ſigna demonſtrat,hoc eſt uere incipiente,ſed à cancro,hoc eſt ipſa æſtate. Nos autem quoniam ab ariete incipimus, ita protinus dicemus. In hoc enim circulo ſic duodecim ſigna figurãtur, Aries, Taurus, Gemini:in his tribus ſignis uer demonſtratur, & æquinoctium uernum. Cancer,Leo, Virgo:in his ſignis maxime æſtas conficitur. Sed Sol incipit à Virgine iam tranſire ad æquinoctium autumnale. Chelæ,Scorpius,Sagittarius: in his tribus ſignis autumnus efficitur,& æquinoctium autumnale, Capricornus, Aquarius,Piſces:in his tri-

effectionem

† non bus signis sol hyemem conficere demonstratur. Et si † nulla sunt signa 12. sed 11. A ideo quod Scorpio magnitudine sui corporis duorũ locum occupat signorum. E quibus prior pars Chelæ, reliqua autẽ Scorpio uocatur. Priores enim astrologi cum omnes res ad duodecim partes reuocarent, ut menses, & horas, & latitudinem signorum: itaque & signa, per quæ res omnes significantur, duodecim esse uoluerunt.

SEd quoniã septem circulis in proœmio propositis, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne septem ex ordine demonstratis, aliquid à nobis obscurius dictum uideatur, de septem superant 3. arcticos, antarcticos, & ille qui Lacteus uocatur. Itaq; de his dicere incipiemus. Arcticon igitur orbem sustinet caput draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore suo circulum iungit. eodem orbe nituntur & pedes maioris ursæ. Præterea sedile Cassiopeiæ cum pedibus eius nititur ipsi circulo, & de dextro pede genuq; sinistro, & pedis prioribus digitis eius, qui engonasin uocat, & manus sinistra Bootis exteriori parte circuli peruenit coniuncta. Ad antarcticon autem circulum peruenit extrema nauis Argo, pedesq; Cẽtauri posteriores adiungũt. Priores aũt prope cõtingere, & ara uidet prope affixa, Eridaniq; fluminis extrema significatio.

REliquum est nobis diffinire quem suprà Lacteum orbem demõstrauimus. Ipse enim diuidit oloris extremam sinistram pennam, quæ extra æstiuum peruenit finem. Præterea transit manum dextram Persei, & ab humero sinistro aurigæ perueniens sub manum eius dextram: & geminorum genua, & pedes eius signi quod Procyon uocatur. Hic diuidens æquinoctialem & æstiuum circulum, tangit extremũ finem mali, qui in Argo naue defixus uidetur. Deinde rursus reuertens, genua Centauri diuidit à reliquo corpore: & extremam caudam terminat scorpionis, & arcum medium Sagittarij, & aquilæ dimidiam partem per eius transiens pennas. B

QVoniam de hisce rebus exposuimus ordine, mundi rationem, & quemadmodum moueatur protinus dicemus, & in duodecim signorum exortu quæ deinde corpora consequantur, & quæ perueniant ad occasum. Conuenit nobis mundum ab exortu ad occasum conuerti, ideo quòd uidemus stellas exorientes ad occidentem cõuerti. Sic enim primùm poterimus scire quid sit exortus, & quid occasus. Si quis enim nostrûm aliquis astiterit cõtra exorientem solem, necesse est arctos nobis à sinistris partibus esse. Cum id ita fiat, illud quoque necesse est, ut omnia è dextris partib. exorta, in sinistris occidere uideant, de quo & antè diximus. Igitur cũ uideamus stellas exoriri, & occidere, necesse est mundum quoq; cum stellis uerti. Sed nonnulli aiunt, nihilominus id euenire posse, ut sic stante mundo, stellæ & exoriantur & occidant: quod fieri nõ potest. Si enim stellæ uagæ feruntur, neq; mundus ipse uoluitur, non possunt corpora stellis figurata incolumia & certa permanere. Illud enim uidemus in toto mũdo stellas erraticas esse 5. neq; horum cursum quenquã posse diffinire. Aratum ipsum quoq; negare se difficiles eorũ cursus interpretari posse. Quomodo igitur cum quinq; stellas nemo possit obseruare, tot millia quisquam possit peruidere, nisi qui permittat hoc, cursus stellarum posse esse, & nihilominus figuras corporum permanere. quod si non est, tota sphæra ad irritum reuocabitur. Quicunq; enim sphæram fecerit, non poterit efficere, ut sphæra stante, nihilominus stellæ uersentur. Illud etiam uidemus in extrema cauda draconis stellam esse, quæ in se uersatur, & in eodem loco constet. Quòd si omnes stellæ uagæ feruntur, hanc quoq; loco moueri necesse est: quod non euenit. Igitur necesse est mundum quoq;, non stellas, uerti. Quoniam ostendimus mundum cum stellis potius quàm stellas per se uerti, nunc reliqua dicemus.

CVm enim traditum sit nobis, prius noctem quàm diem ferri, noctem dicemus umbram terræ esse, eamq; obstare lumini solis. Et si nonnulli dixerũt in solis cursu euenire, ut cum peruenerit ad eum locum ubi occidere dicatur, ibi

A tur, ibi montium magnitudine à nobis lumen auerti solis, & ita noctem uideri: Quod si ita sit, nimirum eclipsim solis uerius quàm noctem diximus. Sed aliter esse, ex ipsa sphæra licebit intelligere.

HOrizon enim diuidens ea quæ uidentur, & quæ non apparent, ita diffinit sphæram, ut semper sex signa de duodecim in hemisphærio uideantur super terram, sex aūt signa sint infrà sub terra. Igitur cum in uno eorū sol nixus fet ri uideatur, ab eo circulo qui horizon uocatur exoritur. itaq; incipit lucere, cum nihilominus ipse mundus uertatur cum reliquis signis. Sed quo facilius intelligatur, ponamus solem esse in Ariete, à quo duodecim signa instituimus numerare. Igitur cum sol sit in Ariete, eo exoriente dies est: qui cum uertente se mundo peruenit ad eum circulum qui Mesembrinos uocatur, efficit diei partem dimidiam. Sed sic etiam facilius intelligitur, & rursus ab eodē ariete incipiemus; Cum aries est exortus, præter eum signa sunt in superiore hemisphærio: Pisces, Aquarius, Capricornus, Sagittarius, Scorpio. Horū cum tria signa occiderint, hoc est, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, exorta sunt tria quæ arietē sequuntur, hoc est, Taurus, Gemini, Cancer: tum fieri dimidium diem necesse est, et arietem peruenire ad eum quem Mesembrinum esse circulū suprà diximus. Cum autem cum reliquis signis ipse aries occidit, & exortus est leo, uirgo, tum chelę exoriuntur, & in superiore hemisphærio ariete occidente uehuntur. Quæ cum occiderint, rursus aries exortus efficiet lucem. Sed ne in dubium ueniat, cum ariete occidente dixerimus chelas exoriri, quid de reliquis signis siue sphæra posset intelligi, sic inuenietur. In quocunq; signo sol fuerit exoriens, quodcunque ab eo signo septimo loco fuerit, id noctu primùm exorietur, & ita conficiet cursum. Mundus enim ipse semel in die ac nocte uerti uidetur. Itaq; euenit, ut ipsa signa 12. semel in die ac nocte uideri possint. Sed ne solis cursus, de quibus po
B stea sumus dicturi, potius quàm quod antè cœpimus, enumerauerimus, ad inceptum reuertemur. Diximus enim principium mūdi esse noctem, deinde diem. Inter noctem & diem præter umbram terræ nihil interesse arbitramur. Sed quoniam signorum supra & corporum exortus instituimus, ad hoc perueniemus.

IGitur uertente se mundo per utrosque polos & axem, quem supra dimensionem sphæræ diximus esse, & ita sphæra collocata, ut unus polus semper sit supra terram, alter nunquam exoriatur necesse est. Arctus quoq;, & reliqua corpora quæ sunt in arctico circulo nunquam occidere, reliqua autem omnia exoriri & occidere, quòd inferiora sint ab eo circulo quem nunc occidere diximus. Id enim posse fieri, hæc edocet causa. Videmus apud extremū draconis, quod maximè arcticon extra circulum prouidet, quod quodam tempore ita occidere existimatur, ut exortus cum occasu permisceatur, ut & antè diximus. Si autem pars aliqua occidere de summo circulo uidetur, necesse est omnia quæ sunt exoriri & occidere. Igitur conuenit nobis, sidera uertente mundo occidere & exoriri. Præterea hac inclinatione cœli, cum unus circulus ita sit erectus, ut nunquam occidat: alter ita sit terræ subiectus, et nunquam exoriatur: quicunque circuli fuerint in sphæra, hoc est, ab æquinoctiali ad polum, qui Boreus appellatur, nullus erit eorum qui non maiorem partem circumductionis habeat supra terram. Qui autem ab æquinoctiali fuerint circulo ad eum polum qui Notius appellatur, omnes inferiorem partem maiorem habebunt quàm superiorem: & quanto magis ad polum notium accesserint, hoc maiorem partem sub terra habere perspicientur. Et quanto magis ad boreum finem uenerint, hoc maiorē partem circuli supra terram tenere uidebunt. Quo enim erectior ipse polus fuerit, hoc magis & circuli eius erectiores uidebūtur. Quod cum ita sit, si duo sidera simul fuerint orta, unū ab arctico, alterum ab antarctico circulo, serius occidet id sidus quod ab arctico circulo fuerit exortū: ideo quòd maiorē habet circunductionē sphæræ, quàm quod à notio polo est ortū. Si aūt simul occiderint, serius exorietur id signū q̄d ab antarctico fuerit exortū, ideo

quod tota illa collatio mundi maiorē partē habet sub terra, quàm illa pars quæ A in boreo polo est finita. Et non modò signa quę sunt ad arcticum finem collocata, præstantibus corporibus aut serius occidunt, aut antè exoriuntur quàm ea quæ notio polo depinximus: sed ipsa quoque corpora inter se dissentiunt, ut si quod inferius sit signum, et id cum superiore exoriatur, tamen serius occidat. E contrario itaque si qua sunt signa ab æquinoctiali circulo ad notium polum figurata, horum si qua signa pariter exorta fuerint, citius occident quæ proximè polum accedant. Euenit etiam, ut non modò quę simul sint exorta sidera, ex his serius occidant, quæ proximè arcticum circulum sunt collocata: sed etiam si qua eorum antè exorta fuerint, quæ sunt ad notium polum finita, tamen ante occidant, quàm ea corpora quæ in boreo polo figurata esse suprà demonstrauimus. ideo quod maiore circunductione sphærę utūtur ea corpora, quæ æquinoctiali circulo ad arcticum finem sunt constituta. Igitur ostendimus qua inclinatione mundi sphæra sit constituta. Nūc ad duodecim signa reuertemur: & quorū exortu quæ de reliquis corporibus occidant, aut oriantur, commemorabimus, & initium ab ariete faciemus.

Aries. ARietis exortu, sinistra pars Andromedæ prouenire, Ara autem occidere uidetur. Cum sidere eodē exoritur & Persei caput usque ad umbilicum: ut dubium fore uideatur, zona eius utrum usque extremo Ariete, an tauro primùm
Taurus. exoriente prodeat ad lucem. Tauro autē exorto, quę prius dubia fuerint, omnia sunt certa. Nam & Ara omnino occidit, & Perseus totus est ortus. & aurigæ caput cum reliquo corpore duntaxat ad sinistrum pedem uidetur, & pistrix à cauda exoriēs prospicitur. Hoc signo primùm occidere Bootes uidetur. & si cum quatuor signis occidit, neque tamen totus ad terram potest uenire. Nam ma-
Gemini. nus eius sinistra circulo arctico conclusa, neque oritur, neque occidit. Geminis exorientibus tota iam pistrix, & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion
Cancer. exoriri uidetur. Occidit autē Ophiuchus à pedibus, genuū fine. Cancer exoriens obscurat dimidiam partem coronæ, pistricisque caudam, & notium piscē, B & caput cum reliquo corpore ad umbilicum eius qui Engonasin uocat. Ophiuchum à genubus ad humeros, & anguem totū præter caput & ceruicem, quæ ex æstiuo circulo tendit ad coronam. Bootem propè totum, terra tenet rectum.
Leo. Exoritur autem & Orionis corpus ad zonā, & Eridanus totus apparet. Exortu leonis reliqua pars occidit, coronæ cū capite & ceruicibus anguis, & Ophiucho. Engonasin autem qui uocatur, eius præter sinistrum genu & pedem nihil apparet, & Bootes totus obscuratur. Exoritur autē caput hydræ cum le-
Virgo. pore toto, & Procyon cum pedibus prioris canis, & aquila tota. Virgo autem exoriēs, non pauca sidera obscurat. Nam statim lyra occidit cum sagitta & delphino, & oloris à capite corpus usque ad caudā propè occidit, & fluminis prior pars, & equi caput cum ceruicibus. Exoritur autem hydra sine crateris, & ca-
Libra. nis totus, & nauis Argo sine totius ueli. Chelis exorientibus, uidetur & Bootes exoriens totus, & tota nauis apparet Argo, hydraque, præter cacumen extremum caudæ, quod est sub terra. Exoritur etiam genu & sura eius dextra, qui engonasin uocatur. Hunc eadem nocte occidere & exoriri licet, uidere. Reliquū autem corpus, cum scorpionis & sagittarij prouenit parte. Pręterea cum Chelis exoritur cauda centauri. Occidit reliquū Pegasi corpus, & oloris extrema cauda, & Andromedæ caput cū umbilico Pegasi, & pistrix reliquo corpore ad ceruices, ut caput eius solum uideatur, & caput Cephei pendens ad pistricis occa-
Scorpio. sum, cū manibus & humeris peruenit ad terrā. Scorpione exoriente, duę partes fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromedę cum capite Cephei. Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quæ pars est extra arcticum circulū cōstituta: obscuratur etiam Cassiopeia, resupinata occidens. Exoritur autem corona, quæ ante centauri pedes iacere existimatur: & hydræ reliquum, quod caudam esse suprà diximus. Prouenit etiam & corpus cētauri, quod equina figura uidetur,

A id est de non credendis historijs, uel falsis narrationibus: ita enim omnibus hisce nominibus ac titulis libri isti circunferuntur, citanturq; ab eruditis. Hunc autem Palæphatum, ut ex Suidæ uerbis colligimus, libros quinque scripsisse apparet. quemadmodum quidam huius librum primum uel secundum incredibilium citant, penes quos fortè omnes isti libri integri esse debent. quorum paucula hæc, quæ ad manus nostras, iam decem anni sunt, opera Aldi Manutij peruenerunt, fragmenta quædam uerius esse, quàm legitimum opus eius constat: quæ etiam corrupta mutilataq; pluribus in locis ita sunt, & eà maximè in parte ubi de Hercule agitur, ut uix percipi, eruditorũ etiam iudicio, possint, nisi pro captu ingenij cuiusuis, quid paucula illa, & alia quædam ambigua sibi uelint. Quę omnia calamitati temporum (ut pleraque alia) accepta quidem referimus, quæ omnibus fermè bonis operibus & latinis & gręcis semper insidiata est. Vt plura ad nos uel sine capite ac mẽbris mutilata imperfectaq; transmiserit, quorum reparationi ne ipse quidem Aesculapius, qui mortuos etiã ad uitam reuocabat, subuenire atq; occurrere posset. Ego uerò quantum in me fuit, in his trãsferendis operam dedi, ut culpa carerem, utq; fideliter magis, quàm ornatè interpretarer. Quibus si maior tamen diligentia requiretur, nõ mihi magis quàm temporis iniuriæ uitio detur. Atq; adeò (ut quod sentio semel dicam) quis ab aliquo Græcorum hominum hæc Palæphati scripta interpollata suppressaq; fuisse non utique etiam credere possit? Etenim cum ipsi de mendacio iampridem malè semper audiuerint, eorum uanitates, quod Palæphatus facit, testimonio quoq; suorum detegi, atq; redargui non sine graui molestia eos audire posse, necnon incredibilium libros hosce mirandum in modum detestari contenderim. Sed ut seriò Græcos quandoq; ipsos, cuius linguę studiosus semper fui, ab ijs etiam quæ sibi obijciuntur, purgatos reddam, ne ue mendacio eis omnia ascribi patiar, & ut inepti nomine, sic mendacij uitio carere eos ostendam. Talè

B quippiam illos in fabulosis narrationibus suis obseruare uoluisse crediderim, quale iurisperiti illi primi, quod Cicero cùm alibi, tum in libris de Oratore memorat, obseruarunt, qui obtinendæ atq; augendæ potentiæ causa, artem suam peruulgari nolebant, nisi Gn. Flauius primus eam propalasset, qui ob id cornicum oculos confixisse dictus est: ita res suas Græci sub cortice figmentisq; fabulosis occultantes, idiotas homines à mysterij suis arcere ac propulsare studebant. Quæ quidem Palęphatus ad Gn. Flauij instar (suos ueluti prodens) diuulgare non dubitauit, fabulas omnes, quæ super ueritate ipsa confictę fuerant, neque fidem capiebant, ad historię sensum ac ueritatem referens. Cui tamen (cum Græcus & ipse sit) dubium quibusdam, scio, uideri posse, an fides eadem eius, quæ cæterorum Græcorum scriptis adhiberi debeat, quin idem quoq; in taxandis aliorum mendacijs uanus ac mendax appareat, ne ue ex fabulis fabulas confingere, ac mendacijs mendacia adstruere uoluisse uideatur. Qua in re, ne talè quippiam de se crederetur, ueritus, in præfatione operis sui ad omne dubium prorsus tollendum ea se duntaxat scribere, quæ oculata fide uiderit, quæ ue ab alijs qui ad ea uidenda profecti essent, audiuerit, testatur. Quæ res magnam credulitatis fidem ei dubio procul arrogat, seq; à labe illa mendacij plane eximit. Tantumq; abest, ut Græcorum more uanus ipse esse, aut aliorum uanitates confouere uelit, ut suorum etiam mendacia detegere, & in medium allata, suscepta etiam adhæc uidenda, ut Pausanias, Plinius, & alij factitarunt, peregrinatione, confutare non dubitet. Vtcunque uerò res sese habeat, æqui boniq; lector consulas, rogamus.

PALAEPHATVS DE NON CREDENDIS FABVLOSIS NARrationibus.

PRAEFATIO.

HAec quidem de incredibilibus conscripsi. Hominum nanque A
alij, & ij maximè qui ab omni sapientia atque eruditione alieni sunt, omnibus illis quæ utique dicantur, persuasi, fidem adhibere consueuerunt. Quidam uerò natura prudentiores, curiosique magis, ac in rebus negocijsque pluribus uersati, omnia illa quæ tradantur, fieri ut penitus credant, adduci nequeunt. Mihi aũt omnia, quæcunque dicta iam fuerint, fieri quoque uidentur. Neque enim nomẽ duntaxat fuisse existimandum est: nullus alioqui super his sermo existeret. Veruntamen ea ipsa primum opera, resque fuerunt, ac sic demũ sermo illis superinductus est. Quæcunque autem species & formæ dictæ fuerunt, factæ quoque eædem tunc temporis sunt. Quæ uerò nunc minimè extant figuræ, nullo unquam tempore fuerunt. Nam si hæ tunc quidem, & alio quoque tempore erant, nunc etiam existerent, rursusque forent. Quamobrẽ ipse sanè Melissum & Lamiscum Samium historiarum scriptores laudo, in principio quicquid olim fuerit, & nunc quoque esse, atque futurum deinceps asseuerantes: quæ autem facta quædam reuera fuerant, poetæ nugatoresque plerique, in incredibile magis atque admirabilius quodpiam converterunt, ut ista legentes homines in maximam admirationem perducerent. Ego uerò talia minime esse posse, qualia dicuntur, agnosco. Hoc unũ tamen comprehendi, quòd nisi aliquid super his factum fuisset, non quicquam utique diceretur. Accedens nanque ipse ad quamplurima loca, & diuersas mundi regiones peragrans, senioresque percunctatus, quid'nam super unoquoque eorũ quæ dicerentur, audiuissent: quæ ab ijs potissimum intellexi, quæ'ue loca ipse B
uidi, & ut unumquodque illorum sese habere comperi, in medium affero. At hæc quidem non qualia falsò à poetis dicta olim fuerant, sed ueluti ad ea oculata fide perspicienda profectus, agnoui: & historiam componens, in hunc modum perscripsi.

Suid. Μέλισσος ᾤετο τὸ μὴ γενόμενον, οὐκ ἔχειν ἀρχὴν. *hoc est, Melissus putabat, nihil quod fieret, nõ habere principium. Sic etiã Pausanias.*

De Centauris.

CEntauri tanquam feræ quædam fuerunt, quæ equorum quidem speciem totam, excepto capite, habebant. Si quis est igitur, qui talem hanc ferã fuisse credat, imposibilibus hic planè fidem adhibere persuadetur. Neque enim ullo pacto equi atque uiri natura conformis est, neque cibi eorum aliqua inter se similitudo existit, ne'ue ratione aliqua potis est, quòd per os gutturque humanum equi cibus descendat. Atque adeò si talis forma tunc temporis erat, etiam nunc utique existeret. Veritas autem rei ita se habet. Ixione Thessaliæ rege existente in Pelio monte taurorum armentum quoddam furore ita correptũ, atque œstro exagitatum est, ut reliqua circumquaque montana loca inaccessa redderet. In domestica etenim cultaque loca cum impetu ingruentes tauri ipsi, arbores & fructus lædebant, arataque corrumpebant. Præconio igitur publico nunciari Ixion iussit, quòd si quis esset, qui tauros hosce caperet, huic sese diuitias perquãplurimas dono daturum esse. Adolescentuli autẽ nonnulli ex montano loco pagoque quodam qui Nephele, hoc est, nubes nuncupatur, equos domare tum primùm agresi, quomodo equites sessoresque dorso gestarent, illos docere excogitant. Prius etenim homines equis uehi nesciebãt, uerùm curribus duntaxat utebantur. sic aũt equorum dorso impositi equites illi, ad ea loca, ubi tauri erant, agentes eos impellebant: & armento sese superinijcientes, tauros feriebant. & quandoquidem ab impetu taurorum illos inuadentium iuuenes impellebantur, aufugiebant statim: ueslociores enim erant equi. At quotienscunque tauri firmato gressu

Lapithæ primi equitem docuere sub armis Insultare solo. Pli. etiam in 7.

A grellu consistebant, uertentes sese iuuenes eos iterum feriebant, atque hoc pacto eos interfecerunt. Et nomen ipsum Centaurorum exinde Centauri sortiti sunt; eo quòd tauros catecenton, hoc est, pungentes feriebāt: alioqui nihil tauri Centauris ipsis inest; sed equi atque uiri species illa ex hac re tantum existit. Cum itaque tali pro re ab Ixione pecunias dona que Centauri reportauissent, pro que hoc facto ualde exultarent, cōtumeliosi insuper ac superbi opibus ex illis facti, mala passim multa iam contra ipsum quoque Ixionem perpetrabāt: qui quidem Ixion tūc temporis Larissam nuncupatam ciuitatem incolebat. qui uerò regionem illam tunc tenebant, Lapithæ uocabantur. Inuitati aūt cū ab his Lapithis fortè ad conuiuium Centauri essent ebrij facti, eorum mulieres diripuerūt: quas cum equos inscēdere fecissent, domū illico fugientes, quò impetus illos ferebat, secū asportarunt: sicque bellū aduersus Lapithas Cētauri ob hanc rem gerebant, & nocturno tempore è montibus in planitiem descendentes, insidias illis struebant. Diurno uerò tempore cum plura diripuissent, in fugam sese conuertentes, montana loca repetebant. Quibus ita recedentibus, equorū duntaxat caudæ, capita que hominum à longe apparebant. Alienum itaque ac inusitatum spectaculum hoc animaduertentes homines, dicere cōsueuerunt, Centauri nos quidem inuadentes ex Nephele, hoc est, Nube nuncupato loco, mala multa nobis inferunt. Atque ab hac utique sermonis forma, incredibilis fabula conficta formata que fuit, utpote quòd ex Nephele, loco ita dicto, equus & uir in monte cōgeniti fuissent. *Nephele pagus.*

De Pasiphae.

PAsiphaen tauri pascentis amore captam fuisse fabulantur. Nec non Dædalum ligneam uaccam fabrefecisse, & in eam Pasiphaen inclusisse, sicque taurum, eam inscendentem mulieri admixtum fuisse, quæ puerum ex hoc cōpressu uiri quidem corpus & bouis caput habentē conceperit. Ego uerò tale quidpiam B minimè factum fuisse dico. Primùm nanque imposibile est, quòd unius generis animal alterius ac diuersi generis animātis mutuo amore detineatur. Nec utique possibile est canem & simiam, lupum que & hyęnam inter se, aut cum ceruo bubulum admisceri. Diuersi nanque generis atque naturæ animalia existunt. Neque adeò mihi taurus cum uacca lignea sese miscuisse uidetur: aut quòd etiam ullo pacto ascendentem taurum mulier tolerare, uel conceptum cornua habentē in utero ferre potuerit. Veritas autem fabulæ sic ergo sese habet. Minoa dicunt cū circa pudenda morbo laboraret, à Cride Pandionis curatum fuisse. per illud autem curationis tempus Minoen iuuenis quidam satis formosus Taurus nomine sequebatur. cuius cum Pasiphae amore capta fuisset, illi miscetur, puerum que ex illius complexu genuit. quod uidens Minos, ac tempus quidem supputans ex quo dolore pudendorum cōflictari cœperit, agnoscens que, quòd puer hic ex se natus esse non posset, eo quòd per aliquod tempus cum Pasiphae uxore rem nō habuisset, ex Tauro potius iuuene puerum illum cōceptum esse cognouit. Neque tamen ob id eum interimere uolebat, quia sui ipsius filiorum frater quodammodo ob similitudinem aliquam esse uideretur. In montē tamen quendā eum relegatum mittit, ut in seruitij parte atque officio cum pastoribus esset. Ille uerò bubulcorum imperio sese subijcere minimè uolebat. quod cum Minos intellexisset, & ea quæ ab ipso fiebant, quæ ue aduersus eum dicebantur, ocyus illum comprehendi ac detineri, missis eò ciuibus suis, iussit: & si quidē sponte sequeretur, solutum ad se accedere sinerent, mandauit: sin minus, ligatum perducerent. Quo intellecto adolescens ipse protinus inde abijt, seque in montes recepit. Vnde oues diripiens, uitam sic degebat. Verùm cum Minos aliam quoque, & eam quidem maiorem turbam, ad eum comprehendendum misisset, iuuenis ille fossam sibi profundam faciens, intra eam sese ipsum conclusit, ubi Tauro sic existente, si à Minoe iniustus quispiam uir aliquando deprehensus fuisset, ad taurum protinus, ab eo interimendus, pœnas que illi daturus, mittebatur. Atque adeò cum Theseum olim Minos hostem cepisset, ad taurum eum misit, tanquā

Taurus Minois scriba, cuius amore capta est Pasiphae. Seruius

Intra Labyrinthum Minotaurus.

manibus eius periturum. Quare ab Ariadna cognita, ensem in carcerem, quo Minotaurum interfecit, ad eum præmisit. A

De Actæone.

Canis in dominum amor, Xenoph. & Plin.

ACtæona à proprijs deuoratum canibus fuisse dicũt: quod quidem totum falsum est. Canum nanq; ea propemodũ peculiaris natura est, dominum in primis suũ uel maximo amore prosequi, præsertimq; uenaticorũ, qui cunctis hominibus adulantes, cauda blandiuntur. Quidam tamẽ eius opinionis sunt, ut Actęonẽ ipsum dicant, cum à Diana in ceruũ transformatus fuisset, à uenatorib. quibusdã interfectũ fuisse. Mihi uerò Dianã ipsam, quòd uolebat hac in re, efficere non potuisse uidetur. Nanq; uerũ nullo pacto est, ceruũ ex homine, rursusq; ex ceruo hominẽ factũ fuisse. Hasce aũt fabulosas fictiones ob id ipsũ poetæ formantes in medium adduxerunt, ut talia audientes cæteri homines, à contumelia superbiaq; in diuinum numen utenda abstinere debeant. Rei uerò huius ueritas ita sese habet. Actęon Arcadicus genere uir erat, uenationis amator, qui quidem ob id multos canes alebat, & cum eis in montibus uenabatur, bonarum rerũ atq; facultatis suæ negligens prorsus. Illo aũt tẽpore omnes homines proprijs manibus laborabant, operarijq; per se erant. Neminem nanq; omnino seruũ habebant, sed illi ipsi terrã agrosq; suos colebãt: & sic quisq;, qui terrã maximè colebat, ex hoc opere laboriosissimus ditissimusq; euadebat. Actæoni uerò rei domesticæ curam negligenti, quinimo uenationi duntaxat intẽto, facultas omnis ac uita defecit. cũ aũt nihil amplius in bonis haberet, in illũ homines dicebant, Heu miser Actæon, qui à proprijs canibus cõsumptus es. nam & modò nũc lenociniũ exercens infeliciter ages, dicere uidelicet, putabãt fore ꝗq;, ut à meretricib. deuoratus esset. Atq; ita tale quippiã de Actæone factũ est.

μὴ ὑβρίζειν εἰς τὸ θεῖον, à contumelia in deos abstinendum.

Sine seruis gens prisca.

De equis Diomedis homines comedentibus.

DE Diomedis quoq; equis, quòd homines comederent, dicitur: quod quidem omnino ridiculum est. Animal etenim istud ordeo fœnoq; magis, ꝙ humanis carnibus delectatur. Veritas autẽ hæc est: Cum antiquiores illi homines primi per se operarij essent, ac cibum ob id, plurimamq; substantiã possidẽrent, utpote terrã ipsam manibus suis colentes, equos pascere ipse Diomedes cœperat: & usq; adeò equis ipsis tantisper delectatus est, quoad sua bona perdidit. Omnia nanq; diuendens, in equorũ nutrimentũ consumpsit. Qua ex re amici eius equos illos hominiuoras, hoc est humana carne uescentes nuncupabãt, & sic tali ex facto fabulosus hic sermo in medium adductus est. B

Bona præsepibus donauit Diomedes.

De Orione.

IOuis Neptuni atq; Mercurij filius Orion fuisse dicitur. Nam Hyreus Neptuni & Alciones unius Atlantis filiarum in Tanagra Bœotię habitabat. Hospitalissimus aũt cũ esset, deos aliquando hospitio susceperat. Iupiter autẽ, Neptunus atq; Mercurius cum fortè hospitio suscepti ab eo fuissent, ac benignitatem illius admisissent: eum, ut quicquid uellet peteret, exhortati sunt. Hic uerò cum sine filijs esset, puerũ sibi dari petijt. Quocirca dij tres illi cum bouis pellem ab eo in eorum honorem sacrificati accepissent, in eam urinã ueluti semen infundentes minxerunt, & sub terram illam occultari, ac mox post menses decem suscipi iusserunt. Quibus decem mensibus decursis, natus est Vrion, sic primùm quidem denominatus, eo quia dij tali pacto urinam intra corium illud infuderant. postea uerò propter bonum nominis sonum Orion dictus est. Cum autẽ hic simul cum Diana uenaretur, eam uiolare uelle aggressus est. quæ illi ob hoc indignata, scorpionẽ è terra in illum emisit: qui cum eum circa calcaneum pedis percussisset, interfecit. huius uerò sic mortui miseratus Iupiter, inter sidera ipsum collocauit.

Iupiter hospitibus fauens.

Vrion.

Orion.

De seminatis Gigantibus.

DIcitur etiam, quòd Cadmus, ut memorant, cum in Lerna draconem interfecisset, & dẽtes eius collegisset, eos in propria terra seminauit. ex quibus postea

A poſtea nati ſunt uiri armati. Quod ſi uerum fuiſſet, nullus hominum noſtri temporis aliud quippiam unquam præterquam dentes draconis ſeminarit. huius tamen rei ueritas ita ſeſe habet. Cadmus genere Phœnicius erat, is Thebas aduerſus fratrem Phœnicium bellum de regno geſturus, profectus eſt. Cum plura uerò alia bona hic, ut qui rex erat, haberet, dentes inter cætera elephantis eburneos habebat. Thebanorum autem rex Dracon Martis filius erat, quem cum Cadmus interfeciſſet, eius regnum occupauit. Amici itaq; Draconis bellũ aduerſus Cadmum gerebant, contra quem & Draconis quoq; filij inſurrexerunt: qui quidem omnes tam amici quàm filij poſteaquam uiribus inferiores facti, ſuperatiq; ab eo fuerunt, Cadmi bona atq; diuitias diripientes, præſertimq; dẽtes ipſos eburneos, quò impetus illos ferebat, aufugiebant. Alij nanq; aliò diſperſi diſſeminatiq; ſpargebantur, quidam in Atticam, nonnulli in Peloponneſum, pleriq; in Phocida, alij uerò in Locrida peruenerunt: à quibus quidem mox locis uenientes, Thebanis bellum inferebant. Difficilesq; ac moleſti admodũ bellatores erant. Poſteaquam igitur eburneos dentes, quos Cadmus habebat, diripientes aufugere, Thebani dicebant, quòd talia tamq; horrenda mala hæc ſibi ipſis Cadmus draconem necando, intulerat. Ex cuius quidem dentibus multi ſtrenui, forteſq; uiri, hac & illac diſſeminati ſparſiq;, hoc eſt ſati, illis ipſis bellũ inferebant. quo quidem ex euento fabula hæc conficta eſt.

Bona plurima penes reges.

Nota quòd Spartos quidam gentem fuiſſe ſic dictam crediderũt, licet apud nos Satos ſignificet. Simile quiddam Apollonius de Iaſone refert.

De Sphinge.

De Cadmea Sphinge dicunt, quòd fera quidem hec fuit, quæ corpus canis habens, caput & faciem puellæ, alas uerò auium, atq; hominis uocem haberet. In Sphincio aũt monte ſedens hæc, ænigma quoddam unicuiq; ex ciuibus proponebat. Et quemcunq; (illud ſoluere neſcientem) interimebat. Quod cum ſoluere Oedipus propoſitum ænigma ſciuiſſet, ſeſe ipſam (ut quæ grauato B animo id ferebat) ex monte deijciens, interfecit. Sermo autem hic incredibilis, ac res ipſa impoſſibilis eſt. Neq; enim talis ſpecies, formaq; fieri ullo pacto poteſt. Atq; adeò illud ſanè perquam puerile admodum eſt, ænigma nõ ſoluentes homines, ab ea tam facile interemptos iri ſolitos, uel eam à Thebanis feram ob id ſagittis confoſſam non fuiſſe. ſtultumq; credere prorſus eſt, ciues ſuos, ueluti hoſtes eſſent, ita à Thebanis contemptos fuiſſe, ut à fera illa deuorari permitterentur. Habet igitur ſeſe hoc pacto ueritas. Cadmus cum mulierem Amazonida, cui Sphinx erat nomen, ſecum haberet, Thebas peruenit. Cumq; Dracone interfeciſſet, huius ipſius regnum occupauit. Poſt hæc & Draconis ſororẽ, cui Harmonia erat nomen, cepit. Intelligẽs autem Sphinx quòd Cadmus aliam duxiſſet uxorem, ac ſibi perſuadens multos ciues ſe abeuntẽ ſecuturos eſſe, quamplurimas diuitias rapiens, ſecumq; celerem canem ducens, quem Cadmus habebat, cum his omnibus in Sphincium mõtem nuncupatum peruenit, & exinde Cadmo bellum inferebat. incurſiones autẽ inſidiando, cum per unumquenque ex illis montibus faceret, ſingulis horis plures homines interimebat. Vocant autem Thebani incurſiones ipſas ænigmata. Diuulgabant hoc aũt paſſim ciues in hunc modum, dicentes, Argiua Sphinx nos, ẽnigma quoddam proponens, diripit. Quonam autem modo ænigma faciat, inuenire nemo noſtrũ poteſt. Publico itaq; edicto nunciari Cadmus iuſſit, Sphingẽ interficienti cuicunque, diuitiarum perquàm plurium præmium eſſe propoſitum. Ad quam cum Oedipus Corinthius acceſſiſſet, uir equidẽ bellicis in rebus clarus, ac ſtrenuus, cum equo ueloci quem ſecum habebat, unà cum Thebanis quibuſdam, quos in ſocietatem ſibi aſſumpſerat, nocturno tempore, cum his mõtem uerſus accedens, Sphingem ipſam de medio ſuſtulit. Pro quibus euentibus fabula hæc in medium adducta fuit.

Sphincius mons.

Sphinx Cadmi uxor.

Harmonia, non Hermione, Cadmi cõiunx Mar. in 7. cap.

Aenigmata prõ inſidijs atque incurſionibus.

Oedipus Corinthius.

De Vulpe.

De Telmeſia uulpe dicũt, quòd Thebanos hæc rapiens, deuorabat. Quod quidem omnino ſimplex ac fatuum eſt. Neque enim quodpiam aliud animal eſt, quod terreſtre exiſtens, hominem rapere atq; aſportare ualeat. Vulpes

 inſuper

insuper paruum animal ac debile est. Fuit aūt quippiam tale. Thebanus uir quidam bonus, ac pulcher satis admodum fuit, qui Alopix nomine, hoc est uulpes nominabatur. Hunc autem cum astutissimus esset, & omneis homines pruden tia superaret, Thebanorum rex ueritus ne sibi insidias aliquando strueret, è ciuitate expulit. Qui cum ualidissimum sibi exercitum cōparasset, aliosq́ secum mercenarios milites adduxisset, Telmesiū nūcupatum collem occupauit, unde desiliens, Thebanos prædabatur. Dicebant itaq; Thebani homines, Alopix, hoc est uulpes dictus, circumquaq; decurrens nos subiugat. Ad hunc aūt locū uir quidam Cephalus nomine, genere Atheniensis, qui magnū exercitum habebat, cum peruenisset, Thebanis auxilium ferens, Alopeca hunc, hoc est uulpem nominatum interfecit, atq; eo ex loco exercitum eius omnem depulit.

Alopix. *Aliena uirtus tyrannis formidolosa.* *Cephalus.* *De hac uulpe Aratus & Hyginus, ubi de Syrio agunt.*

De Niobe.

NIoben dum uiueret, super filiorum suorum sepulchrum lapidem factā esse memorant. Quicunq; autem ex lapide hominem, rursusq́ ex homine lapidem fieri posse credit, stultus hic quidem planè est. Verum autē hoc habet. Niobe mortuis sui ipsius liberis, cum lapideam imaginem sibi cōstituisset, eam supra natorum suorum sepulchrum posuit. Nosq́ ipsi hanc utiq;, qualis reuera esset, inspeximus.

Statua Niobes in Siphylo cur.

De Lynceo.

LYnceum dicunt, quòd ea etiam quæ sub terra erant prospiciebat: quod quidem falsum prorsus est. Nam ueritas ita sese habet. Lynceus æs, argentum, cæteraq́ metalla primus inquirere cœpit. In qua quidem metallorum inquisitione, lucernas secum intra terræ penetralia circunferens, ibidem eas fortè relinquebat, ac sursum ipse æs, ferrumq́ reportabat. Quod factū uidentes homines, dicere consueuerant, quod Lynceus subterranea etiam prospiciebat, ob idq́ argentum inde sursum afferebat. B

Metalla æris et argenti à Lynceo inuenta, aliter Plin. *Lynceus trans parietes uidebat, Diuus Hier.*

De Cæneo.

CAenea inuulnerabilem omnino fuisse aiunt. Quicunq; autem hoc ad credendum suscipit, quod homo quispiam ferro inuulnerabilis existat, amēs hic reputandus est. Veritas itaq; sic se habet. Cæneus genere Thessalus, uir erat bellicis in rebus strenuus ac potens, pugnandiq́ scientia præditus. qui cū multis in bellis olim fuisset, nullo tamen unquam tempore uulneratus fuerat. Atq; adeò cum Lapithis simul quandoq; pugnans, à Centauris interfici nullo modo potuit: sed ab illis solū cōprehensus cum fuisset, multitudine illorū obrutus est: sicq́ cōsumptus fuit. Eius itaq; defuncti Lapithę cadauer suscipientes, nullisq́ confossum uulneribus corpus inuenientes, dicere consueuerant: Cæneus cum aliàs toto suæ uitæ tempore inuulnerabilis fuerit, itidem sine ullis nunc quoq; uulneribus mortuus est.

De Cygno.

IDem quoq; sermo de Cygno Coloniensi circumfertur. Illum nanq; dicūt inuulnerabilem pariter fuisse, eo quòd cū pugnator quoq; is, scientiæq́ bellicæ peritissimus esset, ac Troiano in bello ab Achille lapide percussus fuisset, minimè uulneratus est. Eius cū itaq; defuncti cadauer homines intuerent, quod in uulnerabilis quoq; hic esset, diuulgabant: atq; ita nomine quoq; ipso inuulnerabilis nuncupatus est. Assentitur hac in re mihi, meumq́ sermonē hunc affirmat & contestatur Aiax Telamonius, Namq; & is quoq; inuulnerabilis dictus est, qui uel seipsum ense proprio peremit.

Cygnus ferro inuulnerabilis, Ouid.

De Dædalo, & Icaro.

DAedalum unà cum Icaro filio, quandam ob causam in carcerem à Minoe inclusum fuisse aiunt. qui quidem Dædalus cū ficticias sibi pennas fabrefaciendo aptasset, unà cū Icaro illinc exiluisse fertur. Scientiam uerò hūc uolantes homines faciendi absq; ulla machina, & artificio, pēnasq́ presertim ficticias habētes, calluisse, impossibile est. Tale igit̃ hoc erat q̄d ab eis dictū est. Dedalus

cum

A cum in carcere esset, ac sese ipsum per fenestram quandam demisisset, scapham mare sulcaturus inscendit. quod simulatque Minos intellexit, quæ illũ abeuntem nauigia insequerentur, mittit. Id aũt Dædalus atque Icarus agnoscentes, persecutoresque à tergo instare animaduertentes, uento terribili ac uehemẽti cum impetu flante usi, aduolantes, hoc est nauigantes circum pelagus uertebantur. Atque is ipse Dædalus in terrã cum peruenisset, incolumis seruatus est. Icarus uerò in mari perijt, à cuius quidẽ nomine Icariũ mare denominatũ est. qui cũ postea ab undis in terrã eiectus Icarus fuisset, à patre Dædalo sepulturę demandatus fuit.

De Atalanta & Milanione.

DE Atalanta & Milanione hoc etiam referunt, quòd illa quidam in leęnam commutata fuit, hic uerò leo factus est. Veritas tamen rei huius talis est. Atalanta & Milanion cum simul in uenatione essent, Atalantæ puellæ, ut secũ in coitu misceat, Milanion persuadet: atque ob id in speluncã coiturus, eã perducit, simulque conueniunt. Sed in eo fortè antro leonis atque leænæ cubile erat: qui cum illorum uoces audissent, egressi cum impetu, Atalantam atque Milanionem dilaniarunt. Non multo autem tempore pòst leone ac leæna ipsa exinde egredientibus, qui socij in uenatione Milanionis erant, in huiusmodi animalia Atalantam atque Milaniona trãsformatos fuisse existimabant. Reuersique in ciuitatẽ, ipsi talia passim de Atalanta & Milanione, quòd in leones mutati fuissent, diuulgabant.

Μειλάνιον, qui Mimalion ab imperitis dicitur.

De Callistone.

ET de Callistone talis quoque sermo existit, quòd uenatrix cum hęc esset, ursa facta est. Ego uerò dico etiam hanc ipsam montes inhabitantem, ubi ursa quædam fortè inerat, ab ea in uenatione consumptam fuisse. Quicunque igitur in uenatione cum ea erãt, non illam amplius ex ursę cubili egredientem, sed solam ursam uidentes, quò Callisto puella ursa facta esset, dictitabant.

B

De Europa.

EVropam Phœnicis filiam, cum à tauro uecta fuisset, ex Tyro in Cretam mari peruenisse censent. Mihi uerò longè secius fuisse uidetur, eo quòd neque taurus, aut equus tam profundum pelagus transfretare potuisse uideatur: neque utique puellam Europam supra taurum tam ferum animal ascẽdere uoluisse. Atque adeò si Iupiter Europã in Cretam accedere in animo habuisset, meliorem sanè uiam, quàm hæc erat, inuenire potuisset. Veritas rei hoc habet. Cretensis uir quidam, cui Taurus nomẽ erat, bellum in Tyrrhena regione gerebat. hic cũ plures alias in eo loco puellas rapuisset, Europam præcipuè regis filiam, postremò captiuam abduxit. Qua ex re dicere homines solebant, Europã regis filiam Taurus asportauit: ob idque fabula hæc conficta fuit.

De Durateo equo: & Troia.

A Chiuos ligneo in equo Ilium expugnauisse tradunt. qui quidẽ sermo uanus utique ac fabulosus omni ex parte est. Veritasque ipsa hoc habet. Equũ ligneum ita fabricarũt Græci, ut magnitudine sua portas urbis superemineret, ne portis recipi, aut intra mœnia duci ullo pacto posset. Ductores uerò iuxta ciuitatem ipsam concauo in loco quodam sedebant, qui in hunc usque diem Argiuorum insidiæ uocatur. Transfuga autem Sinon cum ad Ilium peruenisset, Iliensibus ipsis persuadet, ut equum illum intra ciuitatem suã ducere omnino debeant: hoc ipsum addens quoque, fore scilicet, ut nullo pacto deinceps Gręci aduersum eos accedere possent. Cui audientes Troiani cũ fuissent, & portas quoque urbis deposuissent, equũ ipsum introducentes admittunt. Prandentibusque mox ipsis cum securitate, ac nil tale uerentibus Troianis, impetu facto, eos adorti sunt Græci. Ac tali quidem pacto Troia capta est.

Durateus equus apud Lucre. αὐτόμολος Sinõ. Sinon in bello Troiano specularem significationem inuenit.

De Aeolo.

AEolum uentorum regem fuisse aiunt, qui Vlyssi uentos in utre conclusos dedit. Quam quidẽ rem fieri impossibile esse, omnibus manifestum existimo. Verisimilius utique fuisset, id quod erat dixisse, Aeolum scilicet astro-

Homer, Odyss. libro x. Aeolus Hellenis

filius uentorum rationem inuenit pro Plin. & Polybio.

logum fuiſſe, qui Vlyſſi tempora, quibus exortus flantium quorundam uentorum fierent, prædixerit. Mœnia inſuper hic ciuitatis ſuæ ex ære circundata habuiſſe traditur. quod etiam falſum omnino eſt. Armatos namq; uiros, ut reor, potius ille habebat, qui ciuitatem eius præſidio cuſtodiebant. A

De Heſperidibus.

Mileſia uellera κάλλιστον γὰρ ὁ χρυσός.
Mila oues et poma apud Varronem & Seruiũ.
Draco paſtor ab aſperitate morũ dictus.

HEſperidas mulieres quaſdam fuiſſe tradũt, quibus mala aurea ſuper malo arbore, quæ draco cuſtodiebat, fuerant. At quæ quidem poma aurea Hercules expeditionem fecerit. Veritas tamen rei huiuſmodi eſt. Heſperus uir quidẽ Mileſius erat, qui in Caria habitabat, duasq; filias habebat, quæ Heſperides nominabantur. Illicq; ipſi oues pulchrę atque fœcundæ erant, quales & nunc in Mileto quoq; ſunt. quę quidem ob id aureæ iam oues nuncupabantur, quoniã pulcherrimũ omnium rerũ aurum eſt, & illæ quoq; pulcherrimæ erant. μῆλα etenim ut poma, ſic oues quoq; apud Græcos uocantur. quæ quidem μῆλα, hoc eſt oues, cũ circa maris litus paſcentia Hercules uidiſſet, ea abigendo comprehendens, naui ſuæ impoſuit, ſimulq; earũ paſtorem nomine Draconem ſecum domum perduxit. & hoc non amplius Heſpero iam ipſo uiuente, ſed eius duntaxat ſuperſtitibus filiabus. Dicebant itaq; homines, Aurea equidem mala uidimus. quæ ab Heſperidibus Hercules, Draconem quoq; cuſtodem interficiens, abduxit: ſicq; exinde fabuloſus ſermo confictus formatusq; fuit.

De Cotto & Briareo.

Hecatõtachiria ciuitas, Oreſtiades, Stephanus de urbibus.

DE Cotto & Briareo dicunt, quòd cum uiri eſſent, centum tamen manus illi habebant. Quod quidem uelle dicere, quomodo non ſtultum prorſus eſt? Verum hoc autem in ſe habet. Ciuitati, in qua illi habitabãt, Hecatontachiria, hoc eſt centimanus, nomen eſt. Erat autem ciuitas illa, quæ nunc Oreſtiades uocatã. Dicebãt itaq; homines, Cottus, Briareus & Gyges Hecatõtachirei, hoc eſt cẽtimani, auxiliũ dijs afferẽtes aduerſus Titanas, ab Olympo eos expulerũt. B

De Scylla.

Scylla triremis.
Apud Homerũ Odyſſeæ xij.

DE Scylla etiã tradunt, quòd in Tyrrhena regione fera quædã fuit, quæ mulier quidem uſq; ad umbilicũ eſſet, canum uerò capita exinde ei nata ſint, ac reliquum corporis ſerpentis haberet. talem autem naturã credere, ualde ſtultum eſt. Veritas nanq; huiuſmodi eſt. Tyrrhenorũ inſulæ erant, quæ cuncta circumuicina Siciliæ Ionijq; ſinus loca, atq; regiones deprædabantur. Tunc temporis autem nauis erat triremis uelox, cui Scylla erat nomen: quæ quidem ipſa triremis cætera nauigia comprehendens, cibum ſæpius aſſequebatur, ſermoq; ob id multus de ea erat. Hanc autem nauem, Vlyſſes uehementi & cum impetu flãte uento, uſus effugit. Quod mox in Corcyra Alcinoo narrauit, quo nam ſcilicet pacto euaſerat, & quomodo nauem illam effugerat, nauisq; præterea eius formam deſcripſit. à quibus quidem rebus fabula conficta fuit.

De Dædalo.

ἀνδριαντοποιοί. ἀγαλματοποιοί. De ſtatuis his à Dædalo in Græcia cõfictis Euſ.

ILlud etiam de Dædalo narrãt, quòd ſtatuas per ſe ambulantes fabrefaciebat. Ire uerò ſua ſpõte ſtatuam, impoſſibile mihi ſanè uidetur. uerũ aũt hoc habet. Quicunq; tunc temporis ſtatuas uirorum ſtatuarij faciebant, imaginesq; exornabant, iunctos adnexosq; corpori pedes quibus inniterentur, habẽtes, uiriles ſtatuas faciebant. Dædalus uerò ipſe uno pede tantum elato, ſeſe uertentes ſtatuas formabat. Quamobrẽ id uidentes homines, ſtatuas à Dædalo factas ambulare dicebant, ac non ut cæteras conſiſtere. Quemadmodum nũc quidem etiam dicimus, quòd picti ſunt homines pugnantes, & uertentes ſeſe equi, ac naues in undis ſeſe ſubmergentes.

De Phineo.

Phineus Peoniæ rex.

NArrationibus quoq; fabuloſis de Phineo dicunt, quòd Harpyiæ ſubſtantiam eius aſportabant, exiſtimant uerò quidam, feras uolatiles has fuiſſe, quæ cibaria ex Phinei menſa diriperent. Veritas tamen ſic habet. Phineus Pęoniæ rex erat, qui cum ad ſenectutem perueniſſet, uidendi uſum prorſus amiſit, ſi mulq;

A muliéꝗ liberi eius mares mortui ſunt.filiæ uerò illi, Pyria & Eraſia dictæ erant, quæ paternam ſubſtantiã omnem deſtruebant,adeò ut Phineum miſerum poetæ dicere cœperint, cuius bona Harpyię ita dilapidarẽt.Huius uerò Phinei miſericordia moti uicini eius Zethus & Calais, qui Boreæ uiri non ignobilis filij erant,auxiliũꝗ illi afferentes,filias eius è ciuitate expulerunt:ac diuitias bonaꝗ illius diſperſa in unum congregantes, Thracẽſem quendam illorũ cuſtodię pręfecerunt.

Pyria & Eraſia.

Zethus & Calais.

De Metra.

DE Metra Eriſichthonis filia aiũt,quòd quotienſcunꝗ pater ſuus utiꝗ uoluiſſet,formam mutare conſueuerat.quod quidem credere,ridiculũ prorſus eſt.Quomodo enim quæſo ueriſimile ſit,ex puella bouem, rurſuſꝗ canem uel auem fieri poſſe? Verum autẽ ſic habet. Eriſichthon uir Theſſalus erat, qui conſumptis facultatibus ſuis,pauper effectus eſt. huic uerò filia pulchra & honeſta,raræꝗ formæ erat,quæ Metra nominabatur.hanc quicunꝗ uidiſſet,eius amore protinus detinebatur. argento autem illius temporis homines prociꝗ in ſollicitandis mulieribus minimè utebantur:ſed dabant alij quidẽ equos, nõ nulli boues,quidam oues,uel quodcunꝗ ipſa tanquam ſibi magis gratum,uoluiſſet.quocirca Theſſali hoc uidentes; paſſim dicere conſueuerant, congregatum ſcilicet Eriſichthoni uictum opera ac beneficio Metræ eius filiæ fuiſſe, quę patri equos,boues, aliaꝗ perquamplurima ſuppeditabat. quibus ex rebus fabula conficta fuit.

Hoc etiam Iſacius Lycophronis interpres.

Eriſichthon cur fame confectus apud Calim: in hymnis Metra.

Argẽtũ in uſu nõ erat antiquitus.

De Geryone.

GEryonem tria capita habuiſſe dicunt. quod totum planè impoſsibile eſt, corpus aliquod eſſe quod tria habeat capita:ſed tale quid omnino fuit.Ciuitas in Euxino ponto eſt, Tricarinia, hoc eſt tricipitia nuncupata. Erat autem tẽpeſtate illa Geryon inter alios homines nomine famigeratus, ut qui diuitijs, multiſꝗ alijs rebus maximè excellebat, boum inter cætera armentũ perquam

B admirabile habebat.ad quod cum Hercules,ut boues abigeret, acceſsiſſet, ſeſe illi opponentem Geryonem de medio ſuſtulit:ſicꝗ boues abduxit. quæ omnibus eas; dum circumagerentur,inſpicientibus,magnam admirationem incutiebant:mediocris nanꝗ illis magnitudo quædam inerat.à capite quoque ad ilia uſꝗ paruæ ſimeꝗ erant;cornua prorſus nõ habebant,oſſa uerò & longa & lata quidem apparebant. Percunctantibus itaꝗ hominibus, cuius nam boues illæ eſſent,eas Herculem Geryonis Tricarinij,hoc eſt tricipitis exiſtentes, abegiſſe nõnulli aſſeuerabant.ex quibus dictis Geryonem ipſum tria capita dubio procul habuiſſe quidam exiſtimabant.

Tricarinia ciuitas.

De Geryone Iuſtinus tres fratres concordes fuerunt.

Forma tricorporis umbræ, dẽ Geryone apud poetam cur.

De Glauco Siſyphi.

GLaucũ quoꝗ ab equis conſumptũ fuiſſe tradunt,ignorantes ſcilicet equorum nutritorem hũc etiam fuiſse,qui domeſtica bona nulla in re curabat; quin imò ſumptus perquammaximos cum quotidie magis ac magis faceret; conſumptus eſt:ſicꝗ uictus omnis,ac facultas poſtremò illi defuit.

De altero Minois Glauco.

ET hęc ipſa quoꝗ fabuloſa narratio tota ridicula eſt,quòd Glaucum,cum iſmel bibẽs perijſset. Minos pater intra ſepulchrum,& unà cum eo Polyidũ domini medicum uiuentem adhuc,demerſit.Qui quidem medicus,cum draconem quendam mortuo draconi cuipiam herbam porrigentem, animaduertiſset,qua illum ad uitam reuocabat,itidem ipſe,eadem herba,in Glaucum face re orſus, eum ad uitam reſurgere fecit. quod quidem nullo pacto fieri poteſt, impoſsibileꝗ omnino uidetur. Quod uerò factum fuit, tale quippiam eſt: Glaucus cũ mel biberet,ualde perturbatus eſt,plurimaꝗ illi cholera uſque adeò mota eſt,ut animus illi prorſus defecerit. Adhunc ita malè ſe habentem, quam plurimi alij medici,diuitias ſeſe conſequi poſse ſperantes, uenerũt. Polyiduſꝗ præſertim, qui cum in memoria herbæ cuiuſdam naturam haberet, quam à medico quodam, qui nomine Draco dicebatur, perceperat, hac eadem uſus, Glaucum protinus ſaluti priſtinæ reſtituit. Dicebant itaque quidam hoc animaduer-

Nota quòd Polyidos herba, quã draconem uocant, hunc rẽſtituit, ſecundum Tarrhæum in prouerb.

animaduertentes, Glaucum ex potu mellis mortuum, Polyidi curatione ad uitam reuocatum fuiſſe. A

De Glauco marino.

De exitu Glauci interpres Apollonij & Tarrhæus in prou.

CAnitur inſuper, quòd & hic Glaucus, cum herbam olim quampiam comediſſet, immortalis eſt factus, & nunc quoq; in mari habitat. hoc autem credere, herbam hanc Glauco duntaxat, neq; alteri cuipiam ut aſſequeretur, contigiſſe, hominemq; in mari, uel aliud quodpiam terreſtre animal uiuere, puerile admodum eſt. Hoc habet nanq; in ſe ueritas. Glaucus piſcator uir erat, genere quidem Anthedonius, urinatorq; præ cæteris eximius, qui uel cunctos ſui temporis natatores in undis exuperabat. Contigit autem, quòd cum hic prope portum ante omnium conſpectum, qui in ciuitate erant, nataret, ab omnibusq; uideretur, in locum quendam ei natare contigit, ut mox per aliquot dies uiſus ab amicis non fuerit, natansq; mox ab eis iterum uiſus eſt. Quærentibus ergo domeſticis eius, ubi'nam locorum per ea tempora, quibus uiſus non fuerat, habitaſſet, in mari ſeſe fuiſſe, falſò reſpondebat. Piſces præterea unum in locum plures concludens & occultans aduectabat, ut hyemali tempore, quando reliqui piſcatores nullos capere piſces poterant, ſolus ipſe haberet. Ciuibus ob id quoſcunque piſces exoptaſſent, ſeſe protinus allaturum eſſe pollicebatur: ſicq; & quos utique uoluiſſent, eis ſtatim afferebat. Glaucus ob id marinus uocitabatur. Qui mox cum in marinam feram incidiſſet, ab ea conſumptus eſt. Quo è mari nuſquam redeunte, Glaucum in mari uiuere, atq; ibi conſidere, fabulati ſunt.

Glaucus in mari. Prouerb. de ijs, qui mortui uiuere creduntur.

De Bellerophonte.

BEllerophontem ab equo Pegaſo, qui pennatus erat, geſtari ſolitum fuiſſe tradunt. Mihi uerò abſurdum prorſus uidetur, equũ uolitare poſſe, etiam ſi omnium auium pennas ſibi adiunxiſſet. Atq; adeò ſi quandoque tale animal fuit, nunc etiam utiq; exiſteret. Illum etiam Bellerophontem aiunt Amiſodari chimæram interfeciſſe: quæ quidem bellua erat, ut dicitur, prima leo, poſtrema draco, media ipſa chimæra. Quidam uerò exiſtimant hanc feram fuiſſe tria capita habentem, quod impoſsibile eſt, leonem ſcilicet ſimilibus cum alijs animantibus cibis atq; domeſticis uti. Quòd uero mortalẽ naturam habuiſſe, ignemq; eam ipſam ſpiraſſe dicitur, puerile eſt. Cui'nam enim quæſo potiſsimum ex illis tribus capitibus in reliquum corpus poteſtatem fuiſſe dicendum eſt? Verum ergo ita habet. Bellerophontes Phrygius uir erat, genere quidem Corinthius, bonus pulcherq; ſatis. Hic cum nauigium ſibi præparaſſet, maritima circunquaq; loca deprædabatur. nomen autem nauis Pegaſus erat, ut nunc quoq; ſuum cui libet nauigio nomen eſt inditum. Nomen autẽ id Pegaſi nauigio magis, quàm equo aptum, fuiſſe uidetur. Ea uerò tempeſtate Amiſodarus rex ad Xanthum flumen habitabat, ſub quo altus mons Telmiſſus nomine erat, ad quem duo aſcenſus per planitiem, paſcuaq; ab anteriori ciuitatis Xanthiorum parte erant. Tertius retro à Caria, reliqua uerò loca inculta inacceſſaq; prorſus iacebant. horumq; in medio hiatus terræ ſatis magnus erat, unde uel ignis utiq; ſuperaſcendebat: his autẽ mons alius Chimæra dictus adiacebat. Illo uerò tempore, quem admodum eius regionis incolæ narrant, ante planiciem illam habitatã leo quidam erat, retro uerò draco unus, qui paſtores ambo circumquaque lædebant. Ad quæ loca Bellerophontes accedens, montem expugnauit, & Telmiſſus ab eo ſimul concrematus eſt, feræq; illæ ſic perierunt. Dicebant itaq; eius loci habitatores, Bellerophontem illuc cum Pegaſo appulſum, Amiſodari chimæram perdidiſſe. quo ex facto fabula conficta eſt. B

Amiſodari Chimæra, Hom. carmen Iliad. ꝛ.

Bellerophontes.

Pegaſus nauis nomen.

Nomina quoque ſua nauib. ſunt.

Amiſodarus rex.

Telmiſſus mõs.

Chimæra mõs.

De Pelope, & equis eius.

PElopem cum alatis equis Piſam, ut Hippodamiam Oenomai filiã deſponſaret, ueniſſe dicunt. Ego uerò eadem fermè de Pelope dico, qualia & de Pegaſo quoq; dixi. Si enim Oenomaus Pelopis alatos equos uidiſſet, nõ utiq;

illi

A illi filiã suam in uxorem, quæ talem currũ ascenderet, præbere uoluisset. Dicendũ itaq; potius fuit, quod Pelops nauẽ impellẽs, quæ equis quibusdã alatis insculpta erat, ad Hippodamiam puellam rapiendam accessit: qua rapta fugiens uehebatur. Talisq; super hac re fabula formata fuit. Naues insculptæ, pictæue.

De Phrixo & Helle.

NArrant insuper, Phrixo ab ariete prædictum fuisse, quod pater Athamas eum mactare in animo habebat. quo audito, sorore sua Helle secum aduocata, arietem ipsum cum ea inscendit: mareq; ambo sulcantes, in Euxinum pontum peruenerũt. quod quidem, ut credi possit, perquàm difficile est, quod aries ueluti nauigium quodpiam esset, mare pernatare tanto præsertim duorum hominum põdere onustus, potuerit. Et ubi nam quæso alimenta cibi, potusq; arietis, atq; illorum in mari esse poterãt? Absit enim, quod eos ullo pacto impastos & absq; cibo potuq; tanto tempore manere potuisse dicamus. Illud post hæc absurdũ est, quod de Phrixo quoq; dicit, quod salutis suę autorẽ, seruatoremq; arietẽ cum mactauisset, pellem ei detraxit, quã Aeetæ muneris loco, ut filiã eius in uxorẽ haberet, dedit. Hic uerò Aeetes, Colchorũ rex erat. Vide aũt quomodo tunc tẽporis pelles huiusmodi arietinæ raræ apparebant, quę regem quoq; ad filiã propriã illi pro hoc dono, ueluti eius dote in matrimoniũ dandã, impulerit. Var. lib. iij. de re Rust.
Licet eã usqueadeò magnifaceret, ut nullius mariti connubio dignã hactenus existimasset. Iam uerò quidã ut risum (quẽ pellis hæc mouere posset) effugiant: aureã hanc pellem fuisse adiungũt. quę si aurea quidẽ fuisset, tãto minus à rege capi, ut quã Phrixus ei peregrinus uir dabat, oportere uidebat. Dicit quoq; ad hoc uellus aureũ Iasonẽ unã cum Græciæ proceribus nauem Argo nuncupata impulisse. Verùm enimuero neq; Phrixus mihi tam ingratus erga arietẽ benefactorem suũ fuisse uidet, ut eum perdere uelle sustinuerit: neq; etiã si splendidissimũ, smaragdisq; plenũ uellus hoc fuisset, uel propter hoc solũ nauẽ Argo illuc

B Iasonem nauigãdo impulisse credendũ est. Veritas itaq; sic sese habet. Athamas Græcorũ exercitus in Phrygia præfectus erat. huic aũt diuitiarũ suarum procurator, ac ueluti custos erat uir quidam nomine Aries, quem præ cæteris fidelem sibi maximè existimabat: Is cum fortè Athamantem de nece Phrixo paranda cogitare intellexisset, Phrixo id protinus significat. qui quidem hoc audito, nauem actutum præparauit, & in ea diuitias perplures imposuit: simulq; Pelopis matrẽ in eadem naui sibi adiungit, quæ Eos, hoc est Aurora dicebatur. hęc quoquẽ suis ex opibus atq; diuitijs imaginem aureã cũ sibi fecisset, eam naui imposuit. Quo facto, simul cũ his bonis Phrixus, Helle & Aries, nauigantes abiere. Contigit aũt, quod in nauigatione illa Helle puella præ imbecillitate nimia deficiens, mortua est: à cuius nomine mare illud Hellesponti nomen hoc sortitum est. Illi uerò cum ad Pharon peruenissent; sedes ibi posuerunt, ubi Phrixus Oętæ regis Colchorũ filiã in matrimoniũ duxit: cui dotis nomine aureã illã Auroræ imaginem potius, & non pellem arietis auream dedit. hæcq; ueritas ipsa est. Aries Athamantis procurator.

De Phorcynis filiabus.

DE filiabus quoq; Phorcynis perquam ridicula narratio circunfertur, uide licet, quòd Phorcys ipse tres filias habébat, quę uicissim uno oculo, quem duntaxat inter omnes habebant, cum uidere illis opus erat, utebãtur: atque ita fiebat, ut quotiensunq; ex illis una oculo uti uellet, capiti suo illum insertaret, sicq; uideret: quo quidem cum illa satis usa fuisset, alijs eum uicissim tradere cõsueuerat, ita ut omnes hoc pacto uiderent. Cum autem Perseus ad illas fortè accessisset, atq; eam quę tũc oculũ habebat, cunctanti gradu à tergo adortus esset, denudato ense, ut sibi Gorgona ostenderẽt, petijt, mortemq; eis, nisi eam utiq; manifestarent, minitatus est. Illæ uerò mortem formidantes, eam protinus indicant. Cuius caput ipse cum amputasset, aera uolando inscendit, simulq; hoc Polydectę ostendens, in lapidem eum mutauit. Quod quidem omnino ridiculum est, uiso defuncti capite, uiuentem hominem lapideum fieri posse. Quæ enim quæso ad hoc faciendum uis mortuo inest? fuit autem tale quippiam. Phorcys Oculos exemptiles etiã Lamia habebat.

uir quidam Cyreneus fuit: Cyrenei uerò genere Aethiopes sunt, Cyrenemq́ A insulam, extra Herculis columnas existentem, incolunt, Libyamq́ arant iuxta Aunona fluuium, propeq́ Carthaginem sunt ualde diuites. hic Phorcys Herculis columnis, quæ tres sunt, imperans, quatuor cubitorum statuam auream Mineruæ fieri fecit. Vocant enim Mineruam Cyrenei Gorgonem, ueluti Dianam Thraces Bendiam, Cretenses Dictynam, Lacedæmonij uerò Vpim. Verùm antequam statuam ipsam Phorcys in templo consecrasset, moritur, tresq́ post se natas reliquit, Sthenonem uidelicet, Euryalē & Medusam, quæ nemini in matrimonium sese coniungere unquam uoluerunt: sed uitam cœlibem degentes, substantiam omnem inter se diuisere, & quælibet uni ex tribus insulis imperabat, quæ sibi in bonis contigere. Gorgonem uero statuam illam auream Mineruæ neque in templo sacratam ponere, neque diuidere uelle illis uidebatur. Quinimo apud unamquanque illarum eam ipsam uicissim, ueluti thesaurum quendam depositam, retineri debere censuerunt. Phorcyni uerò socius quidam honestus bonusq́ uir erat, quo suis in rebus ueluti oculo utebantur. Perseus autem ex Argo exul, secum nauigia roburq́ militare habens, maritima loca tunc populabatur, qui ratus Gorgonem hanc reginam mulierum quandam esse locupletē quidē, sed quæ tamen uiribus imbecilla esset, adnauigat primùm in portum: & stationem ibi nauium faciens, ea loca quæ inter Cyrenem & Sardiniam erant, percurrit: ab unaq́ ad alteram earum descendens, oculum ipsum capit. Intellexerat enim ab earum una, se nihil aliud ex illis locis præterquàm Gorgonem, quæ magnam uim auri in se habebat, auferre posse. Puellę igitur ipsæ postquam oculum amplius in parte, secundum sermonē prædictum, non habebant, in unum conuenerant iurantes (nam altera alteram accusabat, quòd oculum detineret.) Sed posteaquam sese prorsus eum non habere cognouerunt, quid'nam de eo utique factum fuisset, ualde admirabantur. Inte- B rim ad eas ita consternatas, Perseus nauigat, oculumq́ ab eis quæsitum sese habere significat: quem tamen illis se nullo pacto daturum ait, nisi prius ubi'nam Gorgo sit, ab eis edoctus fuerit. Minabatur adhæc, nisi hoc manifestarent, eas interfecturum esse. Medusa non ostensuram se esse ait: uerùm Stheno & Euryale ostenderunt. quare Medusam ob id Perseus interfecit, illis uerò duabus oculum restituit. Cum itaque Gorgonem accepisset, in partes eam plures dissecuit, & in trireme sua seruatum ab se caput eius reposuit, ipsiq́ naui nomen Gorgonis indidit. cum qua mox pernauigans, ab insulanis circumquaque pecunias assequebatur, eo quòd omnes qui aliquid ei contribuere recusarent, interimebat. Sic & à Seriphijs, ad quos nauigando peruenit, pecunias petijt. illi uerò in unum omnes sese, ut ei resisterent, primò congregarunt: rursusq́ cum ad eos in forum coactos Perseus accederet, Seriphon illi relinquentes abierunt, ut ipse neminem omnino ibi inuenerit hominem: sed lapides quidem factos, non autem uiros amplius. quocirca insulanorum reliquis pecunias sibi tradere denegantibus, dicere Perseus adsueuerat, Videte'ne, quemadmodum Seriphij, Gorgonis caput uidentes, in lapides & uos mutemini. Id namq́ malum ipsi passi sunt.

Minerua Gorgone, Bēdia, pro Herodo. Dicty na. Vpis Diana à Lacedæmonijs. Loc. Callimachi in Hymno Dianæ.

Seriphij in lapides mutati.

De Amazonibus.

DE Amazonibus talia prædicantur, quòd mulieres illę quidem non erant, sed uiri potius barbari, qui oblongas uestes, & ad talos usq́ demissas ad instar Thracensium mulierum gerebant, comamq́ mitris continebant, ac barbas radebant: ob id autem ab hostibus in bello per contumeliam fœminæ uocitabantur. Amazones autē suapte natura sibi ingenita, strenui bellatores erant. Expeditionem uerò mulierum istarum nunquam factam fuisse (quando & nunc quoq́ nulla apparet) credere uerisimile est.

De Orpheo.

FAlsus quoque de Orpheo uate sermo uulgatur, quòd scilicet eum citharizantem

A zantem quadrupedes, aues, atq; arbores sequerentur. Id autem mihi tale quippiam fuisse uidetur: quòd Bacchæ furentes fœminę erant, quæ in Pieria ouium pascua dilaniabant, aliaq; plura mala uiolenter perpetrabant. Quæ ue cum ad montana loca se recepissent, plures ibi dies se continuerunt: ibi cum diutius permanerent, ciues sibi iam ipsis suisq; mulieribus ac filiabus mali aliquid ab eis timentes, qui Orpheum accirent, mittunt. Illumq; rogant, ut aliquid excogitando machinari uelit, ut quoquo modo posset, furẽtes fœminas è montibus deduceret. qui quidem Orpheus, cum Bacchi sacra solennia ordinauisset, cithаræ sono bacchantes illas demulcẽs, è montibus secum deduxit, ferulas quidem primùm habentes: sed quæ cum è montibus descenderent, diuersarũ arborum ramos secum gerebant. Quod spectaculum uidentibus hominibus incredibilem admirationem afferebat. Namque primo aspectu illo, deducta ab eis è montibus ligna, arbores, quæ reuera descenderent, esse uidebantur. Quamobrem qui talia perspicerent, ita secum dicere consueuerant: Orpheus citharam pulsans, ex monte syluam ad se ducit. Atque ex hoc tantum, fabula ipsa composita fuit.

De Pandora.

NOn tolerabilis de Pandora sermo diuulgatus est, quòd cum ipsa ex terra formata fuisset, alijs quoq; fœminis similẽ ipsa formã dederit. Mihiq; hoc potius sic fuisse uidetur, quòd Pandora mulier Græca fuerit ualde diues, quæ quotiens domo exibat, sese plurimum exornare solebat, atq; in primis pigmento quodam ex terra confecto sese perungens utebatur. Resq; ipsa omnino sic se habet, nec alio quopiam modo. Quanquam sermo hac de re factus, ad impossibilia quædam conuersus fuisse uideatur.

Pandora ex luto à Prometheo formata cur, apud Hesiodum.

De generatis ex fraxino.

B ET quid quæso uilius, magisq; stultum est, quàm primum genus hominum ex fraxino generatum esse dicere? Siquidem Melius uir potius quidã nomine fuit, à quo Meliæ fœminę denominatæ fuerunt. Quemadmodum ab Helleno Hellenes Græci, & Iones ab Iono dicti sunt. Ferreas insuper atque æneas, quod dicitur, ætates tunc fuisse, nunquam omnino existimandum est.

Meliæ nymphæ apud interp. Apollõ. & Hierõ. in Homelijs. Aneæ ferreæq; ætates, seu gentes nunquam fuerunt.

De Hercule.

DIcitur quòd ex se ipso Hercules folia quędam habuit: ipse igitur Phillyres dictus. & si priuatus humilisq; fortis existeret, cogitans tamen quorsum illa Hercules gestaret, combussit: sicq; ratio inde tracta est hoc modo.

De Ceto.

DE Ceto hæc quidẽ memorãtur, quòd Troianos è mari exiens inuadebat. Et siquidẽ ei puellas aliquas Troiani obtulissẽt, ab eis recedebat: si minus, eorum totam regionẽ deuastabat. Quàm uerò id fatuum sit, credere Troianos filias proprias Ceto exponere solitos fuisse, quis nõ uidet? Virum nanq; potius magnum quempiam nomine Cetum hunc fuisse dicendum est: qui cum rex esset, multũ roboris uiriumq; habens, ac in re nauali ualde potens, paludẽ quandam in Asia, quam Troiani possidebant, circa mare subuertit. Tributumq; ab eis sibi ob id persoluebatur, quod quidam Dasmon, hoc est uectigal uocãt. Argento autem eius temporis homines minime utebantur, sed uasis solum, ac supellectile omni alia. Imperauit ideo rex ille, qui Ceton nomine dicebatur, ut ciuitates quædam tributi nomine equos sibi darent, aliæ uerò puellas mitterent. Hunc uerò regem, cui nomen erat Ceton, barbari Cetum uocabant: hic circum quaq; loca illa adibat, & debito necessarioq; tempore tributũ ab ijs promissum exigebat. Quòd si quępiam ciuitates persoluere recusarent, eorum regiones ac loca male tractabat. Peruenit & is quoq; ad Troiam eo potissimum tempore, quãdo Hercules illuc etiã exercitũ Grecorũ habens, uenit. Vnde Herculẽ tunc Laomedon rex in Troianorũ præsidiũ conduxit. Ceton uerò exercitũ suũ cum

Dasmos tributũ. Argentũ in usũ pecuniarum antiquitus nõ erat. Cetus. Ceton.

impetu

Herculem in auxilium Troianorum conducit.

impetu in eos duxit. Cui cum obuiam Hercules & Laomedon cum copijs suis A facti essent; illum interfecerunt. Quo ex facto sermo fabulosus confictus est.

De Hydra.

Lernus rex.
In pagis habitātes homines.
Hydra castelli nomen, & Sophist. apud Plat.
Carcinus dux.

ILlud quoque super hydra dicitur, quòd Lerneus serpens erat, quinquaginta capita, unicumque duntaxat corpus habens. Et postquam ex illius tot capitibus unū excisum fuisset, duo alia ibi capita repullulare solita fuisse. Cancrum quoque insuper illi aduersus Herculem hydram occupantem, auxiliatum fuisse. Si quis igitur sit, qui talia fuisse omnino persuadere sibi possit, fatuus hic quidē est. Verū namque hoc habet. Lernus rex erat. habitabant aūt omnes homines tunc temporis in pagis, & unicuique locorū istorum reges sui præerant. Sthenelus uerò Persei filius, Mycenas locum maximum & hominum frequentia habitatum, tenebat. huic Lernus rex minimè subijci uolebat, bellum ob id inuicem ambo gerebant. in ingressu autem regionis eius Lerni oppidulum quoddā fortissimum erat, quod quinquaginta uiri fortes sagittiferi custodiebant, quos intra turrim incluserat, ac diurno nocturnoque tempore pro præsidio eius loci detinebat: nomen huic oppidulo Hydra erat. Ad hunc locum expugnandum Herculem Eurystheus mittit, qui castellum ipsum expugnauit. In hac uerò oppugnatione sagittiferi qui in turri erant, ignem in hostes demittebant, sagittasque è turri iaculabantur. Et quotiescunque euenerat, ut ex illis sagittiferis quispiam uulneratus caderet, duo statim alij in demortui unius locum assurgebant: & hoc, quia fortissimus is esse credebatur, qui antea ceciderat. Posteaquam uerò ab Hercule Lernus in bello uiribus inferior premi se uidit, externi exercitus auxilium conducitur. Carcino duce quodam, qui uir magni roboris ac bellicosus, auxilium afferens, unà cum Lerno iunctis copijs suis in Herculē impetum fecit. cui quidem Herculi Iolaus Iphicli filius, atque ipsius Herculis nepos, Thebanorū exercitum habēs, auxilium quoque tulit. sicque cum ad turrim Hydræ oppiduli impetu facto B accessisset, incendio illam concremauit: talique robore militari eos Hercules expugnauit, & Hydram ipsam diruit, omnem unà exercitum perdens. Qua ex re gesta sermo talis ab ijs qui hydram serpentem fuisse scribunt, & fabulam huiusmodi confingunt, formatus fuit.

De Cerbero.

Tricarinia ciuitas.
Cerberus unus ex canibus Geryonis.
Myceneus Molottus.
Molossi canes apud Suid.

CErberum canem fuisse tria capita habentem narrant. Manifestū tamen est, quòd & hic Cerberus, quemadmodū Geryones, à ciuitate Tricarinia, hoc est, tricipite nuncupata, denominatus est. Dicebant uerò homines, Pulcher magnusque canis ille est Tricarinius, hoc est, triceps Cerberus. de quo illud quoque dicitur, quòd Hercules olim ipsum ab inferis deduxit. Sed tale potius quiddā fuit. Geryoni cum bobus suis canes magni ac iuuenes simul erant, quorum uni Cerberus nomen erat, alteri uerò Orus. hunc Orum nuncupatum Hercules in Tricarinia ciuitate antequam boues ipsas abduceret, interemit. Cerberus uerò solus boues sequebatur. Hunc cum Myceneus uir quidam Molottus nomine, percuperet, primùm quidem ab Eurystheo sibi illum dari petit. eo uerò nolenlente, pastores inducit, ut canem ipsum in Laconia iuxta Tænaron sub spelunca quadam retinere uelint. Quod cum fecissent, ex suis canes quasdam fœminas ad coitū cum illo mittit. Hoc eodem tempore Eurystheus Herculem ad Cerberi canis inuestigationem misit. Qui cum uniuersam Peloponnesum circumlustrasset, tandem ad locum ubi Cerberum canem esse sibi dictum fuerat, peruenit: ubi descendens, canem ex antro abduxit. Dicebant itaque homines, quòd Hercules per antrum quoddam ad inferos descendisset, canemque ab inferis ad auras traxisset.

De Alceste.

Alcestis Euripidis Tragœdia.

TRagœdia dignus de Alceste sermo narratur, quòd cum fortè moriturus Admetus esset, mortem sibi pro illo Alcestis elegit, quodque Hercules ea pietate motus, cum ab inferis reduxisset, Admeto restituit. Mihi uerò neminē,

mortuum

A mortuum quempiam ad uitam reuocare posse uidetur. Sed tale quiddam fuit. Posteaquam Peliam patrem filiæ interemerunt, Acastus eiusdem Peliæ filius, illas persequebatur: quas nullo tamen pacto comprehendere potuit. Alcestis etenim ad nepotem eius Admetum Pheras confugit. ad quem locum cum Acastus quoque uenisset, qui eam persequebatur, & ab Admeto, qui tum fortè ad ignem sedebat, eam dedititiã sibi dari petijsset, minimè tradere illi eam uoluit. Quamobrem indignatus Acastus, ualidissimum exercitum, quem in Admetum sisteret, comparat, atque urbem eius oppugnat. Quod uidẽs Admetus, multos secum ductores ac milites habens, extra ciuitatem, ut eis sese opponeret, egreditur. Sed accidit ut uiuus nocturno tempore ab Acasto comprehenderetur, qui ei quoque captiuo mortem minabatũ. Quam rem cũ Alcestes intellexisset, quòd Admeto propter eã mors immineret, egressa protinus sese ipsam Acasto ultro dedit. qua comprehẽsa, Admetum ille liberauit. Dicebant itaque homines, Virago Alcestis sponte quidem pro Admeto mortua est. Nihilque prorsus, quod fabulose super hac re commentum sit, uerum habetur. Atque adeò cum per illud tempus Hercules fortè Diomedis equas quodam ex loco duceret, per ea Thessaliæ loca iter fecit, hospitioque ab Admeto susceptus est. à quo lugente cum Hercules Alcestis calamitatem intellexisset, miseratione eius motus, Acasto sese opposuit, eiusque exercitum omnem deleuit: & quæcunque illi spolia abstulit, inter suos ipsius exercitus milites diuisit. Alcestemque recuperatam Admeto restituit. Dicebant itaque homines, quòd Hercules ultro à morte Alcestin liberauerat, & ex hoc facta fabula formata fuit.

ἀλκήστιδος ἀνδρεία, prouerb. Alcestis uirago. De hac aliter Fulgentius.

De Zetho.

CVm plerique alij, tum maximè Hesiodus tradit, quòd Thebana mœnia Zethus & Amphion citharæ sono struxerunt. Existimant uerò quidam illis
B ipsis citharizantibus lapides sponte sua mœnia inscendere solitos fuisse. Reuera tamen hoc ita res habet. Citharœdi Zethus & Amphion perfecti erãt, artemque suam mercede inuitati ostendebant: argentum autẽ illis temporibus homines cum minimè haberent, iubebant Amphion & Zethus, quod si quis eos citharizantes audire uellet, pro præmio ad murum construendum accedens in eo sese exerceret: neque enim lapides ibi citharæ sonum audituri stabant, nec sine ratione aliqua homines etiam dicere consueuerant, lyræ beneficio Thebanũ murum constructum fuisse.

Argentum in usu non erat.

De Io.

EX muliere Io bouem factã esse, œstroque agitatã ex Argo in Aegyptiũ mare peruenisse dicunt. Verum autem hoc habet. Io Argiuorum regis filia erat, huic ciues honorem hunc dederant, quòd Argiuæ Iunonis sacerdotem fecerant. Verùm cum prægnans facta esset, patrem & ciues uerita, è ciuitate protinus aufugit. Argiui uerò ad eam inquirendam urbe exeuntes, & ubi eam inuenerunt, conprehendentes in uinculis habebant. Dicebant autem id uidentes, quòd Io tanquam bos furens in Aegyptum aufugit. ubi cum peruenisset, peperit, indeque fabula conficta est.

Pro Herodoto in primo.

De Medea.

MEdea, ut dicitur, seniores homines coquẽs, iuuenes eos faciebat. Fuit uero simile quid. Medea talis naturæ florem quendã prima inuenit, qui capillos albos nigros'ue faciendi potestatem habebat. Quibuscunque igitur hominibus, qui ex canicie exire delectarentur, nigros capillos apparere faciebat. Prima quoque hæc experimentũ calidi lauacri cuiusdam uim medicã habentis, inuenit, quo uolentibus omnib. medebatũ. atque hæc nõ in publico, sed clàm quidem agebat, ne quis medicorum talia addiscere posset. Huic uerò compositioni qua utebatur, nomen erat Parepsisis, hoc est decoctio. Quicũque igitur homines hac decoctione utebantur, agiliores prorsus, magisque sani fiebant. Ex hoc Medeæ præparationem hanc quicunque uidebant, lebetes scilicet, ligna, & ignem, quod

Euseb. in x. præpar. euangel. Medea tincturã capillorum prima excogitat.

παρέψησις.

Senis Peliæ mors.

homines Medea elixando coqueret, exiſtimabant. Pelias uerò homo ſenex, & imbecillus, hac decoctione cum uſus fuiſſet, quòd eam ſuſtinere præ ſenectutis debilitate non potuit, conſumptus eſt. A

De Omphale.

Herculis imperium.

Omphale.

QVòd Omphalę mulieri Hercules ſeruiuit, dicitur. qui quidem ſermo ſtultus eſt, cum & ipſi Omphalę, & cæteris ſuper illam exiſtentibus maioris conditionis hominibus Hercules imperare potuerit. Tale quippiam igitur factum fuit. Omphale Iordanis Lydiæ regis filia erat, quæ cũ Herculis robur maximum audiuiſſet, ad eum amandum inducta eſt. ad quam cum appropinquaſſet, Hercules, pari quoque modo formæ illius amore captus eſt, mixtiq; ſimul ſunt, atq; ex illius complexu Laomedontem filium Omphale genuit. Lætatus uerò Hercules, & ex illa uoluptatem capiens, eam loco ſui imperare ſinebat. Quòd ſtulti uidentes, Herculem Omphalę ſeruire crediderunt.

De Cornu Amalthea.

Ἀμαλθείας κέρας, prouerb.

Amalthea.

De Amalthea hoc idem Suidas & Euſtathius, Homeri interp.

CORnu Amaltheæ ſecum Herculem ubiq; portare ſolitum fuiſſe aiunt, cuius beneficio quæcunq; uolebat, ſibi fiebant. Veritas autem ſic. Hercules cum ad Iolaum nepotem ſuum per Bœotiam iret, in Theſpijs moratus eſt quodam in hoſpitio, ubi mulier formoſa & honeſta nomine Amalthea erat. Cuius forma delectatus cum Hercules eſſet, per aliquod ibi tempus hoſpitatus eſt. Quòd cum Iolaus grauiter ferret, pecunias quaſdam, quas ex lucro Amalthea faciebat, in cornu quodam accumulatas ei auferre excogitat. Iis etenim pecunijs quæcũq; Hercules uolebat ei Amalthea emebat: peregrini itaq; illuc ſimul diuertentes, Herculem cornu Amaltheæ habuiſſe dicebant, ex quo quæcunq; uoluiſſet, ſibi ipſi emebat, atq; inde fabula conficta eſt.

De Hyacintho narratio.

Diſci luſus apud Ouid.

Flores inſcripti nomina regũ, Ver. & Ouid. in x. Metamor.

HYacinthus adoleſcens Amyclęus erat, pulcher & honeſtus ſatis. Hunc Apollo quidem uidit, uidit & hunc Zephyrus, amboq; illius formæ amore capti ſunt, in eiusq; gratiam & honorem certatim artes uterq; ſuas illi exhibebat. Sagittabat nanq; Apollo, Zephyrus uerò ſpirabat: ſed ab illo cãtus & uoluptas ueniebat, ab hoc uerò timor non niſi ac perturbatio ſibi erat. Itaq; in Phœbi amorem ſeſe iuuenis inclinat, ob idq; Zephyrum prę zelotypia ad bellum armare fecit. poſthæc quædam Hyacintho exercitamenta cum Apolline erant: in quibus cum ſeſe exerceret, à Zephyro ſibi maximè timendum erat, diſcoq; præſertim: quem, cum adoleſcentis luſu deus pręparaſſet, & ab illo iam deſcẽdiſſet, à pueroq; mox leuaretur, Zephyri fraude in eum ipſe decidit, qui ita mortuus eſt. Terra uerò tantę calamitatis memoriam ullo modo deſertam omittere non debuit, quin pro adoleſcentulo, quòd fecit, florem Hyacinthi nominis emitteret, in cuius quidẽ folijs eius ipſius Hyacinthi nominis principium inſcriptum fuiſſe memorant. B

De Marſya narratio.

Vide Aul. Gel. lib. 14. cap. 17. & Plut. in uita Alcibiad.

De hoc amne Qu. Curt. in libro 3.

MArſya uir agreſtis erat, qui muſicus tamen factus eſt. Nam cum Minerua tibias odio haberet, quòd de pulchritudine nonnihil, cum eas inflabat, ſibi auferrent, ut ex fonte qui imaginem ei ſuam reddebat, agnouit, illas abiecit: quas cum Marſya paſtor accepiſſet, labris ſuis admouit. Illæ uerò diuinũ quendam ſonum, etiam inuito illo qui eas inflabat, per ſe emittebant. Exiſtimabat uerò Marſyas, ex arte potius ſua ſonum illum fieri, quàm quòd diuina illis uis quædam ineſſet. Quare hac perſuaſione imbutus, Muſas iam quoq; ipſas, atq; adeò etiam Apollinem ad certamen inuitabat: quos niſi ſono tibiarum ſuperaſſet, uiuere ſe neutiquam uelle amplius dicebat. Quare cum in certamen deus Apollo deſcendiſſet, Marſyas uincitur, ſimul'que cum uictoria pellem excoriatus depoſuit. Vidiq; ego in Phrygia fluuium ipſum Marſyam ab eius ipſius nomine dictum, cuius curſum ex Marſyæ ſanguine fieri Phryges dicebant.

De

De Phaone.

A PHaonis uita omnis circa nauigia, inq; re maritima erat. portitor nanque in mari fuit, quo in officio nullum unquam delictum in quempiam perpetrauit. Modestusq; adeò erat, ut à nemine portorium reciperet, qui soluendo non esset. Morum autem istius admiratio quædam apud Lesbios erat, simulq; hunc deus laudauit. Deum autem Venerem uocant. quæ cum senescentis hominis, hoc est mulieris formam atq; habitum induisset, ad Phaonem accessit; deq; nauigatione uerba cum ipso facit: ac ut eam naui sua traijciat, petit. ille uerò, in deseruiendo ei, celeritate usus, quàmprimum illam traijcit, præmiumq; nullum ab ea petit. Quid igitur post hec tali pro munere egit Venus? Phaonem certè ex se ne formosum iuuenem illam fecisse dicunt. Atq; hic quidem Phaon ille est, cuius amore cum capta Sappho esset, sese interimēs, amorem illum in sanguinem mœroremq; conuertit.

Phaone A De lianus: & Lucianus in quodā Dialogo.

De Ladone narratio.

TErræ uisum fuit cum Ladone fluuio ad coitum descendere: & posteaquam cum eo se miscuit, ex eius compressu concipiens, Daphnem gignit. Hanc Apollo Pythius amauit, uerbaq; amatoria ad illam faciebat. Sed cum ipsa castitatem seruare uellet, illum minimè audire uolebat: necesseq; ei ob id erat puellam auersantē insequi, ueluti sic illam deniq; persequebatur. quæ cum fugeret, denegare ei quicquam non prius ausa est, quàm Terram matrem suam in auxilium aduocaret: à qua precibus petebat, ut sese iterum intra se admitteret, ac in eadem uirginitate talem, qualis nata erat, custodiret: quod & mater fecit. Daphnem namque intra se occultauit. Post uerò tempus illud è Terra egressa Daphne, arborq; facta, eodem in loco pullulabat. cuius ramis cum propter amoris impatientiam, deus inhæreret, illi quo minus in laurum commutaretur, B resistere nullo modo potuit. Nam manus illius iam intra arboris truncum comprehendi, caputq; & reliqua corporis frondibus ornari cœpere: sine quibus lauri folijs, ut dicitur, tripos in Bœotia, ubi antrum erat, nullo modo erigi poterat.

Daphnē ex Ladone & Terra genitam, apud interp. Lyco. et Eustathium.

Pro Ouid. in primo Metā.

Tripos sine lauro in Bœotia erigi non poterat.

De Iunone.

IVnonem deam suorum habere patrociniū, ac ciuitatis custodiā, Argiui existimant: propter quod publicum festum in eius honorem ritu atque ordine solenni concelebrant. Huius autem pompæ ordo erat, ut currum Iunonis colore albicantes boues ad templum traherent, in quo curru sacerdotem quoque esse oportebat. Templumq; ipsum, ubi ei sacrificium fiebat, extra urbem erat. Quodam uerò tempore, cum fortè ad hæc solennia sacra Iuno ferri deberet, ac propter albicantium boum penuriam, ritus atq; ordo ille solennis claudicans obseruari nō posset, sacerdos illorum defectum ita emendauit. Nam cum filios quosdam adolescentes haberet, ad instar boum, Iunonis plaustrum eos subire fecit. Posteaquam igitur quæ à bobus fieri debebant, à filijs facta sunt, illorū mater sacerdos ante Iunonis deæ simulacrū supplex stans, laboris mercedem liberis suis à dea petijt, quibus ueluti data illis à Iunone cōdigna merces fuit, somnus namq;, ut fertur, pro præmio illis datus est, qui uitæ quoq; illorum finis extitit.

PALAEPHATI DE FABVLOSIS NARrationibus Finis.

FVLGENTII EPISCOPI CARTHAGI-NENSIS MYTHOLOGIARVM AD CATVM Presbyterum Carthaginenſem, Liber I.

QVamuis inefficax petat ſtudium res quæ caret effectu, & ubi A
emolumẽtum deeſt negocij, cauſa ceſſet inquiri: hoc uidelicet
pacto, quia noſtri temporis ęrumnoſa miſeria non dicendi pe
tit ſtudium, ſed uiuẽdi flet ergaſtulum, nec famę aſſiſtendũ po-
eticæ, ſed fami conſulendum domeſticę. Citius nunc aut quod
amiſeris fleas, aut quod edas inquiras, quàm quod dicas inue-
nias. Vacat hoc tempore potentibus opprimere, prioribus rapere, priuatis per
dere, miſeris flere. Quia ſoles Domine meas cachinnantes ſæpius nænias lepo-
re ſatyrico litas lubentius affectare, dum ludicro talia uentilãs epigrammate co
ſolitus es mœdica † ſolita eſt, uernulitate mulcere. Additur, quia & mihi nuper imperaſſe
dignoſceris, ut feriatas adfatim tuarũ aurium ſedes lepido quolibet ſuſurro per
mulceam. Parumper ergo auſculta, dum tibi rugoſam ſulcis anilibus ordior fa-
bulam, quam nuper Attica ſoporatã falſura, nocturna præſule lucerna cõmen-
tus ſum, ita ſomniali figmento deluſam, quo nõ poetam furentem aſpicias, ſed
onirocritem ſoporis nugas ariolantem aduertas. Neq; enim illas Heroidarum
arbitreris lucernas meis pręſules libris, quibus aut Sulpicillę procacitas, aut Pſy
ches curioſitas declarata eſt: neq; illam Phædrã, quæ maritũ Phædriam in tumu
lum duxit, aut Leandricos natatus intercepit, ſed quæ noſtrum academicũ rhe-
torẽ ita uſq; ad uitalem circumtulit, quo penè dormientẽ Scipionem cœli ciuẽ
effecerit. Verum reſpublica uideat, quid Cicero egerit. Me interim diſceden-
tem à te Domine, dum quaſi urbans extorrẽ negotijs ruralis ocij torpor aſtrin-
geret, euitans ærumnoſa calamitatum naufragia, quibus publicæ inceſſabiliter
uexantur actiones, arbitrabar agreſtem ſecure adipiſci quietem, ut procellis cu B
rarũ celantibus, quo in torporem urbana tempeſtas exciderat, uelut halcyone
niduli, placitã ſerenitatem uillatica ſemotionę tranquillior agitaſſem, ſopitisq;
in fauilla ſilentij rauciſonis iurgiorũ claſſicis, quibus me Galogetici quaſſauerãt
impetus, defecatã ſilentio uitã agere crediDiſſem, ni me illuc quoq; mœrorũ im
probior angina ſequeret, felicitatisq; nouerca fortuna (quæ amarũ quoddã hu
manis interſerit ſemper negocijs) me quaſi pediſſequa ſectaretur. Nam tributa
ria in dies cõuentio compulſantiũ pedibus limen proprium triuerat, noua indicti
onũ ac momentanea proferens genera, quaſi Mida rex ex homine uerteret, ut
locupletes tactus rigens auri materia ſequeret. Credo etiã Pactoli ipſius fluen-
ta condictis frequentibus deſiccaſſe. Nec hoc tantũ miſeriarũ ergaſtulũ ſat erat.
addebatur his, quòd etiã bellici frequenter incurſus pedũ domi radicem infige-
re iuſſerant, quo portarũ noſtrarũ peſſulos aranearũ caſſibus oppletos quiſpiã
non uideret. Agrorum enim dominium gentes ceperant, nos domorum. Fru
ctus enim noſtros expectare licuit, non frui. merces quippe nobis fuerat genti-
lis, ſi uel ad manendum clauſos relinquerẽt. Sed quia nunquã eſt malum immor
tale mortalibus, tandem domini regis felicitas, aduentantis ſolis crepuſculum
mundo tenebris dehiſcentibus, pauores abſterſit. Et poſt torpentes inceſſus,
quæ tum bellicum profligauerat interdictũ, licuit tandem arua uiſere, limites
circuire. Egreditur nautarũ in morẽ, quos tempeſtatũ flagitamento confractos
exoptata reduces excipit ripa, uelut parietũ indumentis exuti poſt domeſticas
ſtationes ambulare potius diſcimus, quàm progredimur, et Maroneo uerſui cõ
ſimiles: Tandẽ liber equus cãpo potitur aperto. Intuemur arua, quibus adhuc
impreſſæ bellantiũ plantæ muricatos (quod aiunt) ſigillauerãt greſſus, & formi
dine menti nondũ exterſa, hoſtes in ueſtigijs pauebamus. Terrorem enim pro
ſui memoria miles hoſtis hæredem reliquerat. Sed Troadũ in morem oſtenta-
bamus alterutrũ loco, quorũ recordationem aut internitio celebrior faciebat,
aut

A aut præda. Tandem inter sentosa nemorum fruteta, quæ agrestis olim deserue-rat manus. nam intercapedinante pauoris prolixitate tam largo fumo lurida pa rietibus aratra pendebant, & laborifera boum colla iugales in uaccinam mollitiem diduxerant callos. Squallebat uiduus sulcis ager, & herbidis sentibus oliuifero uertici minabatur. Ita enim nexili de syrmate mẹandrico gramini labrusca coibat, quo septa herbosis radicibus tellus, Triptolemicum contumax abnueret dentem. Ergo dum huiusmodi paliuræa prata incedente premerē planta, & roscidos florulenti uelleris colles spacianti metirem passu, defectū uoluntas peperit egredientis studio, sed utilitas ex labore successit. Diuertor arborei beneficiū umbraculi præsumens, q̃ me erranti foliorū intextu Phœbi à torridis defensaret obtutibus, & circumfluā ramorū umbrā, quā proprijs radicibus prębẹret, mihi etiā cōcederet esse cōmunem. Nam me auiū quædā uernulitas, quæ fragili quadā dulcedine crispantes sibilos corneis edūt organulis, ad hoc opus allexerat, & laboris tam subita requies quoddam carminis expectabat melos.

Thespiades Hippocrene,
Quà spumanti gurgite
Irrorat loquacis nymbi,
Tinctas haustu musico,
Ferte gradum properantes
De uirectis collium,
Vbi guttas florulentæ
Manè rorat purpuræ,
Humor algens, quem serenis
Astra sudant noctibus,
Verborum canistra plenis
B Referate flosculis.
Quicquid per uirecta Tempe
Rapiat unda proliens
Hinnientis & recursu
Quam produxit ungula.
Quicquid Ascræus ueterna
Rupe pastor cecinit,
Quicquid ex Atlantis gazis
Vestra promunt horrea,
Quod cecidit pastorali
Maro sylua Mantuæ,
Quod Mæonius ranarum
Cachinnauit prælio,
Parrhasia candicanti
Dente lyra concrepet,
Ad meum uetusta carmen
Secla nuper confluant.

Hoc itaq; sacrificali carmine Gorgonei fontis aspergine madidas & prępetis ungulæ riuo merulentas Pieridas abstraxi. Astiterant itaq; syrmate nebuloso lu cidæ ternæ uiragines, hedera largiore circumfluæ, quarum familiaris Calliope ludibundo palmulæ tactu, meum uaporās pectusculum, poeticę pruriginis dul cedine spargit. Erat enim grauido (ut apparebat) pectore, crine neglecto, quē margaritis prænitens diadema constrinxerat, talo tenus bis tinctā recolligens uestem. Quod credo & itineris propter difficultatē, & ne mẹandricos tam subtilis elementi aliquatenus limbos aculeati herbarum uertices scinderent. Astiti propter ergò, erectus in cubitum, ueneratus sum uerbosam uiraginem, olim mi hi poetico uulgatam euidentius testimonio. Nec immemor cuius uerbosas fabulas propter scholaribus rudimētis tumidas ferulis gestauerā palmas: & quia non mihi euidēti manifestatiōne quæ nam esset, liquebat, cur uenisset, inquiro. Tum illa: Vna, inquit, è uirginali sum Heliconiadū curia, Iouis albo conscripta, quam olim Atheneum ciuem Romanus ordo colendā exceperat: ubi nouellos ita frutices edidi, quo eorū cacumina summis astris insererem. Ita uitæ famā linquentes hæredem, quo magis celebriorem obitum protelarent. Ast ubi me Romuleæ arcis conuentu bellicus uiduauit incursus, Alexandriæ conciliabula urbis exulata possederā, uarijs dogmatū imbutamentis, lasciua Gręcorū præstruens corda, postq; Catonū rigores, Tullianasq; seueras inuectiones, & Varroniana ingenia, Apelleæ genti enerues sensus, aut satyra luseram, aut comœdico phasmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatū breuitate condibā. Libebat me mea captiuitas: & licet nostræ uacuissent industriæ, inueniebat tamen animus, quibus inter mala arrideret, nisi me etiam exinde bellis crudelior Galieni curia exclusisset, quæ penè cunctis Alexandriæ ita est angiportis, q̃ chirurgicæ carnificinę laniena†plurior habitaculis numeret: deniq; durior

certando ita remittunt in mortem, quo ferant Charontem citius sopiturũ, si col A
legio nõ donetur. Hanc orationem risus mollior terminabat. Itaqꝫ meis quod
euerteret, culminibus impetraui. Tũ illa: Nõ paues, inquit, musicũ tuis recepta
re dogma penatibus, cũ barbarorũ morẽ auscultauerim, ita literarios mercatus
penitus abdicare, ut hos qui primis elementorum figuris, uel propriũ descripse
rint nomẽ, cassata inquisitiõe in carnificinã raptasſẽt. Tũ ego: Nõ ita est inquã,
ut audieras, sed fama fuit. nam carmina nostra Musæ tantum ualẽt inter Martia
tela, quãto dulcis aquæ saliente sitim restinguere riuo. Et ut suũ me amplius fa
miliarẽ resciſſet, illud etiam Terentianum adieci: Olim isti fuit generi quæstus
apud seculũ prius. Nunc itaqꝫ literæ suos quicquid Helicon uerbalibus horreis
enthecatum possederat, in ipsis potestatum culminibus hæreditario iure trans-
ferre cantus extendunt. Illa exhilarata carminibus, utpote quasi Mæonium se-
nem ut uiseret recitantem, laudatorio palmulę tactu mulsit meam cęsariem: per
cussaqꝫ mollius ceruice, quàm decuit: Eia, inquit, Fabiana Creonticis iamdudũ
nouus initiatus es mystes sacris. Ne quid ergo meo tibi desit tyrunculo, accipe
parẽ dogmatis gratiã: & quatenus te nostra satyra lasciuienti uerborũ rore per-
cussit, uadatumqꝫ te sui retinet amoris illecebra, redde quod sepioticon debes:
& quicquid libet Niliacis exarare papyris, feriatis aurium sedibus percipe. Nec
deerit historiæ ei quilibet effectus, cuius uisceribus te interstringi poposceris.
Tum ego: Index libelli te fefellit generosa loquacitas, non mihi cornutus adul-
ter arripitur, nec hymbre mendaci lusa Danae uirgo cantatur, dum suo iudicio
sibi deus prætulit pecudem, & hanc auro decepit, quam potestate nequiuit. Nõ
suillo caninus morsu depastũ iuuenis femur, nec in libellulis meis sub falsa ali-
te puerilis pependit lasciuia. Non olorinis reptantẽ adulterũ plumis oua pulli
gera uirginib. inculcantẽ, uel semina puerigera uisceríb. infundentẽ, nec Lych-
nides puellas inquirimus, & Hero atqꝫ Psychen poeticas garrulantes ineptias.
Dũ hęc lumẽ quærit extinctũ, illa deflet incensum, Psyche uidendo perderet, et B
Hero nõ uidendo periſſet. Nec referã uirginali figmento Aricinam lusam uira-
ginem, dum quæreret Iupiter quod magis esse uelit ꝗ fuerat. Mutatas itaqꝫ ua-
nitates manifestare cupimus, nõ manifesta mutãda fuscamus, ut senior deus hin
nitus exerceat: & sol fulgoris igne deposito, malit anilibus exarari rugis, ꝗ ra-
dijs. Certos itaqꝫ nos præstolamur rerũ effectus, quos repulsos mendacis Græ-
cię fabuloso cõmento quid mysticũ in his sapere debeat, cerebrũ agnoscamus.
Tum illa: Vnde hæc tibi, inquit, homuncule tanta ignorantię scientia? Vnde e-
tiam ratum ordinem ignorãdi? Dum enim seculis intacta exquiris, ostendis te
sapienter scire quod nescis. Cui ego (si his quibus ignorare aliquid contigit) ne
ipsum quidẽ nescire suũ, scire contigerit, quanto satius eis erat etiã nõ nasci con
tingere, ꝗ nasci inefficaciter uiuere. primum itaqꝫ ego scientiæ uestibulũ puto,
scire quod nescias. Ad hæc illa: Tam secretis mysticisqꝫ rebus uiuaciter pertra-
ctandis ampliora sunt autoritatũ quærenda suffragia. Neqꝫ enim quippiã ludi
crũ quęrit, quo ludibundo pede metrica uerboꝝ cõmoda sarciamus. Sudor hic
opus est palæstrantis ingenij, ne tam magnifici assumpta moles operis ipso ferè
medio conaminis impetu uiuacissimis destituta uanescat tractatibus. Ergo erũt
nobis Philosophia atqꝫ Vrania cœlestis adiutrices operis asciscendę. Nec enim
deerit tuis lasciuiens amica solatijs, ut dũ te mysticę artes anhelũ tractãdo reddi
derint, tute tua satyra ludentem excipiat. Quæso inquã munifica largitas, ne tu
istam tuã satyrã, cuius me dudũ uadatũ amore prędixeras, temerè credas nostris
penatibus. Tam etenim libens zelo sortitus sum ex affectu coniugiũ, ut si hanc
suis oblucentẽ, ut pellicẽ uoluptatibus domo repererit, ita sulcatis ungue genis
in Heliconẽ remittat necesse est, quo eius diluẽdis uulneribus Gorgonei ipsius
fontis nequaqꝫ fluenta sufficiant. Tum illa cachinnũ quassans, fragile colliso bis
terqꝫ pulsu palmulę femore: Nescis, inquit, Fulgenti rudis accola Pieridũ, quan
tum satyram matronæ formident. Licet mulierũ uerbalibus undis & causidici
cedant,

A cedant, nec grãmatici mutiant, rhetor taceat, et clamorẽ preco cõpeſcat: ſola eſt quæ modũ imponat furentibus, licet Petroniana ſubit Albutia. hac etenim alludente, & Plautinæ ſatyræ dominatus obdormit, & Sulpicillę Auſonianę loquacitas deperit, Saluſtianæꝙ ſymphonię, quamuis prẹſens ſit cantilena melos cã- tandi, rauceſcit.

Soluerat igniuomus mundi regione peracta,
Quadrupedes, gelidumꝙ rotis tepefecerat orbem
Rector, & auratis colla ſpoliabat habenis.
Iam Phœbus diſiungit equos, iam Cynthia iungit:
Quasꝙ ſoror liquit, frater pede temperat undas,
Tum nox ſtellato mundum circumlita peplo,
Cærula rorigenis pigreſcere iuſſerat alis.
Aſtrigeroꝙ nitens diademate luna bicornis,
Bullatum bĳugis conſcenderat æthera tauris.
Iam ſimulacra modis mentis fallentia plaſtis,
Mollia falſidicis replebãt ſtramina ſignis.

& ut in uerba pauciſſima conferã, nox erat. Cuius nomen noctis iamdudũ oblitus, ut inſanus uates uerſibus delirabam. Dum ſubitò agreſtis illa, quam dudũ uiderã, hoſpita oborto impetu cubicularias impulſu fores irrupit, inopinanterꝙ me iacentem reperiens marcentia languore ſomni lepido lumina, rapido atꝙ admodũ ſplendificẽ intermicãti quodã ſui uultus coruſcamine pepulit. Erat enim ultra ſolitũ eminens mortalitatis aſpectũ, deniꝙ pigræ adhuc quietis indiciũ roratis naribus ructuantem, repentina hoſtĳ crepitatione turbauit. Hanc præibat florali laſciuiens uirguncula petulãtia, hædera largiore circunflua, improbi uultus & ore contumeliarũ ſarcinis grauido: Cuius†hyronicũ lumen tam timabunda uernulitate currebat, quo mentes etiã abſtruſas temulentis inſcriptionibus depinxiſſet. Muſę enim latera ſarciebãt altrinſecus duæ: quaꝝ dexterior uerecunda quadam maieſtate ſubni- *ironicum*
B xa, elatæ frontis Polymnia, argẽteis aſtrorũ purgauerat margaritis: cuius phaleratũ exoticis diadema carbunculis, corniculata lunę ſinuatio deprimebat, ac cęrulanti peplo circumlita hyalinæ cauitatẽ ſphæræ oſſeo faſtigatus tigillo uerſabat. Viſus itaꝙ luminis tam elata cõtemplatione cœlitus erigebat intuitus, quo penẽ foribus ſuperna intuens pollicẽ illiſiſſet. Leuicomes lateris refugo quodã cõtemplatu ſecretior humanos intuitus uelamine quodã arcano uitabat. huius ninguida canis albẽtibus nitebat cęſaries, rugaꝙ criſpato multiplici ſupercilio rancidũ ſe quiddam conſopiri promittebat. Tardior inceſſus erat, & ipſa põderationis grauedine uenerandus. Tunc Calliope prouinciã loquacitatis ingreſſa: His te, inquit, Fulgẽti tutricibus ſpoponderã largitũ. Quaꝝ ſequax ſi fueris, celeriter raptum ex mortali cœleſtem efficient, aſtrisꝙ, non ut Neronem poeticis laudibus, ſed ut Platonẽ myſticis interſerent rationibus. Neꝙ enim illos de his expectas affectus, quos aut poema ornat, aut deflet tragœdia, aut ſpumat oratio, aut cachinnat ſatyra, aut ludit comœdia: ſed in quib. Carneadis reſudat elleborũ, & Platonis auratum eloquiũ, & Ariſtotelis ſyllogiſmaticum uerbiloquium. Nunc itaꝙ pande mentis cubiculũ, & aureũ fiſtulis audito nuncio mentibus intromitte quod excipis. ſed enerua totũ mortale quod tibi eſt, ne tam ſacrati ſeries dogmatis ſcrupuloſis rite non reſideat penetralibus. Ergo nunc de deorũ primum natura, unde tanta malę credulitatis lues ſtultis mentibus inoleuerit, edicamus. Quamuis enim quidã ſint, qui ſpreta capitis generoſitate, Atricinis atꝙ Arcadicis ſenſibus glandium quippiam ſapiant, atꝙ eorum altiori ſtultitiæ nubilo ſoporata caligentur ingenia: tamen nequaquã apud humanos ſenſus, niſi fortuitis compulſationibus moti naſcuntur errores, ut etiam Chryſippus de fato ſcribens ait, compulſationibus lubricis uoluuntur incurſus. Itaꝙ primum omiſſo circuitu, unde idolum tractum ſite, dicamus.

VNDE IDOLVM DICATVR.

Diophantes, Lacedæmonum autor, libros ſcripſit Antiquitatum 14. in qui-

bus ait, Syrophanem Aegyptium familia substantiaq; locupletem filiũ genuisse, quem uoluit enormis substantiæ successorem inestabili, ultrà quàm paternitas exigebat, affectu erga filium deditum. Isq; dum aduersis fortunæ incursibus raperetur, patri crudele geminæ orbitatis dereliquit elogium: & ut posteritati perpetuale suffragium denegasset, & substantiæ propagandæ subitam interceptionẽ obijceret. Quid igitur faceret, aut fœcunda paternitas hac sterilitate dãnata, aut felix substantia in successione curata? parum erat, non habere quod habuit, nisi etiam esset, qui obtineret quod reliquit. Deniq; doloris angustia, quæ semper inquirit necessitatis solatiũ, filij sibi simulacrũ in ædibus instituit. Dũq; tristitiæ remedium quærit, seminarium potius doloris inuenit, nesciens quòd sola sit medicina miseriarum obliuio. Fecerat enim ille, unde luctus resurrectionis in dies acquireret, non in quo luctus solatium inueniret. Deniq; idolum dictum est εἶδοδύνων, quod nos latinè species doloris dicimus. Nanq; uniuersa familia in domini adulationẽ, aut coronas plectere, aut flores inferre, aut odoramenta simulacro succendere consueuerat. Nonnulli etiam seruorũ culpabiles domini furiam euitantes, ad simulacrũ profugi ueniã merebantur, & quasi salutis certissimo collatori, florum aut thuris offerebãt munuscula, timoris potius effectu, quàm amoris affectu. Deniq; huius rei non immemor & Petronius ait Primus in orbe deos fecit timor. Nã & Mintanor musicus in Chromatopion libro musicæ artis, quem scripsit, ait, Dominum doloris, quem prima cõpunctio humani finxit generis, exin inueteratus error, humanis pedetenim cõsertus disciplinis, barathro quodam sæuæ crudelitatis prolabitur. A

Saturnus.

SAturnus Pollucis filius dicitur, Opis maritus senior, uelato capite falcem gerens: cuius uirilia abscissa, & in mare proiecta, Venerem genuere. Itaq; quid sibi de hoc philosophia sentiat, audiamus. Tũ illa: Saturnus primus in Italia regnum obtinuit. hicq; per annonæ prærogationem ad se populos attrahẽs, à saturando dictus est Saturnus. Opis quoq; uxor, eo quòd opem esurientibus ferret dicta est: Pollucis etiã filiũ, siue à pollendo, siue à pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus. Vnde & Plautus in comœdia Epidici ait, Bibite, pergræcamini pollucibiliter. Velato uerò capite ideo fingitur, quòd omnes fructus foliorum obnupti tegantur umbraculo. Filios uerò suos comedisse fertur, quòd omne tempus quodcunq; gignit, consumit. Falcem etiam fert non immeritò, siue quòd omne tempus in se uergat, ut curuamina falciũ: siue propter fructum, unde etiam & castratus dicitur, quòd omnes fructuum uires abscisæ, atq; in humoribus uiscerum ueluti in mare proiectę, sicut illic Venerem, ita & libidinem gignant necesse est. Nam & Apollophanes in epico carmine scribit Saturnum quasi sacrũ νοῦν, νοῦς enim græcè sensus dicitur: aut satorẽ νοῦ, quasi diuinum sensum creantẽ omnia. cui etiã quatuor filios subijciũt, primũ Iouem, secundũ Iunonẽ, tertiũ Neptunum, quartũ Plutonẽ. & quasi Poli filiũ quatuor elementa gignentem, id est primũ Iouem ignem: unde & ζεὺς græcè dicitur, ζεὺς enim græca significatione, siue uita, siue calor dici potest: siue quòd igne uitali animata omnia dicerentur, ut Heraclius uult: siue quòd hoc elementũ caleat, secundũ Iunonem, quasi aërem, unde ἥρα græce dicitur. & quamuis aërem masculũ ponere debuerint, tamen ideo soror est Iouis, quòd hæc duo elementa sibi sunt ualde cõsocia. Ideo Iouis & coniugem, quòd maritatus aër igne ferueſcat. Nam & Theopompus in Cypriaco carmine, & Hellanicus in Dios philologia, quã descripsit, ait Iunonẽ ab Ioue uinctã catenis aureis, & degrauatã incudib. ferreis. Illud nihilominus dicere uolentes, q̃d aër igni cœlesti cõiunctior, duobus deorsum elementis misceat, id est aquæ & terræ, quę elemẽta duobus superiorib. grauiora sunt. B

Neptunus.

NEptunum uerò tertium aquarũ uoluere elementũ: quem ideo Græci etiã Posidona nuncupãt, quasi ποιοῦντα εἴδων, quòd nos latinè facientẽ imaginẽ dicimus:

A dicimus illa uidelicet ratione, quòd hoc solum elementũ imagines in se formet spectantiũ, quòd nulli alij ex quatuor competat elementis. Tridentem uerò ob hanc rem ferre pingitur, quòd aquarum natura triplici uirtute fungatur, id est liquida, fœcunda, potabili. hunc & Neptuno Amphitriten in coniugium deputant, ἀμφὶ enim græcè circumcirca dicimus: eo quòd omnibus tribus elementis aqua cõclusa sit, id est in cœlo, in aëre, in nubib. & in terra, ut sunt fõtes & putei.

Pluton.

QVartum etiam Plutonem dicunt terrarum præsulem: πλοῦτος enim græcè, diuitiæ dicuntur, solis terris credentes diuitias deputari. hunc etiam tenebris addictum dixere, quòd sola terræ materia sit cunctis elementis obscurior. Sceptrum quoq; in manu gestat, quòd regna solis competant terris.

Tricerberus.

TRicerberum uerò canẽ eius subijciunt pedibus, quòd mortaliũ iurgiorum inuidiæ ternario conflentur statu, id est naturali, causali, accidentali. Naturale est odium, ut canum, leporum, luporum, & pecudũ, hominum, & serpentũ. Causale est, ut amoris zelus atq; inuidiæ. Accidens est, quod aut uerbis casualiter oboritur, ut hominibus: aut comestiones propter, ut iumentis.

Furiæ.

HVic quoq; etiam tres furias deseruire dicunt, quarum prima est Alecto: ἀληκτῶ enim græcè impausabilis dicitur. Alia Tisiphone: τισιφώνη aũt, quasi τούτων φωνὴ, id est istarum uox. Tertia Megera: megera enim est, quasi μεγάλη ἔρις, id est magna contentio. Primum est ergo, non pausando furiam concipere. secundum est, in uocem erumpere. tertium, iurgium protelare.

Fata.

TRia etiam ipsi Plutoni destinant fata, quarum prima Clotho, secunda Lachesis, tertia Atropos. κλώθω enim grecè euocatio dicitur, λάχεσις uerò sors nuncupatur, ἄτροπος quoq; sine ordine dicitur: hoc uidelicet sentire uolentes,

B quòd prima sit natiuitatis euocatio: secunda, uitæ sors, quemadmodum quis uiuere possit: tertia, mortis conditio, quæ sine lege uenit.

Harpyiæ.

HArpyias etiam tres inferis Vergilius deputat, quarũ prima ἀέλλω, secunda ὠκυπέτη, tertia κελαινώ. Harpyia enim græcè rapina dicit. Ideo uirgines, q̊d omnis rapina arida sit & sterilis. Ideo plumis circundatæ, quia quidquid rapina inuaserat, celat. Ideo uolatiles, quòd omnis rapina ad uolandum sit celerrima. ἀέλλω enim græcè quasi ἑλὼν ἄλλο, id est alienum tollens. Ocypete, id est citius auferens. Celænũ uerò græcè nigrũ. unde & Homerus prima Iliados rhapsodia, αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί: id est, statim niger tuus sanguis emanabit per meam hastam. Hoc igitur signare uolentes, quòd primum sit, alienum concupiscere: secundum, cupita inuadere: tertium, celare quod inuadit.

Proserpina.

PLutoni quoq; nuptam uolunt Proserpinam, Cereris filiam. Ceres enim grecè gaudium dicitur. & ideo illam frumenti deam esse uoluerunt, quòd ubi plenitudo fructuum sit, gaudia semper superabundẽt necesse est. Proserpinam uerò quasi segetem uoluerunt, id est terram radicibus proserpentem, quæ & ἑκατὴ græce dicitur: ἑκατὸν enim græce centum sunt. & ideo hoc illi nomen imponunt, quia centuplicatum Ceres proferat fructum.

Ceres.

HAnc etiam mater cum lampadibus raptam quęrere dicitur, unde & lampadum dies Cereri dedicatus est: illa uidelicet ratione, quòd hoc tempore cum lampadibus, id est cum solis feruore seges ad metendũ cũ gaudio requirat.

Apollo.

APollinem solem dici uolunt: ἀπόλλων enim græce perdens dicitur, quòd feruore suo omnẽ succum uirentium decoquendo perdat herbarũ. Hunc

etiam

etiam diuinationis deum uoluerunt, siue quòd sol omnia obscura manifestat in lucem, seu quòd in suo processu & occasu eius orbita multimodos significationum monstret effectus. Sol uerò dicitur aut ex eo quod solus sit, aut quòd solitè per dies surgat & occidat. Huic quoque quadrigã adscribũt illã ob causam, quòd aut quadripartitis temporum uarietatibus anni circulũ peragat: aut quòd quadrifido limite diei metiatur spacium. unde & ipsius equis condigna sic nomina posuerunt, id est Erythreus, Actæon, Lampos, Philogeus. Erythreus græcè rubens dicitur, quòd à matutino sol lumine rubicundus exurgat: Actæon splendens dicit̃, quòd tertię horæ momentis uehemẽs insistat: Lampos uerò, q̃d lucidior fulgeat, dũ ab umbilicũ diei centratũ cõscenderit circulũ: Philogeus græcè terrã amans dicit̃, q̃d hora nona procliuior, uergens occasib. pronus incumbat. A

Coruus.

IN huius etiam tutelam coruum ponunt, siue quòd solus contra rerum naturã in medijs ipsis æstiuis feruorib. ouiparos pullulet fœtus. Vnde & Petron. Sic contra rerum naturæ munera notæ,

Coruus maturis frugibus oua refert. Siue quòd in horoscopicis libris, secũdum Anaximandrum, siue etiam secundum Pindarum, solus inter omnes aues significationes habet uocum.

Laurus.

IN huius etiam tutelam laurum asscribunt. unde etiam eum amasse Daphnen dicunt, Penei fluminis filiam: & unde laurus nasci posset, nisi de fluuialibus aquis? Maximè quia & eiusdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicuntur. At uerò amica Apollinis ob hanc rem uocitata est, quia illi qui de interpretatione somniorum scripserunt, ut Antiphon Philocrus, & Artemon, & Serapion Ascalonites, promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris, uera somnia esse uisuros.

De nouem Musis.

HVic etiam Apollini nouem deputant Musas, ipsumq; decimum Musis adijciunt: illa uidelicet causa, quòd humanę uocis decẽ sint modulamina. unde cũ decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex diuina decachordon dicit psalteriũ. Fit ergo uox quatuor dentibus ecõtra positis, quos lingua percutit: è quibus si uno minus fuerit, sibilum potius quàm uocem reddat necesse est. Duo labia uelut cymbala, uerborum commoda modulantia: lingua, ut plectrũ, quæ curuamine quodã uocalem format spiritum: palatũ, cuius concauitas profert sonũ: gutturis fistula, quæ tereti meatũ spiritalẽ præbet excursu: & pulmo, qui uelut aceruus follis cõcepta reddit ac reuocat. Habes ergo nouem Musarũ uel Apollinis ipsius redditam rationẽ, sicut in libris suis Anaximander Lampsacenus, & Leophantes Heracleopolites exponũt: quod & alij firmant, ut Pisander Physicus, & Euxemenes in libro θεολογουμένων. Nos uerò nouẽ Musas doctrinę atq; sciẽtię dicimus modos. hoc est, prima Clio, quasi prima cogitatio discendi. κλέος enim græce fama dicit̃: unde & Homer. ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν: id est, Nos uerò solam famam audiuimus, neq; quid scimus. & in alio loco, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος. Et quoniã nullus scientiam quærit, nisi in qua famæ suæ protelet dignitatem, ob hanc rem prima κλειὼ appellata est, id est cogitatio quærendæ scientiæ. secunda εὐτέρπη, quod nos latine bene delectans dicimus, quòd primum sit scientiam quærere, secundum sit delectari quod quęras. Tertia μελπομένη, quasi μελέτην ποιουμένη, id est medicationem faciens permanere: ut primũ est uelle, secundum desiderare quod uelis, tertiũ instare meditando ad id quod desideras. quarta θάλεια, id est capacitas, uelut si dicat̃ τιθεὶς θάλειαν, id est ponens germina: unde & Epicharmus comicus in Diphilo comœdia ait: θαλὸν ὡς οὐ βλέπει βούλιμος ἐπέταξεν, id est germen dum nõ uidet, fames consumit. Quintã πολύμνειαν, quasi πολυμνήμην, id est multã memoriã facientẽ dicimus, quia post capacitatem est necessaria. sexta ἐρατὼ, id est, εὑρὼν ὅμοιον, quod nos latine inueniens simile dicimus: quia post scientiam & memoriam iustum est, ut aliquid simile & de suo inueniat, septima τερψιχόρη, id est, delectans instructione:

unde

A unde & Hermes in Pimandre libro ait: ἀκυροτρόφης καὶ κοῦφυ σώματος, id eſt abſq; inſtructione eſcæ & uacuo corpore. Ergo poſt inuentionẽ oportet te etiam diſcernere ac dijudicare quod inuenias. octauo οὐρανία, id eſt cœleſtis: poſt dijudicationem enim eligis quid dicas, quid deſpuas: eligere enim utile, caducumq;, deſpuere cœleſte ingenium eſt. nona καλλιόπη, id eſt optimæ uocis: unde & Homerus ait, θεᾶς ὀπὰ φωνησάσης, id eſt deæ uocem clamantis. Ergo hic erit ordo: primum eſt, uelle doctrinam. ſecundũ eſt, delectari quòd uelis. tertium eſt, inſtare ad id quo delectatus es. quartum eſt, capere id quod inſtas. quintũ eſt, memorari quod capis. ſextum eſt, inuenire de tuo ſimile ad id quod memineris. ſeptimũ eſt, iudicare quod inuenias. octauum eſt, eligere de quo iudicas. nonũ, bene proferre quod elegeris.

Phaethon.

HIc etiam cum Clymene nympha coiẽs, Phaetonta dicitur genuiſſe, qui paternos currus affectãs, ſibi atq; mundo cõcremationis detrimenta conflauit. Semper ergo ſol cũ aqua coiẽs, aliquos fructus gignat neceſſe eſt, qui eo q̃d terris exilientes appareant, phanontes dicunt: φαίνων enim græcè apparens dicitur. qui quidẽ fructus ad maturitatẽ ſui, ſolis ardorẽ quærant neceſſe eſt: quo accepto, omnia feruoris incendio conſumant. Huius etiã ſorores Arethuſa, Lampetuſa, quæ gemmeis ac translucentibus fraterna deplorãt guttis incẽdia, ſucci naq; diruptis iaciunt inaurata corticibus. Soror etiã totius germinis arbor eſt, quę una eadẽq; feruoris humoriſq; iugalitate gignũtur. Itaq; iſtæ arbores, quę ſuccinũ ſudãt, dum maturis frugibus ſolis feruor torrentibus ipſis Iunio Iulioq; menſib. incẽdioſior cãcri atq; leonis tetigerit metas, tũc iſtæ arbores ęſtu ualido fiſſis corticibus ſuccũ ſui liquoris, in Eridano flumine aquis durandũ, emittunt.

De Typho, Sagittis, & Pythone.

HIs Typhũ quoq; Apollinis adijciunt, quòd ſol & præterita nouerit, & præ
B ſentia cernat, & uiſurus ſit futura. Arcum uerò huic ſagittaſq; conſcribũt, ſiue quòd de circulo eius radij in modum ſagittarum exiliant, ſeu quòd ſuorum radiorum manifeſtatione omnem dubietatis ſcindat caliginem. unde etiam Pythonem ſagittis interemiſſe fertur: πείθω enim græcè credulitas dicitur. & quia omnis falſa credulitas (ſicut ſerpentes) luce manifeſtante deprimitur, Pythonem eum interemiſſe dicunt.

Quare ſine barba dicatur, cum pater dicatur.

QVia occidẽdo & renaſcendo ſemper eſt iuuenior; ſic ut quòd nunquam in ſua uirtute deficiat, ut luna quæ creſcit & minuitur.

Mercurius.

SI furtis præfuere di, non erat opus criminibus iudice, ex quo culpæ habuere cœleſtem autorem. Mercurium dicunt pręfuiſſe negocijs, uirgam ferentem ſerpentibus nexam, pennatis quoq; talaribus præditum. Hunc etiam internuncium, furatrinumq; deum. Quid ſibi uerò huius nominis atq; imaginis ſignificatio diſſerat, edicamus. Mercurium dici uoluere quaſi mercium curam. Omnis ergo negociator dici poteſt Mercurius.

Quare pennas.

PEnnata uerò talaria, quòd negociantium pedes ubiq; pergendo quaſi pennati ſint.

Quare uirgam.

VIrgam uerò ſerpentibus nexam ob hoc adijciunt, quòd mercatoribus det aliquando regnum, ut ſceptrum: & uulnus, ut ſerpentium.

Quare galerum, & gallum.

GAlero enim cooperto capite pingitur, quòd omne negociũ ſit ſemper abſconſum. Gallum quoq; in eius ponunt tutelã, ſiue quòd omnis negociator ſemper inuigilet, ſeu quòd ab eius cantu ſurgant ad peragenda negocia.

Quare Hermes.

HErmes quoq; dicitur græcè, ab eo quod eſt ἑρμηνεῦσαι, quod nos latinè diſſerere dicimus: illa uidelicet cauſa, quòd negociatori linguarum ſit diſſertio neceſſaria.

neceſſaria. utraq; enim regna permeare dicitur, ſuperna atq; inferna: quòd modò uentis in altum nauigans currat, modò demerſus inferna tempeſtatibus appetat. A

Quare fur, quare celer dicatur.

HVnc etiam deum & furti præſulem uolunt, quòd nihil interſit inter negociantis rapinam atq; periurium, furantiſq; deierationem ac raptum. Stellam uerò, quæ ςίλϐων græcè nuncupatur, quam ei pagani aſcribunt, ex quo etiã diei nomen inuenere, tanto celerior planetis omnibus currit, ut ſeptima die ſuos permeet circulos, quod Saturnus xxiiii annis, & Iuppiter xii poſſunt. unde etiam Lucanus ait, Motuq; celer Cyllenius hæret.

Quare Argum occidiſſe dicatur.

DEniq; etiam Argum luminum populoſitate cõſeptum interemiſſe fertur, dum oculorum immenſam unius corporis ſegetem ubique uiua circumſpectione florentem, ſingularis uulneris recurſum falcifero meſſuiſſet curuamine. Quid ſibi ergo tam fabuloſum Græciæ commentũ uelit? niſi quòd etiam centum cuſtodes, totidemq; aſtutos ſine negotiatione uagos (unde & ἀργὸς græcè uagus dicitur) & furantis aſtutia, & negociãtis circumuenit aſtutia, falſa taq; cautela. Solet igitur alludere his ſpeciebus & honeſte mendax Græcia, & poetica garrulitas, ſemper de falſitate ornata phaleratior, ut & Danae hymbre aurato corrupta eſt, non pluuia, ſed pecunia.

Ganymedes.

ET raptum Ganymeden aquila non uerè uolucris, ſed bellica præda. Iupiter enim, ut Anacreon antiquiſſimus autor ſcripſit, dum aduerſus Titanas, id eſt Titani filios (qui frater Saturni fuerat) bellũ aſſumeret, & ſacrificium Cœlo feciſſet, in uictoriæ auſpicium, aquilæ ſibi adeſſe proſperum uidit uolatum. pro quo tam felici omine, prȩſertim quia & uictoria conſecuta eſt, in ſignis bellicis ſibi aquilam auream fecit, tutelæq; ſuæ uirtuti dedicauit. unde & apud Romanos huiuſcemodi ſigna tracta ſunt. Ganymedem uerò bellando his ſignis prȩeuntibus rapuit, ſicut Europam in tauro rapuiſſe fertur: id eſt, in naue tauri picturam habente. & is idem in uacca ſimiliter, in naui huiuſcemodi picturæ. Deniq; ut hoc certius eſſe cognoſcas, nauigium Iſidis Aegyptus colit. B

De Perſeo & Gorgone.

PErſeum ferunt Meduſæ Gorgonis interfectorem. Gorgones uoluere dici tres: quarum prima Stheno, ſecunda Euryale, tertia Meduſa: quarum quia fabulam Lucanus & Liuius ſcripſerunt, poetæ grammaticorum ſcholaribus rudimentis admodum celeberrimi, hanc fabulam referre ſuperfluum diximus. Theocritus antiquitatũ hiſtoriographus refert Phorcum fuiſſe regem, qui tres filias locupletes dereliquit. Quarũ Meduſa maior, quæ fuerat locuples, regnũq; incolendo fructificandoq; ampliauerat: unde & Gorgon dicta eſt, quaſi georgon. nam γεωργοὶ græcè agricultores dicuntur. Serpentino uerò capite ideo dicta eſt, quòd aſtutior fuerit. Cuius regnũ opimum Perſeus inuadens, ipſam quidem interemit. Ideo uolaticus dicitur, quòd nauibus uenerit. cuius capite, id eſt ſubſtantia ablata, ditior factus, non parua regna obtinuit. Deniq; & Atlantis regnum inuadens, quaſi per Gorgonis caput, id eſt per ſubſtantiam eius, eum in montem fugere compulit. Vnde in montem conuerſus dicitur eſſe. Tamen quid hac ſibi tã ſubtili ſub imagine ornatrix Græcia ſentire uoluerit, edicamus. Gorgonas dici uoluerunt tres, id eſt tria terroris genera: primus quippe terror eſt, qui mentem debilitat: ſecundus, qui profundo quodã terrore mentem ſpargit: tertius, qui non ſolum mẽtis intentũ, uerumetiam caliginem ingerit uiſus. unde & nomina tres Gorgones accepere: σθενὼ enim græcè debilitas dicitur, unde & ἀσθένειαν infirmitatem dicimus. ſecunda Euryale, id eſt, lata profunditas, unde & Homerus πόλιν εὐρυάγυιαν, id eſt Troiam latas uias habentem. Itaq; Meduſam, quaſi μὴ ἰδοῦσαν, quòd uideri non poſſit. Hos ergo terrores Perſeus adiu-

A uante ſapientia interfecit. Ideo auerſus uolat, quòd uirtus terrorem nunquam aſpicit. ſpeculum ergo ferre dicitur, quòd omnis terror non ſolum in corde, ſed etiam in figura tranſeat. De ſanguine eius naſci fertur Pegaſus, in figuram famę conſtitutus. Virtus enim, dum terrorem amputauerit, famam generat: unde uolare dicitur, quia fama eſt uolucris. unde Tiberianus: Pegaſus hinniens tranſuolat æthram. Ideo & Muſis fontem ungula ſua rupiſſe fertur, quòd Muſæ ad deſcribendum famam heroum, aut ſequantur priórum, aut indicent antiquorum.

De Admeto & Alceſte.

SIcut nihil benigna ſuperius coniuge, ita nihil infeſta crudelius muliere. Quanto enim ſapiens pro uiri ſalute ſuam opponit animam pignori: tantò maligna ad mariti mortem etiam ſuam reputat nihili. Ergo coniunx, quantum iure coniunctior, tantum eſt aut morum dulcedine mellea, aut felle malitiæ toxica: eſt quippe aut perpetuale refugium, aut perenne tormentum. Admetus rex Græciæ Alceſtem in coniugio petijt: cuius pater edictum propoſuerat, ut ſi quis duas feras ſibi diſpares ſuo currui iungeret, ipſe illam in coniugio accepiſſet. Is igitur Admetus Apollinē atque Herculem petijt, qui ei ad currum leonem et aprum iunxerunt. Itaque Alceſten in coniugio accepit. Cumque in infirmitatem Admetus decidiſſet, & mori ſe comperiſſet, Apollinem deprecatus eſt. Ille uerò dixit ſe ei aliquid nolle præſtare, niſi ſi quis ſe de eius propinquis ad mortē pro eo uoluntarie obtuliſſet. quod uxor fecit. Itaque Hercules dum ad tricerberū canem abſtrahendum deſcenderet, etiam ipſam de inferis leuat. Admetum poſuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus eſt, quaſi quem adire poterit metus. Hic itaque in coniugio Alceſten deſiderat: ἀλκὴ enim græcè præſumptio dicitur. unde & Homerus ait, ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσίν, οὐδέ τις ἀλκή, non eſt aliqua uirtus in mentibus, neque aliqua præſumptio. Ergo mens preſumptionem ſperans,
B ſibi coniungi duas feras ſuo currui ſubiungat, id eſt ſuæ uitæ duas uirtutes aſciſcat, animi & corporis. leonem, ut uirtutem animi: aprum, ut uirtutē corporis. Denique & Apollinem & Herculem ſibi propitiet, id eſt ſapientiā & uirtutem. Ergo præſumptio ſemetipſam ad mortem pro anima obijcit, ut Alceſte. quam præſumptionem quamuis in periculo mortis deficientem, uirtus de inferis reuocat, ut Hercules fecit.

FVRII PVBLII FVLGENTII
MYTHOLOGIARVM LIBER II.

STudens, mi Domine, tuo reuerendo imperio, meam ſtultitiam uelut naufrago commiſi iudicio, bifida ambiguitate ſuſpenſus, utrum ne lector quilibet laudet conſtructa, aut deſtruat laborata. Sed quia nullatenus hæc noſtrum aut nomen extollunt, aut crimen officiunt, illo uidelicet pacto. quod ſi ab his lector melius ſapit, deum præferat, qui meliora conceſſit. Sin uerò ab his minus aliquid deſipit, ipſum præferat qui iſta contribuit. ergo & hæc non noſtra ſunt, ſed eius donū: & quę ampliora eueniunt, nō hominis, ſed diuinū eſt largimentū. Sicut enim liuoris nota eſt, ſilere quod noueram: ita crimen non eſt, enarrare quod ſenſeram. ergo ſi his amplius ſapis, lauda mentem puriſſimam, quæ quod habuit non negauit. ſed ſi hæc antē neſcieras, habes arenam noſtri ſtudij, ubi tui exerceas palæſtram ingenij.

De iudicio Paridis.

PHiloſophi tripartitam humanitatis uoluerunt eſſe uitā, ex quibus primam theoricam, ſecundam practicam, tertiam philargicam uoluere: quas nos latinè contemplatiuam, actiuam, uoluptariam nuncupamus. ut etiam Propheta ait: Beatus uir qui non abijt in conſilio impiorum, & in uia peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit: id eſt non abijt, non ſtetit, non ſedit.

Prima igitur contemplatiua est, quę ad sapientiā & ueritatis inquisitionem pertinet, quam apud nos episcopi, sacerdotes, ac monachi, apud illos philosophi gesserunt. Quos nulla lucri cupiditas, nulla furoris insania, nullum liuoris toxicum, nullus uapor libidinis: sed tantum indagandæ ueritatis contemplandæq; iusticiæ cura macerat, fama ornat, pascit spes. Secunda actiua est, quæ tantū uitę commodis anxia, ornatus petax, habendi insatiata, rapiendi cauta, seruandi sollicita geritur. Plus enim quod habeat cupit, quàm quod sapiat quærit: nec considerat quid expediat, ubi intercedit quod rapiat. Deniq; ideo non præstat stabile, quia non uenit honestè. hanc enim uitam penes antiquos aliqui tyranni, penes nos mundus omnis gerit. Voluptaria uerò uita est, quę libidini tantūmodo obnoxia, nullum honestū reputat bonū: sed solā uitæ appetēs corruptelam, aut libidine mollitur, aut homicidijs cruentatur, aut rapina succendit, aut liuoribus rancidatur. Sed hoc penes illos Epicurei ac uoluptarij, penes uerò nos huiusmodi uita natura, non crimen est: & quia bonum nemo gerit, nec nasci bonū licet. Id itaq; considerantes poetæ, trium dearū ponunt certamina, id est Mineruam, Iunonem & Venerem, de formæ qualitate certantes. Ideo uerò Iouem nō posse de his iudicare dixere, siue quòd præfinitum mundi iudicium ignorabāt, siue quia in libertate arbitrij constitutum hominem crederent. Quod itaq; si uelut deus Iupiter iudicasset, damnando duas, unam tantummodo terris uitam dimitteret. Sed ideo ad hominem iudicium transferunt, cui liberum deligendi debetur arbitrium. Sed bene pastor, quia non ut sagitta certus, & iaculo bonus, & uultu decorus, & ingenio sagacissimus. Deniq; brutum quiddam desipuit, & (ut ferarum ac pecudum mos est) ad libidinem potius limaces uisus intorsit, quàm uirtutem aut diuitias inquisiuit. Sed quid sibi tres deæ de tribus uitarum ordinibus uendicent, edicamus.

Minerua.

PRimam uitam theoreticam, quam nos in contemplandæ sapientiæ honore dicimus. Ideo de Iouis uertice natam dicunt, quia ingenium in cerebro positum sit: ideo armatam, quòd munita sit. Gorgona etiam huic addunt in pectore, quasi terroris imaginem, ut uir sapiens terrorem contra aduersarios gestet in pectore. Cristam cum galea ponūt, ut sapientis cerebrum & armatum sit, & decorum. Vnde & Plautus in Trinummo ait: Fungino genere est, capite se totum tegit. Triplici etiam ueste subnixa est, seu quòd omnis sapientia sit multiplex, seu etiam quòd celata. Longam etiam hastam fert, quòd sapientia longè uerbo percutiat. Triplici etiam ueste, quòd omnis sapientia tecta extrinsecus rarius agnoscatur. In huius etiam tutela noctuā uolunt, quòd sapientia etiam in tenebris proprium fulgorem possideat. Inde etiam & conditricem Athenarum eam uolunt. Minerua deniq; & ἀθήνη græcè dicitur, quasi ἀθάνατος παρθένος: id est, immortalis uirgo, quia sapientia nec mori poterit, nec corrumpi.

Iuno.

IVnonem uerò actiuæ præposuerunt uitæ. Iuno enim quasi à iuuando dicta est. Ideo & regnis præesse dicitur, quòd hęc uita diuitijs tantum studeat. Ideo etiam cum sceptro pingitur, quòd diuitiæ regnis sint proximæ. Velato enim capite Iunonem ponunt, quòd omnes diuitiæ sint semper absconsæ. deam etiam partus uolunt, quòd diuitiæ semper prægnaces sint, & nonnunquam abortiāt. huius quoq; in tutelam ponūt pauum, quòd omnis uitæ potentia petax in aspectum sui semper quærat ornatus. Sicut enim pauus stellatum caudæ curuamen concauans; anterius faciem ornat, posterioraq; turpiter nudat: unde & Theophrastus ait in Moralibus, τὰ ἄλλα πειγνώθι, id est reliqua cōsidera: & Salomon, In obitu hominis nudatio operum eius. Huic etiam Irim quasi arcum pacis adiungunt, quòd sicut etiam ille ornatus uarios pingens arcuato curuamine momentaliter refugit: ita etiam fortuna quamuis ad præsens ornata, tamen est citius fugitiua.

Venus.

Venus.

A TErtiam Venerem uoluptariæ uitæ in similitudinem posuerunt. Venerem dici uoluere, aut secundũ Epicureos bonam rem: aut secundũ Stoicos, unam rem. Epicurei enim uoluptatem laudant, Stoici uoluptatem damnant. Isti libidinem colunt, illi libidinem nolũt. unde & ἀφροδίτη dicta est, ἄφρος enim græcè spuma dicitur. siue ergo, quòd sicut spuma libido momentaliter surgat, & in nihilũ ueniat: siue quòd concitatio ipsa seminis spumosa sit. Deniq; ferunt poetæ, quòd exectis falce Saturni uirilibus, atque in mare proiectis, exinde Venus nata sit. Illud nihilominus respondere uolens poëtica uanitas, quòd Saturnus græcè κρόνος dicitur, χρόνος enim græcè tempus uocatur. Abscisæ ergo uires temporis, id est fructus falce quam maximè, atq; in humoribus uiscerũ uelut in mare proiectę, libidinem gignant necesse est. Saturitatis enim abundantia libidinem creat. Vnde & Terentius ait: Sine Cerere & Libero friget Venus. Hanc etiam nudam pingunt, siue quòd nudos sibi affectatores dimittat, siue quòd libidinis crimen nunquam celatum sit, siue quòd non unquam nisi nudis conueniat. Huic etiam rosas in tutelam adijciunt. Rosæ enim & rubent & pungunt, ut etiam libido. Rubet uerecundiæ opprobrio, pungit etiam peccati aculeo. & sicut rosa delectat quidẽ, sed celeri motu temporis tollitur: ita & libido libet momentaliter, & fugit perenniter. In huius etiam tutelam columbas ponũt, illa uidelicet causa, quòd huius generis aues sint in coitu feruidæ. Huic etiã tres Charites adijciunt, duas ad nos conuersas, unam à nobis auersam, quòd omnis gratia simplex eat, duplex redeat. Ideo sunt Charites, quia omnis gratia nescit subtilem, sed ornatum. Hanc etiam in mari natantẽ pingunt, quòd omnis libido rerũ patiatur naufragia. Vnde & Porphyrius in Epigram. ait: Nudus, egens, Veneris naufragus in pelago. Concha etiam marina pingitur portari, quòd huius generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut Iuba in Physiologis refert.

B

De Hercule, & Omphale.

PArcite quęso iudices humanis ardoribus. quid enim puerilis aut muliebris sensus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna Herculea desudat uirtus. Mulieris enim illecebra maior est mundo: quia quẽ mundi magnitudo uincere non potuit, libido compressit. Inuasit ergo uirtutem de crimine fœmina, quam mereri nõ potuit de natura. Hercules enim amauit Omphalen, quæ eum persuasit & coli † delicatos eneruare contractus, & lasciuienti pollice fusi teretẽ rotare uertiginem. Hercules enim ἡρακλῆς grecè dicitur: id est, ἀνδρῶν κλέος, quod nos latinè uirorum fortium famam dicimus. Vnde & Homerus ait, κλέος οἶον ἀκούομεν, id est solam famã audiuimus. Ideo & Alcęi nepos dicitur. Ἀλκὴ enim græcè, præsumptio interpretatur. Nam & Alcmenam matrem habet, quasi ἀλμοδεστέραν, quòd † græcè salsugo dicitur. Nã ex igne igneus, ut ex Ioue: & ex præsumptione, ut ex Alcęo auo: & ex salsedine sapientię, ut ex Alcmena quid nascitur, nisi fortitudinis gloria? & tamen à libidine superatur. ὄμφαλος enim græcè dicitur umbilicus. Libido enim in umbilico dominatur mulieribus, sicut lex diuina dicit: Non est præcisus umbilicus tuus. quasi diceret, nõ est peccatum tuum amputatum. Nam & matrix illic catenata constringitur, unde & epinephridia eodem loco firmandis fœtibus opponuntur. Ostenditur ergo, quòd libido, quam uis etiam inuictam possit superare uirtutem.

delegatos

latinè

De Caco, & Hercule.

SI fumum fures eructuant, quis inuolantem dum negat agnoscat? ergo aut caliginem aut fumum obijcit, ne agnosci possit: aut in fumum uanescit substantia, quæ furtiue succedit. Cacus enim Herculis boues furatus esse dicitur, quos cauda in spelunca tractos abscondit, quem Hercules presso gutture interfecit. κακὸν enim grece, malum dicimus. Ergo omnis malitia fumum eructuat, id est, aut quòd contraria sit ueritati, id est luci: aut quòd acerba sit uidentibus, ut fumus oculis: aut quòd semper occultas obscurasq; cauillationes obijciat. Ideo

autem & duplex, quòd multiformis malitia non simplex sit. Triplici etiam modo nocet malitia: aut in euidenti, ut potentior: aut subtiliter, ut falsus amicus: aut occultè, ut † impossibilis latro. Ideo etiam subtractos boues transuersis ducit uestigijs, quòd omnis malignus aliena ut inuadat, trãsuersa defensionis utitur uia. Ideo & bona Herculis concupiscit, quia omnis malignitas contraria est uirtuti. Deniq; in spelunca abscondit, quia nunquam malignitas aperta liberiore fronte sit, sed uirtus & malos interficit, & sua uindicat. A

impotens

De Antæo, & Hercule.

ANtæus enim in modum libidinis ponitur: unde & ἀντίον græce, contrariũ dicimus. Ideo & de terra natus, quòd sola libido de carne concipitur. Deniq; tacta terra, ualidior exurgebat. Libido enim quanto carni cõsenserit, tanto surgit iniquior. Deniq; à uirtute gloriæ, quasi ab Hercule superatur. Nam denegato sibi terræ tactu moritur, altiusq; eleuatus materna non potuit mutuari suffragia, quo euidentem suæ rei fabulam demonstrasset. Omnem enim mentem dum uirtus in altum sustulerit, & carnalibus eam etiã denegauerit aspectibus, uictrix statim exurgit. Ideo etiam & diu in certamine dicitur desudasse: quia rara est pugna, quæ cum concupiscentia uitijsq; congreditur, sicut Plato in Moralib. ait: Sapientes uiri maiorem cum uitijs quàm cum inimicis pugnam gerunt. Nã & Diogenes Cynicus cum dolore ramicũ torqueretur, & uidisset homines ad Amphitheatrũ cõcurrentes, dicebat: Qualis hominũ stultitia, currũt spectare feris homines repugnantes, & me prætereunt cum naturali dolore certantem.

Tiresias.

TIresias duos serpentes concumbentes uidit, quos cum uirga percussisset, in fœminam conuersus est. Iterum post temporis seriem eos cõcumbentes uidit, similiterq; percussis, iterum est in pristinã naturam cõuersus. Ideoq; dum de amoris qualitate certamen Iuno & Iupiter habuissent, eum iudicem quæsierunt. Ille dixit, tres uncias habere uirum amoris, & nouem fœminam. Iuno irata ei lumen ademit, Iupiter uerò ei diuinitatem concessit. Græcia enim quantũ stupenda mendacio, tantum est admiranda cõmento. Tiresiam enim in modũ temporis posuere, quasi θερινάιων, id est æstiua perennitas: θέρος enim dicitur æstas. Ergo ex uerno tempore, quòd masculinum est (quia eodem tempore clausura soliditasq; est germinum) dum coeuntia sibi affectu animalia uiderit, eaq; uirga, id est feruoris æstu percusserit, in fœmineum sexum conuertitur, id est æstatis feruorem. Ideo uerò æstatem posuere in modum fœminæ, quòd omnia patefacta eodem tempore suis emergant folliculis. Et quia concipiendi duo sunt tempora, ueris & autumni, iterum conceptu prohibito ad pristinam redit imaginem. Autumnus enim ita masculino corpora omnia constringit, quo cõstrictis arborum uenis uitalis succi commertiales transennas interius stringens, foliorũ marculentam detundat caluitatem. Deniq; duobus dijs, id est duobus elementis arbiter queritur igni atq; aëri, de genuina amoris ratione certantibus. Deniq; iustum profert iudicium. In fructificandis enim germinibus dupla aëri quàm igni materia suppetit. Aer enim & maritat in glebis, & producit in folijs, & grauidat in folliculis. Sol enim maturare tantum nouit in granis. Nam (ut hoc certũ sit) cæcatur à Iunone illa uidelicet causa, quòd hyemis tempus aëris nubilo caligante nigrescat. Iupiter uerò occultis uaporibus conceptionem statim ei futuri germinis subministrat, id est quasi præscientiam. Nam ob hanc rem Ianus bifrons pingitur, quòd & præterita & futura respiciat. B

Prometheus.

NVlla querãtur ultra terris munimina, dum usq; in cœlum peruenerint furta: aut quæ securitas erit argenti & auri, ubi flãma potuit inuolari? Prometheũ aiunt hominem ex luto finxisse, quem quidem inanimatũ atq; insensibilẽ fecerat. Cuius opus Minerua mirata, spopõdit ei, ut si quid uellet de cœlestibus donis, ad suũ opus adiuuandũ inquireret. Ille nihil se scire ait, quæ bona in cœlestibus

A ſtibus haberent: ſed ſi fieri poſſet, ſe uſq; ad ſuperos eleuaret: atq; exinde, ſi quid ſuæ figulinæ congruũ cerneret, melius iniret, id eſt propter ſeptem liberales artes, uel propter ſeptem planetas, qui in aere currunt, oculatus arbiter præſumpſiſſet. Illa inter oras ſeptemplicis clypei ſublatum, cœlo opificẽ detulit. Dumq; uideret omnia cœleſtia flãmatis animata uegetare uaporibus, clam ferulã phœbeacis applicãs rotis, ignem furatus eſt: quem pectuſculo hominis applicans, animatum reddit corpus. Itaq; ligatum eum uulturi feræ iecur perenne præbentem, ut Nicagoras in Diſthemithea libro, quem ſcripſit, primùm illum formaſſe idolum refert, ex eo quòd uulturi iecur præbeat, liuoris quaſi pingat imaginẽ. unde & Petronius arbiter ait: Cui uultur iecur ultimũ pererrat, Et pectus trahit, intimasq; fibras, Non eſt quem tepidi uocant poetę, Sed cordis mala, liuor atq; luxus. Nam & Ariſtoxenus in Epimetheiorum libro, quem ſcripſit ſimilia profert. Enimuero Prometheum quaſi προμήθειαν, quod nos latinè prouidentiã dicimus, ex dei prouidentia, & Minerua, quaſi cœleſti ſapiẽtia hominem factum. Diuinum uerò ignem, quem uoluere, animam monſtrãt diuinitus inſpiratam, quæ apud paganos dicitur de cœlis tracta. Iecur uerò Prometheum uulturi prębentem, quòd nos cor dicimus, quia in corde aliquanti Philoſophorum dixerunt eſſe ſapientiã. Vnde & Iuuenalis ait: Si læua in parte papillæ Nil ſalit Arcadico iuueni. Deniq; uulturẽ in modũ mũdi poſuere, quòd mũdus celeri quadã uolucritate uerſetur: & cadauerum naſcentium, occidentiumq; perennitate depaſcitur. Itaq; alitur ac ſuſtentatur diuinæ prouidentia ſapientiæ, quæ nec ipſa finiri nouit, nec mundus ceſſare ab eius elementis aliquatenus poſſit. Denique Pandoram dicitur formaſſe: pãdora enim græcè omnium munus dicitur, quòd anima munus ſit omnium generale. Πανδώρα.

Adulterium Veneris.

Iuſtè uel Sol Veneris depalat adulterium, quatenus luna ſolet eius celare ſecretũ. Venus enim cum Marte concubuit: quam ſol inueniens, Vulcano pro B didit. Ille adamante catenas effecit, amboſq; religãs dijs turpiter iacentes oſtendit. Illa dolens quinq; filias Solis amore ſuccendit: id eſt enim, Paſiphaen, Medeam, Phędram, Circen, Dircen. Quid ſibi de hoc poetica alludat garrulitas, inquiramus: perſtant nunc in noſtra de hac fabula uita certa admodum teſtimonia. Nã uirtus corrupta libidine, ſole teſte apparet. unde Ouidius in Metamorphoſeon ait: Videt hic deus omnia primus. Quæ quidẽ uirtus corrupta libidine, turpiter catenata feruoris cõſtructione tenet. Hæc itaq; quinq; Solis filias, id eſt quinq; humanos ſenſus luci ac ueritati deditos, quaſi ſolis fœtus hac corruptela fuſcat. ob hanc rem etiam huiuſcemodi nomina quinq; ipſis Solis filiabus uoluere. Primam Paſiphaen, ut uiſum, quaſi πᾶσιφαὴν, quòd nos latinè omnibus apparentem dicimus. Viſus enim reliquos quatuor ſenſus inſpicit, quia & eum qui clamat uidet, & palpando notat, & deguſtando aſpicit, & odorãdo intendit. Secundam Medeam, quaſi auditum, hoc eſt μηδὲν ἰδέαν, quòd nos latine nullam uiſionem dicimus. Quarta Phædra, quaſi odoratus, uelut ſi dicatur φέρων ἡδὺ, quaſi afferens ſuauitatem. Quinta Dirce, ſaporis index, quaſi δεινοκρίνη, quòd nos latinè acre iudicans dicimus.

De Vlyxi, & Sirenis.

Sirenes græce tractatoriæ dicuntur. Tribus enim modis illecebra amoris trahitur, aut cantu, aut uiſu, aut conſuetudine. Amantur enim quædam ſpeciei uenuſtate, quædam etiam lenocinante conſuetudine. Quas Vlyxis ſocij obturatis auribus tranſeunt. Ipſe uerò religatus tranſit. Vlyxes enim græce quaſi ὅλων ξένος, id eſt omnium peregrinus dicitur. Et quia ſapientia ab omnibus mundi rebus peregrina eſt, ideo aſtutior Vlyxes dictus eſt. Deniq; Sirenas, id eſt delectationum illecebras & audiuit & uidit, id eſt agnouit, & iudicauit, & tamen tranſit nihilominus. Ideo quia auditę ſunt, mortuæ ſunt. In ſenſu enim ſapientis omnis uoluptatis affectus emoritur. Ideo uolatiles, quia mentes amantium per

meant celeriter. Inde gallinaceos pedes, quia libidinis affectus omnia quæ ha- A
bet, spargit. Deniq; & Sirenes dictæ sunt: σύρω enim græcè traho dicitur.

Scylla.

SCyllam ferunt uirginem pulcherrimã, quam Glaucus Antedonis filius ama
uit, quem Circe Solis filia diligebat: irataq; Scyllæ fontem, in quo lauari soli
ta erat, uenenis infecit. Vbi illa descendens ab inguine, lupis canibusq; marinis
inserta est. Scylla enim græcè quasi σκύλμον dicta est, quod nos latinè confusio-
nem dicimus. & quid confusio nisi libido est? quã libidinẽ amat Glaucus, γλαυ-
κὸς enim græce lusciosus dicitur, unde & glaucomata dicimus cæcitatem. Er-
go omnis qui luxuriam amat, cęcus est. Nam & Antedonis filius dictus est. An
tedon enim græce, quasi antidon, quòd latinè contraria uidens dicimus. ergo
lippitudo ex cõtraria uisione nascitur. Scylla enim in modũ ponitur meretricis:
quia omnis libidinosa, canibus lupisq; inguina sua necesse est misceat. Iustè er-
go lupis & canibus mixta, quia nescit sua alienigenis deuorationibus saturare
secreta. Sed hanc Circe odisse dicitur. Circe, ut ante dictum est, manus dijudica-
tio, uel operatio nuncupatur, quasi χειρῶν κρίσις. Laborem enim manuum & ope-
rationem, libidinosa mulier nõ diligit, sicut Terentius ait: A labore procliuem
ad libidinem accipit cõditionem, dehinc quæstum occipit. Hanc etiam Vlyxes
innocuus transit, quia libidinem sapientia contemnit.

De Mida rege, & Pactolo fluuio.

MIda rex Apollinem petijt, ut quicquid tetigisset, aurum fieret. Cumq; pro
meruisset, munus in ultionem conuersum est, cœpitq; sui uoti effectu tor
queri. Nam quicquid tetigerat, aurum statim efficiebatur. Erat ergo necessitas
aurea, locuplesq; penuria. nam & cibus & potus rigens auri materia, marmora
bat. Itaq; Apollinem petijt, ut mala desiderata cõuerteret. Responsoq; accepto,
tertiò caput sub Pactoli fluminis undas subderet. Quo facto, Pactolus dein-
ceps arenas aureas trahere dicitur. Sed euidenter poetæ alluserunt argutiam, il- B
la uidelicet causa, quòd omnis appetitor auaritiæ, cum omnia pretio destinat, fa
me moritur: quod & Mida rex erat. Sed collecta pecuniarũ summa, ut Sosicra-
tes Cigizenus in libris historiæ scribit, quòd omni censu suo Mida rex Pactoli
fluuium (qui in mare currere solitus erat) per innumerabiles meatus ad irrigan-
dam prouinciam deriuauit, suaq; expensa auaritia fluuium fertilem reddidit.
Mida enim græcè quasi μηδὲν εἰδὼν, id est nihil sciens. Auarus enim tantum stul-
tus est, ut sibi prodesse non norit.

De Vulcano, & Minerua.

VVlcanus cũ Ioui fulmen efficeret, ab Ioue promissum accepit, ut quicquid
uellet præsumeret. Ille Mineruam in coniugium petijt. Iupiter impetrauit,
ut Minerua armis uirginitatem defendisset. Dumq; cubiculum introirent, cer-
tando Vulcanus semen in pauimẽtum eiecit, unde natus est Erichthonius. ἔρις
enim gręce certamẽ dicitur, χθὼν χθονὸς uerò terra nuncupatur: quem Minerua
in cista abscondit, draconeq; custode apposito, Aglauro & Pandoræ commen-
dauit, qui primus currum reperit. Vulcanũ dici uoluère, quasi furiæ ignem: un-
de & Vulcanus dicitur, ueluti uolũtatis calor, quasi βουλήκαυτος. Deniq; Ioui ful-
gura facit, id est furorem concitat. Ideo uerò eum Mineruæ coniungi uoluerũt,
quòd furor etiam sapientibus subrepat. Illa uerò armis uirginitatem defendit:
hoc est, omnis sapientia integritatem morum contra furiam uirtute animi uin-
dicat. unde quidẽ Erichthonius nascitur: ἔρις enim græce certamen dicitur, χθὼν
uerò non solum terra, quantum etiam inuidia dici potest. unde & Thales Mile
sius ait, ὦ χθὼν δόξης κοσμικῆς ὑφεῦσις, id est inuidia mundanæ gloriæ consumptio.
& quid nam aliud surripiens sapientię furor generare poterat, nisi certamen in-
uidię? Quod quidem sapientia, id est Minerua, abscondit in cista, id est in corde
celat. ergo Minerua draconem custodem apponit, id est perniciẽ: quem quidẽ
duabus commendat uirginibus, id est Aglauro, & Pandoræ, Pandora enim
uniuersale

A úniuerfale dícitur munus. Aglauro uerò, quafi ἀχόλυθον, id eft triftitiæ obliuio. Sapiens enim dolorem fuum aut benignitati commẽdat, quæ omnium munus eft: aut obliuioni, ficut de Cæfare dictum eft. Qui obliuifci nihil amplius foles quàm iniurias. Deniq; cum Erichthonius adolefceret quid inueniffe dicitur? nihilominus currũ, ubi inuidiæ femper certamen eft. unde Vergilius: Primus Erichthonius currus, & quatuor aufus iungere equos. Infpicite, quantum ualeat cum fapientia iuncta caftitas, cui flamma rum non præualuit deus.

Dionyfius.

IVpiter cum Semele concubuit, de qua natus eft Liber pater, ad quam cũ fulmine ueniens, crepuit. Vnde pater puerum tollens, in femore fuo mifit, Maroni poftea nutriendum dedit. Hic Indiam debellauit, & inter deos deputatus eft. Itaq; cum Semele quatuor forores appellatæ funt, Ino, Autonoe, Semele & Agaue. Quid fibi hęc fabula fentiat, exquiramus. Quatuor funt ebrietatis genera, id eft prima uinolentia, fecunda rerum obliuio, tertia libido, quarta infania. Vnde & nomina hæc quatuor Bacchæ acceperunt. Bacchę dictæ funt, quafi uino uacantes. prima Ino, οἶνος græcè, latinè uinum dicimus. fecunda Autonoe, quafi αὐτονοῦ, id eft feipfam non cognofcens. tertia Semele, quafi σωμάλυον, quòd nos latinè corpus folutum dicimus: unde & ipfa genuiffe Liberum patrem dicitur, id eft de libidine nata ebrietas. quarta Agaue, quæ ideo infaniæ cõparatur, quòd caput filij uiolenter abfcidit. Liber uerò pater dictus eft, quia uini paffio liberas mẽtes faciat. Indos uerò uiciffe, quòd hęc gens ualde fit uino dedita, duobus fcilicet modis: fiue quia feruor folis eos faciat potare, fiue quia ibi fit Seraptenum uinum, uel Meroitanũ: cuius uini tanta uirtus eft, quo uix quilibet ebriofus fextarium toto menfe bibat. Vnde & Lucanus ait: Indomitum Meroe cogens fpumare falernum. aqua enim omnino domari non poteft. Maroni etiam Dionyfius nutriẽdus datur, quafi Meroni. Mero enim omnis nutritur uinolen-
B tia. Hic etiam tigribus dicitur infedere, quòd omnis uinolentia feritati femper infiftat. Siue etiam, quia uino efferacæ mentes mulceantur. unde & Lyæus dicitur, quafi lenitatem præftans. Iuuenis uerò ideo pingitur Dionyfius, quia nunquam ebrietas matura eft. Ideo etiam nudus, quia omnis ebriofus interuertendo nudus remaneat, aut mentis fuæ fecreta ebriofus nudet.

De Cygno, & Leda.

QVamuis in omnibus libidinis amor turpior fit, nunquam tamẽ deterior erit, quàm fe honorato mifcuerit. Libido enim honeftatis nouerca, dum quid expediat nefcit, femper eft maieftati contraria. Qualis enim diuinitas eius qui fit, quod effe uelit, ne quidem quod fuerat effet, conuerfus in cygnum, cum Leda concubuit, quæ peperit ouum, unde nati funt tres, Caftor, Pollux, & Helena. Sed hæc fabula myftici faporem cerebri concipit. Iupiter enim in modum potentiæ ponitur. Leda uerò dicta eft, quafi λοίδη, quòd nos latinè aut iniuriam, aut conuicium dicimus. ergo omnis potentia iniuriæ mixta, fpeciem fuæ generofitatis mutat. Ideo uerò in cygnum conuerfus dicitur, quòd ferunt phyfiologi: quammaximè Meliffus Euboicus, qui omnium phyfiologorũ fententias difputauit, huius generis auem cõuicijs ita effe plenam, ut ipfa aue clamante, reliquæ aues taceant, quæ præfto fuerint: unde & olor dictus eft, quafi ab oligora tractum, quod nos latinè iniuriam dicimus. ergo quotiefcunque nobilitas in iniuriam uergit, conuicijs mifceatur neceffe eft. Sed quid ex hac re concipitur, uideamus. Nihilominus ouum, quia ficut in ouo omnis fordities, quæ purgari poteft in igne, continetur inttinfecus: ita etiam in effectu iniuriæ omnis eft immunditia. fed ex hoc ouo generantur tres, Caftor, Pollux, & Helena. Nihilominus feminariũ fcãdali & difcordiæ, ficut antea diximus, & geminũ luctũ cõcuffit adultera mũdo. Caftorẽ uerò et Pollucẽ, quafi in modũ perditionis ponunt, unde & in mari Caftorũ figna dixerunt, quæ periculũ creant. Nam ob hãc rem, etiam ambos alternatim refurgere atque occidere dicunt, qd fuperbia

nonnunquam uiuat, nonnunquã occidat. Vnde & ὑπερηφανία græcè, superbia dicit. sed ὑπερηφανία proprie superapparitio dicitur, quia in istis duobus signis quæ eorum uocabulo fratrum nuncupauere, unus superappareat, alter uergat: sicut lucifer, & antifer. nam grece pollux, ἀπὸ τοῦ ἀπόλλειν, id est à perdendo, & Castor quasi κακὸν ὕστερον, id est, malum extremum. A

Ixion.

QVi plus quærit quàm liceat esse, minus erit quàm est. Ixion igitur coniugium Iunonis affectans, illa nubem ornauit in speciem suam, cum qua Ixion coiens centauros genuit. Sicut nihil latina gratiosius ueritate, ita nihil greca falsitate ornatius. Denique Ixionem dici uoluere, quasi axionen. ἀξιώτης enim grece dignitas dicitur. Dea uerò regnorum Iuno est, ut pridem diximus. ergo dignitas regnum affectãs nubẽ meretur, id est similitudinem regni. Regnum enim illud est, quod perenniter duraturum est. At uerò cui temporis fugitiua uis inuidet, pinnatisque celerrima raptibus momentaneæ felicitatis figuras potius quàm ueritatem ostendens, uentositatis inanem speciem præsumit. Denique Beatinius augur dicere solitus erat, diuersarum urbium honores †somnialiter peragi †urbicario mimologo: & quamuis utraque nihil agere dixerit, tamen hoc Romæ præstare uisus est, quòd ex parte quidem ueros honores, sed risorios, sed citius fugitiuos. Credo enim quòd de Theophili philosophi sententia legerat, dicentis, μῖμος ὁ βίος: id est, mimus uita. Nunc ergo fabulã repetamus. Dromocrides in Theogonia scripsit, Ixionem in Grecia primùm regni gloriam affectasse, qui sibi centum equites primus omniũ acquisiuit. Vnde & Centauri dicti sunt, quasi centum armati. Denique Centhippi dici debuere, ex quo etiam equis mixti pinguntur, sed ideo centum armati: qui quidem Ixion paruo tempore celere regnum adeptus, dehinc regno expulsus est. Vnde & eum ad rotam damnatũ dicunt, quòd omnis rotæ uertigo, quę superiora habet, modò deijciat. Ergo ostendere hic uoluerunt, quòd omnis qui per arma atque uiolentiam regnũ affectant, subitò erectiones, subitò elisiones sustineãt, sicut rota, quæ stabile nõ habet aliquando cacumen. B

similiter *rubricario*

Tantalus.

TAntalum dicunt in lacum inferni depositum, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit: poma quoque fugitiuis cinerescentia tactibus desuper facietenus apparent pendula. Ergo hic locuples uisus & pauper effectus, ita se illa unda fallax præbet, ut sitiat: ita se poma ingerunt, ut esuriat. Hanc fabulã Petronius breuiter exponit, dicens:

Nec bibit inter aquas, nec poma patentia carpit
  Tantalus infelix, quem sua uota premunt.
Diuitis hæc magni facies erit, omnia latè
  Qui tenet, & sicco concoquit ore famem.

De Proserpina & Endymione.

LVnam ideo ipsam uoluerũt etiã apud inferos Proserpinam dici, seu quòd nocte luceat, sed quòd humilior currat, & terris præsit, illo uidelicet pacto, quòd detrimenta eius & augmenta non solum terra, sed & lapides, uel cerebra animantiũ & (quod magis incredibile fit) etiam lætamina sentiant, quæ in lunę crementis eiecta uermiculos parturiunt. ortis ipsam etiam Dianam nemoribus uolunt simili modo, quòd arborum & fruticum succo augmenta inculcet. Denique crementis lunæ abscisa ligna furfuraceis tinearum terebraminibus fistulescũt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quia omnis uenatio plus nocte pascatur, dieque dormiat. Endymionem uerò pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modò: seu quòd primus hominum Endymion cursum lunæ inuenerit, unde & 30. annis dormisse dicitur, qui nihil aliud in uita sua, nisi huic repertioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit. siue pastorem Endymionem amasse fertur, quia nocturni roris humor, quem †aporria siderum atque ipsius lunæ animandis herbarum succis insudat, pastoralibus prosit successibus.

ἀπόῤῥοια

FVRII

FVRII PVBLII FVLGENTII
MYTHOLOGIARVM LIBER III.

A INscientiæ formidolosa suspectio semper excusandi quærit suffragia. Quo quicquid ignorantia incursionum mater peccauerit, id ueniæ absoluat petitio, quæ culpas uestire consueuit. Sed quia nunquã de se male æstimat sermo, qui ad amantẽ iudicem mittitur, idcirco meæ simplicitatis negocium tuo Domine purissimo cõmisi iudicio, fretus, quicquid absurdè digestum est, non ut inuidus detrahis, sed ut doctissimus corrigis.

Bellerophon.

PRœtus rex uxorem habuit Antiam nomine, quę amauit Bellerophontem cui dum ob stupri caussam mandasset, ille noluit, quẽ marito criminata est. Ille eum ad chimęram interficiendam misit per socerũ suũ. Quam Bellerophon equo Pegaso residens interfecit, qui de Gorgonis sanguine natus fuerat. Bellerophonta posuerunt, quasi βουληφόροντα, quod nos latinè sapientiæ cõsiliatorem dicimus. sicut Homerus ait: οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα: id est, nec decet tota nocte dormire consiliatorem uirũ. Nam & Menander similiter in disexapoto comœdia ita ait, βουληφόρε ὑμῶν ἤδη μου προύλαβες ὅρασιν: id est, cõsiliarie nostrã de mea pręoccupauisti uisionem. Nam ut hoc certũ sit, Homerus in fabula eiusdem Bellerophontis ita ait, πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα βελλεροφόντην, id est, bona cogitantum sapientissimum consilium. Spernit libidinem, id est Antiam. ἀντίον enim græce contrarium dicitur: sicut antichristum dicimus, quasi ἀντίον τοῦ χριστοῦ, id est contrariũ Christo. Vide itaq; cuius uxor Antias dicatur, nihilominus Prœti. Prœtos Pamphila lingua sordidus dicitur, sicut Hesiodus in Bucolico ludicro scribit dicẽs. *id est, sordidus uuarum bene calcatarum sanguineo ro-
B re. & cuius uxor est libido nisi sordidi? At uerò Bellerophon, id est bona consultatio, qualem equum sedet nisi Pegasum? quasi pegaseon, id est fontem æternũ. Sapientia enim bonæ consultationis æternus fons est. Ideo pennatus, quia uniuersam mundi naturam celeri cogitationum theoria collustrat. Ideo & Musarũ fontem ungula sua rupisse fertur. Sapientia enim dat Musis fontẽ. ob hanc rem etiam sanguine Gorgoneo nascitur. Gorgon enim pro terrore ponitur. Ideo & Mineruæ pectore fixa est, sicut Hom. in 13. ait. * Ergo hic duplex assertatio est. Aut enim terrore finito sapiẽtia nascitur, sicut de sanguine, id est de morte Gorgonis pegasus, quia stultitia semper est timida: aut initium sapientiæ timor est, quia & magistri timore sapientia crescit. & dum quis famam timuerit, sapiens erit, unde et chimęram occidit. Chimęra enim, quasi κῦμ' ἔρωτος, id est fluctuatio amoris. Ideo etiam triceps chimęra pingitur, quia amoris tres modi sunt, hoc est incipere, perficere, & finire. Dum enim amor nouiter uenit, ut leo feraliter inuadit: unde & Epicarmus comicus ait, δαμαστὴς ἔρως λεοντείᾳ δυνάμει θαλερός: id est, domitor cupido leontæa uirtute præsumptior. Nam & Vergilius in Georgicis tetigit, dicens: Catulorũ oblita leęna Sæuior errauit campis. At uerò capra quæ in medio pingitur, perfectio libidinis est, illa uidelicet causa, quòd huius generis animal sit in libidine ualde procliuum. Vnde Vergilius in Bucolicis ait, Hœdiq; petulci. Ideo & satyri cum caprinis cornibus depinguntur, quia nunquam nouere saturari libidine. At uerò quod dicitur, Postremũ draco: illa ratione ponitur, quia post perfectionem uulnus det pœnitentiæ, uenenumq; peccati. erit enim hic ordo dicendi, quòd primùm sit in amore inchoare, secundum perficere, tertium uerò pœnitere de perfecto uulnere.

Perdix.

SEmper delicata consuetudo laborioso fert præiudicium operi, & mollitur educatu, dũq; quòd non optat euenerit, pœnitentiã creat. Melius est enim laborare partiliter, securius edoceri, q̃ ex necessitate ueniente repentaliter perterreri.

terreri. Perdicem ferunt uenatorem esse. qui quidem matris amore correptus, dum utrinq; & immodesta libido ferueret, & uerecundia noui facinoris reluctaretur, cōsumptus, atq; ad extremam labem deductus esse dicitur. Primus etiam serram inuenit, sicut Vergilius ait: Nam primi cuneis scindebāt fissile lignū. Sed ut Fenestella Martialis scribit, hic primum uenator fuit. Cui cum ferinæ cædis cruenta uastatio, & solitudinē uagabunda errando cursilitas displiceret, plusq; etiam uidens contheroletas suos, id est Actęonem, Adonin, Hippolytum, miserandæ necis functos interitu, artis pristinæ affectui mittens repudium, agriculturam affectatus est: ob quam rem matrem quasi terrā omnium genitricē amasse dicitur. Quo labore consumptus etiā ad maciem peruenisse fertur. & quia cūctis uenatoribus de pristinæ artis opprobrio detrahebat, serram quasi maliloquium dicitur reperisse. Matrem etiam Polycasten habuit, quasi polycarpen, quod nos latinè multifructam dicimus, id est terram. A

Actæon.

CVriositas semper periculorū germana, detrimenta suis amatoribus nouit magis parturire quàm gaudia. Actæon deniq; uenator Dianam lauantem uidisse dicitur: qui in ceruum conuersus, à canibus suis nō agnitus, eorum morsibus deuoratus est. Anasimenes (qui de picturis antiquis disseruit) in lib. 2. ait, uenationem Actęonem dilexisse: qui cum ad maturam peruenisset ętatem, cōsideratis uenationum periculis, id est quasi nudam artis suæ rationem uidens, timidus factus est: unde & cor cerui habere dicit. unde & Homerus ait, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἐλάφοιο, id est, ebriose, oculos canis habens, & cor cerui. Sed dum periculum uenandi fugeret, affectum tamen canum non dimisit: quos inaniter pascendo pene omnem substantiam perdidit. ob hanc rem à canibus suis deuoratus dicitur esse.

De Hero, & Leandro.

AMor cum periculo sæpe concordat: & dum ad illud solū natat quod diligit, nunquā uidet, quod expedit. ἔρως enim græcè amor dicit. Leandrō uerò dici uoluerunt, quasi λύσιν ἀνδρῶν, id est uirorū solutionem. Solutio enim uiri amorem parturit. Sed natat nocte, id est obscuro tempore tentat pericula. Hero quoque in amoris similitudine fingitur lucernam ferre. & quid aliud amor, nisi flammam fert, & desideranti periculosam uiam ostēdit: citò tamen extinguitur, quia iuuenilis amor non diu perdurat. deniq; nudus natat, illa uidelicet causa, quòd suos affectatores amor & nudare nouerit, & periculis sicut in mari iactare. Nam extincta lucerna, utriusq; mors est procurata maritima: hoc in euidenti significans, quòd in utroq; sexu uapore ætatis extincto, libido commoritur. In mari uerò mortui feruntur, uelut in humore frigidæ senectutis. omnis enim caloratæ iuuentutis igniculus tepidæ ueternositatis algescit in senio. B

De Berecynthia, & Atti.

DEcepta Græcia credulitate dęmonum potius quàm deorum, nunquā deterius suis dijs reponeret, quàm ut eorum matrem ueternosam anum, nō solum puerilem amatu, quantum etiam fingerent zelotypam. Tantum enim zeli succensa anus inuidiosa flagrauit, quæ nec suis utilitatibus furiosa pepercit, ut unde fructū sperabat libidinis, illud ueterana succideret meretrix. Et quamuis apud muliebres animos libido obtineat regnum, tamen etiam inuicta libidine zelus obtinet dominatū. Berecynthia enim mater deorū Attin puerū formosissimū amasse dicit, quē zelo succensa castrando semimasculū fecit. Quid ergo sibi in his Gręcia sentire uoluerit, edicamus. Berecynthiā dici uoluere, quasi mortuam dominā. Ideo matrē deorū, q̄d deos nuncupari per superbiā uoluere. Ideo eos in Olympo habitantes, quasi excelsos & superbos. ideo & dæmonas nūcupant secundum Homer. qui dicit μετὰ δαίμονας ἄλλους, id est post deos alios. δῆμος enim græce populus dicitur. is dicitur unus: & quia populos subdere cupiebāt, & soli super populos esse, dęmones dicti sunt, Ideo & apud Romanos Indigetes,

A getes. Ergo Berecynthiam mõtibus præesse dixerunt Bernicynthos. Cynthos enim Attica lingua flos nuncupatur: unde hiacynthus dicitur, quasi ἰάκυνθος, q̃d nos latinè solus flos dicimus, quasi omnibus perfectior. Nã & Epicharmus ita ait: παγκάρπιος στέφανος, καὶ περὶ ἀκτῶν προβατεῖ ἡ χρυσάλος. idest, florigera corona, at que è litoribus procedit chrysalus. Itaq; florem quamuis quilibet amet, tamen abscindit, ut Berecynthia in Attin fecit, †athis enim græcè flos dicit̃, ut Sosides Atticus in libro Theologumenon, quem appellauit, scribit matrẽ deûm, in modũ potentiæ uoluit poni: unde Cybele dicitur quasi cydos baleon, id est gloriæ firmitas. unde & Home. ait: Cui Iupiter gloriã donauerat. Ergo ideo turrita pingitur, quòd omnis potentię elatio sit in capite. Ideo leonũ currui præsidẽs, quia omnis potentia regno ornata sit. Sceptrum etiam fert, quòd omnis potentia uicina regno sit. Ob hãc rem etiam mater deûm dicta est. illud nihilominus ostendere uolentes, quòd siue Indigetes, siue dij, siue dæmones apud antiquos à diuitijs dicti sunt. ergo potentia diuitũ mater est. unde & Homerus Agamemnonẽ considerans, ait, ἀτρείδη τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι ἠδὲ χατίζεις. Nec non etiã Euripides consimilans Tantalũ Ioui in tragœdia Electrę ait: Beatus ille, nec inuideo fortunas eius Iouis æqualis, ut dicitur Tantalus. Ergo potentię gloria semper & amore torretur, & liuore torquetur: Citoq; abscindit quod diligit, dum tamẽ amputet illud, quod odit. Deniq; omnis nunc usq; potentia nescit circa suos diuturnum seruare affectum: & quòd amauerit citò, aut celando amputat, aut fastidiendo horrescit. & Attin dici uoluerunt quasi ἔθος. ἔθος enim græcè consuetudo dicitur. Ergo quantuscunq; amor sit, potentibus stabilis esse non nouit. Anthos.

De Psychi, & Cupidine.

Puleius in libris Metamorphoseon hanc fabulã planissimè designauit, dicens esse in quadam ciuitate regem & reginã: habere tres filias, duas natu B maiores, esse temperata specie: iuniorem tam magnificæ esse figuræ, ut crederet Venus esse terrestris. Deniq; duabus maioribus quę erant temperata specie, cõnubio Venere. illam uerò ueluti deam, non quisquã amare ausus, quàm uenerari pronus, atq; hostijs sibimet deprecari. Contaminata ergo honoris maiestate, Venus succensa inuidia, Cupidinem petit, ut in contumacem formam seueriter uindicaret. Ille ad matris ultionẽ aduenìens, uisam puellã adamauit: pœna enim in affectum conuersa est, & ut magnificus iaculator ipse se suo telo percussit. Itaque Apollinis denunciatione iubetur puella in montis cacumine sola dimitti, uelut feralibus deducta exequijs, pennato serpenti sponso destinari. perfecto namq; choragio puella per montis decliuia zephyri flãtis leni uectura delapsa, in quandã domũ auream rapitur, quæ preciosa sine precio, sola consideratione laude deficiente poterat existimari. Ibiq; uocibus tantummodo seruientibus, ignota atq; mansionario utebatur coniugio. Nocte enim aduenìens maritus, Veneris prelijs obscurè peractis, ut inuise uespertinus aduenerat, ita crepusculo incognitus etiã discedebat. Habuit ergo uocale seruitiũ, uentosum dominiũ, nocturnum cõmercium, ignotũ coniugium. Sed ad huius mortem deflendam sorores adueniunt: montisq; conscenso cacumine, germanum lugubri uoce flagitabant uocabulum. & quamuis ille coniunx lucifuga sororios ei comminãdo uetaret aspectus, tamen consanguineæ charitatis inuincibilis ardor maritale obumbrauit imperium. Zephyri ergo flagrantis auræ anhelante uectura ad semet sororios perducit affectus: earumq; uenenosis cõsilijs de mariti forma quærenda cõsentiens, curiositatem suæ salutis nouercam arripuit: & facillimam credulitatem, quæ semper deceptionum mater est, postposito cautelę suffragio arripuit. deniq; credens sororibus se marito serpenti coniunctam, uelut bestiam interfectura nouaculam sub puluinari abscondit, lucernamq; modio contegit. Cumq; altũ soporẽ maritus extẽderet, illa ferro armata, lucernaq; modio custodita eruta, Cupidine cognito, dũ immodesto amoris torret affectu, scintillantis olei desputamento maritũ succendit. Fugiẽsq; Cupido, multa super curiositate

puellæ

puellæ increpitans, domo extorrem ac profugam dereliquit. Tandem multis factata uenenis, persecutionibus, postea Ioue petente, in coniugio Cupidinem accepit. Poteram quidem totius fabulæ ordinem hoc libello percurrere, qualiter & ad infernum descenderit, & ex Stygijs aquis undã delibauerit, & solis armenta uellere spoliauerit, & seminum germina confusa discreuerit, & de Proserpinæ pulchritudine particulam moritura præsumpserit. Sed quia hæc Saturantius & Apuleius pene duorum continentia librorum tantam falsitatum congeriem enarrauerit, & Aristophantes Atheneus in libris, qui Dyserestia nuncupantur, hanc fabulam enormi uerborum circuitu discere cupientibus prodit: ob hanc rem superuacuum duximus ab alijs digesta nostris inserere libris, ne nostra opera aut proprijs exulatenus officijs, aut alienis adijceremus negocijs. Sed dum his, qui fabulam legent, in nostra hæc trãseat, sciturus quòd sibi illorum falsitas sentire uoluerit. Ciuitatem posuerunt quasi in modum mundi, in qua regẽ & reginam uelut deum & materiam posuerunt. quibus tres addũt, carnem ultrome tantem, quam libertatem arbitrij dicimus, & animam: ψυχὴ enim græcè anima dicitur. quam ideo iuniorem uoluerunt, quòd corpori iam facto postea inclytã esse dicebant. Hanc igitur ideo pulchriorem, quòd & libertate superior, & carne nobilior. huic inuidet Venus, quasi libido. ad quam perdendã, Cupidinem mittit. Sed quia cupiditas est boni & mali, cupiditas animam diligit, & ei uelut in coniunctionem miscetur: quam persuadet, ne suam faciem uideat, id est cupiditatis delectamenta discat. unde & Adam, quamuis uideat nudum se, non uidet, donec de concupiscentiæ arbore comedat. Ne'ue suis sororibus, id est carni & libertati, de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat: sed illarum compulsamento percita, lucerna de submodio eiecit, id est desiderij flammam in pectore absconsam depellat, uisam taliter dulcẽ amat, ac diligit. quam ideo lucernæ ebullitione dicitur incendisse, quia omnis cupiditas quantum diligitur, tantum ardescit, & peccatricem suæ carni confingit maculam. ergo quasi cupiditate nudata, ex potenti fortuna eruitur, & periculis iactatur, & regia domo expellitur. Sed nos, quia longum est, ut dixi, omnia persequi, tenorem dedimus sentiendi. Si quis uerò in Apuleio ipsam fabulam legerit, nostra expositionis materia, quæ non diximus, ipse reliqua cognoscat.

De Peleo & Thetide.

Thetidem dici uoluerunt aquam. Iupiter, quasi deus, cõiungit Peleo: πηλὸς enim græcè lutum dicitur. ergo terram cum aqua commixtam uolunt homines genuisse: unde & Iouem cum Thetide uoluisse concumbere dicunt, & prohibitum esse, ne maiorem se genuisset, qui eum deregno expelleret. Ignis enim, id est Iupiter, si cum aqua coëat, aquæ uirtute extinguitur. Ergo in coniunctione aquæ & terræ, id est Thetidis & Pelei discordia, sola non petitur: illa uidelicet causa, aut quòd concordia utrorumque elementorum homo gignatur. Nam & in competentia illa indicat, quòd Peleus, ut terra, id est caro, Thetis ut aqua, id est humor, Iupiter qui utraq; gignit, ut ignis, id est anima. ergo in conceptione hominis & elementorum, iugalitates tres (ut suprà diximus) uitæ certantur. Nam & discordia malum aureũ iecisse dicitur, id est cupiditatem: illa uidelicet causa, quòd in malo aureo est quod uideas, nõ est quod comedas. Sicut cupiditas nouit habere, non nouit frui. Omnes etiam deos Iupiter ad nuptias dicitur conuocasse, illa de causa, quòd putarent ethnici singulas partes in homine deos singulos obtinere, ut Iouem caput, Mineruã oculos, Iunonem brachia, pectus Neptunum, cinctum Martem, renes & inguina Venerem, pedes Mercurium. Sicut Democrites in Physiologumenon scripsit. unde & Homerus ait, ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ, Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι, id est Caput & oculos similes Ioui fulmine delectanti, Marti cingulum, & pectus Neptuno. Nam & Tyberianus in Prometheo ait, deos singula sua homini tribuisse. Deniq;, natum Achillem uelut hominem perfectum, mater in aquas intingit Sty-

A gît Stygias,id eſt durum contra omnes labores munit.ſolũ ei talum non tetigit. nihilominus illud phyſicum ſignificare uolentes, quòd uenæ quæ in talo ſunt, ad renum,femorum,atq; uirilium rationem pertineant.unde & aliquę uenę uſque ad pollicem tendũt. quod tractantes & phyſici,& mulieres ad obtinendos partus,& iſchiacos eodem phlebotomãt loco.& emplaſtromentaticum, quem ſtiſiden Aphricanus in Aſtroſophiſtes uocauit, pollici & talo imponendũ præcepit. Nam & Orpheus illum eſſe principalem libidinis indicat locum.Nam de nicq; in entherocilicis & ijſdem locis cauteria ponenda præcipiunt. Ergo monſtrat quòd humana uirtus,quamuis ad omnia munita, tamen libidinis ictibus ſubiacet patula.unde & ad Lycomedis regiam datur ut nutriretur, quaſi ad luxuriæ regnum.Lycomeden enim græcè quaſi γλυκὺ μηδὲν,id eſt dulce nihilum. Omnis enim libido & dulcis & nihil eſt.Denique & amore Polyxenæ perijt,& pro libidine per talum occiditur. Polyxene enim græcè multorũ peregrina dicitur: ſeu quòd amor peregrinari faciat mentes ab ingenio ſuo, ſeu quòd apud multos libido ut peregrinabunda uagetur.

De Myrrha,& Adoni.

Myrrha patrem ſuũ amaſſe dicitur,cum quo ebriato cõcubuit.cumq; eam pater utero plenã reſciſſet,cognito crimine,euaginato eam perſequi cœpit gladio.Illa in arborem myrrham conuerſa eſt. quam arborem pater gladio percutiens,Adõ exinde natus eſt.Quid uerò ſibi hæc fabula ſentiat,edicamus. Myrrha genus eſt arboris , de qua ſuccus ipſe exudat:hæc patrem amaſſe dicit. Iſtæ arbores in India ſunt, quæ ſolis caloribus cremant.& quia patrẽ omniũ rerum ſolem eſſe dicebant,cuius opitulatu cuncta & germinum adoleſcit natiuitas,ideo & patrem amaſſe dicitur:dumq; grandioris fuerit roboris,ſolis ardoribus crepans,rhagades efficit, per quas ſuccum deſudat, quod myrrha dicitur:
B & redolentibus lacrymoſa guttulis, fletus ſuaues ſciſſuris hiantibus iaculatur, unde Adonẽ genuiſſe fertur. Adon græcè ſuauitas dicitur. & quia hæc ſpecies odore ſuauis eſt, Adonem dicitur genuiſſe. Ideo autem Venerem amaſſe dicunt, quòd hoc genus pigmẽti ſit ualde feruidum. Vnde Petronius Arbiter ad libidinis cõcitamentum,myrrhinum ſe poculum bibiſſe refert. Nam & Sutrius comœdiarũ ſcriptor introducit Glyceram meretricem dicentem : Myrrhinum mihi adfers,quo uirilibus armis occurſem fortiuſcula.

De Apolline,& Marſya.

Minerua tibias ex oſſe inuenit,quibus cum in conuiuio deorum ceciniſſet, cumq; eius tumẽtes buccas di omnes irriſiſſent, illa ad Tritonem paludẽ pergẽs,in aqua faciẽ ſuam ſpeculatur. dum turpia adiudicaſſet buccarũ,in flumina tibias eiecit. quibus Marſya repertis,doctior factus, prouocauit Apollinem concertaturum de cantibus,ſibiq; Midam regem iudicem deligũt:quem Apollo, cum non rectè iudicaſſet , aſininis auribus deprauauit.Ille criminis ſui notam tonſori tamen oſtendit, præcipiens ei, ut ſi crimen eius celaret,eum participem regni efficere.Ille ſecretum domini ſui in terram fodit, & in defoſſo terræ duxit & operuit.In eodem loco calamus natus eſt,unde ſibi paſtor tibiam faciens,quæ cum percutiebatur, dicebat,Mida rex aures aſinales habet,nihilominus quàm quod ex terra conceperat. Vnde & Petronius Arbiter:

Sic commiſſa ferens auidus reſerare miniſter,
Fodit humum,regiſq; latentes prodidit aures.
Concepit nam terra ſonum,calamiq; loquentes,
Inuenere Midam qualem conceperat index.

Nunc ergo huius myſticæ fabulæ interius cerebrum inquiramus.A muſicis hæc reperta fabula, ut Orpheus in Theogonia ſcribit. Muſici enim duos artis ſuæ poſuerunt ordines,tertium uerò quaſi ex neceſſitate adijcientes, ut Hermes Trimegiſtus ait,ἢ ᾀδόντων,ἢ ψαλλομένων,ἢ αὐλουμένων.hoc eſt, aut cãtantiũ,aut citharizantium,aut tibicinãtium.Prima eſt ergo uiua uox,quæ ſibi in omnibus

musicis necessitatibus celerrima subuenit. potest etiam lemmata subrigere, & parallelos concordare, & distonias mollire, phthongos iuuare, & ornare chromata. Sequitur secũda cithara, quamuis enim de his rebus disexaphexis dicũt, sicut Mariandes scribit, multa de his faciat, tamen aliqua non implet, quæ uiua uox potest. Limmata enim facta non erigit, qui† lismata in se cathenata non implet. At uerò tibias artis musicæ partem extremam poterit adimplere. Cithara enim symphoniarum gradus habet quinq;, secundum quod Pythagoras ait, dum numerorũ rythmicos modulos ad symphoniarũ adduxisset concordiã. Prima enim symphonia est diapason, quod est in arithmeticis diplasion, q̃d nos in latinis unum ad secundum dicimus. secunda symphonia diapente, quod est in arithmeticis hemiolius, quod nos in latinis duo ad ternum nuncupamus. tertia symphonia diatessaron, quod est in arithmeticis epitritos, id est tertius ad quartũ. quarta symphonia dicitur tonus, quod apud arithmeticos epogdous uocatur, apud nos quintum ad quartum. & quoniã ultrà arithmeticus ordo progredi non patitur, propter nouenarium limitem, quia dicimus alterius ordinis primus gradus est: contigit ergo ut habeat quintã symphoniã, quæ harmonia nuncupatur, id est octo ad nouem. Nullam enim ultra numerum coniunctionẽ inuenies. habet igitur musica partes septem, id est genera, diastemata, systemata, phthongos, tonos, metabolas, & †melumpæas. unde & Vergilius in 6. ait:

schisma *melopœas*

Nec non Threïcius longa cum ueste sacerdos,
Obloquitur numeris septem discrimina uocum.

In arithmeticis enim plenitudo formulæ est, ut est in geometricis tonus. Vox uerò habet gradus symphoniarum in numeris, quãtum natura dotauerit ipsam uocẽ, ut habeat arsis & thesis, quas nos latine elationes & eiectiones dicimus. Tibia uerò uix unam & dimidiam perficit symphoniam. Vna enim symphonia quinq; symphonias habet. ergo post artem musicã Minerua reperit tibias, quas omnis doctus in musicis sonet. has propter sonorum despuit paupertatem. Inflatas uerò buccas ideo risisse dicunt, quòd tibia uentose in musicis sonet: & idiomatum proprietate amissa, sibilet potius rem, quàm enunciet. Ideo illam iniustè sufflantem omnis quicunq; est doctor ridet. unde eas & Minerua, id est sapientia exprobrãs proiicit, quas Marsya assumit. Marsya enim græce, quasi μωρός, id est stultus, solus qui in arte musica tibiã præponere uoluit citharæ: unde & cum porcina pingitur cauda. Sed his duobus certantibus, Mida rex residet. Mida enim græce, quasi μηδὲν εἰδὼν dicitur: quod nos latine, nihil sciens dicimus. ideo etiam asininis auribus dicitur, quia omnis discernendi ignarus, nihil differt ab asino. ob hanc etiam rem & seruum eius auriculas referunt prodidisse. Ingenium enim nostrum seruum habere debemus, ad omnia quæ uolumus obsequentem, & nostra secreta celantem. Quod autẽ per cannam perdidit, per fistulam gutturis loquendo significat. Quod uerò pastor audit: pastores sunt illi, qui aliena sulcando subtilius pascunt.

A

B

Orpheus.

ORpheus Eurydicen nympham amauit, quam sono citharæ mulcens uxorem duxit. Hanc Aristæus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit, & mortua est. post quam maritus ad inferos descẽdit, & legem accepit, ne eam conuersus aspiceret. Quam conuersus aspiciens, iterũ perdidit. Hæc igitur fabula artis est musicæ designatio. Orpheus dicitur ὡραία φωνὴ, id est optima uox. Eurydice uerò, profunda diiudicatio. In omnibus igitur artibus sunt primæ artes, sunt secundæ: ut in puerilibus literis, prima abecedaria, secũda nota. In grãmaticis prima lectio, secũda articulatio. In rhetoricis prima rhetorica, secũda dialectica. In geometricis, prima geometria, secũda arithmetica. In astrologis, prima mathesis, secunda astronomia. In medicinis prima gnostice, secũda uerò mãtice. In aruspicinis prima aruspicina, secũda paralysis. In musicis prima musica, secũda apotelesmatica, de quibus omnibus breuiter rationẽ perstringã

necesse

A neceſſe eſt. Aliud eſt enim apud grãmaticos aliena agnoſcere, aliud eſt ſua efficere. Apud Rhetores uerò aliud profuſo & libero curſu effrenata loquacitas, aliud cõſtricta uirtutis indagandæ curioſa nexilitas. Apud aſtrologos aliud eſt aſtrorũ ac ſiderum curſus effectusq; cognoſcere, aliud ſignificata traducere. In medicinis aliud eſt morborũ agnoſcere meritũ, aliud infirmitatis uenientẽ con curſum mederi. In geometricis aliud formulas lineasq; depingere, aliud nume ros formulis coaptare. In aruſpicinis aliud eſt fibrarũ particularumq; inſpectio, aliud ſecundum Battiadem euentuum immutatio. In muſicis aliud uerò eſt harmonia phthongorũ, ſyſtematũ, & diaſtematũ: aliud effectus tonorum uirtusq; uerborum. Vocis ergo pulchritudo interna artis ſecreta uirtutem etiam myſticam uerborum attingit. Sed hæc quantũ ab optimis amatur, ſicut ab Ariſtæo, (ἄριστον enim græce optimum dicitur) tantum ipſa ars coniunctionem hominũ uitat, quæ quidem ſerpentis ictu moritur, quaſi aſtutię interceptu ſecretis uelut inferis tranſmigratur. Sed poſt hanc artem exquirendam atq; eleuandã uox canora deſcendit, & quæ apoteleſmatica, phantaſtica omnia præbet, & modulis tantum in ſecreta latẽtibus, uoluptatũ reddit effectus. Dicere enim poſſumus, quòd Dorius tonus aut coĩes Phrygius torrens, Saturno feras mulcens, ſi Ioui aues oblectet. At uerò ſi rei expoſitio quæritur, cur hoc ueſtigandæ rationis ca put immoritur. Ideo ergo & ne eam reſpiciat, prohibetur: & dum uidet, amittit. Nam perfectiſſimus Pythagoras dum modulos numeris coaptaret, ſymphoniarumq; pondera terminis arithmeticis per melos & rythmos et modulos ſeque retur, effectus uerò rationem reddere non potuit.

Phineus.

PHineus enim in modum auaritiæ ponitur: & à fœnerando Phineus dictus eſt. Ideo cæcus, quòd omnis auaritia cæca ſit, quæ ſua nõ uidet: ideo ei harpyię cibos arripiunt. At uerò quòd eius prandia ſtercoribus fœdãt, oſtendit fœ
E nerantium uitam, rapinę ingluuiem eſſe ſordidam. ſed has à conſpectu eius Ze thus & Calais fugant, quia rapina ei aliquid de ſuo comeſſe non permittit: græce enim ζητῶν καλὸν inquirens bonum dicitur. Ideo uolatici, quia omnis inquiſi tio boni nunquam terrenis rebus miſcetur. Ideo Aquilonis uenti filij, quia bona inquiſitio ſpiritalis eſt, non carnalis: ergo ueniente bonitate, omnis rapina fugatur.

De Alpheo, & Aretuſa.

ALpheus fluuius Arethuſam nymphã amauit: quã cum ſequeret̃, in fontẽ conuerſa eſt. Ille in medijs undis ambulans, non immixtus, in ſinũ eius im mergitur: unde & apud inferos obliuionẽ animarũ trahere dicitur ἀληθείας φῶς, id eſt ueritatis lux. Arethuſa uerò, quaſi ἀρέτισα, id eſt nobilitas æquitatis. ergo quid amare poterat ueritas, niſi ęquitatem? quid lux, niſi nobilitatem? & ideo in mari ambulans nec miſcetur, quia lucidi ueritas omni malorum ſalſitudine morum circundata, pollui aliqua commiſtione nõ nouit. Sed tamen in ſinũ æquiſſimæ poteſtatis omnis lux ueritatis dilabitur. Nam & deſcendens in infernum, id eſt in ſecreta conſcientiæ ueritatis lux, malarum rerum ſemper obliuionem importat.

FABII FVLGENTII PLACIADIS VOCVM ANTIQVARVM INTERPRETATIO, cum teſtimonio ad Calcidium.

NE de tuorum pręceptorum, Domine, ſerie, noſtra quidquam euitaſſe inobedientia putaretur, libellum etiam, quem de abſtruſis ſermonibus parare iuſſiſti, in quantum memoriæ entheca ſubrogare potuit, abſolutum retribui: nõ phaleratis ſermonũ ſtudentes ſomnijs, quàm rerum manifeſtationibus dantes operam lucidandis.

Sandapilam antiqui dici uoluerunt feretrum mortuorum,id eſt loculũ:non A in quo nobilium corpora, ſed in quo plebeiorum atq; damnatorum cadauera portabãtur. ſicut Steſimbrotus Thaſius de morte Polycratis regis Samiorũ de ſcripſit,dicens:Poſteaquam de cruce depoſitus,ſandapila etiam deportatus eſt.

Veſpillones dicti ſunt baiulatores. quamuis Antidamus Heracleopolites ueſpillones dixerit cadauerum nudatores: ſicut in hiſtoria Alexandri Macedonis ſcripſit,dicens: Plus quàm trecẽtos cadauerum ueſpillones rex Perſes crucibus affixit. Tamen Mnaſeas ſcripſit in Cecrope libro, Apollinem, poſteaquã à Ioue uinctus atq; interfectus eſt,à ueſpillonibus ad ſepulturam elatum eſſe.

Pollinctores dicti ſunt, qui funera morientia accurant. unde & Plautus in Menæhmis comœdia ait: Vt pollinctor dixit,qui eũ pollinxerat. Pollinctores dicti ſunt, quaſi pollutorũ unctores,id eſt cadauerum curatores.unde & Apuleius in Hermagora ait:Pollincto eius funere domuitionem paramus.

Labeo qui diſciplinas Hetruſcas Tagetis & Bacchetidis 15. uoluminibus explanauit,ita ait:Fibrę iecoris ſandaracei coloris dum fuant, manales tunc uereri opus eſt petras.id eſt, quas antiqui ſolebant in modum cylindrorum per limites trahere pro pluuiæ commutanda inopia.

Diophantus Lacedæmonius,qui de ſacris deorũ ſcripſit, ait apud Athenas Marti ſolere ſacrificari ſacrum,quod ἑκατὸν φόνια appellatur(ſi quis enim cẽtum hoſtes interfeciſſet,Marti de homine ſacrificabat apud inſulam Lemnon) quod ſacrificatum eſt à duobus Cretenſibus,uno Locro,id eſt Tumine Cortynienſi,Proculo Locro:ſicut Soſicrates ſcribit.Sed poſteaquam hoc Athenienſibus diſplicuit,cœperunt efferre porcum caſtratum, quem nefrendem uocabãt, id eſt quaſi ſine renibus.Et apud Romanos Varro ſcribit Sicinium Dentatum centies & uicies pugnaſſe ſingulari certamine:cicatrices habuiſſe cõtrà quadraginta quinq;, poſt tergum nullam:coronas accepiſſe 26. armillas centum quadraginta:& iſtum primum ſacrum feciſſe Marti. B

Bebius Macer,qui faſtalia dierum ſcripſit, ait Iunoni eas quæ geminas parerent oues ſacrificare cũ duobus agnis altrinſecus alligatis,quas oues ambiguas uocari,quaſi ex utraq; parte agnos habentes.

Priori tempore ſuggrundaria antiqui dicebãt ſepulchra infantium, qui necdum xl.dies impleſſent,qui nec iam buſta dici poterant: quia oſſa quæ comburerentur, non erant:nec tãta immanitas cadaueris,qua lucus tumeſceret. unde & Rutilius Geminus in Aſtyanactis tragœdia ait: Melius ſuggrundarium miſer quæreres, quàm ſepulchrum.

Silicernios dici uoluerunt ſenes iam incuruos, quaſi iam ſepulchrorum ſuorum ſilices aſpicientes. unde & Cincius Alimetus in hiſtoria de Gorgia Leontino ſcribit,dicens:Qui dum iam ſilicernius ſui finem temporis expectaret,ſi mori non potuit,tamen infirmitatibus exultat.

Acca Laurentia,Romuli nutrix,conſueuerat pro agris ſemel in anno ſacrificare,duodecim † filijs ſuis ſacrificium præcedentibus. unde cum unus mortuus eſſet,propter nutricis gratiam Romulus in uicem defuncti ſe ſuccedere pollicetur:unde & ritus proceſſit,cum duodecim iam deinceps ſacrificare, & aruales dici fratres:ſicut Rutilius Geminus in libris pontificalibus memorat.

fratribus

Manilius Crętus in libro quem de deorum hymnis ſcribit,ait Mineruę iniuges boues ſacrificari, id eſt iugum nunquam ferentes: illa uidelicet cauſa, quòd & uirginitas iugum neſciat maritale,& uirtus nunquam ſit iugo prementi ſubiecta.

Semones dici uoluerunt deos,quos cœlo nec dignos aſcriberent,ob meriti paupertatẽ:ſicut Priapus, Hippo, Vertumnus. nec terrenos eos deputare uellent, per Gratiæ uenerationem ; ſicut Varro in Myſtagorũ libro ait:Semoneq; inferius derelicto,deum depinnato attollam orationis eloquio.

Pacuuius in Pſeudo comœdia inducit Sceparium ſeruum ancillæ dicentẽ,

Ni

A Ni egò te blaterare aſpicerem, his nuncium iudicaſſem. Blaterare enim, quaſi uerba trepidantia metu balbutire dixerunt.

Luſcitioſos dici uoluere interdiu parũ uidentes, quos Græci myõpes uocãt. unde & Plautus in Mercat. comœdia ait: Mirum lolio uictitare te tam uili tritico, quia luſcitioſus eſt. Dicunt enim, q̃d loliũ comedentibus oculi obſcurentur.

Varro in Pontificalibus ait, Tutulos ſacerdotes dici breuium deorum. Numa uerò Pompilius & ipſe de Pontificalibus ſcribẽs: Tutulum dici ait pallium, quo ſacerdotes caput tectabant, cum ad ſacrificium acceſſiſſent. ſicut & Vergilius ait: Et capita ante aras Phrygio uallatus amictu.

Oriam dicunt nauicellam modicã piſcatoriam. unde & Plaut. in Caciſto ait: Malo huc alligari ad oriam, ut ſemper piſcetur, etſi ſit tempeſtas maxima.

Problema, eſt propoſitio in capite libri quæſtionaliter poſita. unde & Demoſthenes pro Philippo ait. Sed ne quid grecum te turbet exemplum, ego pro hoc tibi latinum faciam. ait enim, Problematis autenticum gradum tradamus aſtãti, cui noſtra ſubſequens occurſet oratio. Nam & Tertullianus in lib. quem de Fato ſcripſit, ita ait: Redde huic fati primùm problematis mancipatum.

Apuleius in Aſino aureo introducit ſorores Pſyches marites detrahentis, dicitq́;, Quouis puero pumiliorẽ & cucurbita glabriorem. Pumilos enim dicunt, molles atq́; enermes. Glabrum uerò, leuem & imberbem.

Sutelam dici uoluerunt aſtutiã, quaſi ſubtilis tela. unde & Plautus in Caſinà ait: Poſcis clàm me ſutelis tuis eripere Caſinam uxorem proinde ut poſtulas.

Frigutire dicitur, ſubtiliter adgarrire. unde & Plaut. in Caſina ait, Quid'nã frigutis? Et Ennius in Alceſtide Comœdia ſic ait: Hęc anus admodum frigutit, nimirum ſauciauit ſe flore Liberi.

Titiuillitium dici uoluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. ut Plautus in Caſina ait: Non ego hoc uerbum empſitem titiuilitio. id eſt, re admodum uiliſſi-
B ma. Nam & Marcus Cornutus in Satyra ait, Titiuilitij ſal cedo tibi.

Scolponeas dici uoluerũt cœſtus plumbo ligatos. unde & Neuius in Philempoto Comœdia ait: Scolponeis batuẽda ſunt huic latera probè. Et Plaut. in Caſ. ſimili modo ait: Melius ſcolponeis, quib. battuet tibi os ſenex nequiſſime.

Catillare dicitur per alienas domos inſtanter gyrare: à catulis tractum, quòd per omnes domos circumeant. Vnde & Propertius: Catillata geris uadimonia publicũ proſtibulũ. & Plaut. ſimiliter ait: Quin meã uxorem mittam catillatũ.

Capularem dici uoluerunt ſenem, iam morti contiguum. ſed & reos capulares dicebant, qui capulo digni fuerunt. unde & Lucilius ait: Pergit capulare cadauer. Et Flaccus Tibullus in Helenæ comœdia ait: Tu'ne amare audes edentule, & capularis ſenex? Edentulum, quaſi iam ſine dentibus dici uoluerunt.

Promos & Condos dici uoluerunt cellaritas, eo quòd deintus promant, & intus condant. unde & Plautus in Aſinaria ait: Ego ſum promus, condus, procurator peni. Penus enim cellarium dicimus.

Suppetias dicimus auxilium. unde & Memor in tragœdia Herculis ait, Ferte, ſuppetias optimi comites.

Auctionem dici uoluerunt uenditionem, quaſi quòd & ementem augeat, et uendentem. unde & Plautus in Curculione comœdia ait: Auctionem facio paraſiticam.

Naſiternam dici uoluerũt aquæ urnam, id eſt urceum. unde & Calphurnius in Phroneſi comœdia ait: Vbi tu naſiternatus aquam petas. & Plautus in Bacchide ait: Affer naſiternam cum aqua foras.

Antiſtare dicimus pręcellere. unde & Criſpinus in Heraclea ait: Diuinis uirtutibus antiſtas Alcides.

Stega eſt nauis proſcenium, id eſt tabulatum ſuper quod nautæ ambulant: ſicut Plautus ait, Fortẽ ego ut in ſtega conſęderam.

Lẽbus eſt genus nauiculæ uelociſſimæ, quas dromedas dicimus. ſicut Verg. ait:

ait: Quàm qui aduerſo uix flumine lembum Remigijs ſubigit. Limbus uerò, ora ueſtimenti cuiuſcp ex auro. A

Ramentum dici uoluerunt, quaſi quoddam proiectitium purgamentum. unde & Quintus Fabius Lucullus in Epico carmine ait: Viliſſimũ ramentum, proluuioſa peſtis.

Diobolares dicuntur uiliſſimæ meretrices, quæ ſub paruo ſtipẽdio proſtãt, ſicut Paminatius ait: Diobolare proſtibulum, quam ego ut actutum ductẽ partitam reddam. Nam & Pacuuius ſimiliter ait: Non ego ita fui, ut nunc ſunt meretrices diobolares, quæ ſuam nummi cauſa, paruipendunt gratiam.

Veruina eſt genus iaculi longum, quòd aliqui uerutum uocant, ſicuti Galbius Baſſus ait in Satyr. Veruina cõfodiende nõ te nauci facio. nauci enim pro nihilo dici uoluerunt. nam Plautus in Bacchide ait: Si tibi machæra eſt foris, mihi ueruina eſt domi: qua quidem te faciam, ſi me irritaueris, confoſſiorem forici na nænia.

Diuidias dixerunt triſtitias. ſicut Propertius ait: Diuidias mentis conficit omnis amor.

Iuſtitium dicitur luctus publicus. unde & Fonteius in oratione pro Nucerinis ait, Denicp iuſtitium plebi indicitur.

Choragiũ dicitur uirginale funus. ſicut Apuleius in Metamorphoſeon ait: Choragio itacp perfecto omnes domuitionem parant.

Deſiduò dicitur diurnẽ. unde & Varro in Correlaria ait: Diuidiæ mihi fuerunt te abfuiſſe deſiduò.

Flocci dixerunt quaſi nihili. unde & Plautus ait: Flocci eſt, quid rerũ geras.

Ientaculum dicitur deguſtatio: ſicut Callimachus in Cæcia, Iẽtaculum proferre Ioui.

Edulium dicitur ab edendo, id eſt preguſtatiua comeſtio. unde Apuleius in Aſino aureo ait: Edulijs opipare excepta. Opipare eſt lucide, delicioſẽ. B

Tuceta dicuntur eſcę regię. ſicut Callimachus in Piſçis: Ambroſio redolent tuceta ſapore.

Ferculum, miſſum carnium. unde & Petronius Arbiter ait, Poſtquam ferculum allatum.

Myropolæ dicuntur, qui ungenta uendunt, & ſunt pigmentarij. unde & Nęuius in Diobolaria ait: Myropola affatim mihi unguentum largitus eſt, quo me uenuſtarem. Adfatim, abundanter dicitur Venuſtare, exhilarare eſt.

Celocem dicunt genus nauiculæ modiciſſimum, quod blannã dicimus, unde Apuleius in lib. de Repub. ait: Qui celocem regere nequit, onerariam petit.

Cœlibatum dici uoluerunt uirginitatis abſtinentiam. unde & Felix Capella in lib. de Nuptijs Mercurij & Philol. ait: Placuit Mineruæ petere cœlibatũ.

Exercitus dicitur contemptus. unde & Plautus in Milite glorioſo ait: Itacp nos noſtramcp familiam habes exercitam. & ubi ſuprà ait: Plus uideas ualgijs ſauijs omnes nictantes. Nictare enim, cinnũ facere. Valgia enim ſunt labellorum obtortiones in ſupinatione, uel ſubatione peractæ. ſicut & Petronius ait, Abroſo ualgiter labello.

Summates, dicuntur uiri potentes.

Symplones dicuntur conuiuæ. Nam & amicus ſponſi, qui cum eo per conuiuia ambulat, ſymplator dicitur. Ganeũ uerò taberna eſt. unde & Succius in Comœdia piſcatoria ait: Summates uiri ſymphones fratri ſunt ganei.

Preſegmina ſunt partes corporis inciſę, ut Tages in Aruſpicinis ait, Preſegminibus amputatis.

Congerrones ſunt, qui aliena ad ſe cõgregant. unde & apud Romanos Gerones Brutiani dicti ſunt.

Ciſtellam dicunt capſellam. ut Plautus: Ciſtellam effer cum crepundijs: id eſt, cum puerilibus ornamentis.

Antidamas

A Antidamas in Moralibus libris ait: Fabrè compactum animal hominē quis ferat, sic ex re pecuatum, & auerruncassit tam eretinas hominum mentes.

Fabrè perfectè dicitur. Auerruncare, eradicare dicitur. Eretinas, testeas, uel argillaceas. Pecuatum, stultum.

Allucinare, dicitur uana somniare. Tractum est ab allucitis, quos nos conopas dicimus. sicut Petronius Arbiter ait: Nam centum uernali me allucitæ molestabant.

Culleus dicitur saccus in quo rei conclusi in mare mittuntur: sicut Plautus ait in Vidularia: Iube hunc insui culleo, atque in altum deportari, si uis annonam bonam.

Elogium est hæreditas in malo. sicut Cornelius Tacitus ait in libro Facetiarum: Cæsis itaq; motum elogio in filijs derelicto.

Lyxa dicitur mercenarius. unde Lucanus ait, Stat, dum lyxa bibat.

Sudum dicitur serenum. unde Tyberianus ait: Dureos subducit ignes, sudus oritur lucifer.

Luteum, splendidum. Pacuuius in Tragœdia Thyestis: Non illic luteis aurora bigis.

Abstemius dicitur obseruans. sicut Rubrius in Satyra ait: Abstemium merulenta fugit Metenia nomen.

Vadatus dicit̃ obstrictus, uel sub fide, uel sub fidei iussione ambulans. sicut Fenestella ait: Apud quem Vadatus amicitiæ nodulo tenebatur.

Manubiæ dicuntur ornamenta regum. unde & Petronius Arbiter ait: Tot regum manubiæ penes fugitiuum restiterant.

Aumarium dicitur locus secretus publicus, sicut in theatris, aut circo. unde & Petronius Arbiter ait: In aumatium memetipsum conieci.

Deleneficus dicitur blādiloquusu. unde & Lucretius Comicus in Nummu-
B laria ait: Nescio quorsum mihi eueniant tua uerba tam delenefica.

FINIS.

PHORNVTI SPECVLATIO DE DEORVM NATVRA, IOdoco Velareo interprete.

COelum ô fili terram & mare in circum ambit, & quæ in terra ac mari sunt omnia. & ob hanc causam, hæc illi cessit appellatio, quum supernè omniū sit terminus, naturamq; finiat. Sunt qui dicāt ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, hoc est à uidendo, οὐρανόν, id est cœlum uocari. aut ἀπὸ τοῦ ὀρέγειν, eo quòd suppeditet ac seruet omnia. à quo & ianitor appellatur, & exacta custodia. At alij ab eo quòd superius uideatur, ei etymologiam contexunt. Vocatur autē cum omnibus quæ circumambit mundus, à perfecta absolutaq; elegantia. Porrò inter poetas sunt, qui cœlum incudis filium esse dixerint, indefessum circumferentiæ cursum hoc inuolucro obtexentes: aut per hanc etymologiam innuere cupientes, cœlū corruptioni non subiacere. Nam hos qui morte perierunt, laborasse dicimus. Cæterum eius essentia est ignea, ut constat ex sole atq; alijs astris. Vnde etiam æther appellatur extrema mundi pars, ab ardendo. Sunt tamen qui ἀπὸ τοῦ ἄνω θεῖν, hoc est ab eo quòd suprà currat, nomen tulisse dicant: hoc est, quòd cum strepitu atque impetu feratur, quum & astra quasi instabilia, nec unquam stantia, sed semper commota. Imò etiam consentaneum est, & deos ἀπὸ τῆς θέσεως, id est à positione sortitos esse appellationem. primùm enim ueteres deos existimarunt esse, quos constanter ac fixè ferri deprehenderunt: his siderum mutationis causam,

atq; adeò salutis omnium rerum tribuentes: & sic essent dij θετῆρες, id est consti A
tutores & conditores omnium rerum.

De Ioue.

QVemadmodum nos anima gubernamur, sic & mundus animam habet, quæ uindicet illum ab interitu: & hæc uocatur Iupiter. Sed dictus est Iupiter imperare omnibus, aut quia seruet, ac uitæ causa sit animantibus: aut quia in nos, tanquam anima & natura, imperium obtineat. Porrò Iouem ipsum appellamus, quòd per illum stent seruenturq; omnia. Nec desunt apud quos δεὺς appelletur, fortassis ἀπὸ τοῦ δεύειν, id est rigando terram, quòdq; uitali humore animantia impertiat. Cæterum in cœlo habitare dicitur, quando hic præcipua est pars animæ mundi. etenim nostræ etiam animæ sunt ignis.

De Iunone.

DEinde soror pariter & coniunx huic tribuitur Iuno, quæ aer est. Coniungitur enim statim ipsi, & cohæret, à terra sublata. illo enim cum ea coeunte & eodem momento fiunt. nam ipsa essentia in tenuissimũ diffluens, ignemq; & aera constituit. Et hanc ob causam Rheam horum esse matrem fabulati sunt, patrem autem Saturnum: siue quòd intensis temporis mensuris hæc fiant: aut quia ob materiæ cõmistionem, ac ebullitionem, elementorum discrimen redda tur. aut quia (quod rationi est magis consentaneum) tunc aer generetur, quando ex igni mota est natura ad res implendas, atq; conficiendas.

De Neptuno.

CAeterùm ob hanc causam & Neptunũ dicebant ueteres Saturni & Rheæ esse filium. Etenim & aqua ex dicta cõmutatione generatur. nam ποσειδῶν, id est Neptunus, est efficiens uis humidi in terra, ac circum terram. Siue à potu sic appellata, & ab eo quòd potum suppeditet. Aut iuxta aliam rationem ποσειδῶν Neptunus dicitur, ob commotam atq; conturbatam eius proprietatem.

De Plutone. B

DEinde & horum frater esse dicitur Pluto. hic omnium est crassissimus, ac maximè uicinus terræ aer. nam statim atq; nascitur, incipit res ipsas diffundere atq; implere, secundum naturæ suæ rationem. Vocatur autem ἅδης, infernus, uel quòd per se uideri nequeat: unde etiã diuidentes, ἀίδα uocamus ipsum. Aut per antiphrasin, quasi nobis morte placens. Porrò & Pluto nominatus est, quòd quum omnia sint interitura, nihil sit quod non postremò ad ipsum deducatur, atq; eius possessio fiat.

De Rhea.

AT Rheæ iuxta datum fluxum confictæ, non iniuria iam imbrium causam assignant, quod ut plurimũ cum tonitru atq; fulmine fieri consueuit. Et hanc inducunt tympanis & cymbalis, & fulmine aut lampadibus gaudentem. Quum uerò ab æthere funduntur imbres, cõspiciuntur sæpius è montibus descendere. nam primò Idam cognominarunt altum eius montẽ, & quem procul datur cernere, montanã uidelicet eam appellantes. Et generosissima quæ in mõtibus degant animalia, leones illi subigunt: fortassis, uel quòd aura tempestuosa agreste quid repræsentet, deinde ignea circũposita est corona: aut quòd ab initio in montibus conditę sint ciuitates, munitionis gratia: aut q̃d princeps est primæ præcipuæq; mundi essentiæ. Porrò ei cor suspendunt, innuẽtes ipsam uitalis exortus causam extitisse. Ob quod etiam alias quasdam figuras ei ante pectus propenderunt, ut quæ ipsa rerũ sit uarietas, ac coloribus omnifarijs distinguatur. Porrò uidetur eadem esse hæc quæ apud Syros Artaga dicitur, quam per columbarum ac piscium abstinentiã colunt, & declarãtes ignem & aquam esse, quæ maximè essentiæ electionem dant in propatulum. At hæc propriè dicitur Phrygia, quòd præ cæteris apud Phryges colatur, apud quos etiam Gallorum frequens est consessus: tale quid fortassis innuens, quale apud Græcos de Cœli exectione est in fabulis. Siquidẽ primò dicitur Saturnus deuorasse, quos-

cunq;

A cun̄cta ex Rhea ſuſtulerat filios: quod certè huncin modum admodum probabiliter eſt confictum. quandoquidem quæcunq; naſcuntur per dictam motus rationem, uerſa uice per eadem in periodo pereunt. & tempus huiuſmodi quid dam eſt. Conſumuntur etiã ab ipſo, quæcunq; à natura rerum producuntur. De inde Rheam dicunt nato ſibi Ioue, pro ipſo lapidem faſcijs inuolutũ obtuliſſe Saturno, hunc ſe peperiſſe addens: illumq; ab eo deuoratum eſſe, ac Ioue enutri to mundi imperium ceſſiſſe. Cæterùm alio etiam modo hæc eſt ſumpta deuoratio. nam compoſita eſt fabula de mundi generatione, in quo tum enutriebatur quæ eum gubernaret natura: & rerum ſummã obtinuit tum, quando in mediũ eius lapis iſte, quem appellamus terram, non ſecus atq; ſi deuoratus eſſet, fixus eſt. nullo enim alio pacto ſubſtitiſſent res, niſi hoc eſſent fundamento ſtabilitæ; quum oriantur ac nutriantur hinc omnia.

De *Saturno*.

INter hæc etiam Saturnus fingitur continuò deſcendiſſe, ut Terræ cõmmiſcẽretur. Iouẽ aũt hunc executiſſe, eiuſq; uiolentiã refrenaſſe. ſiquidem Iupiter ipſum regno eiectũ, ad tartara retruſit. Atq; hoc fabularũ obtẽtu prætexerunt uniuerſæ generationis ordinẽ (quẽ ab implendo diximus Saturnũ appellatũ eſſe) abundantẽ aeris fluxũ, hactenus factũ in terra, contraxiſſe, quum exhalationes conficiat tenuiores. At mundi natura influxus infundẽs (quã & Iouẽ appellatã diximus) abundantẽ impetũ mutatione cohibuit, & reſtrinxit lõgius deducens, & ipſi mundo præbẽs. Neq; præter rationẽ eſt, q̃d flexuoſo conſilio Saturnum appellent, his flexuoſis exiſtentibus atq; ægrè conſequentibus: quum illẽ tantos numeros euoluat, ne ad effectum ueniant.

De *Oceano*.

CAeterùm alia ratione Oceanum dixerunt omnium eſſe principem. nec enim una de hoc nata eſt fabula. eſt enim Oceanus, uelox nauium circulus, B & deinde commutans. At Tethys pinguium rerum ſedes eſt, ac collectio: ſiquidem horum temperatura ac commiſtione res conſiſtunt. nihil enim eſſet, ſi alterum non temperatum ſuperabundaret.

De *Ioue*.

POſt hęc alio etiam modo Iupiter pater eſſe dicitur & deorum & hominum, eo quòd mundi natura horum ſubſtantiæ ſit cauſa, non ſecus atq; patres gignunt ſuos filios. Deinde eum nubicogum ac grandiſtrepum appellant, quòd ſupernè nubes cogat & tonitrua, & illinc etiam fulmina & tempeſtates immittat. Alio etiam modo, quòd cœlum ſortito deo omnia ſuper terram loco tributa ſint. Ad hæc Aegiochus, à cõcutiendo ægida, uocatus eſt. & ob alias ſimiles ac manifeſtas cauſas, pluuius, & fructifer, & deſcẽſor, & fulminator, & alio ſæpius modo ſecundũ diuerſam ſententiã appellat̃. Seruatorem, & herceũ & multipluuiũ, & paternũ, & hoſpitalem, & poſſeſſoriũ, & conſultorem, & triumphatorẽ, & liberũ eum appellant, quũ quæcunq; ei ſunt nomina cõprehendi nequeant, quia in omnẽ potentiã & habitũ diffuſus eſt, & omniũ autor & ſpeculator habetur. Hunc etiã in modũ & iuſtitiæ pater eſſe memorat̃. nã ipſe hominũ cõmunionem inter res deducit, & leges irrogat, ne ſibi mutuò iniuriã inferant. Deinde & Gratiarũ pater eſt. hinc enim ſunt mutuandi atq; benefaciendi initia: & temporũ, quæ in aere ſalutares mutationes cõficiunt: & aliorũ quę in terra naſcunt̃, & à natura nomen habent, moderator ac largitor eſt. Porrò inducunt cum perfecti uiri ætate, ubi nec quicquam abundare neq; deficere apparet, ſed id quod maturũ eſt adeſſe. & hanc ob cauſam perfecta ei immolant. Cæterum ſceptrum potentiæ eſt ſignum. Quin & ſæpius uincere fingitur: eminet enim omnibus, nec eſt quod eum ſuperare queat. Deinde ei aquila ſacra eſt, eo quòd pennarum uelocitate alijs premineat. Et coronatur olea, quòd ſemper uireat ac mollis ſit, & pinguis, aut ob ſimilitudinem glaucoris ad cœlum. Deinde ſunt etiam quibus Alaſtor dicitur, & Palamneus, eo quòd de nefarijs & infeſtis hominibus ſupplicium ſumat. quorum his quidem nomen inditum eſt, quòd huiuſmodi

huiuſmodi ſceleribus ſe cõtaminent, quibus cruciatus ac gemitus imminet: iſtis uerò quod manus ſordibus non diluendas reddant. A

De Furijs.

HAc etiam ratione natæ ſunt, quæ Erinnes uocantur, peccatorum examinatrices, Megæra, Tiſiphone, & Alecto: dictæ, quòd hos deæ odio ac punitione perſequantur, nempe ab ipſis commiſſas cædes ſupplicio plectentes, idq; factitantes ſine ulla intermiſſione. porrò reuera ſunt hæ deæ uenerandæ, & Eumenides, eo quòd naturę benignitatem ad homines dirigant, uindicando ſcelera. Ad hæc horrendo ſunt aſpectu, & igni & flagellis perſequuntur impios. Et ſerpentes loco comæ habent, ut hanc inijciant imaginationem maleficis: futurum eſſe, ut pro delictis pœnas pendant. Apud inferos ſedes finguntur habere, quòd minimè in propatulo ſint harum cauſæ, quodq; dignos harum aduentus inexpectatus opprimat.

Amplius de Ioue.

NEchis abſonum eſt quod dicitur, Iouis oculum uidere omnia, atq; omnia audire. quo enim pacto fieri potis eſt, ut quicquam horum quæ in mundo gerantur, lateat omnia gubernantem potentiam. Porrò etiam mitem appellant Iouem, nempe placabilẽ eſſe his, qui è uita ſcelerata pedem retrahant: non enim ita erga eos eſt affectus, ut reconciliari nequiret: quam ob cauſam & placabiles Iouis aræ ſunt.

De Supplicationibus.

ETiam Preces Iouis eſſe filias dicit Poeta, & quidem claudicantes. quòd ſe in genua deijciant, qui preces faciunt. Deinde etiam eorum imbecillitati & rugas addit. Ad hæc debili & obliquo eſſe uiſu, quòd ad quædam ſemper cõniueant. Poſtremò ſupplicãdi neceſſitate deuinctas eſſe. Amplius deliniat Poeta Preces tanquam deas quaſdam. Claudas quidẽ uocat, quòd tarde & uix progrediantur. & his ſupplices eſſe quos primò iniuria læſerint. rugoſas certè, & uiſu obliquo, quòd affectos iniuria ægre & frõte neutiquam læta intueri poſſent, quos ueniam petunt. Ad hæc Iouis eſſe filias, quòd uenerandæ ſint. B

De Parcis.

IVpiter certe etiam fatum eſt, eo quòd diſtributio ſit inuiſibilis eorum quæ unicuiq; adijciuntur. hinc iam & aliæ partes, Μοῖραι, id eſt Parcæ appellatę ſunt. αἶσα, eſt eorum quæ fiunt latens & incognita cauſa. iam enim manifeſta eſt, quæ in ſingulis deliteſcit obſcuritas: aut, ut ueteres opinati ſunt, ea quæ ſemper eſt. at εἱμαρμένη eſt, ſecundum q uam fatatum comprehenſumq; eſt quicquid in elementi ordine, terminum haud quaquam habentis fit: quæ & prima comprehenſio, non ſecus atq; ſi in cathena continet. Porrò neceſſitas eſt, quam agere aut ſuperare non datur: ſiquidem omnia quę fiunt, ad hanc recipiunt reductionem. Cæterum alio modo tres inducuntur Parcæ, ſecundum tres temporis partes: & una eſt Clotho appellata, quòd circumuolutioni rerum primordia non ſunt diſſimilia, quum alia contingant alijs. quamobrem & nere eam fingũt uetuſtiſſimi quiq;. Aliam autem Lacheſim, eo quòd ſortis caſui quæ cuiq; contingunt, non ſunt diſſimilia. at tertia Atropos, quòd ἄτρεπτα, id eſt ineuitabilia ſint, quæ ab illa ſtatuuntur. ſic harũ potentiæ proprię uidẽtur tres ſortitas eſſe appellationes. Eadem autem eſt & Adraſtia, ſiue quòd uitari ac deflecti nequeat, ſic nominata: ſiue quòd ſemper quæ ad ſe ſpectant, faciat, tanquam ſemper agens: aut particula priuatiua uehementiã declarante, ut ἄξυλος ὕλη, id eſt ſylua lignis abundans: nam eſt multa agens. Nemeſis ἀπὸ τῆς νεμέσεως, ideſt ab ulciſcendo nomen traxit. Opis autem ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν: quia à tergo lateat, & obſeruet quę à nobis geruntur, puniatq; quæ punitione ſunt digna.

De Muſis.

CAeterum ex Mnemoſyne Muſas ſuſtuliſſe dicitur Iupiter, quando et literarum politiorum dux eſt: quas certe non niſi exacta cura atq; detentione ſu-

A scipere datur, & sunt ad uitam bene transigendam maximè necessariæ. At Musæ uocantur ἀπὸ τοῦ μῶσαι, ab inquisitione: quemadmodũ dictum est: Ne mollia inquiras, ut ne dura habeas. Sed nouem numero sunt, quòd quos in suorũ numerum cooptarint, triangulares (ut dicit quidam) reddant. talis enim est nonarius numerus, generationem quandam sua natura innuẽs: ac uidetur à perfectione primi numeri particeps esse. Etiam quibusdam duæ solum esse dicuntur, alijs iterũ tres; at alijs quatuor, sed alijs iterũ quinq;. Tres quidẽ ob prædictã ternionis perfectionem: aut quòd tria speculationũ genera sunt, quibus tota philosophiæ ratio impletur. duo quidem in speculando & faciendo ea quibus opus est consistunt: & duobus his comprehenditur eruditio. Quartum & quintum genus, fortassis quòd uetusta musicorum instrumenta tantos habuerũt sonos. Deinde inducũtur mulieres, quia uirtutes & disciplina fortè fortuna muliebres nomenclaturas habebant. estq; illud euidentissimum argumentũ, multarum rerum cognitionem ubertim adesse. & iam dices licebit, id ob fertilitatem factitatũ esse, quæ animi cognitione conficitur. Adhæc, constant & incedunt unà ad innuendum uirtutes inseparabiles atq; indiuulsas esse. deinde semper deorũ hymnis atq; ministerio sunt maximè intentæ. siquidem principium atq; adeò elementũ totius eruditionis est, ad diuina oculos perpetuò defixos tenere, atq; id uitæ factum exemplar habere in ore. Cæterum alio modo: Clio quidem una est Musarũ, quòd κλέος, id est gloriam adipiscantur literati, quodq; alios laude celebrẽt. Euterpia autem, quòd dictorum conuersatio delectabilis sit ac suauis. Deinde Thalia, siue quòd horũ uita uigeat ac floreat, aut quòd mensæ uirtutem habeãt, scite & docte in conuiuijs uersantes. Melpomene à cantu & suaui, quæ carmini adest, uoce. nam ab omnibus celebrantur boni; atq; ipsi deos celebrant, & priscos uiros. Terpsichore, quòd meliorem uitæ partem delectatione ac gaudio trãsmittant: aut quòd delectationẽ adferre uideant conuersantibus, una uoculæ litera

B superflua: aut fortassis, quia cõpositis à literatis uiris carminibus, choreas dijs cõposuerunt ueteres. Erato uel ab amore nomen tulerit, quod uniuersæ philosophiæ generi adest: uel ab interrogandi atq; respondendi potentia. nam manifestũ est, ratiocinandi quoq; artis peritos esse studiosos. Polymnia, aut est celebrata uirtus, aut potius quæ multos celebret: ac quæcũq; à maioribus cantata sunt, resumat: quæq; in poematis atq; alijs cõmentarijs est, historiæ curã gerat. Vrania est circa cœlestia, atq; adeò uniuersam rerũ naturã scientia. nam uniuersum mundũ cœlũ uocabãt ueteres. Calliope est rhetorica, suaui uoce ac dictione uenusta præcellens, per quam rempubl. administrãt, & populũ hortationibus euibrant, persuasione & non ui ad id quod cupiunt ducentes: quã ob causam, hanc maximè reges simulac prôbos uiros comitari dicunt. Certè huic tribuuntur uaria, quod cuiusq; declaret opera, nempe concinna esse, ac concinentem & consentientem sibi esse bonorum uitam. Deinde his se socium adiungit Apollo, ob musices communionẽ. nam & hic memoratur, cithara scire. causam paulo pòst cognosces. Ac in mõtibus uenationi uacare traduntur: quandoquidẽ solitariam agere uitam, & crebro ad loca à promiscua consuetudine semota, ac arbitris libera secedere cõsueuerunt hi, qui philosophiæ nomen dederũt: qua sine, iuxta Comicũ, nihil honesti in solitaria uita inueneris. At huius rei gratia, etiã has numero nouem dicitur Iupiter cũ Menemosyne congressus sustulisse. etenim nocturna his opus est meditatione, quæ ad eruditionẽ spectent. siquidẽ nullã ob aliã causam poetæ noctem uocarũt Euphronen, quàm διὰ τὸ εὐφρονεῖν, q̃d noctu accuratius pressiusq; res meditemur. quemadmodũ etiã Epicharmus: Si quid, inquit, sapientius mediteris, nocturna opus est consideratione: & omnia quæ ad literas pertinent, noctu potius excogitantur. Nec defuerũt qui Cœlo ac Terra has dixerint esse prognatas: ut necesse sit hãc uetustissimã fuisse de hac re orationẽ. Coronantur aũt (quorũdam sententia) palma, ob agnominationẽ, quod nimirũ à Phœnicibus uideant inuentæ literæ. sed q̃d magis est consentaneũ rationi,

quia

quia delicioſa,ac pulchra,& ſemper uirens,& aſcēſu difficilis,ac dulci fructu ſit A
hæc planta.

De Gratijs.

VT nobis ordine res dicatur,etiam beneficas eſſe Iouis filias Gratias tradiderunt plurimi. quorum hi quidem ex Eurydomene eas natas eſſe aſſeruerunt,quòd maximè ex bene ſtabilitis atq; celebratis domibus dona conſueuerūt dare.hi uerò ex Eurymene,etiam id addentes,beneficentiores quodāmodo eſſe,aut debere eſſe,quibus magnæ tributę ſunt ſortes.At quidā ex Eurymedusa,in idem hanc etymologiæ partem contendentes: nam proprijs dominari ſolent homines. Verùm Iunonem alij dederunt eis matrē,quòd generis nobili tate longè cęteris deabus anteſtent.Et ad alium mouendū affectum introducuntur nudæ, ut quum nullam habeant poſſeſſionem, ſubminiſtrare quædam poſſint,& prorſus utiliter largiri, quo quis pacto beneficus rectè fuerit: quemadmodum dictum eſt illud, Munerum animus optimus.Sunt qui exiſtiment per nuditatem innui,promptè & ſine impedimento ad bene merendum properandum eſſe. Deinde his quidē duæ numero dicuntur,his autem tres:duæ quidē, quum hos auſpicari beneficium eſt neceſſe,hos uerò uices reponere: tres autē, quandoquidem non rectè fuerit,illum cui remuneratum eſt,benemeritum gradum ſiſtere,ſed iterum eſt beneficium parandum,ut ſine intermiſsione id fiat. quodq; id fieri debeat,etiam earum color oſtendit. Cæterùm alij dixerūt unam quidem eſſe Gratiam,quæ illi qui aliquid rectè largitur,adeſt: aliam autem circa illum cui id miniſterij confertur, uerſari: tertiam certè, quæ illum qui meritū reponit, comitetur. Deinde quum hilari uultu beneficium conferant Gratiæ, atq; eos quoque reddunt hilares in quos beneficium collocent,primùm quidē uulgariter ἀπὸ τῆς χαρᾶς,id eſt à gaudio appellatę ſunt Charites.Et formoſę dicuntur eſſe,quòd formam & rei probabilitatem largiantur.deinde ſingulatim hæc B
quidem appellata eſt Aglaia,illa uerò Thalia,at tertia Euphrone.atq; ob id quidam Euanthen dicebāt harum eſſe matrem, at alij Aglaien. at Homerus unam Gratiarum Vulcano cohabitare aſſerit: fortaſsis quòd gratioſa ſint mechanica opera.

De Mercurio.

CAeterùm tradiderunt Mercurium Gratiarum eſſe ducem,innuentes haud quaquam temerè, ſed cum delectu conferendum eſſe beneficium, idq; dignis:nam ingratus ad beneficium eſt tardior.Eſt autem Mercurius, oratio quā ad nos dij miſerunt,quum ex omnibus quæ terra habebat animantibus ſolum hominem oratione donarunt, quod præ cæteris omnibus pręſtantiſsimū habebant ipſi.Porro à conſiderando ac loquendo nomen habet:aut ab eo quòd munitio quædam atq; adeò propugnaculum ſit nobis. Hinc primò Diactorus, id eſt internūcius eſt appellatus, uel ab eo quòd ſit manifeſtus ac uerus, uel quòd noſtras cogitationes in proximorum animas referat. quare & linguæ ei ſacræ ſunt.hinc & Eriunius appellatur,quòd magnam commoditatē adferat, & hos ſupra modum iuuet qui eo utuntur.Et Socus uocatus eſt, tanquam ſeruator familiæ exiſtēs:aut ut quidam cenſent,fortis.Et cuſpis huius dicitur ſignum eſſe. haud certè ad nocendum,ſed ad ſeruandum magis eſt hæc excogitata ratio:unde & ſanitatem ei fecere domeſticam.Deinde Argiphontes eſt, tanquam argephantes,ab eo quòd euidenter omnia oſtendat,ac in propatulū agat. nam candidum,argennon uocarunt ueteres Græci. aut à frequentandi uelocitate: etenim id quod uelox eſt, per antiphraſin dicitur ἀργὸς. Chryſorapis autē,quòd maximo habeantur honore ipſe ac eius uellicatio: ſiquidem non parui eſt momenti tempeſtiua admonitio,& eorum qui huic mentem adhibent cura. Traditur etiam præco deorum eſſe,& eorum mandata ad homines deferre: præco quidem,quum facta uoce,ea quę innuit oratio repręſentātur auribus: nuncius autem, quia deorum uoluntatem ex euidentijs per orationem nobis datis co-
gnoſci-

A gnoſcimus. Talaria habet pedibus annexa, & per aera fertur: idq; congruenter Homero, quemadmodum uocauit uerba alata. etenim Irim uentoſis ac procelloſis pedibus nunciam uocant, eam à nomine inducentes. Adhęc animarum ducem eſſe Mercurium fabulantur: innuentes, illi eſſe proprium, homines uoluptate delinire. obq; id ei uirgam dāt in manus, qua uirorum demulceat oculos, mentis nimirum. Deinde iterum dormitantes excitat. & illi in manu eſt, facile impetum addere remiſſis ac flacceſſentibus, atq; hos retrahere ac ſiſtere qui nimio ferebantur impetu. Hinc iam obſides immittere uiſus eſt, & uates eſſe ob hanc cauſam, quum pro ſuo arbitratu uertat imaginationes: nam deorum nuncij ſunt inſomnia. At anguium circa uirgam complexus, caduceatoris typũ gerens, innuit efferatorum ab ipſo concordiam fieri, ac illum inter eos ortum diſſidium indiſſolubili modo coniungere: ſiquidem per id etiam pacificum appareret eſſe pręconium. Ferunt autem præ cæteris, qui pacem ambiũt, florentes manu ramos ad colendorum agrorum memoriam reducendã: iamq; fore, ut manſuetis ac fructiferis plantis parcatur. Deinde ex Maia Ioui natũ eſſe ferunt Mercurium: ſignificantes iterum, ſpeculationis atque inquiſitionis germen eſſe hoc animal. nam hinc Μαῖαι dictæ ſunt obſtetrices, quòd ea quæ ad partum ſpectent, inquirant, ac quoddammodo inueſtigent in lucem promere infantes. Ad hæc etiam ſine manibus ac pedibus fingitur, & figura quadrangulari: quadrangularis quidem, quòd ſolidus ac minimè lubricus ſit, ita ut & eius caſus ſit greſſus. uerùm ſine pedibus ac manibus, quando nec pedum nec manum officio habet opus, ad id quod ſibi incumbat agendum. Cęterùm ueteres ætate prouectiores ac generantes, Mercurium erectis genitalibus deliniabant. ſed minores atque ætate nondum adulta, remiſſioribus: innuentes, ad ſenium uergentis ætatis hominibus fœcundam atq; perfectam adeſſe orationem: quæ etſi uulgaris ſit, tamen ipſa quæ proponit adſequitur: at ætate immaturis, ſterilem, imperfectamq;. Deinde in uijs collocatur, ac Triuius dicitur: & Dux, ut omnibus in rebus eo uterentur duce, quum ipſe ſit qui in cõſilijs nos in uiam reducat. fortaſ-
B ſis etiam ob ſolitudinem, quandoquidẽ & illis eius apparatu & cultu eſt opus, eo quòd inter deos atq; homines communis ſit. Vbi quis quippiam inuenerit in itinere, moris eſt præfari, Communi Mercurio, qui certè rei inuentæ cõſcius eſt, ut qui in uijs uerſetur: innuentes, quod ei inuentum quoq; commune uelint eſſe, hinc nimirũ reb. inuẽtis dictis Mercurialibus. Deinde lapides accumulãt Mercurijs, quiſq; ex pretereuntibus unũ adijciens: ſiue id tanq; utile quiddã ac commune ob ipſum faciens, ut uia purgetur: ſiue teſtans Mercurium, aut ut ei honorem ſignificet, ſi nihil habeat aliud quod ei offerat: ſiue ut Mercurij collocationem pretereuntibus faciat manifeſtiorẽ: aut innuat, ex paruis partibus proferendam orationem conſtitui. Ad hæc primus dicitur Forenſis, idq; meritò, quum ſpeculator ſit eorum qui uendunt aut emunt aliquid, ut qui oratione omnia rectè præſtare poterit. hinc & mercaturæ præeſſe uiſus eſt: unde & ἐμποραῖος & κερδῷος eſt nominatus. Deinde lyræ inuentor eſt, tanquam ſymphoniæ atq; concordiæ, qua uiuentes fœliciter agunt. nam congruentẽ habet addere diſpoſitionem. Poſt hæc etiam illi arcanorum ſcientiam tribuere cupientes, furem tradiderũt eſſe, & uafri Mercurij erexerunt ſtatuam. nam illum qui proditus erat, ſublatum occultat, ſuffuratus aliquatenus ſua perſuaſione rei ueritatem: unde nonnullos etiã ἐπικλόπους uafra ac fraudulenta oratione uti dicunt. etenim fraudem componere his qui ſermone uti norunt, eſt proprium. Deinde legalis eſſe dicitur, quòd ob correctionem eorum ſit poſita lex, quæ in communi uiuendi ratione facienda ſunt. itaq; ob concordiam, ad accurate loquendi rationẽ tranſfertur. Ad hæc, & in palęſtris eum colunt cum Hercule, eo quòd robur rationi comes eſſe debeat. nam qui ſolis corporis uiribus fretus, rationem: quæ artes in uitam induxit, neglectui habuerit, huic admodum concinne dixeris: Infelix, tuum te robur perditum ibit.

o De

De fabulis quæ antiquorum literis celebrantur.

MVltas uariasq; ueteribus Græcis de dijs conditas esse fabulas (ut aliæ qui A dem apud Magos fuerunt, aliæ apud Aegyptios & Africanos, atq; alios Græcos) testimoniũ ceperis id quod Homero dictum est de Ioue ad Iunonem huncin modum: An non in mentem ueniat, quòd ex alto suspensa eras, & pedibus duas demiserim incudes. apparet id Poeta ad ueterem fabulam referre, qua fictũ est, Iouem cathenis aureis suspẽdisse Iunonem, eo quòd splendorem auro haud dissimilẽ habeant astra: atq; ex pedibus eius duas depẽdisse incudes, nempe terram & mare, quæ ad se aëra trahũt: quando ad alterutram partem abstrahi nequeat. Ad hæc alterius meminit fabulæ de Thetide, nempe Iouem ab illa seruatum esse, quũ illũ dij alij uinculis constringere uoluerunt, Iunoq;, siue Neptunus, & Attica Minerua. Apparet autem, unumquemq; horũ pro uirili cõtinuò Ioui struxisse insidias, quum futurum esset, ut hunc ornatũ remorarentur. sed quod natum erat, humore superabundauit, & in aquam erant redacta omnia: aut igni, & aër quoq; in ignem transijt. Verùm cum decoro omnia disponens Thetis, hoc est prouidentia, Centimanum Briareum, nempe diuinã potentiam dijs obmolita est, qua disponuntur euaporationes undecunq; è terra prodeuntes, non secus ac si multis manibus per omnes numeros impleretur hæc distributio. Hic mihi fixius perspice, an ab eo quòd mundi partibus illam ademerit uoraginem, nuncupatus sit Briareus. Aegeon dictus est, quia semper floreat ac uigeat. Deinde nõ est q̃d fabulas reijciamus, nec aliarum ad alias transferamus nomina: nec, si quid adfictum sit, genealogijs ab his datis proportionem faciamus. Proinde fabulati sunt Chaos, esse genitum, quemadmodum describit Hesiodus. Post hoc Terrã, & Tartarum, & Amorem, at ex Chao, Erebum et Noctem prodijsse, uel ex Nocte Aethera & Diem. itaq; opus est scitu, quòd Hesiodus post Chaos dixit natam esse Terram, dicens: Certè primus qui inter cœlum B & terram fuit locus, chaos erat. & deinde: Terraq; lata omnium immortalium tutum solum, Qui niuosi Olympi detinent uertices, ac amplis dentibus Tartara, recessum latæ terrę. Deinde Amor, qui pulcherrimus est inter immortales deos, Emolliens deos, ac omnes homines, Domat in pectore mentem, & prudens consilium. Deinde è Nocte Aether & Dies prognati sunt. Ex Chao autem, Erebusq; ac Nox atra prodierunt. Nam terra per contractionem facta est, at Aër per retributionem. Deinde quod in aëre est tenuissimum, in ignis naturam abijt: uerùm mare per exuctionem, porrò montes per terræ secretionem. At è nocte æther, quòd noctu æthera cernamus in astris: & iterum, nisi nox fecedat, nõ fiat dies. Porrò chaos est humidum, quod ante mundi expositionẽ fuit, à fundendo sic appellatum: aut ignis, quasi caos, ἀπὸ τοῦ καίειν, id est ab urẽdo: & hic ob tenuitatem diffusus est. Erat enim aliquando ò fili, quicquid est in rerum natura, ignis: & annis uoluentibus, iterum fiet. at igni in aëre extincto, crassa fit mutatio in aquam: quæ quidem mutatæ substantiæ partes per densitatẽ arripit, ac extenuatæ per raritatem. Nec temerè dixerũt post chaos terram esse factam, & tenebricosa tartara, quæ terræ recessum nominat prædictus poeta, quòd præsumpserit hũc abstrusum esse. At erebus cũ ipsis dicitur natus, qui ad generandũ impetus est, quũ aliud simul ex alio nascit. Nec putandum est, pulcherrimã ac spectandã hanc uim deficere. Cæterùm erebus ex chao prodijt, quandoquidem regi & occultari aliud ab alio significat sermo: quemadmodũ & cũ hoc cõgressa terra, ilico conformẽ sibi terrã protulit, ut per uniuersam terram esset beatis dijs tutum solum, semper currentibus in hoc beatis astris. Peperit aũt terra è uaporationib cœlũ, dicto uulgariter cœlo, quicquid circa ipsum est tenuis ac raræ naturę. nam & terra quoq; è chao genita est. Cęterùm primò separatus à primogenito liquore aër, tenebricosus & caliginosus erat. Deinde attenuatus, in æthera & lumen trãsijt. Scitè igitur & hunc è Terra natum esse dictũ est. At terra montes & mare peperit, idq; certè nemini in amore cõmixta, & se sanè conti-

nuit

A nuit mare in concauis horum partibus,mutationẽ expectãs:ac quæ ob inæqualitatẽ contractionis fuerint, eminentias cepit. Post hæc prognati sunt Titanes. hi certè nihil aliud sunt ꝙ rerũ differentiæ, quemadmodũ enumerat Empedocles,Physo,& Phthimenẽ,Cnio,& Astemphea,Polystephanon,& Megisto,ac alias multas prædictã rerum uarietatem obscurioribus uoculis inuoluens. at à ueteribus hęc ratio Iapetus est appellata,secundũ quã etiã et animalia astuta nata sunt. & in uniuersum sonus iste est perfectus,quũ Iacetus,id est medicus quispiam existat,ut uox sonat.nam sępius Iones litera κ loco literæ τ utunt. Adhæc κριός, id est aries nominat, quòd eò imperiũ ac dominium rerum quæ subiectæ sunt obtineat. hinc fortassis & in grege κριός,id est aries,nomẽ traxit.Hyperion, quòd supra alia eat.Oceanus, quòd breui temporis spacio perficit,qui acalarretas,id est leniter & quiete fluens appellat, quòd lenis ac quietus eius fluxus ad solis motum appareat. & βαθυδίνης,id est habens uortices profundos,quòd cõtinuò moueatur.Porrò Tethys dicitur,quia omnia pura ac splendida reddat efficiatq́, ut contrariorũ habituũ causæ decenter his succedant. Mnemosyne causa est,ut quę facta sunt,animo cõseruemus.Themis est,quæ efficiat ut inter nos coeant fœdera,ac seruentur.At Saturnus omniũ quæ fiunt prædicta ratio filijs existens potentior.Postremum aũt eum dicunt natũ,quòd post dictorũ generationem ipse permaneat,tanq̃ in ipsa generatione fuerit. Tum certè perfectior Hesiodi narratio,qui hęc quidem(ut existimo)à uetustissimis mutuatus sit: hęc aũt fabulosius suo Marte addiderit,quo modo etiam plurimã theologiæ partẽ corrupit.sed nunc ea quæ à plurimis celebrata sunt,oportet perpendere.

De Prometheo.

QVum antiquitus promulgatũ sit,Prometheum è terra humanũ genus finxisse,considerandum Prometheum esse dominiũ animæ uniuersarũ rerũ

B inditum:cui recentiores nomen indidere prouidentiæ. nam per hanc cùm alia omnia,tum è terra,idoneè ad id dispositã,cõficti sunt ab orbe cõdito homines. Dicitur & aliquando Ioui cõuersatus esse Prometheus.nam quũ omni imperio multa prouidentia ac multorũ præsidentia sit opus,maximè certe Iouis,ac ignẽ dicitur pro hominibus suffuratus esse,quòd ignis usus nostri ingenij ac prouidentiæ sit inuentũ.Deinde hunc illum è cœlo detulisse ferunt, eo quòd magna illic ignis sit copia:aut quòd hinc oriantur tonitrua,ictu hęc nostra accẽdentes, & fortassis tale quippiam per ferulam adumbrat. Deinde ob id ligatus Prometheus puniebatur,aquila iecur eius radente:siquidem nostra solicitudo prædictum lucrũ cũ alijs possidens,sua ipsius culpa quandã experitur molestiã tristibus uitæ curis alligata,& quodammodo ob uigilantiã ad uiscera usq; exesa. Ad hæc Promethei dicebant esse fratrẽ natu minorem Epimetheũ, moribus quodammodo incultioribus,quòd prospectione præuerterit illã (quę ex cõtingentibus prodit)scientiam. Nam reuera factũ stultus cognouit patiens: ob id enim primæ mulieri dicunt conuersatum fuisse.nam conuenit uecordiorũ esse fœmineum sexum:& suapte natura magis post rem factam utitur consilio, quàm antea. Dicitur etiam à quibusdam & artiũ inuentor esse Prometheus, idq́; nullam ob aliã causam,ꝙ quod ad earũ inuentionẽ intellectu ac prouidentia sit opus.

De Vulcano.

AT bona hominũ pars artes Mineruæ ac Vulcano tribuère. Mineruæ quidem,quãdo hæc prudentia ac industria esse uidetur: Vulcano aũt, quòd ex artibus plurimæ per ignem sua opera exhibeant.Deinde certe ęther ac splendor & purus ignis est Iupiter. At ille qui in usu est,ac aeri miscetur,ἥφαιστος, id est Vulcanus dictus est, ab incẽdendo,ducto nomine:hinc eum Ioue & Iunone prognatum esse dixerunt.& aliqui Iunone sola: nàm crassiores ad pinguiores flammæ quodammodo ex solo incenso aere materiam sumunt. Verùm traditur claudus esse, quòd ob materiæ crassitudinem cursum claudicãtibus haud dissimilẽ faciat: aut fortassis, quòd sine ligneo tanquã baculo progredi neque-

at. Verùm nonnulli, quia ſuperiorem motum ob nutrimentum inferiori diſſimi- A
lem atq; inęqualem faciat, illo tardiore exiſtente, eum claudicare dicebant. ferũt autem, Iouem illum è cœlo in terram dediſſe præcipitem: quòd fortaſſis, qui primi cœperint igne uti, ex ardenti fulminis iactu hunc adepti ſunt, quũ antea nullis ingenij machinis ad ignita peruenire potuiſſent. Cæterùm ei Venerem connubio iunctam fuiſſe dicunt, & eadem ratione unam Gratiarum. nam quemadmodum diximus, mechanica opera gratiam habere, ſic & uenerem quandam illis adeſſe cēſemus. niſi id ſic, ad innuendum, magnam caloris uim adeſſe, in ipſo coitus impetu, iſtud eſt confictum. nam fabulantur eum metuiſſe Martem ſuam uxorem adulterio conſpurcantem: eſt enim apud poetam fabula, quũ tamen uetuſtiſſima ſit. ſiquidem ignis robore & æs & ferrũ domatur. At illud de adulterio figmentum innuit, non admodũ conuenire pugnæ ac uiolentiæ cum hilaritate ac manſuetudine: nec iterum præter naturę legem ea connecti, quum alterum alterius commixtionem ſibi uendicet. nam præſtantius ac generoſius germen harmoniam ex ambobus conſiſtentem reddere ſolet. Deinde Ioui obſtetricis officium præſtitiſſe dicitur, quando Mineruã parturierit. nam defecto eius capite, effecit ut illa exiliret: ſiquidẽ hic igni quo utuntur artes cooperario ad oſtentationem naturalis hominum ſcientiæ, ipſam induſtriam tanquam occultatam in lucem produxit. nam qui aliquid quærũt, ſi inueniant, id parturire ac parere dicuntur.

De Minerua.

CAerum Minerua eſt Iouis intellectus, haudquaquã diuerſa exiſtens, quæ Ioui ineſt, prudentiæ: quemadmodũ etiam prouidentiæ Mineruæ erecta ſunt templa. Prognata aũt è capite Iouis dicitur, fortaſſis exiſtimantibus ueteribus hinc eſſe præcipuã animæ partem, quemadmodũ & alij his ætate minores cenſebant: aut fortè quia homini ſuprema corporis pars ſit caput, mundi autem B
æther, ubi præſtantiſſima eius pars ſiet atq; ſapientiæ cauſa, deorum uertex (ut ait Euripides) terrã ambiens lucidus æther. Deinde matre caret Minerua, quòd peregrina ſit uirtutis generatio, nec horum ſimilis quæ ex congreſſu naſcuntur. Proinde μήτι, id eſt cõſilio abſorpto, eã peperit Iupiter: ſiquidem ipſe prudens, ac conſilio pollens, nulla alia ex re quàm ex prompto conſilio, ſapientiæ ſumpſit primordia. Ad hæc, nominis Mineruæ etymologia inuentu eſt multo difficillima, idq; ob uetuſtatem: his quidem ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν, id eſt ab eo quòd omnia perſpiciat, appellantibus eam Athrenam: alijs autem, quòd fœmina licet ſiet, minime tamen muliebribus delicijs eneruetur. Deinde iterũ alij, quia hac ſit natura uirtus, ut nemini ſubigatur, ac nullius iugum ferat, hinc nomen tuliſſe dixerũt. Aut fortaſſis ab æthere, quemadmodum & ueteres eam uocarunt Aetheroniã: eius enim uirginitas puri atq; incorrupti eſt ſymbolũ. tale quiddã eſt & uirtus. nam fingitur quoq; armata, & ſic eam fuiſſe natam narrãt: innuentes, ſapientiã ſuis ipſius præſidijs ſatis eſſe inſtructam ad maximas atq; difficillimas res obeundas: ſiquidem armati maximũ rebus præſidium adferre uidentur. & hanc ob cauſam illi quoq; maſculum illud atq; gorgoniũ tribuere: tale etiam quiddam glaucore eius repręſentãte. etenim inter animantia robuſtiſſima quæq;, ut ſunt pardi & leones, quiddam uiſu obnitentibus intolerabile glaucis euibrant oculis. Verùm quidã hæc illi tribuerunt, quia aër eſt cęſius. Deinde id maximè rationi concinit, quod in Aegidis communionem cum Ioue uenerit, quum illa ſola ſit qua excellat Iupiter, atq; omnib. anteſtet. At in ipſa Aegide caput eſt Gorgonis, in medio deæ pectore linguam exerens: quòd nimirum in omni rerum adminiſtratione pręcipuum atq; pręſtantiſſimum ſit ratio. Deinde dracones & ulula ob oculorum ſimilitudinem offeruntur huic, cęſijs nimirũ oculis exiſtenti. nam acutiſſimo uiſu eſt draco, & quandam excubãdi uigilandiq; uim habet, nec uenatione capi poſſe uidetur. non enim decet conſiliariũ uirum totam noctem ſomno tranſigere. Dicitur & Atrytone, quòd nullo poſſit labore conteri, aut quia de tertio eſt ęthere. Deinde Tritogenia, quoniam malis tremorem &

metum

A metum ingenerat:non enim,niſi ad malum bellũ exſuſcitant. Verùm alij dicũt tria philoſophiæ ſpeculationis genera ſecundum aſtutiorem correctionem,aut ueterum plenitudinem id habere. Adhæc,eam populi ſeruatricẽ uocarũt,quòd in pugnis populum ſeruet. Deinde prædatrix eſt appellata,à pręda:aut quòd rerũ hominũq; ſit tutela. etenim ciuitati & familiæ omniq; uitæ generi præſidem fecere ſapientiã poetæ:hinc & ipſa Eryſipolis & Polias eſt nominata, quemadmodũ ipſe Iupiter:nam uterq; urbiũ eſt proſpector. Cæterùm Pallas dicitur,ob fabulatã circa ipſam iuuentutẽ,unde & pellicibus ductũ eſt nomen, quòd excitiant atq; euibrent iuuenes. Deinde præcipuè collocãt in arcibus, expugnandi atq; capiendi difficultatem ſignificantes,aut ut deſuper fugientes illam conſpiciant:deinde pro naturæ portione editiſſimo loco ſitas eſſe oſtendẽtes. Adhæc auxiliatricem & Ageleida,id eſt pręd atricem uocãt,id quidẽ ab auxiliando deducentes:nam ad depellendã iniuriã atq; opem ferendam ſatis eſt inſtructa, unde & Victoria eſt appellata. ſed alterũ ab eo,quòd populũ agat, ac ſtimulet: aut quòd indomita ſit,boum armentis ſimilis, quas ei maximè immolant. Deinde tibias inueniſſe dicunt, quemadmodũ & alia inter artes politiora: unde etiã lanificio præeſſe fertur. At poſtmodũ illã aiũt tibias abieciſſe, quòd animos emolliat atq; emaſculet ab his prodiens carmen,& minimè uirile & bellicum uideat eſſe. Deinde huic donum eſt olea,quòd floreat,ac quid habeat cæſij coloris:& oleum germanã habet uim,alijs liquoribus diuerſam. nam tempeſtiuum ac ſincerum ſemper manet,ita ut uirgini bene conuenire uideatur. Martia aũt uocata eſt,quòd dux ſit & gubernatrix præliorũ,& rebus bellicis ſupra modũ præſtãs,ac capitudo omniũ:eſt aũt totius uirtutis caput. Deinde equeſtrẽ,& equorum domitricẽ,& haſtis ſtimulantem,& ſepius alio eam appellant nomine. & ei trophæa ex oleaceis lignis erigũt. maximè aũt uictoriam iuxta eam recubitũ ha

B bere fecerunt, quæ ſuperiores uincenti concedit. Deinde alata quoq; inducitur, ob acrem minimeq; retrahendum ad res impetũ. Et traditur etiam,in illa aduerſus gigãtes pugna optimè ſe geſſiſſe. & Giganticida cognominatur:id hac ratione conſentaneũ eſt,primos è terra natos homines uiolentos fuiſſe ac furibundos,atq; ob id nondũ potuiſſe herere,ac radices agere inditam illis communicationis ſcintillã. At dij illos quaſi extimulaturi ac ad ſanam mentem conaturi reducere,adierũt. & præſertim quæ circa orationẽ uerſatur ſpeculatio, iſtos debellauit:& ita ſubegit,ut expulerit atq; ſuſtulerit, hoc eſt ad melius uiuendi inſtitutum immutauerit:& ex hac immutatione alij facti & præpediti ſunt à Minerua Attica,nempe ab ipſa cognitione.

De Marte,& Bellona.

ADhæc alij dij in reipublicæ muneribus uerſantur, haudquaquam pari modo ad conſtantem illam,ac cum ratione coniunctã uitam contendentes. nam turbulentiores ſunt Mars & Bellona,atq; per hos Iupiter inter ſe commiſit animantia. neq; id præter rem,ne hominibus quidẽ:aliquando enim bellũ iniecit,ut animi generoſitatem atq; fortitudinem ipſi ſibijpſis,aut ſibi mutuò(quod uirtuti eſt proprium)commendent: & ob hanc cauſam Iouis filius eſt Mars dictus. At Bellonam hi quidem nutricem,hi aũt matrem,& alij iterũ ſororem eſſe Martis tradiderunt. At nullo hæc diſtãt diſcrimine. nam Ennyo, id eſt Bellona, eſt, quę animos & robur in aciem profecturis addit. aut Bene ominandi forma, quòd minimè concors & æqua ſit. At ἄρης,id eſt Mars,appellationẽ habet ἀπὸ τοῦ αἴρειν καὶ ἀναιρεῖν,id eſt à ſuſtollendo:aut ἀπὸ τῆς ἀρᾶς, quòd damnũ ſignificat:aut iterũ per contrariũ,quaſi eum hac appellatione demulcere niterentur, ἀπὸ τοῦ ἄρσαι, ab aptando. nam uis actiua res ipſas coaptat: & fortaſſis tale quid habet harmonia,quam ex ipſo fieri fabulati ſunt. Deinde rectè dicit̃ homicida, & hominum pernicies,& clamoſus,& œſtro percitus,quod maximus feruenti negocio à pugnantibus ſuſtollatur clamor. ob quam etiam cauſam nonnulli aſinos quoq; ei mactant, ob turbulentũ ac acutum rugitũ: ſed plurimi canes,ob ruditatẽ & moleſtiam animãtis. Coli aũt maximè à Thracibus & Scythis,& huiuſmodi farinæ

 gentibus,

gentibus, dicitur: quãdo apud illos rerũ bellicarum exercitium honore floreat, A
ac iustitia habeatur neglectui. Deinde uulturem ei sacrã faciunt, quòd hic maxi
mè sit huiusmodi auiũ copia: ubi multa sunt cadauera, quæ Martis sunt indiciũ.

De Neptuno.

POsthæc autem de Neptuno, ò puer, dicendum est. Suprà dictum est, hunc
esse illam circa liquidas res uersantem potentiam: at nũc id altius explican-
dum. Primum quidem eum Phytalmiũ uocarũt, idq; ab eo, quòd omnibus quæ
è terra oriuntur, prorsus nascendi causa est terræ indita humiditas. Deinde Eno
sichthona, & Ennosigæum, & Sisichthona, & Tinactoragæen, id est terræ mo-
torem ac tensorem: quia nulla alia causa terræ motus generatur, quàm quòd terræ
fistulæ ac uenæ maris ac aliarum aquarum inundationem suscipiant. nam coan-
gustati in ipsa spiritus, & exire ad libertatẽ nitentes, turbare & rumpere eam so-
lent: aliquando & iam redditis quibusdam mugitibus in hac eruptione. Hinc
quoq; à nonnullis Mugitor dicitur. Deinde mare & iam talem sonũ edit: à quo
& sonorum & clamosum & turbulentũ dicitur. Hinc etiam illi conueniunt tau
ri. & hos immolãt ei prorsus nigros, idq; ob maris colorẽ: quum maximè aquã
cæruleam esse narrent. Proinde recte eum ceruleis crinibus decorum esse ferũt:
& huiusmodi etiam uestitu inducunt. At huius rei gratia fluuios cornigeros &
taurino esse uultu fingunt, quòd uiolentiam & mugitũ quendam eorum cursus
habeat. Etenim Scamander apud poetam, tauri in morem barbatus esse dicitur.
Cæterùm alio modo, à nonnullis Gæuchus, id est terræ rector, dicitur Neptu-
nus. & Themeliuchus, id est fundamentorũ cõcussor. & ei sepius asphalacos im
molant: quòd in ipso sitũ est, ut terræ ædificia ἀσφαλῶς, id est tute & sine pericu-
lo stent. Adhæc gestat tridentem, aut quia hoc utuntur in captura pisciũ: aut
quia id instrumentũ ad terram mouendã est aptum. nam sic dicitur: Et ipse Ne-
ptunus habens manibus tridentem, Prodijt. omnia enim fundamenta sedibus
suis mouit. Suscipitur ab occulto quodam, ut puto, Tritone. hinc Amphitrite. B
At Triton dictus est, siue à fluxu ac impetu τ literæ superfluę: aut ἀπὸ τοῦ τρεῖν, à tre
mendo, per antiphrasin. Est autem triformis Triton, & hac quidem parte homi
nem, illa uerò cete repræsentat: quia dicta humiditas uim habet partim utilem,
partim nociuam. Deinde lato pectore uocatur Neptunus, ob maris latitudinẽ.
quemadmodum dictum est, Per lata terga maris. Dicitur quoq; eandem ob cau
sam latè imperans ac latisonans. Sed equestris fortassis, quia concitatius per ma
re fit iter, quodq; nauibus tanquam equis utantur. Hinc & equorũ curatorem
esse his ætate posteriores censuerunt. Deinde νυμφαγέτης & κρηνοῦχος esse perhibe
tur, ob prędictas caussas: siquidem nymphę sunt dulciũ aquarũ fontes, eo quòd
semper uernanti ętate uideãtur esse: aut à splendore sic dictę. Deinde nubentes
nymphas eas uocant, quòd nunc primùm appareant, hactenus occultatæ. Eò
quoq; pertinet, Neptuni filiũ esse Pegasum, ἀπὸ τῶν πηγῶν, id est à fontibus sic no
minatum. nam ob uiolentiam in mari conspectã omnes quoq; uiolentos & ma
gni consilij homines, ut Cyclopem, & Lęstrygonas, & Aloidas, Neptuno pro-
gnatos esse fabulabantur.

De Nereo.

AT Nereus mare est: hunc in modum uocatus, quòd natitet per mare.
Deinde senem illum uocant, quia cana quodammodo spuma ebulliat flu
ctibus: etenim Leucothea tale etiam quid innuit, quæ Nerei filia perhibetur es-
se, nempe ob spumæ candorem.

De Venere.

CAeterùm consentaneum quoq; est, Venerem nullã ob aliam causam è ma-
ri natam perhiberi, quam quòd ad omnium generationis causam, motu &
humiditate opus sit: quæ utraq; in mari abundant. Deinde & eò tendebant, qui
eam Diones dixerunt esse filiã. nam διερὸν, humidũ significat: sicut ἀφροδίτη, idest
Venus. Venus autem est, masculum atq; fœmellam induens, potentia. Et fortè
quòd spumosa sint animantium semina, talem est sortita appellationem. Aut, ut
Euripides commentus est, eo quòd à Venere superati, ἄφρονες, id est parum sanę
mentis

A mentis sint. Deinde pulcherrima inducitur, quòd maximè detineat hos, qui parum mente constant, quæ ex congressu est uoluptas, tanquam alias omnes lōgè à se relinquens. Dicitur autē amans risus, quando huiusmodi notæ hominibus peculiares maximè sunt, risus & hilaritas. Deinde assidentes sibi habet Gratias, & Suadelam, & Mercuriū, q̄d suadela & oratione & gratijs suos pellectet amātes: aut ob blandā ac facilem consuetudinē. Porrò Cytherea est dicta, διὰ τὰς ἐκ τῶν μίξεων γινομένας κυήσεις, q̄d è congressu in utero cōcipiant mulieres: aut διὰ τὸ καθῆσθαι, id est quòd ut plurimū sedeant, ac fixę sint amantiū cupiditates. Hinc utiq; Cythera insula Veneri esse sacra uidet̄: aut fortè Cyprus, nomine quodāmodo concinens κρύψει, id est occultationi. At Paphus eius est domiciliū. quæ Paphia dicta fortasse per defectū, ἀπὸ τοῦ ἀποφίσκειν, id est à decipiendo: habet enim, secundū Hesiodum, risusq; & fraudes: & secundū Homerū, imposturā, qua mentem eripit etiam admodum sapienti. Cæterùm eius cestus, est zona ornata, ut cū maximè. aut quod stimulandi uim uariamq; habeat efficaciam, aut etiam stringere debeat. Vocatur quoq; Venus cœlestis, & uniuersalis, atq; omniū causa, quòd & in terra & in mari eius potentia conspiciatur. Adhæc, minimè rata, nec punitione plectenda dicebant uenerea iusiuranda, quòd quatenus ad rem obtinendam sint accommoda, his in adducendo uti cōueniat amantes. Et ex auibus maximè gaudet columba, quòd purum sit id animal. ac à sue, ob sordes animantis, abhorret. Deinde plantarum myrtus quidē, ob arboris amicabilitatem, Veneri sacra esse præsumitur: atq; hæc maxime quæ φιλύτρια uocatur, ob nomen, quòd hoc pacto amor apte effertur. & ad flectendas coronas ea magis uti solent: ac cauent, ne πτῆξον deæ offerant, his quodammodo cestum maxime consecrantes.

De Amore.

NEc est quòd admireris, si quū huiusmodi sit, simul cum ea colatur atq; conuersetur Cupido, quum bona eruditorum pars hunc Venere prognatum
B esse tradiderit. Qui certè puer est, quòd amantes animo sint imperfecto, ac facile fraudibus conuellendo. Alatus autem, quòd etiam cædes edat: aut quia nō secus ac auis frequenter mortalium aduolet animum. & Sagittarius, quoniā amore capti, perinde ac si telo icti essent, afficiuntur: neq; se, postquam uulnerati fuerint, bonis adiungunt, sed procul illos intuentur. Deinde tribuitur ei fax, quoniam igni suo animos incendere uidetur. Adhæc consentaneum est, eum appellatum esse ἔρωτα, id est cupidinem, ab amatorū inquisitione: siquidem ab inquirendo dicitur ἐρᾶν, ut dictum est ἴδ' αὐτοῦ θ' ἵππους ἐρέων: Abi eius quęsiturus equos. Hinc, ut puto, dicta est ἐρεύνη inquisitio. Ac traditū est, plures esse Cupidines, ob amorum uarietatem, quodq; huiusmodi frequenti satellitio obstipetur Venus. Vocatur etiam ἵμερος, siue quòd eat aut feratur ad fruendum his quæ formosa habentur: aut per imitationem mentis ἐκστάσεως ὡς ἀναμεμωρῆσθαι περὶ ταύτην. Deinde πόθος, ob osculorum imitationem. unde & dictio παππᾶς appellationem habuit: aut quòd frequenter amantes sciscitantur de amatis, πόθεν ἔρχονται, id est unde ueniant, & ubi fuerint. Adhęc, non desunt qui uniuersum mundū nihil aliud quàm amorem esse putarint, quum pulcher sit & uenustus, ac forma florida: ętate tamen antecedens omnia, quumq; multo utatur igni, & motum uelocem ueluti ab arcu ac alis faciat.

De Atlante.

HVnc aūt alio pacto & Atlantem esse, et citra negociū explentem ea opere, quæ sermone de illo feruntur: & sic cœlum gestare perhibent. Longas aūt habere columnas, nempe elementorum potentias: secundum quas hęc quidem suprà, hæc autē infrà tendunt. nam his prorsus stabilita est terra. Ad his ὁλοόφρων est dictus, quòd τῶν ὅλων φροντίζει, id est uniuersarum rerum curam gerat, ac omnium suarum partium saluti prospiciat. Deinde ex ipso Pleiadas ortas esse fabulantur: innuētes, illum astra omnia numero plura existētia, generasse Astreo & Athamāti: quia unus quum sit ac solus, rerū uniuersitatem haudquaquā potuit

cōſtituere, etſi maximè ei uſu ueniſſe uideat: ut ipſe ſolus quū ſit, maximā tamen A admirationē concitarit his, qui eius euentioni inſiſtant.

De Pane.

TAlem quoq; Pana eſſe perhibēt, ſiquidē idem eſt omnibus. Et inferior eius pars hiſpida eſt & hirta, idq; ob terræ aſperitatem. at ſuperior humana eſt figura, eo quòd mundi imperium, quod ratione prorſus cōſtat, æther obtineat. Porrò laſciuum ac in Venerem prouectum inducūt, quòd illi naturalis ſeminis adſit copia, atq; eorum quæ per congreſſum ex ijs naſcuntur. Adhęc, in deſertis locis illum degere, per id maximè eius ſolitudinem ſignificantes: unus enim ac ſoligenitus eſt mundus. At nymphas affectatur, quandoquidem euaporationibus humiditate redditis gaudet, extra quas nihil eſſe in rerū uniuerſitate uidetur. Deinde nebride & pardali indutus eſſe fertur, ob aliorum atq; aliorum colorum uariegationem quæ in eo conſpicitur. Deinde tripudiator eſſe: aut fortaſsis quòd omne genus uentis differatur, aut quòd auſtero & agreſti ſit exercitio, minimeq; ad oſtentationem compoſito. ideoq; in mōtibus ac antris uitam exigere dicitur. Et additur ei corona, pinea fronde cōtexta, quando montanum quiddam ac magnificum hæc habeat plāta. Deinde mos obtinuit, ut tumultus repentinos ac prorſus ratione carentes, appellemus Panicos: ſic enim quodam modo armenta ac greges caprarum redduntur attoniti, ſtrepitu aliquo è ſyluis antriſq; ac præruptis locis audito. Nec temere illum pecudum ac armenti ſpeculatorem fecerunt: hanc forte ob cauſam ei cornua quoq; ac fiſſas ungulas tribuentes, aut forte id per duas illas prominentes auriculas adumbrantes. Et eſt fortaſſis hic etiam Priapus, quòd omnia in lucem producat: & ſunt etiam è ueteribus heroibus, qui illum ἁδρόλς, ob ea quæ de mundi natura ſpeculati ſunt, deſignarint. At uerendorū magnitudo, uim ſeminis in genitalibus abundantem ſignificat. Sed quam ſinu geſtat omnium fructuum miſcellaneā, ſignificat copiam fructuum in ſinu terræ ſub tempore naſcētium ac prodeuntium. Inducitur B quoq; cuſtos & hortorum & uitiū: quandoquidem ad generantem ſpectat eadem tueri quæ generauit: quum hinc quoque ſeruator dicatur Iupiter. Porrò uites, linguę diuerſitatem ac puritatem innuunt. At maximè horti uariegationem & delectationem facilemq; fieri generationem, quum huiuſmodi ueſte (ut plurimum) ſit indutus. At dextra manu protendit falcem: aut quia hac ad purgandas uites utantur: aut quia ad cuſtodem ſpectat ad ſui tuitionem armatum eſſe: uel quia hæc potentia, ubi res in naturam produxerit, eaſdem execat & corrumpit. Deinde bonum numen appellatur, quia mundus ſingulis annis, nouis iterum fructibus eſt onuſtus: aut quæ illi præfecta eſt ratio, quatenus oportet, diuidit obiectum, boni diuiſoris munus exequēs. Adhæc artifex eſt, ac propriarum rerum ſeruator, eò quòd ſuam domum adeò pulchre ſeruet, ſeq; alijs exemplar exhibeat. Deinde Amalthę cornu propria eſt illius prudentia, qua ſimul omnia impellit quæ ſuo tempore naſcuntur. Verùm haudquaquam una in re id quod à rerum natura producitur, ſed confertim & uariè, in periodo ditat, aut iterum demolitur, ac ad nihilum redigit omnia, ob eam quæ ex ipſo fit ad laborem exhortationem, tanquam is qui non emolliant bona prouenirent.

De Cerere & Veſta.

RElíquum eſt ò fili, ut de Cerere & Veſta uerba faciamus: quarū altera nihil aliud q̄ ipſa terra uidetur eſſe. ſiquidē hinc illi ob id quod ſemper ſtet ac fixa ſit ἑςῶσα, id eſt Veſtæ nomen indiderunt ueteres: aut quia ſuper ipſam tanquā fundamentum ſtabilitus eſt uniuerſus mundus. Deinde quòd in morem matris educat ac nutriat omnia, δήμητρι, id eſt Cereri, tanquā terræ matri, nomen fecere: aut Iouis matri, quòd ipſe hominibus quæ edant, affatim ſuppeditarit: aut ἀπὸ τοῦ δηεῖν, id eſt quod inuenerit quæ illi maximè exquirant. Cæterum inducitur nobis Veſta uirgo, quòd perpetuus motus rerum generandarum cauſa nequeat eſſe: obq; hanc cauſam illi à uirgine adminiſtratur. At non itidem Ceres, ſed κόρην, id eſt puellam, tanquam κόρον, id eſt ſatietatem peperit: quum ſit ma-

A teria ad satietatem usq; alimenta subministrare idonea. Cæterũ tribuitur Vestæ
inextinguibilis ignis: fortassis quòd uis ignea quæ in mũdo est, hinc nutriatẽ, ac
per hanc subsistat: aut quòd fœcunda terra etiam animaliũ fit mater, quibus uis
ignea uitæ est causa. Fingitur aũt rotunda, & per medios humeros fixa esse, eò
quòd huiusmodi sit terra, & sic coagulata sedeat. Hinc per similitudinem γῆ &
χθὼν, idest terra appellata est. fortè γῆ ἀπὸ τ̃ χεῖσθαι, id est à capiendo: nempe q̃d om
nia capiat, sic appellata. Adhæc primò & postremò nata perhibetẽ, quòd in hãc
re soluantẽ quæ ab ea producuntur, & ab eadem constituuntur. Quare & Græci
ab illa sacrificiorum principiũ sumpserunt, & in illam postremò desinebant. Ser
ta aũt ei candida circumposita sunt, quòd coronetur & occultetur undecunq; à
candidissimo elemento. Cæterùm δημήτηρ Ceres, eo quòd semina largiatur, con
ficta est. Nõ inconcinnè induciẽ spicis coronata: id enim est omnium quæ data
sunt homini maximè necessariũ, uictus nimirum mansuetior. Hunc fabulatẽ per
uniuersum terrarũ orbem seminasse Eleusinus ille Triptolemus, à Cerere in ala-
torum draconum uehiculũ impositus: siquidẽ è ueteribus primus intellectu di-
citur assecutus, deo nimirum quopiã illum ad sublimiorẽ mentẽ erigente, quo
pacto hordeum tractari debeat, & quomodo euentilatione à paleis discernatẽ.
hinc & κριὸς ad sationem est accommodus. inde etiam appellationem traxit ille
qui hordeũ conterit: nam ὀλαὶ hordeum dicitur. Deinde Eleusis locus est ubi
primum inuentum est. & Ceres Eleusinia dicitur à prima illic inuẽtione, homi-
nibus reuera ad cœlestem ac diuinam uitam facta. Adhæc perhibetur Pluto
Cereris filiam rapuisse, ob frumenti penuriam qua id temporis tenebantur om-
nia: hinc enim est conficta deæ mœstities, & illa per totum terrarũ orbem inqui
sitio. Deinde & tale quiddam apud Aegyptios significat perditus Osiris, & diu
quæsitus, & inuentus ab Iside. qui uicissim sex mensiũ spacio super terrã, & sub
B terra moratus Adonis dicitur, quòd Cereris inuentũ hominibus placeat, sic ap
pellatus. quem sus dicitẽ sustulisse, eo quòd semper segeti sus noceat: aut per suis
dentem, his perplexius ac tectius designãtibus tempus quo sub terra occultetẽ
seges. Sic à Venere ordinatum esse, ut pari tempore apud Proserpinam mane-
ret Adonis: & qua id causa factitatũ est, addam. Vocarũt Persephonem Cereris
filiam, eo quòd hæc operatio molestiæ plena ac laborum patiens sit, aut q̃d om-
niũ abstinentia colatẽ. nam ieiunabant in honorẽ Cereris, idq; siue ut ueneraren
tur illum peculiari quodam ab ea tradito modo, seu ut abstinerẽt ab his quæ ab
illa data sunt, aut prouidentia quadam id factitantes. nam quum aliquando rei
frumentariæ penuriam immitteret dea, post sementum proprijs usibus detra-
xerunt quiddam, ut seminandi tempore deæ festum celebrarent. At uerno tem
pore, deæ uirentem herbam cum lusu ac gaudio sacrificant, uidentes illam uigo
rem immittere segeti, ac abundantiæ spem protendere. Hinc quoq; Plutus diui
tiarum deus non incõcinnè dicitur, & Cereris esse filius, iuxta illud: Præ tritico
atq; hordeo ò fatue diuitiæ sunt potiores. Et affluere opibus, contrarium quo-
dammodo est penuriæ ac fami. in quod etiam respiciens Hesiodus, inquit:

Ergo incumbe operi generoso è sanguine Perse,
Te ut fugiat malè suada fames, ac uoueat alma
Tum frugũ genitrix.

Deinde sues grauidas immolãt, idq; appositissimè, fer
tilitatem ac cõcipiendi facilitatẽ innuentes. Offerũt quoq; illi papauera: nec id
quoq; temerè. nam horũ rotunditas, ac turbinatum illud, terræ figurã, sphere in
morẽ, rotundã esse significat. At inequalitas illa, ualles & humeros montiũ de-
clarat: uerùm interna hominibus & subditis assimilantur. Porrò quum innume
ra semina terra produxerit ob frumenti copiam, à molesto illo ac semper in con
tentionem uocato uictu desistebant. unde quoq; leges quasdam sibi mutuò de
his quę ad terminos aliena discernentes spectabant, condiderunt: ac inter se di-
uisis operis, non iniuria dicebant, sibi Cererem legum atq; ęquitatis causam ex-
titisse. Hinc quoq; illã & Legislatricem appellant. Nec horũ sententię accedo,

qui eo quòd deponantur ac recondantur frumenta, illā ſic appellatā eſſe ferunt. A
At philoſophantes ei myſteria adducere tentabant, ſimulatq; ea quæ ad uictū conferunt inueniſſet. idq; adeò panegyri gaudentes, tanquā memoriā renouarent, illius quod à neceſſariorū contentione deſtitiſſent. nā μυσιᾶν, ſatiari ſignificat. conſentaneū eſt hinc quoq; dici myſteria. unde ętiā Myſia à nōnullis appellantur.

De Horis.

AT ob hanc cauſam dicit Iupiter Horas ex Themide ſuſtuliſſe, à quibus bona omnia nobis ſubminiſtrantur ac ſeruant. Harū aūt hæ quidem εὐνομία, ἀπὸ τοῦ εὖ νέμεσθαι· δίκη, ἀπὸ τοῦ δίχα χωρίζειν uocatur, à copioſa atq; affluenti diſtributione. alia uerò δίκη, id eſt iuſtitia, quòd dirimat cōtendētes. ſed tertia εἰρήνη, id eſt pax, quòd nulla alia re q̃ oratione rem diſcernat. nam πόλεμος, id eſt bellū, eo quòd multas extinguat ac deleat, ſic appellat. Aut quòd παλάμαις σπεύδειν περιγίνεσθαι τῶν ἐναντίων, id eſt manibus aduerſarios properet ſuperare.

De Baccho.

HAud ſanè temerè uidetur pax Bacchus appellari, quum mitium arborū curator atq; adeò dator ſit Deus, quando nec hæc res quoq; neglectui fuit: nam belli tempore regiones arboribus nudātur maxime. At in pace hæ quæ ad cōuiuia ſpectāt, tum florēt, quibus neceſſariū eſt uinū. At dicitur Dionyſos, q̃d διαίνει, id eſt irrigat nos iucūde: aut tanquā diſſolutor, mutato α in ο, & λ in ν. Vnde etiam illum ἀλύσιον καὶ λυαῖον appellant, ut qui curas ſoluat. At ſunt qui dicāt, ab eo quòd ad cibationem primū mons uineam produxerit, tranſijſſe nomen illud in conſuetudinē. At hæc dicit ignis opera matris utero prodijſſe, fabula nimirū calorem eius & corporū feruorē innuēte: tali enim natura eſt uinū, uim obtinens igni parem. Sed apud poetas eſt: Femori Iouis inſutū, ad perfectionē ueniſſe: quòd ſecūdo femoribus uinū matureſcat ac perficiatur. nam primum quū maturum eſt, uſui prorſum imperfectū eſt. Deinde pedibus calcatum fit perfectius. nam prima illa generatio fit in autumni maturitate, quæ eſt uigente etiā B
tum æſtu. At ſecunda cum calcatione pedibus exteritur, atq; id femoribus confici uidetur. Adhæc βρόμιος & βάκχος uocatur, quòd calcantes eo primò utant. Deinde etiam quum ad ebrietatem eo uſi ſint, diſcedere huius loci uinculis. Ad hæc ſtuporis ſymbolū Satyri ſunt, ἀπὸ τοῦ σεσυρέναι, id eſt ab hiando, nomen ducentes. At σκιρτοὶ, id eſt tripudiatores, ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, id eſt à tripudiando. Porrò σειληνοὶ, ἀπὸ τοῦ σιλλαίνειν, id eſt quòd alios ſuos dicterijs exagitent. At σπονίδαι ἀπὸ τοῦ σπεύδειν, id eſt eo quòd ruant ac impetu ferantur. Cæterùm his omnibus innuitur ebriorū corpus pariter & animū ſolui atq; effœminari. Huius quoq; rei gratia fœminea fingitur eſſe forma, quòd uigorem omnem carpat ebrietas. Et cornua habere dicitur, quòd ebrij ui utantur, ac impetum quendam haud facile tolerandū habeāt. At ueſtis florida, autumni inconſtantiā declarat. Verùm quod multa ſtatuæ pars nuda ſit, morum ſimplicitatem ac nuditatem innuit. Qua ratione etiā οἶνος uinum uere dici uidet fortaſſis: & ob id uaticinādi ars aliquādo eſt tributa Baccho. at illam ebriorum turbulentiam proprie exprimere uidetur tinnitus ille & tympanorū ſonitus, quæ in eius orgia aſſumunt. Vtuntur multi etiā tibijs, quum fructuum uindemiam faciunt, alijsq; huiuſmodi inſtrumentis. Thyrſus aūt oſtendit, ebrijs ſuos ipſorum pedes minimè ſufficere, illisq; fulcimento opus eſſe. Sūt etiam Thyrſi, qui cuſpidem ferream folijs habeant obtectā, quòd aliquando amarum ac triſte quid bacchicę hilaritate ſubſit, multis ad contumeliā & offenſas excidentibus. unde etiā Mænales dictus eſt Bacchus: & Mænades, quæ circa illū uerſant mulieres. Adhæc fingit & iuuenis & ſenex eſſe, eo q̃d omni ętati quadret: iuuenib. nimirū illo meracius utentibus, ſenib. aūt ſuauius. qui ſuauiter cōmiſti nymphis inducunt, & has quidē tāgentes, has aūt ioco uiolare nitētes, eo q̃d aquę tēperamētū uino additū, admodū utile ſit. Deinde pardales Dionyſo ſubiungūt, atq; illū ſequi inducūt, ſiue ob coloris uarietatē, ita ut etiā ipſe & Bacchę nebride induāt: aut q̃d aſperrimi etiā mores temperato uini uſu

manſue-

A mansuescant. Adhæc illi hircũ mactant, quòd uitibus ac ficis infestũ sit id genus animantis. quã ob causam hunc deglubentes, in uterũ insiliunt per pagos Atticos, iuniores agricolę. & gaudet fortassis id genus sacrificio Bacchus, quòd ipse hircus sit. Vnde etiam asini in pompis eius frequentant, & priapi ei offerunt, & sphalagogia celebrãtur: etenim ad coitum facit, & Venerem cit uinum, obq; id quidã Venerem & Bacchũ cõmuni colũt sacrificio. At ferula per membrorũ obliquitatem apparet, quòd huc atq; illuc circumferãtur ebrij, simul quòd pariter leues ac facilè mouendi sint. Deinde in mõtibus ferè uersantur, ac solitudinem amant Bacchæ, quòd nõ in oppidis, sed in agris uinũ nascat. Adhæc Dithyrambus est appellatus Bacchus, aut q̃d os referet, faciatq; ut imo pectore recondita supernatent ac diffluãt: aut quòd ipse sit qui ianuas cogat adire adolescẽtes, aut egredi, & excidere, & claustra transilire. Deinde quòd impetum atq; uim inferat, uocatus est Triambus: unde inter triambos in hoste paratos multis utuntur anapæstis, quum scommate aduersarium ferire uelint. Ac illi picam, garrulã nimirum auem, sacram fecere: & bastarreã uocant, ab incessu: & eraphioten, quòd contentionem remittat, quando uino prorsus reconciliandi uis adsit. Deinde uisus est bellator esse strenuus, ac primus ostendisse, bello accommodum esse iambum. Porrò hedera coronatur, ob hederæ ad uitem ac uuas similitudinem. Et Orybadon dicitur: natura enim per ramos arborum procacibus brachijs gẽniculato cursu scandit, ac fortioribus truncis se implectit. Deinde theatricis auditionibus oblectatur Dionysius, eo quòd conuiuia horum sibi usum maximẽ uendicent, ut cantus & citharæ: hęc enim ciborum sunt additamenta quædã, & quasi corolarium. Porrò in fabulis est, illũ à Titanibus distractũ, iterũ à Rhea cõpositum esse. quibus inuolucris obtexerunt fabulæ autores, Terræ filios agricolas confudisse uuas: quæq; in his uini fuerint partes, à se mutuò separasse: quas
B iterum in hoc influens dulcor coniungit, & unum corpus reddit. At illa apud poetam fabula, quòd aliquãdo fugiens Lycurgi insidias deus, in mare insilierit, & deinde à Thetide sit seruatus, manifestam habet sententiam. nam uites Bacchi erant nutrices: has enim Lycurgus uindemiator existens deprædabatur, ac deuastabat. Deinde uinũ mari mixtum in tuto erat. Et hæc quidẽ de Dionyso.

De Hercule.

HErcules est ratio uniuersis rebus indita, quã natura fortis ac ualida est, quũ ea insuperabilis, ac minimè uincẽda sit, roboris & mutuæ fortitudinis particeps existens: fortassis ab eo, q̃d ad heroas pertendat, nomen habens, quũ hęc sit quæ generosos ac strenuos celebrari faciat. nã ueteres corporis pariter & animi fortititudine insignes uocabant heroas, obq; id diuinis generi uidebantur participes, nec nouo rumore cõturbari posse apparebant. nam ob uirtutẽ attributa est deo appellatio, quũ Alcmenæ ac Amphitryonis sit filius. deinde coniectatu difficilia dei esse insignia, ex his quæ de heroe ad posteritatẽ uenerũt, fortassis leonis pellis & claua, ex prisca theologia, ad id relata sunt. siquidem quum in re bellica præstiterit, ac bonam terræ partem cum exercitu peragrarit, uerisimile esse nõ existimarũt solo, ligno obarmatũ obambulasse: sed his intersignijs deum post obitũ ab his qui beneficium eius senserint, ornatũ esse. nam utrunq; fortitudinis & generosi animi fuerit symbolũ: etenim leo animi generositate anteſtat omnibus animantibus, at claua armorũ est ualidissima. Adhæc sagittarius quoq; inducitur deus, eo quòd nusquam non penetret telum, quodq; intensum quid habeat telorũ impetus. Sed haudquaq; uerisimile est, Herculem his armis fretum, hostiũ aciei occurrisse. nec temerè tradiderunt, Heben in uxorẽ habere Herculẽ, pleniore mẽte preditũ. ut enim ad iuuenile quid faciendũ intensiores sint manus, sic seniorũ mentes multò sunt meliores. Adhæc, reor ego illã apud Omphalẽ seruitutẽ in illũ admodũ cõcinne quadrare, declarantib. per hãc ueteri b. debere etiã fortissimos uiros rationi subiugare seipsos, & que ab hac decreta sunt exequi, etsi speculatiõe, ac rationali cõsideratione incidat mollius quiddã

oraculi,

oraculi,quòd non aliud appellaſſe uidebimur quàm ὀμφαλὸν,id eſt umbilicum. A
Porrò duodecim illa certamina deo tribui poſſunt,quum neutiquã ab hoc ſint
aliena. quemadmodum etiam Cleanthes fecit:nec putãdum eſt ubiq; eſſe ratio
nis inuentorem ſenem.

De Apolline, & Diana.

CONcinnè ô fili,appellatur Sol Apollo,ac Luna Diana, atq; ob id ambos ſa
gittiferos inducunt,lõgum illum radiorum iactum quodammodo adum
brantes. Vocantur autem,hic quidem Hecatos, hæc autem Hecate, quòd pro-
cul lumen ſuum emittant:unde eos nõ inepte longe iaculantes cognominarũt.
Verùm aliqui his nominibus Hecatos & Hecate aliam aſcribunt etymologiã:
quòd uidelicet,qui hæc primò impoſuerint,pro precibus his uſi ſint, precãtes
ne ab his procedens malum appropinquet.interdum enim hi aerem corrumpe
re uidẽtur,& peſtiferi influxus autores eſſe:ob id illis ueteres ὄξυς immolarunt.
Hinc poëta quum peſte populus periret, introducit Achillem dicentem,quæ-
rendum eſſe uatem,qui dicat:Cur in tantum iratus ſit Phœbus Apollo.Atq; hu
ius rei gratia blandiendi formula putant dictam eſſe ἄρτεμιν Dianam,quòd ἀρτε
μεῖς,id eſt ſanos faciat:atq; Apollinem tanquam ἀπολύοντα, id eſt liberantem nos
à morbis.In quam ſententiam etiam παιήωνς nominatus eſt, & medicus eſt eſſe
uiſus.Sunt etiam qui hinc Apollinem ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι,id eſt à perdendo atq; con
ſumendo dictum aſſerant:nempe hunc eſſe qui mundi huius apparatum conſu
mat,quòd ſine intermiſſione humorem undecunq; auferat,atq; lunæ & ætheri
largiatur.ac fortaſſis ab eo,quòd denſitatem ac conſtipationem ſubſtantiæ ex-
tendat ac diſſoluat:aut quòd etiã tenebras depellat,ut ſimpliciter dicatur. Pro-
prie quoq; illos inducunt fratres ſibi mutuò ſimiles, ac conformi agitatos mo-
tu,& eandem omnibus in rebus habentes uim , & itidem ea quæ in terris ſunt
nutrientes. Ad hæc etiam Apollo Mars eſſe fingitur:ſiquidem feruentior eſt ig
nis ac agendi uim habet. Porrò Diana fœmina eſt, ut quæ obtuſiorem ac imbe B
cilliorem habet potentiam. Deinde Apollo ætatem habet admodũ iuuenilem,
qua ætate formæ excellentia etiam ſe ipſos uincunt homines:ſiquidem uiſu eſt
pulcherrimus,quum purus ſit ac ſplendidus. Adhæc & alijs nõ inepte in illum
utuntur, auricomum & indetonſum appellantes: quandoquidẽ aureo eſt aſpe
ctu,et ſua puritate relinquit à ſe omnia. Deinde & Delium uocarũt, & Phaneũ,
eo quòd res per ipſum in manifeſtum agantur, & mundus illuminetur.ita ut eti
am Anaphæo Apollini templum erexerint,nempe qui omnia illuſtret. & huic
conſentaneum eſt,quòd Delum & Anaphen illi ſacras fecerunt, atq; ob id uati
cinandi artem ac dictam rerum declarationem illi tribuerunt:ac quòd Delphis
inuentum eſt oraculum, cognominarunt Pythium, eo quòd huc confluentes
mortales πυνθάνοντο,id eſt ſciſcirentur ea, quæ ad ſe ſpectent. Eſt etiam hic locus
dictus terræ umbilicus, non quòd dimidium ſit eius, ſed à reddito in eo uatici
nio,quòd Omphe græce dicitur. Porrò à λοξοῖς,id eſt incuruis & obliquis exiſtẽ
tibus oraculis,λοξίας eſt nominatus:aut propter obliquitatem itineris,quòd per
zodiacum circulũ faciat. Ceterùm Muſicus & citharœdus inducitur , quòd
cõcinne & decore omnem mundi partem pulſet,moueatq;, & ſe ſocium omni-
bus partibus adiungat,nulla eius diſſonantia in rerum natura cõſpecta,ſed tem
porum ad ſe mutuò ſymmetriam in ſummo (nõ ſecus ac ſi ad numerum) ſeruet
& animalium uoces,ipſe nimirum aliorum corporum ſonus exiſtens: ac per ſe
ſiccitatem,quo facilius ad auditum uox ueniat, præſtet. Et hinc Muſarum dux
& cuſtos uocatus eſt, & Muſis colludere putatur. nã ut ait Heſiodus: E' Muſis
& lõge iaculante Apolline, Viri poetæ ſunt terreſtres reges. Et hãc ob cauſam
eſt illi cygnus ſacer,qui canendi ſuauitate & corporis nitore reliquis auibus an
teſtet. At à coruo abhorret,quòd colore ſit inauſpicato. & è lauro illi corona ne
ctitur,quòd tractabilis ac ſemper florens ſit planta . ac facile quoq; aduritur, &
ad purgationem peculiarem quandam uim habet:itaq; non inſcite puriſſimo

A ac maximam urendi uim habenti Deo attributa eſt. aut fortaſsis nomen eius quodammodo ἀπὸ τοῦ διαφαίνειν deductum, effecit ut accommoda ad uaticiniũ uideretur. Cæterùm tripos ob plenitudinẽ ternariĳ numeri ei datus eſt, deinde etiam à tribus æquidiſtantibus circulis, quorũ unum quidem ſecat ſol, anniuerſarium motum conficiens, ac duos pertingit. Adhæc, quum graſſante peſte, ut in omnibus uidetur, armenta paſcat, & continuò eadem ab initio corrumpat peſte, ei gregis cuſtodiam tribuerunt, Lycium & Lupicidam appellantes. Nec temere Agyeus uocatus eſt, utpote in uĳs collocatus: nam exortas has irradiat ac lumine implet: ita ut illi contrarium dictum ſit, Occidit ſol, & obſcurabantur omnes uiæ. Etiam Leſchenoriũ appellant illum, quòd diem tractandis nugis ac mutuæ conuerſationi exhibeat, ac noctem depellat. Deinde Pæana, aut per antiphraſin, deprecando ne morbos immittat, neq; corrumpat ſpiratũ à ſe aera: ſiue quòd reuera corporis ſanitatis author ſit, ob ſanam aëris temperiem.

De Aeſculapio.

VT iterum ordine rem exequamur, Aeſculapiũ ex Apolline natum eſſe dicebant, qui mortalibus medendi artẽ oſtendiſſe uiſus eſt. nec id certè myſterio uacare æquũ fuerit. Dictus autem eſt Aeſculapius, quòd ad mortem uergentem inclinationẽ reĳciat atq; repellat. obq; id illi draconẽ appingunt, quòd quiddam huic neutiquam diuerſum patiantur qui medendi arte utuntur: idq; hac de cauſa, quia è morbis reiuueneſcant, ac ſenectutem exuant: ſimul etiam quum attentionis ſignum ſit draco, qua plurimũ opus eſt in re medica. Cæterũ baculus huiuſmodi rei ſymbolum eſſe apparet, quòd niſi tali cura erigamur ac confirmemur, continuò ad imbecilliorem ualetudinem æquo citius prolapſuri ſimus. Dicitur quoq; Chiron enutriĳſſe Aeſculapium, & in medicæ artis ſpeculationibus Aeſculapĳ Hepeonem, nomine haud quaquam ocioſe in fabulam B aſſumpto: nempe quòd innuat turbationum ſedationem per ſuauem medelam induci.

Seorſum de Diana.

DIana Lucifera eſt nominata, quòd ſuum ſplendorẽ iaculetur, ac circumfuſum aërẽ quoddammodo illuminet, idq; in plenilunio. Deinde Dictyna illã uocant, quòd huc ſuos deĳciat radios: nam δίκειν iacere ſignificat. aut quòd in omnẽ terræ angulum ſuam uim exerat. Cæterũ uenatoriam ipſam & fereci‑dam & ceruos figentẽ & monticulam inducunt: idq; aut quòd in feras uertere cupiant ab hac procedens malum aut quòd noctu maximè appareat: ſiquidem noctu altum ubiq; ſilentium, quẽmadmodũ in ſyluis ac deſertis locis eſt, ita ut in huiuſmodi locis uideri poterit oberrare. extra hoc, quòd commenti ſint illam arcu inſignem ſemper uenari. Cui concinit & illud, quòd huic canes ſacros eſſe putarint, qui ad uenatũ accommodi ſunt, ac ad cuſtodiam & ad latratum nati. Atqui uenatrix uiſa eſt, quòd non deſiſtat nunc perſequendo, nunc iterum fugiendo ſolem. deinde in zodiacũ tranſgrediatur, ac ſigna celerius tranſeat, quũ etiam uelocitate uenatrici non diſsimilis ſit. ac quum maximè terræ uitium ſit ſidus, in montium uerticibus eam uerſari perhibebant. Triformis autem (nam eadem eſt quæ Hetate dicitur) inducitur, quòd tribus formis ad plenitudinem redigatur luna: nempe quum curuata eſt in cornua, & quũ in orbem ſinuata. Et tertiò alium quendam habitum eam fingunt aſſumere, iam penè exacto menſe: nunquam enim impletur circulus. Hinc eſt iam eſt appellata Triuia, ac triuiorũ cuſtos eſt habita, quòd triplici modo mutetur, per animalia incedens. Porrò ſole interdiu ſolum apparente, hanc autẽ noctu & tenebris lucentem & incedentem nocturnã, & noctiuagam, & terreſtrem uocarunt: ac ſub terreſtribus dĳs ſacra facientes, eam quoq; cum illis honorare inceperunt. & adfictũ eſt, in morẽ inferorum hanc contaminare, & etiam contaminari. quin eam ueneficĳs opitulari credunt. ac his quoq; additum, eſt illam luctu & cæde gaudere: unde nonnulli moti ſunt, ut ſacrificĳs abſurdis, nempe cęde humana, illã placarent. Dein‑

de illi triglæ,id eſt mulum piſcem,ſacrũ fecerunt, idq; ob nomen. Nec ullam a- A
liam ob cauſam dicta eſt in uijs uerſari, quàm qua Apollo & Iupiter. Videtur
quoq; multis eadem eſſe hæc & Lucina dicta, quaſi ἐλουμένη, id eſt currens in-
ceſſa per terram: quam precantur ſibi uenire mitem ac zoniſoluam parturien-
tes, nempe cui in promptu eſt, contractum ac arctum ſinum diſſoluere, atq; alle-
uare parientis dolores. Adhæc plures Lucinæ traduntur fuiſſe, qua ratione etiã
plures Amores: diuerſi enim mulierũ partus ſunt, nõ ſecus atq; amantiũ cupidi-
tates. Deinde fulgens Luna fœcundat, quę concepta ſunt: atq; huic in manu eſt,
pręſtare ut uel creſcant, uel pereant, uel manifeſtè laborent. Deſinas itaq; mirari,
ſi ueteres alia ſententia Dianã incorruptam, nec quicquã puritate ſoli inferiorẽ
putarint: at alia, parturientibus propitiam, quum in huius ſit facultate, naſcentia
facili partu in lucem promere. Deinde iterũ alia ratione horrendi ac mali quid
habere, quemadmodum de Hecate diximus.

De Inferno.

AT poſtremò animas accipientẽ aera, ᾅδην uocarunt, ob tenebras (ut ipſi
quidẽ cenſebant) quũ prorſus nobis diſparuerint, qui eò ſub terrã con-
ceſſerunt. Porrò mutatorẽ uocarũt. quin et Clymenos dicit, quod ipſe τὸ κλύειν,
id eſt auditus author ſit: ſiquidẽ nihil aliud eſt uox, quàm percuſſus aer. Deinde
per faſtigium, eum beneuolum ac bonum conſultorem uocarunt, ut qui rebus
humanis bene conſulat: quum huius opera laborum ac curarum requies nobis
ſuperinducatur.

Comus.

DAemon eſt Comus, à quo mortalibus κωμάζειν. adſtat in thalami foribus
aureis, ut puto. Tarda autẽ ac difficilis ipſarũ comprehenſio, ac cognitio,
quòd in tenebris ſint. nox enim nõ à corpore, ſed à tempore picta eſt. Veſtibula
autem ſponſos admodũ feliceis in lecto iacere indicant. & Comus iuuenis, ad B
iuuenes accedit, mollis, nec adhuc ephebus, præ uino rubicundus: & quòd e-
brius ſit, rectus dormiens. Dormit autem, faciem quidem in pectus deijciens, et
guturis nihil oſtendens, ſiniſtram uenabulo ſuſtinens. Sed manus ſuſtineri ar-
bitrata, ſoluitur. & profectò is exprimitur affectus, qui in dormiendi exordio
accidit, cum nobis ſomno blandiente, cogitatio in eorum tranſit obliuionem
quæ continet. unde & quæ in dextra eſt facula, manum præ ſomno languentẽ
effugiſſe uidetur. Sed Comus metuens cruri adhærentẽ ignem, ſiniſtram qui-
dem tibiam in partem dextram, faculam uerò ad ſiniſtram transfert, ut ignis ua-
porem declinet, ab expoſito genu manum arcens. Faces autem debentur qui-
dem à pictoribus his, qui in uigore ſunt ætatis conſtituti: & abſq; his cæcutiunt
picturæ. Como uerò paululũ facie opus eſt nuenti, & à capite umbram trahen-
ti. Verùm cęteræ corporis partes exactè effictæ ſunt, eas illuſtrante atq; in lucẽ
educente facula. Roſarum autem corona laudatur quidem, ſed nequaquam à
ſpecie. Flauis enim ac cæruleis ſi contigerit coloribus florum imagines referre,
haud magnus eſt labor. Cęterùm ob coronę laxitatẽ ac molliciẽ laudetur opor-
tet. Commendo et roſarũ roſidũ, ipſasq; cum odore pictas aſſero. Quid reliquũ
eſt Comi? Quidnã aliud, præterquàm laſciuientes. non'ne crotala, ſtrepitusq;
intonans, ac uox enormis te petit? Lampades quoq; ſublucent, unde & laſciui-
entibus quæ ante pedes habent, uidere, & à nobis uideri licet. Multus autẽ po-
pulus ſimul accerſit, & mulierculæ cũ uiris incedunt, & calciamentum extat, &
pręter peculiarem cingunt conſuetudinẽ. nam Comus et mulieri uirũ agere, &
uiro ſtolam induere muliebrẽ, muliebriterq; incedere permittit. & coronæ non
amplius floridæ, ſed ipſarũ quòd capitibus concinnatæ ſint, ablata eſt hilaritas,
cum per luxum ac laſciuiã currant. Florum enim libertas manum auerſatur, ut-
pote quæ eos ante tempus flaccidos reddat. Plauſum etiam quendam imitatur
pictura, cuius maximè indiget Comus. Nam dextra, cõtractis digitis, ſubiectã
ſiniſtrã ad clauũ plectit, ut manus cymbalorũ more percuſſæ conſonæ fiant.

Fabulæ.

A AD Aeſopum fabulæ proficiſcuntur (quòd ipſarum ſit ſtudioſus) eum diligentes. Nam & Homero quidẽ curæ fuit fabula, & Heſiodo, necnon & in Lycamben Archilocho. uerùm humana omnia ab Aeſopo ſub fabularũ inuolucro conficta ſunt, & rationis cauſa feras orationis participeis fecit. Etenim auaritiam demolitur, contumeliamq́ ac fraudẽ abigit. Et hæc leonem ac uulpẽ & per Iouem equum agere inducit. Et ne teſtudo quidẽ muta, ſub quibus humanarum rerum peritiam pueri percipiunt. Aeſopi itaq́ cauſa probatæ fabulæ, ad ſapientis fores accedunt, uittis ipſum oleaginoq́ ramo coronaturæ. Ipſe autem aliquam (puto) contexit fabulam. Oris enim riſus, oculiq́ in terram dimiſsi, id præſeferunt. Nouit fabularum cogitationes, relaxato indigere animo. Philoſophatur autẽ pictura, & circa fabularũ corpora. feras enim commiſcens, Aeſopo choream conſtituit, ab illius ſcena confingens. Choreæ autem princeps, picta eſt uulpes. Nam haud ſecus Aeſopus in plurimis argumentis miniſtra utitur uulpe, ac Dauo comœdia.

FINIS.

ALBRICI PHILOSOPHI DE DEORVM IMAGINIBVS Libellus.

De Saturno.

SAturnus primus deorum ſupponebatur: & pingebatũ, ut homo ſenex, canus, prolixa barba, curuus, triſtis, & pallidus, tecto capite, colore glauco: qui una manu, ſed dextra, falcem tenebat, &
B in eadem ſerpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus cõmordebat. Altera uerò, ſcilicet ſiniſtra, filiũ paruulũ ad os applicabat, & eũ deuorare uidebatũ. Qui iuxta ſe habebat filios, Iouem ſcilicet, Neptunum, Plutonem, & Iunonem. quorũ uirilia Iupiter amputabat. Ante quem erat mare depictũ, in quod Iupiter dicta uirilia abſciſſa proijciebat, de quibus Venus puella pulcherrima naſcebatur. Iuxta autẽ ipſum Saturnum erat imago Opis uxoris ſuæ, in cuiuſdam ſimilitudinẽ matronæ depicta: quæ aperta manu dextra, opem omnibus uelle dare prætendebat: panem uerò manu ſiniſtra pauperibus porrigebat.

De Ioue.

IVpiter Saturni filius, cui cœlum & cœli regnum in ſortem ceſsit, pingebatur in throno eburneo, in ſua maieſtatis ſede ſedens: ſceptrum regium in manu tenens, ſcilicet ſiniſtra: ex altera uerò, ſcilicet dextra, fulmina ad inferos mittens. & Gigantes repreſſos fulmine, tenens ſub pedibus, & conculcans. Iuxta eũ uerò quædã aquila, quæ uolans inter pedes ſuos quendam pulcherrimũ iuuenem, ſcilicet Ganymedem raptum portabat, habentem in manu craterem, ut Ioui poculum propinaret.

De Marte.

MArs tertius deorum dictus eſt: qui & tertius in ordine planetarum, atque ſtella eius. taliterq́ in ſua imagine pingebatur. Erat enim eius figura tanquam unius hominis furibundi, in curru ſedens, armatus lorica, & cęteris armis offenſiuis & defenſiuis. qui & galeam habebat in capite, & flagellum in manu portans, accinctusq́ mucrone. Currus uerò eius ab equis rabidis trahi uidebatur. Ante illum uerò lupus ouem portans pingebatur, quia illud ſcilicet animal ab antiquis gentilibus ipſi Marti ſpecialiter conſecratũ erat. Iſte enim mauors eſt, id eſt mares uorans, eo quòd bellorum deus à gentibus dictus eſt: & quia Romani fratres geminos, primos urbis fundatores, ſcilicet Romulum & Remum, Martis filios eſſe finxerunt, quorũ Romulus Remum interfecit: ideo

sub eius curru idem Romulus depictus est, qui fratrem Remum occidebat. A

De Apolline, siue Sole.

APollo quartus deorũ est: quia Sol, qui dicitur Apollo, inter planteas quãtum orbẽ tenet in cœlo. Iste pingebatur in specie impuberis iuuenis, nunc facie puerili, nunc iuuenili, semper imberbis, nunc autẽ in cana diuersitate apparentis: licet rarò tali facie esset formatus. Iste super caput portabat tripodem aureum. In dextra uerò manu habebat sagittas, arcum & pharetram. In sinistra autem citharam tenebat. Sub pedibus eius depictum erat monstrum terrificum, cuius corpus erat serpentinũ. triaq; habebat capita, scilicet caninum, lupinum, & leoninum. quanquam inter se forent diuersa, in unum tamen corpus coibant, unam solam caudam serpentinam habentia. Coronam uerò capite gestabat Apollo, duodecim lapidum preciosorum. Iuxta autem illum erat uiridis laurus picta, & coruus niger desuper uolitans pingebatur, auis scilicet ipsi deo consecrata. Sub lauro uerò, nouem Musæ choream faciunt: & circa Apollinem cantus melodiã promunt. A longè uerò Python serpens maximus pictus erat, quem sagitta una Apollinis per medium transigebat. & erat Apollo inter duo iuga montis Parnasi sedens, de quo & fons Castalius scaturiebat.

De Venere.

VEnus quintum tenet inter planetas locum: propter quod quinto loco figurabatur. Pingebatur Venus pulcherrima puella, nuda, et in mari natans: & in manu sua dextra concham marinam tenens atq; gestans: rosisq; candidis & rubris sertum gerebat in capite ornatum, & columbis circa se uolando, comitabatur. Vulcano deo ignis, rustico turpissimo, in coniugium erat consignata, qui stabat ad eius dextram. Et coram ipsa tres astabant iuuenculæ nudæ, quæ tres Gratiæ dicebantur. ex quibus duarũ facies uersus nos aduersæ erant, tertia uerò dorsum in cõtrarium uertebat. Hinc et Cupido filius suus alatus & cæcus assistebat, qui sagitta & arcu, quos tenebat, Apollinẽ sagittabat: propter quod deos contra se turbatos timens, ad Martis gremiũ fugiebat. Cui & illa adulterij crimine familiaris reperta est. B

De Mercurio.

MErcurius sextus in ordine planetarũ, sicut et aliàs ab antiquis gentilibus sextus deus esse dicebatur, cuius imaginem in hunc modum pingere uoluerunt. Erat enim ipsius signum homo unus, qui in capite & in talis alas habebat: in manu autem sua læua, uirgam tenebat, quæ uirtutem habebat soporiferã, & quæ erat serpentibus circumsepta. & gladium curuũ, quem Harpen homo uocabat: fistulamq; de calamo factam Syringe ad os suum ponebat, dextra sonans. galerum quoq; seu umbellam capite deportabat. Coram ipso autem erat gallus, sibi peculiariter consecratus. Ab altera uerò parte erat Argus, cuius caput & facies plena erat oculis, qui coram eo iacebat decollatus. Iste ergo dictus est deus mercatorum, & deus furtorum: & ideo ab alio eius latere depicti erant mercatores cum aliquibus mercibus: et latro, qui ipsi mercatori perã abscindebat. Eloquentia autẽ in fistula designatur, qui de uiro in fœminam, & de fœmina in masculum se mutabat, cum uolebat: & ideo pingebatur cum utroq; sexu. De albis uerò nigra, et de nigris alba faciebat, quod ostenditur per eius pileum semialbum & seminigrũ. Aliqui uerò eum capite canino pingebant: ideoq; & lanceam pro uirili, & collum pro muliebri sexu tribuerunt.

De Diana.

DIana, quæ & Luna, Proserpina, Hecate nuncupatur, ultima inter planetas est, propter quod ultima ponitur in numero fictorum deorum. Ipsa ergo pingebatur in specie unius dominæ, coma dissoluta, quæ arcum tenebat & sagittam. ceruos quoque cornutos in uenatione insequi uidebatur: circa quam, siue ad eius latera, erant chori Dryadum, Hamadryadum, Naiadum, & Nereidum: & chori nympharum, syluarum, montium, fontium & marium, cum choris & Satyrorum cornutorum, qui dij dicebantur agrorũ. Et nauicula

post

A post ceruos cum homine nauigante & uelificante in mari erat figurata.

De Minerua.

MInerua dea sapientiæ ex cerebro Iouis nata: quæ alio nomine Pallas dicta est. Hęc enim pingebatur à poëtis in similitudinem unius dominæ armatæ lorica, & gladio accinctæ. cuius caput uiri decinctū circum erat, ipsamq; cassis cum crista desuper detegebat. ipsa autem lanceam tenebat in dextra: in sinistra uerò scutum crystallinum habebat, quod caput Gorgonis à ceruice serpentibus monstrose continebat. Hæc igitur oculos habebat splendidos triplici colore. pallium induebat distinctum aureo, purpureo & cœlesti. iuxta se habebat oliuam uiridem pictam: desuper auem, quæ dicitur noctua, uolitantem.

De Pane.

PAn ab antiquis diebus fuit deus naturę, et in similitudinem naturæ uniuersalis fuit ab eis taliter figuratus. Pingebatur homo cornutus cum facie rubicunda: in cuius pectore stellarum plurium erat forma. Pellis eius in parte pingebatur stellata. Femora autē habebat denudata cum herbis & arboribus prodeuntibus ex ea: & in ore eius fistulam septem calamorū tenebat, quam digitis pulsare uidebat. Pedes quoq; & crura caprina habebat. Cum Amore uerò pingebatur luctam habuisse, qui ab ipso Pane uictus erat: ideoq; idem Amor iuxta eum, quasi ad terram prostratus, iacebat.

De Plutone.

PLuto Saturni filius, dictus est ab antiquis deus inferorum et regnorum, terrarum, et animarum iustē decedentium. Credebant enim antiqui, omnes animas ad inferos descendere, ibiq; cū Plutone in caligine perpetua remanere. Quapropter ipsi Plutoni, id est inferno, uel ipsi uirtuti diuinæ inferna gubernāti talem imaginem depinxerunt. quem & tenebrarū principem esse uoluerunt.
B Erat enim imago eius, homo terribilis in solio sulphureo sedens, sceptrum regni in manu tenens dextra: sinistra, animam constringens. cui tricipitem Cerberum sub pedibus collocabant, & iuxta se tres Harpyias habebat. De throno autē eius sulphureo quatuor flumina manabant, quæ scilicet Lethum, Cocytū, Phlegethontem, & Acherontem appellabant, & Stygem paludem iuxta flumina assignabant. Iuxta Plutonem inferorū regina Proserpina sedebat cum facie fusca & terribili, quæ Plutoni coniugi à sinistris assidebat. Erant autē Furiæ tres horribiles, uenenatis serpentibus crinitæ, quæ homines furere faciebant, quæ Alecto, Tisiphone, et Megera dicebantur. Parcæ seu fata sic dictæ per antiphrasim, eo quòd nemini parcant, tres erant, Domicilæ sorores: quarū una tenebat colum, et nebat, altera fluuoluebat, tertia illud rumpebat: et istæ, Cloto, Lachesis, et Atropos uocabantur. Harpyiæ uerò, aues erant rapacissimæ, cum facie uirginea: quæ, Aello, Ocypete, et Celæno uocabantur.

De Iunone.

IVno posita est in similitudinem aëris. Antiqui enim ipsam Iouis, id est ignis uxorem & sororem dixerunt. Iridem & Nymphas eidem attribuerunt. cuius imago taliter pingebatur. Erat enim fœmina in throno sedens, sceptrū regium tenens in dextra eius, caput nubes tenebant opertum supra diadema quod capite gestabat. cui & Iris sociata erat, quæ ipsam per circuitum cingebat: nunciamq; Iunonis Iridem populis appellabant. Ideo iuxta ipsam Iridem ancillam paratam ad obsequium dominæ figurabant. Pauones autem ante pedes eius lambebant: quia à dextris & à sinistris dominæ stabant, auesq; Iunonis specialiter uocabantur. Mulier erat filium pariens: quia ipsa Iuno partubus præesse dicebatur. quæ & Mercurium dicitur lactasse.

De Cybele.

CYbele mater deorum, fuit dicta terra: quam & deos genuisse dixerunt ueteres, & gigantes. cui antiqui philosophi talem imaginem depinxerunt. Erat enim uirgo fœmina in curru sedens: lapidibus preciosis, & metallorum

diuerforum uarietate ueftita. Itaque mater deorum extitit, & gigantum. Irata e- 4 nim Terra contra deos, Titanas dicitur parturiffe. Erantq; gigantes pedibus ferpentinis: de quibus fuit unus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia ifte contra deos nihil fecit, ficut alij fratres, ideo alijs detrufis, hic folus in fua deitate permanfit. Currus autem Cybeles à leonibus trahitur, coronamq; turritam in capite geftare dicitur. Pingitur iuxta eam in curru Atys puer nudus, quem illa amaffe dicitur, & nimio zelo caftraffe: & fic illi uirilia pingitur amputare.

De Aeolo.

AEolus aũt in deorum numero computatus, & qui uentorum deus dictus eft. cuius talis erat imago depicta. Stabat enim in antro, linea uefte indutus & præcinctus, tenens fub pedibus flabra, inftrumenta fabrilia. In manu autem utraque tenebat cornua: quæ ori admouens, ea fufflare, & ab unoquoq; cornuũ fex uentos emittere uidebatur. Et quia Iuno ei regnũ dediffe fingebat, à dextris ei Iuno ftans fepta nube, eius capiti coronã imponebat. A' finiftra uerò eius Nympha feminuda in aqua, quam ei coniugẽ eadem Iuno dicit dediffe.

De Iano.

IAnus uerò in deorum numerum acceptus eft: cui omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem taliter figurabatur. Erat rex homo, fedens in throno fulgenti radijs circumquaque, qui duas facies habebat: quarum una ante fe, altera poft fe refpiciebat. Iuxta illum quoque erat templum, & in manu eius dextra habebat clauem, qua templum ipfum aperire fe monftrabat. In finiftra uerò habebat baculum, quo faxum percutere, & ex illo aquam producere uidebatur.

De Vulcano.

VVlcanus deus ignium, pingebatur fimilitudine fabri, deformis, & claudi, malleum in manu tenentis, & deorum impulfu de cœlo in terram decidentis. Iuxta eum plures dij eum irridentes pinguntur, qui eum de cœlo expellere figurantur. Ipfe quoque fic expulfus, fulmina in terris Ioui parare dicebatur, quæ ad cœlum Iouis ipfius aquila deferebat. Ideoq; iuxta ipfum Vulcanũ, depicta erat officina, & aquila parata ad fulmina deferenda. B

De Neptuno.

NEptunus deus aquarum, & præcipuè maris, depingebatur ad modum cuiufdam numinis mare gubernantis. Erat enim eius imago, homo nudus in mare natans, ab umbilico fupra aquas imminens, & tridentem pro fceptro regio manu tenens: quo faxum quoddam percutiens, æquor quoddam acerrimum producebat. De mari uerò plurima flumina manare uidebant. Greges item illi Tritonum circa fe è mari natantes prodibãt, & regem æquoris honorabant. Sunt autẽ Tritones pifces, qui tubas ore portant, quibus intonare fe oftendunt: ideo aliqui gentilium ipfos marina quædam monftra dicebant.

De Vefta.

VEfta dea ignis, fcilicet diuini, in collegio deorum annumerabatur. Hanc Iouis fuiffe nutricem, & eum fuo gremio fuftentaffe, antiqui dicebant: quam etiam taliter figurat pictura. Erat enim templum latum et fpaciofum, cum ara in medio. circa quam ex utroq; latere erat ignis accenfus, qui perpetuò feruabatur, quem extingui nullatenus fas erat. & ideo ad huiufcemodi myfterium erant multæ Veftales uirgines deputatæ, quæ & ipfæ ibidem depictæ ab utraq; parte ignem fouere uidebantur. Supra pinnaculum autem templi depicta erat ipfa Vefta, in formam uirginis, infantem ipfum Iouem fuo finu fouens.

De Orpheo.

ORpheus uir fuit magnus ingenio, & eloquio perfulgens, eruditiffimus philofophiæ, & artium difciplinæ: qui homines irrationabiliter uiuentes, ex feris & immanibus fecit mites & manfuetos, & moribus compofuit. Vnde & beftias quafq;, uolucres, fluuios, faxa & arbores, citharæ fono dicitur mouiffe. qui

A uisse. qui & Eurydicem nympham eodem mulcens sono, in coniugem habuit: quam à serpente percussam & occisam, descendens ad inferos, citharæ sono dulcissimo Plutone placato, dicitur redemisse: ea lege, ne eam auersus respiceret, donec ultimum limen inferni excederet. Quam legem ut præterijt, uxorem retentam amisit. Iste igitur in numerum deorum consecratus, taliter pingebatur. Erat homo in habitu philosophico, citharam manu pulsans. Ante eum erant diuersa animalia ferocia, quæ pedes eius lingebant, scilicet lupi, leones, ursi, serpentes; aues diuersæ circa eum uolitantes, montes & arbores deflectentes uertices suos: qui & uxorem se sequentem conuersus aspicere uidebatur, sed eam inferi retinebant.

De Baccho.

BAcchus filius Iouis inter deos connumeratus est, quem uinum, & uini deum esse dixerunt. Attendentesq; uini uirtutem & proprietatem, illum ut deum in natura coluerunt, & eidem huiusmodi imaginem esse depinxerunt. Erat enim imago sua facie muliebri, pectore nudo, capite cornuto, uitibus'que coronato, qui super tigride equitabat. Iuxta ipsum autem erant imagines trium animalium, scilicet simiæ, porci, & leonis, quæ pedem unius uitis circumire uidebantur. Ob cuius umbram Bacchus equitabat, uitisq; racemis erat plena. Ipse uerò una manu tenebat poculum, scilicet sinistra: altera uerò, scilicet dextra, in eo uuæ racemum extricabat.

De Aesculapio.

AEsculapius dictus est filius Apollinis, qui deus medicinæ & medicorum putabatur. Eius imago, erat homo quidam, cum barba ualde prolixa, indutus habitu medici, sedens: in cuius sinu erant pyxides unguentorum, & alia
B instrumenta ad medicum pertinentia. cuius manus dextra barbam tenebat, sinistra uerò baculum cum serpente gestabat intorto.

De Perseo.

PErseus etiam filius Iouis inter deos annumeratus est: qui rex Asiæ diues & præpotens, qui & nauibus multas regiones transiuit, & Aphricam debellauit. qui & tres sorores illud regnum tenentes sua sapientia occidit, quæ Gorgones dictæ sunt: quæ unum solum oculum habentes, homines se aspicientes uertebant in saxa. Hic enim tali imagine figurabatur. Erat homo iuuenis alatus & uolans, quasi nauis discurrens, & alarum utens uolatu. cui assistebat Minerua, sapientiæ dea. Hic uerò armatus, crystallinum scutum ante oculos deferens, telo falcato tres fœminas uirgines, scilicet ipsas Gorgones, decollabat, Sthenyonē, Euryalem & Medusam: et hę pòst habebant homines semiconuersos in lapides. Hic caput Medusæ ablatum in hasta deferre uidebatur. de sanguine uerò Gorgonum equus alatus, nomine Pegasus, nasci uidebatur: qui ungula terram fodiens, fontem erumpere faciebat, qui Castalius dictus, Musis ad potum productus est.

De Hercule.

HErcules Iouis filius dictus est, quem in deorum collegio antiqui acceperunt, propter eius quasi innumeras probitates, quæ inferius per singulas depictæ sunt. Hercules enim herocleos, quod est uirorum gloria fortium. Prima igitur eius uictoria notabilis fuit, quando in nuptijs Centauros ibidem existentes & inebriatos, qui dominas inuitatas uolebant uiolenter opprimere, claua pro maiori parte mactauit, unde reliqui timore perculsi fugerūt. Centauri enim, qui dicunt esse semihomines et semiequi, denotant homines carnali concupiscentia facti, ut bestiæ, qui uirtute animi superant. Secunda uictoria Herculis notabilis fuit, quia ipse pugnasse cū leone, ipsumq; claua mactasse, et interempto pellem abstulisse dicitur. quo deinde spolio incessit semper indutus, in signū uictoriæ perceptæ. In quo etiā ostentat animi fortitudo, contra quā nulla

uis corporea præualet, quæ ſemper ſpolium leonis, id eſt uim uirtutis defert. A

Tertia Herculis fortitudo eſt, de qua ſic ſcribitur: Admetus Pheræorum rex Alceſtim habuit coniugem: & dum infirmaretur ad mortem, Apollinis miſerationē inuocauit. cui ſic reſpondit, nil in hoc ei poſſe præſtare, niſi aliquis de propinquis eius ſe pro illo morti uoluntariè offerret. quod uxor eius libenti animo fecit, & ſe ipſam interemit. Quod Hercules proſpiciens, & mulieris tantæ fidei compaſſus, ad inferos deſcendit, & Cerebrum tricipitem ſibi ad oſtium inferni reſiſtentem, triplici uinctum catena, uidelicet ſingula ſingulis faucibus intorta, ab oſtio abſtraxit, et Alceſtim ex inferno reduxit. In quo denotatur, quia ratio & uirtus animi omnes cupiditates & uitia terrena deuincit, & maximè uitiū gulæ, quod habet tria capita: eo quòd guloſitas tria exigit, ſcilicet abundantia quantitate, aſsidua tempore, grata faucibus uoluptate: quæ omnia uirtus ſuperat. et ſiquid ex infirmitate animi deuictū fuerit, etiā ab inferis abſtrahit. Quarta fortitudo Herculis ſcribitur, qua dicit Heſperides ſpoliaſſe, quæ fuerant Atlantis regis Aphricæ filiæ. Hæ hortum habebant, in quo erant mala aurea Veneri cōſecrata, ad quorum cuſtodiam draco nunquam dormiens poſitus erat. Quæ poma Hercules abſtulit, occiſo dracone. Nam uirtus animi non poteſt fructum capere uirtutum, niſi malicia prius interimatur, quæ iugiter uigilat in cuſtodiam uiciorum. Quinta Herculis fortitudo eſt, qua hydram ſerpentem occidiſſe legitur. Fuit autem hydra, iuxta fabulam, in Lerna palude: cui uno cæſo capite, duo excreſcebant. quam dum Hercules gladio uincere non poſſe ſe cerneret, occaſione iam dicta, capitum excreſcentium, igne circa eam appoſito illam exuſsit. In quo intelligitur, quod lacus fuit Aemoniæ, cuius aquæ uicinas ciuitates uaſtabant: Hercules uerò multa uicina loca in circuitu exuſsit, & ſic aquæ clauſit meatus. Nā & hydra ab hydor, quod eſt aqua, dicta eſt. Sexta uictoria eius eſt, quam obtinuit de Acheloo: de quo fabuloſe dicitur, quòd hic Achelous (B) filius fuit Thetidis deæ aquarum: cui mater conceſſerat, ut cum aduerſario pugnans, quamcunque formam uellet ſumeret. qui contra Herculem ſecum pugnaturum formā tauri ſylueſtris induit: cum quo diu Hercules pugnādo, ei tandem cornu dextrum euulſit, quod et Copię deæ diuitiarum dedicauit. Sed cum Achelous ad fluuium bibiturus acceſsiſſet, uidens in aquis ſibi ablatum cornu, ſeipſum in flumine præ dolore ſuffocauit. In quo intelligitur, quòd Hercules fluminis, qui dicitur Acheolus, & cuius eruptiones non modicè agros obruebant, dum alterum eius alueum exiccaſſet, ſua induſtria fertilem reddidit regionem, & ſic fructuum copiam præſtauit. Septima Herculis fortitudo eſt, de qua ſic ſcribitur. Erat in Italia quidam latro, nomine Cacus, qui dum Hercules ad Italiam deueniſſet, & ab Euandro rege officioſe receptus eſſet, bobus aduectis ex Hiſpania, Geryone perempto, dum Hercules boues in paſcuis cuſtodiret, & ſomno oppreſſus dormiret, Cacus eo dormiente ſecurus exiens de ſpelunca, in qua latebat, plures ex bobus rapuit: quos per caudam auerſos capite traxit, ne ex rectis eorū ueſtigijs humo preſſis, quò ducti eſſent, deprehendi poſſet: quin potius illos abijſſe uideretur. Verùm excitatus Hercules, et furto comperto, ueſtigia uerſa decernens, eaq; inſecutus ad antrū peruenit, & Cacū ſuis cū bobus latitantem reperit: quem fumum & nebulam eructantem claua peremit, bouesq; redemit. Moraliter autem, Cacus malus interpretatur: qui latet in ſpelunca, quia nunquam malitia liberæ frontis eſt. Hercules autē, id eſt uirtus, malos interficit, & ſua uendicat. ſed Cacus fumum & nebulam emittit, quæ uiſui nocent: quia malitia ſemper occultas deceptiones molit. Octaua Herculis uictoria ſcribit, qua alium malū nomine Diomedē mactauit: qui hoſpites aduenas benignè recipiebat, et illis hilariter miniſtrabat, uinoq; condito inebriabat: dumq; graui ſomno eſſent oppreſſi, illos occidebat, & equabus ſuis in paſtū præbebat. Quo comperto, illuc Hercules acceſſit, & illum claua peremit, ipſumq; in paſtū eiſdē ſuis equabus appoſuit. In quo notatur,

A notatur, qualiter uirtus omnium maculam superat, & eadem pœna punit uitiũ in quo delinquit. Nona Herculis huiusmodi scribitur uictoria: Anteus erat gigas, filius Terræ: cui mater concesserat, ut quotiens terræ prostratus occumberet, uiribus duplicatis exurgeret. Cum hoc Hercules pugnans in lucta, eumq; bis prosternens, comperuit illum exurgere fortiorẽ. unde illum brachijs apprehendens, eleuatum à terra cõstrinxit ad pectus: & tamdiu tenuit suspensum, donec deficiens expiraret. Ponitur autem Anteus sub forma libidinis. nam ἀντίον Græcè, Latinè contrarium sonat. Et nascitur libido de terra, quia de carne concepta. & tactu terræ fortior redditur: quia libido tactu ualidior excitatur. Sed à gloriosa superatur uirtute. quia denegato tactu, ad altiora uirtutũ mens eleuata, libidinis concupiscentiam extinguit. Decima uictoria eidẽ Herculi ascribitur de apro. Erat enim aper terribilis in regione Calydoniæ, qui non solũ segetes deuastabat, sed occurrentes homines dentibus lacerabat. Contra hunc procedens Hercules, & diu cum eo pugnans, illum tandem claua mactauit: & quem plaustrum iugatis bobus trahere nequiuit pre magnitudine, subiectis humeris, ipsum in ciuitatem omnibus mirantibus detulit. In quo similiter notatur animi uirtus, quæ omnia superat & uincit. Vndecima uictoria est, qua de Geryone rege Hispaniæ triumphauit. De quo scribitur, quòd ipse Geryon habebat canẽ bicipitem, quo omnes superabat. Hunc Hercules (ut fingitur) olla ærea pugnans deuicit. cui adhibito cane, cum etiam diu pugnasset, canẽ occidit, & regnũ Geryonis obtinuit. In quo notatur allegoricè, quod dictus Geryon duorum capitum canem habuit, quia terrestri & nauali prelio plurimum potuit. Ad eum Hercules olla ærea uectus accessit, quia nauem habuit fortem in qua nauigauit, armis æreis munitam. cuius canem occidit, quia potentiam eius comminuit terra & mari, eiusq; obtinuit regnum. Duodecima & ultima Herculis

B fortitudo legitur talis. Fuit quidã gigas Atlas nomine, in Mauritania, in monte altissimo cœlum ipsum contingente: qui cœlum, ne caderet, humeris sustinebat: et sidera, si quæ cadebant, malleo fixa, cœlo reponebat. Quem cum accessisset Hercules, ille qui audierat de fortissimis illius uiribus, rogauit eum ut quia fessus erat cœlum sustinendo, ipsum aliquanto iuuaret, donec quiesceret. quod Hercules libenter annuit, & humero supposito, cœlum sustinuit. In quo intelligitur, quia ipse Atlas astrologus peritus fuit: et ideo cœlum dicitur sustentasse, & sidera cadentia cœlo reposuisse. Hercules etiam fuit astrorum artis multum edoctus, qui scientiæ comprehendendæ plenus gratia ad ultimos terræ fines accessit: & cum eodẽ Atlante de scientia conferens, illum in aliquibus iuuit, opemq; impendisse fertur ad cœlum sustentandum.

De Cerere.

CEres dea inter omnes deos deasq; ueterum ultimo in ordine posita est: eò quòd eius suffragium omni humanæ uitæ potissimè ueterum esse uidebatur. Dicitur enim dea frumenti & segetum, ac generaliter omnium seminum ac frugum, quæ terra producit, sine qua specialiter natura deficeret: ideoq; taliter pingebat. Erat enim in figura matronæ præcinctæ, & pannis & calceis admodum rusticanæ: sedens super bouem, qui est animal culturæ terræ deputatum: quæ manu dextra habebat ligonem, ad terram uertendam. & brachio habebat appensum calathum cum seminibus. Ab ipso quoq; latere dextro habebat duos agricultores, quorum unus ligone terram uertebat, & alius semina spargebat. In manu uerò sinistra Ceres tenebat falcem messoriam, & baculum ad terendum frumentum: à quo etiã latere erant duo alij agricolæ, quorũ unus metebat, & alius frumenta baculo triturabat. Erat ergo Ceres inter duas arbores pomis onustas. Latere uerò dextro desuper erat Iuno dea nubium, imbrem spargens per sata. à sinistro uerò erat Apollo, id est sol, suis radijs segetes exiccans metendas.

FINIS.

ARATI ΦAINOMENΩN FRAGMENTVM, GERMANICO Cæſare interprete.

COelũ circulis quinq; diſtinguitur, quorũ duo extremi maximè fri- A
gidi, auſtralis humilimus, et aquilonius excelſiſsimus. His utrinq;
proximi duo paralleli uocant̃, ut ita dixerim, æquè diſtantes. ideo
tropicus unus ſolſtitialis, alter hybernus, per quẽ ſol tranſiens ac te
nens octauã partem Capricorni, ſolſtitiũ hybernũ facit: alter æſti-
uus, per quẽ ſol tranſiens ac tenens octauã partẽ cancri, ſolſtitium æſtiuũ facit.
Medius eſt ęquinoctalis, qui octauã partem arietis tenens, ęquinoctiũ uernum
facit: octaua libræ, autumnale conſtituit. Vt circuli in cœlo, ita zonæ in terra uo
cant̃. inhabitabiles frigidi circuli ſunt ob rigorẽ, quòd ab his longiſsime ſol ab-
eſt. Sub torrido quidẽ habitare putant Aethiopiæ maximã partem. item pluri-
mas inſulas maris rubri, aliosq; uertices eminentiasq; terrarum noſtris amplio-
res, ſub tropicis habitare nulli dubiũ eſt. Noſter ſolſtitialis æſtiuus eſt excelſus
atq; arduus. Diuiſi autẽ ſunt à nobis circulo ęquinoctiali, qui Antichthones no
minant̃: & uident̃ humiles atq; depreſsi, qui antipodes infra ſunt. q̃d ut eſſe ui-
deat̃, efficiunt flexus obliquitatesq; terrarũ, quas antichthones & antiſtochæ et
antiſceptæ inhabitare dicunt̃. Incipit autem ſignifer nõ ab extremo circulo, nec
ad extremũ extendit̃, ſed ab intimo tropico auſtrali brumaliq; eodẽ per æqui-
noctialẽ ad ſummũ ſolſtitialẽ, eundemq; æſtiualẽ per mediũ (in his longitudo la-
titudoq;) porrectus, obliquę circuli ſigniferi partes 365. ſigna 12. partium ſingula
tricenarũ. Quorũ quędã minora, quędã ampliora, et populo Canophora dicun-
tur. ſed cõpenſatio quinq; partib. credit̃ applicari, ut ſint omnes ſigniferi partes
365. Horum incipientia ab ariete, alia ſunt maſculorũ naturalibus, alia fœmina- B
rũ. Itẽ quartũ quoq; eorũ aut tropicũ, aut ſolidũ, aut deforme. incipiet dinume-
ratio ab ariete. Signa tropicorũ duo ſunt æquinoctialia, aries et libra: duo ſol-
ſtitialia, capricornus et cancer. Tropicis maxima ſolida anteposita his deformia.

Hic eſt ſtellarũ ordo, utrorũq; circulorũ, ſeptentriones duplices ad auſtrũ uertũ
tur, figura auerſis caudis inuicẽ ſibi aduerſantes, inter quas obliquus dilabit̃ dra-
co. Sub unius nanq; pede eſt ſerpentarius, cuius ſerpentarij pedes attingũt fron
tẽ ſcorpionis: à latere autẽ retro ſtat cuſtos, ſub pedib. quidẽ eius uirgo habens
igneã in manib. ſpicã. Retrorſus uerò ueſtigijs eius adiacens leo, medio æſtiuo
ſolſtitio cancer & gemini. Genua autẽ agitatoris caput gemini attingunt. pedes
autem eius tauri cornib. iungunt̃, cuius hœduli deſuper obtinent locũ ſeptentri
onis. Habet autẽ ſeptentrio à dextris iuxta coronã deſuper ſerpentẽ in manibus
Serpentarij, & eũ qui in geniculo ſtat, & ſiniſtro pede ſeptentrionalis draconis
uerticẽ calcans: unũ brachiũ libræ, alterũ dans coronę. Nã ad minoris ſeptentri-
onis ultimus pes Cephei continet̃, cygnũ manu dextra apprehendens, ſuper cu
ius alas equus extendit pedẽ, & ſuper equũ Aquarius extollit̃, iuxta quẽ capri-
cornus eſt. Sub Aquarij pedib. piſcis magnus auſtrinus. ante Cepheũ Caſsio-
peia, & à dorſo agitatoris Perſeus pedẽ extendit, ſuper Perſei caput Caſsiopeia
pedibus properare uidetur. Inter cygnũ igitur & eum qui in geniculo ſtat, lyra
conſtituit̃. In quorũ medio deſuper ab oriente delphinus cognoſcit̃, ſub cuius
cauda eſt aquila, in proximo habens ſerpentarium. Sed iam de aquilonio circu-
lo dictum eſt, nunc ad auſtralem ordinem properemus.

Sub aculeo ſcorpionis ſacrariũ cõſtitutũ eſt, ſub corpore eius anteriora cẽtau
ri uidẽtur, in q̃ eſt beſtia. cõſpicit̃ & Sagittarij pes ſumus ex alia parte ſubauſtra
li circulo, prope centauri membra hydrę cauda, et coruus. ad genua uirginis
urna eſt poſita à ſiniſtris Orionis, qui et incola. fluuius, qui & Padus, necnon et
Eridanus, ſub pedibus Orionis. lepus ſplendida effigie conſpicitur, retrorſum
uero à pedib. eius canis ſplendida refulget, poſt cuius caudam nauis conſtituta
eſt, ad tauri pedẽ ꝑtendit manũ Orion, pedib. gemini appropinquãt: anticanis
ſuper

A ſuper caput arietis, non longè ab Andromedæ pedibus triangulus poſitus eſt. Sub ariete & piſcibus cetus. connexio uerò piſcium communem habet ſtellã.

ARATI PHAENOMENA, GERmanico Cæſare interprete.

AB Ioue principium magno deduxit Aratus
Carminis, at nobis genitor tu maximus autor
Te ueneror, tibi ſacra fero, doctiq; laboris
Primitias, probat ipſe deûm rectorq; ſatorq;.
Quantum etenim poſsint anni certiſsima ſigna,
Quà ſol ardentem cancrum rapidiſsimus ambit,
Diuerſasq; ſecat metas gelidi capricorni.
Quæ ue aries & libra æquant diuortia lucis.
Si non parta quies te præſide puppibus æquor,
Cultoriq; daret terras, procul arua ſilerent.
Nunc uocat audaces in cœlum tollere uultus,
Sideraq; & uarios cœli cognoſcere motus:
Nauita quid caueat, quid uitet doctus arator,
Quando ratem uentis, aut credat ſemina terris,
Hæc ego dum lætis cogor prædicere Muſis,
Pax tua, tuq; adſis nato, numenq; ſecundes.

QVæritur cur à Ioue incepit, & nõ à Muſis? ut Homero conueniens magis hoc exiſtimauit principiũ Phænomenis uti Iouem inuocaret, quod ipſorum carminũ origo eſt Iupiter. nõ ſolus autẽ ita cœpiſſe uidetur Aratus, ſed & Crates comicus à Veſta incipiens & profari carmina. Sophron in Mimo, qui nuncius inſcribit, à Veſta incipiens: omnes inuocant Iouem omniũ principẽ.

B Sed quæritur cuius Iouis meminerit, utrũ ne fabuloſi, an naturalis? Et philoſophi quidẽ plurimi, naturalis aiunt eum Iouis meminiſſe. Sed Crates ait Iouẽ dictum cœlũ. Inuocatũ uerò meritò, quia in aere & æthere ſunt ſidera: et Homerũ dixiſſe Iouẽ in aliqua parte cœlũ, & ipſe Aratus, cũ dicit Herodotus Iouẽ dictũ aera. & Crates quidẽ eiuſdẽ eſt opinionis, teſtemq; eſſe Philonẽ comicum dicit. Hoc autẽ conſtat et ipſum dicere. Nam quia nihil aliud eſt uox quàm percuſſus aer, uidetur conuenienter dixiſſe, quæ rei præſtat autoritatem, plenas Ioue uias referens, et omnis hominum conuentus. nihil eorum quæ in terra ſunt, ſine aere eſt, ratione etiam cuius omnes uſum deſideramus. Nam cuncti mortales oſtendunt uſum ſuſpirio: & cũ uiuimus, aere indigemus. At q̃d ait, Dextra monſtrat: ad auguria pertinet auiũ. propter quod et Stoici Iouẽ eſſe affirmant, qui per materiã manat ſpiritus, et ſimilis eſt noſtræ animæ. Zenodotus autẽ Aetolus et Diodorus aiunt, nec ad fabuloſi Iouis ſufficere eiuſdẽ opinionẽ: eſſe enim talẽ cauſam Iouis, & conuenire omnes uias eò confertas, quas tanquã loco eius deſcribit. Dicendo autem etiã genus, oſtendit animæ immortalitatẽ. Bene, propterea q̃d ait: nouerat enim uirtuti aliquid æmulũ futurum. Deo igitur aduerſus delicata lenem eſſe proprium eſt, quoniam omnium parens affirmatur, et non ſolum hominum, ſed etiam deorum.

Cætera quæ toto fulgent uaga ſidera mundo,
Indefeſſa trahit proprio cum pondere cœlum.
Axis ſtat, motus ſemper ueſtigia ſeruat,
Libratasq; tenet terras, & cardine firmo
Orbem agit extremum, geminis determinat axem,
Quem Graij dixere polon: pars merſa ſub undas
Oceani, pars celſa ſub horrifero aquilone.
Axem Cretææ dextra læuaq; tuentur,
Siue arcti, ſeu Romanæ cognominis urſæ,
Plauſtrum, uel facies ſtellarum proxima ueræ,

Tres temone rotisq; micant, sublime quaternæ. A
Si melius dixisse feras, obuersa refulgent
Ora feris caput alterius super horida terga:
Alterius lucet, pronas rapit orbis in ipsos,
Decliuis humeros, ueteris si gratia formæ,
Cresia uos tellus aluit, moderator Olympi
Donauit cœlo, meritum custodia fecit.
Quod fidei comites prima in cunabula magni,
Fuderunt Iouis attonitæ cum furta parentis,
Aerea pulsantes mendaci cymbala dextra,
Vagitus pueri patrias ne tangeret auras,
Dicta exercere dominæ famuli Corybantes.
Hic Iouis altrices Helice Cynosuraq; fulgent:
Dat Graijs Helice cursus maioribus astris,
Phœnicas Cynosura regit. sed candida tota,
Et liquido splendore Helice nitet. haud prius ulla,
Cum sol oceano fulgentia condidit ora,
Stella micat cœlo septem qua Cresia flammis:
Certior est cynosura tamen sulcantibus æquor,
Quippe breuis totam fido se cardine uertit,
Sidoniamq; ratem nunquam spectata fefellit.
Has inter medias abrupti luminis instar,
Immanis serpens sinuosa uolumina torquet
Hinc atq; hinc, superatq; illas mirabile monstrum.
Cauda Helicen superat, tendit simul ad Cynosuram
Squamigero lapsu: qua desinit ultima cauda, B
Hac caput est Helices. flexu comprehenditur alto
Serpentis, Cynosuræ ille explicat amplius orbes:
Sublatusq; retro maiorem respicit arcton.
Ardent ingentes oculi caua tempora claris
Ornantur flammis, mento sedet unicus ignis,
Tempus dexterius quæ signat stella draconis:
Quæq; sedet mento, lucet nouissima cauda,
Extremumq; Helices sidus micat ac radiatur.
Serpentis decliue caput, quæ proxima signa,
Occasus ortusq; uno tanguntur ab ore,
Oceani tumidis ignotæ fluctibus arcti,
Semper in occiduis seruantes ignibus axem.

VErtices extremos, circa quos sphæra cœli uoluitur, polos Græci nuncupa uerunt: è quibus unus est Australis, qui terræ obiectus, à nobis nunquã ui detur. Alter autẽ Septentrionalis qui Boreus uocatur, & nunquã occidit. Duo sunt arcturi, quorũ maiorem uocant Helicen, minorẽ canis caudam. Alterutra quidẽ horũ capita deorsum, alterutra sursum, aspiciũt. Altera namq; Helice est, quæ apparet prima noctis: altera pusilla quidẽ, sed à nauigantibus obseruatur. maria enim conturbat. Helicen aũt dicit Hesiodus Calisto Lycaonis regis filiã fuisse, & in Arcadia solitam cum Diana uenari, & in montibus uagari, & à Ioue compressam, rem celasse Dianæ. Quam grauidã nudam se lauantẽ cum aspexisset Diana in lauacro, partũ eius accelerans, bestiã eam esse iussit. & dum esset ursa, arctum enixa est, quem Arcadẽ uocant. Amphis autem comicus poëta refert Iouem in Dianæ effigiem transfiguratũ in uenatione Calisto oppreßisse: tempore partus plena cum uexaretur, Dianæ culpam indicasse, & iratam Dianã in ursam transfigurasse. Quæ dum in montibus uagaretur, à quibusdã pastoribus apprehensa, cum puero perducta est ad Lycaonem: post tempus Lycæi Iouis templo

A templò confugiens, cum eam Arcas filius ſequeretur, quò eam nefas erat intrare, ab Arcadibus utriq; interfecti ſunt. Iupiter autem utroſq; cœli aſtris intulit, urſamq; eam nominauit. Ouidius à Iunone in beſtiam cõuerſam ſcribit. Habet aũt ſtellas in capite ſeptem, in ſingulis humeris ſingulas obſcuras, in armo duas, in pectore unam, in pede priore claras duas, in ſumma cauda claram unam, in uentre clarã unã, in ſpina unã, in crure poſteriore duas, in extremo pede duas, ſuper caudam tres. fiunt omnes 24. Porrò arcturus minor à pluribus Phœnice, à Græcis Arctophylax, à nonnullis canis cauda uocatur. Quam Sidones aſpicientes, cõtinuò nauigant. Dicitur à Ioue inter aſtra collocatus, ut duplex honor Helicis mõſtraretur. Agatoſthenes quidem in Aſiaticis carminibus Cynoſurã dicit Iouis fuiſſe nutricẽ unã ex Idæis nymphis. à qua in Cretæ oppido Hyſtoẽ Nicoſtratus cõſtituit portus, & circa eum locũ Cynoſurã fuiſſe, cum Telchinis, qui dicuntur Curetes Idæi. Aratus Cynoſuram & Helicen Cretenſes Iouis nutrices fuiſſe dicit, ob quòd ſunt cœleſti donatæ honore. Habet aũt ſtellas in humero ſplendidã unam, in pectore claram unam, in uentre clarã unam, ſuper caudam claras tres. fiunt omnes 7 ſupra alias decem quæ præcedunt, & dicuntur lucentes: et maximè altera quę uocatur Polus, in quo à quibuſdã putatur totus orbis circumuerti. inter ambas ergo arctos maximus flexuoſo corpore adiacens draco, qui utrãq; arctõ flexuoſo corpore ſemicingit, Helicis ſuperuoluit caput, Phœnices circũcingit caudã. Hãc Pherecydes dicit inter aſtra collocatã beneficio Iunonis, eo q̃d cũ nuberet Ioui Iuno, dijs offerẽtibus munera, terra quoq; obtulerit aurea mala cũ ramis: quę Iuno in hortũ ſuum, qui erat apud Atlantem, inferri iuſſit, & Heſperides Atlantis filias cuſtodes poſuit: quæ cũ à filiabus Atlantis ſubtraherentur, & ſæpe uexarent, Iuno cuſtodẽ horti dracone peruigilẽ implicuit arbori, quẽ Hercules interfecit, & illa aſtris intulit. Hũc alij Iouẽ aſtris in-

B tuliſſe dicũt, ob memoriã uirtutis Herculis Mineruæ obiectu, quẽ illa contortũ cœlo immiſit, & inter ſeptentriones locauit. Habet autem ſtellas in capite ſplendidas tres, in corpore uerò uſq; ad caudam duodecim ab inuicem diſtantes. Sũt autem omnes 15.

Draco.

Haud procul efficiens unde eſt defecta labore,
Non illi numen, non magni cauſa laboris.
Dextro namq; genu nixus, diuerſaq; tendens
Brachia, ſuppliciter panſis ad numina palmis,
Serpentis capiti figit ueſtigia ſæua.

DRaconem immenſæ magnitudinis, hortorum cuſtodem inſomnem, dum à Iunone ad cuſtodienda aurea mala eſſet cõſtitutus, Hercules cum ad mala aurea profectus fuiſſet, ut refert Pannaſis Heracleas, fertur peremiſſe, & iccirco inter aſtra à Ioue hunc laborem memoria dignum honoraſſe, & utroſq; ſideribus intuliſſe, ita ut in certamine fuerint eorum habitus, ſerpẽtis capite iam defecto: qui ideo in genu ſtans manibus ſurſum extenſis, dextro pede cõtra draconem porrecto pingitur, ut certaminis labor ſignificetur. Ideo pellem leonis in ſiniſtra manu habere fingitur, ut inſigne uirtutis mõſtretur, quia leonem inermis interfeciſſe narratur. Habet autem ſtellas in capite unam, in ſingulis humeris ſingulas ſplendidas, in ſiniſtro cubito unam, in eadem manu unam, in eodem brachio unam, in ſiniſtro femore unam, in dextra parte femoris duas, in coxa duas, in genu dextro unam, in eadem tibia unam, in crure duas, in eodem pede unam, in dextra manu unam, in claua quam eadem tenet manu unam, in leonina pelle quatuor. Sunt omnes 24.

Corona.

Clara Ariadneæ propius ſtant ſigna coronæ,
Hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem,
Terga nitet ſtellis, à quo ſe uertice tollit,
Succiduis genibus lapſum & miſerabile,

HAec corona dicitur esse Ariadnes, quam Liber astris intulisse dicitur, dum A eius nuptias dij in insula Creta celebrarent, cogitans præclarã facere, pro qua primùm noua nupta coronata est. Sed qui Creticam cõscripsit, refert, quia cum Liber ad Minoen regem uenisset, ut Ariadnen filiam eius duceret uxorẽ, coronam dono Ariadnæ dedisse, Vulcani opere factam ex auro & gemmis preciosis. & talis fulgoris fuit, ut Thesea ex labyrintho liberaret, quę post astris affixa est, cum in Naxon utricꝫ uenissent. signum amoris eius crines ostendunt. & est stellis fulgentibus, sub cauda leonis. Habet autem stellas nouem in circuitu positas, quarum tres sunt splendidæ, ad caput serpentis arcturi.

Ophiuchus.

Hic Ophiuchus erit longẽ caput ante nitendo,
Et uastos humeros, tum cætera membra sequuntur.
Illis languet honor humeris, manus integer ardor.
Luna etiam mensem cum pleno diuidit orbe,
Lux tenuis manibus, per quas elabitur anguis,
Pressus utracꝫ manu medium cingens Ophiuchum.
Scorpius ima pedum tangit: sed planta sinistra
In tergo residet, uestigia dextera pendent.
Est impar manibus pondus. nam dextera paruam
Partem anguis retinet, per læuam attollitur omnis.
Quantumcꝫ à lęua distantia serta notantur,
Erigitur tantum serpens, atcꝫ ultima mento
Stella sub ætherea lucet crinita corona.
Ad quam se dorso peruadet lubricus anguens,
Insignes cœlum perfundunt lumine chelæ.

HIc est serpentarius, qui super scorpionem stat, tenens utracꝫ manu serpentem: qui ab astrologis dicitur fuisse Aesculapius, filius Apollinis, qui medicinæ arte uteretur, mortuos fertur suscitasse. Quamobrẽ iratus in eum Iouis, domum eius cum ipso fulminis ictu percussit. Rogatu autem Apollinis patris, Iupiter ei arte sua rursus post obitum defuncto animam restituisse ad uitam, & inter astra constituisse putatur. Habet autem stellas in capite claram unam, in singulis humeris claras singulas, in sinistra manu tres, in dextra quatuor, & duas ex eis claras, in singulis lumbis singulas, in singulis genibus singulas, in dextra tibia claram unam, in singulis pedibus singulas claras. Sunt omnes 27. B

Serpens quem tenet in manibus, habet stellas in orificio duas, in flexura capitis spissas quatuor, in manu Ophiuchi duas claras, in prima flexura octo: in secunda quem tenet in dextra manu alias octo, in tertia usꝗ ad caudam sex. fiunt omnes stellæ serpentis 30.

Scorpius.

SCorpius sanè inter astra à Ioue illatus est, pro eo quòd ferũt ex terra ortum, summissumcꝫ, qui Oriona interficeret ob eius loquacitatem, quòd ex uenatione nullam se feram relinquere diceret. iscꝫ Oriona percussit & occidit, & inde à Ioue astris illatus est, ut eius naturam futuri homines intelligerẽt. Nigidius autem dicit, scorpionem ad perniciem Orionis in insula Chio in monte Chelippio ortum, uoluntate atcꝫ ope Dianę. Nam cum in mõte Celsionio uenaretur, irridens Dianã, contemnebat eius opera quæ in monte constituebat. Itacꝫ Diana dicitur misisse scorpionem, qui Orionem uita priuaret: postea ab Ioue impetrasse, ut scorpio in duodecim signorum memoria cõstitueretur. Hic ob magnitudinem in duo domicilia partitur: etenim ad aliud tendunt brachia eius, ad aliud corpus, & cauda, & aculeus. Habet autem stellas in unoquocꝫ cornu duas, in ore unã clarã, in frõte duas, in dorso claras tres, in uentre duas, in cauda quinque, in aculeo duas. sunt omnes 19. Ex his quatuor quæ sunt in cornib. eius duæ priores claræ, & duæ obscuræ, libræ assignantur, quam chelas Græci dicunt.

Arctophy-

Arctophylax.

A Inde Helicen sequitur senior, baculoq; minatur
Se uelle Arctophylax brachiorum munera cæcus,
Icarus ereptam pensauit munere ripam.
Non illi obscurum caput est, non tristia membra,
Sed proprio tamen una micat sub nomine flamma:
Arcturum dixere sinus, quà uincula nodant.

BOotes, qui & arcturus, fertur esse custos plaustri, eo quòd plaustrum sequitur, id est septentriones, & quasi succinctus sit septentrionibus. Hunc dicunt Arcadem Iouis filium esse, de cuius pòst nomine Arcadia dicta est: quem Lycaon Pelasgi filius cum Iouem hospitio recepisset, infantē membratim lacerauit, & Ioui in epulis apposuit, tentans Iouem, utrum deus esset. Iouis aut dicit domum Lycaonis fulmine incendisse, eoq; loco ciuitatē constructam, quę Trapezos appellata est, Lycaonem uerò conuertisse in lupum. Arcadem autem compactis membris ad uitam reduxisse, & cuidam caprario dedisse nutriendū. Qui cum adulta iam ætate esset, matri inscius uim inferre uoluit, quos cum incolæ Lycæi montis eum occidere uellent, Iupiter utrosque liberans, astris intulit: qui ut res gesta est, ita manent: illa ursæ naturæ hic impetum faciens, quem Bootem Homerus uocat. Habet autem stellas in dextra manu quatuor quæ nō occidunt, in capite claram unam, in singulis humeris singulas, in singulis mamillis claras singulas, in dextra parte corporis sub mamilla obscuram unam, in dextro cubito claram unam, inter utraq; genua claram unam, & magnā, quę est arcturus, in singulis pedibus singulas. fiunt omnes quatuordecim.

Virgo.

Fulget spica manum, maturisq; ardet aristis,
Quam te diua uocant, tangunt mortalia si te
B Carmina, nec surdam prebes uenerantibus aurem:
Exosa heu mortale genus, medio mihi cursu,
Stabunt quadrupedes, & flexis lætus habenis,
Teq; tuumq; canam terris uenerabile numen.
Aurea pacati tegeret cum secula mundi,
Iustitia inuiolata malis placidissima uirgo:
Siue illi astra genus fuerit, quem fama parentem
Tradidit, astrorum seuero intercipit æuo,
Ortus fama tui medijs te læta ferebas,
Sublimis populis, nec designata subire
Tecta hominum, & puros mores sine crimine diua
Iura dabas, cultuq; nouo rude uulgus in omnem
Formabas uitæ sinceris artibus usum.
Nondum uesanos rabies nudauerat enses,
Nec consanguineis fuerat discordia nata,
Ignotiq; maris cursus priuataq; tellus
Grata satis, neq; per dubios auidissima uentos,
Spes procul amotas fabricata naue petebant.
Diuitias fructusq; dabat placata colono
Sponte sua tellus, nec parui terminus agri
Præstabat dominis signo tutissima rura.
At postquam argenti creuit deformior ætas,
Rarius inuasit maculatas fraudibus urbes,
Seraq; ab excelsis descendens montibus ore
Velato, tristisq; genas abscondita ripa.
Nulliusq; larem, nullos adit illa penates.
Tantum cum trepidum uulgus, cœtusq; notauit,

Increpito partum ſoboles oblita priorum
Degeneres habuit, ſemperq́ habitura minores.
Quid me nunc habitus ſuper & mala uota uocatis?
Quærenda eſt ſedes nobis, noua ſecula ueſtra
Artibus indomitis tradat, ſceleriq́ cruento.
Hæc effata, ſuper monteis abit alite curſu,
Attonitos linquens populos grauiora pauentes.
Aerea ſed poſtquam proles terris data, nec iam
Semina uirtutis uitijs demerſa reſiſtunt,
Quiſq́ priora tenet ueſtigia, quiſq́ ſecunda,
Ferriq́ inuento mens eſt læta metallo.
Polluit & taurus menſas, aſſuetus aratro,
Deſeruit properè terras iuſtiſſima uirgo,
Et cœli ſortita locum, quà proximus illi
Tardus in occaſum ſequitur ſua plauſtra Bootes.
Virginis ac placidæ præſtanti lumine ſignat,
Stella humeros, Helicenq́ ignis non clarior ambit.
Quiq́ micat cauda, quiq́ armum fulget ad ipſum,
Quiq́ priora tenet ueſtigia, quiq́ ſecunda,
Clunibus hirſutis & qui ſua ſidera reddit.
Nanq́ aliæ quibus expletum ceruixq́ caputq́,
Vatibus ignotis priſcis ſine honore feruntur.

AD aſpectum autẽ Bootis uirgo conſtituta eſt, quæ Erigone dicta eſt, quæ inter leonem & libram in zodiaco locum tenet. Hanc Heſiodus Iouis & Themidis filiam eſſe dicit, nomine Iuſtam. Hunc ſecutus Aratus dicit, quòd cũ eſſet immortalis, in terris morabatur, & à uirorum aſpectu ſe ſubtrahere ſolita, cum fœminis conſulto ludere & cõuerſari uidebatur. & ab eis Iuſtitia uocatur, & nondum inter homines nequitiã, neq́ nauigationem fuiſſe, ſed illam in terris moratam, æquitatem hominibus præſtitiſſe, eo ſeculo quòd aureum diceba tur. Sed poſtquam diminuti homines, à pietate quieuerunt, illa cum eis minime conuerſata eſt. poſtquam uerò hominum mores in deterius uerſi ſunt, in toto ſe ẽ terris abſtulit, & in ea parte cœli habitauit, qua enumeretur. Nonnulli aũt eam eſſe Cererem, eo quòd ſpicas teneat: alij Atergatin. Quidam uerò Fortunã, pro eo quòd ſine capite aſtris infertur. Nigidius de uirgine ita refert. Virginẽ Iuſtitiã dici, ſiue æquitatem, quæ ab hominibus receſſerit, & ad immortales meritò tranſierit. Nam cum inter mortales conueniret omnibus locis cõciliabulisq́ ſolitam conſiſtere, & ꝑcipere hominibus ne temere à iuſtitia & ęquitate diſcederent, qui quandiu monitis eius obedirent, diu in uita ſine cura & ſolicitudine futuros: ſed cũ negligentius ęquitatem obſeruantes declinarent, inſidijsq́ cupiditate & auaritia alter alterum deciperet, ab hominibus diſceſſiſſe, & digna cœleſti numero immortale præmium pietatis poſſedit. Habet aũt ſtellas in capite, obſcuram nimis unam, in ſingulis humeris ſingulas, in unaquaq́ ala obſcuras duas. ex eis quæ ſunt in dextra ala à parte humeri eſt clara una, & in ſingulis cubitis ſingulas, in ſingulis manibus ſingulas. illa quæ in dextra, clarior eſt, & uocatur ſpica, in tunica obſcuras ſex, in ſingulis pedibus ſingulas. Sunt omnes 19.

Gemini.

Qua media eſt Helice, ſubiectum reſpice Cancrum,
Ancipitis ſuberit gemini quà poſterior pes.

HI dicuntur Caſtor & Pollux, fratres Gemini, maxima concordia. ẽ quibus cum unus cecidiſſet in pugna quam aduerſus Athenienſes gerebant, alter immortalitatẽ accepit: quos Iupiter utroſq́ cœlo intulit, ſideribusq́ Geminos nominauit, qui ſalutares ſunt appellati. Nam & horum ſtellæ ita ſe habent, ut occidente una, oriatur altera. Alij uolũt Zetum & Amphionem eſſe, ideo unus

zonam,

A zonã, alter lyram habens. Nigidius deos Samothracas dixit, quorum argumentum nefas sit enumerare propter eos qui ministerijs præsunt. Item dicit Castorẽ & Pollucem Tyndaridas Geminorum honore decoratos, quòd principes pacationis dicantur, quòd mare totum prædonibus maleficisq; pacatũ reddidissent: & quo in tempore nauigauerint cũ Iasone atq; Hercule ad pellem inauratam auferendam, multis laboribus tempestatibusq; conflicti, periculorum atq; animorum experti impendia laboribus liberare studuerunt. atq; cum à Ioue essent elati, petierunt à patre, ut sibi liceret in eo cœli loco constitui, unde mortalibus auxiliantes prospicere possent. Quamobrẽ eis cõcessum est immortali memoria locoq; constitui, & plerisq; mortalibus auxiliantes sui conspectus gratiã præbent. Quorum prior habet stellas in capite clarã unam, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito unam, in eadem manu unam, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. Sũt omnes 9. Alter qui tripus appellatur, is iuxta cancrum est. habet stellas in capite claram unã, in singulis mamillis singulas, in sinistro cubito duas, in eadem manu unam, in sinistro genu unã, in singulis pedibus singulas, in sinistro pede ultimæ distantiæ unam, quæ uocatur tropos. fiũt simul 10. Hi sunt inter duodecim signa zodiaci circuli, sed in medio circulo æquinoctiali tropici hyemalis, qui australis appellatur, sita sunt.

Cancer.

CAncer in astris positus esse dicitur beneficio Iunonis. Quod cũ Hercules cum hydra ad fontem Lernæum depugnaret, hic cancer Herculis pedem morsu deprehendit, ut Pamasis autor dicit. quem iratus Hercules calcatum contriuit, beneficioq; Iunonis magnis honoribus decoratus est, idem duodecim signorũ numero annumeratus. sunt in hoc signo aliæ stellæ quas Græci dicunt, quòd cum Liber à Iunone insania obiecta fugeret ad occasus Dodonæi Iouis, B eiusq; in templo responsa peteret, ut Philiscus refert, magni imbres cum grandine orti sunt, ea parte qua transiturus erat. Asinus ẽ cõtrario transeuntibus per aquas in uno ex his sedens, & ipse transuectus est sine periculo, & ab insania liberatus. Vni aut ex his effecisse dicitur, ut uoce humana loqueretur, & post paucum tempus cum Priapo contendere cœpit de membro naturali. Priapus compressum asinum occidit. Iouis autem beneficio utriq; immortali honore donati, astris sunt illati. Est & altera origo quæ infertur ab alijs. Quod cum aduersus Gigantes dij bellũ agerent, idem Liber & Vulcanus & satyri asinis insidentes, profecti sunt ad pugnam. Quod genus uiso tumultu, diro cũ murmure rugissent, gigantes eorum uoce territi fugerunt, & confestim dij de gigantibus triumphauerunt: & iccirco unà cum præsepio suo astris sunt illati, & in signo nobilis cancri positi, cuius cursum ad occasum tendit. Habet autem stellas in cornibus anterioribus duas claras, & tres obscuras, quæ appellantur nubilum, quod circa eum uidetur, præsepium dicitur. in ore unam, in dextris pedibus singulas. sunt quatuor obscuræ, in sinistris priores claras duas, in secundo unam, in tertio unam, in extremo minore unam, in testa duas. sunt omnes 16.

Leo.

Horrentisq; iubas & fuluum cerne leonem,
Hunc ubi contigerit Phœbi uiolentior axis,
Accensa in cancro iam tunc geminabitur æstas,
Tunc lymphæ tenues, tunc est tristissima tellus,
Et densas lætus segetes bene condit arator.
Ne mihi tunc remis pulset uaga cærula puppis,
Dem potius uentis excluso uela rudente,
Excipiamq; sinu zephyris spirantibus auras.

LEonem beneficio Iunonis inter astra collocatum dicitur, eo quòd uirtute cæteras præcellat. Periandrus Rhodius refert eum ob primos labores Herculis memoriæ causa honorificẽ astris illatum, Nigidius refert hunc leonem nu-

tritum apud lunam iussu Iunonis, & in terra Arcadia in regione Nemeæ in spelunca * Mihdimon nomine fuerit, quam quidã Aphriso dicũt, & iussu Iunonis ad Herculis exitium dimissum: quẽ Hercules iussu Eurysthei interfecit, cũ Molocho hospite suo, cuius clauam pro uiribus tributã principio est adeptus, cum qua leonẽ interfecit. itaq; postea claua pro gladio, pelle pro scuto, reliquo tempore uti cœpit, & apud omnes mortales gratus ob uirtutẽ haberi. cœpit Iunoni porrò magis odio esse. Quapropter leonem cœlesti memoria dignatum uoluntate Iunonis nos arbitramur. Hic notabilis & maximus inter signa est. Pleriq; uolunt Nemeæ gymnicos ludos ob hunc leonem institutos. Hic totus figuratur. Habet stellas in capite tres, in collo duas, in pectore claram unã, in spina tres, in cauda media unam, in ultima cauda clarã unam, in medio uẽtre unã, sub pectore duas, in priore pede claram unã, sub uentre unam claram, in medio uẽtris unam, in posteriore pede claram unam, in genu posteriori claram unam. fiunt omnes decem & nouem. Videntur aliæ stellæ obscuræ septem iuxta caudã eius, quæ uocantur crines Berenices, & sunt earum uirginum quæ Lesbo perierunt. Illa autem magna & clara quæ in pectore eius est, appellatur Tyberone.

Erichthonius.

Est etiam Aurigæ facies, siue inclyta forma,
Natus Erichthonius, qui curru sub iuga duxit
Quadrupedes, seu Myrtoas demersus in undas,
Myrtilos hunc potius species in sidera reddit.
Sic nulli cursus, sic ruptis mœstus habenis,
Perfidia Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
Ipse ingens transuersus abit lęuam Geminorum,
Maiorisq; ursæ contra delabitur ora.
Numina præterea secum trahit. una putatur
Nutrix esse Iouis, si uere Iupiter infans
Vbera Cretææ mulsit fidissima capræ.
Sidere quæ claro gratum te gestat alumnum.
Hanc Auriga humero totam gerit, at manus hœdos
Ostendit nautis inimicum sidus in undis.
Orbis ob Oceano celsus rapit, aut semel hœdi
Iactatam uidere ratem, nautasq; pauentes.
Sparsaq; per sæuos morientum corpora fluctus.

HIc agitator Erichthonius dicit fuisse Vulcani & Mineruæ filius. Qui Vulcanus cum Ioui fulmen efficeret, ab Ioue promissum cepit, ut quicquid uellet præsumeret. ille Mineruam in coniugẽ petiuit. Iupiter imperauit Mineruę, ut uirginitatem defenderet. Dumq; cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pauimentum iecit, unde natus est Erichthonius. quem Minerua in cista abscondit, draconeq; custode apposito, duabus sororibus Aglauro & Pandroso commendauit. Hic primus currus homines equis iunctis docuit similes quadrigæ solis facere. primum Panathenæa constituisse, arcem templumq; ædificasse dicitur. Quem Iouis miratus, astris receptum memoriæ tradidit. In hoc signo & capra est, quam in humero portat, quæ Iouem nutriuit. Itemq; eius filij hœdi, quos Auriga in brachio portat, qui fluctus significare dicuntur, noscunt. Musæus de capra hoc refert: Datur Iouis infans nutriẽdus Themidiæ Altheæ, quæ fuit domina capræ, quæ ex ea Iouem nutriuit. Esse autem hanc capram filiã Solis dicunt, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, ut Tytanes eam timerent, rogarentq; matrem Terram ut eam abderet. Terra aũt in antro clausam Amaltheæ tradidit custodiendam, ibiq; Iouem cum cura Amaltheæ educasse. Qui cũ esset iuuenis, & ille cõtra Tytanes inermis uellet pugnare, eius pellem dicitur acceptam pro scuto habuisse, quòd semper Tytanibus agitator timori fuerit. & dicebatur media pelle Gorgoneũ caput habere, eo tectus tegmento capræ tergo al-

A go alterius pellis tecta restituit. uitę etiam immortalitate donauit, cœliq; astris intulit, & eius pellem appellauit. Alijs placet, agitatorem Myrtilum esse Mercurij filium, Oenomai aurigam, & à parte Mercurio astris illatum, cuius caput non multum distat ab Helyce: genua apponũtur geminis, pedes iuxta tauri cornua. Habet autem stellas in capite unam, in singulis humeris singulas. sed ea est clarior quæ in sinistro humero est, & appellatur capra. in singulis genibus singulas, in dextra manu unam, in sinistra duas, & super ipso brachio stellas duas, quę uocantur hœdi. sunt omnes simul decem.

Taurus.

Aurigæ pedibus trux adiacet ignea taurus,
Cornua fronte gerens, & lucidus igne minaci.
Quem Liber ignarum cœli formando docebat:
Et caput, & patulas nares, & cornua tauri
Fronte micant hyades, quæ cornua flamma sinistri
Summa tenet. sub hæc eadem uestigia dextra
Aurigæ, mediaq; ligant compagine diuos.
Myrtilus exoritur summo cum piscibus ore,
Totus cum tauro lucet, ruit Oceano bos,
Ante super terras cum fulget Myrtilus ore.

PORrò taurum inter astra quidam putãt positũ, propter Iouem, quòd in bouem sit fabulose conuersus. Nigidius hunc Iouem à Neptuno fratre per gratiam adduxisse, qui in figura tauri sensum humanũ haberet, quem Iouis Sydonem misit, ut Europam Agenoris filiam ad se portaret. isq; per pelagus Sydonem uenit, ibiq; Europam inter æquales suas ludentem in templo Aesculapij cõspexit, eamq; repentino arreptu collocatã suo tergo deuexit ad Iouem in
B insulam Cretam. Ob hanc igitur causam Iupiter taurum sideribus dignatus est immortali memoria inferre. Eratosthenes dicit, hũc esse qui coijt cum Pasiphae, cuius priores partes apparent: reliquum corpus non apparet propter fœmineũ sexum. Spectat autem orientem. In signo autẽ tauri frons & facies Hyades uocantur, quas Pherecyades Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides nymphæ uocantur. Quæ cum à Lycurgo captiuitatem timentes fugerent Thebas, ne sibi à Iunone aliquid paterentur, Iupiter cœlo illatas sideribus honorauit: Hyadesq; appellauit, quòd nascente Libero eas inuenerit, quas in signum temporis posuit. uel quòd sint pluuiales, ὕειν enim pluere est, quia eorum ortus imbres concitat: uel quia in modũ y literæ positæ sunt. Musęus & ista refert. Ex Atlante & Hya duodecim filiæ procreatæ sunt, & filius Hyas: quem dum ab apro uel leone occisum sorores omnes nimis diligentes flerent, obierunt, ẽ quibus quinq; stellas figuratas Hyades appellauerũt, septem autem Pleiades. Myrtilus autem quinq; filias Cadmi esse dixit. Habet autem taurus stellas in capite quinq;, quæ Hyades appellantur: id est, in cornibus singulis singulas, in fronte duas, in naribus unã: hę sunt hyades. In singulis genibus singulas, in ungue anteriore duas, in pallearibus duas, in collo unam, in dorso tres, ẽ quibus nouissima splendida est, in uentre splendidã unã, in pectore unã, in palla unam. sunt omnes 18. ab excisione tauri usq; ad id quod septẽ stellę sunt, quas quidam Pliades uel Pleiades dicunt, quę non uidentur simul, eo quòd septima obscura sit.

Cepheus.

Iasides etiam cœlum cum coniuge Cepheus
Ascendit, totaq; domo: quia Iupiter autor
Est generis. prodest maiestas sępe parentis.
Ipse breuem patulis manibus stat post cynosuram,
Diducto passim quantum latus à pede dextro,
Cepheus extremam tangit cynosurida caudam.
Tantundem à lęuo distat minor, utraq; iungit

Regula, Cepheos ueſtigia baltheus ambit. A

CEpheus in ordine, quarto loco poſitus eſt, quem ſeptentrionalis circulus occupat, à pedibus uſq; ad pectus, reliquus medius eſt arcturo æſtiuo tropico circulo. fuit ergo, ſicut Euripides ſcribit, Aethiopum rex, Andromedæ pater, qui filiam ſuam ad cetum dicitur expoſuiſſe, quam Perſeus ſaluauit, eiusq; cauſa & ipſe pater beneficio Mineruæ ſit aſtris illatus. Habet quidem ſtellas in capite ſplendidas duas, in ſingulis humeris ſingulas, in ſingulis manibus ſingulas claras, in ſingulis cubitis obſcuras ſingulas, in zona tres obliquatas, in dextra coxa unam, in ſiniſtra genu duas, ſupra pedes quatuor, in ultimo pede unam. ſunt omnes nouendecim.

Caßiopeia.

Qua latus afflexum ſinuoſi reſpicit anguis,
Caſſiopeia uirum reſidet ſublimis ad ipſum.
Clara etiam pernix cœlo cum luna refulget,
Sed breuis & paucis decorata in ſidere flammis,
Qualis ferratos ſubicit clauicula dentes,
Succutit, & foribus prædicit uincula clauſtri:
Talis diſpoſitis ſtellis ipſa horrida uultu,
Sic tendit palmas ceu ſit planctura relictam
Andromedam, meritæ non iuſta piacula matris.

CAſſiopeia interea (ut refert Sophocles carminum uates) dicitur præpoſuiſſe formam ſuam Nereidibus, ob quam rem ira Neptuni ceto tranſmiſſo uaſtabatur eorum terra, expoſtulatamq; Andromeden & ceto propoſitam, ob quam rem longè habitus eorum diuerſus eſt. ita autem eſt Caſſiopeia in ſella ſedens. habet in capite ſtellam claram unam, in ſingulis humeris ſingulas claras, in dextra mamilla claram unam, in dextra manu claram & magnam unam, in ſiniſtra manu claram unam, in umbilico claram & magnam unam, in ſiniſtro femore duas, in eodem genu claram unam, in unoquoque angulo ſellæ in qua ſedet, ſingulas claras. Sunt omnes 13. B

Andromeda.

Nec procul Andromedæ, totam quam cernere nondum
Obſcura ſub nocte licet, ſic emicat ore,
Sic magnis humeris candens nitet, ac media ambit,
Ignea ſubſtricta fulget qua zonula palla,
Sed penè facies remanet, diſtrictaq; pandit
Brachia, ceu magni teneantur robore ſaxi.

ANndromeda filia fuit Cephei & Caſſiopeiæ, quę adamata eſt à Cupidine: & datum eſt reſponſum, ut traderetur ceto ad deuorandum. Quę ſuſpenſa inter duos montes, & expoſita ceto eſt cum omnibus ornamentis. À Perſeo autem liberata eſt, et ob id Perſea dicta, beneficioq; Mineruæ aſtris recepta eſt. Euripides eam dicit intra aſtra collocatam, ut labor Perſei æternus pateret, manibus eius extenſis, quemadmodum ceto oppoſita eſt. Quæ cum à Perſeo liberata eſſet, neq; patri neq; matri uoluit commorari, ſed continuò cum Perſeo profecta eſt. Habet ſtellas in capite claram unã, in ſingulis humeris ſingulas, in ſingulis cubitis claras ſingulas, in dextra manu claram unam, in eodem brachio claras duas, in zona tres, ſub zona quatuor, in ſingulis genibus claras ſingulas, in dextro pede duas, in ſiniſtro pede unam. Sunt omnes 21.

Equus dimidius.

Andromedæ uerò radiat qua ſtella ſub ipſa,
Albo fulget equus, tres harmo, ſed latera æquis
Diſtinguunt ſpacijs, capiti triſtiſſima forma.
Et ceruix ſine honore obſcuro lumine ſordet,
Spumanti mandit ſed quæ ferus ore lupato,

Et

A Et capite & longè ceruice insignior exit.
Stella nitens harmis, laterique simillima magno.
Nec totam ille tamen formam per singula reddit,
Primo præstat equo medio rapta ordine membra,
Destituunt uisus, radijs hinc surgit imago
Gorgonis, hinc proles in Pierio Helicone.
Vertice cum summo nondum decurreret unda,
Musæos fontes dextri pedis ictibus hausit.
Inde liquor genitus nomen tenet Hippocrenen,
Fontes nomen habent. sed Pegasus æthere summo
Veloces agitat pennas, & sidere gaudet.

Equus præterea dimidius est, priore parte patens usque ad umbilicum. Aratus dicit super geniculatorem situm, & iam astris illatum, eo quòd à celsitudine Heliconis montis percusso pede dextro aquam produxit, quem liquorem Hippocrenen dicunt. Quidam pro eo, quòd Iouis eo usus fuerit. Nonnulli uerò Pegasum putant, qui ad astra pro Bellerophontis interitu euolauerit. Euripides dicit Menalippen Chironis filiam esse, quæ compressa grauida profugit in Pelion montem. & dum à patre comprehendi timeret, deorum misericordia cõuersa in equum, ad astra conscendit: cuius posterioris partes corporis propter fœminei sexus pudorem nõ uidentur. Habet autem stellas in facie claras duas, in capite claram unam, in singulis auribus singulas claras, in maxilla unam, in ala proxima capiti claram unam, in humero alæ dextræ unã, in media ala unam, in extremis pennis unam, in harmo unam, in pectore unam, in spina unam, in umbilico claram unam, in singulis genibus singulas, in singulis ungulis singulas. fiunt omnes 18.

Aries.

Inde subest aries, qui longè maxima torrens
B Orbis, & ad finem spacijs non tardior horam
Peruenit, & quando grauiore Lycaonis arctos,
Axem uel tutor quem tanto gratior ille
Distantis cornu properat contingere metas.
Clara'ue non illi est facies, nec sidera possunt,
Officiat si luna sua uirtute nitere:
Sed quærendus erit zonæ ratione micantis,
Vt chelæ candens, aut baltheus Orionis.

Aries, ut Hesiodus & Pherecydes dicunt, inter astra collocatus est, propter Phryxum & Hellen Athamantis & Nebulæ filios. Qui cum nouercam occidere uellent, insani à Libero dicuntur effecti. qui dum in sylua errarent, mater eis arietem aurata pelle fertur adduxisse. qui cum nauigare uellent, in mare proiecti sunt, quod pelagus ab Helles nomine Hellespõtus uocatur. Helles autem (ut aiunt) à Neptuno saluata est, & ex ea puerum Pæonem genuit. Phryxus autem insidens præparato arieti, Colchos adductus est ad Oetam regẽ, ibique arietem Marti immolauit, eique suam aureã pellem concessit antequã inter astra processisset: quam draco custodiuit. Genitũ aũt hunc arietem dicũt ex Neptuno et Theophane Altidis filia: quam cum adamasset, in insulã Crinnissam traduxit, inque Iouem conuertit, cũ qua in arietem mutatus concubuit, ex qua aries chrysomallus natus. Nigidius hũc arietẽ dicit ducem & principẽ esse signorũ zodiaci circuli. Immortali aũt honore donatũ, quòd cũ Liber exercitũ in Africã duceret, & aquæ inopiã pateret, subitò aries ex arena exiuit, & Liberũ cum suo exercitu ad aquã perduxit diuinitus. Hoc facto Liber eũ arietem Iouem Ammonẽ appellauit, eique fanum magnificũ fecit eo in loco in quo reperta est aqua, & abest ab Alexãdria itinere dierũ nouẽ, locus arenosus & serpentũ multitudine plenus, & ab arena Ammon est nominatus. Præterea aries dux aquæ immortalis

mutatus,

mutatus, & cœli sidera consequutus. Conuertit autem caput ad taurum, ipse autem assequitur alijs signis. Habet autē stellas, in capite unam, in auriculis tres, in collo duas, in summitate pedum anteriorum singulorum singulas, in dorso quatuor, in cauda unam, in uentre tres, in summitate singulorum pedum posteriorum singulas. Sunt omnes 18. A

Deltoton.

Est etiam propiore Deum cognoscere signo,
Deltoton, si quis donum hoc spectabile Nili,
Diuitibus ueneratum undis in sede notarit.
Tris illi laterum ductus, æquata duorum
Sunt spacia, unius breuior, sed clarior ignis.
Hunc aries iuxta medium deltoton habebit.

SVper caput arietis non longē ab Andromedæ pedibus adiacet signū quod Græci, ob similitudinem deltæ literæ, deltoton uocant: latini autē, ob proprietatem formæ, triangulum dicunt. Quod quidam à Ioue per Mercurium inter astra positum dicunt, super caput arietis, pro eo quòd obscurum esse dicitur. Quidam uerò dicunt, Aegypti esse effigiem stellis figuratam in tribus angulis, id est trigono, & Nilum talem ambitum facere. Habet autem stellas tres, in singulis angulis singulas: ē quibus una est clarior.

Pisces.

Inter lanigeri tergum & Cepheida mœstam
Hunc ultra gemini pisces, quorum alter in austrum
Tendit: Threicium boream petit alter, & audit
Stridentes auras niueus quas procreat Hæmus.
Non illis liber cursus, sed uincula cauda,
Singula utrumqꝫ tenent uno coeuntia nodo.
Nondum stella premit piscis qui respicit auras, B
Threiciæ dextram Andromedæ cernuntur ad ulnam.

PIsces hi sunt, & maior piscis. Nigidius hos pisces dicit in flumine Euphrate fuisse, & ibi ouum inuenissē miræ magnitudinis: quod uoluentes eiecerunt in terram, atqꝫ ita columbam insedisse, & post aliquot dies exclusisse eam Syriæ quæ uocatur Venus. maximeqꝫ misericors ad homines pertinebat, quæqꝫ multa quę ad utilitatem hominibus uerterentur ea dicitur inuenisse. Quę quoniam Iouis sæpius à Mercurio laudari nominariqꝫ audiret, quòd in deos religiosa, in hominibus officiosa diligenter fuerit, rogata à Ioue quod sibi optanti tribui postularet: illa ait, ut pisces qui suam originē seruassent, immortali præmio afficerentur. Iupiter in duodecim signis pisces siderum splendore decorauit. Vnde hodie quoqꝫ Syri neqꝫ hos pisces edunt, & columbas potestate decorant. Horum autem unus aquilonius est, alter australis, ex aduerso caudis utrinqꝫ positis. Habent inter se alligamentum luteum continens usqꝫ ad priores pedes arietis. Andromedæ autem humerus dexter, piscis est signum. Habet idem aquilonius stellas duodecim. Alligamentum luteum, quo cōtinentur in parte boreæ: habet stellas tres, in parte noti tres, ad orientem tres, ad occidentem tres. Australis piscis quindecim. Sunt omnes 39.

Perseus.

Tantus & ille micat, tantum occupat ab Ioue cœli,
Dextra sublata similis prope Cassiopeam,
Sublimis fulget, pedibus properare uidetur,
Et uelle aligeris purum æthera tangere palmis.

PErseus quidem ex Danae & Ioue natus est. Iupiter enim in similitudinem aurei imbris se transformās, oppresſā delusit Danaen, Acrisij regis Argiuorū filiā. quam cū pater à Ioue uitiatam cognouit, intra arcam includēs, præcipitauit in mare. quæ delata ad Italiam, inuenta à quodam piscatore, & oblata regi,

cam

A eam sibi fecit uxorē, unà cum Perseo quem enixa est in mari. Qui missus ad Polydectem regem insulæ Seriphi, accepta à Mercurio talaria, & à Vulcano harpe adamantina, per aera iter faciens, ad Gorgones Phorci filias uenisse perhibetur: quæ angues pro crinibus dicuntur habuisse, quosq; uidissent in lapides cōuertere. Gorgones tres ferūt fuisse sorores, uno oculo, una pulchritudine inter se communicantes. quarū nomina putantur, prima Sthennio, secunda Euryale, tertia Medusa. Quidam uerò eum à Minerua missum dicunt, & ab ea clypeum uitreum accepisse, per quē uidere, nec uideri ab eis posset. Qui cum Gorgones dormiētes inuenisset, caput Medusæ abscidit, & Mineruæ tradidit: quod illa in suo pectore aptauit, ut in bello terribilior esset. Perseum autem inter sidera collocauit. Habet autem stellas in capite unam, in singulis humeris claras singulas, in manu dextra claram unam, in eodem cubito unam, in manu sinistra unam, in dextra parte lumborum claram unam, in sinistro femore claram unam, in singulis genibus singulas, in singulis tibijs singulas, in singulis pedibus singulas, in capite Gorgonis circumquaq; tres, in harpe unam. fiunt omnes 18.

Pleiades.

Sidera communem ostendunt ex omnibus ignem:
Septem traduntur numero, sed carpitur una,
Deficiente oculo distinguere corpora parua:
Nomina sed cunctis seruauit fida uetustas:
Electra, Alcynoeq;, Celenoq;, Taygeteq;,
Et Sterope, Meropeq; simul, formosaq; Maia,
Cœlifero genitæ, si uerè sustinet Atlas
Regna Iouis, superosq;, atq; ipso pondere gaudet.
Lumine non multo Pleias certauerit astris,
Præcipuo sed honore ostendit tempora bina.
B Cum primùm agricolam uentus superimminet auster,
Et cum surgit hyems portu fugienda peritis.

PLeiades à pluralitate Græci uocant, latini eò quòd uere exoriantur Vergilias dicunt. Dicit autem Pherecydes Athenæus, septē sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo insula. & pro eo quòd Liberum educauerunt, à Ioue inter sidera sunt relatæ. Harum nomina putantur, Electra, Alcynoe, Celæno, Asterope, Merope, Taygete, Maia: quarū septima, ut ait Aratus, uix intueri potest, quam quidā præ timore Orionis fugisse putāt, quidē à Sole persecutā arbitrant, uocatamq; Electrā, quæ nō sustinens uidere casus pronepotū, fugerit. Vnde & illā dissolutis crinibus propter luctū ire asserūt: & propter comas quidā Cometen appellant. Nonnulli uerò Meropen esse autumāt, quæ nupta, à quodā uiro nominata est Hippodamia. Museus aūt refert filias Atlantis fuisse septem, ex quibus sex claræ sunt, una obscura. Cum dijs cōcubuerunt: tres cum Ioue, & ex Electra Dardanus, ex Maia Mercurius, ex Taygete Lacedæmon. cum Neptuno duæ: Alcynoe, ex qua Hercus: Celæno, ex qua Lycus. cū Marte Asterope, ex qua Oenomaus: Merope cum Sisypho. Magnam apud homines dignitatē habent.

Lyra.

Tempora læua premit parti subiecta draconis,
Summa genu subuersa tenet, quā se lyra uoluit,
Contra spectat auem uel Phœbi quæ fuit olim.
Cygnus de thalamis candens qui lapsus adulter,
Furta Iouis falsa uolucer sub imagine texit.

LYram inter astra collocatam dicunt propter honorē Mercurij, qui eam cōdidit ex testudinis similitudine, de Apollinis boum cornibus, qui intendit chordas septem Atlantidum numero. Regrediente igitur Nilo ad suos meatus, inter cætera relicta etiā testudo est: quæ cum putrefacta fuisset, & nerui eius extensi intra coriū remāsissent, percussa à Mercurio sonitū dedit, in cuius similitu

dinem

dinem Mercurius lyram fecit: quam postea Apollini datam, alij Orpheo dicũt, eo quòd unus ex Musis, id est Calliopæ sit filius. fecit autẽ chordas nouem, iuxta numerum Musarum. Tantæ namq; dicitur dulcedinis in modulãdo fuisse, ut arbores, saxa, bestias, atq; inferos commouerit, ob coniugis Eurydices desiderium ad inferos descendens. Qui cum Apollinem maximum deorum honoraret, Liberum autem patrem, à quo fuerat glorificatus, minimè glorificaret, sedens in Pangeo monte, & expectans solis ortum, Liber indignatus misit Bacchas, ut Aeschylus scribit, quæ eum membratim discerperent: collectisq; membris eius, sepelierunt eum in Lesbijs montibus. eius lyram Museo dederunt: Iouemq; rogauerunt, ut eius memoriam astris inferret. Habet autem stellas in utrisq; pectinibus singulas, in cacumine chordarum singulas, in utrisq; humeris singulas, in fundo unam, in modulo unam, in tympano claram atq; candidam unam. Sunt omnes nouem. A

Cygnus.

Aut medij fulgoris erunt penna utraq;, læta
Dexterior iuxta regalem Cepheos ulnam,
At læua fugit instantem sibi Pegason ala.

CYgnum dicunt inter astra constitutum, eo quòd Iupiter in cygnum transfiguratus euolauerit in ramum Atticæ regionis, ibiq; compresserit Nemesim, quæ & Leda dicitur (ut refert Crates tragœdiarum scriptor) quæ enixa est ouum, unde nata est Helena. Sed quoniam Iupiter rursus in cœlum, in cygnum transfiguratus se recepit, ut fuit pennis tensus, simulacrũ eius sideribus reliquit. Habet autem stellas in capite claram unam, in dextra ala quinque, unam claram quæ est erga collum, in sinistra ala quinque, in pectore unam, in cauda unam, quæ est amplissima. Sunt omnes 13.

Aquarius.

Oceano mersus sopitas condere flammas, B
Hymbres occasus, ortusq; intercipit ora.
Et cum terrores auget mox atra marinos,
Multum clamatos frustra spectauerit ortus.
Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat auster.
Tarda ministeria & nautis tremor alligat artus,
Et rationem animi temeraria pectora soluent.
Nulla dies oritur, quæ iam uacua æquora cernat,
Puppibus & semper tumidis ratis innatet undis.
Interea tentare undas iuuat: aspera sed cum
Assultat lateri deprensæ spuma carinæ,
Tunc alti curuos prospectant littore portus,
Inuentasq; alij terras pro munere narrant,
Interea exanimat pauidos instantis aquæ mons.
Ast alij procul è terra iactantur in altum:
Munit & hos breue lignum. & fata instantia pellit,
Et tantum à leto, quantum rate fluctibus absunt.

POrrò aquarius nomen accepisse dicitur, quòd eius exortu hymbres plurimi fiant. Quidam uolunt Ganymedem eum esse, Troili & Calliroes filium: qui cum in Ida monte uenaretur, ob nimiam pulchritudinem à Ioue adamatus, & per aquilam raptus, inter astra est collocatus. Dehinc Aquarius dictus est, quòd undas funderet. Nigidius Hydrochoon siue aquariũ existimat esse Deucalionem Thessalum, qui maximo cataclysmo sit relictus cum uxore Pyrrha in monte Aetna, qui est altissimus in Sicilia. & posteaq; se & uxorem suam solũ in terra relictum censuit, orbitatis & uastitatis misertus, ab Ioue precari cœpit, ut aut et ipsi interirent, aut hominũ genus restituerent. Iupiter respondit, & per sortem indicauit, ut lapides quos ante se reperissent, post se iactarẽt. Reuersi itaq;,

quotquot

A quotquot Deucalion misit, uiri fiebant: quos Pyrrha, fœminæ. Quo facto, rursus hominum genus natum est. ob quam rem λαὸς græcè populus dicitur: quia lapis antiquitus græcè λᾶας appellabatur. Ab antiquis quidem dicitur Aristeus filius Apollinis fuisse, quem Apollo dicitur ex Cyrene procreasse, quam compressit in monte Orpheo, qui Cyrenis est appellatus. Aristeus dicitur omnibus artibus doctus fuisse, quibus cæteros homines ad bonos fructus utilitatēq; perducebat. Is cum caniculæ signū pestiferum oriretur, & statim præsentes fructus læderentur, & homines diuturna pestilentia afficerentur, factū est ut à dijs impetraretur, maximè Neptuno, Iouis fratre, ne tempestatibus & uentis pateretur genus humanum affici indignis calamitatibus. Itaq; uenia data, cōstitutum est à dijs, ut caniculæ stellæ exortu uenti perflarēt dies circiter quadraginta, eiusq; pestilentię uim abscinderent. Quapropter Aristeus à dijs inter astra est collocatus. Habet autem Aquarius stellas in capite obscuras duas, in singulis humeris singulas amplas, in sinistro cubito unam, in dextro cubito unam, in singulis manibus singulas, in singulis mamillis singulas, sub mamillis singulas, in dextro lumbo unam, in singulis genibus singulas, in dextra tibia unam, in singulis pedibus singulas. Sunt omnes 18. Effusio uerò aquę dextra lęuaq; fit stellis 31. Quarum duę splendidę sunt, cęterę uerò obscurę.

Capricornus.

CApricornus sanè similitudinem habet Aegypanos: habet enim posteriorē partem piscis, priorem capricorni. & hunc honorem dicitur assecutus, eo quòd cum Ioue sit nutritus. Epimenides dicit in Ida utrosq; nutritos, & ad Titanorum bellum cum Ioue esse profectū: quem Iupiter uictor astris intulit, quòd eius opera dij armati essent. Itemq; matrē eius capram, quòd Dicolon inuenisset in mari, ideo piscis cauda notatam. Nigidius capricornum refert immortali honore donatum, quo tempore Phython in monte Tauro speluncam haberet, & Aegyptum incoleret, ab Ioue concessum habuisset, quemadmodū dijs posset

B obsistere, cum eis cōsilium panderet, si neq; terras relinquere uellent, neq; Phythonis immanitati resistere dij possent, inconsultè figuras immutauerūt, in quā quis uellet, seu bestiam, seu uolucrem, seu piscem pecudem'ue, Phython se in capram transmutasset. itaq; immortales figuris ignotis Phythonis ante oculos crebro uersabantur: unde adhuc maximè pro dijs multas bestias obseruant colūtq; Aegyptij, & conuenit Phythoni neminem deorum aduersari sibimet, uacuam cognouit, dominantibus, arbitratus deos se ueritos propter metum, dominabatur imperitis fortunę uarietate, & periculi magnitudine instantis. Nam post 18. dies dicitur consilium de eo repente à dijs factum, ut interficeretur. ob idq; usq; hodie in Aegypto hos dies, id est 18, festos perpetuò annis singulis instituerūt: in quibus diebus qui nascitur, amplius quam eos non uiuit. Phython autem fulmine interficitur ab Apolline in templo Aegypti Memphis, ubi mos fuit solio regio decorari reges qui regnabant. ibi enim sacris initiabantur primùm, ut dicitur, reges satis religiose tunicati. & tauro quem Apim appellant, iugum portare fas erat, quem Deum maximum Aegyptij existimāt: & per uicū unum duci, ut periti existimabant labore humanę necessitatis, ut crudelius quę sub eis sint abutantur. Deducitur autē à sacerdote Isidis in locum qui nominatur Adytos: & iureiurando adigitur, neq; mensem, neq; diem intercalandum quem in festū diem immutarent, sed 365 dies peracturos, sicut institutū est ab antiquis. Sed illò reuertamur unde digressi sumus. Igitur dij posteaquam Phythonem pœna affecerunt, sancta astrorum memoria decorauerunt, & ei nomen Aegyptij Aegypana imposuerunt, quòd contenti dij se in bestias conuertissent, Phython se in capram trāsfigurabat. oppidumq; magnificū in Aegypto ędificauerūt, quod Panopolim appellauerunt. Habet autem stellas in singulis cornibus duas, in naribus claram unam, in capite claras duas, sub collo unam, in pectore duas, in anteriore pede unam, in summitate ipsius pedis unam, in dorso septem, in uentre quinq;, in caudę extremitate claras duas. Sunt omnes 26.

Sagittarius.

Belligerum Titan etiam cum contigit arcum,
Ducentemq́ ferunt ſinuato ſpicula neruo,
Iam clauſum ratione mare eſt, iam nauita portu
Infeſtam noctem fugit ad longasq́ tenebras,
Signum erit exoriens nobis tum nocte ſuprema,
Scorpios ille micat ſuper freta cerula cauda.
Inſequitur grauis arcus, & in lucem magis exit.
Tunc alte cynoſura repit, tunc totus in undas
Mergitur Orion, humeris & uertice Cepheus.

PORrò Sagittarius ſcorpione oriente aſcendit: quo aſcendente, Orion occidit totus, & Cepheus à uertice & humeris cũ manibus. in cuius ſigni regione zodiacus circulus humillimus propter equina crura. Quidam negant, dicentes nunquam Centauros ullis ſagittis uſos fuiſſe. Quidam autem dicunt, quòd quadrupedes eſſe non uideantur, ſed ſtans bipes Sagittarius. Hic autem homo equinis pedibus eſt, & caudam habet ueluti Sagittarij. Soſitheus autem tragœdiarum ſcriptor, illum affirmat eſſe Crotonem. Euſchemis Muſarũ nutricis filiũ, & inhabitaſſe Heliconem, atq; ſagittis & uenatu uitã exegiſſe. qui inter Muſas ſæpius commoratus, plauſu cantus earum diſtinguebat, id eſt ad pedem manibus plaudebat, quo alij timerent. Hunc Muſæ beneficio Iouis aſtris intulerunt, cuius artes, id eſt plauſus & ſagittæ inter mortales manſere. Nigidius de Crotone idem dicit, ſed non cõuerſatum cum Muſis: ſed dum illę cantus chorosq́ celebrarent, hunc procul auditu repentino plauſu ad pedẽ feriendo oblectare canẽtes. ob hoc eum à Ioue immortali memoria earum rogatu donatũ, quòd eſſet nutricis earum filius, idem Oceani nepos. Habet aũt ſtellas in capite duas, in arcu duas, in acumine ſagittę duas, in dextro cubito unam, in eadem manu unam, in uentre claram unam, in ſpina duas, ſub cauda duas, in anterioribus geniculis ſingulas. Sunt omnes 15. Reliquæ uerò ſeptem ſubter crura ſimiles quidem ſunt poſterioribus, quæ nõ oſtendũtur, quòd Centaurus duplex ſit. iaculũ aũt eius, ex quo dicũt omnes cygnos ab Apolline interfectos, qui Iouis fulmina fuerãt, abſconditum, fertur ad aquilonem: & peracta, ac potius ſedata lite, aſſumptum, & ad pedes Sagittarij inter aſtra collocatũ. Habet aũt ſtellas quatuor, in ſummo unã, in medio obſcuram unam, in pennis duas, unam uerò ſplendidiorem alijs. B

Aquila.

Vnguibus innocuis Phrygium rapuit Ganymedem,
Et cœlo appoſitus cuſtos, quo Iuppiter arſit
In puero, luit excidio quem Troia furorem.

AQuilam ſanè inter aſtra collocatam dicunt propter Ganymeden Iouis miniſtrum, quem rapuit in cœlum: eſt enim ea ſignũ Iouis, quòd cum dij omnes uolucres inter ſe diuiderent, eam in portione ſortitus ſit Iouis, quod altius cunctis uolantibus euolet, & penè inter omnes principatum teneat, & quod ſola auium ſolis radijs non terreatur. Namq; ita eſt ſpectans ad orientem pennis tenſis. Aglaoſthenes dicit Iouem in aquilam transfiguratũ, Naxiam regionem ubi nutritus fuerat petijſſe, & regnum accepiſſe. egreſſo uerò de Naxo, cum aduerſus Titanas proficiſceretur, & ſacrificium faceret, aquilam ei in auſpicio apparuiſſe, & fulmina miniſtraſſe, quam bono omine acceptam tutelæ ſubieciſſe. Habet autem ſtellas in capite claram unam, in humeris ſingulis alarũ ſingulas, in pectore obſcuram unam. ſunt omnes quatuor. Sagitta autem quam tenet in pedibus, dicitur ſagitta Apollinis fuiſſe, cum qua Cyclopas interfecit, eo quòd Iouis fulmina facerent, quòd eo telo Aeſculapius eius filius à Ioue eſſet interfectus: quam ſagittam aſtris illatam in memoriam uirtutis ſuæ reliquit. Habet autem ſtellas quatuor, in ſummo unam, in medio unam, in pennis ſagittæ duas.

Delphinus.

A Delphinus.

Sidera quæ mundi pars celsior æthere uoluit,
Quæq; uident boream uentis assueta serenis,
Diximus: hinc alius decliuis ducitur ordo,
Sentit & insanos obscuris flatibus austros.

NEptunus, ut Artemidorus refert, Amphitriten uoluit in coniugiũ accipere: quæ cum ob uerecundiæ magnitudinem & uirginitatis obseruantiam ad Atlantem cõfugisset, Neptunus post eam multos misit qui eam peterent: inter quos & delphinũ misit, qui eam peteret. Quæ cum circa insulas Atlantis moraretur, reperit eam, nũciauitq; Neptuno. quã ille suis persuasionibus ad suam perduxit uoluntatem, delphinoq; maximos honores in mari tribuit: quem in astris intulit, & in manu sua habere instituit. Habet autẽ stellas nouem, & ideo musicum signum dicitur, eo quòd in numero Musarũ. stellas habet in ore unã, in folio duas, in pinnulis uentris tres, in dorso unam, in cauda duas. sunt omnes nouem. Delphinus autem non multum currit supra capricornum.

Orion.

Tela caput magniq; humeris sic balteus ardet,
Sic uagina ensis, pernici sic pede fulget.

ORion, qui & incola dicitur, ante tauri uestigia fulget. & dicitur Orion ab urina, id est ab inundantia aquarum. Tempore enim hyemis habet ortũ, cum mare & terras aquis & tempestatibus turbat. Hunc Romani iugulam uocant, eo quòd sit armatus ut gladius, stellarum luce terribilis & clarissimus: qui si fulget, serenitatem portẽdit: si obscuratur, tempestatẽ innuit imminere. Hũc Hesiodus dicit Neptuni & Euryales filium, cui dono datum est à Neptuno, ut super fluctus ambularet ueluti supra terram. Qui cũ Chium uenisset, Meropem B Oenopionis filiam compressit. quem Oenopion ob iniuriam excæcauit, & de finibus suis expulit, ipse cum Lemnum uenisset, à sole dicitur ei lumina restituta esse, & reuersus est ad Oenopionẽ. qui cum à ciuibus terra abscõderetur Oenopion, desperata eius inuẽtione, Cretam est profectus. ubi cum immodicè uenaretur, & à Diana corriperetur, ait se nullã feram in terris relicturũ. Tellus indignata, scorpionem extulit miræ magnitudinis, qui pœnas magniloquentiæ eius exigeret. Iouis autem Orionem ob uirtutem astris intulit. idem rogatu Dianæ scorpionem inter astra duodecim cœlo collocauit, quorum contra magnitudinem stellæ quoq; eorum amplissimæ sunt. Aristomachus autẽ dicit, Caubrisam quendã Thebis uoto petisse ut filiũ haberet: ad quem Iouis, Mercurius, & Neptunus hospitio deuenerunt, qui eis hostiam immolauit ut filius nasceretur. cuius bouis pelle detracta, dij in eam urinã fecere, iussuq; Mercurij terra obruta est, unde puer supradictus est natus, quem Vrionẽ appellauerunt, & astris intulerunt. Quidam autem dicunt Vrionem Methymnæũ, qui cum esset citharæ potens, rex Corinthiorum Pyranthus nomine eum dilexit: qui cũ à rege impetrasset, ut ciuitatem arte sua illustraret, & magnum patrimoniũ acquisiuisset, consenserunt famuli cum nautis ut eum interficerent. quẽ cum uellent interficere, petijt ab eis ut antè decantaret. Cum aũt citharæ sonus cum uoce eius audiretur, delphini circum nauim uenerunt, ille super unum ex his se præcipitauit, qui eum sublatum ad regem Pyranthũ Corinthũ detulit. delphinus subductis per æstum aquis exanimatus est. Qui cum suos casus Pyrantho narrasset, iussit rex Pyranthus delphinum sepeliri, & ei monumentum fieri. Post aliquantulũ temporis nauis, qua Orion deuectus fuerat, Corinthum delata est. Nautas cum ad se adduci rex imperasset, & de Orione inquireret, dixerũt eum obijsse. Quibus ille: Crastino, inquit, die ad delphini monumentũ iurabitis: eosq; custodiri mandauit, atq; Orionem ita ornatum sicut se præcipitauerat, in monumento delphini delitescere. Cum autem adducti per delphini monumentum iurarent Orionem obijsse, & de monumento prodijsset, illi eum uidentes obmutuerũt, ibiq;

regis imperio crucifixi ſunt. Dehinc Iouis miſeratione dicitur Orion cum delphino inter aſtra poſitus. Nigidius autem refert, quodam tempore Iouem cum cæteris dijs apud Muſæum Biſthoniorum regẽ hoſpitio dapſili copioſoq; affectu prædito in hilaritate conſtituiſſe, ut in corio tauri qui tunc immolatus fuerat, mingerent, eoq; loco in corio terra obruta natus ſit Orion: qui factus adoleſcens, digna deorum forma, atq; egregia uirtute incitatus, immortali memoria obtẽperabat, quibus ortus dicebatur. Nam cum in Celinio uenaretur, Dianam irridens contemnebat eius opera, quæ in monte cõſtituebat. Itaq; Diana miſiſſe dicitur ſcorpionem, qui Orionẽ uita priuaret. Orion uita priuatus, ſideribus illatus eſt. Habet aũt ſtellas in capite claras tres, ẽ quibus media eſt ſplendidior cæteris, in ſingulis humeris ſingulas claras, in dextro cubito obſcuram unam, in eadem manu unam, in zona tres, in gladio quem tenet in manu tres, in ſingulis genibus ſingulas, in ſingulis pedibus ſingulas, in mantili tres. Sunt omnes 17. & decem ex eis obſcuriores. A

Canis.

Cum tetigit ſolis radios, accenditur æſtas,
Diſcernitq;, ortu longẽ ſata uiuida firmat.
At quibus arctatæ frondes, aut languida radix,
Exanimat: nullo gaudet maius'ue minus'ue
Agricola, & ſidus primo ſpeculator ab ortu.

Sirius ſtella eſt in medio centro cœli, ad quam cũ ſol acceſſerit, duplicatur calor ipſius, & languore afficiuntur corpora humana. Sirium aũt ſtellam uocatam putant, propter flammę candorem. Latini aũt illam caniculam uocant, unde & dies caniculares dicuntur: quia quandiu ſol in ipſa eſt, peſtifera eſt, ſed pro qualitate adiacentiũ cõmutatur. Nam aut uincitur, aut morboſis utitur uiribus. B
Hinc eſt quod cum certo tempore oritur, non ſemper eſt noxia. Quidam uerò dicunt canem fuiſſe, quæ Europæ cum dracone cuſtos data eſt, quæ poſtea Minos utraq; accepit. eandem poſtea ob medicinæ cauſam Procridi in munera datam: quæ poſtea Cephalus utraq; poſſedit, uir Procridis, qui eam ad Thebas duxit ad uulpem, Thebanorũ agros infeſtantem: cui cani fatum eſt, ne ab ullo poſſet interfici, itemq; uulpi. Iupiter uerò uulpem in lapidem conuertit, & canem aſtris intulit. Amphianus tragœdiarum ſcriptor refert, quod cũ hominibus ſtellæ relinquerent locum, miſſus eſt legatus canis ad Doloram: quam ut uidit, tempore tẽpeſtiuo adamauit. qui cum flagraret amore, nec poſſet frui, magis et aſperius urebatur: calamitate accepta, & deos adiutores inuocare cœpit. Tũc Aquilo miſit filios ſuos adoleſcentes, qui operam cani traderent, & ipſe flatu ſuo canis ardorem ſedauit, qui flatus eteſiæ dicitur, amoris autem memoria remanſit. Sunt qui aliter memorẽt. Icarus à Libero hoſpitio receptus eſt, qui ei in munere utrem plenum uino tribuit, iuſſitq; ut in reliquas terras propagaret. Icarus dehinc Athenæus cum in terrã Atticã ad poſteros deueniſſet, eis genus hoc ſuauitatis oſtẽdit. paſtores aũt cũ immoderatius biberent, ebrij facti conciderũt. Qui arbitrantes Icarũ malũ medicamentũ ſibi dediſſe, eum fuſtibus interfecerũt. Icarũ aũt occiſum, canis qui cũ eo fuerat, Neæra nomine, ululans, Erigonæ eius filię monſtrauit, ubi pater inſepultus iaceret: quæ cum ueniſſet, eius corpus ſepeliuit: ipſaq; ſe in monte Hymetto cõtulit, ibiq; laqueo ſibi mortẽ conſciuit. Tũc dicitur Liber à Ioue petijſſe, ut Erigonem & Icarũ aſtris inferret. Iouis aũt audita eius petitione, Erigonem ſignũ uirginis nominauit, Icarũ aũt patrem eius Arcturũ. Qui cum exoritur, tempeſtates mari terræq; efficit, cumq; Athenas peſtilẽtia opprimeret, ex oraculo reſponſum eſt, ceſſaturã peſtilentiã, ſi per annos ſingulos de frugibus & uindemia Icaro & Erigonę primũ delibaret. Quod factũ eſt ab Athenienſibus, qui diebus feſtis inſtitutis aras cõſtituerunt, ideo quia illã pendentẽ aſpexerũt, q̃d eſt apud Græcos. ex quo factũ eſt, ut ſoli oſcilo iactarẽt homines. Canis autẽ Icari qui ululans ante pedem pendentis uirginis mortuus eſt,

A est, Astricyon nominatur, quod nos canis stellam dicimus: qui ob eandem causam quando exoritur, summam pestilentiam hominibus facit. Habet autem stellas in capite unam, quæ Isis dicitur, claram: in lingua unam, quam Sirium uel Canen uocant, quæ magna est & splendida: in collo duas, in singulis humeris singulas obscuras, in pectore claras duas, in anteriore pede sinistro tres, in dextro unam claram, in extremo supra dorsum tres, in uentre duas, in sinistro femore unam, in posteriori pede sinistro unam, in summitate caudę unã. Fiunt omnes xx. Situm autem est hoc signum inter hyemalem tropicum, & arcticum subterraneum, qui australis uocatur.

Dasypus.

Sic utrunq; oritur, sic occidit in freta sidus:
Tu paruum leporem perpende sub Orione.

LEpus sub pedibus Anticanis & Orionis cõstitus est. Hic dicitur Orionis canem fugere uenantis. Nam ut uenatorem eum finxerunt aliqua de causa, ita leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. Quidam negant tam nobilẽ tamq; magnum uenatorẽ, de quo antè in scorpione signo diximus, & postea in ipsius figura dicemus, oportere leporem uenari. Callimachusq; accusat eum, quòd cum Dianæ scriberet laudes, dicit eam leporino sanguine gaudere, & eos uenari dixerit. Nonnulli à Mercurio inter astra collocatum dicunt propter nimiam uelocitatem: siue quòd inter quadrupedes plus pariat, & quosdam fœtus pariat, quosdam uerò in uentre habeat: sicut Aristoteles philosophus ait, qui de animalium ratione disseruit. Antiquitus autẽ dicebatur, in insula Hiero nullum leporẽ fuisse, sed ex eorũ ciuitate adolescens quidam studio generis ab exteris terris leporem fœminã produxit, & ad eius partũ diligentissimè quæ opus essent administrauit. itaq; cum peperisset, & cõplures eius ciuitatis ad studiũ intẽdissent, & partim precio, partim beneficio mercati essent, omnes lepores alere

B cœperunt: quibus cum nihil daretur ad manducandũ, impetu facto omnia comederũt. quo facto, insulã calamitas afflixit. itaq; postea leporis figurã astris cõtulerunt, ut homines meminissent, nihil his exoptandũ in uita, si insolẽter utanẽ lætitia qua dolorẽ capere posterius cogantur. Habet aũt stellas in singulis auribus singulas, in pectore duas, in dorso nitidã unã, in posterioribus pedib. singulas. Sunt aũt omnes 7.

Argo nauis.

At cum decurrens inhibet iam nauita remos,
Auersamq; ratem uotis damnatus ab ore
Perlegit, optatam cupiens contingere terram,
Sed quia pars uiolata fuit, coeuntia saxa
Numine Iunonis tutus confugit Iason.
Hæc micat in cœlo lateri non amplior, actus
Quà surgit malus, quà debet reddere proram,
Intercepta perit, nulla sub imagine forma,
Puppis demisso tantum stat lucida clauo.

POst canis igitur magni caudã, secundum stellarum ordinem nauis cõstituta est. quam quidam beneficio Mineruæ inter astra collocatã dicunt, quęq; prima ab ea fabricata est: & mare quod antea inuium fuerat, hominibus peruiũ naualis ingenio fecit. quam notatam in cœlo figurauit, sed à gubernaculis usq; ad malum. Nonnulli dicunt Danaum Beli filium ex compluribus coniugibus quinquaginta filias habuisse, fratrem aũt eius Aegyptũ totidem filios. Danaũ autem & filias eius interficere uoluit, ut regnum paternũ solus obtineret, easq; filijs suis uxores à fratre poposcit. Danaus aũt cognita malitia, Mineruam inuocauit adiutricem. tunc primùm dicitur Minerua nauim fecisse, quæ Argos appellata est, cum qua Danaus ex Aphrica Argos profugit. Aegyptus filios suos ad persequendum fratrem misit. Qui postquam Argos uenerunt, patruũ impugnare cœperunt, Danaus autem ut uidit se eis obsistere nõ posse, dedit eis filias

ſuas, quæ patris iuſſu uiros ſuos una nocte interfecerunt. ſola Hypermeſtra Linum ſeruauit, ob quod fanum illis factum eſt. cæteræ uerò dicuntur apud inferos in dolium pertuſum aquam ingerere. Habet autem nauis ſtellas in puppe quatuor, in cataſtroma quatuor, in malo ſummo tres, in ſingulis temonibus quinq;, ſub carina quinq;. ſunt omnes 26. A

Cetus.

Diuerſo poſita & boreæ uicina legenti,
Auſter piſtris agit duo ſidera, perlegit unum.
Namq; aries ſupra piſtrim piſcesq; feruntur,
Bellua ſed ponti non multum præterit amnem.

PORrò ſub ariete & piſcibus ſuper fluuium cetus in cœli regione collocatus eſt. Dicitur autem à Neptuno miſſus ad Cepheum propter inuidiã Nereidis, à qua contra Caſſiopeiam & Andromedam exardeſcebat propter nimiam pulchritudinem. huic cetui Andromeda propoſita erat, quem Perſeus interfecit, & ab Ioue aſtris illatus eſt, ut memoria actus maneret. Habet autem ſtellas in caudæ extremo claras duas, à cauda uſq; ad gibbum eius ſex, ſub uentre ſex. Sunt omnes 14.

Eridanus fluuius.

Planxere ignotis Aſiæ Phaethontides undis,
Eridanus medius liquidis interiacet aſtris.
Huius pars undæ læuum ferit Orionis
Lapſa pedem, procul amotis qui piſcibus uſus
Vincula coniectat, nodus criſtam ſuper ipſam
Aequore piſtris adit. ſunt illi libera cœlo
Sidera nonnullam ſpecie reddentia formam,
Sub leporisq; latus uerſam, poſt deniq; puppim
Inter & Eridanum flexusq; cauumq; carinæ. B
Atq; hæc ipſa notat, ſi nullam ferre figuram,
Sunt etiam toto ſparſi ſine nomine mundi,
Inter ſigna ignes, etiam quibus & ſua deſit
Forma, per oppoſiti noſcuntur lumina ſigni.

FLuuius, ut ſuperius diximus, ſubter cetum collocatus eſt, cœli regione cernitur. Ad quem ſiniſter Orionis pes extẽditur. Ab Arato & Pherecyde Eridanus Padus eſſe putatur: & ideo inter aſtra collocatus, quòd à meridianis partibus dirigere cernitur. Heſiodus aũt dicit eum inter aſtra collocatum propter Phaethonta, Solis & Clymenes filiũ, qui dicitur currũ patris aſcendiſſe: cumq; à terra altius leuaretur, præ timore in Eridanum fluuium, qui & Padus dicitur, cecidit, ab Ioue fulmine percuſſus. & omnia ardere cœperũt: cauſaq; extinguendi uniuerſos amnes immiſſos eſſe, omneq; mortalium genus interijſſe, præter Pyrrham & Deucalionem. Sorores quoq; Phaethontis flentes in arbores populos uerſæ ſunt, lachrymæq; earum in electrum durare dicuntur, Heliadesq; appellatæ. ipſas autem nomina habuiſſe, Merope, Helie, Aegle, Aegiale, Petre, Phœbe, Chærie, Dioſippe. Cygnus quoq;, rex Liguriæ, Phaethontis propinquus, dum fleret, in cygnum cõuerſus eſt. id quoq; monẽs, flebile canit. à quibuſdam uerò Nilus, qui & Gyon exiſtimatur, & ideo inter ſidera collocatus, quòd à meridianis partibus curſum dirigat. Eſt autem ſidus multarum ſtellarum luce adornatum. & ſubiacet ei ſtella, quæ uocatur Canopus ſiue Ptolemæon ſplendens, tangitq; temonem nauis. apparet autem humillima, eo quòd circa terram eſſe uidetur: & nullum ſidus inferius apparet, ob quod terreſtris uocatur. Habet autem ſtellas in primo flexu quatuor, in ſecundo tres, in tertio tres, uſq; ad nouiſſimam ſeptem, quas dicunt in ore Nili fluuij eſſe. ſunt omnes 17.

Aquarius.

Infimus hydrochoos, ſed quà ueſtigia figit,

Sunt

A Sunt aliæ stellæ, quà caudam bellua flectit,
Quaq; caput piscis media regione locatæ.
Nullum nomen habent, nec causam nominis ullam;
Sic tenuis cunctis iam penè euanuit ardor.
Nec procul hinc dextra diffundit aquarius undas,
Atq; imitata cadunt errantis signa liquoris.
E quibus una magis sub cauda flamma relucet,
Squamigeræ pistris pedibus subit altera signi
Fundentis latices. est & sine honore corona,
Ante sagittiferi nullum pernicia crura.

PIscis magnus, cuius nepodes dicuntur pisces qui in circulo zodiaco consti tuti sunt, dicitur in astra collocatus, eo quòd decidēs in Boeth stagno, Phacetis filia Veneris in piscem sit transfigurata, quam Syri deam nominauerunt. Quidam autem dicunt, quòd de stagno filiam Veneris saluauerit. Vnde usque hodie Syri pisces argenteos in templo sacrauerunt. Est autem signum in parte australi, quod piscibus orientibus oritur, quem piscem dicunt aquarij urnæ habere effusionem. Habet aūt stellas 12. è quibus una fertur esse sub pedibus aquarij, & tres in brachijs eius. Ipsæ autem clariores esse cęteris noscuntur. Inter hæc sunt astra siue signa quæ planetæ appellantur.

Oceanum occasu tangit tanto & magis arte,
Thuribulo metæ uim cœlo suscipit, & iam
Præcipiti tactu uastis dimittitur undis.
Multa dedit natura homini rata signa salutis,
Venturamq; nouis cladem depellere suasit.
B Inter certa licet numerus sub nocte cauenda
Thuribulum. nam si sordebunt cætera cœli,
Nubibus obductis illo splendore timeto,
Ne pacem pelagi soluat uiolentior auster.
Tunc mihi siccentur astricto cornua uelo,
Erigat emittantq; latus per inane rudentes.
Quod si deprehensa turbauit lintea puppis,
Incubuitq; sinu laxo, uel mergitur undis
Prona ratis, soluetq; inimicum Nerea prora,
Vel si perspexit seruator Iuppiter æger,
Vltima persoluunt iactatæ uota salutis.
Nec metus antè fugit, quàm pars effluxerit orbis,
Quæ boream cœlum spectantibus indicet ortum.

SAcrarius, qui & Pharum dicitur, est signum nauigātibus semper cōtrarium, quod sequitur scorpionis caudam, Quod quidam locatum inter astra dicūt, quòd in eo dij primùm mutuò coniurationem fecerunt, cum Iouis contra Saturnum fecit, quod memoriæ non solum astris illatū, sed etiam hominibus hoc habere institutum, quia in agonibus & ludis quinquennalibus coronę habentur, & fœderis testes adhibentur, itemq; uates per quos futura responderūt in symposijs domibus cōsecrantur. & iure Iupiter igneum sibi uelamen, ne eius fulminū potentia deprehenderetur, adhibuit. Habet stellas quatuor, duas in superficie, in qua prunæ fuisse dicuntur, duas in uase eius.

Centaurus.

Inde per ingentes costas, per crura, per harmos
Nascitur intacta sonipes sub uirgine dextra,
Seu prædam è syluis portat, seu dona propinqua;
Placatura deos cultor Iouis admouet aræ.
Hic erit ille pius Chiro tutissimus omnis
Inter nubigenas, & magni doctor Achillis.

Hic humero medium ſcindens iter ætheris alti, A
Sic tenuem traxit nubem, ſtellas'ue recondit,
Toto clarus equo uenientes nunciat euros.

CEntaurus dicitur Saturni & Phillyræ filius. nam Saturnus cum Iouem filiũ quæreret in Thracia, cum Phillyra Oceani filia in equum uerſus dicitur cõcubuiſſe, & ex ea Chironem centaurum natum, artis medicinæ inuentorem: ipſamq; in arborem φίλυραν, hoc eſt tiliam uerſam eſſe. & habitaſſe Chironem in Pelio monte, inter homines æquiſſimũ: à quo Aeſculapius medicina, Achilles cithara, in aſtrologia Hercules literis inſtructi ſunt. cuius hoſpitio cũ Hercules uteretur, ſicut Antiſthenes dicit, è pharetra ſagitta lapſa dicitur pedem eius uulneraſſe: acceptoq; uulnere, illum animã exhalaſſe, & ab Ioue aſtris illatũ. Eſt aũt ſignũ ad aſpectũ Sacrarij. Vnde & ad idem Sacrarium ſacrificare uidet̃. Habet ſtellas in capite obſcuras tres, in ſingulis humeris ſingulas claras, in dextro cubito unã, in eadẽ manu unã, in medio pectore unã, in ſpina duas, in uẽtre ſplendidas duas, in dextro lumbo claram unã, in cauda tres, in ſingulis genibus retrorſus duas, in utroq; harmo unam, in utriſq; pedibus anterioribus ſingulas. fiunt omnes 33. Quidam arbitrantur tenere in ſiniſtra manu arma & leporem, in dextra uerò beſtiolam quæ θηρίον appellatur: & θύρσον, id eſt utrem uini plenum, in quo libabat dijs in ſacrario. Habet autem ſtellas beſtiola in capite unã, in ſpina claram unam, in cauda duas, in ſummo pede poſteriore claram unam, in anteriori pede unam claram, in thyrſo tres. Sunt omnes 33.

Hydra.

Hic primos ortus crater premit ulterioris,
Vocalis roſtro corui ſuper, hydraq; lucet.

HYdra, ſuper cuius caudam coruum ſedere dicunt, & in medio urnam aſſerunt, eſt ſignum in parte auſtrali, caput deflexum habens ad cancrum, cuius ſinuoſi corporis medietas eſt cõnexa ſub leone. caudã uerò extendit ad Centaurũ, ſupra quam ſedet coruus. Qui coruus ideo inter aſtra collocatus dicit̃, eo q̃d fuerit in tutela Apollinis, à quo miſſus ad fontẽ, ut dijs ad libandum aquam deferret. qui cum uidiſſet arbores groſſos ficus habentes, uolans cõſedit in eis, donec maturæ fierent, & aquam deferre diſtulit. poſt paucos autem dies peracto ſacrificio, cũ ille ficos comediſſet, & ſe dijs peccaſſe ſenſiſſet, denuò ad fontem ut aquam hauriret redijt: & ab hydra exterritus, uas uacuum reportauit, dicens exceſſiſſe aquam quæ fuerat in fonte. Cognoſcẽs Apollo ſibi coruum peccaſſe, prohibuit eum eo tempore aquam bibere, ut Ariſtoteles dicit in eo libro qui de Beſtijs ſcribit̃. Et Iſidorus in Naturalibus, uel in Phyſicis memoriæ tradidit, quòd ipſe peccati pœnas daret, qui & poſtea aſtris illatus eſt. Crater autẽ in medio angue poſitus eſt, caudam autem anguis coruus appetit roſtro, neq; poteſt iuxta accedere ut bibat. Habet anguis ſtellas in capite claras tres, in prima flexura ſex, & una ex eis obſcura, ad ultimũ in ſecunda flexura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta uſq; ad caudam octo claras. fiunt omnes 26. Paululum ſub prima flexura crater ſiue urna ſitus eſt, inclinatus ad genua uirginis. Habet ſtellas in labris obſcuras duas, per ſingula latera tres, in fundo duas. ſunt omnes 10. Coruus autem qui eſt ad ultimam eius caudam, ſpectans ad occaſum, habet ſtellas in capite claram unam, in ala duas, in cauda tres, in pedibus ſingulas ab unguibus. ſunt omnes ſex. omnes ſimul fiunt 43.

B

Aethereum uenit thalamum ſuper imbribus atrum,
Et tonitru crebraq; abſcondit grandine terras.
Temperat in geminis annum: nec crede ſereno,
Nubila nec diuturna putes cum ſidere cancri:
Fons erit ardentis: tamen hoc in littore certum,
Flagrantis placidè lucens hic temperat annum.
Compoſuit ſedem Nemeæis finibus aſtrum,

A Virgineq; & libra semper pendentia tantum
Nubila, continua magis in statione manebunt.
Nunc quoq; nulla fides, cœlum cum scorpion acer
Stat super: incerta namq; omnia lege feruntur.
Heu quantis terras cum Iuppiter ignibus omnis
Obruet, aut glomerata cadet, quem densa per astra,
Immitis grando cœlo, quam sæpe sonabit,
Cum spacium attigerit tendentis singulaq; ignis.
Non terris imbres, ponto non flamina deerunt,
Et cœli terret sonitus mortalia corda,
Cum sedem ægoceri Cithereius attigit ignis,
Horridus ad gelidos portendit aquarius ignes,
Hybernæq; cadunt pluuiæ, concretaq; grando,
Piscibus à geminis sub prima recurrerit astra.
Hesperus hæc tibi signa feret, cum lucifer ora
Ingreditur Venus alma polum. sed ubi hesperus ignes
Prouocat æthereos, & noctem ducere terris
Incipit, exoriens ecce hæc Cytherea mouebit.
Vere cauete imbres & fulmina culmine ab alto,
Phrixeum rutilo pecus irradiauerit astro,
Nubila commixtusq; fragor pluuialibus undis,
Flaminaq; assiduo terris tum stantia pulsu,
E' cœlo diri deiecti grandinis ictus.
Verè magis nitido tauri cum sidere fulxit,
Appota geminis eadem constantia præstat.
B Cum dederit soles, inducit nubila cœlo:
Nubila cum fuerint, subitos mirabere soles.
Et modò te uento gelido, modò protinus imber,
Lucent alterna superabit nube serena.
Sin leuis ingressa est spaciosi sidera cancri,
Pacem mundus habet, nonnulli corpore soles
Pestiferi incendunt. non sidera densa solutos
Astringunt artus alieno tempore lenis.
Omnia pacato tum sidere temperat aër.
Ac rapidis idem ne solibus æstuet orbis
Efficient magni conspectu signa leonis.
Virgine erunt pluuiæ, pleriq; in nube fragores,
Concaua quos reddunt incluso nubila uento.
Detrahit autumno pluuias, eademq; repellit,
Nubibus assiduis, cœlumq; ob frigora prima,
Extremum autumni superent glacialia terræ.
Scorpios at raris ne quis caua terra grauetur,
Horrebit pluuijs, ad diros omnia nimbos,
Continuisq; ruit cum per sinuosa tenetur
Cornua centauri, rapida distincta sagitta,
Aegoceros imbres & crebro lumine ruptos
Nubibus elidet sonitus, tremuloq; nitore
Flagrantis teli mortalia numina uincent.
Hæc eadem fundens prędicit Aquarius imbrem,
Extremis sæuis maria increbrescere uentis.
Ostendunt pisces Veneris quos stella notarit,
Et quoniam certis extat uia cognita signis,
Accipe quid moueat mundo Cyllenius ignis.

Si modò Phœbei flammas euaſerit axis. A
Matutina ferens ſolitus per ſidera curſus,
Cum pecudum uillis auratum fulſerit aſtrum,
Ventorumq; graues & diræ grandinis iræ.
Non intermiſſo patienti tempore ſurgent,
Qui pluuias alias etiam in regione notabis
Affore non omni: namq; eſt tunc imber in aruis.
Aſt ubi ſe taurus ſinuatis cornibus effert,
Grandine ſignificat geminis tranquilla ſereni,
Et placidum nautis ſpondet cœlumq; fretumq;,
Nubila atq; imbres, æſtus ac frigora miſcet.
Certior ardor erit, quamuis iuuet aura fauoni,
Cum uaſti calida radiabit ſede leonis,
Templa ſed ętherei ſimulac poſſederit ignis.
Omnia mixta feret, pluuias meditabitur ingens.
Vndiq; grando uenit, rumpuntur culmina nimbis,
Centauri attigerit cum iam Cyllenius arcus:
Aut ubi conſurgit capricornus & ipſe biformis,
Aut ſubitos cœlo deducet crebrius imbres,
Fulminis aut iactu magnum perrumpit Olympum,
Nulla ſerenato capricornus nubila cœlo
Comparat, aut gelidos flatus cœliq; fragores.
Non alio melius ſigno prædicere poſſis.
Piſcibus hęc eadem quamuis cognoſcere fas ſit,
Quandoquidem exoritur mundo Cyllenius ignis.
Quid faceret primùm modò cum lumine ſolis,
Tempus & occaſus moneat quoq; diſcere Phœbi. B
Ver erit hybernis totum execrabile nimbis,
Et crebro tonitru iunget florentia rura,
Speſq; nouæ ſegetis quatientur grandinis ictu:
Vretur cœlum, magni cum regna Tonantis
Ingrediens, pecudis ingreditur aurea terga,
Hinc & Agenorei ſtellantia cornua tauri,
Quid'ue ferant gemini, rapido quid ſidere cancer,
Si penitus quæras, taurum ſęuire uidebis.
Grandine nec contrà ferri ratione probanda,
Aut cancro aut geminis calidus ueſtigia ſeruat,
Hic quo dicta leo ſæuiſq; caloribus ardet.
Flatus at geminis miſcet tranquilla ſerenis,
Spiciferęq; manu tendenti libera nutu
Diſſentit diuę. ſed ut hęc uentura ſerena
Nunciat, & uentis ceſſat mare, ceſſat & aër:
Scorpios in pluuias rarus, ſed nubibus atris
Creber agit nimbos, & ſęua tonitrua portat,
Clara ſagittiferi tetigit cum lumina ſigni,
Aegocero ſemper cœlo leuis excidit imber.
Frigidus at rapidis horrebit aquarius euris,
Brumaleſq; dabit pluuias, atq; igne perenni,
Cum ſonitu quatiet nubes ſecura laboris.
Non fruſtrans animum, certo me limite ducat,
Hæc eadem tibi ſigna dabunt non irrita piſces.

SOlem per ſeipſum conſtat moueri, nõ cum mundo uerti, ſed in zodiaci circuli obliquitate curſum peragrare, paulo ſuperius diximus: qui dũ per tre-

centos

A centos sexagintaquinque dies & quadrantem, zodiacum lustret, & singula tricenis diebus denisque horis ac semisse, id est dimidia hora transcurrat, incremento dimidiarum horarum quarto anno unum diem complet, quem bisextũ nuncupant, qui dies conficitur ex quadrantibus. Nam cum duodecies semis sex horas integras faciāt, id est quadrantē, hic quadrās quater ductus uigintiquatuor horas perfecit: idem unũ diem cum sua nocte complet, & in quarto bisextum, ut præfati sumus, efficit. Sol interea dum igneus sit, præ nimio motu conuersionis suæ amplius incalescit. cuius ignem dicunt philosophi aqua nutriri, & e contrario elemēto uirtutem luminis & caloris accipere: unde uidemus eum sæpius madidum atque rorantem. Tunc autem eclipsim patitur, quod latinè defectio dicitur, quotiens luna 30. ad eandem lineam qua sol uehitur peruenit, eique se obijciens eum obscurat: unde deficere nobis uidetur, cum ei orbis lunæ opponitur. Signa enim tempestatis uel serenitatis, hoc modo astrologi mundi cognoscenda esse dixerunt. Vergilius namque ait: Si sol in ortu suo maculosus sit, atque sub nube latens, aut si dimidia pars eius apparuerit, imbres futuros. item Varro ait: Si exoriens concauus uidetur, ita ut è medio fulgeat, & radios faciat, partim ad aquilonem, partim ad austrum, tempestatē humidam & uentosam futuram innuit. item si sol, inquit, rubeat in occasu, sincerus dies erit: si palleat, tēpestatem significat. Nigidius quoque ait, si pallidus sol in nigras nubes occidat, aquilonē uentum significat. Hunc etiam Græci Apollinem appellauerunt, à quo se spiritum accipere arbitrantur. ἀπόλλων enim græce, latine perdens dicitur, quòd feruore suo omnem succum uirentium decoquendo perdat herbarũ. Hunc etiam diuinationis deum esse uoluerũt, siue quòd sol omnia obscura manifestat in luce, siue quod in suo processu & occasu eius orbita multimodos significationum monstret effectus. Sol dicitur aut ex eo quòd solus sit, aut quòd solito per dies

B surgat & occidat. Hunc etiam sine barba pingunt, quia occidendo & nascendo semper est iunior: siue quòd nunquā in sua uirtute deficiat, ut luna, quæ crescit aut minuitur. Huic quoque illam ob causam quod aut quadripartitis temporum uarietatibus anni circulum peragat, id est, uerni, ęstatis, autumni, & hyemis: aut quod quadripartito limite diei metitur spacium. Vnde & ipsis equis condigna nomina posuerunt, id est Erythræus, Actæon, Lampros, & Philogæus. Erythręus græce ruber dicitur, quòd à matutino lumine rubicũdus exurgat. Actęon lucidus dicitur, quòd tertia hora instante lucidior fulgeat. Lampros uerò lucens uel ardens dicitur, quod fit, dum ad umbilicum diei contra arcticum conscenderit circulum. Philogæus græce terram amans dicitur, quòd hora nona procliuior uergens occasui pronus incumbat.

Luna terris uicinior est quàm sol, siue quàm cætera errantia sidera. Vnde & breuiore orbe celerius peragit cursum suum. Nam iter quòd sol trecentis & sexagintaquinque diebus & sex horis peragit, luna uigintiseptē diebus & octo horis percurrit, singula uerò signa sol tricenis diebus & denis horis ac semisse. Luna autē binis diebus & semis hora bisse unius perlabitur. Vnde fit, ut quantum spacij in zodiaco luna percurrit, tantum sol tredecim diebus expleat. Hanc quidā philosophorum dicunt proprium lumen non habere, globique eius unam partem esse lucifluam, aliam uerò obscurā, & paulatim se uertendo diuersas formas efficere. Alij contrà aiunt lunam globum suũ habere, sed ignem à sole concipere: & quantũ percutitur, ardescere: & quantum à sole discedit, augeri. Cum uerò contrà steterit, feritur ex aduerso, & uelut speculum non uim, sed imaginem reddit: unde & defectum patitur, si inter ipsam & solem umbra terræ inter ueniat. Hac enim crescente, uniuersa gignentia pubescunt: tenuescente, tenuantur. humor etiam & spiritus omnis augescit, tumescit Oceanus. quod diuerso cœli & uagantiũ stellarũ temperatur, atque deteritur, & infra fluit, id excipit luna, & soli tradit: quo & animalia rigescunt, & humus quodāmodo animatur geni tali calore: & ut ita dixerim, uiua plurimũ ualent in originibus, quę in ortu sunt,

languent

languent in occasu. ortum facit in stella quam sol præterit. deinde statione matu A
tina cum à quinto loco solis steterit, in eodem manet signo, donec ab eodem so-
le moueatur, quæ contraria est soli. mane occidit, oritur simul nocte, & uocatur
Chronicos. Deinde rursus altero latere à quinto signo deprehensa, post meridi
ana stationem facit, donec ingresso sole idem signum sub radijs eius delitescens
in totum occidat. Aspiciunt inter se stellę ex tertio signo, quod dicitur trigonũ,
& habent maximè confusionem. item à quarto signo quod tetragonon & cen-
trum uocatur, & in alterutrum maximè præstant effectũ. Item ex cõtrario, quod
est septimum signum, & diametron uocatur, quę maxime aduersum cætera dis-
sident uel leuiter aspiciunt, ut sextum quod dicitur hexagonon. Signa tropica
peregrinis nationibus præsunt, & omnino motibus & consilijs subinde uarian
tur, atq; permutantur, biformia generatione. rerũ omniũ repetitionẽ significãt,
& interim dilationem solida uehemẽter & instanter efficiũt, & ad exitũ uel pro
spera uel aduersa perducunt: sicut aspiciuntur à stellis, uel fauentibus, uel repu-
gnantibus. Iam uerò quia de eius cursu uel ordine sub breuitate diximus, restat
ut quid de ea gentiles senserint, edicamus. Lunam gentiles Dianam, germanam
Solis, quem Apollinẽ nuncupabant, fuisse dixerunt. & sicut à sole spiritũ, ita se à
luna corpus accipere arbitrabantur. Dicebant enim eam uiarũ præsidẽ & uirgi
nem, eo quòd in uia nihil pariat. Idcirco igiť ambo sagittas habere dicunť, quòd
ipsa duo sidera de cœlo radios usq; ad terram emittant: ideo faces, quia luna illu
minat, sol & illuminat & exurit. ideo bigam luna diciť habere, siue propter uelo
citatẽ, siue pro eo quòd nocte & die apparet. ideo unũ equum albũ & aliũ nigrũ
dicitur habere, eo quòd hyeme & æstate plus luceat, q̃ uere & autumno. Diana
aũt luna dicta est quasi diane, eo quòd die ac nocte apparet ipsa. & Luna, eo q̃d
luceat: & Triuia, eo quòd tribus fungatur figuris. de qua Vergilius ait: Tria uir
ginis ora Dianæ. Nam eadẽ luna, eadẽ Diana, eadẽ Proserpina uocať, id est cœ-
lestis, terrestris, & infernalis. De qua quidã: Deniq; cum luna est sublustris, splẽ B
det amictu: Cum succincta iacet calamis, Latonia uirgo est. Lunã uoluerunt eti
am apud inferos Proserpinã, seu quòd nocte luceat, siue quòd humilior currat
& terris præsit. unde bigam boum habere dicitur, illo uidelicet pacto, quo detri
menta eius non solũ terra, sed & lapides uel crebra animantiũ, & quod magis
incredibile sit, etiam lætamina sentiunt, quæ in lunæ incrementis eiecta uermi-
culos parturiant. ipsam Dianam dictam à nemoribus uolũt, simili modo quòd
arborũ ac fruticum succo augmenta inducat. Deniq; crementis lunæ abscissa li-
gna furfuraceis tinearum terebra manibus fistulascũt. Nemoribus quoq; ades-
se dicitur, quòd omnis uenatio plus nocte quàm die dormiat. Endymionem ue
rò pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modo: seu quòd primus hominũ En-
dymion cursum lunæ inuenerit, unde & triginta annos dormisse diciť, quia ni-
hil aliud in uita sua nisi repertioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Eu-
ropa scribens tradidit: siue quòd Endymionem amasse fertur, quia nocturni ro
ris humor qui est siderum quoq;, ipsius lunæ animandis herbarũ succis insudať,
& pastoralibus prosunt successibus. Præterea signa tempestatis, uel & serenita-
tis in ea uideri posse, antiqui dixerũt. Nigidius ait: Si luna in summo circulo ma
culas nigras habuerit in primis partibus mensis, imbres futuros significat: si in
medio, nũc cũ plena sint in eo cornicula, serenitatẽ. Ceterùm si rubet quasi aurũ,
uentos ostendit: fit enim uentus ex aëris densitate, qua obducti sol & luna ru-
bescunt. Item si cornua eius tetra fuerint nebula, tempestas futura est. Aratus aũt
dicit, si aquilonium cornu lunæ est correctius, aquilonẽ imminere. Item si cor-
nu australe sit erectius, notũ imminere. Quarta aũt luna index futurarũ certissi-
ma habetur aurarũ. Vnde & Vergil. Si in ortu quarto, nãq; is certissimus autor.

Bruma in fauonium.

CAesari nobilia sidera significant, 3. calend. Ianuarias matutino canis occi-
det, quo die Atticę & finitimis regionibus Aquila uespere occidere tradiť.

Pridie

A Pridie nonas Ianuar. Cęſari Delphinus matutino exorit,et poſtero exorit Fidicula,quãdo ſagitta ueſperi occidit. Itẽ quinto Idus Ianuarias eiuſdẽ delphini ue ſpertinus occaſus, & cõtinui dies hyemis Italię, cũ ſol in aquariũ ſentitur trãſire, quod ferè 13. calen. Feb. euenit. 8. Feb. regia ſtella, appellata Tuberone, in ectore leonis occidit matutino, et pridie nonas Febr. Fidicula ueſperi occidit.

À Fauonio in æquinoctiũ Cæſari ſignificant 4. calen. Mart. quatriduũ uarie, & 8. calend. Mart. hirundinis uſus: & poſtero die arcturi exortus ueſpertinus. Item nonas Mart. Cæſar cancri exortu id fieri obſeruauit. 8. Idus Mart. Aquilonis piſcis exortus, & poſtero die Orionis exortus, & in Attica miluus apparere obſeruat. Idib. Martijs Cęſar ferales ſibi notauit ſcorpionis occaſus. 3. calẽd. Aprilis Italię miluus oſtendit. 12. calen. Apriles Equus occidit matutino.

Aequinoctium uernum 8. calen. Aprilis peragi uidetur. Ab eo ad Vergiliarũ exortum matutinum Cæſari ſignificant. 3 nonas Aprilis in Attica Vergiliæ ueſpere occultatur. Item poſt pridie nonas Apriles in Bœotia & Chaldęis Orion & gladius eius incipiũt abſcondi. Cęſari 6. calen. Aprilis. ſignificat imbres, libre occaſus. 14. calen. Maias ſuccule occidunt ueſpere, ſidus uehemens, & terra mariq; turbidum. 16. calend. Maias, in Attica occidunt ueſperi, Cæſari 15. calen. Maias, quatriduum ſignificãt. 12. calen. Maias Aſſyrijs ſucculæ occidũt ueſperi, quod uulgò appellatur ſidus parilicium: quoniam 11. calen. Maias urbis Romæ natalis habetur: quo ferè ſerenitas redditur, claritatẽ obſeruationis mẽbrorũ augmento: Hyadas appellantibus Græcis, quod noſtri à ſimilitudine cõgnominis, uocabulum eis ſtellis propter ſuccos impoſitũ arbitrant. imperiti appellauere ſuccidas. Cæſari 8. calen. Maias notãtur dies. 7. calen. Maias Aegypto hœdi exoriũtur. 6. calen. Maias. Bœotiæ & Atticæ canis ueſpere occultatur, & Fidicula mane orit. 5. calen. Maias Aſſyrijs Orion totus abſcondit. Quarto aũt cal. Maias Aſſyrijs canis. 6. nonas Maias Cęſari ſuccule matutino exoriũ

B tur. & 8. Idus Maias, capella pluuialis. Aegypto aũt eodẽ die canis ueſperi occultat. Sic ferè in 6. Idus Maias, qui eſt Vergiliarũ exortus, decurrũt ſidera.

À Vergiliarum exortu ſignificant Cęſari, poſt pridie Idus Maias, arcturi occaſum matutinũ. 3. Idus Maias, Fidicule exortus. 12. calen. Iunias capella ueſperi occidit, & in Attica canis. 11. cal. Iunias Cęſari Orionis gladius occidere incipit. 3. nonas Iunias Aſſyrijs Aquila oritur ueſperi. 7. Idus Iunias acturus matutino occidit Italię. 4. Idus Iunias Delphinus oritur in Aegypto. 11. calen. Iulias eiuſdẽ Orionis gladius Cæſari occidere incipit. 8. calend. Iulias longiſsimus dies totius anni, & nox breuiſsima ſolſtitium conficit.

À Solſtitio ad fidiculæ occaſum 6. calen. Iulias, Cæſari Orion exoritur, Zona autem eius Aſſyrijs 4. nonas Iulias: Aegypto uerò eadem die Procyon æſtuoſus, matutino oritur. quod ſidus apud Romanos non habet nomen, niſi canicula, quam uolumus intelligere minorem canem, ut in aſtris pingitur: ad æſtum maximè pertinens, ſicut paulo pòſt docebimus. 4. nonas Iulias Chaldæis corona occidit matutino. Atticæ Orion totus eadem die exoritur, pridie Idus Iulias. Aegypto Orion deſinit exoriri 15. cálend. Auguſtas. Aſſyrijs Chiron exoritur. Deinde poſt triduum ferè ubiq; confuſus inter omnes, ſidus indicans, quod canis ortu uocatus, ſole partẽ primã leonis ingreſſo, cum ſit ſolſtitiũ: quod ſidus accendit ſolem, & magnam æſtus obtinet cauſam. 16. calen. Aug. Aegypto Aquila occidit matutino, Eteſiarumq; prodromi flatus incipiunt qd Cęſar, 10. calen. Auguſtis ſentire Italiã exiſtimauit: Aquila Atticę matutino t occidit, 8. Id. Aug. Arcturus medius occidit 3. Id. Aug. Fidicula occaſu ſuo autumnũ inchoat, aut annotat: ſed uera ratio id fieri inuenit pridie Idus Auguſt. Equus oritur ueſperi: et Cęſari Aegypto Delphinus occidit 11. cal. Septẽb. Aſſyrijs ſtella, quę ante uindemiator appellat, exoriri mane incipit, uindemię maturitatẽ promittens, cuius argumẽto erũt agni colore mutati. & Aſſyrijs quinto cale. ſeptemb. Sagitta occidit, Eteſięq; deſinũt. Anteuindemiator Aegypto

nonis ſeptembris oritur. Atticæ Arcturus ma tutino, & ſagi tta occidit mane A
5. Idus ſeptembris, Cęſari capella oritur ueſp eri. Arcturus uerò pridie Idus ſeptembris imbres uehemen tiſsimos ſignificat, terra mariq́; . Ratio eius hæc traditur: ſi Delphino occidente imbres fuerint, non defuturi ſunt per Arcturum. eius ſigni ortum ſeruat hirundinum habitus. nanque deprehenſæ intereunt. 15. calendas Octobres Aegypto ſpica, quam tenet uirgo, oritur matutino, Eteſiæ que deſinunt. 11. calendas octobres commiſſura piſcium occidit, ipſumq́; equi ſidus 8. calendas Octobres. 3. calendas Octobres hœdi oriuntur. calendis Octobribus, capella matutino exoritur. 6. nonas Octobris, Atticæ corona exoritur mane. 5. nonas Octobris, Heniochus occidit matutino. 4. nonas Octobris Cæſari corona exoriri incipit, & pridie nonas occidunt hœdi ueſperi. 8. Iudus Octobris Cæſari fulgens in corona ſtella exoritur, & tertio Idus Vergiliæ ueſperi exoriuntur. 18 calendas nouembris Succulę ueſperi oriuntur. pridie calendas nouembris Cæſari Arcturus occidit, & ſucculę exoriũtur cum ſole. quarto nonas nouembris Arcturus occidit ueſperi, & Idibus nouemb. Atticę Vergilię occaſu ſuo hyemẽ inchoant: quinto Idus Orionis gladius occidere incipit. Deinde tertio Idus Vergiliæ occidunt, occaſum matutinum Vergiliarũ Heſtodes. natura huius quoq; nominis Heſtodis aſtrologiam tradidit fieri.

In æquinoctio autumni cõfitetur quod tales 25. dies ab æquinoctio Anaximãder 31. Eucthemon 48. Nos autem ſequentes obſeruationem Cæſaris, 45. die ab æquinoctio dicimus fieri.

Ante omnia autem duo eſſe nomina cœleſtis iniuriæ, meminiſſe debemus: Vnum quod tempeſtates uocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteraq́; ſimilia intelliguntur, quæ cum plenilunio acciderint, ui maiore impelluntur. Hæc ab horridis ſideribus exeunt (ut ſæpius diximus) uelut Arcturo, Orione, hœdis. Alia ſunt illa quæ ſilente cœlo ſerenis noctibus fiunt nullo ſentiente, niſi cum facta ſunt publica, & magnæ ſunt differentiæ à prioribus, aliјs rubiginẽ, B
aliјs uredinem, aliјs caliginem impellẽtibus, omnibus uerò ſterilitatem. De his nunc dicemus, quæ ante nos à nullo ſunt prodita: prius cauſas reddemus eorum, quæ ſunt præter lunarem, & quæ paucis cœli locis conſtant. Nanque Vergiliæ primatum tenent ad fructus, quarum exortu æſtas incipit, occaſu hyems ſemeſtris ſpacio intra ſe, & meſſes uindemiasq́;, & omnium maturitatem amplexantur. Eſt præterea in cœlo qui uocatur Lacteus circulus, etiam uiſu facilis. huius defluuio uelut ex ubere aliquo ſata cuncta lacteſcunt, duorum ſiderum obſeruatione, Aquilæ in ſeptentrionali parte, & in auſtrina caniculæ, cuius mentionem ſuo loco fecimus. ipſe circulus fertur per Sagittarium & Geminos, ſolis centrum infra æquinoctialem circulum ſecans, commiſſuras eorum obtinens. hinc Aquila, illinc canicula, ideo effectus utriuſque ad omnes frugiferas pertinet terras, quoniam in his tantum locis ſolis terræq́; centra congruunt. Igitur horum ſiderum diebus ſi purus atque mitis aer genitalem illum lacteumq́; ſuccum tranſmiſerit in terras, læta adoleſcunt ſata: ſi luna qua dictum eſt ratione roſcidum frigus aſperſerit, admixta amaritudo, ut in lacte pu erperium necat, modus in terris: huius iniuriæ quam fecit in quacunque conuexitate comitatus utriuſque cauſæ: & ideo non pariter in toto orbe ſentitur, ut nec dies. Aquilam diximus in Italia exoriri 13. calend. Ianuarias, nec patitur ratio naturæ quicquam in ſatis ante eum diem ſpei eſſe certæ. Si uerò interlunium incidat, omnes hybernos fructus lædi neceſſe eſt. Rudis fuit priſcorum uita, atque ſine literis, non minus tamen ingenioſam fuiſſe in illis obſeruationẽ apparebit, quàm nunc eſſe rationem. Tria nanque tempora fructibus metuebant, propter quod inſtituerunt ferias, dieſque feſtos, rubigalia, floralia, uinalia. Rubigalia Numa conſtituit anno regni ſui 11. quæ nunc aguntur ad 7. calen. Maij, quoniã tunc ferè ſegetes rubigo occupat. Hoc tempus Varro determinat, ſole tauri patrẽ decimã obtinente, ſicut tunc ferebat ratio. ſed uera cauſa eſt, quòd

A est, quod post dies 19. ab æquinoctio uerno, per id quatriduum uaria gentium obseruatione, in quarto calend. Maij, canis occidit sidus, & per se uehemens & cui præoccidere caniculam necesse sit. Idem itaque Flor lia quarto calend. easdem instituerunt urbis anno 516. ex oraculis Sibyllæ, ut omnia bene deflorescerent: hunc diem Varro determinat sole tauri partem quartam decimam obtinente. Ergo si in hoc quatriduum inciderit plenilunium, fruges & omnia quę florebunt lædi necesse erit. Vinalia priora quę ante hos dies sunt 9. calend. Mart. deguſtandis uinis instituta, nihil ad fructus attinent, nec quę adhuc diximus ad uites oleasq́: quoniam earum conceptus exortu uergiliarũ incipit, ad sextum Idus Maij, ut docuimus, aliud hoc quartriduum est, quod neq; rore sordere uelint: exhorrent enim frigidum sidus arcturi postridie occidens. &, multominus plenilunium incidere, quarto nonas Iunias iterũ Aquila exoritur uesperi, decretorio die florentibus oleis uiribus'que incidat, in eum equidem & solstitium octauo calen. Iulias in simili casu dixerim, & Canis ortum post dies à solstitio 23. sed interlunio accidente: quoniam uapore constat culpa, acini'que præcoquuntur in callum. rursus plenilunium nocet ad quartum nonos Iulias, cum Aegypto canicula exoritur, uel certe 16. calend. August. cum Italiæ item 4. calend. Augusт. cum Aquila occidit. usque in 10. calen. eiusdem Extra has causas sunt Vinalia altera quę agunt̃ 13. calen Septẽ. Et Varro, à Fidicula incipiente occidere mane, derminat quod uult initiũ autumni esse: & hunc diem festum tempestatibus leniendis esse institutum, nunc Fidiculã occidere sexto Idus Aug. obseruatur, intra hæc cõstat cœlestis sterilitas: neq; negauerim posse eam permutati arbitrio legentium locorum, æstimantium naturas. sed à nobis rationem esse demonstratam satis est, reliqua obseruatione cuiusque con stabunt. Alterutrum quidem fore in causa, hoc est, plenilunium, aut interlunium non erit dubium, & in hoc mirabilem admirari benignitatem naturæ succurrit

B iam primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non posse propter statos siderum cursus, nec nisi paucis noctibus anni, idq; quando sit futurũ facile nosci, ac ne per omnes menses timeretur, earum quoque lege diuisum æstate interlunia, præter quam biduo secura est hyeme plenilunia, nec nisi æstiuis breuissimisq; noctibus metui, non diebus i tem ualeret. Præterea iam facile intelligi, ut formica minimum animal interlunio quiescat, plenilunio & etiam noctibus operetur. Auem param oriente Syrio ipso die non apparere, & donec occidat: ediuerso uirionem prodire ipso solstitij die, Neutrum uerò lunæ statum noxium esse, nec noctibus quidem nisi serenis, et omnia aurea quiescente, quoniam neq; in nube neq; in flatu cadunt rores, sic quoq; nõ sine remidio farmẽta aut palearum aceruos, & euulsas herbas frutices q; per uineas camposq; cum timebis, incendito, fumus medebitur, hic ẽ paleis & contra nebulas auxiliatur, ubi nebulæ nocent. Quidam tres cancros uiuos cremari iubent in arbustis, ut carbunculi non noceãt. Alij siluri carnem leuiter uri, ut à uento per totã uineã fumus dispergatur, Varro autor est. quod si Fi diculæ occasu, quod est initiũ autumni, una pica consecret̃ inter uites, minus nocere tempestates. Archibius ad Antiochum Syriæ regem scripsit, si fictili nouo obserata obruatur rubeta rana in media segete, non esse noxias tempestates.

Vertices extremos circa quos cœli sphæra uoluitur, polos nuncupauere, ẽ quibus unus est septentrionalis, qui boreus appellatur, qui nunquã occidit: alter australis, qui terrę obiectus à nobis nunquã uidet̃: & austronotus dicitur, quẽ quidã dicunt esse Thetin Oceani uxorẽ, nutricem Iunonis, qui fingitur in Oceano prohiberi occidere. Hæc habet stellas in capite septem non claras, in utraq; aure duas, in harmo unam, in pectore claram unam, in pede priori unam, in fœmore posteriori duas, in pede extremo posteriori duas, in cauda tres. Sunt omnes. 20

FINIS.

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

ΕΚ Διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
Ἄρρητον. μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί.
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί. μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες. πάντη δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες.
Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι
Δεξιὰ σημαίνει. λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρει,
Μιμνήσκων βιότοιο. λέγει δ' ὅτε βῶλος ἀρίστη
Βουσί τε καὶ μακέλῃσι· λέγει δ' ὅτε δεξιαὶ ὧραι,
Καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
Αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν.
Ἄστρα διακρίνας. ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
Ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα * τετυγμένα σημαίνοιεν
Ἀνδράσιν ὡράων, ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
Τῷ μιν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται.
Χαῖρε πάτερ μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
Αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή. χαίροιτε δὲ Μοῦσαι,
Μειλίχιαι μάλα πᾶσαι, ἐμοί γε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν,
Εἰ θέμις εὐχομένῳ, τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν.
Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε, καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἐόντες,
Οὐρανῷ ἕλκονται πάντ' ἤματα συνεχὲς αἰεί.
Αὐτὰρ ὅγ' οὐδ' ὀλίγον μετανίσεται, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
Ἄξων αἰὲν ἄρηρεν. ἔχει δ' ἀτάλαντον ἁπάντη
Μεσσηγὺς γαῖαν. περὶ δ' οὐρανὸς αὐτὸν ἀγινεῖ.
Καί μιν πειραίνουσι δύω πόλοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος, ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο,
Ὑψόθεν ὠκεανοῖο. δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι
Ἄρκτοι, ἅμα τροχόωσι. τὸ δὴ καλέονται ἅμαξαι.
Αἱ δ' ἤτοι κεφαλὰς μὲν ἐπ' ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
Ἀλλήλων. αἰεὶ δὲ κατωμάδιαι φορέονται,
Ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ ἐτεὸν δή,
Κρήτηθεν κεῖναι δὲ Διὸς μεγάλου ἰότητι
Οὐρανὸν εἰσανέβησαν, * ὅ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτῳ ἐν εὐώδει ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο
Ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτὸν,
Δικταῖοι κούρητες, ὅτε κρόνον ἐψεύδοντο.
Οἱ τὴν μὲν, κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσι,
Τὴν δ' ἑτέρην, ἑλίκην. ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες ἀχαιοὶ
Εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται, ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν.
Τῇ δ' ἄρα φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
Ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ, καὶ ἐπιφράσσασθαι ἑτοίμη,
Πολλὴ φαινομένη ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός,
Ἡ δ' ἑτέρη ὀλίγη μὲν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων.
Μειοτέρῃ γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι,
Τῇ καὶ σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.
Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας, οἵη ποταμοῖο ἀπορρώξ
Εἰλεῖται, μέγα θαῦμα, δράκων, περί τ' ἀμφί τ' ἐαγὼς
Μυρίος. αἱ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἑκάτερθε φύονται
Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι ὠκεανοῖο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἀποτείνεται οὐρῇ.
Ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται. ἡ μὲν οἱ ἄκρη

τετυγμένα) facta, faciunda: alij, euentus. Quæ quo uis tempore facienda sunt, prædicerēt, etc.

ὃ μιν τότε κουρίζοντα) ὅτι μιν.

Οὐρῇ

ARATI SOLENSIS
APPARENTIA.

A Ioue principium: quem nunquam mittimus ipſi
Infatum. plena uerò Iouis omnia quidem compita,
Omnes uerò hominum cœtus: plenum uerò mare,
Et portus. ubiq; aũt Ioue indigemus omnes.
Huius etenim genus ſumus. Hic uerò beneuolus hominibus
Commoda ſignificat: populos autem ad opus excitat,
Commonens uictus: prædicat item, quando gleba optima
Bobusq; & ligonibus: prædicat inquam, quando ſecunda tempora,
Et plantas ſcrobibus infodere, & ſemina quælibet iacere.
Ipſe enim ſigna in cœlo firmauit,
Sidera diſpertitus: prouidit uerò ad annum
Stellas, quæ potiſsimum faciunda indicarent
Hominibus temporum, quò ſtata cuncta naſcerentur.
Eoq; ipſum ſemper primumq; & ultimum placant.
Salue pater, magna admiratio, magna hominibus utilitas:
Ipſe & prior generatio. Saluete uerò Muſæ
Suauiſsimæ omnes, mihi quidem ſtellas dicendi,
Si fas oranti, promite omnem cantum.
Hæ quidem ſimul multæq;, & alibi aliæ exiſtentes
Cœlo uoluuntur omnibus diebus continuò per æuum.
At ne tantillum quidem circumuertitur, ſed planè immobiliter
Axis ſemper firmatus eſt: habetq; æquilancinam omnino
In medio terram: circa autem cœlum hunc ſe uerſat.
Etiam ipſum terminant duo poli utrinq;:
B Verùm ille quidem non conſpicuus, hic uerò oppoſitus eſt è Borea
Ex alto ſupra Oceanum. Duæ autem ipſum circumtenentes
Vrſæ, unà currunt: eoq; uocantur plauſtra.
Quæ ſcilicet capita quidem ad lumbos ſemper habent
Inuerſim, ſemper uerò reſupinæ circumferuntur,
Viciſsim in humeros uerſæ (ſi credere dignum)
E Creta uerò illæ Iouis magni beneficio
Cœlum aſcenderunt: quia ipſum olim infantientem
Dicto inodoro montem prope Idæum,
Antro impoſuerunt, atq; nutrierunt per annum,
Dictæi Curetes, quando Saturnum fallebant.
Qui hanc quidem Cynoſuram cognomine dicunt,
Alteram uerò Helicen. Helicon quidem uiri Achiui
In mari ſignant, quò oporteat naues dirigere.
Altera uerò Phœnices fiſi, perſulcant mare.
At Helice quidem clara eſt, ac obſeruatu parata,
Multa lucens prima à nocte.
Altera uerò obſcura quidem, ſed nautis aptior:
Minori enim tota circumuerſatur orbe.
Hac quoq; Sidonij rectiſsimè nauigant.
Has uerò per ambas, qualis fluuij decurſus
Volutatur (horrendum) ingens draco circumcirca diſtractus,
Immenſus. Verum ei ex utraq; parte ſpiræ hærent
Vrſę, cæruleo ſeruatæ Oceano.
Sed hic alteram quidem extrema emetitur cauda,
Alteram uerò ſpira circumſcribit: ei quidem ſumma

Οὐρῇ πὰρ κεφαλὴν ἑλίκης ἀναπαύεται ἄρκτου.
Σπείρῃ δ' ἐν κυνόσουρα κάρη ἔχει. ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
Εἰλεῖται κεφαλήν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
Ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει. οὐ μὲν ἐκείνῃ
Οἰόθεν, οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ·
Ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν, εἷς δ' ὑπένερθεν
Ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
Λοξὸν δ' ἐστι κάρη. νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
Ἄκρην εἰς ἑλίκης οὐρήν. μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
Καὶ στόμα καὶ κροτάφοιο τὰ δεξιὰ νεάτῳ οὐρῇ.
Κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται, ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολίαι ἀλλήλῃσι.
Τῇ δ' αὐτοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
Εἴδωλον. τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
Οὐδ' ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ. ἀλλά μιν αὔτως
* Ἐγγόνασι καλέουσι, τὸ δ' αὖτ' ἐν γόνασι κάμνον
Ὀκλάζοντι ἔοικεν. ἐπ' ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων
Χεῖρες ἀείρονται. τάνυται γε μὲν ἄλλυδις ἄλλη
Ὅσσον ἐπ' ὀργυιήν· μέσσου δ' ἐφύπερθε καρήνου
Δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο δράκοντος.
Αὐτοῦ κἀκεῖνος στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε
Σῆμ' ἔμεναι διόνυσος ἀποιχομένης ἀριάδνης,
Νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηότος εἰδώλοιο.
Νώτῳ μὲν στέφανος πελάει. κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ
Σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν ὀφιούχου. ἐκ δ' ἄρ' ἐκείνης
Αὐτὸν ἐπιφράσσαιο φαεινόμενον ὀφιοῦχον.
Τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
Εἴδονται. κεῖνοί γε καὶ ἂν * διχόμηνι σελήνῃ
Εἰσωποὶ τελέθοιεν. ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι.
Λεπτὴ γὰρ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι, οὐ γὰρ ἐλαφραί.
Ἀμφότεραι δ' ὄφιος πεπονέαται, ὅς ῥά τε μέσσον
Δινεύει ὀφιοῦχον. ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
Ποσσὶν ἐπιθλίβει μέγα θηρίον ἀμφοτέροισι
Σκορπίον, ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς
Ὀρθός. ἀτάρ οἱ ὄφις γε δύο στρέφεται μετὰ χερσίν,
Δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
Καὶ δή οἱ στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια.
Νειόθι δὲ σπείρης μεγάλας ἐπιμαίεο χηλάς.
Ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες, οὐδὲν ἀγαυαί.
Ἐξόπιθεν δ' ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ. τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείουσι βοώτην,
Οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται ἄρκτου.
Καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος. ὑπὸ ζώνῃ δέ οἱ αὐτὸς
Ἐξ ἄλλων ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ·
Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέπτοιο βοώτου
Παρθένον. ἥ ῥ' ἐν χερσὶ φέρει στάχυν αἰγλήεντα.
Εἴτ' οὖν ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τε φασιν
Ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,
Εὔκηλος φορέοιτο. λόγος γε μὲν ἐντρέχει ἄλλος
Ἀνθρώποις. ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν.
Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη. οὐδέ ποτ' ἀνδρῶν,
Οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν.

* ἐγγόνασι) In genubus. Hoc ignotum signū alijs nominib. uocat, γνὺξ ἥμενον, αἰεὶ γνύξ, ἐπὶ σκελέεσι πίτνηλον, κεκμηκὸς εἴδωλον ἀπευθὲς εἴδωλον.

* διχόμηνι) Medio mense, id est plena luna, cuius luce astra obscurantur. Veteres Græci mensem augmento decrementoq́; lunæ dirècte apputare solebant, sicut in Hesiodī scholijs ostendimus: unde tempore semestri semper necesse erat lunæ apparere orbē plenū.

Ἀλλ'

A Cauda ad caput Helices quiescit Vrsæ:
In spira uerò Cynosura caput habet: hęc autem circum ipsum
Gyratur caput: eiq; ad pedem inuenit usq;.
Rursus uerò retrofugus recurrit, non quidem illa
Ex sola parte: neque sola in capite splendet stella,
Sed duæ in temporibus, duæ uerò in oculis: unus autem inferius
Extremitatem occupat genæ horrendi monstri.
Incuruum aũt est caput, nutanti uerò prorsus assimilatum est
Extremam in Helices caudam. omnino uerò sunt ex directo
Et os & temporis dextera extremæ caudæ:
Illud fermè caput hàc natat, ubi quidem extremi
Miscentur occasusq; et ortus sibi inuicem.
Hoc uerò prope laboranti uoluitur uiro simile
Idolum, quod quidem nemo scit manifestò dicere:
Neq; cui incumbat ille labori. sed ipsum uulgo
Engonasi uocant, eo quòd in genubus laborans
Geniculanti simile est, super ambobus uerò ei humeris
Manus eleuantur: distenditur certe hinc inde
Quantum ad manum passum: medio uerò super capite
Dextri pedis imum habet, tortuosi draconis.
Ibidem et illa corona, quam lucidum posuit
Signum esse Bacchus morientis Ariadnæ,
Humero subuoluitur fatigati idoli.
Humero quidem Corona uicina est, caput uerò summum
Obserua iuxta caput Serpentarij: ex illo nanq;
Ipsum deprehendas licet splendidum Serpentarium,
B Quales sibi capiti subiacentes clari humeri
Apparent. ij quidem etiam plenâ luna
Conspicuæ essent: sed manus non admodum æquales:
Tenuis nanq; hinc inde exit splendor:
Attamen etiam illæ contemplabiles: non enim modicæ sunt.
Ambæ autem serpente fatigantur: qui quidem medium
Inuoluit Serpentarium. hic uerò constanter apteq; innixus
Pedibus conterit magnam feram ambobus
Scorpium, oculoq; & in pectore calcans
Rectus: sed ei serpens ambas uoluitur per manus,
Dexteram modicus, sinistram uerò superne multus.
Atq; ei sanè Coronam attingunt supreme genæ.
Subter spiram autem magnas inquire Chelas:
Sed hæ quidem luminum indigæ, nequaquam splendidæ.
At post Helicen circumfertur auriganti similis
Arctophylax, quem quidem homines cognominant Booten,
Eo quòd plaustrum contrectare uidetur Vrsæ.
Atq; adeò totus perspicuus est. sub zona uerò sibi ipse
Præ alijs Arcturus obuoluitur lucida stella.
Verùm ambobus sub pedibus obseruato bubulci
Virginem, quæ quidem in manibus gerit spicam splendidam.
Siue igitur Astræi illa proles, quem utiq; ferunt
Astrorum primæuorum patrem esse, siue cuiuspiam alius,
Secura uersetur, fabula certè incidit alia
Hominibus, quòd ferè in terra conuersata quondam sit.
Veniebat autem hominum in conspectum: nec unquam uirorum,
Nec unquam ueterum recusabat cœtus mulierum:

Illud fermè caput hàc natat.) Caput Draconis pertingit usque ad maximũ circulũ semper apparentiũ, habitãtibus clima Macedoniæ seu Hellesponti. Sub hoc circulo miscentur extremi ortus & occasus. Nã quæ proxime sunt intra hunc circulũ, occidere: quæ extra, semper apparere incipiũt. Veteres astronomi, sicut Proclus, hũc circulũ Arcticũ uocauere, atq; è regione Austri maximum semper occultorũ Antarcticum. At neoterici iam istos circulos per polum zodiaci circum polũ mundi descriptos intelligunt. Quo fit, ut isti duo circuli omnibus habitationibus apud iuniores stati maneãt, aud ueteres secũdum climatũ diuersitatem uarient.

Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο, καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
Καί ἑ Δίκην καλέεσκον. ἀγειρομένη δὲ γέροντας,
Ἠέ που εἰν ἀγορῇ, ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
Δημοτέρας * ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
Οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
Οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ.
Αὔτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα,
Καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
Ἀλλὰ βόες ἄροτρα. καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
Μυρία πάντα παρεῖχε Δίκη δώτειρα δικαίων.
Τόφρ' ἦν ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφερβεν.
Ἀργυρέῳ δ' ὀλίγη τε, καὶ οὐκέτι πάμπαν ἑτοίμη
Ὁμίλει ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
Ἀλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν.
Ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ὑποδείελος ἠχηέντων
Μουνάξ. οὐδὲ τεῳ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώνας,
Ἠπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος.
Οὐδ' ἔτ' ἐσωπὸς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν.
Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
Χειροτέρην. ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε.
Καὶ δή που πόλεμοι καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
Ἔσεται ἀνθρώποισι. κακοῦ δ' ἐπικείσεται ἄλγος.
Ὣς εἰποῦσ' ὀρέων ἐπεμαίετο. τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
Εἰς αὐτὴν ἔτι πάμπαν ἐλίμπανε παπταίνοντας.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο
Χαλκείη γενεή, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες.
Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
Εἰνοδίην. πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.
Καὶ τότε μισήσασα Δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν,
Ἔπταθ' ὑπουρανίη. ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην
Ἧχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτου.
Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ
Δεξιτερῆς πτέρυγι, προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται,
Τόσος μὲν μεγέθει, τοίη δ' ἐγκείμενος αἴγλη,
Οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται ἄρκτου.
Δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
Ἀστέρες. οὐκ ἂν τούς γε ἰδὼν ἔτι τεκμήραιο.
Οἷός οἱ πρὸ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
Εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν κατιόντων,
Ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν. ἀλλ' ἄρα πάντες
Ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνώνυμοι φορέονται.
Κρατὶ δέ οἱ Δίδυμοι. μέσσῃ δ' ὑπὸ Καρκῖνός ἐστι.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀμφοτέροισι λέων ὑπὸ καλὰ φαένει.
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι,
Αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι
Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι.
Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ
Ἀθρόοι ἐμπίπτουσι. ὁ δὲ πλόος οὐκέτι κώπαις
Ὥριος. εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες,
Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδάλια κυβερνητῆρες ἔχοιεν.
Εἰ δέ τοι ἡνιοχόν τε καὶ ἀστέρας ἡνιόχοιο

ἤειδεν) Lego ἤλειξεν, pro ἤλεξεν. Nunquam enim memini me legisse ἤειδεν.

Σκέπτεσθαι

A Sed permixtim considebat, quamuis immortalis esset.
Atq; ipsam Iusticiam uocabant. Congregans autem senes;
Aut alicubi in foro, aut propatulo in compito;
Ciuiles monstrabat studiosa leges.
Nondum perniciosam tunc litem norant,
Nec disceptationem contentiosam, neq; seditionem:
Sed simpliciter uiuebãt. periculosum aũt procul aberat mare
Atq; fictum nondum naues è longinquo ducebant;
Sed boues, aratra, etiam ipsa domina populorum
Copiosa omnia suppeditabat iusticia datrix iustorum.
Tam diu aderat, quam diu item terra genus aureum fouebãt.
Argenteo autem raraq; & non amplius omnino parata
Conuersabat, desiderans ueterum mores populorum:
Veruntamen adhuc illo argenteo seculo erat:
Sed ueniebat è montibus post crepusculum argutis
Solitaria: neq; cuiquam congrediebatur blanditijs.
Verùm quando hominum magnas impleuisset urbes;
Increpabat subinde, carpens malitiam.
Neq; amplius, inquit, uisendã me dabo uenire rogãtibus;
Mirum quàm aurei patres seculum reliquerint
Deterius: uos autem peiora generabitis.
Tunc scilicet bella atq; etiam promiscuè fusus cruor
Futurus est hominibus: malo autem impendebit dolor.
Sic locuta montes repetebat. Verùm populos
In ipsam adhuc, prorsus deserebat, occulos conijcientes.
Cæterùm quando etiam illi obierunt, alij nati sunt,
B Aenea ætas, prioribus perniciosiores homines:
Qui primi maleficum fabricarunt gladium
Viatorium primi etiam boues edere cęperunt operarios.
Atq; tunc exosa iustitia illorum genus hominum.
Volauit sub cœlum: eamq; forte occupauit regionem,
Vbi nam nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, uicinè existens perspicuo bubulco.
Cuius super ambobus humeris circumuertitur stella
Ad dexteram alam: Præuindemiator autem uocatur:
Tanta quidem magnitudine, taliq; insidens splendori,
Qualis etiam magnæ sub cauda lucet ursæ.
Ardens profectò illa: ardentes etiam ei cominus sunt
Stellę, nec forsã hasce cõtuitus, tibi inquisitione opus fuerit,
Quales ei ante pedes fertur claraq; magnaq;,
Vna quoq; sub humeris, una item lumbotenus obeuntium,
Alia præterea posterioribus sub genubus. Aliæ uerò omnes
Mediocres alibi, alia sine nomenclatura feruntur.
Capiti autem ei Gemini. mediæ uerò Cancer subest:
Ad pedibus sub ambobus Leo clarè sublucet.
Ibi quidem solis ardentisimi sunt cursus,
Atq; tum spicarum uacua apparent arua.
Sole primùm accedente Leonem.
Tunc etiam susurrantes Etesiæ, uastum Pontum
Glomerati irruunt. nauigatio autem non amplius remis
Tempestiua est: magnæ mihi placerent tunc naues:
Contra uentum uerò, gubernacula rectores teneant oportet.
Porrò si tibi Aurigam & stellas Aurigæ

Contem-

Σκέπτεσθαι δοκέοι, καί τοι φάτις ἤλυθεν αἰγὸς
Αὐτῆς, ἠδ' ἐρίφων, οἵ τ' εἰν ἁλὶ πορφυρεούσῃ
Πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
Αὐτὴν μὲν μιν ἅπαντα μέγαν διδύμων ἐπὶ λαιᾶ
Κεκλιμένον δήεις. ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
Ἀντία δινεύει. σκαιῷ δ' ἐπελήλαται ὤμῳ
Αἲξ ἱερή. τὴν μέν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν.
Ὠλενίην δέ μιν αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται.
Ἀλλ' ἡ μὲν πολλή τε, καὶ ἀγλαή. οἱ δέ οἱ αὐτοῦ
Λεπτὰ φαείνονται ἔριφοι καρπὸν κάτα χειρός,
Πὰρ ποσὶ δ' ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα ταῦρον
Μαίεσθαι· τὰ δέ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται.
Τοίη οἱ κεφαλὴ διακέκριται. οὐδέ τις ἄλλῳ
Σήματι τεκμήραιτο κάρη βοός, οἷά μιν αὐτοὶ
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσι.
Καὶ λίην κείνων ὄνομ' εἴρεται. οὐδέ τοι αὕτως
Νήκουστοι ὑάδες, ταὶ μέν ῥ' ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ταύρου βεβλέαται. λαιοῦ δὲ κεράατος ἄκρον,
Καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακείμενον ἡνιόχοιο.
Εἷς ἀστὴρ ἐπέχει. συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
Ἀλλ' αἰεὶ ταῦρος προφερέστερος ἡνιόχοιο
Εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.
Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερὸν γένος Ἰασίδαο
Αὕτως ἄρρητον κατακείσεται. ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ Διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
Αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν κυνοσουρίδος ἄρκτου
Κηφεύς, ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἐοικώς.
Ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς
Ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅση ποδὸς ἐκ πόδα τείνει.
Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
Πρώτην ἱέμενος καμπὴν μεγάλοιο δράκοντος.
Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται, οὐ μάλα πολλὴ
Νυκτὶ φαεινομένη παμμήνιδι, Κασσιέπεια.
Οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
Ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
Οἵη δὲ κληῗδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆας,
Τοῖοί οἱ μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες. ἡ δ' αὕτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
Ὀργυιὴν φαίνοιτο ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
Ἀνδρομέδης, ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε μάλ' οἴω
Νύκτα περισκέψασθαι, ἵν' αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι.
Τοίη οἱ κεφαλή, τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν
Ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται
Δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ' ἀνέχονται
Αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκείναι.
Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλαται ἵππος
Γαστέρι νειαίρῃ· ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
Τοῦ μὲν ἐπ' ὀμφαλίῳ, τῇ δ' ἐσχατόωντι καρήνῳ.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευρᾶς τε καὶ ὤμους
Ἵππου, δεικανόωσι διασταδὸν ἴσα πέλεθρα,

Καλοὶ

A Contemplari uideatur, etiam mentio inciderit Capræ
Ipsius, atq; Hœdorum (qui in mari nigrescente
Sæpe contuiti sunt iactatos homines)
Eum quidem ipsum totum & ingentem, Geminorum sub læua
Acclinatum inuenies. Helices autem ei summum caput
E regione obseruatur, uerùm sinistro superincumbit humero
Capra religiosa, quam fabula est Ioui mammam præbuisse.
Oleniam uerò ipsam Capram Iouis uocant subuates.
Atq; hæc quidem multaq; & splendida: uerùm ei ibidem
Obscurè lucent Hœdi in iunctura manus.
Prope pedes autem Aurigæ cornutum expansum Taurum
Scrutare, atqui ei ualde consimilia indicia ponuntur.
Quale ipsi caput interstinctum est? neq; quispiam alio
Argumento coniectarit caput bouis. Qualiter id ipsæ
Stellæ utrinq; circumductæ configurant?
Etiam crebro eorum nomen memoratur. neq; adeò
Incelebres Hyades, quæ scilicet per totam fron em
Tauri sparsæ sunt. sinistri autem cornu summitatem
Et pedem dexterum adiacentem Aurigæ
Vnica stella complectitur. simul agitati item feruntur:
Attamen semper Taurus pronior Auriga
In occasum descendendo, pari ascensu alioquin exortus.
Neq; certè Cephei ærumnosa familia Iasidæ
Omnino ignobilis iacebit: quinetiam horum
In cœlum nomen peruenit: siquidem Iouis cognati erant,
Ipse quidem à tergo existens Cynosuræ ursæ
B Cepheus, ambas manus pandenti similis.
Tanta ei linea ab extrema tenditur cauda
In pedes ambos, quanta à pede in pedem tendit.
Cæterùm à cingulo parumper respicere poteris
Primam petens flexuram magni draconis.
Ante hunc autem infœlix uoluitur, non admodum multa
Nocte lucens plenilunari, Cassiopia.
Neq; enim ipsam multæ & frequentes illustrant
Stellæ, quæ eam totam sparsim componunt.
Qualem uerò sera ianuam intus munitam
Biforibus concurrentes reuerberant uectes,
Tales singulatim subiectæ figurant
Stellæ: atq; hæc itidem modicis tendit ab humeris
Passum, diceres profectò angi propter filiam.
Ibi nanq; & illud obuoluitur triste simulacrum
Andromedę, sub matre constellatum. haud te multum opinor
Noctem disquirere, quò mox potius intuearis:
Tam clarum ei caput est, tam clari item ei utrinq;
Humeri, & pedes ęxtremi, & cincturæ omnes.
Etiamnum & illic secundum brachia propansa est.
Vincula item ei admota sunt etiam in cœlo: retinentur autem
Illic expassæ omnibus diebus manus illæ.
Sed enim ei etiam supra caput ingens uolutatur equus
Ventre extremo: communis autem fulget stella:
Huius quidem in umbilico, illius uerò in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera & armos
Equi signant distanter ęqualia spacia,

Καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
Οὐδ' αὐχὴν δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
Αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
Τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ' ἐόντες.
Οὐδ' ὅγε τετράπος ἐστίν. ἀπ' ὀμφαλίου γὰρ ἄκρου
Μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος.
Κεῖνον δὴ καὶ φασὶ καθ' ὑψηλοῦ Ἑλικῶνος
Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης.
Οὐ γάρ πω Ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς,
Ἀλλ' ἵππος μιν ἔτυψε· τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
Ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες
Πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται. οὐδέ ποτ' αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι. αὐτὰρ ὁ ἵππος
Ἔνδιος εἰλεῖται. καί τοι πάρα θηήσεσθαι,
Αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταται εἰσὶ κέλευθοι.
Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
Οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει κυνοσουρίδος ἄρκτου.
Αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος οἷα σελήνῃ
Σκέψασθαι· ζώνῃ δ' ἂν ὅμως ἐπιτεκμήραιο
Ἀνδρομέδης, ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
Μεσόθι δὲ τρίβει μέγαν οὐρανόν, ἧχί περ ἄκραι
Χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται ὠρίωνος.
Ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα
Νειόθεν ἀνδρομέδης, τὸ δ' ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
Δελτωτὸν πλευρῇσιν, ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
Ἀμφοτέρῃς. ἡ δ' οὔ τι τόση, μάλα δ' ἐστὶν ἑτοίμη
Εὑρέσθαι· περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστι
Τῶν, ὀλίγον κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι προτέρω, ἔτι δ' ἐν προβολῇσι νότοιο
Ἰχθύες. ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
Καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
Ἀμφοτέρων δέ σφεων ἀποτείνεται ἠΰτε δεσμὰ
Οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντων·
Καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπούραιον καλέουσιν.
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς ἰχθύος ἔστω
Σῆμα βορειοτέρου. μάλα γάρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβροῦ ἐπισημαίνοιεν
Περσέος, οἵ ῥά οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐν βορέῃ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
Καί οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
Πενθερείου δίφροιο. τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
Ἴχνια μηκύνει, κεκονισμένος ἐν Διὶ πατρί.
Ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι
Πληϊάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
Χῶρος ἔχει. καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
Ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν. ἀλλὰ μάλ' αὕτως
Εἴρεται. ἑπτὰ δὲ κεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται,
Ἀλκυόνη, μερόπη τε, κελαινώ τ', ἠλέκτρη τε,

A Claræ & magnæ, uerùm caput ei haudquaquam ſimile,
Neq; ceruix, longa alioqui exiſtens: tamen extrema ſtella
Fulgentis genæ etiamnum prioribus concertaret
Quatuor, quæ ipſum continent, conſpicuæ planè exiſtentes.
Nec uerò hic quadrupes eſt: ab umbilico nanq; extremo
Dimidio ſemiperfectus exoritur ſacer equus.
Hunc etiam aiunt in exceſſo Helicone
Pulchram aquam produxiſſe largi equi fontis.
Nec unquam enim Helicon ſummus deſtillarat fontibus:
Verùm equus ipſum ferijt, atq; copioſa inde aqua
Effuſa eſt ictu prioris pedis. paſtores autem
Primi hunc potum apellarunt equi fontem.
Atq; hic quidem è rupe ſtillat, nec modo ipſum
À Theſpienſibus uiris longè cernes. Cæterùm equus
In cœlo obuerſatur. Atq; (propè ſpectato)
Illic etiam Arietis celerrimi ſunt curſus:
Qui ſanè uel longiſsimos agitatus per orbes,
Nihilo ſegnius currit Cynoſura urſa.
Ipſe quidem languidus & obſcurus, utpote lunam
Obſeruando. ueruntamen per cingulum deprehendere poteris
Andromedæ: haud longe enim ſub ipſam ſitus eſt.
In medio autem terit magnum cœlum, ubi nam ſummæ
Chelæ, & cingulus circumagitur Orionis.
Eſt uerò adhuc aliud diſpoſitum propè ſignum
Subter Andromedam: id autem in tria dimenſum eſt
Deltotum latera, æqualibus aſsimilatum
B Duobus. tertium uerò non tantum, tamen admodum facile eſt
Inuentu: præ multis enim fulgidum eſt.
Quibus paululum Arietis auſtraliores ſtellæ ſunt:
Illæ uerò adhuc anterius. Præterea autem in procurſibus auſtri
Piſces: ſed ſemper alter propior altero:
Atq; magis Boream recenter deſcendentem ſentit.
Ab ambobus uerò ipſis tenduntur quaſi uincula,
È caudis utrinq; ſequenter in unum coeuntibus.
Et hæc quidem una ſtella connectit, claraq;, magnaq;:
Quam utiq; etiam colligaturam ſubcaudinam uocant.
Porrò Andromedæ humerus ſiniſter piſcis eſto.
Index ſeptentrionalioris: admodum nanq; ei uicinè eſt.
Ambo autem pedes ſponſum indicare poterunt
Perſea, qui quidem ei ſemper ob humeros uoluuntur.
Verùm hic in boreali parte fertur maximus aliorum:
Atq; ei dextera quidem ad lecticam protenſa eſt
Socrinæ ſellæ. in pedibus autem uelut perſequens
Veſtigia diſtendit, fatigatus in dio patre.
At ei prope ſiniſtrum genu aceruatim omnes
Pleiades feruntur. nec uerò adeò ſpacioſus uniuerſas
Locus continet: atq; ipſæ in ſpiciendo languidæ.
Septemgradæ autem eæ ab hominibus celebrantur,
Sex ſolæ quamuis exiſtant conſpicuæ oculis.
Nec certe unquam perijt ignota ex cœlo ſtella,
Ex quo à primordio audimus: ſed planè fabuloſe
Dicitur. porrò ſeptem illæ nominatim uocantur,
Alcyone, Meropeq;, Celænoq;, Electraq;,

Καὶ στροπὴ, καὶ τηΰγετη, καὶ πότνια μαῖα.
Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται,
Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
Σημαίνειν ἐπέλευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.
Καὶ χέλυς, ἥτ' ὀλίγη. τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείας ἐτόρησε. λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι.
Κὰδ δ' ἔθηκε προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
Οὐρανὸν εἰσαγαγών. τὸ δ' ὀκλάξ σκελέεσσι πέτηλον
Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει. κεφαλὴ γε μὲν ἄκρη
Ἀντιπέρην ὄρνιθος ἑλίσσεται. ἡ δὲ μεσηγὺ
Ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ ζηνὶ παρατρέχει αἰόλος ὄρνις.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ ἐπιτροχόωνται
Ἄστρασιν, οὔτι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυροῖς.
Αὐτὰρ ὅγ' * εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς,
Οὔριος εἰς ἑτέρην φέρεται, κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Κηφῆος ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
Λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμὸς παρακέκλιται ἵππου.
Τὸν δὲ μετασκαίροντα δύ' ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον. πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ ὑδροχόοιο
Δεξιτερὴ τετάνυσται. ὁ δ' ὀπίσθερος αἰγοκερῆος
Τέλλεται. αὐτὰρ ὅγε πρότερος καὶ νειόθι μᾶλλον
Κέκλιται αἰγόκερως, ἵνα τρέπετ' ἠελίοιο.
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο θαλάσσης
Πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος, οὔτέ κεν ἠοῖ
Πολλὴν πειρήνειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν,
Οὔτ' ἄν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς
Ἔλθοι, ἢ μάλα πολλὰ βοωμένῳ· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Τῆμος ἐπιρρήσσουσι νότοι ὁπότ' αἰγοκερῆι
Συμφέρετ' ἠέλιος. τότε δὴ κρύος ἐκ διός ἐστι
Ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Ἤδη πάντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα.
Πορφύρει. ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες
Ἥμεθ' ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι. οἱ δ' ἔτι πόρσω
Κλύζονται. ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.
Καὶ δ' ἂν ἔτι προτέρῳ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθὼς,
Τόξον ὅτ' ἠέλιος καίῃ καὶ ῥυτῆρα τόξου,
Ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί,
Σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἔτι νυκτός.
Ἤτοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
Τοξευτής, ὀλίγον δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων. δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
Τῆμος καὶ κεφαλὴ κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
Ὕψι μάλα τροχάει. ὁ δὲ δύεται ἠῶθι πρὸ
Ἄγρος ὠρίων, κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν.
Ἔστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος ὀϊστὸς,
Αὐτὸς ἄτερ τόξου. ὁ δέ οἱ παραπέπταται ὄρνις
Ἀσσότερον βορέω. σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἀήτης,
Οὐ τόσος μεγέθει. χαλεπὸς γε μὲν ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν
Νυκτὸς ἀπερχομένης, καί μιν καλέουσιν ἀητόν.

* εὐδιόωντι ποτὴν) Immotis alis in aere pendenti.

Δελφὶς

A Et Sterope, & Taygeta, & ueneranda Maia.
Hæ quidemſimul modicæ & obſcuræ: tamen celebres
Mane & ueſpertinæ(Ioue autore)circumaguntur:
Qui eis æſtatem & hyemem inſtantem
Significare præcepit,aduenientemq; arationem.
Præterea teſtudo,quæ parua:quam etiamdum ad cunam
Mercurius compegit:Lyram uerò eam iuſsit uocari.
Collocauit autem ante ignotum idolum,
In cœlum transferens,atq; in cruribus uolatile
Genu ei ſiniſtro appropinquat,caput certe ſummum
E regione Cygni circumuoluitur: illa uerò inter
Cygninum caput & genu ſita eſt.

Caput certe ſummũ è regione Cygni circumuoluitur) Summũ Cygni caput uoluitur è regione. ἀντιπέρην, abſolute.

Porrò etiam in cœlo uolant uarius ales:
Verùm is quidem obſcurus:alæ autem ei exaſperatæ ſunt
Stellis non adeò magnis,tamen neq; languidis.
Sed hic tranquillanti uolatum aui ſimilis,
A cauda in occaſum fertur,contra dexteram manum
Cephei,unguis dexteras extremitates tendens.
Læuę uerò alæ ungula acclinata eſt Equi.
Quem item ſubſultantem duo piſces circuudant
Equum,atqui ei prope caput manus Aquarij
Dextera extenſa eſt:is autem poſterior Capricorno
Oritur.cæterùm prior & remote magis
Inclinatus eſt Capricornus,ubi uertitur ſolis curſus.
Haud illo in menſe fluctuoſi maris
Vaſto pelago uſus,uel certe die
B Multam uiam confeceris,quoniam breuiſsimi ſunt:
Vel forte noctu exterrito propè dies
Venerit,etiam ualde multum clamanti.periculoſi autem
Tunc irrumpunt Auſtri,quando Capricorno
Cooritur ſol:tunc ſanè frigus ex aere eſt
Nautæ rigenti pernicioſius. Veruntamen
Iam totum annum ſub carinis mare
Nigreſcit. Similes autem urinatoribus mergis
Sæpenumero è nauibus mare circumſpicientes
Sedemus ad litora conuerſi: illa uero adhuc procul
Alluuntur:modicum autem lignum mortem prohibet.
At uerò in priore menſe mari multa paſſus,
Arcum quando ſol incendat & rectorem arcus,
Sub ueſperam nauem reducito,fidens non amplius nocti.
Indicium autem tibi illius temporis & menſis illius
Scorpius exoriens eſto extrema ſub nocte:
Quandoquidem magnum arcum attrahit prope aculeum
Sagittarius,ſed aliquantum anterior conſiſtit ipſo
Scorpius exoriens:ille uerò aſcendit confeſtim admodum
Tum quoq; caput Cynoſuræ in extremo noctis
Excelſe ualde fertur:occidit autem ante matutinum
Cumulatus Orion:Cepheus uero à manu ad lumbum.
Eſt item quædam ulterius iacta alia ſagitta,
Ipſa abſq; arcu: atq; illi aduolitat Cygnus
Propius Boreæ. Vicina item ei alius ales,
Non tantus magnitudine,tempeſtuoſus ſanè mare egrediendo,
Nocte decedente: atq; ipſum uocant Aquilam,

Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ἐπιτρέχει αἰγοκερῆι,
Μεσσόθεν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
Γλήνεα, παρβολάδην δύο, πὰρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν Βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
Μεσσηγὺς κέχυται. τὰ δ' ἐνειόθι τέλλεται ἄλλα
Πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.
Λοξὸς μὲν ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων, μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ ἐπὶ νυκτὶ
Ὑψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἀλλὰ πεποίθοι
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι.
Τοῖος καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
Φαίνεται ἀμφοτέροισι κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκὼς
Ποικίλος. ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
Γαστέρα κυάνεος περιτέλλεται. ἡ δέ οἱ ἄκρη
Ἀστέρι βέβληται δεινῷ γένυς. ὅς ῥα μάλιστα
Ὀξέα σειριάει. καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον. οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
Φυταλιαὶ ψεύδονται ἀναλδέα φυλλιόωσαι.
Ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας·
Καὶ τὰ μὲν ἔρρωσε, τῶν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα.
Κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν. οἱ δέ οἱ ἄλλοι
Σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι περίκεινται,
Ποσσὶ δ' ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι λαγωὸς
Ἐμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται. αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικὼς·
Καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα διώκει.
Ἡ δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται ἀργὼ
Πρυμνόθεν. οὐ γὰρ τῇ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
Ἀλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη. οἷα καὶ αὐταὶ
Νῆες, ὅταν δὴ ναῦται ἐπιστρέψωσι κορώνην
Ὅρμον ἐσερχόμενοι. τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
Νῆα, παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
Ὣς ἥγε πρυμνόθεν ἰησονὶς ἕλκεται ἀργώ.
Καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος, οἷα παρ' αὐτὸν
Ἱστὸν ἀπὸ πρώρης φέρεται· τὰ δὲ πᾶσα φαεινή.
Καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
Ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
Τὴν δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπτηυῖαν
Ἀνδρομέδην, μέγα κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
Ἡ μὲν γὰρ θρηΐκος ὑπὸ πνοιῇ Βορέαο
Κεκλιμένη φέρεται. τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ κριῷ τε καὶ ἰχθύσιν ἀμφοτέροισιν,
Βαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
Οἶον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται
Λείψανον ἠριδανοῖο πολυκλαύστου ποταμοῖο.
Καὶ τὸ μὲν ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει.
Δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
Ἄμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες,
Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἐπιμὶξ φορέονται,
Εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι, ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
Κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ,
Μεσσόθι πηδαλίου καὶ κήτεος εἱλίσσονται,

A Delphinus aũt nõ admodũ magnus appropinquat Capricorno,
Medio obſcurus: quatuor uerò ei circumiacent
Stellæ, adiectim duæ, iuxtà duæ uolantes:
Atq; hæc quidem Boream & uagationem ſolis
Interfuſa ſunt. Porrò remotè oriuntur alia
Multa inter Auſtrum & ſolis orbitam.
Obliquus quidem Tauri ſectioni ſubiacet ipſe
Orion. Non illum quis ſerena in nocte
Sublime uolitantem præterit: ſed confidat
Cœlum intuens, promptius contemplari.
Talis & cuſtos elato ſub dorſo
Lucet ambobus Canis ſub pedibus ſiſtens
Varius, at non penitus illuſtratus. uerùm circa ipſum
Ventrem obſcurus obuerſatur. Sed ei ſummum
Stella inſignitum eſt feruida mentum, quę quidem maxime
Vehementer exiccat: atq; ipſum uocant homines
Sirium. non amplius illum cum ſole orientem
Arbores fallunt ſine humore frondentes.
Facile ſiquidem diſcernit per ordines, acutus penetrans:
Et quaſdam conſolidat, quarundã uerò corticem perdit omnem;
Illum etiam occidentem ſentimus, cæterùm ei aliæ
Quæ ſignum ſint membris, languidiores circumiacent,
Pedibus autem Orionis ſub ambobus Lepus
Inceſſanter omnibus diebus fugatur, at ſemper
Sirius à tergo fertur inſequenti ſimilis:
Etiam ei cooritur, atq; ipſum occidentem inſectatur.
B At Canis magni contra caudam uoluitur Argo
A puppi: non enim huic ex more ſunt curſus,
Sed retro agitatur uerſa: ceu etiam ipſæ
Naues, cum nautæ inuertunt roſtrum,
Portum appellantes, atq; ſubito quilibet reſulcat
Nauem, retrogada uerò attingit continentem:
Sic à puppi Iaſonica trahitur Argo.
Atq; quibuſdã in partibus obſcura & ſine ſtellis (ſicut ad ipſum
Malum à prora) fertur: in alijs uerò tota ſplendida.
Etiam ei gubernaculum ſubmiſſum fultum eſt
Pedibus ſub poſteris Canis antecedentis.
Cæterùm (etſi admodum eminus uolitantem)
Andromedam grandis Cetus adueniens urget.
Porrò hoc Thracij ſub uentum Boreæ
Inclinata fertur: at ei Auſter infeſtum circumagit
Cetum, ſub Arieteq; & Piſcibus ambobus,
Paululum ſuper fluuio iacentem ſtellato.
(Mirum nanq; quales etiam illæ deorum ſub pedibus ferantur
Reliquiæ, Eridani luctuoſi fluuij)
Etiam hic quidem Orionis ſub ſiniſtrum pedem tendit.
Vincula autem caudina, quibus Piſces extremi tenentur,
Ambo coeunt, à caudis deſcendentes,
Beluinum uerò poſt dorſum commixtim feruntur,
In unum ducta: unica etiam ſtella terminantur
Ceti, quæ eius primæ inſidet ſpinæ.
Quæ autem modica magnitudine, modico item inſitæ fulgori
In medio gubernaculi & Ceti uoluuntur,

Γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι λαγωοῦ,
Νώνυμοι· οὐ γάρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο
Βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
Ἑξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
Ἀνυμένων ἐτέων. τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ᾽ ἐόντων
Ἐφράσατ᾽ ἠδ᾽ ἐνόησεν ἅπαντ᾽ ὀνομαστὶ καλέσσαι,
Ἤλιθα μορφώσας. οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων
Οἷά τ᾽ ἐκκεκριμένων ὄνομ᾽ εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι.
Πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ᾽ ἐπὶ ἶσα πέλονται
Μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
Τῷ καὶ ὁμηγερέας γε ἐείσατο ποιήσασθαι
Ἀστέρας, ὄφρ᾽ ἐπιτάξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος
Εἴδεα σημαίνοιεν, ἄφαρ δ᾽ ὀνομαστὰ γένοιντο
Ἄστρα. καὶ οὐκέτι νῦν ὑπὸ θαύματι τέλλεται ἀστήρ,
Ἀλλ᾽ οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισι
Φαίνονται. τὰ δ᾽ ἔνερθε διωκομένοιο λαγωοῦ
Πάντα μάλ᾽ ἠερόεντα, καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.
Νειόθι δ᾽ αἰγοκερῆος ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο
Ἰχθῦς ἐς κῆτος τετραμμένος αἰώρηται,
Οἶος ἀπὸ προτέρων. νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ ἰχθύος ἠερέθονται
Μεσσόθι, νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι. ἐγγύθι δέ σφων
Δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ ὑδροχόοιο,
Οἵη τίς τ᾽ ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
Σκιδναμένου, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
Ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἐειδόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτ᾽ ἔτι πολλὸν ἀπήοροι, οὐδὲ μάλ᾽ ἐγγύς,
Εἷς μὲν ὑπ᾽ ἀμφοτέροισι ποσὶ καλός τε μέγας τε
Ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῇ.
Τοὺς πάντας καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλλοι
Νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι
Δινωτοὶ κύκλοι περιηγέες εἱλίσσονται.
Αὐτὰρ ὑπ᾽ αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου ἀγχινότοιο θυτήριον αἰωρεῖται.
Τοῦ δὴ τοι ὀλίγον μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ᾽ ἐόντος
Πεύσεαι, ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται ἀρκτούροιο.
Καὶ τοῦ μὲν μάλα πολλὰ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ, τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ᾽ ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
Ἀλλ᾽ ἄρα καὶ περὶ κεῖνο θυτήριον ἀρχαίη νύξ,
Ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
Εἰνάλιον μέγα σῆμα. κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ
Νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι. τὰ δ᾽ ἄλλοθεν ἄλλα πιφάσκει
Σήματ᾽, ἐποικτείρουσα πολυρροθίους ἀνθρώπους.
Τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένων ἄλλων
Εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φανήμεναι οὐρανῷ ἄστρον,
Αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον
Κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
Θλίβετ᾽ ἀνατέλλοντος ὀπωρινοῦ βορέαο.
Πολλάκι γὰρ καὶ τοῦτο νότῳ ἔπι σῆμα τιτύσκει
Νὺξ αὐτή, μογεροῖσι χαριζομένη ναύτῃσιν.
Οἱ δ᾽ εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ,
Αἶψά τε κοῦφά τε πάντα, καὶ ἄν τι ποιήσωνται,

Αὐτίκ᾽

A Glauci uolutantes ſub lateribus Leporis,
Ignotæ ſunt: non enim illæ conflati ſimulacri
Sparſæ ſunt membris ſimiles, qualia multa
Ex ordine incedentia perambulant eaſdem ſemitas
Completis annis: quæ quiſpiã hominum nõ amplius ſuperſtitũ
Obſeruauit, & excogitauit uniuerſa nominatim appellare,
Cumulatim imaginatus: non enim potuit omnium
Ceu diſtinctarum nomen dicere, neq; diſcere.
Multæ nanq; paſsim, multarum inſuper æquales exiſtunt
Magnitudinesq; & color: omnes utiq; circumuolubiles.
Quare & ſimul collectas uiſum fuit facere
Stellas, ut ordinatim aliæ adiacens alia
Imagines effigiarent, moxq; nominabilia fierent
Aſtra: atq; haud amplius nunc cum admiratione oritur ſtella,
Sed hæ quidem conſpicuis inſignitæ imaginibus
Cernuntur. Porrò ſubter impetitum Leporem
Omnia planè obſcura ſunt, & ſine nomine feruntur.
Infra autem Capricornum ſub flatibus Auſtri
Piſcis contra Cetum uerſus in alto natat,
Vnicus præter priores: Auſtrinum autem ipſum appellant.
Aliæ item ſparſim ſubiectæ Aquario
Cetum cœleſtem & Piſcem pendent
Inter, languidæ & ignotæ: at iuxta eas
Dextra à manu ſplendidi Aquarij:
(Qualis quædam fuſio aquæ huc & illuc
Sparſæ) uiſui gratioſæ & debiles circumuoluuntur.
B Inter ipſas autem duæ magis firmæ feruntur
Stellæ, nec multum diſtantes, neq; admodum uicinæ:
Vna quidem ſub ambobus pedibus pulchraq; magnaq;
Aquarij, altera uerò obſcuri ſub Ceti cauda:
Quas omnes uocant aquam. Paruæ profectò aliæ
Vltra Sagitarium ſub prioribus pedibus
Volubiles coronæ circumactæ uoluuntur.
At ſub flagrante aculeo monſtri magni
Scorpij, prope Auſtrum, Ara in cœlo pendet.
Quam certè modicum quidem ad tempus in alto exiſtentem
Senties: è regione enim eleuatur Arcturi.
At huic quidem admodum multum ſublimes ſunt uiæ
Arcturo, illa uerò citius ſub ueſperum mare redit.
Sed & per hanc Aram primæua Nox,
Hominum deplorans calamitatem, tempeſtatis fecit
Marinum certum ſignum. Periclitantes enim illi
Naues dolori ſunt. alicunde item alia docet
Signa, commiſerans diſiactatos homines.
Idcirco ne mihi pelago, nubibus obductis alijs,
Opta in medio hoc apparere cœlo aſtrum,
Ipſum quidem innubilum & ſplendidum: quin ſupernè magis
Turbida nube preſſum, ſicut frequenter
Vrgetur ſurgente autumnali Borea:
Sæpe nanq; & hoc ſuper Auſtro ſignum ſubornat
Ipſa Nox. miſeris gratificans nautis.
Qui ſi quidem obſecuti fuerint certa ſignificanti,
Statim facilia omnia, etiam ſi quid egerint,

*Volubiles coronæ circumactæ uoluuntur) Eas ſtellas alij Coronam, auſtrinam appellant.

Αὐτίκ' ἐλαφρότερος πέλεται πόνος. εἰ δέ κεν ἠὺ
Ὑψόθεν ἐμπλήξει δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
Αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ,
Ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται,
Ἄλλοτε δ', αἴ κε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
Εὐχόμενοι, Βορέω δὲ παρατρέψει ἀνέμοιο,

Βορέω δὲ παραστρέψει ἀνέμοιο) ὁ βορέας τοῦ βορέου, τοῦ βορέεω Ionicè per synæresin βορέω, sicut τοῦ αἰνέεω αἰνέω. Et subintelligendū more Attico ἴς.

Πολλὰ μάλ' ὀτλήσαντες, ὁμῶς πάλιν ἐσκέψαντο
Ἀλλήλους ἐπὶ νηΐ. νότου δ' ἐπὶ σήματι τούτῳ
Δείδιθι μέχρι Βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι.
Εἰ δέ κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς Κενταύρου ἀπείη
Ὦμος, ὅσον προτέρης, ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
Αὐτὸν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
Νὺξ ἐπὶ παμφανόωντι θυτηρίῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
Ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν, ἀνέμοιο.
Δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις.
Τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα, νειόθι κεῖται
Σκορπίου, ἱππουραῖα δ' ὑπὸ σφίσι χηλαὶ ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ὁ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
Ἀντία δεινοτοῖο θυτηρίου. ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ
Ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται ἐληλαμένον διὰ χειρὸς
Θηρίον. ὣς γάρ μιν πρότεροι ἐπεφημίξαντο.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο παραιόθεν ἕλκεται ἄστρον.
Ὕδρην μιν καλέουσι. τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
Ἠνεκὲς εἱλεῖται. καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον
Καρκίνον ἱκνεῖται. σπείρη δ' ὑπὸ σῶμα λέοντος.
Οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ Κενταύροιο.
Μέσσῃ δὲ σπείρῃ κρητήρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
Εἴδωλον κόρακος, σπείρην κόπτοντι ἐοικός.
Ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει.
Ταῦτά κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν
Ἑξείης παλίνωρα, τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
Οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες οὐδὲν ὁμοῖοι
Πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
Κείνων, ἧχι κέονται. ἐπεὶ πάντες μεταναστοὶ.
Μακροὶ δὲ σφέων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί.
Μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
Οὐδέ τι θαρσαλέος κείνων ἐγώ. ἄρκιος εἴην
Ἀπλανέων, τά τε κύκλα τά τ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
Ἤτοι μὲν τά γε κεῖται ἀλίγκια δινωτοῖσι
Τέσσαρα· τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
Μέτρα περισκέπτοντι ἀνυομένων ἐνιαυτῶν.
Σήματα δ' εὖ μάλα πᾶσιν ἐπιρρήδην περίκειται
Πολλά τε, καὶ σχεδόθεν πάντῃ συνεργμένα πάντα.
Αὐτοὶ δ' ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
Πάντες. ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
Εἴ ποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
Ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ,
Οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται νεομήνιδι σελήνῃ,
Ἀλλά τά γε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα.
Εἴ ποτέ τοι τῆμος δὲ περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα
Σκεψαμένῳ πάντῃ κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ

Οὐρανόν,

A Mox leuior est labor. Sin autem naui
Ex alto impegerit uehemens uenti procella
Planè improuisa, atq; uela omnia turbauerit:
Interdum quidem omnino submersim nauigant,
Interdum uerò (modò Iouem appropinquantem nacti sint
Supplices, etiam uis Boreæ superauerit uenti)
Multa ualde passi, simul reuisunt
Sese super nauem. Austrum autem sub signo illo
Metue, donec Boream deserenantem senseris.
Si uerò ab occidentali quidem mari Centauri abfuerit
Humerus, quantũ à priori: modica autẽ eum occuluerit nebula
Ipsum. insuper autem eadem signa faciat
Nox cum omnino lucida Ara, minimè te oportet
Super Austro, sed circa Eurum speculari uentum.
Inuenies autem sidus hoc duobus suppositum alijs.
Huius enim partes homini assimilatæ, infra iacent
Scorpium, posteriores uerò equinas sub se Chelæ habent.
At is dextram continuò pandenti assimilatus est
Contra rotundam Aram. In eo item strictim
Alia ualde prensa est ducta per manum
Fera: sic nanq; ipsam priores appellarunt.
Præterea quoq; aliud eminus uoluitur sidus:
(Hydram eam uocant) id uerò uiuo simile
Longè uolutatur: atq; ei caput sub medium
Cancrum pergit: uolumen uerò sub corpus Leonis.
Cauda autem pendet super ipso Centauro.
B Porrò medio uolumini Crater, extremo autem insidet
Simulacrum Corui, spiram mordenti simile.
Scilicet & Procyon sub Geminis clarè lucet.
Hæc sanè speculari poteris decurtrentibus annis
Ex ordine suis horis redeuntia: ea nanq; omnia ualde statè
Cœlo aptè infixa sunt simulacra nocte labente.
At promiscuè aliæ quinq; stellæ, haudquaquam stabiles
Vndiq; per signa duodecim uersantur.
Non itidem alias intuendo coniecturam facere poteris
Harum, ubi sitæ sint: quoniam omnes uagabundæ sunt.
* Longi autem earum sunt reuolutarum anni:
Sera item signa posita sunt è longinquo in unum commeantiũ.
Nec quicquam confidens harum ego, potens fuerim
Fixarum & circulos & in cœlo signa referre.
* Porrò hi quidem ponuntur similes uersatilibus
Quatuor, quorum maximè desiderium commoditasq; accidi
Statuta obseruanti complentium se annorum.
Indicia autem aptissimè omnibus affatim circumiacent
Multaq; & uicina ubiq; coniuncta omnia:
At ipsi stati & aptati sibi inuicem
Omnes etiam magnitudine duo duobus correspondent.
Porrò si quando nocte clara, cum omnes lucidas
Stellas hominibus ostendit ætheria Nox,
Neq; ulla languida fertur prima luna,
Verùm per caliginem lucent perspicuè omnia,
Si quando certè tunc item in animum uenerit admiratio
Contemplanti undiq; exornatum spacioso circulo
Cœlum

*Longi aũt eã rum sunt reuolutarum anni: Sera item signa posita sunt &c.) Annũ Platonis indicat, de quo apud Ciceronem in Somnio Scipionis.

* Porrò hi quidem ponuntur in cœlo similes uersatilibus quatuor &c. Tantũ quatuor sphæræ circulorum mentionem facit Aratus, duorum Tropicorum, Aequinoctialis, & zodiaci: quippe cũ hi potissimũ conferãt ad annorũ rũ statuta obseruanda. Quintum autem lacteũ uelut superuacaneum subiungit.

Οὐρανὸν, εἰ καί τις σοι ὑποστὰς ἄλλος ἔδειξε,
Κεῖνο περιγληνὲς ῥοχαλὸν, γάλα μιν καλέουσι.
Τῷ δή τοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος, οὐκέτι κύκλος
Δινεῖται. τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
Οἱ δύο, τοὶ δὲ σφέων μέγα μείονες εἱλίσσονται.
Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου Βορέαο.
Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ Διδύμων φορέονται.
Ἐν δὲ τὰ γοῦνα τα κεῖται ἀρηρότος ἡνιόχοιο.
Λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ᾽ αὐτῷ
Περσέος. Ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
Δεξιτερὴν ἐπέχει. τὸ μέν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται
Ἀσσότερον Βορέω γε, νότῳ δ᾽ ἐπικέκλιται ἀγκών.
Ὁπλαὶ δ᾽ ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον ὀρνίθειον
Ἄκρῃ σὺν κεφαλῇ, καλοί τ᾽ ὀφιούχεοι ὦμοι,
Αὐτὸν δινεύονται ἐληλάμενοι περὶ κύκλον.
Ἡ δ᾽ ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, οὐδ᾽ ἐπιβάλλει,
Παρθένος. ἀλλὰ λέων, καὶ καρκίνος. οἱ μὲν ἄρ᾽ ἄμφω
Ἑξείης κέαται βεβλημένοι. αὐτὰρ ὁ κύκλος
Τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ᾽ αἰδῶ
Τέμνει, τὸν δὲ διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον. ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσῃς
Ὀρθὸν, ἵν᾽ ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν.
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι᾽ ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἐνδιαστρέφεται καθ᾽ ὑπέρτατα γαίης,
Τὰ τρία δ᾽ ἐν περάτῃ. θέρεος δέ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐν Βορέω περὶ καρκίνον ἐστήρικται.
Ἄλλος δ᾽ ἀντιόωντι νότῳ μέσον αἰγοκερῆα
Τέμνει, καὶ πόδας ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρήν.
Ἐν δέ οἱ ἐστὶ λαγωός. ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλήν
Αἴνυται, ἀλλ᾽ ὁπόσην ἐπέχει ποσίν. ἐν δέ οἱ Ἀργώ,
Καὶ μέγα κενταύροιο μετάφρενον. ἐν δέ τε κέντρον
Σκορπίου. ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ τοξευτῆρος.
Τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος Βορέαο
Ἐς νότον ἠέλιος φέρεται. τρέπεται γε μὲν αὐτοῦ
Χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
Τῶν ὀκτὼ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.
Μεσσόθι δ᾽ ἀμφοτέρων, ὅσος πολιοῖο γάλακτος,
Γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχάοντι ἐοικώς.
Ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσιν,
Φθίνοντος θέρεος, τοτ᾽ ἔαρος ἱσταμένοιο.
Σῆμα δέ οἱ κριὸς ταύροιό τε γοῦνατα κεῖται·
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλάμενος διὰ κύκλου,
Ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
Ἐν δέ τε οἱ ζώνη εὐφεγγέος ὠρίωνος,
Καμπή τ᾽ αἰθομένης ὕδρης ἔνι οἱ, καὶ ἐλαφρὸς
Κρητήρ. ἐν δὲ κόραξ. ἔνι δ᾽ ἀστέρες οὐ μάλα πολλοὶ
Χηλάων, ἐν τῷ δ᾽ ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
Οὐ μὴν αἰητοῦ ἀπαμείρεται, ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἄητεῖται μέγας ἄγγελος. ἡ δὲ κατ᾽ αὐτὸν
Ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
Τοὺς μὲν παραβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων
Μεσσόθι πάντας ἔχων. ὁ δὲ τέταρτος ἐσφήκωται
Λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις, οἱ μέν ῥ᾽ ἑκάτερθεν ἔχουσι

A Cœlum, uel si quis hunc astans alius monstrauerit;
Illum constellatum orbem lac ipsum uocant.
Huic sanè colore similis, nullus præterea circulus
Versatur: sed magnitudine tanti quatuor existentium
Duo, duo uerò ipsis multum minores obuoluuntur.
Quorum unus quidem uicina est decidenti Boreæ:
In eo autem ambo capita Geminorum feruntur.
In eo etiam genua sita sunt aptati Aurigæ:
Læua item tibia, & sinister humerus in eo
Persei: Andromedæ autem mediam supra cubitum
Dexteram continet: ei quidem uola supernè posita est
Vicinius Boreæ, Austro uerò inclinatus est cubitus;
Vngulæ inquam Equinæ, & collum Cygninum
Summo cum capite, clariq; Serpentariani humeri
Ipsum uoluuntur agitati circum orbem.
Porrò aliquanto fertur australior, neq; attingit
Virgo: sed Leo & Cancer. hi quidem ambo
Ex ordine iacent distracti: sed circulus
Leonem quidem sub pectore & uentre usq; ad pudenda
Secat, continuè uerò sub testa
Cancrum, ubi maximè in duas sectum uideas;
Rectè ut oculi à circulo utrinq; eant.
†Hoc sanè (quantus quantus est) per octo partes menso,
Quinq; quidem diurna uoluuntur in supremis terræ,
Tres uerò in parte inferna. æstatis aũt in ipso cõuersiones sunt:
Sed hic quidem in Borea circa Cancrum fixus est.
B Alius autem in opposito Austro medium Capricornum
Secat, & pedes Aquarij, & Ceti caudam.
Inest quoq; ei Lepus: cæterum Canis non ualde magnã patrem
Aufert, sed quantum continet pedibus. inest item ei Argo,
Et magna Centauri scapula: inest etiam aculeus
Scorpij, & arcus lucidi Sagittarij.
Quem extremum sereni præteriens Boreæ
In austrum sol agitur: uertitur profectò ibi
Hybernus, atq; ei tres quidem circumuoluuntur supernæ
Octo partium, quinq; uerò subterraneæ uersantur.
At in medio amborum (quantus Cani lactis)
Subter terram uoluitur circulus, bipertienti similis:
In eo autem dies noctibus æquantur utrisq;,
Decrescentis æstus, uerisq; instantis.
Sed signum ei Aries, Tauriq; genua ponuntur.
Aries quidem secundum longitudinem deductus per circulum,
Tauri uerò crurum quanta apparet geniculatio.
Inest quoq; ei cingulus præfulgidi Orionis:
Flexuraq; flagrantis Hydræ inest ipsi, & tenuis
Crater. inest uerò Coruus: insunt etiam stellæ non ualde multę
Chelarum: in hoc item serpentariana genua feruntur,
Non tamen Aquilam intercipit, sed ei uicinè
Iouis uolitat magnus nuncius: etiam iuxta ipsum
Equinum caput & collum uoluuntur.
* Hos quidem adiectim rectos circumpellit axis,
In medio omnes tenens. At quartus fixus est
Obliquus in ambobus, qui quidem utrinq; tenent

E regio-

† Hoc sanè, quartus quantus est, per octo partes diuiso. Quinque quidem diurna &c. Notandum Aratum et Proclum ad clima quintum in quo maximus dies quindecim, minima nox nouem horarũ est, suas sphæras direxisse. Cũ autẽ Tropicus Cancri, sicut quilibet alius circulus παράλληλος Æquatori, in die naturali, id est uiginti quatuor horis, suũ ambitũ conficiat, necesse erit, unamquãq; de octo partibus tribus horis ortum suũ absoluere: Si enim uiginti quatuor per octo diuiseris, singulis octonis tria contribuẽtur. Iam octo partiũ quinque diei adscriptæ, quindecim horas faciunt: tres uerò nocti, nouem. Siquidem ter quinq; quindecim producunt: ter tria uerò, nouem. Eadẽ ratione Tropicus Capricorni maximam noctem et minimũ diem efficit.

* Hos quidẽ adiectim) παρβολάδην καὶ παραβλήδην, παραλλήλως, æquidistanter.

Ἀντιπέρην τροπικοί. μέσος δὲ ἑ μεσόθι τέμνει.
Οὐκ ἂν ἀθηναίης χειρῶν δεδιδαγμένος ἀνὴρ
Ἄλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια,
Τοῖά τε καὶ τόσα πάντα περισφαιρηδὸν ἑλίσσων,
Ὡς τά γ' ἐν αἰθερίᾳ πλαγίῳ συναρηρότα κύκλῳ
Ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
Καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει τε καὶ ἀντία νειόθι δύνει
Πάντα παραβλήδην. μία δέ σφεων ἔστιν ἑκάστου
Ἑξείης ἑκάτερθε κατήλυσίη, ἄνοδός τε.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὠκεανοῦ τόσον παραμείβεται ὕδωρ,
Ὅσον ἀπ' αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται, ὅσον ἁπάντη
Ἀντέλλων ἐπέχει, τόσον γε μὲν ἄλλοθι δύνων.
Ὅσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή,
Ἑξάκις ἂν τόσσ' ἡμῖν ὑποδράμοι. αὐτὰρ ἑκάστη
Ἴση μετρηθεῖσα δύω περιτέμνεται ἄστρα.
Ζῴδιον δέ ἑ κύκλον ἐπίκλησιν καλέουσι,
Τῷ ἐνὶ καρκίνος ἐστὶ, λέων τ' ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ' αὐτὸν
Παρθένος, αἱ δ' ἐπὶ οἱ χηλαὶ, καὶ σκορπίος αὐτὸς,
Τοξευτής τε, καὶ αἰγόκερως. ἐπὶ δ' αἰγοκερῆι
Ὑδροχόος, δύο δ' αὐτὸν ἐπ' ἰχθύες ἀστερόωνται.
Τοὺς δὲ μετὰ κριὸς, ταῦρος τ' ἐπὶ τῷ, δίδυμοί τε.
Ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι,
Πάντ' ἐνιαυτὸν ἄγων. καὶ οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
Κύκλον, ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.
Τοῦ δ' ὅσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύηται,
Τόσον ὑπὲρ γαίης φέρεται. πάσῃ δ' ἐπὶ νυκτὶ
Ἓξ αἰεὶ δύουσι δυωδεκάδος κύκλοιο.
Τόσσαι δ' ἀντέλλουσι. τόσον δ' ἐπὶ μῆκος ἑκάστη
Νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τε περ ἥμισυ κύκλου
Ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
Οὔκεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
Μοιράων σκέπτεσθαι, ὅτ' ἀντέλλησιν ἑκάστη.
Αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
Ἥλιος. τὰς δ' ἄν κε περισκέψαιο μάλιστα
Εἰς αὐτὰς ὁρόων. ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
Γίνοιντ', ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
Σήματ' ἐπερχομένοισιν ἀρηρότα ποιήσασθαι.
Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
Ὠκεανὸς, τά τε πολλὰ περιστρέφεται ἑοῖ αὐτῷ,
Νειόθεν ὁππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην,
Οὔ οἱ ἀφαυρότατοι ὅτε καρκίνος ἀντέλλησιν
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκεινται,
Τοὶ μὲν δύνοντες, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
Δύνει μὲν στέφανος, δύνει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
Ἥμισυ μὲν κεν ἴδοιο μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη
Ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἐξόπιθεν τετραμμένος. ἄλλα μὲν οὔπω
Γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ' ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν ὀφιοῦχον
Καρκίνος ἐκ γονάτων. κατάγει δ' ὄφιν αὐχένος ἐγγύς.
Οὐδ' ἂν ἔτ' ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρωθεν,
Μείων ἠμάτιος, τὸ δ' ἐπὶ πλέον ἐννύχιος ἤδη.

A E regione tropici. Medius autem ipſum in medio ſecat.
Haud facile Mineruæ manibus edoctus aliquis,
Aliter compegerit uolubiles orbes.
Talesq; & tantos omnes rotabiliter circumuoluens,
Sicut in ætheria regione obliquo coaptati circulo,
Ab aurora ad noctem impelluntur diebus omnibus.
Atq; ij quidem oriunturq;, & ex aduerſo infernè occidunt
Omnes æquidiſtanter: unus autem ipſorum eſt cuiuſuis
Ordinatim utrinq; deſcenſus aſcenſusq;.
Verùm obliquus orbis Oceani tantam pertranſit aquam,
Quantum à Capricorno aſcendente maximè
Cancrum ad aſcendentem uoluitur, quantum ubilibet
Exoriens continet, tantum certè alibi occidens.
† Quantum autem ocularis radij demetit uiſus,
Sexies tantundem nobis ſubtermeauerit, at quæuis portio
Aequalis diuiſa duo circumſecat aſtra.
Animalem uerò circulum cognomento dicunt,
In quo Cancer eſt, Leoq; iuxta ipſum, & ſub eo
Virgo, atq; prope eam Chelæ, & Scorpius ipſe.
Sagittariusq;, et Capricornus: at iuxta Capricornum
Aquarius, duo item ipſum Piſces conſtellant.
Hos autem poſt Aries, Taurusq; iuxta hunc Didymiq;,
In quibus ſol fertur duodecim omnibus,
Totum annum deducens: etiam ei circa hunc eunti
Circulum augeſcunt omnes frugiferæ tempeſtates.
Huius item quantum concauum ſub Oceanum occidat,
B Tantum ſupra terram fertur: omni autem in nocte
Sex ſemper occidunt duodenarij circuli,
Tot item oriuntur. Tantam autem ad longitudinem quælibet
Nox ſemper protenſa eſt, quàm longi dimidium circuli
Incipiente à nocte eleuatur ſupra terram.
Nec ſanè contemnendum obſeruanti diem fuerit
Partium conſiderare, quando oriatur quælibet:
Semper enim harum uni cooritur ipſe
Sol. Has uerò deprehenderis maximè,
Eas intuens. uerùm ſi nubibus obſcuræ
Fiant, uel monte occultatæ oriantur,
Indicia coorientibus idonea facito:
Ipſe autem aſsiduo tibi à cornibus utrinq; dare poterit
Oceanus, quæ multa circumuoluuntur ſibi ipſi,
Ab infero quum illarum uoluat unamquamq;.
Haud ei omnino ignota, cum Cancer oriatur,
Aſtra utrinq; agitata circumiacent:
Hæc quidem occidentia, illa uerò de oriente aſcendentia:
Occidit certè corona, occidit item ſecundum ſcapulam piſcis:
Dimidium quidem uideris ſublime, dimidium uerò iam
Extremitates ſubmittunt deſcendentis Coronæ:
Sed hic retro uerſus, ſecundum alias quidem partes nondum
Ventre extremo, ſecundum ſuperiores uerò nocte fertur.
Quinetiam uſq; in humeros deducit laborioſum Serpentarium
Cancer à genubus: deducit autem ſerpentē ad collum uſq;.
Nec uerò amplius Arctophylax fuerit multus utrinq;,
† Minor diurnus, ad maius uerò nocturnus iam:

† Quantum autem ocularis radij etc.) Viſualis linea à terra, hoc eſt, centro mundi ad eiuſdem circūferentiam ducta, ſexies ſexangulariter in circūferētia habetur. Id aūt commodè per circinū, quo circumferentiā ſcripſiſti, eundem inuariatum per eandem ducendo monſtrabis. Deinde ſingulas portiones in duas æquas ſecando, habetis δωδεκατημόριον, hoc eſt, duodecim ſigna zodiaci. Aratus uocat ſigna zodiaci, μοίρας, τομὰς, δωδεκάδας, ἄστρα, ζώδια.

† Minor diurnus) Minor ſupra, maior uerò ſub horizōte. Bootes ingens ſignum in ſeptentrione, lentius ad occaſum tendēs quatuor ſignis Zodiaci, Chelis, Scorpio, Sagitario et Capricorno co-occidit. Is quoq; ſoli occūbenti cō deſcendens, ultra mediam noctē in occaſu moratur: nam quodlibet ſignū zodiaci duas horas occaſu ſuo abſoluit, tria uerò ſex. Hic aūt cū Capricorno quarto ſigno totus demū occūbit. Vnde noctes, in quibus ueſpere occidere incipit, ſero occidenti dicuntur. Quin Homerus ὀψεδύοντα eundem appellat.

Τέτρασι γὰρ μοίραις ἤδη κατιόντα Βοώτην
Ὠκεανὸς δέχεται. ὁ δ' ἐπὴν φάεος κορέσηται,
Βουλυτῷ δ' ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
Ἦμος ὅτ' ἠελίοιο κατερχομένοιο δύνται.
Κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐπ' ὀψὲ δύοντι λέγονται.
Ὣς οἱ μὲν δύνουσιν. ὁ δ' ἀντίος, οὐδὲν ἀεικὴς,
Ἀλλ' εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ' ἀμφοτέροισι φαεινὸς
Ὤμοις ὠρίων, ξίφεος γε μὲν ἶφι πεποιθὼς,
Πάντα φέρων ποταμὸν, κέραος παρατείνεται ἄλλου.
Ἐρχομένῳ δὲ λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
Καρκίνῳ ὅσσ' ἐδύοντο, καὶ αἰετός. αὐτὰρ ὅγε γνὺξ
Ἥμενος, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν
Οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει ὠκεανοῖο.
Ἀντέλλει δ' ὕδρης κεφαλὴ, χαροπός τε λαγωὸς.
Καὶ προκύων, πρότεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.
Οὐ μὲν θὴν ὀλίγους γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα. λύρη τότε κυλληναίη,
Καὶ δελφὶς δύουσι, καὶ εὐποίητος ὀϊστός.
Σὺν τοῖς ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφα παρ' αὐτὴν
Οὐρὴν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
Δύνει δ' ἱππείη κεφαλὴ, δύνει δὲ καὶ αὐχήν.
Ἀντέλλει δ' ὕδρη μὲν ἐπὶ πλέον ἄχρι παρ' αὐτὸν
Κρητῆρα. φθάμενος δὲ κύων πόδας αἴνυται ἄλλους,
Ἕλκων ἐξόπιθεν πρύμναν πολυτειρέος ἀργοῦς.
Ἡ δὲ θέει γαίης ἴσον διχόωσα κατ' αὐτὸν,
Παρθένος ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἄρτι γένηται.
Οὐδ' ἂν ἐπερχόμεναι χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι,
Ἄφραστοι περιόντων. ἐπεὶ μέγα σῆμα Βοώτης
Ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος ἀρκτούροιο.
Ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα μετήορος ἔσσεται ἤδη,
Ἀλλ' ὕδρη. κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλὴ,
Οὐρῆς ἂν δεύοιτο μόνον. δ' ἐπὶ χηλαὶ ἄγουσιν
Δεινὸν ἐφεστηῶτ' ὀφιούχεα. τοὶ μὲν ἔπειτα
Δεξιτερὴν κνήμην αὐτῆς ἐπιγουνίδος ἄχρις
Αἰεὶ γνὺξ, αἰεὶ δὲ λύρη παραπεπτηῶτος,
Ὅν τινα τοῦτον ἄϊστον ὑπουρανίων εἰδώλων
Ἀμφότερον δύοντα, καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα,
Πολλάκις αὐτονυχεὶ θηεύμεθα. τοὶ μὲν ἄρ' οἴη
Κνήμη σὺν χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσι.
Αὐτὸς δ' ἐν κεφαλὴν ἔτι που τετραμμένος, ἄλλῃ
Σκορπίον ἀντέλλοντα μένει, καὶ ῥύτορα τόξου.
Οἱ γάρ μιν φορέουσιν, ὁ μὲν μέσον ἄλλα τε πάντα,
Χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλῇ θ' ἅμα τόξον ἀγινεῖ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς τρίχα πάντα καταμελεϊστὶ φορεῖται.
Ἥμισυ δὲ στεφάνοιο, καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν
Κενταύρου φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί.
Τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται ἵππος,
Καὶ προτέρου ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρή.
Δύνει δ' ἀνδρομέδης κεφαλή. τὸ δέ οἱ μέγα δεῖμα
Κήτεος ἠερόεις ἐπάγει νότος. ἀντία δ' αὐτὸς
Κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλῃ ἀνὰ χειρὶ κελεύων.
Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον, ἄχρι παρ' αὐτὴν
Δύνει. ἀτὰρ κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.

A Quatuor enim partibus iam descendentem Booten
Oceanus excipit. At hic cum luce satiatus sit,
Vespere item continet plus dimidio noctis labentis,
Tum quando sole descendente occidat.
Illæ etiam noctes serò occidenti dicuntur.
Sic hæc quidem occidunt. At oppositus haud illucidus.
Sed pulchrè quidẽ cingulo, pulchrè uerò ambobus splendidus
Humeris Orion, ense quidem fortiter fisus,
Totum ferens fluuium, à cornu protenditur altero.
Orienti uerò Leoni omnia quidem subterferuntur,
Cancro quæ occidebant: etiam Aquila. Verùm geniculatim
Sedens alias quidem partes iam, sed genu & pedem dextrum
Nondum procelloso subteruoluit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, glaucusq; Lepus:
Et Procyon, priores pedes Canis ardentis.
Nec certè pauca sidera terræ sub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tunc Cyllenæa,
Et Delphinus occidunt, & fabrefacta sagitta.
Cum quibus Cygni priores pennæ usq; ad ipsam
Caudam, & Fluuij extremitates occultantur.
Occidit item equinum caput, occidit etiam collum.
Oritur uerò Hydra amplius usq; ad ipsum
Craterem, præ ueniens uerò Canis pedes arripit alios,
Trahens à tergo puppim stellatæ Argus.
Hæc autem currit supra terram, malum dimidiata iuxta ipsum,
Virgo quando uniuersa ab infero iam euaserit.
B Nec fortè exorientes Chelæ, & tenuiter lucentes
Ignotæ præterierint: quoniam ingens sidus Bootes
Cumulatus oritur, interstinctus Arcturo.
Argo autem non planè tota sublimis erit modò,
Sed Hydra: fusa est enim in cœlo abunde multa:
Cauda indiguerit saltem. Chelæ item adducunt
Constanter innixum Serpentarium: ipsius quidem cõsequenter
Dexteram tibiam usq; ad ipsum genu
Semper geniculantis, semper item Lyræ acclinati.
Quem eundem ignotum inter cœlestes imagines
Vtrobiq; occidentem, & ex altera parte ascendentem
Sæpe eadem nocte conspicimus. huius quidem sola
Tibia cum Chelis apparet ambabus:
Ipse uerò in caput adhuc aliquò uersus, alia
Scorpium orientem manet, & tentorem arcus:
Hi nanq; ipsum fuerũt: Scorpius quidem medium, aliaq; omnia:
Manum uerò ei læuam, simulq; cum capite Arcus aduoluit.
Atq; is quidem sic trifariam per omnia mẽbratim circumfertur.
Dimidium uerò Coronæ, & ipsam extremam caudam
Centauri proferunt exorientes adhuc Chelæ.
Tunc post demersum caput occidit Equus:
Et prioris auis attrahitur extrema cauda.
Occidit item Andromedæ caput: atq; ei magnum monstrum
Ceti turbidus immittit Auster. è regione uerò ipse
Cepheus de septentrione ingenti manu cohortans.
Atq; Cetus quidem in dorsum uersus, usq; ad ipsum
Occidit; sed Cepheus capite, & manu, & humero.

Καμπαὶ δ' αὖ ποταμοῖο, καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
Σκορπίου, ἐμπίπτουσιν ἐϋῤῥόου ὠκεανοῖο.
Ὃς καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν ὠρίωνα.
Ἄρτεμις ἱλήκοι, προτέρων λόγος, οἵ μιν ἔφαντο
Ἑλκῆσαι πέπλοιο χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
Καρτερὸς ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
Θήρης ἀρνύμενος κείνῳ χάριν οἰνοπίωνι.
Ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐπετείνατο θηρίον ἄλλο
Νήσου, ἀναῤῥήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας
Σκορπίον. ὅς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα
Πλειότερος προφανείς. ἐπεὶ ἄρτεμιν ἤκαχεν αὐτήν.
Τοὔνεκα δὴ καὶ φασὶ περαιόθεν ἐρχομένοιο
Σκορπίου, ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
Οὐδὲ μὲν ἀνδρομέδης καὶ κήτεος ὅσσ' ἐλέλειπτο,
Κείνου δ' ἀντέλλοντος ἀπευθέες. ἀλλ' ἄρα καί τοι
Πανσυδίῃ φεύγουσιν. ὁ δὲ ζώνῃ τότε κηφεὺς
Γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν εἰς κεφαλὴν μάλα πάντα
Βάπτων ὠκεανοῖο, τὰ δ' οὐ θέμις. ἀλλὰ τά γ' αὐταὶ
Ἄρκτοι κωλύουσι πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
Δειλὴ κασσιέπεια. τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
Φαίνεται ἐκ δίφροιο πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν.
Ἀλλ' ἥ γ' εἰς κεφαλὴν ἴση δύετ' ἀρνευτῆρι
Μειρομένη γονάτων. ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται. τὰ δὲ νειόθι μᾶλλον
Οὐρανὸς ἀντιφέρει, στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα,
Ὕδρης τ' ἐσχατιήν, φορέει τ' ἐπὶ κενταύροιο
Σῶμά τε καὶ κεφαλήν, καὶ θηρίον, ὅ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
Δεξιτερῇ κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσι
Τόξον ἐπερχόμενον πρότεροι πόδες ἱππότα φηρός.
Τόξῳ καὶ σπείρῃ ὄφιος καὶ σῶμ' ὀφιούχου
Ἀντέλλει ἐπιόντι. καρήατα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων. ἀνάγει δ' αὐτὰς ὀφιούχου
Χεῖρας. καὶ προτέρην ὄφιος πολυτειρέος αὐχήν.
Τοῦ γε μὲν ἐν γόνασιν, περὶ γὰρ τετραμμένος αἰεὶ
Ἀντέλλει, τότε μὲν περάτης ἐξέρχεται ἄλλα,
Γυῖά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι
Δεξιτερῇ σὺν χειρί. κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
Τόξῳ ἀνέρχονται καὶ τοξότῃ ἀντέλλοντι.
Σὺν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη, καὶ στῆθος ἄχρις
Κηφεὺς ἠῷος παρελαύνεται ὠκεανοῖο.
Ἦμος καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ
Δύουσι. καὶ πάντα κατέρχεται ὠρίωνος.
Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένοιο λαγωοῦ.
Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι, οὐδ' ὠλενίη αἴξ
Εὐθὺς ἀπέρχονται. τὰ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα
Λάμπονται, καί οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
Κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξὺν
Αἰγόκερως ἀνιὼν κατάγει, τὰ δὲ νείατα πάντα
Αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδέ τι περσεύς,
Οὐδέ τι ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος ἀργοῦς.

Ἀλλ' ἤτοι

A At curuaturæ Eridani, iamprimum exoriente
Scorpio, inciderint latefluum Oceanum,
Qui etiam exoriens terret magnum Orionem.
Dianaè æqu ferat: ueterum sermo: qui ipsum fabulati sunt
Arripuisse peplo in Chio, quando feras omnes
Fortis Orion ualida cædebat claua,
Venationis administrans illi gratiam Oenopioni:
Illa autem ei ex ipsa immisit feram aliam
Insula, diffringens medios utrinque colles,
Scorpiũ, qui quidẽ ipsum uulnerauit & occidit grandẽ existentẽ
Maior præcellens: quoniam Dianam læsit ipsam.
Quare etiam aiunt ab imo ueniente
Scorpio, Orionem ad terræ extrema fugere.
Neque quidem Andromedæ & Ceti quæcunque relicta sunt
Illo exoriente, ignota: sed etiam hæc
Glomeratim fugiunt. cingulo item tunc Cepheus
Terram adradit, quæ quidem ad caput sunt planè omnia
Tingens Oceano, reliqua non licet. sed hæc quidem ipsæ
Vrsæ prohibent, pedes, & genua, & lumbum.
Sed & ipsa filiæ urgetur simulacro
Misera Cassiepia: uerùm haud ei decorè
Apparentè sella pedes, & manus desuper:
Sed hæc in caput similis occidit urinatori,
Diuisa à genubus: siquidem non poterat illa
Doridi & Panopæ magnis sine malis conferri.
Hæc quidem in occasum fertur: sed illa ab imo magis
B Cœlum affert, Coronæque secundos orbes,
Hydreque extremitatem: offertque Centauri
Corpusque & caput, & bestiolam quam in manu
Dextra Centaurus habet. at illic expectant
Arcum suborientem priores pedes inequitantis gigantis.
Cum Arcu etiam spira serpentis, & corpus Serpentarij
Oritur ascendente, capita autem ipse agitat
Scorpius exoriens: reducit autem ipsas Serpentarij
Manus, atque priorem serpentis constellati fulgorem.
Ipsius quidem Engonasi (siquidem obuersus semper
Oritur) tunc sanè ab imo egrediuntur alia,
Membraque, & cingulus, & pectora tota, & humeri,
Dextra cum manu: sed caput altera cum manu
Sub arcu ascendunt & Sagittario exoriente.
Cum quibus mercurialisque Lyra, & ad pectus usque
Cepheus ab eo agitatur Oceano.
Tum etiam magni Canis omnes micantiæ
Occidunt, & omnes partes descendunt Orionis:
Omnes quidem mutilæ impetiti Leporis.
At non Aurigę Hœdi, neque Olenia capra
Statim decedunt, quæ ei magnam per manum
Lucent, atque ei à membris discreta sunt alijs,
Ad commouendum tempestates, quando soli cooriantur.
Sed hæc quidem, caputque, & aliam manum & lumbum
Capricornus ascendens deducit, infima uerò omnia
Sub ipso Sagitario occidunt. Neque amplius Perseus
Neque summa rostra manent stellatæ Argus:

Ἀλλ' ἤτοι περσεὺς μὲν, ἄτερ γουνός τε ποδός τε
Δεξιτεροῦ, δύεται· πρύμνης δ' ὅσον οὐ περιαγήν.
Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ κατέρχεται ἀντέλλοντι.
Ἦμος καὶ προκύων δύεται. τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα,
Ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος ὀϊστοῦ
Τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ὕδρη.
Ἵππος δ' ὑδροχόοιο νέον περιτελλομένοιο
Ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται. αὐτίκα δ' ἵππου
Ἐξ οὐρῆς κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
Ἀλλ' οὔ δ' οἱ δύναται κεφαλήν, οὐδ' εὐρέας ὤμους
Αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν. ἀλλ' αἴθοπος ὕδρης
Αὐχένιον κατάγει σπείρην, καὶ πάντα μέτωπα.
Ἡ δὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει. ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν
Αὐτῷ κενταύρῳ, ὁπότ' ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
Ἀθρόον ἐμφορέεται. ὁ δ' ἐπ' ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθῦς
Αὐτῷ κυανέῳ ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ,
Οὔτι γ' ἄδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάδα μένει ἄλλην.
Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα. τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω
Τείνεται ὠκεανοῖο, νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι. τὰ μέν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Αὐτοὶ ἐφέλκονται· τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κριὸς ἀνερχόμενος. τοῦ καὶ περιτελλομένοιο
Ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο θυτήριον, αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
Περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
Ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται, ἢ ἐπὶ ταύρῳ,
Σὺν τῷ πανσυδίῃ ἀνελίσσεται. οὐδ' ὅγε ταύρου
Λείπεται ἀντέλλοντος, ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηγὼς
Ἡνίοχος φορέεται. μοίρῃ γε μὲν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
Ἀθρόος ἀντέλλει. δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.
Ἀλλ' ἔριφοι λαιοῦ τε θέναρ ποδὸς αἰγὶ σὺν αὐτῇ
Ταύρῳ συμφορέονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσι.
Δύνει δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτῃ τότε μοίρῃ,
Τάων, αἳ πίσυρες μὲν ἄτερ χειρὸς κατάγουσι
Λαιῆς. ἡ δ' αὐτοῦ μεγάλῃ ὑποτέλλεται ἄρκτος.
Ἀμφότεροί τε πόδες καταδυομένου ὀφιούχου
Μέσφ' αὐτῶν γονάτων διδύμοις ἐπὶ σῆμα τετύχθω
Ἐξ ἑτέρης ἀνιοῦσι. τότ' οὐκέτι κήτεος οὐδὲν
Ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
Ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἁλὸς ἐξανιοῦσαν
Καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύτης,
Αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ ποθὶ σῆμα
Ἢ νυκτὸς μέτρον γ' ἠὲ πλόου ἀγγείλειε.
Πάντῃ γὰρ τάγε πολλὰ θεοὶ ἄνδρεσσι λέγουσι.
Οὐχ ὁράᾳς, ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
Ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
Μηνὸς, ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγὴ,
Ὅσσον ὑποσκιάειν, ἐπὶ τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα,
Ὀκτὼ δ' ἐν διχάσι, διχόμηνα δὲ παντὶ προσώπῳ,
Αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
Εἴρει ὁπποσάτη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς;

A Sed Perſeus quidem(præter genuq; pedemq;
Dextum)occidit:ipſius puppis uerò quantum ad circumactum.
Ipſa autem ſub Capricorno deſcendit oriente.
Tum quoq; minor Canis occidit. Sed oriuntur alia,
Olor, Aquilaq;, alatæq; ſagittæ,
Aſtra, & auſtrinæ Aræ ſacra Hydra.
Equus autem Aquario recenter exoriente,
Pedibusq; & capite ſurſum uoluitur: è regione autem Equi
A' cauda Centaurum attrahit ſiderea nox:
Sed non ei poteſt caput, neq; latos humeros
Ipſo cum thorace uorare, at rutilæ Hydræ
Collarem ſubducit ſpiram, & omnem frontem:
Hæc autem à poſterioribus multa manet. ſed etiam hanc
Cum ipſo Centauro, quando Piſces oriantur,
Cumulatim infert. At ſub Piſcibus oritur Piſcis
Ipſo obſcuro ſubiectus Capricorno:
Haud quidem plenè: parumper enim ſignum expectat aliud.
Sic etiam laſſæ manus, & genua, & humeri
Andromedæ dimidiatim omnia, hæc quidẽ antè, alia uerò pòſt
Pertingunt ex Oceano, primùm quando prodeunt
Piſces ambo: dexteram quidem ei manum
Piſces attrahunt: at ſiniſtram ab imò trahit
Aries aſcendens. Quo etiam oriente,
Ab occaſu conſpexeris Aram: cæterùm in altera parte
Perſei orientis tantum caput & humeros.
Ipſe autem cingulus etiam ambiguum fuerit
B An ſub Ariete deſinente luceat, an ſub Tauro:
Cum quo cumulatim aduoluitur. nec item Tauro
Linquitur oriente, quoniam ualde ei coniunctus
Auriga fertur: ſigno tamen haud ſub illo
Plenus oritur, Gemini autem ipſum totum proferunt.
At Hœdi, ſiniſtriq; planta pedis, Capra cum ipſa
Tauro cooriuntur, quando dorſumq; & cauda
Ceti cœleſtis ab imo oriantur.
Occidit autem Arctophylax iam primo tunc ſigno,
Quorum quatuor quidem præter manum deducunt
Læuam, ſed ſub ipſo magna oritur Vrſa.
At ambo pedes occidentis Serpentarij
Vſq; ad ipſa genua Geminis in ſignum ſunto
Ab altera parte orientibus. Tunc non amplius Ceti quicquam
Voluitur utrinq;, totum uerò ipſum uidebis iam.
Iam quoq; fluuij primo mari egredientem
Curuaturam, in ſereno pelago conſpexerit nauta,
Ipſum Orionem expectans, ſicubi ei ſignum
Vel noctis menſuram, uel nauigationis nunciare poſsit.
Vbiq; enim iſtiuſmodi multa dij hominibus prædicant.
Non uides, modica quidem quando cornibus Luna
Ab occaſu appareat, quod inchoantem ſignificat
Menſem, quando prima ſpargatur inde lux,
Sic ut umbram creet, quod ad quartum diem tendit,
Octauum in dimidietatibus, medium menſem plena facie,
Semper autem alias atq; alias declinans frontes
Dicat quota menſis oriatur aurora?

Ἄκρα γε μὴν νυκτῶν κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
Ἄρκιαι ἐξειπεῖν, τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτὸν.
Ὧραι μέν τ' ἀρόσαι νειοὺς, ὧραι δὲ φυτεῦσαι.
Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται.
Καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
Ἐφράσατ' ἢ δεινοῦ μεμνημένος ἀρκτούροιο,
Ἠέ τεων ἄλλων, οἵ τ' ὠκεανοῦ ἀρύονται
Ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἵ τε πρώτης ἔτι νυκτός.
Ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτὸν
Ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων. ἄλλοτε δ' ἄλλος
Ἐμπελάσει, τοτὲ μέν τ' ἀνιὼν, τοτὲ δ' αὐτίκα δύων,
Ἄλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῶ.
Γινώσκεις τάδε καὶ σύ. τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
Ἐννεακαιδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
Ὅσσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον ὠρίωνα
Νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνα τε θρασὺν ὠρίωνος.
Οἵ τε Ποσειδάωνος ὀρώμενοι ἢ Διὸς αὐτοῦ
Ἀστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.
Τῶν κείνων ἐπιόνησο. μέλει δέ τοι, εἴ ποτε νηὶ
Πιστεύεις, εὑρεῖν ὅσα που κεκριμένα κεῖται
Σήματα χειμερίοις ἀνέμοις, ἢ λαίλαπι πόντου.
Μόχθος μέν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄνειαρ
Γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί.
Αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
Παρειπὼν ὤνησεν, ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
Πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
Νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἠρὶ θαλάσσης.
Ἄλλοτε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε πέμπτον.
Ἄλλοτε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετο. πάντα γὰρ οὔπω
Ἐκ Διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
Κέκρυπται, τῶν αἴκε θέλῃ, καὶ ἐς αὐτίκα δώσει
Ζεύς. ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει,
Πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαίνων.
Ἄλλα δέ που ἐρέει, ἤ που διχόωσα σελήνη
Πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα.
Ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τότε δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων
Ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
Σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην.
Ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλη μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλη,
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
Εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ,
Τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο.
Λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
Εὔδιός κ' εἴη, λεπτὴ δὲ, καὶ εὖ μάλ' ἐρευθὴς,
Πνευματίη. παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις
Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμενηνὸν ἔχουσα,
Ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
Εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων κεράων, τρίτον ἦμαρ ἄγουσα,
Μήτε τι νευστάζοι, μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,
Ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περιγνάμπτωσι κεραῖαι,
Ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
Εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἄγοιτο,

Ἦτ' ἂν

A Terminos ſanè noctium illa duodecim ſigna
Sufficientia ſunt indicare, quæ item longum in annum.
Tempus quidem arandi nouales, tempus quoq; plantandi,
E' Ioue iam omnia oſtenſa ubiuis ſunt.
Etenim quiſpiam naui pluuioſam tempeſtatem
Animaduertit, uel uehementis memor Arcturi,
Vel quarundam aliarum, quæ ab Oceano tolluntur
Stellæ diluculo, quæq; prima adhuc nocte,
Siquidem illas omnes tranſit per annum
Sol, longam orbitam ductans, aliàs autem aliam
Accedet, nunc quidem oriens, nunc uerò uiciſsim occidens.
Alia item aliam ſtella inſpicit auroram.
Cognoſcis hæc & tu: † concinunt enim iam
Nouem & decem circuli lucidi ſolis.
Quotquot etiam à Zona ad extremum Orionem
Nox obuoluit, Canemq; audacem Orionis.
*Etiam Neptuni conſpectæ, aut Iouis ipſius
Stellæ, hominibus euentus ſignificant.
Idcirco illis operam da. Curæ item ſit tibi, ſi quando naui
Te credis, deprehendere quæcunq; debita ponuntur
Signa hybernis uentis, aut turbini maris.
Labor quidem paruus, ingens uerò mox commoditas
Fit diligentiæ ſemper cauto uiro:
Ipſe quidem primùm tutior, probè uerò & alium
Admonens iuuat quando mox irruat tempeſtas.
Sæpe enim uel quiſpiam ſerena ſub nocte
B Nauem ſubducit, metuens manè pelagus.
Aliàs quidem ad tertium diem durat, aliàs quintum:
Quandoq; uerò improuiſum malũ ſubit. Omnia enim nondum
E' Ioue mortales didicimus, uerùm adhuc multa
Occulta ſunt: quorũ aliqua cum libuerit, etiam in poſterũ dabit
Iupiter: hic enim genus hominum apertè iuuat,
Vndiq; conſpectus: paſsim uerò hic ſigna oſtendens.
Quædam autem indicat, uel alicubi dimidiata luna,
Augeſcens utrinq;, uel iam aucta:
Quædam item exoriens, tum uerò ſumma nocte indicans
Sol: ſed etiam ab alijs licebit alia
Signa & per noctem & diem facere.
Obſerua autem primum à cornibus utrinq; lunam.
Aliàs enim alio ipſam depingit ueſperus ſplendore:
Aliàs uerò aliæ facies miſcent lunam
Primum creſcentem, hæ quidem tertio, illæ uerò quarto:
Quibus & de menſe inſtante perquirere poteris.
Rara quidem puraq; circa tertium diem exiſtens,
Serena fuerit: rara uerò & probè admodum rubens,
Ventoſa: craſſa autem & obtuſis cornibus
Quartum à tertio lumen debile habens,
At Auſtro hebetatur, aut pluuia propè exiſtente.
Sin autem in ambobus cornibus tertium diem agens,
Neq; nutet, neq; reſupina luceat,
Sed recta utrinq; inclinent cornua,
Occidentales uenti illam poſt noctem agitarentur.
At ſi eodem modo recta, & quartum diem agat,

† *Concinunt enim iam) Refert Arati Commentator, iſtis temporibus aſtronomos tabulas publice in urbibus ſuſpendiſſe, quibus uſq; ad decimum nonum annũ durantibus, quatuor anni partium initia & fines, pluuias et uentos, aliaq; ad uitam conducentia mõſtrabat. Præterea ſingulari obſeruatione uſos circa Orionem & Canem.*

* *Etiam Neptuni cõſpectæ, etc.) Neptuni ſtellæ, quæ ſuo ortu uel occaſu tempeſtatem ſerenitatemue nunciant: Iouis, quæ agrorũ culturam.*

Certe

Ἤτ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκοι.
Εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύοι,
Δειδέχθαι βορέω· ὅτε δ' ὑπτιάῃσι νότοιο.
Αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσοι
Πάντῃ ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείμερος εἴη.
Μείζονι δ' ἂν χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
Σκέπτεο δ' ἐς πληθύν τε, καὶ ἀμφότερον διχόωσαν,
Ἠμὲν ἀεξομένην, ἠδ' ἐς κέρας αὖθις ἰοῦσαν,
Καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου.
Πάντῃ γὰρ καθαρῇ, καὶ μάλ' εὔδια τεκμήραιο.
Πάντα δ' ἐρευθομένῃ, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους.
Ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ, δοκέειν ὑετοῖο.
Σήματα δ' οὔτ' ἄρα πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται.
Ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τεταρταίῃ τε πέλονται,
Μέσφα διχαιομένης, διχάδος γε μὲν ἄχρις ἐπ' αὐτὴν
Σημαίνει διχόμηνον, ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνου
Ἐς διχάδα φθιμένην. ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
Μηνὸς ἀποιχομένου, τῇ δὲ τριτάτῃ ἀπιόντος.
Εἰ δέ κέ μιν περὶ πᾶσαν ἅλωαὶ κυκλώσωνται
Ἢ τρεῖς, ἠὲ δύω περικείμεναι, ἠὲ μί' οἴη,
Τῇ μὲν ἰῇ, ἀνέμοιο γαληναίης τε δοκεύειν,
Ῥηγνυμένῃ ἀνέμοιο, μαραινομένῃ δὲ γαλήνης.
Ταὶ δύο δ' ἂν χειμῶνι περιτροχάοιτο σελήνη,
Μείζονα δ' ἂν χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἅλωή.
Καὶ μᾶλλον μελανεῦσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης τε πύθοιο.
Ἠελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος,
Ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται
Ἀμφοτέρον δύνοντι, καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι.
Μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
Κύκλος, ὅτ' εὐδίου κεχρημένος ἤματος εἴης,
Μηδέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
Εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη,
Δύνοι δ' ἀννέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
Καί κεν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη.
Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλοι,
Οὐδ' ὁπότ' ἀκτῖνον αἱ μὲν νότον, αἱ δὲ βορῆα
Σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνῃ,
Ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται ἢ ἀνέμοιο.
Σκέπτεο δ', εἰ καί τοι αὐγαὶ ὑπεῖεν αὖ ἠελίοιο,
Αὐτὸν ἐς ἠέλιον. τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται.
Εἴ τί που ἢ καὶ ἔρευθος ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
Ἑλκομένων νεφέων ἐρυθραίνεται ἄλλοθεν ἄλλα,
Ἢ εἴ που μελανεῖ, καί σοι τὰ μὲν ὕδατος ἔστω
Σήματα μέλλοντος, τὰ δ' ἐρεύθεα πάντ' ἀνέμοιο.
Εἴ γε μὲν ἀμφοτέροις ἄμυδις κεχρωσμένος εἴη,
Καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
Εἰ δέ οἱ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο
Ἀκτῖνες συνίωσι, καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσιν,
Ἤ ποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος, ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
Ἔρχηται παρὰ νυκτὸς, ἢ ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα,
Ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.
Μηδ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλῃσι,

A Certè pluuiam collectam indicat.
Sin autem ei cornuum superius apte nutet,
Expecta Boream: cum uerò resupinet, Austrum.
Verùm quando triduanam totus orbis circumambiat
Vndiq; rubens, ualde tunc tempestas fuerit:
Maiore autem tempestate rubentius colorari solet.
Aspice item ad plenamq;, & utrinq; dimidiatam,
Tum crescentem, tum ad cornu rursus euntem,
Atq; eius ex colore signa capesce mensis cuiusuis:
Omnino enim pura cum sit, serenitatem obseruato:
Omnino uerò rubens, coniicito uenti meatus:
Aliàs aliter nigricans, coniicito pluuiam.
Signa autem non omnibus diebus omnia eueniunt:
Sed quæ quidem tertio quartoq; fuerint,
Vsq; ad dimidiatam, à dimidiata quidem usq; ad ipsam
Significant semimenstruam: atq; rursus è semimenstrua,
Ad dimidiatam decrescentem: habetur uerò eius mox quarta
Mensis decedentis, post hanc autem tertia abeuntis:
Sin autem ipsam totam circi ambiant
Aut tres, aut duo circumiacentes, aut unus solus:
Per unum quidem uentum serenitatemq; obserua,
Per scissum, uentum: marcescentem uerò, serenitatem.
Duo autem tempestate ambierint lunam:
Maiorem uerò tempestatem afferre solet triplicatus circus,
Tum magis nigricans, tum si frangatur magis.
Atq; hæc quidem in mense lunaq; deprehenderis.
B Solis item tibi cura sit utrinq; euntis:
Soli etiam magis nota signa ponuntur
Vtrobiq;, occidenti, & ex imo ascendenti:
Ne eius uarietur primùm tangentis arua
Circulus, quando sereni indigus diei fueris:
Neq; aliquam notam ferat, sed appareat unicolor ubiq;.
Si item planè purum ipsum habeat uespertinum tempus,
Occumbatq; innubilus, blando postmeridianus fulgore,
Equidem subsequente aurora adhuc serenus fuerit:
At non, quando cauus apparens exoriatur,
Neq; quando ex radijs quidam Austrum, quidam Boream
Scissi tangant, media autem lucida sint:
Sed tum uel pluuiam ostendit, uel uentum.
Aspice autem, si etiam subeant radij solis,
Ipsum in solem: huius enim obseruationes optimæ sunt,
Si quando uel rubor incidit, ut sæpe
Attractis nubibus rubescit alicunde aliter,
Aut si quando nigrescet: & tibi hæc quidem pluuiæ sunto
Signa futuræ, rubea uerò omnia uenti.
Porro si ambobus simul coloratus fuerit,
Et sanè pluuiam ferret, & uentis obnoxius panderetur.
Si uerò eius orientis, aut uicissim occidentis
Radij coeant, & circa unum locum crassescant,
Aut quandoq; nubibus pressus, uel cum ad auroram
Veniat à nocte, uel ab aurora ad noctem,
Pluuijs delabentibus peraguntur dies illi.
Nec item, cum ei modica nubes præoriatur,

Τὴν δὲ μετ' ἀκτίνων κεχρωσμένος αὐτὸς ἀερθῇ,
Ἀμνηστεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος
Οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται
Πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἂψ ὑπὸ μείονι ἴησι,
Εὔδιός κε φέροιτο. καὶ εἴ ποτε χείματος ὥρῃ
Ὠχρήσῃ κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἠμερινοῖο
Γινομένου κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι,
Καὶ δὴ δυομένου τετραμμένος ἠελίοιο,
Ἢν μὲν ὑποσκιάῃσι μελαινομένῃ εἰκυῖα
Ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ' ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται,
Ἦτ' ἂν ἔτ' εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.
Εἰ δ' ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόον ἑσπερίοιο·
Ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο
Πλησίον ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
Αὔριον οὐδ' ἐπὶ νυκτὶ περιτρομέειν ὑετοῖο.
Ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
Ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ' οὐρανόθεν τανύονται,
Οἷον ἀμαλδύνονται ὅτε σκιάῃσι κατ' ἰθὺ
Ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη,
Οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
Φαίνονται νεφέλαι ὑπερευθέες ἄλλοθεν ἄλλη,
Ἄῤῥαντοι γίνονται ἐπ' ἤματι κείνῳ ἄρουραι.
Μὴ δ' αὔτως ἔτ' ἐόντι πάρος, ὁπότε προταθεῖσαι
Ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρὸ,
Ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατοισομένου λελαθέσθαι.
Ἀλλ' εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφαος φορέοιντο
Ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν.
Εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
Οἷόν που μάλα καὶ νεφέλαι φορέουσι μάλιστα,
Ἦτ' ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ' ἀνέμοιο.
Οὐδὲ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανεῦσαι ἅλωαὶ,
Εὔδιοι, ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀστεμφὲς μελανεῦσαι,
Μᾶλλον χειμέριαι. δύο δ' ἂν χαλεπώτεραί εἰσι.
Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο,
Εἴπου οἱ νεφέων, τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἢ νότου ἠὲ βορῆος ἐρεύθεται, ἢ ἑκάτερθεν.
Μὴ δ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν.
Οὐ γὰρ ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
Ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι, σχεδὸν ὠκεανοῖο,
Γίγνεται ἀμβολίη διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
Εἴγε μὲν ἐκ Βορέαο μί' οἴη φοινίσσοιτο,
Ἐκ Βορέω πνοιάς κε φέροι, νοτίη δὲ, νότοιο.
Ἢ καί που ῥαθάμιγγες ἐπιτροχόωσ', ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο.
Ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
Σκέπτεο καὶ φάτνην, ἣ μέν τ' ὀλίγῃ ἐοικυῖα
Ἀχλύϊ, Βορραίη ὑπὸ καρκίνῳ ἠγηλάζει.
Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγὺς,
Ἀλλ' ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι.
Εἷς μὲν Βορρείαο, νότῳ δ' ἐπιέρχεται ἄλλος
Καί τοι μὲν καλέονται ὄνοι, μέσση δέ τε φάτνη.

A Hanc uerò post radijs uariatus ipse eleuatus fuerit,
Immemor esto pluuiæ. Magnus autem cum eius circùm orbis
Ferè flaccescenti similis dilatetur
Primùm exorientis, & mox decrescat,
Serenus sanè agatur: etiam si quando pluuiæ tempore
Palluerit occumbens. At pluuia diurna
Facta, postea nubes circumspicito:
Atq; occidentem conuersus ad solem,
Si quidem obscuret nigricanti similis
Solem nubes, circum ipsam autem hinc inde
Radij interuoluti findantur,
Certè adhuc in auroram operimento indigus esses.
At si hic quidem innubilus se submergat fluxu uespero,
Descendenti uerò nubes & abeunti
Vicinè existant rubicundæ, haud te ualde oportet
Cras, neq; per noctem timere de pluuia.
Verùm quando solis marcescentibus similes
Extemplò radij à cœlo protenduntur
(Sicut euanescunt quando obumbret ex directo
Stans terræq; & solis luna)
Neq; quando ei moranti lucere ante auroram,
Apparent nubes subrubeæ, alibi alia,
Arida fiunt in die illo arua.
Neq; pari modo adhuc existenti infernè, quando prætensi
Radij apparent obscuri ante auroram,
Pluuiæ aut uenti irruituri obliuiscere.
B Porrò si illi magis caligine inuoluantur
Radij, magis certe de pluuia monerent.
Sin autem modica extendatur caligo circum radios,
Qualem nonnunquam teneræ nubes ferunt maximè,
Certè adueniente obtenebrari solent uento.
Neq; quidem prope solem nigrescentes coronæ,
Sereni: uiciniores uerò & impense nigrescentes,
Magis tempestuosi: duo item sæuiores fuerint.
Considera autem, uel orientis, uel uicissim occidentis,
Sicubi eius nubes, quas parelia uocant,
Aut ab austro aut borea rubescant, aut utrinq;.
Neq; adeò obseruationem hanc friuolè custodi:
Non enim, cum utrinq; simul medium circundent
Solem illæ nubes prope Oceanum,
Fit dilatio è cœlo pluuiæ uenientis.
Si uerò è Borea una sola rubescat,
E Borea flatus ferre solet: austrina uerò, Austro:
Aut sicubi guttæ decidant, pluuiæ
Occidentalibus etiam magis certa deprehenderes.
Ab occidente nanq; signa sumuntur inuariabiliter semper.
Intuere quoq; præsepe, id quidem tenui simile
Nubeculæ, Boreale sub Cancro uersatur:
At circa ipsum duæ parum lucentes feruntur
Stellæ, nec multum distantes, neq; ualde uicinæ,
Sed quàm maximè cubitum puta:
Vna quidem Boreæ est, Austro uerò appropinquat altera.
Atq; hæ quidem uocantur asini: medium autem præsepe est,

Ἥ τε καὶ ἐξαπίνης πάσῃ Διὸς εὐδιάοντος
Γίνετ' ἄφαντος ὅλη, τοὶ δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
Ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται.
Οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
Εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ' αὐτίκ' ἐοικότες ὦσιν
Ἀστέρες ἀμφότεροι, περί χ' ὕδατι σημαίνοιεν,
Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ Βορέω φάτνης ἀμενηνὰ φαείνῃ
Λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
Δειδέχθαι ἀνέμοιο νότου. Βορέω δὲ μάλα χρὴ
Ἔμπαλιν ἀχλυόεντι, φαεινομένῳ τε, δοκεύειν.
Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
Γιγνέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
Ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
Γίγνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
Ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς,
Κινυμένου κε θάλασσαν ὑπερφορέοιτ' ἀνέμοιο.
Καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
Ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.
Πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλὶ δῖναι
Αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῇσιν.
Ἤδη καὶ πάπποι λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
Σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
Ἄκρον ἐπιπλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
Ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.
Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσι
Ταρφέα, τοὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
Δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
Πνεύματος. εἰ δέ κεν ἄλλοι ἐναντίοι ἀΐσσωσιν
Ἄλλοι δ' ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
Παντοίων ἀνέμων, οἵ τ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα,
Ἄκριτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
Ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ Βορέαο,
Δὴ τότε τις πελάγει ἐνὶ δείδιε ναυτίλος ἀνήρ,
Μή μιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ Διὸς ὕδωρ.
Ὕδατι γὰρ τοσαίδε περὶ στεροπαὶ φορέονται.
Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπάροιθεν,
Οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται,
Ἢ διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις,
Ἢ καί πού τις ἅλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες
Ἄπληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν,
Ἢ λίμνην περὶ δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται,
Γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ,
Ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαί, ὕδροισιν ὄνειαρ,
Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων.
Ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών,
Ἤ που καὶ λακέρυζα παρ' ἠιόνι προὐχούσῃ
Χείματος ἀρχομένου χέρσῳ ὑπέκυψε κορώνη,
Ἤ που καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους

ὤμους ἐκ

A Quod etiam confeſtim cœlo ſereno
Fit euanidum totum:atq; utrinq; coeuntes
Stellę ſibijnuicem uicinę apparent.
Non modica tempeſtate tunc inundant arua.
Si autem nigreſcat,rurſus uerò eodem colore exiſtant
Stellæ ambæ,de pluuia ſanè ſignum dare ſolent.
Si uerò hic qui eſt è Borea præſepis languidè ſplendeat,
Modicè tenebraſcens,auſtrinus uerò aſellus lucidus ſit,
Obſeruato uentum Auſtrum: Boream uerò ualde oportet
E contra tenebraſcente,lucenteq;,obſeruare.
Atqui ſignum uenti etiam intumeſcens mare
Eſto,& multum margines inſonantes,
Litoraq; marina,cum ſerena arguta
Fiunt,cacuminaq; ſonantia montis ſumma.
Quinetiam ad terram cum ardeola non ritè
E mari ueniat,uoce multum perſtrepens,
Commoto ſanè mare ſuperferatur uento.
Interdum etiam fulicæ,cum ſerenæ uolitent,
Contra futuros uentos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates,aut in mari urinatores
Mergi,terras quatiunt alis:
Aut nubes montis elongatur in uerticibus.
Iam etiam decidui flores,albi ſenium cardui,
Indicium fiunt uenti,muti maris quando multi
Summum ſupernatant,partim antè,partim pòſt.
Etiam æſtatis tonitruaq; & fulgura unde eant,
B Inde aduenientem obſerua uentum.
Item per noctem atram cum ſtellæ præcipites ruant
Crebrò,à tergo uerò tractus ſubalbeſcant,
Accipito per illas eadem uia uenientem
Ventum.Sin autem aliæ contrario ruant
Alijs ex alijs partibus,tunc utiq; obſeruato
Omniuarios uentos,qui confuſi ſunt maximè,
Confuſi item ſpirant hominibus obſeruando.
Cæterùm cum ex Euro & ex Auſtro fulgurat,
Tum etiam è Zephyro,& interdum à Borea,
Certe tunc quiſpiam in pelago timuerit nauita:
Velim ne ipſum partim teneret pelagus,partim cœli pluuia:
Super pluuia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero item uenientibus pluuijs nubes prius
Vt plurimum uelleribus ſimiles apparent,
Aut gemina circumcingit magnum cœlum iris,
Vel etiamnum aliqua aream nigricantem habet ſtella:
Sæpe paluſtres aut marinę aues
Inſaturabiliter ſe immergunt,deſiderantes aquam:
Aut paludem circum hirundines agitantur
Ventre uerberantes incaſſum conuolutam undam:
Aut magis miſeræ progenies,hydris eſca,
Indidem ex aqua patres coaxant ranularum
Aut ululat mane ſolitaria bubo:
Aut alicubi etiam garrula ad litus prominens
Tempeſtate inſtante terræ ſubſidit cornix:
Etiamſi quando flumini ſe immergit uſq; ad ſummos

Ὤμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
Ἢ πολλὴ στρέφεται περὶ ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος εὐδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.
Καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
Θᾶσσον ἀνηνέγκαντο, καὶ ἀθρόον ὦφθεν ἴουλοι
Τείχει ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
Κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, τοὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
Εὖ ἐφθειρίσαντο, καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
Οἷόν σταλὸν ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
Δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
Ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
Φαινόμενοι ἀγεληδὰ, καὶ ἱρήκεσσιν ὁμοῖον
Φθεγξάμενοι. καί που κόρακες Διὸς σταλαγμοὺς
Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο.
Ἤ ποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ διοσάκι φωνῇ,
Μακρὸν ἐπιρροιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
Καὶ νῆσσαι οἱ κουροὶ, ὑπωρόφιοί τε κολοιοὶ,
Ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσα, τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
Τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
Γινέσθω. μὴ δ' εἴκεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
Δάκνωσι μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρονται.
Ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν
Νύκτα κατὰ σκοτίην. μηδ' ἢν ὑπὸ χείματος ὥρῃ
Λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρει,
Ἄλλοτε δ' ἀΐσσωσιν ἀπὸ φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
Πομφόλυγες. μηδ' εἴκεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν
Ἀκτῖνες. μηδ' ἢν θέρεος μέγα πεμπταμένοιο
Νησσαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
Μηδὲ σύ γ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος πυριβήτεω,
Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περιπλέονες, λελαθέσθαι.
Μηδὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
Λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο,
Εἰ γέμεν ἠερόεσσα πάρεξ ὄρεος μεγάλοιο
Πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
Φαίνωνται καθαραὶ, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.
Εὔδιος κ' εἴης, καὶ ὅτε πλατέος περὶ πόντῳ
Φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μηδ' ὑψόθι κύρῃ,
Ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.
Σκέπτεο δ' εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον,
Εἰς δὲ γαληναίην χειμωνόθεν. εὖ δὲ μάλα χρὴ
Ἐς φάτνην ὁράαν, τὴν καρκίνος ἀμφιελίσσει,
Πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὀμίχλης.
Κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι,
Καὶ φλόγες ἡσύχιαι λύχνων, καὶ νυκτερίη γλαὺξ
Ἥσυχον ἀείδουσα, μαραινομένου χειμῶνος
Γινέσθω τοι σῆμα, καὶ ἥσυχα ποικίλλουσα
Ὥρῃ ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνος κορώνη.
Καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν ἐρημαῖοι βοόωντες
Διοσάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ θρόα κελήγοντες.

Πλειότεροι

A Humeros à capite,uel etiam planè tota ſubternatat,
Vel frequens uerſatur prope undam craſſe crocitans.
Etiam boues iam ante pluuiam cœleſtem,
Cœlum intuiti,ab æthere mox ſentiunt.
Etiam cauo formicę foramine oua omnia
Ocyus efferunt:atq; cumulatim cernuntur iuli,
Muros aſſerpentes:atq; obeuntes uermes
Illi,quos uocant atræ inteſtina terræ.
Etiam pulli uolucres, quæ gallo prognatæ ſunt,
Studioſe pedunculos quærunt,pipiuntq; maiore uoce,
Sicut ſtillans ſtrepit ſuper aquam aqua.
Quandoq; etiam genera coruorum,& turmæ graculorum,
Pluuiæ uenientis è cœlo ſignum fiunt,
Viſi gregatim,& accipitrum inſtar
Garrientes.Etiamnum corui magnas guttas
Voce imitantur ſimul pluuia ueniente:
Vel quandoq; etiam crocitantes graui congemina uoce,
Multum conſtrepitant,quatientes alas frequentes.
Etiam anates pulli,domeſticiq; graculi,
Venientes ſuper pinnacula,quatiunt alis:
Aut ad aquam feſtinat ardea,acutè uociferans.
Quorum tibi nullum friuolum obſeruanti pluuiam
Eſto.Nec item ſi amplius quàm antè
Mordeant muſcæ,& ſanguinem deſiderent:
Aut lucernæ fungi congregentur circa labium
Noctem per caliginoſam.Neq; ſi ſub hyemis tempore
B Lucernarum aliàs quidem lumen debitè moueatur,
Aliàs uerò delabantur flammæ,ceu leues
Ampullæ:Neq; ſi ad ipſam lucernam ſplendeant
Radij: neq; ſi æſtate multum uolitante
Anates aues accummulatiores obuerſentur:
Neq; tu ſi ab olla aut tripode in igne ſtante
Scintillæ cum fuerint perplures obliuiſcere:
Neq; per cinerem,quando carbone ardente
Splendeant circumcirca ſigna ſimilia cenchris:
Sed ad hæc etiam ſpectato obſeruans pluuiam.
Cæterum ſi obſcura per montis magni
Vallem extendatur nebula,ſumma uerò cacumina
Appareant pura,ualde tunc ſerenus fueris.
Serenus ſanè fueris etiam,quando uaſtum circa pontum
Videatur humilis nebula,neq; in alto exiſtat,
Sed inibi planiciei maritimæ deprimatur ſimilis.
Reſpice uerò ſerenus cum ſis,ad tempeſtatem magis:
Ad ſerenitatem uerò,è tempeſtate.diligenter uerò oportet
Ad præſepe reſpicere,quod Cancer circumuoluit,
Recens purgatum ab omni ſubtus nebula:
Illud nanq; pereunte purgatur ſub tempeſtate.
Etiam flammæ quietæ lucernarum,& nocturna noctua
Tranquillè canens marceſcentis tempeſtatis
Eſto tibi ſignum, & tranquillè uarians
Tempore ueſpertino crocitet garrula cornix,
Item corui priuati & ſolitarij uociferantes
Ingeminanter,at poſtea turmatim clamitantes,

Πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέλωνται
Φωνῆς ἔμπλειοι, χαίρειν καί τις οἴοιτο,
Οἷά τε μὲν βοόωσι λιγαινομένοισιν ὁμοῖα.
Πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον, ἄλλοτ' ἐπ' αὐτοῦ
Ἠχί τε κείουσιν, καὶ ὑπότροποι ἀπτερύονται.
Καὶ δ' ἂν που γέρανοι μαλακῆς προπάροιθε γαλήνης
Ἀσφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι,
Οὐδὲ παλιρρόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
Ἦμος δ' ἀστερόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται,
Οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
Οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχει, οὐδὲ σελήνη.
Ἀλλὰ τά γ' ἐξαπίνης αὔτως ἀμενηνὰ φέρονται,
Μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικέσθω,
Ἀλλ' ἐπὶ χεῖμα δόκευε. καὶ ὁππότε ταὶ μὲν ἐῶσιν
Αὐτῇ ἐν χώρῃ νεφέλαι, ταὶ δ' ἄλλαι ἐπ' αὐταῖς,
Ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ' ἐξόπιθεν φορέονται.
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο,
Χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
Νύκτερον ἀείδουσα, καὶ ὀψὲ βοῶν τε κολοιοί,
Καὶ σπίνος ἠῷ ἀσπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα
Ἐκ πελάγους φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐριθεὺς
Δύων ἂν κοίλας ὀχεάς, καὶ φῦλα κολοιῶν
Ἐκ νομοῦ ἐρχόμενα τραφεροῦ ἐπὶ ὄψιον αὖλιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι ξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
Πρόσσω ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
Ἀλλ' αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται.
Οὐδ' ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
Τείνονται, στροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται.
Μηδ' ὅτε νηνεμίῃ ἐν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται,
Καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
Ἢ πῦρ αὔηται σποδιῇ, καὶ ὑπεύδια λύχνα,
Πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
Σήματ' ἐπ' ἀνθρώπους, δὴ γὰρ καὶ ἀεικεῖ τέφρῃ
Αὐτοῦ πηγνυμένῃ νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο,
Καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ' ἐοικότα πάντῃ·
Κύκλῳ σήματ' ἔχει πυριλαμπὴς ἐγγύθι μύξα,
Ἄνθρακι δὲ ζώοντι, χαλάζης. ὁππότε λαμπρὸς
Αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
Φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο κατηχθέες, οὐδὲ μέλαιναι
Σχῖνοι, ἀπείρητοι. πάντῃ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
Αἰεὶ παπταίνει μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔρρῃ.
Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι,
Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον ἰσχύοντος.
Μηδ' ἄδην ἔκπαγλα περιβρίθοιεν ἁπάντῃ.
Τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συναστακχύοιεν ἄρουραι.
Τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει. τρισσαὶ δέ γε αὖξαι
Γίνονται καρποῖο. φέρει δέ τε σήμαθ' ἑκάστη
Ἑξείης ἀρότῳ. καὶ γάρ τ' ἀροτήσιον ὥρην
Τριπλόα μείρονται, μέσσην. καὶ ἐπ' ἀμφότερ' ἄκρας.
Πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσσος δέ τε μέσσην
Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
Ἓν τινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἄρηται,

A Frequentius uerò congregati, quando cubilis memores sint,
Voce pleni: lætari etiam quis putauerit:
Sic enim uociferantur iucundantium in morem.
Sæpe item arboris per ramos, quandoq; super ipsam
Vbi cubant etiam reduces alas excutiunt.
Præterea grues blandam ante serenitatem
Securè pandere solent unicum uolatum gregatim omnes,
Neq; retroacti sereni ferri solent.
Cum autem è stellis lucidus fulgor hebetetur,
Neq; alicunde nubes pressæ obuient,
Neq; alicunde caligo alia succedat, neq; luna,
Sed astra extemplò planè languida ferantur,
Non amplius tibi hoc signum ad serenitatem ponatur,
Sed ad tempestatem specta. Etiam quando quædam existant
Eodem in loco nubes, aliæ uerò iuxta ipsas,
Hæ quidem prætereuntes, illæ uerò à tergo ferantur,
Etiam anseres cum clangore festinantes ad pastum.
Tempestatis certum signum etiam nouem etates uiuens cornix,
Noctu cornicans: & serò clamantes monedulæ:
Et passer mane pirpitans: & uolucres omnes
E mari fugientes: & orchilus, & erithacus
Subiens caua foramina: & turmæ graculorum
A pastu uenientes sicco ad serotinum lustrum.
Neq; sanè sufflauæ, magna tempestate instante,
B Ante facere solent pabulum faui apes,
Sed intus melleq; & in structuris occupantur.
Neq; in alto gruum elongati ordines easdem uias
Tendunt, conuersi uerò reuolanter absistunt.
Neq; quando in uentorũ tranquillitate araneæ graciles ferantur,
Et flammæ flagrent marcescentis lucernæ,
Aut ignis lambat cinere, & serenæ lucernæ,
Crede tempestati. Quid tibi refero quæcunq; sunt
Indicia per homines? Siquidem uel uili cinere
Ipsam concreto niuem obserues licet:
Etiam per lucernam niuem, milio cum similes undiq;
Circumcirca notas habet candicans propè ellychnium:
Carbone autem ardente, grandinem, quando candens
Ipse uideatur: in medio uerò ipso uelut tenuis
Appareat nebula, igne intus candente.
Nec uerò ilices fructu onustæ, neq; nigræ
Lentisci sine signo sunt. Passim autem frequens agricola
Continuò circumspicit, ne ei æstas è manu fluat.
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes,
Hyemem certè nunciare solent haud leuiter in ualescentem.
Neq; nimis insolenter grauidæ fiant undiquaque:
Sed magis procul à squallore spicis compleantur arua.
Tribus uicibus uerò lentiscus fœtificat, tria item incrementa
Fiunt fructus: fert autem indicia quoduis
Ex ordine arationi. Etenim arandi tempus
Trifariam diuidunt, medium, & utrinq; extremum.
Primus quidem primam arationem, medius uerò mediam
Fructus denunciat, ultimam autem ultimus aliorum.
Quem enim pulcherrimè fœtificans lentiscus tulerit,

Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
Τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ ὀλίγη, μέσσῳ δέ τε μέσση.
Οὕτως δ' ἀνθερικὸς τριχθὰ σκύλλης ὑπεραρθῇ,
Σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοίϊον ἀμήτοιο.
Ὅσσα δ' αὖ σχίνου ἀροτὴρ ἐπιφράσσατο καρπῷ,
Τόσσα καὶ ἐν σκύλλης τεκμαίρεται ἄνθεϊ λευκῷ.
Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
Πάντῃ βεβρίθωσι καὶ ἑσπερίων προπάροιθεν
Πληϊάδων, εἴ ποί τις ἐπερχόμενον χειμῶνα,
Οἷος καὶ σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες,
Ὁππότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆς, τὰ δέ γ' ἄρρενα πάντα
Δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται,
Αὐτῷ καὶ σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
Ὀψὲ δὲ μισγομένων αἰγῶν, μήλων τε συῶν τε,
Χαίρει ἄνολβος ἀνήρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
Εὔδιον φαίνουσι βιβαιόμεναι ἐνιαυτόν.
Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὡραῖος ἀροτρεὺς
Ὥριον ἐρχομέναις. ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον.
Αὕτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισι,
Πρώϊα μὲν μᾶλλον καὶ ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι,
Πρώϊον, αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι
Πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολλαὶ
Ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.
Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίθουσαν ὀπώρην
Γαῖαν ὀρύσσωσι, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος
Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμαρον αὐταὶ
Πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν.
Μὴ δὲ λίην ὀρύχοιεν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμου
Γίνεται οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος, οὔτ' ἀρότοισιν.
Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
Μήπω κεκριμένῃ, μηδὲ βλωθρῇ ἐπὶ ποίῃ,
Ὄφρα τις εὐεστοῖ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ.
Μὴ δ' ἕν καθ' ὑπέρθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεί,
Μήθ' εἷς, μήτε δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες.
Πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.
Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ
Ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις
Ἐρχομένου θέρεος χαίρει. περιδείδιε δ' αἰνῶς
Ἀμήτῳ, μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
Αὐχμῷ ἀνιηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
Αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτρον ἴωσιν,
Ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ.
Οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
Ζώομεν ἄνθρωποι. τὰ δὲ πὰρ ποσὶ πάντες ἕτοιμοι
Σήματ' ἐπιγνῶναι, καὶ ἐν αὐτίκα ποιήσασθαι.
Ἄρνασι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
Ἐς νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν.
Ἄλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοὶ
Εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν.
Ἢ ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσι,
Τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοί γε μὲν ἀμφοτέροισιν.
Ἢ καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωσι

A Illi præ aliis aratio frugifera extiterit:
Minutissimo uerò, modica: at medio, media.
Sic etiam flos trifariam scillæ cum superetur,
Signa aduertito similiter messis.
Quæcunque uerò in lentisci arator obseruauit fructu,
Eadem etiam in scillæ deprehendit flore albo.
Sed cum uespæ autumni tempore glomeratim multę
Passim constipatæ fuerint, etiam uespertinas ante
Pleiades, dixerit quis subsecuturam hyemem,
Qualis in uespis conglomeratur itidem turbo.
Fœminæ item sues, fœminæ oues, & capræ
Cum redeant à pastu, maribus omnibus
Admissis, rursus mutuò coeant:
Ex hoc & uespis multam hyemem prædicere solent.
Tardè autem coeuntibus capris, ouibusque, suibusque,
Gaudet pauper uir: quia ei parum calenti
Serenum monstrant coactæ annum.
Gaudet etiam gruum cateruis tempestiuus arator
Tempestiuè uenientibus: intempestiuus uerò, è diuerso magis:
Pari modo enim hyemes consequuntur grues,
Citò quidem magis, & constipatim uenientes,
Citò: sed quando serò & non gregatim uisæ
Maius uolant ad tempus, neque simul multæ,
Dilatio hyemis promouet serotina opera.
B Sin autem boues & oues post plenum autumnum
Terram cornupetant, capita uerò uentum Boream
Contra tendant, ualde tunc tempestuosam ipsæ
Pleiades hyemem occidentes afferre solent.
Ne uerò nimium fodiant, quoniam magna & immoderata
Fit, neque plantis hyemis grata, neque arationibus:
Sed nix esto multa spaciosis in aruis,
Nedum discreta, neque grandi in segete,
Quo quilibet anni feracitate gaudere possit fruens uir.
Nec item fuerint desuper uisæ stellæ semper
Vel una, uel duæ, uel plures comatæ:
Multæ enim comantur in arido anno.
Neque quidem uolucrum agminibus in continente degens uir
Ex insulis cum multę irruant arua
Veniente tempestate gaudet, timet uerò anxiè
Messi, nec ei uacua & sine granis ueniat
Squallore læsa: gaudet uerò opilio
Ipsis uolucribus, cum non omnino paucæ ueniant,
Spem capiens sequentis lacte abundantis anni.
Sic enim ærumnosi & instabiles alibi alij
Viuimus homines: atque ea quæ ante pedes sunt, omnes parati
Signa cognoscere, & in posterum capere.
Agnis quidem tempestates obseruare soliti sunt pastores,
Ad pabulum cum magis festinantes currant:
Alij etiam è grege arietes, alij item agelli
In itinere ludant, innixi cornibus.
Aut quando alibi alij referiant pedibus,
Quatuor leues, cornuti uerò duobus.
Vel quando aliqui è grege inuitè moueantur

Vespere

Δείελον εἰσελάοντας ὁμῶς, τὰ δὲ πάντοθι ποίης
Δάκνωσιν πυκινῆσι κελευόμενα λιβάκεσιν.
Ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες
Κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Ἢ κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
Ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ἠδ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται
Ἐρχόμεναι, σταθμὸν δὲ βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ, λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
Οὐδ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις,
Εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
Καὶ λύκος, ὁππότε μακρὰ μονόλλυκος ὠρύηται,
Ἢ ὅτ' ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
Ἔργα κατέρχηται, σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
Ἐσσομένων ἀνέμων ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο,
Αὐτὴν, ἠὲ μετ' αὐτὴν, ἢ τριτάτην ἔτ' ἐς ἠῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες, εἴ ποτε μᾶλλον
Εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
Ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις.
Οὐδὲ κύνες. καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
Ἀμφοτέροις χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
Καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκίνος ᾤχετο χέρσον
Χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
Καὶ μύες ἡμέριοι ποσὶ στιβάδα στροφῶντες
Κοίτης ἱμείρονται, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι,
Κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.
Τῶν μηδὲν κατόκνησο. καλὸν δ' ἐπὶ σήματι σῆμα
Σκέπτεσθαι. μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταυτὸν ἰόντοιν
Ἐλπωρὴ τελέθοι. τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.
Αἰεὶ δ' ἂν παριόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ
Σήματα, συμβάλλων εἴ που καὶ ἐπ' ἀστέρι τοίη
Ἠὼς ἀντέλλοντι κατέρχεται, ἢ κατιόντι
Ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι. μάλα ἄρκιον εἴη
Φράζεσθαι φθίνοντος, ἐφιστάμενοί τε μηνὸς
Τετράδας ἀμφοτέρας. αἱ γάρ τ' ἄμυδις συνιόντων
Μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
Ὀκτὼ νυξὶ πέλει χήτει χαροποῖο σελήνης,
Τῶν ἄμυδις πάντων ἐσκεμμένος εἰς ἐνιαυτὸν,
Οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀράτου φαινομένων
καὶ διοσημείων.

A Vesperè ad stabulum redeuntes simul, sed undiq; herbam
Arrodant crebris impetiti lapillis.
Sed & à bobus signa capere solent agricolæ & armentarij
Surgentis tempestatis: siquidem boues quando ungulas
Lingua posteriorum pedum circumlingant,
Aut stabulo latere super dextero iaceant extenti,
Ad differendam arationem peritus spectat arator.
Etiam quando mugientes plus solito congregentur
Venientes ad stabulum boues uespertino tempore,
Tristes, è prato uitulæ & pastu:
Tunc indicant ante tempestatem se cupere saturari.
Neq; capræ ilicis studiosæ circum ramos,
Serenæ sunt: neq; sues in luto furentes.
Item lupus, quando altè solus ab alijs eiulet,
Aut quando agricolarum parum cautus uirorum
Opera accedat, tegmine indigenti similis
Vicinè hominibus, ut ei lectus ibi sit,
Ad tertiam exorientem auroram tempestatem obserua.
Sic etiam prioribus in signis coniecturam facito
Futurorum uentorum, aut tempestatis, aut pluuiæ,
Aut præsentē, aut post præsentem, aut tertiā deniq; ad auroram.
At uerò neq; mures uociferantes, si quando frequentius
Sereni saliunt, similes tripudiantibus,
B Sine significatione habiti sunt ueteribus hominibus.
Neq; canes: etenim canis fodere consueuit pedibus
Ambobus, tempestatem instantem sentiens.
Quin ex aqua etiam cancer egredi solet, terra
Tempestate futura accingendo se itineri.
Etiam mures domestici lectulum sternentes
Cubitum desiderant, cum pluuiæ signum appareat:
Et illi tempestatem mures tunc uaticinantur.
Quorum nullum fastidito, bonum uerò est cum signo signum
Obseruare: magis uerò duobus in unum tendentibus
Spes esto: tertio autem confidas licet.
Semper item prætereunti numerare poteris anni
Signa, conferens sicubi etiam sub stella talis
Aurora exoriente transeat, uel occidente,
Quale etiam signum nunciet. Impensè uerò idoneum fuerit
Contemplari decrescentis instantisq; mensis
Quartas utrasq;: hæ enim simul coeuntium
Mensium terminos habent, cum maximè dubius æther
Octo noctibus est defectu pulchræ aspectu Lunæ.
Quæ simul omnia contemplatus ad annum,
Haud unquam leuiter super æthere significabis.

FINIS ARATI APPARENTIUM *& prognosticorum.*

ΠΡΟΚΛΟΥ ΣΦΑΙΡΑ.

Περὶ ἄξονος καὶ πόλων.

Ἄξων καλεῖται τοῦ κόσμου, ἡ διάμετρος αὐτοῦ, περὶ ἣν στρέφεται. τὰ δὲ πέρατα A
τοῦ ἄξονος, πόλοι λέγονται τοῦ κόσμου. τῶν δὲ πόλων, ὁ μὲν λέγεται βόρειος, ὁ δὲ νότιος. βόρειος μὲν, ὁ διὰ παντὸς φαινόμενος, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν. νότιος δὲ, ὁ διὰ παντὸς ἀόρατος, ὡς πρὸς τὸν ἡμέτερον ὁρίζοντα. εἰσὶ μέντοι τόποι τινὲς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου συμβαίνει τὸν παρ' ἡμῖν πόλον τὸν ἀεὶ φανερὸν, ἐκείνοις ἀόρατον εἶναι. τὸν δὲ παρ' ἡμῖν πόλον ἀόρατον, ἐκείνοις φανερὸν εἶναι. καὶ πάλιν, ἔστι τις τόπος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου δύο πόλοι ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος κεῖνται.

Περὶ σφαίρας κύκλων.

Τῶν δ' ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλων, οἱ μέν εἰσι παράλληλοι, οἱ δὲ λοξοὶ, οἱ δὲ διὰ τῶν πόλων. παράλληλοι μὲν, οἱ τοὺς αὐτοὺς πόλους ἔχοντες τῷ κόσμῳ. εἰσὶ δὲ παράλληλοι κύκλοι πέντε, ἀρκτικὸς, θερινὸς τροπικὸς, ἰσημερινὸς, χειμερινὸς τροπικὸς, ἀνταρκτικός. Ἀρκτικὸς μὲν οὖν ἐστι κύκλος ὁ μέγιστος τῶν ἀεὶ θεωρουμένων κύκλων, ὁ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων, οὔτε δύσιν, οὔτ' ἀνατολὴν ποιεῖται, ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς περὶ τὸν πόλον στρεφόμενα θεωρεῖται. οὗτος δὲ ὁ κύκλος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ ὑπὸ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τῆς μεγάλης ἄρκτου περιγράφεται. Θερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ βορειότατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν θερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἡμέρα, ἐλαχίστη δὲ ἡ νὺξ γίνεται. μετὰ μέντοι τὴν θερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς τὰς ἄρκτους παροδεύων ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται τροπικός. Ἰσημερινὸς δὲ κύκλος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ διχοτομούμενος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὰς ἰσημερίας ποιεῖται, τήν τ' ἐαρινὴν καὶ τὴν φθινοπωρινήν. Χειμερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ νοτιώτατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν χειμερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νὺξ ἀποτελεῖται, ἐλαχίστη δὲ ἡμέρα. μετὰ μέντοι τὴν χειμερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς μεσημβρίαν παροδεύων ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου, B
διὸ κέκληται καὶ οὗτος τροπικός. Ἀνταρκτικὸς δὲ ἐστι κύκλος ἴσος καὶ παράλληλος τῷ ἀρκτικῷ, καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὸ γῆν ἀπολαμβανόμενος, ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων διὰ παντὸς ἡμῖν ἐστιν ἀόρατα. Τῶν δὲ προειρημένων ε΄ κύκλων, μέγιστος μέν ἐστιν ὁ ἰσημερινός, ἑξῆς δὲ οἱ τροπικοί. ἐλάχιστοι δὲ, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν, οἱ ἀρκτικοί. τούτους δὲ τοὺς κύκλους δεῖ νοεῖν ἀπλατεῖς, λόγῳ θεωρητοὺς, ἔκ τε τῆς τῶν ἄστρων θέσεως καὶ τῆς αὐτῆς διόπτρας θεωρίας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας διατυπουμένους. μόνος γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ κύκλος ἐστὶν αἰσθητὸς ὁ τοῦ γάλακτος. οἱ δὲ λοιποὶ λόγου εἰσὶ θεωρητοί.

Διὰ τί πέντε μόνον παράλληλοι ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλοι.

Πέντε δὲ παράλληλοι μόνοι καταγράφονται κύκλοι εἰς τὴν σφαῖραν, οὐ διὰ τὸ μόνους τούτους ἐν τῷ κόσμῳ παραλλήλους εἶναι, ὁ γὰρ ἥλιος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς πρὸς αἴσθησιν κύκλον παράλληλον περιστρέφεται τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ τὴν τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν, ὥστε μεταξὺ τῶν τροπικῶν κύκλων ρπ΄ δὶς κύκλους παραλλήλους γράφεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τοσαῦται γάρ ἡμέραι εἰσὶν αἱ μεταξὺ τῶν τροπῶν. φέρονται δὲ καὶ πάντες οἱ ἀστέρες ἐπὶ παραλλήλων κύκλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν. οὗτοι συγκαταγράφονται δὲ οὕτως πάντες εἰς τὴν σφαῖραν, διὰ τὸ πρὸς ἄλλας πραγματείας τῶν ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ πολλὰ συμβάλλεσθαι. οὐδὲ γὰρ κατασκευασθῆναι δυνατὸν καλῶς τὴν σφαῖραν ἄνευ πάντων τῶν παραλλήλων κύκλων, οὐδὲ τὰ μεγέθη καὶ τῶν νυκτῶν τῶν ἡμερῶν τε ἀκριβῶς εὑρεθῆναι ἄνευ τῶν προειρημένων κύκλων. πρὸς μέντοι τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα φέρομενοι, οὐ καταγράφονται ἐν τῇ σφαίρᾳ. οἱ δὲ πέντε παράλληλοι κύκλοι, διὰ τὸ ἀποτελέσματά τινα προσφέρεσθαι διωρισμένα εἰς τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, κατεγράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν. ὁ μὲν γὰρ ἀρκτικὸς κύκλος ἀφορίζει τὰ ἀεὶ θεωρούμενα τῶν ἄστρων. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τὴν τροπὴν περιέχει, καὶ πέρας ἐστὶ τῆς τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον μεταβάσεως. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος τὰς ἰσημερίας περιέχει. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος τέρμα ἐστὶ τῆς πρὸς μεσημβρίαν προσόδου τῷ ἡλίῳ, καὶ τὴν χειμερινὴν τροπὴν περιέχει. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος τὰ μὴ θεωρούμενα τῶν ἄστρων ἀφορίζει. ἔχοντες οὖν κεφάλαια ὡρισμένα

PROCLI SPHAERA THOMA LINACRO BRITANNO INTERPRETE.

De Axi & Polis.

AXis mundi uocatur dimetiẽs ipſius, circa quã uoluitur. Axis extrema, poli mundi ſeu uertices ſunt nominati: horũ alter ſeptẽtrionalis, alter auſtrinus dicitur. Septentrionalis, qui ſemper in noſtra habitatione apparet: Auſtrinus cõtrà, qui ſemper, ut ad noſtrũ horizõta conditur. Sunt tamen in terra loca quædã, in quibus polus, qui ſemper nobis cõſpicuus eſt, ijs qui ibi degunt haudquaquam cernitur. Qui uerò nobis perpetuò occultus eſt, ijſdem conſpicuus euadit. Rurſus quoq; locum quempiam in terris inuenies, ubi ambo poli ęquabilem in horizonte ſitum habent.

De circulis ſphæræ.

Circulorũ ſphęræ, alij paralleli ſiue æquidiſtãtes ſunt, alij obliqui per polos ducti. Aequidiſtãtes ſunt, quib. ijdẽ cum mũdo poli ſunt. Sũt aũt ij numero quinq; Septentrionalis, Solſtitialis, Aequator, Brumalis, Antarcticus. Septentrionalis igitur circulus is eſt, qui omnium quos perpetuò cernimus, planè maximus eſt, quiq; horizonta ſolo pũcto cõtingit, totus ſupra terrã interceptus. In hoc quæcunq; claudunt aſtra, nec ortũ nec occaum norũt, ſed circa polũ uerti tota nocte cernũtur. Porrò is circulus in noſtro tractu, à priore maioris urſæ pede deſcribit. Solſtitialis aũt circulus is eſt, qui omniũ qui à ſole deſcribũtur, maximè ſeptẽtrionalis habet. In quẽ cu ſe ſol receperit, ęſtiuã reciprocationẽ peragit: lõgiſsimusq; totius anni dies, breuiſsimaq; nox exit. Poſt hanc aũt reciprocationẽ nequa quã ultrà ſeptẽtriones uerſus ſolẽ progrèdi, quin potius ad diuerſa mũdi regredi cernas. unde & tropico græcè nomẽ. Aequator circulus is eſt, qui maximus ęquidiſtantiũ circulorũ ſtatuitur: ita nimirũ ab horizõte diſſectus, ut alter eius ſemicirculus ſupra terrã, alter ſub terra cõdatur. In hoc ſol duplex ęquinoctiũ, uernũ, autũnaleq; facit. Brumalis circulus is eſt, qui omniũ circulorũ, qui à ſole mũdi circũactu deſcribũtur, maximè ad auſtrũ pertinet. In quo ſol brumalẽ reciprocationẽ facit: maximaq; totius anni nox, minimusq; dies efficit. Poſt hãc metã nequaquã ultrà progredit ſol, ſed ad alteras mũdi partes reuertit: unde tropicus hic quoq;, quaſi uerſilis appellatur. Antarcticus uerò circulus ęqualis & æquidiſtãs ſeptentrionali circulo eſt, & horizõta uno puncto cõtingens, totus præterea ſub terris merſus: in quo ſita aſtra ſemper nobis occulta manẽt. Maximus aũt ex quinq; memoratis circulis eſt ęquator, deinde tropici. Minimi uerò (quod ad noſtrã habitationẽ dixerim) arctici. Porrò hos circulos citra omnẽ latitudinẽ intelligi cõuenit ratiõe cognoſcibiles ex aſtrorũ ſitu, et eodẽ dioptræ obtutu et noſtro intellectu deliniatos. Senſu enim unus lacteus diſcerni in cœlo poteſt. Reliqui omnes ratione.

Cur quinq; duntaxat æquidiſtantes in ſphæra.

Quinq; uerò æquidiſtãtes circuli deſcribi in ſphæra ſolent: quod tamẽ non eo ualet, quaſi ij ſoli in mundo æquidiſtãtes ſint: quippe cum ſol quotidie æquiſtãtem æquatori circulũ (quod ſenſu animaduerti licet) mũdi rotatu peragat. Quo fit, ut bis centũ octuaginta duos æquidiſtãtes circulos intra tropicos deſcribat: totidẽ enim dies intra reciprocationes numerãtur. quin et ſtellę ipſę uniuerſę in æquidiſtantib. circulis quotidie ferũtur. Non tamẽ hi omnes in ſphærã adhibentur. Qui tametſi multis alijs reb. in aſtrologia conducant (ſiquidẽ fieri nequit, ut uel aſtra probè in ſphæra locẽtur ſine omnib. æquidiſtantib. circulis, uel examuſſim dierũ noctiũq; magnitudines ſine ijſdẽ inueniãtur) tamen quod ad prima aſtrologiæ rudimenta nõ adeò utiles exiſtimati ſunt, parũ uiſum eſt eos in ſphærã adſcribi. Quinq; uerò æquidiſtãtes circuli ob certa cõpendia, quæ aſtrologiæ tyronib. afferũt, optimo iure in ſphærã ſunt adhibiti. Septẽtrionalis enim aſtra, quę nobis perpetuò cernũtur, definit. Solſtitialis tropicus, ſolis receptationẽ cõtinet, finisq; eſt eiuſdẽ ad boreã tranſitus. Aequator circulus æquinoctia cõplectitur: Brumalis tropicus ſolis ad auſtrũ progreſsi meta eſt, & brumalẽ eius reciprocationem in ſe habet. Antarcticus circulus aſtra, quæ noſtrum conſpectum fugiunt, determinat. Itaque cum ijs qui primis aſtrologiæ rudimentis imbuendi

εἰρημένα, καὶ ἀποτελέσματα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, εὐλόγως κατεγράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν.

Περὶ ἐπιφανείας καὶ κρύψεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ μὲν ἀρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται· ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος εἰς δύο μέρη ἄνισα τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ τὸ μὲν μεῖζον τμῆμα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται, τὸ δὲ ἔλασσον ὑπὸ τὴν γῆν. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁμοίως ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ἀλλὰ παρὰ τὰς τῶν κλιμάτων παραλλαγάς, διάφορον τὴν τῶν κλιμάτων ὑπεροχὴν συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἀνισώτερα μέρη συμβαίνει τέμνεσθαι τὸν θερινὸν ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ ὅπου ἐστὶ χώρα τις, ἐν ᾗ ὅλος ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὲρ γῆν γίνεται. τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, εἰς ἰσώτερα μέρη ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται. καὶ ὅπου ἐστὶ χώρα τις πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, ἐν ᾗ διχοτομεῖται ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ὁ θερινὸς τροπικὸς ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τοῦ ὅλου κύκλου διαιρουμένου εἰς η΄ μέρη, ε΄ μὲν τμήματα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, γ΄ δὲ ὑπὸ γῆν. πρὸς δὲ τοῦτο τὸ κλίμα δοκεῖ καὶ ὁ Ἄρατος συντετάχθαι τὴν τῶν φαινομένων πραγματείαν. περὶ γὰρ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου διαλεγόμενος φησὶν οὕτως· τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος, πέντε μὲν ἐνδιαστρέφεται καθ' ὑπέρτατα γαίης, τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δέ οἱ ἐντροπαί εἰσιν. ἐκ δὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ὡρῶν ἰσημερινῶν γίνεσθαι ιε΄, τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ΄. ἐν δὲ τῷ ἐπὶ Ῥόδου ὁρίζοντι, ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τοῦ ὅλου κύκλου διῃρημένου εἰς μέρη μη΄, τὰ μὲν κ΄ καὶ θ΄ τμήματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβάνεσθαι, τὰ δὲ ιθ΄ ὑπὸ γῆν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ἐν Ῥόδῳ γίνεσθαι ὡρῶν ἰσημερινῶν ιδ΄ καὶ ἥμισυ, τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ΄ καὶ ἥμισυ. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην διχοτομεῖται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ γῆν. δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τοῦ κύκλου τούτου αἱ ἰσημερίαι γίνονται. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τὸ μὲν ἔλασσον τμῆμα ὑπὲρ γῆν γίνεσθαι, τὸ δὲ μεῖζον ὑπὸ γῆν. ἡ δ' ἀνισότης τῶν τμημάτων τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν ἔχει ἐπὶ πάντων τῶν κλιμάτων, ἥτις ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου. διὰ παντὸς δὲ τὰ ἐναλλὰξ τμήματα τῶν τροπικῶν κύκλων ἴσα ἀλλήλοις ἐστί. δι' ἣν αἰτίαν ἡ μεγίστη ἡμερινή, ἴση ἐστὶ τῇ μεγίστῃ νυκτερινῇ· καὶ ἡ ἐλαχίστη ἡμερινή, ἴση τῇ ἐλαχίστῃ νυκτερινῇ. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κρύπτεται.

Περὶ μεγέθους τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, τινῶν μὲν τὰ μεγέθη ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην διαμένει τὰ αὐτά, τινῶν δὲ τὰ αὐτὰ μεγέθη μεταπίπτει παρὰ τὰ κλίματα, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες οἱ κύκλοι γίνονται. οἱ μὲν γὰρ τροπικοὶ κύκλοι καὶ ὁ ἰσημερινὸς καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἴσοι εἰσὶ τοῖς μεγέθεσιν. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ μεταπίπτουσι κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες γίνονται· τοῖς μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. τοῦ γὰρ πόλου μετεωροτέρου φαινομένου, ἀνάγκη καὶ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον τὸν ἐφαπτόμενον τοῦ ὁρίζοντος, μείζονα ἀεὶ μάλιστα γίνεσθαι. τοῖς δ' ἔτι πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι γίνεταί ποτε ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀρκτικός, ὥστε τοὺς δύο κύκλους ἐφαρμόσαι ἀλλήλοις τὸν θερινὸν τροπικὸν κύκλον καὶ τὸν ἀρκτικόν, καὶ μίαν ἀναλαβεῖν τάξιν. πρὸς δὲ τοὺς ἀρκτικωτέρους τόπους καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. ὅπου δέ ἐστι χώρα τις πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐν ᾗ ὁ μὲν πόλος ἐπὶ κορυφὴν γίνεται. ὁ δὲ ἀρκτικὸς κύκλος τὴν τοῦ ὁρίζοντος ἐπέχει τάξιν, καὶ ἐφαρμόζει αὐτῷ μετὰ τὴν στροφὴν τοῦ κόσμου, καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνει τῷ ἰσημερινῷ, ὥστε τοὺς τρεῖς κύκλους τὸν ἀρκτικὸν καὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ τὸν ὁρίζοντα, τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ θέσιν λαμβάνειν. πάλιν δὲ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν, οἱ μὲν πόλοι ταπεινότεροι γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι ἐλάσσονες. καὶ ὅπου ἐστί τις χώρα πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, αὕτη δέ ἐστιν ἡ λεγομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πόλοι ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι καθ' ὅλου ἀναιροῦνται, ὥστε ἀντὶ τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων τρεῖς παραλλήλους γίνεσθαι, τούς τε τροπικοὺς καὶ τὸν ἰσημερινόν. διὰ δὲ τὰ προειρημένα οὐχ ὑποληπτέον καθολικῶς γίνεσθαι τοὺς πέντε παραλλήλους, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐκκεῖσθαι. εἰσὶ γάρ τινες ὁρίζοντες ἐν οἷς τρεῖς μόνοι παράλληλοι γίνονται κύκλοι, εἰσὶ δὲ οἰκήσεις ἐπὶ τῆς γῆς,

ὧν πρώτη

A sunt, certa emolumenta suggerant, meritò in sphæram coniectos quis dubitet?

De occultatione & emersu æquidistantium.

Verùm ex memoratis quinque æquidistantib. circulis, Arcticus sanè supra terrã totus existit: Solstitialis aũt tropicus bipertito ab horizonte scinditur, maiore eius parte supra terrã cõspicua, minore subter occulta. Neque tamẽ in omni tractu, urbe ue similiter circulus hic ab horizonte secatur: sed pro climatũ uarietate, uariã sectionũ exuperantiã sortit: ijs quoque qui propius septẽtriones agũt, inequabilius ab horizonte scindit: nec finis, donec eò loci uentũ sit, ubi totus supra terrã emineat. Qui uerò ad austrũ magis uergũt, ijs profectò per æquabiliores partes ab horizõte diuidit: donec ad plagã quadã uentũ sit, nobis certè australẽ, in qua tropicus ab horizõte per æquas partes secat. At in nostra habitatione, ita solstitialis ab horizonte scindit, ut uniuerso circulo per octo partes dissecto, quinque supra terrã appareãt, tres sub terra lateãt. Sanè ad hoc clima direxisse stylũ Aratus uidet, cũ Phænomena cõscriberet. In quib. cũ de solstitiali tropico disserit, ita ait:

Huius in octonis dissecti partibus, alta
Terrarum inuisunt quinque, tres ima frequentant.
Alterni & Phœbi reditus celebrantur eodem.

Ex hac diuisione sequit, maximũ diem horarũ æquinoctialiũ quindecim esse, noctẽ uerò nouẽ. In Rhodio aũt horizõte ita tropicus ab horizonte dirimit, ut cũ circulus uniuersus in octo & quadraginta partes secetur, unde triginta sectiones supra horizontẽ appareãt, unde uiginti sub terra lateãt. Ex qua diuisione fit ut apud Rhodios lõgissimus dies horas equinoctiales quatuordecim habeat, nox nouẽ, additis huic inde semissib. unius horę singulis. Aequator uerò circulus per uniuersũ terrarũ orbẽ ita ab horizõte diuidit, ut semicirculus eius supra terrã extet, semicirculus sub terra linquat. Quo fit, ut in hoc circulo æquinoctia fiãt. Brumalis aũt tropicus ea ratione ab horizõte intersectus est, ut minor ẽ sectionib. supra terrã habeat, maior sub terra. Inęquabilitas uerò sectionũ eandẽ in omnib. climatibus uarietatẽ habet, quã etiã in solstitiali tropico diximus: semper enim respõdentes ex aduerso tropicorũ sectiones ęquales inter se sunt. Eoque fit, ut maximus dies maximæ nocti, & minimus dies minimæ nocti æqualis euadat.

B Antarcticus autem circulus totus sub horizonte latet.

De magnitudine æquidistantium.

Sed ex quinque iam memoratis circulis, quorundã magnitudines per uniuersum terrarũ orbem eædẽ sibi constant, nonnullorũ pro climatibus mutantur, alijsque maiores, alijs minores circuli euadũt. Tropici enim & ęquator pares per totũ orbẽ magnitudines seruant: Arctici magnitudine euariãt, cũ alibi maiores, alibi minores cernãtur. Quippe ijs qui septẽtriones uersus degunt, maiores septẽtrionales fiunt, cũ polo magis in altũ sublato arcticum circulũ, qui horizonta cõtingit, necesse sit assiduè maiorẽ fieri. His uerò qui magis etiã ad septẽtriones uergunt, interdũ solstitialis tropicus in arcticũ planè abit: fitque ut duo circuli, septentrionalis, tropicusque coeãt, pro unoque habeantur. Adeò cum magis etiã ad septẽtriones acceditur, maiores sostitiali tropico septentrionales reddũtur. Nec finis donec eò uentũ sit, ubi polus supra uerticẽ conspicitur, septẽtrionalis in horizontis locũ cedit, eique in mundi rotatu coniungitur, ęquatoris planè magnitudine: fitque ut tres circuli, septentrionalis, æquator, & horizon, eundẽ situm positumque obtineant. Rursus autem ijs qui ad austrum habitant, poli humiliores fiunt, septentrionales uerò circuli minores. Finis autem decrementi est, locus ad austrũ nobis situs sub æquatore, in quo poli sub horizõte habentur, septẽtrionales aũt circuli prorsus euanuere. Ita ex quinque ęquidistãtibus tres denique superãt, nempe cum æquatore tropici duo. Neque enim ob ea quæ dicta sunt, quinque perpetuos æquidistantes existimãdum, sed pro nostra habitatione numerũ eorum existere: quippe quibusdã in horizontibus tres duntaxat æquidistãtes inuenias. Sunt sanè et supra terrã habitationes, quarũ prima est, in qua solstitialis circulus,

ὧν πρώτη μὲν οἴκησις, παρ' οἷς ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἐφάπτεται τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὴν τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου τάξιν λαμβάνει. δευτέρα δὲ οἴκησις, ἡ λεγομένη ὑπὸ τῶν πόλων. τρίτη δέ ἐστιν οἴκησις, ὑπὲρ ἧς μικρὸν ὕστερον εἰρήκαμεν, ἡ προσαγορευομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν.

Περὶ τάξεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὅθεν οὐδ' ἡ τάξις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων ἡ αὐτὴ παρὰ πᾶσίν ἐστιν. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ, πρῶτος μὲν ὀνομάζεται ἀρκτικός, δεύτερος δὲ ὁ θερινὸς τροπικός. εἶτα ἰσημερινός, καὶ χειμερινός. πέμπτος δέ, ὁ ἀνταρκτικός. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, γίνεται ποτὲ πρῶτος, ὁ θερινὸς τροπικός, δεύτερος δὲ ὁ ἀρκτικός, τρίτος δὲ ὁ ἰσημερινός, τέταρτος δὲ ὁ ἀνταρκτικός, πέμπτος δὲ ὁ χειμερινὸς τροπικός. παρ' οἷς γὰρ ὁ ἀρκτικὸς κύκλος μείζων γίνεται τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἀνάγκη τὴν προειρημένην τάξιν ὑπάρχειν.

Περὶ δυνάμεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὁμοίως δὲ οὐδ' αἱ δυνάμεις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων αἱ αὐταί εἰσιν. ὁ γὰρ παρ' ἡμῖν θερινὸς τροπικὸς κύκλος, τοῖς ἀντίποσιν χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος γίνεται· ὁ δὲ παρ' ἐκείνοις θερινὸς τροπικὸς κύκλος, παρ' ἡμῖν γίνεται χειμερινὸς τροπικός. τοῖς δὲ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦσι, τῇ μὲν δυνάμει οἱ τρεῖς κύκλοι θερινοί εἰσι τροπικοί. ὑπ' αὐτὴν γὰρ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου κεῖνται. τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους παραλλαγῇ γένοιτ' ἂν θερινὸς μὲν τροπικός, ὁ παρ' ἡμῖν ἰσημερινός. χειμερινοὶ δὲ οἱ δύο τροπικοί. φύσει γὰρ λέγοιτ' ἂν καὶ καθολικῶς πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπάρχειν, ὁ ἔγγιστα τῆς οἰκήσεως ὑπάρχων. δι' ἣν αἰτίαν τοῖς ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν οἰκοῦσι θερινὸς τροπικὸς γίνεται ὁ ἰσημερινός. τότε γὰρ αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται ὁ ἥλιος. ἰσημερινοὶ δὲ κύκλοι γίνονται παρ' αὐτοῖς πάντες οἱ παράλληλοι, ἰσημερία γὰρ διὰ παντός ἐστι παρ' αὐτοῖς· πάντες γὰρ οἱ παράλληλοι κύκλοι διχοτομοῦνται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος.

Περὶ διαστάσεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Οὐδὲ αἱ διαστάσεις αἱ ἀπ' ἀλλήλων τοῖς κύκλοις αἱ αὐταὶ διαμένουσι καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ πρὸς τὴν καταγραφὴν τῶν σφαιρῶν διαιροῦνται οὕτως, τοῦ παντὸς μεσημβρινοῦ κύκλου διαιρουμένου εἰς μέρη ξ, ὁ ἀρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου καταγράφεται ἀπέχων ξξς΄. ὁ δ' αὐτὸς ἐπὶ θάτερα μέρη ἀπὸ τοῦ θερινοῦ καταγράφεται, ἀπέχων ξξε΄. ὁ δὲ ἰσημερινός, ἀφ' ἑκατέρων τῶν τροπικῶν ξξδ΄. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ἀπέχων ξξε΄. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου ξξς΄. κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν οὐ τὰς αὐτὰς διαστάσεις ἔχουσιν ἀπ' ἀλλήλων οἱ κύκλοι. ἀλλ' οἱ μὲν τροπικοὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ πᾶν ἔγκλιμα τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἔχουσιν. οἱ δὲ τροπικοὶ κύκλοι ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν οὐ τὴν αὐτὴν ἔχουσι διάστασιν κατὰ πάντας τοὺς ὁρίζοντας, ἀλλ' οἱ μὲν ἔλασσον, οἱ δὲ πλεῖον διεστᾶσιν. ὁμοίως δὲ οἱ ἀρκτικοὶ ἀπὸ τῶν πόλων οὐ τὴν ἴσην ἀπόστασιν ἔχουσι κατὰ πᾶν ἔγκλιμα, ἀλλ' οἱ μὲν ἐλάττω, οἱ δὲ πλείω. καταγράφονται μέντοι πᾶσαι αἱ σφαῖραι πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἑλλάδι ὁρίζοντα.

Περὶ κολούρων κύκλων.

Διὰ τῶν πόλων δέ εἰσι κύκλοι ὑπό τινων κόλουροι προσαγορευόμενοι, οἷς συμβέβηκεν ὑπὸ τῶν ἰδίων περιφερειῶν τοὺς τοῦ κόσμου πόλους ἔχειν. κόλουροι δὲ κέκληνται, διὰ τὸ μέρη τινὰ ἀθεώρητα αὐτῶν γίνεσθαι. οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ κύκλοι κατὰ τὴν περιστροφὴν τοῦ κόσμου ὅλοι θεωροῦνται. τῶν δὲ κολούρων κύκλων μέρη τινά ἐστιν ἀθεώρητα, τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβανόμενα. γράφονται δὲ οὗτοι οἱ κύκλοι διὰ τῶν τροπικῶν σημείων, καὶ εἰς μέρη λ΄ ἴσα διαιροῦσι τὸν διὰ μέσων τῶν ζῳδίων κύκλον.

Περὶ ζῳδιακοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος, ὁ τῶν ιβ΄ ζῳδίων. αὐτὸς δὲ ἐκ τριῶν κύκλων παραλλήλων συνέστηκεν. ὧν οἱ μὲν τὸ πλάτος ἀφορίζειν λέγεται τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου, ὁ δὲ διὰ μέσων τῶν ζῳδίων καλεῖται. οὗτος δὲ ἐφάπτεται δύο κύκλων ἴσων καὶ παραλλήλων, τοῦ μὲν θερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ καρκίνου πρώτην μοῖραν, τοῦ δὲ χειμερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ αἰγοκέρωτος πρώτην μοῖραν. τὸ δὲ πλάτος τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου ἐστὶ μοῖραι ιβ΄. λοξὸς δὲ κέκληται ὁ ζῳδιακὸς κύκλος, διὰ τὸ τέμνειν τοὺς παραλλήλους κύκλους.

Περὶ ὁρίζοντος.

Ὁρίζων δέ ἐστι κύκλος, ὁ διορίζων ἡμῖν τό, τε φανερὸν καὶ τὸ ἀφανὲς μέρος τοῦ κόσμου, καὶ διχοτομῶν τὴν ὅλην σφαῖραν τοῦ κόσμου, ὥστε ἡμισφαίριον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμισφαίριον δὲ ὑπὸ γῆν. εἰσὶ δὲ ὁρίζοντες δύο, εἷς μὲν ὁ αἰσθητός, ἕτερος δὲ ὁ λόγῳ θεωρητός. αἰσθητὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁρίζων, ὁ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψεως περιγραφόμενος κατὰ τὸν ἀποτερματισμὸν τῆς ὁράσεως, ὡς οὐ μείζονα τὴν διάμετρον ἔχειν σταδίων δισχιλίων. ὁ δὲ λόγῳ θεωρητὸς ὁρίζων ἐστίν, ὁ μέχρι τῆς τῶν ἀπλανῶν ὁράσεως ἀστέρων σφαίρας διήκων, καὶ διχοτομῶν τὸν

ὅλον

A horizonta contingit, & pro arctico planè habetur: secunda, quam sub polo appellant: tertia, de qua paulo antè retulimus, quam sub æquatore nominant.

De ordine æquidistantium.

Quocirca nec ordo quinq; æquistantiũ circulorũ idẽ apud omnes est: sed in nostro tractu primũ sanè septentrionalẽ dixeris, secundũ solstitialẽ, tertiũ ęquatorẽ, quartũ brumalẽ, quintum antarcticũ. At ijs qui propius quàm nos septẽtriones incolũt, primus interdũ solstitialis tropicus numerat, secundus septẽtrionalis, tertius ęquator, quartus antarcticus, quintus brumalis circulus. Cũ nãq; septẽtrionalis solstitiali capacior euadit, necesse est memoratũ ordinẽ seruari.

De potestate æquidistantium.

Iam uerò nec potestates eorundẽ æquidistantiũ eędem. Nam qui nobis solstitialis circulus habetur, Antipodibus certè brumalis efficitur: contrà qui illis solstitialis est, nobis brumalis reddit. Sed qui sub ęquatore degunt, ijs uniuersi tres circuli uirib. planè solstitiales sunt, utpote sub ipsam solis orbitã incolentibus. Quanquã si ad se inuicẽ conferãtur, qui nobis pro ęquatore statuit, solstitialis uicem obtinet: ambo uerò tropici pro brumalibus censent. Namq; is demũ natura solstitialis circulus, perpetuaq; ratione in toto terrarũ orbe dici potest, qui proximè habitationẽ habet. Quo fit, ut ijs qui sub æquatore agũt, ęquator ipse pro solstitiali statuat: utpote in quo sol supra uerticẽ agit: pro ęquatoribus aũt omnes ęquidistãtes circuli, uelut per ęquas partes ab horizõte dissecti.

De interuallo æquidistantium

Sed nec interualla circulorũ in toto orbe à se inuicẽ stata sunt: uerũ pro sphærarũ descriptione ad hunc modũ dispẽsari solẽt. Diuiso in sexaginta partes meri
B diano quouis circulo, septẽtrionalis circulus à polo sexagesimarũ partiũ sex interuallo describit. Idẽ in alterã partẽ à solstitiali circulo sexagesimarũ partium quinq; intuallo notat. Aequator ab utroq; tropicorũ sexagesimis quaternis distat. Brumalis circulus ab antarctico sexagesimis quinq;. Antarcticus à polo sexagesimis sex. Neq; tamẽ in omni plaga urbe ue eãdẽ intercapedinẽ inter se seruãt: sed tropici ab æquatore parẽ in omni inclinatione distantiã uendicãt. Idẽ aũt ab arcticis non parẽ per omnes horizõtas, sed alibi minorẽ, alibi maiorẽ. Ita demũ & arctici à polis nõ parẽ in quauis inclinatione distantiã seruãt, sed alibi maiorẽ, alibi minorẽ habẽt. Sphęrę tamẽ omnes ad Grecię horizõta describũt.

De Coluris.

Sunt & per polos ducti circuli, quos nonnulli coluros uocant. Iis accidit, ut in ambitus suos mundi polos recipiant. Coluri aũt dicti sunt, quod partes aliquas in se minimè conspectas habent. Reliqui enim circuli in mundi circũactu integri cernuntur: sed colurorum partes quæpiã, quę uidelicet ab arctico sub horizonte latent, cerni non possunt. Signantur autem ij circuli per tropica puncta, diuiduntq; per duas æquas partes circulum, qui per media signiferi ducitur.

De signifero.

Obliquus circulus is est, qui duodecim signa continet, ex tribus æquidistãtibus circulus constans: quorum duo latitudinem signiferi determinant, unus per media signa ductus uocatur: hic adeò duos pares & æquidistantes circulos solstitialem in prima Cancri patre, brumalem in Capricorni principio. Latitudo signiferi continet partes duocecim. Dictus est autem hic circulus obliquus, quòd æquidistantes ad inæquales angulos intersecet.

De horizonte.

Horizon uerò circulus est, qui conspectã mundi partẽ ab incõspecta dirimit. Itaq; in duas partes uniuersam sphęrã secat, ut alterũ hemisphæriũ supra terrã, alterũ sub terra relinquat. Est uerò horizõ duplex, alter qui sensu usurpat, alter qui sola ratione percipit. Ergo sensilis horizcm est, qui à nostro uisu in termino uisionis circũscribitur. Hic adeò nõ amplius duũ miliũ stadiorũ demetientẽ habet. Qui aũt ratione percipitur, ad fixarũ stellarum sphærã pertinet, mũdumq;

ὅλον κόσμον. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁ αὐτός ἐστιν ὁρίζων, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ἐπὶ σταδίους τετρακοσίους ὁ αὐτὸς ὁρίζων διαμένει, ὥστε καὶ τὰ μεγέθη τῶν ἡμερῶν, καὶ τὸ κλίμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα, τὰ αὐτὰ διαμένειν. πλειόνων δὲ σταδίων γινομένων κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως, ἕτερος ὁρίζων γίνεται κατὰ τὸ κλίμα διαφόρων, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα μεταπίπτει. δεῖ μέντοι γε τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως τὴν ὑπὲρ τετρακοσίους σταδίους διαλαμβάνεσθαι κατὰ τὴν πρὸς ἄρκτον μεσημβρίαν τε πάροδον. τοῖς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου οἰκοῦσιν ἀπὸ μυρίων σταδίων ὑπάρχουσιν, ὁ μὲν ὁρίζων ἐστὶ διάφορος, τὸ δὲ κλίμα τὸ αὐτό, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα παραπλήσια. αἱ μέντοι ἀρχαὶ καὶ τελευταὶ τῶν ἡμερῶν οὐχ ἅμα πᾶσιν ἔσονται τοῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου οἰκοῦσι. κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν λόγον ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ στιγμιαίαν πάροδον γίνεσθαι καθ' ὁποιονοῦν μέρος τοῦ κόσμου, μεταπίπτει καὶ ὁ ὁρίζων καὶ τὸ ἔγκλιμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα διάφορα. οὐ καταγράφεται δὲ ὁρίζων ἐν ταῖς σφαίραις δι' αἰτίαν τοιαύτην, ὅτι οἱ μὲν λοιποὶ κύκλοι πάντες, φερομένου τοῦ κύκλου ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ τὴν δύσιν, συμπεριστρέφονται καὶ αὐτοὶ τῇ τοῦ κόσμου κινήσει. ὁ δὲ ὁρίζων ἐστὶ φύσει ἀκίνητος, τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάττων διὰ παντός. εἰ οὖν κατεγράφοντο οἱ ὁρίζοντες ἐν ταῖς σφαίραις, στρεφομένων αὐτῶν, συνέβαινεν ἂν τὸν ὁρίζοντα κινεῖσθαι, καὶ ἐπὶ κορυφὴν ποτὲ γίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον, καὶ ἀλλότριον τοῦ σφαιρικοῦ λόγου. ὑπὸ μέντοι γε τῆς σφαιρικῆς θήκης ἡ τοῦ ὁρίζοντος θέσις κατανοεῖται. A

Περὶ τῶν μεσημβρινῶν κύκλων.

Μεσημβρινὸς δέ ἐστι κύκλος, ὁ διὰ τῶν τοῦ κόσμου πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν σημείου γραφόμενος κύκλος, ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὰ μέσα τῶν ἡμερῶν καὶ τὰ μέσα τῶν νυκτῶν ποιεῖται. καὶ οὗτος δέ ἐστιν ὁ κύκλος ἀκίνητος ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάσσων ἐν ὅλῃ τῇ τοῦ κόσμου περιστροφῇ. οὐ καταγράφεται δὲ οὗτος ὁ κύκλος ἐν ταῖς κατεστηριγμέναις σφαίραις, διὰ τὸ καὶ ἀκίνητος εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἐπιδέχεσθαι μετάπτωσιν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ἐπὶ σταδίους τριακοσίους ὁ αὐτὸς μεσημβρινὸς διαμένει. πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ λόγῳ ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ τὴν παροῦσαν γίνεσθαι πάροδον, ἢ πρὸς ἀνατολὴν, ἢ πρὸς δύσιν, ἕτερος γίνεται μεσημβρινός. κατὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν πάροδον, κἂν μεταξὺ μύριοι στάδιοι ὑπάρχωσιν, αὐτὸς μένει μεσημβρινός. κατὰ δὲ τὴν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν πάροδον, διαφοραὶ μεσημβρινῶν. B

Περὶ γαλακτικοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος καὶ ὁ τοῦ γάλακτος. οὗτος μὲν οὖν μείζονι πλάτει λελόξωται τοῦ τροπικοῦ κύκλου. συνέστηκε δὲ ἐκ βραχυμερίας νεφελοειδοῦς, καὶ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ μόνος θεωρητός. οὐχ ὥρισται δὲ αὐτοῦ τὸ πλάτος, ἀλλὰ κατὰ μέν τινα μέρη πλατύτερός ἐστιν, κατὰ δέ τινα στενότερος. δι' ἣν αἰτίαν ἐν ταῖς πλείσταις σφαίραις οὐδὲ καταγράφεται ὁ τοῦ γάλακτος κύκλος. ἔστι δὲ καὶ οὗτος τῶν μεγίστων κύκλων. μέγιστοι γὰρ ἐν σφαίραις λέγονται κύκλοι, οἱ τὸ αὐτὸ κέντρον ἔχοντες τῇ σφαίρᾳ. εἰσὶ δὲ μέγιστοι κύκλοι ἑπτά, ἰσημερινός, ζωδιακός, καὶ ὁ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, ὁ διὰ τῶν πόλων, ὁ καθ' ἑκάστην οἴκησιν ὁρίζων, ὁ μεσημβρινός, ὁ τοῦ γάλακτος.

Περὶ τῶν πέντε ζωνῶν.

Ἡ τῆς συμπάσης ἐπιφάνεια σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, διαιρεῖται εἰς ζώνας πέντε. ὧν δύο μὲν αἱ περὶ τοὺς πόλους. πορρώτατα δὲ κείμεναι τῆς τοῦ ἡλίου παρόδου, κατεψυγμέναι λέγονται, καὶ ἀοίκητοι διὰ τὸ ψῦχος εἰσίν. ἀφορίζονται δὲ ὑπὸ τῶν ἀρκτικῶν πρὸς τοὺς πόλους. αἱ δὲ τούτων ἑξῆς, συμμέτρως μὲν κείμεναι πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, εὔκρατοι καλοῦνται. ἀφορίζονται δ' αὗται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀρκτικῶν καὶ τροπικῶν κύκλων, μεταξὺ κείμεναι αὐτῶν. ἡ δὲ λοιπή, μέση τῶν προειρημένων κειμένη δ', ἐπ' αὐτὴν τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, διακεκαυμένη καλεῖται. διχοτομεῖται δ' αὐτὴ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἰσημερινοῦ κύκλου, ὃς κεῖται ὑπὸ τὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἰσημερινὸν κύκλον. τῶν δὲ εὐκράτων δύο ζωνῶν, ἣ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ κατοικεῖσθαι συμβέβηκεν, ἐπὶ μὲν τὸ μῆκος οὖσα ὡς ἔγγιστα περὶ δέκα μυριάδας σταδίων, ἐπὶ δὲ τὸ πλάτος ὡς ἔγγιστα τὸ ἥμισυ.

Περὶ τῶν κατεστηριγμένων ζωδίων.

Τὰ κατεστηριγμένα ζώδια διαιρεῖται εἰς μέρη τρία. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κεῖται, ἃ δὲ λέγεται βόρεια, ἃ δὲ προσαγορεύεται νότια. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κείμενα, ἐστὶ τὰ ιβ ζώδια, ὧν τὰς ὀνομασίας προειρήκαμεν ἐν ἄλλοις. καὶ ἐν τοῖς ιβ ζωδίοις, τινὲς ἀστέρες διὰ τὰς ἐπ' αὐτοῖς γινομένας ἐπισημασίας, ἰδίας προσηγορίας ἠξιωμένοι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ ταύρου, ἐπὶ τοῦ νώτου αὐτοῦ κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἕξ, καλοῦνται πλειάδες.

A totum in duo secat. Nec uerò per omnẽ tractum urbem'ue idem horizon est: sed sensu idem quadringentis ferè stadijs manet. Quo fit, ut dierũ lõgitudo, & clima, & apparentiæ omnes eædem sibi constent. Aucto uerò stadiorũ numero, pro habitationis diuersitate Horizon, clima, omnes deniq; apparentiæ mutantur. Conuenit tamen, ut habitationis ultra quadringenta stadia mutationẽ ad austrũ boream'ue accipiamus. Si quidẽ qui eundem æquidistantẽ incolunt, in quamlibet magno stadiorũ numero horizonta quidem diuersum habent, clima uerò idem, & apparentias omnes similes. Dierum tamẽ exitus initiaq; haud quaquã ijs qui eundem æquidistantẽ habitant, eodẽ temporis momento euenient. Verùm si exactæ rationis examini stare uelimus, pro quolibet puncto, in quauis orbis parte mutati situs horizon, clima, & apparentiæ omnes euariant. Horizõ uerò ea ratione in spherarũ descriptionẽ non adhibet, quòd reliqui circuli omnes ab ortu ad occasum circũacto mũdo unà rapiunt. Horizon suapte natura quietẽ amat, eodẽ semper seruato situ. Si ita horizon in spheras adderet, circũactis ijs etiã eum moueri, & nonnunquã supra uerticem esse accideret. Id quod certè tum captum omnem superat, tum à sphere ratione abhorret. Verùm non incõmodè situs eius ab alueo, in quo sphæra reuoluitur, intelligi solet.

De meridianis circulis.

Meridianus circulus est, qui per mũdi polos & punctũ quod nobis supra uerticẽ eminet, ducit. In quẽ cum sol incidit, medios dies, mediasq; noctes efficit. Hic etiã circulus, immotus in mũdo est, uno eodẽq; in tota mundi uertigine seruato positu. Nec in spheris, qui astris insigniũt, adscribit, quòd & immotus sit & nullã mutationẽ recipiat: sed (quod sensu usurpari possit) trecẽtis ferè stadijs idẽ meridianus manet. Rationis tamen scrupulosiore indagine ad quẽuis gressum, qui ortũ uersus occasum'ue dirigit, nouus meridianus notatur. Ad austrũ enim boream'ue quantũuis progrediare, etiamsi decem miliũ stadiorũ interuallũ intersit, idẽ meridianus seruatur: cum ab ortu ad occasum itur, mutatur.

B *De lacteo circulo.*

Obliquus etiam est & lacteus circulus. Hic itaq; supra tropicos obliquatus cernitur. Constat autem ex tenui nebulosa substantia: unus certè cœlestium circulorum conspicuus, nec certa latitudine definitus, sed aliqua sui parte latiore, aliqua angustiore: quo minus equidem in plerasq; spheras adscribi solet. Est autem unus è numero maximorum circulorum: quippe cum maximi circuli in spheris dicantur, quibus idem centrum cum sphæra est. Sunt porrò maximi circuli septem: Aequtor, Signifer, qui per media signa ducitur, qui per polos ducitur, cuiusq; habitationis Horizon, Meridianus, Lacteus.

De quinq; zonis.

Totius terræ superficies sphærica est, & diuiditur in zonas quinq;. Ex quibus duæ sunt quæ circa polos describũtur, frigidæ dictæ, quòd maximè absunt à solis orbita: eædem ob frigoris iniuriam parum habitatæ. Determinantur autem polos uersus arcticis circulis. Quę uerò post has deinceps habentur, quod mediocriter ad prætereuntem solẽ sunt sitæ, temperatæ appellantur, habentq; in cœlo limites arcticos, tropicos'que circulos, quibus interiacent. Reliqua, quæ inter memoratas quatuor medium locum tenet, quòd sub ipso solis transitu iacet, torrida nuncupatur, à terrestri æquatore in duas partes diuisa. Is porrò sub mundi æquatore porrigitur. Sed ex temperatis altera à nostri orbis hominibus incolitur: ipsa longa propè centum milibus stadiorum, lata ferè dimidio.

De signis cœlestibus.

Signa stellis insignita diuidunt in partes tres: quędã enim in signifero locata sunt, quędã septentrionalia uocãtur, quędã austrina. Quæ itaq; in signifero sita sunt, duodecim animalia sunt, quorũ nomenclaturas alibi diximus. In ijs duodecim stellæ quædam sunt, quæ ob quasdam quas referunt notas, proprias appellationes meruerunt. Siquidem sex numero, quæ in tauri dorso uisuntur, Pleiades no-

πλειάδες. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ βουκράνου τοῦ ταύρου, κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν καὶ αὐτοὶ ε', καλοῦνται ὑάδες. ὁ δὲ προηγούμενος τῶν ποδῶν τῶν διδύμων ἀστήρ, προσαγορεύεται πρόπους. οἱ δὲ ἐν τῷ καρκίνῳ νεφελοειδεῖ συστροφῇ ἐοικότες, καλοῦνται φάτνη. οἱ δὲ πλησίον αὐτῆς δύο ἀστέρες κείμενοι, ὄνοι προσαγορεύονται. ὁ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ ὁμωνύμως τῷ τόπῳ ἐφ' οὗ κεῖται, καρδία λέοντος προσαγορεύεται, ὑπὸ δέ τινων βασιλίσκος καλεῖται· ὅτι δοκοῦσιν οἱ περὶ τὸν τόπον τοῦτον γενόμενοι, βασιλικὸν ἔχειν τὸ γενέθλιον. ὁ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τῆς παρθένου κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ, στάχυς προσαγορεύεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν δεξιὰν τῆς παρθένου πτέρυγα κείμενος ἀστερίσκος, προτρυγητὴς ὀνομάζεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ ὑδροχόου τέσσαρες ἀστέρες, κάλπη καλοῦνται. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οὐραίων μερῶν τῶν ἰχθύων κατὰ τὸ ἑξῆς κείμενοι ἀστέρες, λίνοι προσαγορεύονται. εἰσὶ δὲ ἐν μὲν τῷ νοτίῳ λίνῳ ἀστέρες θ', ἐν δὲ τῷ βορείῳ λίνῳ ε'. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ λίνῳ κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ, σύνδεσμον προσαγορεύεται. Βόρεια δέ ἐστιν, ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου πρὸς ἄρκτους κεῖται. ἔστι δὲ τάδε. ἡ μεγάλη ἄρκτος, ἡ μικρά, δράκων ὁ διὰ τῶν ἄρκτων, ἀρκτοφύλαξ, στέφανος, ἐνγόνασιν, ὀφιοῦχος, ὄφις, λύρα, ὄρνις, ὀϊστός, ἀετός, δελφίς, προτομὴ ἵππου, καθ' Ἵππαρχον ἵππος, κηφεύς, κασσιέπεια, ἀνδρομέδα, περσεύς, ἡνίοχος, δελτωτόν. καὶ ὁ ὕστερον κατηστηριγμένος ὑπὸ Καλλιμάχου Βερενίκης πλόκαμος. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀστέρες τινές, ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας διὰ τὰς ὁλοσχερεῖς ἐπ' αὐτοῖς γινομένας ἐπισημασίας. ὁ μὲν γὰρ ἀνὰ μέσον τῶν σκελῶν τοῦ ἀρκτοφύλακος κείμενος ἐπίσημος ἀστήρ, ἀρκτοῦρος, ὀνομάζεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν λύραν κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ λύρα προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἀριστερᾷ ἄκρᾳ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστέρες, γοργόνιοι καλοῦνται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστερίσκοι πυκνοὶ καὶ μικροί, εἰς τὴν ἅρπην καταστηρίζονται. ὁ δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ ὤμῳ τοῦ ἡνιόχου κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ, αἲξ προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ αὐτῇ χειρὶ ἀστερίσκοι δύο, ἔριφοι καλοῦνται. νότια δέ ἐστιν ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου πρὸς μεσημβρίαν κεῖται. ἔστι δὲ τάδε, ὠρίων, προκύων, λαγωός, ἀργώ, ὕδρος, κρατήρ, κόραξ, κένταυρος, θηρίον ὃ κρατεῖ ὁ κένταυρος, θυρσολόγχος ὃν κρατεῖ ὁ κένταυρος, θυμιατήριον, νότιος ἰχθῦς, κῆτος, ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ ὑδροχόου. ποταμὸς ὁ τοῦ ὠρίωνος, νότιος στέφανος, ὑπό τινων οὐρανίσκος προσαγορευόμενος, κηρύκιον καθ' Ἵππαρχον. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις τινὲς ἀστέρες ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ προκύονι ὢν λαμπρὸς ἀστήρ, προκύων καλεῖται. ὁ δὲ ἐν τῷ στόματι τοῦ κυνὸς λαμπρὸς ἀστήρ, ὃς δοκεῖ τὴν ἐπίτασιν τῶν καυμάτων ποιεῖν, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ, κύων προσαγορεύεται. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ πηδαλίῳ τῆς ἀργοῦς κείμενος λαμπρὸς ἀστήρ, κάνωβος ὀνομάζεται. οὗτος μὲν ἐν ῥόδῳ μόλις θεώρητός ἐστιν, ἢ παντελῶς ἀφ' ὑψηλῶν τόπων ὁρατός. ἐν ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐστὶ παντελῶς ἀφανής. σχεδὸν γὰρ τέταρτον μέρος ζωδίου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος μετεωρισμένος φαίνεται.

Τέλος τῆς τοῦ πρόκλου σφαίρας.

des nominantur. Quinque uerò, quæ in capite Tauri cernuntur, Hyades dicuntur. Stella uerò, quę pedes Geminorũ præcedit, Propus, quasi prępes uocatur. Quæ uero in Cancro nubeculã referũt, Pręsepe uocant. At duæ quæ iuxta Præsepe collocatæ sunt, Aselli dicuntur. Prænitens autẽ sidus, quod in corde leonis notatur simili cum loco nomine, Leonis cor dicit: à nonnullis regia stella, quòd qui sub ea nascuntur, regiã natiuitatẽ sint nacti. Sed quæ in uirginis summa sinistra manu hæret, fulgida sanè stella, Spicam nominant. Stellula uerò quæ iuxta uirginis dextrã alam figitur, Protrygetes dicitur. At quatuor stellæ quę in summa Aquarij dextra uisunt, Vrnæ nomen habent. Quæ uero à Piscium caudæ partibus sitæ deinceps sunt, græcè lini, latinè lineæ, uel ut quibusdã placet, lineolæ nuncupantur. Sunt itaque in austrina linea stellæ nouẽ, in septentrionali quinque. Sed præfulgens sidus, quod in summa linea conspicitur, græcè syndesmos, latinè nodus nuncupatur. Septentrionalia sunt, quæcunque ad septentrionem signiferi sitũ habent. Sunt autem hæc: Vrsa maior, Vrsa minor, Draco qui inter Vrsas locatur, Arctophylax, Corona, Engonasin, Serpentarius, Serpens, Lyra, Auis, Sagitta, Aquila, Delphinus, Protome hippi, hoc est prior equi portio, iuxta Hipparchum equus. Cepheus, Cassiopeia, Andromeda, Perseus, Auriga, Deltoton, & qui postea à Callimacho in astra relatus est, Berenices crinis. In ijs rursus stellæ quædam, ob notas quasdam integras, quas in se continent, proprias appellationes sunt sortitæ. Nam insigne sidus, quod supra media Arctophylacis crura iacet, Arcturus appellatur. Clara autem stella, quæ iuxta Lyram posita est, totius signi nomine Lyra dicitur. Quæ uerò in Persei summa sinistra spectantur, Gorgonæ nomen habent. Sed quę in summa eius dextra notantur, stellulæ certè crebræ paruæque, falcem conficiũt. At illustre sidus, quod in aurigæ sinistro humero cernimus, Capram nominamus. Duas uerò exiguas stellas, quæ in summa eiusdem aurigæ manu figuntur, Hœdos dicimus. Austrina signa sunt, quæcunque ad meridionalem signiferi partem sunt posita. Eorum nomina hæc sunt: Orion, Procyon, Lepus, Argo, Hydra, Cratera, Coruus, Centaurus, Fera quam Centaurus tenet, Thyrsolochus quẽ Centaurus præfert, Thuribulum, Austrinus piscis, Cetus, Aqua quæ ab aquario funditur, Flumen quod ab Orione defluit, Australis corona, quam nonnulli Vraniscũ uocauere, ac si à cœlo diminutiuum declines: & iuxta Hipparchũ, Caduceus. In ijs quoque stellæ quædam propria sibi nomina uendicauere: quippe lucida stella, quæ in Procyone cernitur, Procyon appellatur: quæ uerò in ore canis conspicuo splendore aspicitur, quodque æstus incrementa secum afferre putatur, canis eodem, quo totum signum, nomine censetur. At sidus quod in summo Argus gubernaculo fulget, Canobus nominatur. hic in Rhodo ægrè conspicitur, aut certè ab editis locis: in Alexandria uerò prorsus non cernitur, utpote uix quarta signi portione supra horizontem extante.

FINIS SPHAERAE.

RERVM ET VERBORVM IN PRAE CEDENTIBVS LIBRIS MEMORA= bilium Index.

A

æther

amphitrite

ilaira

L

lampus

lyra

mercurij

orphei

plauſtrum

tyrrhe-

FINIS.

SERIES CHARTARVM.

æ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z A

Omnes terniones, præter æ duernionem.

BASILEAE, PER IOANNEM Heruagium, Anno salutis humanæ M.D. XLIX. Mense Martio.

